

thology Photography Fiction Fishing
Christianity Art Cooking Essays
Buddhism Freemasonry Medicine Biology
Music Ancient Egypt Evolution

Carpentry Physics Dance Geology
Metaphysics Fitness Chess
Marketing Confidence
Immortality Biographies Poetry

Forgotten Books

— www.forgottenbooks.com —

Chemistry History Law Accounting
Philosophy Anthropology Alchemy Drama
Quantum Mechanics Atheism Sexuality
Personal Health Ancient History Criminal

Copyright © 2016 FB &c Ltd.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

Metaphysics Investment Astrology

OVIDIUS!

P. OVIDII NASONIS

"OPERA,"

E TEXTU BURMANNI.

CUM NOTIS BENTLEII

HACTENUS INEDITIS, NECNON

HARLESII, GIERIGII, BURMANNI, LEMAIRII,

ET ALIORUM SELECTISSIMIS.

VOLUMEN QUARTUM.

4

OXONII,

IMPENSIS TALBOYS ET WHEELER; ET
GULIELMI PICKERING, LONDINI.

LIBRARY
MAR
1982

PA
6519
A2
1825
V.4

P. OVIDII NASONIS

METAMORPHOSEON

LIBER OCTAVUS.

N. B. Argumentum hujus libri octavi Metamorphoseon, relatum invenies in serie CANTERI, tom. iii. pag. 56.

FAB. I.

JAM nitidum retegente diem, noctisque fugante
Tempora Lucifero, cadit Eurus; et humida surgunt
Nubila: dant placidi cursum redeuntibus Austri

1—151. Nisus, rex Megarensium, Pandionis filius, *in haliætum*, et *Scylla*, ejus filia, *in cirin mutatur*. Latius hanc fabulam Megarensensem tractavit Pseudo-Virgilius, in Ciri, quanquam is potiora narrationis capita breviter tantum perstringit. Confer et Pausaniam, Att. p. 45. et Corinth. p. 192; Apollodorum, III. xv. 8 sqq.; Schol. Euripidis, ad Hipp. vers. 35 et 1200; Propertium, iii. 1752; Hygini fabulam 198. Tractaverat hæc etiam Parthenius, ut apparet ex Eustathio ad Dionys. Perieg. versu 420. Minos Scyllam, impietatem ejus aversatus, aut in patria reliquerat proficiscens, aut pœna quadam affecerat. His addita est fabula de purpureo Nisi capillo, quam cupide arripuerunt poetæ atque mythici scriptores. Quum enim avem nôssent purpurea in vertice crista insignem, quæ ciris diceretur (quod nomen a Græco κείρειν, ton-

dere, derivari posse putârunt,) in eam transiisse Scyllam finxerunt, patrem vero in haliætum, qui acerrimo odio insectari cirin solet. *Jam nitidum*, etc. Initium fabulæ respicit, vii. 659 et 664. *Lucifer* et *Aurora* alibi dicuntur diem *reducere*, sed hoc loco exquisitius, *retegere*, quemadmodum apud Virgilium, *Æn.* iv. 119. Titan radiis *retegit orbem*. Adde v. 65. Nox contra amictu suo *tegit terras*. Sed nollem additum *noctisque fugante tempora*; ita enim diversæ imagines junctæ. De *nitido die* ad i. 603. *Venti cadunt*, quum quiescunt; contra *surgunt*, quum inflare incipiunt. Pro austro ponit *humida nubila*, quæ aguntur ab austro.

3. *Cursum*, nempe secundum, prosperam navigationem. Cicero, ad Att. v. 8. *cursum expectabam*. *Æacidæ* non *redibant*, sed sequebantur redeuntem Cephalum. Nempe redire

Æacidis, Cephaloque; quibus feliciter acti
 Ante expectatum portus tenuere petitos. 5
 Interea Minos Lelegeia litora vastat;
 Prætentatque sui vires Mavortis in urbe
 Alcathoi, quam Nisus habet; cui splendidus ostro
 Inter honoratos medio de vertice canos
 Crinis inhærebat, magni fiducia regni. 10

Sexta resurgebant orientis cornua Phœbes;
 Et pendebat adhuc belli Fortuna; diuque
 Inter utrumque volat dubiis Victoria pennis.
 Regia turris erat vocalibus addita muris;

ponitur et pro simplici *ire*. *Ante expectatum*, ἀπροσδοκήτως, opinione citius. Vide ad iv. 789.

6. *Lelegeia litora* docte; etenim *Leleges* e stirpe Pelasgica tum temporis illa loca tenebant. *Vires Mavortis sui*, et versu 61. *Mavors* suus ornate, copias suas. *Prætentat*, etc. copiarum suarum vires experitur in hac urbe ante bellum justum. Supra, vii. 489. *suas ibi præconsumere vires*. Claudianus, viii. 534: *tela solebat Prætentare feris, olim domitura Gigantas*. *Urbs Alcathoi*, Megara, cuius arcem *Alcathous*, Pelopis filius, muris cinxerat. Eam nunc *habebat, regebat*, Nisus, unde Νίσον πόλις dicta est apud Euripidem, *Herc. Fur.* 954. Strabo, lib. ix. Τῆς Ἀττικῆς εἰς τέτταρα μέρη διαιρεθείσης, ὁ Νίσοσ τὴν Μεγαρίδα λάχοι. Cæso Niso, urbs a Megareo, qui Niso venerat auxilio, dicta est Megara. *Cui splendidus ostro*, etc. De purpureo hoc crine vid. Virgilium, in Ciri, ver. 119 sqq. Scholion Euripidis ad *Hippol.* 1200. habet χρυσοῦν πλόκαμον. *Honoratos—canos*. Responsum autem erat, tamdiu eum salvum fore et regnaturum, quam crinem illum custodisset; hinc *magni fiducia regni*: et apud Virgilium, *Cir.* 380: *Tanta est*

in parvo fiducia crine cavendi. Non *magnum* quidem illud regnum, quippe non nisi quarta Atticæ pars, sed dignitatis causa, pro consilio poetæ, etiam minora regna *magna* dicuntur.

12. *Et pendebat adhuc*, etc. æquum Martem duplici imagine exornat. Pendere eleganter dicuntur qui dubitant, in utram partem inclinent. Nostrium expressit Claudianus, i. 11: *His neque per dubium pendet Fortuna favorem*, etc. *Victoria* Dea, quæ virginis alatæ habitu pingebatur, nunc volabat *dubiis pennis*, exquisite, quia ipsa erat dubia, quo inclinaret. Compares e libro i. 506. et v. 605. *trepidantes pennas*. Tibul. II. v. 45: *super fessas volitat Victoria puppes*.

14. *Regia turris—saxo*, etc.] Memorabilis hujus saxi et alii mentionem faciunt, et commode hoc loco intexta est. Heynius, ad Virgilio Ciri, 105. putat, ex Ovidii mente *turrim* edidisse illum *sonum*: quod non est. Diserte enim a *vocalibus* muris *regia*, a rege extracta, *turris* distinguitur. *Vocalis*, sonum edens, resonans. Apollo enim quum Alcathoo, muros extruenti, operam navaret, lyram deposuit: *sonus* autem *ejus* in lapides subjectos transiit, ut, si quis lapide eos percuteret, eundem illi, quem

In quibus auratam proles Letoïa fertur 15
 Deposuisse lyram : saxo sonus ejus inhæsit.
 Sæpe illuc solita est ascendere filia Nisi ;
 Et petere exiguo resonantia saxa lapillo,
 Tum quum pax esset : bello quoque sæpe solebat
 Spectare ex illa rigidi certamina Martis. 20
 Jamque mora belli procerum quoque nomina nôrat,
 Armaque, equosque, habitusque, Cydoneasque
 pharetras.
 Noverat ante alios faciem ducis Europæi ;

fides pulsæ, sonum ederent. Theog. 771 ; Pausanias, Att. p. 100 ; Virgilius, Cir. 105 ; Epigr. in Anthol. iv. p. 351.

16. *Saxum* unum etiam apud Pausaniam, quanquam hoc loco singulare esse potest pro plurali. Bentleius, ad Horatium, III. Od. ii. 18. monet, non nisi bis a Nostro, hic et Trist. iii. 4. usurpatum esse pronomen *ejus*, idque epicos poetas perpetuo multasse exilio. Etiam Burmannus poetastros ob frequentem hujus pronominis usum vituperat. *Exiguo*, vel quia virgo regia ludebat, vel quia tali lapillo opus erat.

19. *Bello quoque sæpe solebat.*] Bello, tempore belli, ut passim ludis, *sacrificiis*, etc. id est, tempore ludorum, sacrificiorum : ablativi ponuntur sic absolute ut tempus significant, quo quid factum sit. Vide Burmannum ad hunc locum, et Ernesti ad Suetonium, in Cæs. 11. *Spectare ex illa*, etc. Spectabat castra hostilia, ut Antigone, apud Euripidem, Phœn. 110 sqq. et Helena, apud Homerum, Il. Γ. 154 sqq. : conf. et Virgilio Cirin, 172 sqq.

21. *Jamque mora belli.*] Neapolitanus et prior Erfurtensis, *moras* belli, ut proceres belli *moræ* dicantur, quod

illustrat Heinsius. Regii nostri, *mora* belli, quod elegantius, et præstantius. *Mora*, diuturnitate, ut i. 402. *Cydonia* una ex tribus celeberrimis Cretæ urbibus. Creta abundabat materia, unde sagittæ, arcus, pharetræ conficerentur, et Cretenses excellentes habebantur sagittarii.

23. *Europæi.*] Vide ad versum 120. Amor ille Scyllæ injectus traditur vel a Venere (Hyginus, dicto loco,) vel a Junone : Virgilius, in Cirin, 133. Apud Nostrum originem habet satis naturalem. *Sat* est, conducit. *Faciem* et habitum Minois apte ad propositum describit in sqq. *Hac* judice bene additum ; nam amor omnia videntur eximia. Ita *me* judice, ii. 428. Jam seq. locus pulcher, expressus e Tibullo, IV. ii. 7—12 : *Illam, quidquid agit, quoque vestigia movit, Componit furtim subsequiturque Decor. Seu solvit crines, fuis decet esse capillis, Seu compsit, comptis est veneranda comis. Urit, seu Tyria voluit procedere palla : Urit, seu nivea candida veste venit.* Confer, II. Amor. El. v. 43. Etiam hoc loco quot modis variatum illud, formosius erat. Et totus orationis color notandus. *Cristæ* præcipuum galeæ ornamentum. Hinc *superbum cristarum* decus, Silius, x. 399. Erat

Plus etiam, quam nôsse sat est : hac iudice, Minos,
 Seu caput abdiderat cristata casside pennis, 25
 In galea formosus erat : seu sumpserat ære
 Fulgentem clypeum, clypeum sumpsisse decebat :
 Torserat adductis hastilia lenta lacertis ;
 Laudabat virgo junctam cum viribus artem.
 Imposito patulos calamo sinuaverat arcus ; 30
 Sic Phœbum sumptis jurabat stare sagittis.
 Quum vero faciem dempto nudaverat ære,
 Purpureusque albi stratis insignia pictis
 Terga premebat equi, spumantiaque ora regebat ;
 Vix sua, vix sanæ virgo Niseïa compos 35
 Mentis erat : felix jaculum, quod tangeret ille,
 Quæque manu premeret, felicia frena vocabat.
 Impetus est illi, liceat modo, ferre per agmen

non solum e setis equinis (xii. 88.) sed etiam ex pennis, quæ pulchrum Minoa magis decebant.

26. *Ære* rescripsi auctoritate MSS. qui fere omnes in hoc vocabulo conspirant. Et mox versu 32. non nisi ærea galea Minoi tribuitur, ut apud Homerum, Il. K. 30. Menelao. *Decebat*, cum decore sumebat, aut, clypeus sumptus ei decus addebat. Euripides Phœu. 171. ὡς ὄπλοισιν χρυσείοισιν εὐπρεπής. *Adductis lacertis* pingit actum jaculantis. Expressit autem Virgilius, *Æneid.* xi. 561. *adducto contortum hastile lacerto Immittit.* Infra, ix. 52. sunt *brachia adducta.* Sic et reduci adhiberi, monet Burmannus. *Lentum* solenne hastilium, pilorum, thyrsorum epitheton apud poetas. *Juncta cum viribus arte* cpus erat in ejusmodi exercitationibus, x. 181.

30. *Sinuaverat arcus* ; *lunaverat*, incurvaverat : confer, Amor. I. i. 23.

Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum. Stare de gestu vel pugnantium, ut ix. 33. vel sagittas mittentium, ut hoc loco, et sic status passim.

33. *Purpureus* gravius quam, purpurea veste : Art. Amat. i. 214. *Quatuor in niveis aureus ibis equis.* Albo equo se Minoa in obsidione urbis hostibus notabilem dedisse et conspicuum, non credit Burmannus, qui eam ob causam emendat alti. Ergone altus equus eum minus notabilem reddebat ? Nec dubitârunt alii duces, Alexander, Hannibal, et armis et equis se insignire. Amabant autem plerunque albos equos ; et in albo in primis lucebat purpura. *Stratis pictis.* Grævianus pro diversa lectione dat *phaleris pictis*, quod arridebat Heinsio, sed recte rejicitur a Burmanno. Confer cum hoc loco vi. 222. *Spumantia ora* generosi equi signum. *Vix sua.* Vide ad iii. 689. Felix, etc. Ridicula, solennis tamen perditæ amantium prædicatio.

Virgineos hostile gradus : est impetus illi
 Turribus e summis in Gnosia mittere corpus 40
 Castra ; vel æratas hosti recludere portas,
 Vel si quid Minos aliud velit : utque sedebat,
 Candida Dictæi spectans tentoria regis ;
 “ Læter,” ait, “ doleamne geri lacrimabile bellum,
 In dubio est : doleo, quod Minos hostis amanti est.
 Sed nisi bella forent, numquid mihi cognitus esset ?
 Me tamen accepta poterat deponere bellum
 Obside : me comitem, me pacis pignus haberet.
 Si, quæ te genuit, talis, pulcherrime rerum,
 Qualis es ipse, fuit ; merito Deus arsit in illa. 50
 O ego ter felix, si pennis lapsa per auras

39. *Est impetus illi, etc.*] Potentia amoris bene notatur : *Impetus*, vehemens cupido. *Gnosia* ; super hoc vocabulum in Codice A inscribitur hæc glossa, *Promontorium est Gnosis*. *Cretæ* ἐκατόπολεως eximiæ fuerunt urbes Cydon, Gnossus, Gortyn, Lyctus et mons Diète ; atque hinc poetis *Cretæ* epitheta. *Mittere corpus* de desiliente. *Æratas portas* ; ære et ferro munitas.

43. *Candida*, quippe lintea. *Virg.* *Æn.* i. 469. *Rhesi niveis tentoria velis*. Illis tamen temporibus lintea tentoria nondum in usu. *Dictæi regis* ; vide quæ supra ad *Gnosia*, 40.

44. *Læter, ait, etc.*] Placet sibi Noster in ejusmodi soliloquiis, quibus naturæ humanæ indolem describit. Etiam hoc loco gravis animi lucta ; hinc enim amor pugnat insanus, illinc pietas ; sed, ut fit, ad extremum vincit amor, Scyllaque patrem prodit cum patria. Confer. similis luctatio *Medæ*, vii. init. *Lacrimabile*. *Homerus*, δακρυόεις πόλεμος. *Horatius*, bellum *lacrimosum*.

46. *Numquid*, pro *numquam* (quod habent *Regii nostri*) e primo *Mediceo* et *Norico* recte receptum ; acriorem

enim reddit orationem. *Deponere*, ut alibi *ponere*. *Broukhusius* ad *Propert.* II. i. 36. *Poterat* melius quam aliorum *poterit* : vide ad i. 679. *Obsides* fere regum liberi accipiebantur. *Vid.* *Ciofanus*. *Obsidem* mox ulterius declarat, reique gratæ immoratur ; nam et *pignora pacis* sunt *obsides*, quia *pignus* omne id, quod fidem facit.

49. *Quæ te genuit* ; *Europa* : *gignere* etiam de femina ; vide *Burmannum*. *Pulcherrime rerum* etiam in *Art. Amat.* i. 213. et *Heroid.* iv. 125 ; *Dulcissime rerum* *Horat.* I. Sat. ix. 4 ; *maxima rerum* *Claudian.* i. 130. *Deus*, *Jupiter*, ii. 833 sqq.

51. *O ego ter felix, etc.*] Confer *Euripidem*, *Phoen.* 166. *Insistere* de volantibus, quando delabuntur in terram ; i. 307. *Fassaque me*, ut iii. 2. *se confessus erat*. *Heroica ætate* *mariti emebant* conjuges ; sed postea *dos* postulabatur, quæ spectabatur ut pretium, quo maritus emeretur. Hinc apud *Euripidem*, *Med.* 232. *Medea* queritur, mulierem cogi χρημάτων ὑπερβολῇ Πόσιν πρίασθαι. *Sponderi* solebant liberi, et generi emi a parentibus. *Virgilius*, *G.* i. 31 : *Teque sibi*

Gnosiaci possim castris insistere regis.
 Fassaque me, flammisque meas, qua dote, rogarem,
 Vellet emi! tantum patrias ne posceret arces.
 Nam pereant potius sperata cubilia, quam sim 55
 Proditione potens; quamvis sæpe utile vinci
 Victoris placidi fecit clementia multis.
 Justa facit certe pro nato bella perempto;
 In causaque valet, causamque tuentibus armis,
 Ut puto, vincemur: qui si manet exitus urbem,
 Cur suus hæc illi reserabit mœnia Mavors, 61
 Et non noster amor? melius sine cæde, moraque,
 Impensaque sui poterit superare cruoris:
 Nam metuo certe, ne quis tua pectora, Minos,
 Vulneret imprudens: quis enim tam dirus, ut in te
 Dirigere immitem, nisi nescius, audeat hastam?
 Cœpta placent, et stat sententia tradere mecum
 Dotalem patriam, finemque imponere bello.

generum Tethys emat omnibus undis.
 Sed Scylla amore ardens vult ipsa ro-
 gare, *qua dote* (e forma solenni) velit
 emi. *Patriæ arces*, patria urbs. *Æneid.*
 i. 20. *Tyriæ arces*, Carthago; iii. 553.
Caulonis arces, urbs Caulon. *Cubilia*,
 thalami, conjugium. *Potens*. beata.
 Vide ad iv. 325.

56. *Utile vinci*, etc.] Exemplum
 Jul. Cæs. comprobatur hanc senten-
 tiam.

58. *Facit non nisi unus Lovanien-*
sis, unde cupide Burmannus, ea ra-
 tione, quod bellum *facere*, de eo qui
 bellum ultro infert; gerere autem de
 eo qui bellum illatum repellit. Cæ-
 teri, et Regii nostri, gerit bella, quod
 probo, pace Burmanni; nempe repe-
 titio voeis *facit* ingrata est, et bellum
 gerere usitatius est quam *facere*. *Causa*
valet is, qui habet causam justam, ut
 Minos, qui pro Androgeo filio inter-

empto arma movebat. Verbo autem
valere sæpe additur præpositio *in*, ut
in dicendo, *in ira valere*. Vid. Hein-
 sius. *Causam*, nempe justam.

60. *Ut puto*—*qui si manet*; nostri
 Regii, et *puto*—*quis enim manet*.—
Cur suus, etc. Propertius, III. xvii.
 24: *Nise, tuas portas fraude reclusit*
Amor. *Reserantur* proprie portæ, hoc
 loco *mœnia*, urbs ipsa. *Superare*, abso-
 lute vincere.

64. *Nam metuo*, etc.] Commode
 hanc sollicitudinem animi sic declarat:
 sed ex mente Virgiliti, Cir. 270. Minos
 vulnerari haud poterat. *Dirus*, ut
 efficacius, e præstantioribus multis re-
 cepit Heinsius, pro *durus* (quod ha-
 bent Regii nostri,) quanquam hoc et
 crudelem significat. *Dotalem patriam*;
 in dotem patriam prodere ut me acci-
 piat, secumque habeat. *Aditus*, por-
 tarum ingressus.

Verum velle parum est: aditus custodia servat;
 Claustraque portarum genitor tenet: hunc ego
 Infelix timeo; solus mea vota moratur. [solum 70
 Dî facerent, sine patre forem! Sibi quisque pro-
 fecto

Fit Deus: ignavis precibus Fortuna repugnat.
 Altera jamdudum succensa cupidine tanto 74
 Perdere gauderet, quodcunque obstaret amori.
 Et cur ulla foret me fortior? ire per ignes, [ullis,
 Per gladios ausim: neque in hoc tamen ignibus
 Aut gladiis opus est; opus est mihi crine paterno:
 Ille mihi est auro pretiosior: illa beatam
 Purpura me, votique mei factura potentem." 80

Talia dicenti, curarum maximã nutrix
 Nox intervenit; tenebrisque audacia crevit.
 Prima quies aderat, qua curis fessa diurnis
 Pectora somnus habet: thalamos taciturna paternos

70. *Clastra portarum*, portæ clau-
 sæ, ut iv. 85. *urbis claustra*.

72. *Sibi quisque*, etc.] Multa ipsi
 nostris viribus efficere possumus, quæ
 a Diis petimus. Non est, quod Dî
 faciant sine patre sim; ipsa me eo li-
 berare possum prodens eum: sententia
 sumpta ex *Æneid.* ix. 184 sqq. *Dîne*
hunc ardorem mentibus addunt—an
sua cuique Deus fit dira cupido? Ig-
navæ preces, quibus non adduntur facta.
Sallustius, *Catil.* 52. *nostræ edit.* p. 95:
Non votis, neque muliebribus suppliciis
auxilia Deorum parantur: vigilando,
ac agendo, bene consulendo prospere om-
nia cedunt: ubi secordiæ te atque igna-
viæ tradideris, nequidquam Deos im-
plores; irati infestique sunt. *Seneca*,
Med. *Fortuna fortes metuit, ignavos*
premit. *Contra armatæ preces* apud
Ciceronem, *Div.* ix. 3. *Jam hinc au-*
getur impetus animi.

74. *Jamdudum* potes et nunc inter-

pretari, continuo. *Alterâ*; alia. *Per-*
dere gravius, quam aliorum *prodere*.
 Singula verba hic habent pondus.

81. *Curarum maxima nutrix.*] Novo
 momento opus erat, quo cœpta tam
 audacia confirmarentur in animo. *Nox*
curas quidem *diurnas*, id est, labores
 et negotia per diem suscepta, finit;
 sed eadem silentio suo et solitudine
 aliud *curarum* genus, nempe quas
 amor habet, *nutrit*, tum *tenebris*, qui-
 bus facinora occultat, hominum *auda-*
ciam auget. Non bene autem *curæ*
 sic bis positæ. *Habet somnus*, ut vii.
 329. ad quem locum vide.

84. *Taciturnum* illum ingressum
 præclare describit *Virgilius*, *Cir.* 209.
Auribus arrectis nocturna silentia ten-
tat, etc. In *fatali nata parentem*
 singula verba vim habent. Hinc præ-
 missum *heu facinus! fatali*, quo fatum
 ipsius et patriæ pendeat. Hunc *cri-*
nem fatalem ita explicat *Georg. Sabi-*

Intrat; et, heu facinus! fatali nata parentem 85
 Crine suum spoliat; prædaque potita nefanda
 Fert secum spolium sceleris, progressaque porta
 Per medios hostes, meritis fiducia tanta est,
 Pervenit ad regem; quem sic affata paventem:
 “Suasit amor facinus: proles ego regia Nisi 90
 Scylla, tibi trado patriosque, meosque Penates.
 Præmia nulla peto, nisi te: cape pignus amoris
 Purpureum crinem; nec me nunc tradere crinem,
 Sed patrium tibi crede caput:” scelerataque dextra
 Munera porrexit. Minos porrecta refugit; 95
 Turbatusque novi respondit imagine facti:
 “Dî te submoveant, o nostri infamia sæcli,
 Orbe suo, tellusque tibi pontusque negentur.
 Certe ego non patiar Jovis incunabula Cræten,

nus, apud quem vide similem historiam de Romilda Foro Juliensi: hic crinis significat secretum Nisi consilium, quod in capite summo; hoc autem hostibus prodito, quid superet nisi urbis expugnatio?

87. *Sceleris.*] Codex antiquus Jac. a Cruce, Mediceus prior, Erford. Calandr. pluresque alii, *celeris*. Sic etiam Priscianus locum laudat, ut doceat, *celer* femininum facere *celeris*. Heinsius vero totum versum delendum censet, quia, in Florentino S. Marci, margini ascriptus est manu recentiore. In his sane est redundantia quædam; non tamen propterea versum 87. cum Heinsio, deleam, quum Ovidius sæpe in hanc partem peccet. Si *sceleris*, quoniam *nefanda* præcessit, displicet, possis cum Prisciano *celeris* præferre. Regii nostri versum qualem ex cl. Gierig accepimus habent. Non temere monetur, *porta* eam esse *progressam*, egressam; eam enim pater clausam tenuerat. *Pavebat* Minos

aspiciens crinem ab ipsa Nisi filia allatum.

91. *Patriosque*, etc.] Et patriam et domum meam: sic infra, *Patrium caput*, vitam et salutem patris. Ver. 115 sqq. *patris ora* dicitur donasse. Impie commendat munus suum.

95. *Minos porrecta refugit*; pulchre decorum servat poeta, quo ubique justum bene ostendit. *Imagine facti*, cogitatione facti, ut alibi jam observatum. *Novi*, inauditi. *Dî te submoveant* fuit in imprecationibus, ut *Dî te eradicent*, *perdant*, etc. *Orbe suo*; Heins. suadebat *Orbe pio*; male. *Orbe suo* (quod habent Regii nostri) et mox *meus orbis* bene sibi opponuntur: orbe suo, toto terrarum orbe, in quem Deorum potestas.

99. *Jovis incunabula.*] Jupiter a multis in Creta, ab aliis in Arcadia natus esse credebatur. Vide Callimachi hymnum Jov. 4 sqq. ibique Spanhem. Noster supra, ii. 405. hos sequebatur, nunc illos. Bene hoc mytho

Quæ meus est orbis, tantum contingere monstrum.”

Dixit: et, ut leges captis justissimus auctor 101

Hostibus imposuit, classis retinacula solvi

Jussit; et æratas impelli remige puppes.

Scylla, freto postquam deductas nare carinas,

Nec præstare ducem sceleris sibi præmia vidit,

Consumptis precibus violentam transit in iram; 106

Intendensque manus, sparsis furibunda capillis,

“ Quo fugis,” exclamat, “ meritorum auctore re-

O patriæ prælate meæ, prælate parenti? [licta,

Quo fugis, immitis? cujus victoria nostrum 110

Et scelus, et meritum est: nec te data munera,

nec te

Noster movit amor, nec quod spes omnis in unum

Te mea congesta est? nam quo deserta revertar?

utitur, ut sanctitatem insulæ suæ ad-
dat. *Contactu* hominum nefariorum
polluebantur saneta.

101. Dixit; et, ut leges, etc.] Fe-
stinat et omittit expugnationem urbis,
quæ nil ad rem. *Auctor*, scilicet le-
gum, legislator. Plane sic, xv. 833.
de Augusto, *legesque feret justissimus*
auctor. Ab *justitia* et æquitate passim
laudatur Minos. Propertius, dicto
loco: *Victor erat quamvis, æquus in*
hoste fuit. Tragici tamen Græci eum,
tanquam ferum tyrannum notârunt,
propter tributum Atheniensibus impe-
ratum. Plutharchus, *Thes.* cap. 16.
Retinacula, *πείσματα*, funes, quibus
naves alligabantur in litore, ne a ven-
tis fluctibusve auferrentur. *Ea solvit*,
qui proficiscitur. *Impellere remos*,
naves; aut *mare remis*, phrases solen-
nes; vide Heinsium.

104. *Scylla, freto*, etc.] E nave
suspensam Scyllam per mare tractam
esse a Minoe alii narrant. Vid. Hey-
nius ad Virg. *Cirin*, versu 389. Ex
alia rursus traditione uxorem eam

duxit Minos ductamque in mare ab-
jici jussit: Pausanias, *Cor.* p. 192.
Sed æquitati Minois magis convenit,
quod eam in patria relinquit. *Freto*,
in fretum, si conjungis cum *deductas*;
sin cum *nare*, deest *in*.

108. *Quo fugis*, etc.] Confer la-
menta Scyllæ apud Virgilium, *Ciri*,
404 sqq. Odium in ingratum Minoa
et impietatis miseræque suæ sensus
tumultuantur in animo Scyllæ. Con-
vicia, quæ ei ingrati et immitis Minois
cogitatio suppeditat, ex mythis repeti-
ta sunt, tanguntque in primis matrem
et conjugem. Sic efficitur, ut totum
genus abominabile videatur.

111. *Et scelus*; quia prodidit pa-
trem: *et meritum*; quia victorem
fecit Minoem. *Congesta* cum vi.
Quum alii multa et varia sperent,
mea vota omnia in te conspirant; *con-*
geri enim dicuntur quæ in unum acer-
vum cumulantur. *Superata jacet*, ut
i. 149. *victa jacet*. *Manere*, statum
pristinum servare.

In patriam? superata jacet: sed finge manere;
 Proditione mea clausa est mihi: patris ad ora? 115
 Quæ tibi donavi: cives odere merentem;
 Finitimi exemplum metuunt: obstruximus orbem
 Terrarum, nobis ut Crete sola pateret.
 Hac quoque si prohibes, et nos, ingrata, relinquis;
 Non genetrix Europa tibi, sed inhospita Syrtis,
 Armeniæve tigres, Austrove agitata Charybdis.
 Nec Jove tu natus, nec mater imagine tauri
 Ducta tua est; generis falsa est ea fabula vestri;
 Et merus, et captus nullius amore juvencæ,
 Qui te progenuit, taurus fuit. Exige pœnas, 125
 Nise pater: gaudete malis modo prodita nostris
 Mœnia: nam fateor, merui; et sum digna perire.
 Me tamen ex illis aliquis, quos impia læsi,
 Me perimat: cur, qui vicisti crimine nostro,
 Insequeris crimen? scelus hoc patriæque, patrique,

116. *Quæ tibi donavi* paulo durius, cujus salutem cum crine tibi prodidi. *Exemplum*, similem proditionem, cujus jam exemplum dedi. *Obstruximus*, veniam ullius loci adeundi ademimus nobis. Sic et ver. 186.

120. *Non genetrix Europa*, etc.] Confundunt et Noster et alii Minoem I. cum Minoe II. Ille fuit Jovis et Europæ filius, cujus nepos Minos II. imperium maritimum (de quo vide Heynium, in Commentar. societ. Gotting. tom. I. part. ii. p. 71 sqq.) habuit, atque Niso bellum intulit. *Syrtes*, loca in litore Africæ periculosissima, ob vada arenosa, erant duæ, quas describit Sallustius, Jugurth. cap. 78. Vide quæ de *Syrtibus*, et quare ita sint appellatæ, cl. BURNOUR dixerit in Sallustium nostræ editionis, p. 267. Sed hoc loco intelligatur regio Syrtica, aut omnino solitudo Libyæ arenosa. *Inhospita*, ubi nemo habitat iterque

facientibus hospitium præbet. Lucan. i. 367. *per inhospita Syrtis Litora*. De *Armeniæ tigribus* vide ad xv. 86. De *Charybdi*, vide ad vii. 63. *Auster* maxime sævit in mari Siculo. Respexit autem his Æneidem, iv. 365 sqq.: *Nec tibi diva parens, generis nec Dardanus auctor, Perfide; sed duris genuit te cautibus horrens Caucasus, Hyrcanæque admórunnt ubera tigres*.

122. *Nec Jove tu natus*, etc.] Fabulam hanc ipse supra narravit, ii. extr. *Imago*, forma tauri, quam Jupiter assumpserat. *Duci* varie capi potest, trahi, induci, seduci, ut Heinsius monet, aut, ut ego malim, decipi. *Fabula*, ut *μῦθος*, omnino narratio, hinc additur *falsa*. Tò *verus* revocaverat Gierig, quia opponebatur *imagini tauri*. Burmannus dederat *ferus*: quod ambo nostri Regii habent; sed malui *merus*, propter metrum.

130. *Insequeris*, insectaris, non ob-

Officium tibi sit: te vere conjuge digna est, 131
 Quæ torvum ligno decepit adultera taurum;
 Discordemque utero fœtum tulit: ecquid ad aures
 Perveniant mea dicta tuas? an inania venti
 Verba ferunt; idemque tuas, ingrata, carinas? 135
 Jam jam Pasiphaen non est mirabile taurum
 Præposuisse tibi: tu plus feritatis habebas.
 Me miseram! properare juvat: divulsaque remis
 Unda sonat: mecum simul ah! mea terra recedit.
 Nil agis, o frustra meritorum oblite meorum: 140
 Insequar invitum; puppimque amplexa recurvam,
 Perfreta longa trahar." Vix dixerat; insilit undas;

via verbi significatione, notante Burmanno. Vide nos ad Plinium, VII. Ep. viii. 5. *Officium*, quia sceleri oppositum est beneficium. Cicero, ad Her. ii. 17. *plura officia, quam maleficia*.

132. *Quæ torvum ligno, etc.*] Acerbissima exprobratio de horrendo et nefando Pasiphaes flagitio. Pasiphae enim, Minois conjux, quum tauro ureretur, qui vaccam mulieri præferret, Dædalus fecit vaccam *ligneam*, corio inductam, in qua Pasiphae cum tauro concubuit, ex eoque concubitu Minotaurum peperit, capite bubulo, parte inferiore humana; hinc *discors fœtus*. Apollodorus, III. i. 4; Hyginus, fab. 40. Palæphatus, cap. 2. fabulam examinat, putatque, hunc *Taurum* fuisse formosum adolescentulum, qui, quum Minos genitalibus aliquando laboraret, officiosum se præstiterit ejus conjugi. Heynius vero ad Virgilium, *Æneid.* vi. 26. suspicatur, fabulam ex noto Cretæ, Siciliæ et Italiæ emblemate ductam, quod figuram tauri cum capite viri barbati exhibuerit, sive id patrii fluvii signum fuerit, sive Solis. *Discors* ad duplicem Minotauri natura n referendum, pro quo ver. 156. *monstrum bi-*

forme, et 169. *gemina figura*. *Discordem* autem, quod Heinsius nulla auctoritate in *dissortem* mutaverat, jure restituisse mihi videor: a Lucretio, v. 892. Centauris et Scyllæ *discordia membra* tribuuntur; apud Senecam, Med. 773. *Typhæus discors*, quia corpori humano anguinei pedes additi. Etiam Sabinus, i. 35. MSS. omnes, *in uno corpore discors Parthenope*. Contra *dissors* foret, alius sortis, naturæ non humanæ.

134. *Inania*, quæ non audiuntur, verba, item vota irrita dicuntur *ferrî a ventis* et *tradi ventis*: Tibullus, I. v. 35; III. iv. 96. Et hoc loco tanto aptius, quia loquitur ad naves, quæ agebantur a ventis.

139. *Mea terra recedit.*] Suaviter ex illusionem optica, qua terra recedere nobis videtur, a qua naves abeunt celeri cursu. Conf. xi. 466; *Æn.* iii. 72.

140. *Nil agit*, qui propositum suum non assequitur. *Per freta, etc.* Vide ad vii. 67.

142. *Undas* habent quidem non nisi tertius Mediceus et tres alii; sed *insilire*, incidere, etc. passim cum quarto casu: vide Heinsium. *Faciente, etc.* Confer iv. 527.

Consequiturque rates, faciente Cupidine vires,
 Gnosiacæque hæret comes invidiosa carinæ.
 Quam pater ut vidit, nam jam pendeat in auras
 Et modo factus erat fulvis haliaetos alis, 146
 Ibat, ut hærentem rostro laniaret adunco.
 Illa metu puppim dimittit: at aura cadentem
 Sustinuisse levis, ne tangeret æquora, visa est.
 Pluma fuit: plumis in avem mutata vocatur 150
 Ciris; et a tonso est hoc nomen adepta capillo.

II. Vota Jovi Minos taurorum corpora centum

145. *Quam pater ut vidit, etc.*] Nisus festinat; non enim ostendit, cur Nisus sit mutatus. Nempe Jupiter, commotus ejus pietate, necatum in vitam revocavit, mutatoque corpore avem esse jussit, nempe *haliaeton*, id est, aquilam marinam. Aristoteles, *Hist. Ann.* ix; Plinius, x. 3. *Pendeat in auras*, avis erat. vi. 667; xi. 341. *In auras* exquisitius, quam, in auris; deest enim *sublatus* in auras, quod additur, vii. 354. *Ire sæpe* de hostili impetu et incursu.

148. *Aura sustinuisse.*] Vide ad xi. 341. *Pluma*, avis plumis velata.

151. *Ciris* quæ sit, disputatur. Hygino *ciris* est piscis. Etym. M. *Κίρρις ὁ ἰχθύς*. Vide Munckerum ad Hyginum. Sed Virgilio *Cir.* ver. 489. ubi illa metamorphosis eleganter satis describitur, est avis versicolor, crista purpurea in capite, et cruribus rubentibus insignis, vitamque solitariam in locis desertis agens. *A tonso capillo*, ἀπὸ τοῦ κείρειν dicta est *ciris*. Quæ autem avis intelligenda sit, non liquet. Alius intellexit genus accipitris, alius circum, alius rursus perdicem, alaudam, etc. Noster descriptionem ejus nullam dedit, nec mutationem ipsam more suo diligenter designavit, haud dubie propterea, quia auctor carminis *Ciris* illa egregie occupaverat.

152—182. *Ariadnes corona inter sidera.*] Athenienses Minoi quotannis septenos pueros totidemque virgines tributi loco mittere cogebantur devorandos Minotauro, qui servabatur in *labyrintho*, a Dædalo extracto. Tertia sors quum mitteretur, comitem se obtulit ipse *Theseus*. Interfecto Minotauro, ope filii, quod ab *Ariadna*, Minois filia, acceperat, se ex *labyrinthi* ambagibus evolvit. *Ariadnen* autem in insula *Dia* reliquit. Casus, quos ibi passa sit, varie narrantur. Vid. Homer. *Od.* A. 320; Plutarch. *Thes.* cap. 15; Hygin. *fab.* 42 et 43; Apollod. III. i. 4. Hecatomben Minos Jovi offert, cui ob victoriam et felicem reditum sacra fieri solebant. *Vota* potest ut adjectivum accipi et cum *corpora* conjungi. Ita ver. 265. *votus sanguis*; vii. 162. *victima vota*. Sic *vota corpora solvit βραχυλόγως* dictum, corpora vota mactat, ut votum solvat. Possis autem et aliter interpretari; vota solvit, quæ quidem erant centum corpora taurorum, id est, tauri, e solenni periphrasi. *Corpora* habent præstantiores; cæteri, *sanguine*, quod olim edebatur. *Curetis terra* antiquitus dieta est Creta a Curetibus. Plinius, iv. 12; *Æneid.* iii. 131. *Spolia*, hoc est, vestes et arma hostibus occisis detracta, in templis, regibus aut aliis locis conspi-

Solvit, ut egressus ratibus Curetida terram
 Contigit; et spoliis decorata est regia fixis.
 Creverat opprobrium generis; fœdumque patebat
 Matris adulterium, monstri novitate biformis. 156
 Destinât hunc Minos thalamis removere pudorem,
 Multiplicique domo, cæcisque includere tectis.
 Dædalus, ingenio fabræ celeberrimus artis,
 Pônit opus; turbatque notas, et lumina flexum 160

cuis affigi solebant; quibus antiquitas venerationem et majestatem augebat: ea consumpta refici non erat mos. Perizon. Animadv. histor. cap. 7.

155. *Opprobrium*, Minotaurus, qui opprobrio erat (Heroid. iv. 57.) *crimen matris*, illi generi, jam adoleverat, et dum *monstrum* illud *biforme* in regia versans, *novitate*, inusitata sua forma et natura, omnibus spectaculo erat, *patebat* quotidie matris *adulterium fœdum*, id est, a natura humana abhorrens. Minos igitur *destinat*, constituit, vult, hunc *pudorem*, hoc monstrum, quod ei pudori erat (sic *pudor* et ix. 577.) *removere* ab aula sua.

158. *Multiplicique domo*, etc.] Ingeniosissima descriptio labyrinthi Cretensis, in qua ante oculos habuit Æneidem, v. 588 sqq. Confer et Catullum, lxi. 112; Plinium, xxxvi. 13; Diodorum, i. 61. Struxisse Dædalum hoc ædificium ad exemplar Ægyptiaci illius, sed centesimam tantum ejus partem imitatum esse, quæ itinerum ambages, occursumque et recessus inexplicabiles contineret, crebris foribus inditis ad fallendos occursum, redeundumque in errores eisdem, auctor est Plinius, dicto loco. Sed quum nemo Veterum hoc monumentum ipse viderit, neque Homerus, qui sæpe Gretam laudat, ejus mentionem fecerit, quum denique parum credibile sit, jam antiquissimis temporibus tale tantumque ædificium

esse extractum, non dubito accedere sententiæ Cedreni et Eustathii, quæ confirmata etiam est a Tournefort, *Voyage du Levant*, tom. i. p. 65: fuisse nempe labyrinthum illum nihil aliud, nisi speluncam subterraneam cum multis ambagibus, in qua ars adjuverit naturam. Confer Goguet, *von Urspr. d. Gesetze*, tom. ii. p. 185. *Domus multiplex*. Apollodorus, dicto loco, οἴκημα καμπαῖς πολυπλόκοις πλανῶν τὴν ἕξοδον. *Cæcis*, in quibus nullus prospectus. Virgilius, dicto loco, *cæcis parietibus*.

159. *Dædalus*, genere Atheniensis, ex iis unus qui *Erechthidæ* vocantur, adeo præclarus fuit architectus, ut et opera quædam miranda effecerit, et statuas quæ aspicere, ambulareque, et spirare videbantur, effinxerit; atque hinc *Dædalea* vocant Græci opera *αὐτόματα*: hoc est, quæ sponte sua moventur, aut vocem edunt. *Fabra ars*, architectura. *Ingenio artis*, iis, quæ ingeniose invenit in ea arte. Similiter prope Plinius, panegy. xlix. 7. *ingenia cænarum*, ubi vide notas. *Turbat notas*, scilicet viarum, confundit eas, non suas cuique dat notas, sed omnibus easdem. Hinc dignosci non poterant. Virgilius, dicto loco: *qua signa sequendi Falleret indepressus et irremeabilis error*. *Flexum poetice*, quia ipsi anfractus, *ambages*, flexi. Virgilius: *ipse dolos tecti ambagesque resolvit*.

Ducit in errorem variarum ambage viarum.
 Non secus ac liquidus Phrygiis Mæandros in arvis
 Ludit; et ambiguo lapsu refluitque fluitque;
 Occurrensque sibi venturas aspicit undas;
 Et nunc ad fontes, nunc in mare versus apertum,
 Incertas exercet aquas: ita Dædalus implet 166
 Innumeras errore vias; vixque ipse reverti
 Ad limen potuit: tanta est fallacia tecti!
 Quo postquam tauri geminam juvenisque figuram

162. Liquidus *Phrygiis*, etc.] Prior Twisdenii liquidos *Phrygius M. in arcus*; id est, arcuata curvamina, quod placet Heinsio. De *Mæandri* lusibus vide ad ii. 246; et confer. Seneca, *Here. fur.* 683; *Phoen.* 605; *Silius*, vii. 139. Seneca, priore loco: *Qualis incertis vagus Mæander undis errat, ludit et cedit sibi, Instatque dubius, litus an fontem petat. Ambiguo lapsu; illud ambiguum explicat Seneca, dubium, litus an fontem petat. Mox eodem sensu, incertæ aquæ. Refluitque fluitque, pro fluitque refluitque, ut versu 536. refoventque foventque; ii. 409. redit itque.*

166. *Exercet*, fatigat, ut *Virgil. Georg.* iii. 529. *exercita cursu flumina*: supra, i. 582. *fessæ* erroribus undæ. Hoc loco tanto aptius, quia per tot ambages decurrunt. *Implet*, etc. ita format vias, ut eas ingressi ubique errare cogantur. Verbo *implere* inest notio multitudinis. *Tibullus*, I. iv. 69. *ter centenas* erroribus *expleat* urbes. *Tecti*; Gronov. conjicit terti.

169. *Quo postquam*, etc.] *Noster Art. Amat.* ii. 23: *Dædalus ut clausit conceptum crimine matris Semibovemque virum semivirumque bovem.* *Philochorus* scripserat, labyrinthum fuisse custodiam, in qua servarentur pueri Athenienses, ut præmii loco tribuerentur iis, qui victoriam depor-

tâssent in ludis gymniciis. Eorum victorum principem fuisse Taurum quendam; hominem crudelem, qui duriter satis habuerit pueros illos. Vid. *Plutarch.* d. l. *Geminam*, ut ii. 630. *Sors*, sorte electi pueri puellæque; *Plutarchus*, in *Theseo*, 17. *Virgilius*, *Æneid.* vi. 22. *stat ductis sortibus urna*, ubi hæc ipsa res in valvis templi expressa describitur. *Ea dormuit*, ex iis unus interfecit, quo sensu domare, et i. 312; ix. 98. *Novenis annis repetita* *Glareanus* interpretatur de vigesimo septimo anno; *Regius*, post novem annos, quia poetæ distributivis utuntur pro cardinalibus. Quotannis talem sortem esse missam in Cretam, plurimi auctores tradunt. *Plutarchus*, loco cit. 15. e consensu scriptorum tradit, fœdus iniisse *Atticos*, ut *δι' ἐννέα ἔτων*, per novem annos, tributum mitterent; et, cap. 17. hanc tertiam sortem vocat *τρίτον δασμόν*. *Nullis iterata*, ad quam nemo rediit. *Ib.* 375: *Ut qui tecta, novi formam celantia monstri, Intrârunt cæcæ non redeunda domus.* Male *Heinsius* defendit *nullis superata*, quod a *Spirensi* acceperat; etenim *superatur janua* etiam ab iis qui intrant. *Neapolitanus* quoque et *Mediceus* secundus, *superata*. *Regii nostri*, *iterata*. Videatur insuper *Bentleius* ad *Horatium*, I. *Od.* xxxiv. 5. *Filo relecto*. *Hygin.* 42. *licium revolvendo*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Exilium, tractusque soli natalis amore, [das
 Clausus erat pelago: "Terras licet," inquit, "et un-
 Obstruat; at cœlum certe patet; ibimus illac:
 Omnia possideat, non possidet aera Minos." 187
 Dixit; et ignotas animum dimittit in artes;
 Naturamque novat: nam ponit in ordine pennas,
 A minima cœptas, longam breviorē sequenti; 190
 Ut clivo crevisse putes: sic rustica quondam
 Fistula disparibus paulatim surgit avenis.
 Tum lino medias, et ceris alligat imas,
 Atque ita compositas parvo curvamine flectit,
 Ut veras imitentur aves: puer Icarus una 195
 Stabat; et, ignarus sua se tractare pericla,

184. *Exilium*, nempe damnatus erat ab Areopagitis propter cædem commissam. *Trahebatur* non a solo natali, ut Lenzius putabat, sed *amore*, quæ formula obvia. Neque tamen Dædalus in patriam rediit, sed in Siciliam se contulit. *Terras—Minos*. Similia fere verba, in Art. Amat. libro ii. ver. 35 sqq.

188. *Animum dimittit*, varia consilia agit, ut ignotam effugiendi artem inveniat. Supra iii. 381. *aciem partes dimisit in omnes*; Æneid. vi. 285: *animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc, In partesque rapit varias*; Senec. Ep. 24: *In quamcunque partem rerum memoriam miseris*; Heroid. iv. 37: *ignotas nitōr in artes*. *Naturam novat*, novas naturæ leges præscribit; fugam enim parabat *pennis non homini datis*, Horat. I. Od. iii. 35; supra, iv. 279. *naturæ jure novato*; Amor. 42: *Sint mihi naturæ jura novanda meæ*. Commode hoc de miraculorum auctoribus dici potest.

190. *A minima cœptas*, etc.] Rem tenuem ornate expressit. Quoniam a minima incepit, sequi debebat *breviorem longa sequente*, sed invertit

hunc ordinem. *Ut clivo*, etc. His verbis frustra offendebatur Ciofanus: nempe in iis, quæ in clivo crescunt, sequentia eminent super inferiora. De *rustica fistula* vide ad i. 711. Tibullus, II. v. 30: *Fistula, cui semper decrescit arundinis ordo; Nam calamus cera jungitur usque minor*. *Quondam* in similitudinibus idem quod, fere. *Surgit*, fit altior. *Mediæ et imæ* sunt mediæ et imæ partes earundem pennarum. Sic enim illa vocabula frequentantur: apud Phædrum, II. fab. iv. *feles in media quereu parit, sus ad imam foetum ponit*; et Noster, Art. Am. 46 sqq.: *leve per lini vincula nectit opus: Imaque pars ceris astringitur igne solutis*. *Ut veras*, etc. ut similes sint alis verarum avium. *Imitentur*, exquisitius, quam, quod olim edebatur, *imitetur*.

196. *Stabat; et, ignarus*, etc.] Lusus pueriles Icari jucunde notantur. *Tractare*, manibus contingere, *sua pericula*, pennas et ceras, unde pater alas faciebat, mox filio perniciem allaturas. Similiter *pericula*, versu 331. *Vaga*, mobilis aut mota. *Mollire ceram*, ut *mollire lanam*, eam

Ore renidenti, modo quas vaga moverat aura,
 Captabat plumas; flavam modo pollice ceram
 Mollibat, lusuque suo mirabile patris 199
 Impediebat opus: postquam manus ultima cœptis
 Imposita est, geminas opifex libravit in alas
 Ipse suum corpus; motaque pependit in aura.
 Instruit et natum; “ Medioque ut limite curras,
 Icare,” ait, “ moneo; ne, si demissior ibis.
 Unda gravet pennas; si celsior, ignis adurat. 205
 Inter utrumque vola: nec te spectare Booten,
 Aut Helicen jubeo, strictumve Orionis ensem.
 Me duce carpe viam.” Pariter præcepta volandi
 Tradit; et ignotas humeris accommodat alas.
 Inter opus monitusque genæ maduere seniles; 210
 Et patriæ tremuere manus: dedit oscula nato

reddere tenuem. Art. Amat. 49 sqq.: *Tractabat ceramque puer pennasque renidens, Nescius, hæc humeris arma parata suis.*

201. *Libravit*, suspendit ita, ut æquilibrium servaretur. Vide ad i. 13. Quanquam librare et eleganter de volantibus dicitur, qui corpus ita vel in aera tollunt, vel in alto sustinent. Virgilius, Georg. iv. 196. de apibus, *sese per inania nubila librant*: Noster, Art. Amat. 68. *Inque novum timide corpora librat iter*; Amor. II. vi. 11. de avibus, *quæ liquido libratis in aere cursus*; Silius, xii. 194. ex imitatione Nostri de Dædalo, *Suspensum hic librans media inter nubila corpus.*

203. *Currere* quum proprie dicatur navis, bene ad volatum translatum est. Volatus enim et navigatio solent a poetis inter se comparari. Virgilius, dicto loco, *enavit* de Dædalo volante. *Instruit*. Art. Amat. ii. 64. *Erudit infirmas ut sua mater aves.* Instruit autem fere, ut Phaethontem

Phoebus, ii. 126 sqq. ubi nonnulla his similia.

206. *Nec te spectare*, etc.] Fugiebat versus septemtriones, et spectabat sidera, tanquam nautæ. *Bootes*, *Helice* et *Orion* jam antiquissimis temporibus nota erant sidera, et diligenter observabantur a nautis. Non hoc urgendum in poeta, quod *Bootæ* apposuit, tanquam vicinum, *Oriona*. Etiam Art. Amat. 55: *Sed tibi nec virgo Tegeæa, comesque Bootæ, Ensiger Orion aspiciendus erit.* *Accommodat*, ut accommodare lateri ensem. Art. Am. 65. *aptat opus puero.*

210. *Opus*; accommodatio alarum. Præclare ad commiserationem faciendam et seni et patri. Sic præmonet rursus lectorem de exitu rei. Expressit autem Virgilius, *Æneid.* vi. 32: *Bis conatus erat casus effingere in auro, Bis patriæ cecidere manus. Velut ales*, etc. Præclara similitudo. Expressit Nostrum Valerius Flaccus, vii. 374. *Producere verbum delectum, sump-tum ab iis, qui suos e domo ducunt*

Non iterum repetenda suo; pennisque levatus
 Antevolat; comitique timet, velut ales, ab alto
 Quæ teneram prolem produxit in aera nido,
 Hortaturque sequi, damnosaque erudit artes, 215
 Et movet ipse suas, et nati respicit alas.
 Hos aliquis, tremula dum captat arundine pisces,
 Aut pastor baculo, stivave innixus arator,
 Vidit, et obstupuit; quique æthera carpere possent,
 Credidit esse Deos: et jam Junonia læva 220
 Parte Samos fuerant, Delosque, Parosque relictæ;
 Dextra Lebynthos erant, fœcundaque melle Calym-
 Quum puer audaci cœpit gaudere volatu, [ne:
 Deseruitque ducem, cœlique cupidine tractus
 Altius egit iter: rapidi vicinia Solis 225
 Mollit odoratas, pennarum vincula, ceras.
 Tabuerant ceræ: nudos quatit ille lacertos;
 Remigioque carens non ullas percipit auras;
 Oraque cærulea, patrium clamantia nomen,
 Excipiuntur aqua, quæ nomen traxit ab illo. 230
 At pater infelix, nec jam pater, "Icare," dixit,
 "Icare," dixit, "ubi es? qua te regione requiram?
 Icare!" dicebat: pennas conspexit in undis,
 Devovitque suas artes, corpusque sepulcro

in publicum. Burmannus e Leidensi et duobus aliis dedit *producit*.

218. *Stiva*, lignum illud, qua arator apud Veteres aratrum flectebat.

219. *Obstupuit* fere, ut apud Attium pastor, qui primam navem videt. Cic. Nat. Deor. ii. 35. Versus sunt præclari, sed apparet, eos studio esse arcessitos, et, tanquam peculiarem sententiam, interpositos.

221. *Samos*, etc.] Eædem fere insulæ, Art. Amat. 79—82. *Samos* in

litore Asiæ minoris non potuit ei ad *lævam* esse. Ibi Junonis templum summa religione colebatur. Vide Heroid. iii. 60. *Calymnium mel* laudatur a Strabone, x. p. 749. Cæli, volandi per latum et profundum cœlum.

226. *Odoratus* ornat tantum, neque adeo Burmannum offendere debebat. In *nudos quatit lacertos* Nasonismus est; jocatur enim rursus in re seria. Auræ et *percipi* dicuntur et *concipi*. Vide ad xii. 569.

Condidit, et tellus a nomine dicta sepulti. 235

Hunc miseri tumulo ponentem corpora nati
 Garrula ramosa prospexit ab ilice perdix;
 Et plausit pennis, testataque gaudia cantu est:
 Unica tunc volucris, nec visa prioribus annis, 239
 Factaque nuper avis, longum tibi, Dædale, crimen:
 Namque huic tradiderat, fatorum ignara, docendam
 Progeniem germana suam, natalibus actis
 Bis puerum senis, animi ad præcepta capacis.
 Ille etiam medio spinas in pisce notatas

236. Hunc miseri, etc.] Quæ inde a versu 183 præcedunt, nullam habent metamorphosin, sed quia aliam ob causam memorabilia reperiuntur, tanquam nexus causa intexta sunt. Metamorphosin, quæ Icari casum antecessit, nunc commode subjicit. Conferantur Diodorus, iv. 76; Apollodorus, III. xv. 9; Hyginus, fab. 39. 274; Servius, ad Virgilium, Georg. i. 143; Æneid. v. 14. *Ponentem*, cineres condentem, quibus postea tumulus impositus. Reprehendit Burmannus poetam, quod perdicem ex arbore prospicientem fingat, quum hæc avis semper humi versetur, et in terra faciat cubilia. Neque hoc latuit Ovidium qui, versu 256, hanc avis indolem e Perdicis casu explicat. *Flausus*, signum lætitiæ et approbationis, et bene hoc loco perdicis tribuitur; nam etiam aves *plaudere* dicuntur, quum strepitum volando faciunt. xiv. 507. Perdicis *cantus* similis fere sono serræ lignum secantis. Hinc mythici scriptores serræ inventorem non temere in hanc avem mutasse videntur doct. Buffon, in Hist. Avium, tom. vi. n. 25. Potius Perdicis nomen fabulæ originem dedisse videtur. Vide ver. 255.

240. Longum crimen, quæ semper

tibi cædem perpetratam objicit. *Germana* ab Apollodoro *Perdix* et *progenies Talus* vocatur: sic et Diodorus; sed e versu 255 apparet, Nostrum cum Hygino, Fulgentio et Servio secutum esse eos, qui Perdicis nomen filio tribuerent. Vide Munckerum ad Hygini fabul. 39. Eum Dædali *μαθητήν* vocat etiam Apollodorus, eique dat *εὐφύϊαν*, præclarum ingenium. *Ad præcepta cupacis*; multi, *rapacis*, quod adblanditur Heinsio, quia mox *ingenium velox* ei tribuitur. Dubitat Burmannus an *rapax ad* recte dicatur, quum *capax* sæpe ita construi soleat, Male. *Ad tunc est*, quoad.

244. *Spinas in pisce.*] Sic et Hyginus; sed secundum Diodorum et Hyginum, mandibula serpentis dentibus aspera ei causa fuit serram inveniendi. Herbam serratam originem serræ dedisse, alii tradebant. Plinius, xxiv. 15. Eodem auctore illa laus debetur ipsi Dædalo; vii. 56 s. 57. *Traxit in exemplum*, imitatus est Claudian. Stilich. ii. 117: corruptum ævum te non *traxit ad exemplum*. *Perpetuos*, una serie procurrentes. *Serræ usus*, ipsa serra. Vide ad i. 408. *Ferrea brachia*, etc. circini descriptio egregia. *Nodus*, id, quo cohærent res scissæ.

Traxit in exemplum ; ferroque incidit acuto 245
 Perpetuos dentes ; et serræ repperit usum.
 Primus et ex uno duo ferrea brachia nodo
 Vinxit, ut, æquali spatio distantibus illis,
 Altera pars staret ; pars altera duceret orbem.
 Dædalus invidit, sacraque ex arce Minervæ 250
 Præcipitem mittit, lapsum mentitus : at illum,
 Quæ favet ingeniis, excepit Pallas ; avemque
 Reddidit, et medio velavit in aere pennis.
 Sed vigor ingenii quondam velocis, in alas 254
 Inque pedes abiit : nomen, quod et ante, remansit.
 Non tamen hæc alte volucris sua corpora tollit,
 Nec facit in ramis altoque cacumine nidos ;
 Propter humum volitat, ponitque in sepibus ova ;
 Antiquique memor metuit sublimia casus.

IV. Jamque fatigatum tellus Ætnæa tenebat 260
 Dædalon : et sumptis pro supplice Cocalus armis
 Mitis habebatur : jam lamentabile Athenæ

250. Invidit.] Hyginus, propter artificii invidiam, quod is primum serram invenerat. Apollodorus, δείσας, μή διὰ τὴν εὐφύϊαν αὐτὸν ὑπερβάλη· ex arce, ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως.

258. Ponitque in sepibus ova.] Plinius, x. 32 : Perdices spina et frutice sic muniunt receptaculum, ut contra feras abunde vallentur, et sqq. Antiquique, etc. Similis sententia, ii. 378.

260—545. Æneus, Parthaonis filius, Ætoliæ rex, cujus urbs Calydon, quum Dianæ cultum neglexisset, illa terris ejus vastum aprum immisit, qui segetes vastaret, pecudesque trucidaret. Fabula satis celebrata a scriptoribus antiquis. Confer. Homerus, Il. i. 529 ; Callimachus, hymn. Dian. 216 ; Diodorus, iv. p. 240 ; Apollodorus, I. viii. 2 ; III. ix. 2 ; Hyginus,

fab. 171—174 ; Pausanias, Aread. p. 692 ; Antoninus, 2. ex Nicandro. Etiam Pherecydes et Euphorion nar- raverant fabulam, tum Euripides in Meleagro tractaverat, unde non nisi pauca fragmenta supersunt, quæ habes in Valkenar. Diatr. p. 137 sqq. Eam fabulam Latinam fecerat Attius. In prima mythi parte usque ad versum 300. Noster Homerum sequitur, et singula, quæ ille breviter memorat, suo modo exornat. Transit autem ad sqq. per Thesei laudes. Jamque— habebatur. Vide ad versum 183. Fatigatum vel volatu, vel luctu et ærumnis, ut iv. 563. Cadmus luctu serieque malorum victus. Armis contra Minoa, qui Dædalum sibi deposcebat. Mitis habebatur, commiseratione Dædali tactus eum in tutelam receperat : habebatur pro vulgari, erat.

Pendere desierant, Thesea laude, tributum.

Templa coronantur; bellatricemque Minervam
Cum Jove, Disque vocant aliis: quos sanguine
voto, 265

Muneribusque datis, et acerris turis honorant.

Sparserat Argolicas nomen vaga Fama per urbes

Theseos: et populi, quos dives Achaia cepit,

Hujus opem magnis imploravere periclis:

Hujus opem Calydon, quamvis Meleagron haberet,

Sollicita supplex petiit prece: causa petendi 271

Sus erat, infestæ famulus vindexque Dianæ.

263. Laude, virtute Thesei gloriosa. In antiquissimis donariis, lætitiæ et grati animi signis, erant coronæ, quibus super postibus suspensis templa ornabantur. Æn. ii. 249. *delubra festa velare fronde*. Vocant, invocant, invitant ad sacra, e ritu et formula solenni, de qua Burmannus ad x. 3. Infra, versu 580. plenius *ad sacra* rocare. Quos, etc. De triplici hęc honorum genere confer vii. 159 sqq. Munera, donaria, ἀναθήματα, quæ titulo aliquo insignita in templis vel suspendebantur, vel reponebantur. Acerra turis, tus; continens pro contento. Forte alieui e MSS. tribus et viginti magis placet *acervis*, ut multitudo turis accensi indicetur. iv. 758. *largis satiantur odoribus ignes*; vii. 160. *congestaque flamma Tura liquefiunt*: sed et Æn. v. 745. *plena supplex veneratur acerra*. Cæterum ture illis temporibus nondum venerabantur Deos. Pro *adorant*, quod dederat Heinsius e pluribus MSS. revocavi *honorant*. Etenim *honorare Deos templis, aris, victimis* formulæ solennes apud Græcos et Latinos. Ipsa sacra eleganter honores dicuntur. Mox versu 280. Diana se *inhonoratam* vocat. Regii nostri habent *adorant*.

267. Spargere nomen, ut spargere rumores. Vaga eam ipsam ob causam, quod late spargit rumores et nomina. Dives, scilicet, populorum. Multi illi, quos Achaia, Græcia, cepit, habet, populi eum imploravere. Id verum est. Inde proverbium, οὐκ ἄνευ γε Θησέως, quo omnium rerum societas indicabatur. Zenob. v. 33. Calydon, Olenos, Pleuron, urbes Ætoliæ celeberrimæ. Quamvis Meleagron; sic satis et Thesea et Meleagron laudat simul.

271. Causa petendi Sus, etc.] Sequitur perspicua, accurata, multisque luminibus exornata narratio. Infestæ; Langermannianus, *incultæ*, neglectæ. Famulus, per quem Diana vindictam exercebat. Etiam Dii minores, quorum ministeriis superiores utebantur, horum famuli dicuntur. Successus anni, fertilitas. Plenus, frugibus abundans. Vulgo (sicuti et nostris Codicibus Regiis) editur *plenis*, quod dictum, ut Pont. IV. vii. 17. *pleni fructus*, plurimi. Vide ad x. 290. Palladios latices, oleum. Euripides: Οὗτος ποτ', ἐκ γῆς πολύμετρον λαβὼν στάχυν θύων ἀπαρχὰς οὐκ ἔθυσε παρθένῳ Ἀτέμιδι. Ea sacra vocat Homerus, versu 530. Θαλύσια, ubi vide Schel. Lips. in not. Ern.

Ænea namque ferunt, pleni successibus anni
 Primitias, frugem Cereri, sua vina Lyæo,
 Palladios flavæ latices libâsse Minervæ. 275
 Cœptus ab agricolis Superos pervenit ad omnes
 Invidiosus honos: solas sine ture relictas
 Præteritæ cessâsse ferunt Letoïdos aras.
 Tangit et ira Deos: "At non impune feremus;
 Quæque inhonoratæ, non et dicemur inultæ;" 280
 Inquit: et Æneos ultorem spreta per agros
 Misit aprum: quanto majores berbida tauros
 Non habet Epiros; sed habent Sicula arva minores.
 Sanguine et igne micant oculi; riget ardua cervix;

276. *Agricolæ*, Dū rustici, in quibus Minerva propter oleum etiam a Virgilio, Georg. i. 18. numeratur. Tibullus, I. i. 14: *quodcunque mihi pomum novus educat annus, Libatum agricolæ ponitur ante Deo. Invidiosus*, qui invidiam creat, aut qui cum invidia expetitur a pluribus. iv. 794. *spes invidiosa procorum.* vi. Fast. 63. *invidiosus honor.* Sed longe plurimi scripti, *ambitiosus*, non minus eleganter. *Ambitiosa* enim quæ studiose affectantur, ut gratia et auctoritate valere videaris. *Solas—aras.* Hom. versu 532. *οἴη δ' οὐκ ἔρρεξε Διὸς κόουρη.* Hoc Noster verbis nimium fere cumulat expressit. *Cessare*, otiosum stare. Sic *ager cessans*, Virg. Georg. i. 71. *Præteritur*, cui denegatur aliquid. Ergo *præterita* eadem quæ *inhonorata*. Apud Apollodorum causa cessationis fuit oblivio, *μόνης Αρτέμιδος ἐξελάθετο.* Dubiam relinquit Homerus. Postea, forte hoc malo inducti, Calydonii Dianam cognomine Laphrian fecere patronam suam. Pausanias, Messen. p. 357.

279. *At* sic ponitur in principio minarum, increpationis, admirationis. Vide xii. 367. Adjectivum *Æneus*

habent et alii, quos Heinsius et Burmannus laudant. Homerus, *Οἴνηος ἀλώην.* *Inquit* in fine orationis.

282. *Quanto majores*, etc. Excellentissima horrendi monstri descriptio hinc incipit. Atqui talis tantusque esse debebat aper, ad quem tollendum totius Græciæ principes concurrebant. Homerus breviter, *σῦν ἄγριον, ἀργιόδοντα*, "Ὅς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκειν." Apollodorus, *Κάπρον ἔξοχον μεγέθει τε καὶ ῥώμῃ* vocat. Confer. cum hoc loco lupi descriptio, xi. 365 sqq. *Non habet*, etc. Debebat dicere, neque Epiros, neque Sicula arva habent; sed variavit orationem. Plinius, viii. 45: *In nostro orbe Epiroticis (bubus) laus maxima, a Pyrrhi, ut ferunt, jam inde regis cura.* Id consecutus est, non ante *quadrimum ad partus vocando.* *Prægrandes* itaque fuere, et hodieque reliquæ stirpium durant.

284. *Sanguine*, scilicet, suffusi, quia oculi igne rubescunt: xi. 368. *rubra suffusus lumina flamma*; Æn. ii. 210. *Ardentesque oculos suffecti sanguine et igni.* *Riget ardua*, recta eminent, ut xi. 156. *riget arduus Tmolus.* Apri non habent cervicem erectam, sed pronam. Itaque prætulerim, quod

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Et Cererem in spicis intercipit : area frustra,
 Et frustra expectant promissas horrea messes.
 Sternuntur gravidi longo cum palmite foetus,
 Baccaque cum ramis semper frondentis olivæ. 295
 Sævit et in pecudes; non has pastorve canesve,
 Non armenta truces possunt defendere tauri.
 Diffugiunt populi, nec se, nisi mœnibus urbis,
 Esse putant tutos; donec Meleagros, et una
 Lecta manus juvenum coïere cupidine laudis. 300
 Tyndaridæ gemini, spectatus cæstibus alter,
 Alter equo; primæque ratis molitor Iason;
 Et cum Pirithoo, felix concordia, Theseus;

294. *Sternuntur succulentæ uvæ cum vitibus.* *Pecudes*, greges nam opponitur *armentis*.

300. *Lecta manus.*] Callimachus, ἐπίκλητοι ἀγρευτῆρες; Apollodorus, τοὺς ἀρίστους ἐκ τῆς Ἑλλάδος πάντας; Homerus, ver. 539. Μελέαγρος, Πολλέων ἐκ πολίων θηρήτορας ἄνδρας ἀγείρας Καὶ κύνας. Confer. Callimachus, ver. 218. Plerique fere omnes interfuerant navigationi Colchicæ; nam tempore posterior fuit hæc venatio, ut intelligendum e Pausania, Arcad. p. 606. Antiquissimis illis temporibus, quibus fortitudo una esset virtus, qua excellere laudi duceretur, tali occasione confluere undique solebant, qui fortitudinis gloriam appeterent. Nomina horum *lectorum juvenum* habent etiam Hyginus, fab. 173. et Apollodorus; quamquam hic plura omittit, ille alia nonnulla substituit. Principes eorum spectabantur depicti in tabula apud Tegeatas: Pausanias, Arcad. p. 693. Apud Euripidem nuntius inducebatur describens, quo quisque habitu existis ducibus fuerit: Macrobius Saturn. v. 18. ubi versus quosdam ex illa scena servavit.

301. *Tyndaridæ gemini.*] Castor et Pollux, gemelli Tyndari filii, ac Ledæ putati, quum essent Jovis, quorum alter *cæstibus*, Pollux fuit pugil inclytus, πύξ ἀγαθός; alter *equo*, Castor equorum domitor, ἰππόδαμος: vide Homerum, Iliad. Γ. 237. *Spectatus cæstibus alter*, *Alter equo*. De prima Jasonis rate, vide ad VI. libri finem. *Molitor*, suasor et auctor, sive fabricator.

303. *Thesei cum Pirithoo*, Ixionis filio, Larissæo, amicitia celebrata a multis: Horatius, IV. Od. vii. 25; Noster, Trist. i. 8; et infra, xii. 229; Hyginus, fab. 79. *Concordia*; virtutes pro ipsis hominibus poni solent. xii. 178. Nestor *prudencia*. Duo *Thestiadæ*, Plexippus et Toxeus, Thestii filii, Althææ fratres. A Pausania, p. 693. vocantur Prothous et Cometes. A Lactantio in argumento additur tertius Agenor. Aliter rursus Apollodorus et Hyginus, fab. 173. ubi vide Munckerum. Lynceus et Idas, Messenii, Apharei filii. Pausanias, Messen. p. 283 sqq.; Apollon. Rhodius, i. 151. ubi ὑπέρβιος Ἴδας. Cæneus, Elati filius, Magnesius, quem ab initio feminam fuisse nonnulli di-

Et duo Thestiadæ, prolesque Aphareïa Lynceus,
 Et velox Idas, et jam non femina Cæneus, 305
 Leucippusque ferox, jaculoque insignis Acastus,
 Hippotoosque, Dryasque, et cretus Amyntore Phœ-
 nix,
 Actoridæque pares, et missus ab Elide Phyleus :
 Nec Telamon aberat, magnive creator Achillis;
 Cumque Pheretiade, et Hyanteo Iolao, 310
 Impiger Eurytion, et cursu invictus Echion, [roxque
 Naryciusque Lelex, Panopeusque, Hyleusque, fe-
 Hippasus, et primis etiamnum Nestor in armis :
 Et quos Hippocoon antiquis misit Amyclis ;
 Penelopesque socer, cum Parrhasio Ancæo ; 315
 Ampycidesque sagax, et adhuc a conjuge tutus
 Œclides ; nemorisque decus Tegeæa Lycei.

cebant, sed a Neptuno impetraverat, ut et vir esset, et nullo ictu vulnerari posset. Hyg. fab. 14.

308. *Actoridæ*, Eurytus et Cteatus, Actoris filii, Phthii. *Pheretiades*, Admetus, Pheretis filius, Pheris oriundus. *Iolaus*, notus Herculis socius. *Hyanteus*, Bœotius.

312. *Naryx*, urbs Locrorum, qui a Lelege Leleges olim appellati. Plinius, iv. 7. *Primis in armis*; vide ad xii. 183. *Hippocoon* miserat filios suos, Eræsimum, Alconem et Dexippum. *Amyclæ*, urbs antiqua Laconiæ.

315. *Penelopes socer*, Laertes, Ulyssis pater. *Ancæus*, Lycurgi filius. *Parrhasius*, Arcas. *Ampycides*, Mopus, Ampyci filius, augur et vates. xii. 455. *Sagax*; confer v. 146. *Œclides*, Amphiaraus, Œclei filius, vaticinandi et ipse peritissimus, quem Eriphyla uxor prodidit Adrasto, bellum Thebanis moventi. Hyginus, fab. 128; confer Euripidem, Phœn. 175 sqq.

317. *Tegæa*, oppidum Arcadiæ, *Tegeæa* dicta, sed infra, versu 426. No-

nacrina, et Heroid. iv. 99. *Mænalia*. Hic intellige *Atalanta*. Juvenes, ne nudum nominum catalogum apponeret, notavit quidem et ipsos, sed breviter. Atalantam vero, ut nobilem in mythis, et feminam, et felicem jactu, et spolia deportantem merito copiosius descripsit. Duas autem hujus nominis virgines antiquitas habuit, Arcadicam hanc, Bœoticam alteram, quæ fere confunduntur a scriptoribus antiquis, ut jam monuit Apollodorus, III. ix. 2. Arcadica fuit Jasi, Jasionis aut Jasonis filia: Bœotica Schœnei. Fata hujus Atalantæ, Jasi filiæ, formam, antrum, studium venandi, etc. copiose describit Ælianus, Var. Hist. xiii. 1. In Marmore quodam apud Sponium, in Miscel. p. 312. comparet inter reliquos hujus apri venatores, et quidem eo habitu, quo eam describit aprum cum Meleagro venantem Philostrate. Icon. p. 868; unde eam exprimendam curavit Spanhem. ad Callimachum, hymn. Dian. ver 216. *Nemoris decus*, quia

Rasilis huic summam mordebat fibula vestem ;
 Crinis erat simplex, nodum collectus in unum :
 Ex humero pendens resonabat eburnea lævo 320
 Telorum custos ; arcum quoque læva tenebat.
 Talis erat cultus ; facies, quam dicere vere
 Virgineam in puero, puerilem in virgine possis.
 Hanc pariter vidit, pariter Calydonius heros
 Optavit, renuente Deo, flammisque latentes 325
 Hausit : et, “ O felix, si quem dignabitur,” inquit,
 “ Ista virum !” nec plura sinunt tempusque, pudor-
 Dicere : majus opus magni certaminis urget. [que
 Silva frequens trabibus, quam nulla ceciderat
 Incipit a plano, devexaque prospicit arva : [ætas,
 Quo postquam venere viri, pars retia tendunt :

et forma erat insignis, et venatrix præstantissima.

318. *Rasilia* opera, quæ in laminas diducta et levigata sunt, id quod faciebant rasoires, de quibus vid. Salmasius, Exercit. Plin. p. 736. *Summam vestem* Lenzius intelligit altius, more venantium, subtractam, quam fibula tenuerit. *Fibula mordebat vestem*, eleganter, collectam continebat. *Aculeus* enim fibulæ est quasi dens. *Fibulis vestis vel in humeris, vel circa pectus constringebatur.* Illæ dicebantur *περόναι*, hæ, *πόρπαι*. Ælianus, dicto loco, ei tribuit *στολήν ἀπράγμονα καὶ τοιαύτην, οἴαν μὴ ἀποδεῖν τῆς Ἀρτέμιδος.* *Crinis simplex*, cultus capillorum simplex. *Ope fasciæ colligebantur in nodum atque nodari dicebantur.* Auctore Apollodoro, *θηρεύουσα ἐν ἐρημίᾳ καθωπλισμένη διετέλει.* *Hino ex humero*, etc. *Custodes rerum dicuntur vasa, quæ illas continent ;* xiii. 703. *acerra custos turis.*

322. *Facies media erat inter puerilem et virgineam, qualis decebat vir-*

ginem venatricem ; confer ix. 712. Ælianus ei tribuit insignem pulchritudinem et fulgorem oculorum, qui perstringeret intuentes, et perturbaret ignavos homines.

324. *Hanc pariter vidit, etc.]* Præclare notat herois mores, cui gloria e monstro interfecto potior esse debebat. Neque plane omittendus erat hic amor, propter ea, quæ inde a versu 426. sequuntur. Simul hæc valent ad commendandam Atalantæ vel pulchritudinem vel dignitatem. *Opus certaminis* fere dictum, ut *certamen pugnae*, xii. 180.

329. *Silva frequens, etc.]* Locus, ubi aper commorabatur, et unde primus impetus. *Quam nulla ceciderat ætas :* alibi nemoris indicat sanctitatem, hic densitatem. *Post incipit a plano* sequi debebat, surgit in monte aut olivo molliter ascendente ; sed exquisite pro eo, *devexa prospicit arva :* *devera*, loca supina, paulatim descendentia ad planum : *prospiciunt loca,* unde prospectus in inferiora.

Vincula pars adimunt canibus : pars pressa sequuntur 332

Signa pedum ; cupiuntque suum reperire periculum.

Concava vallis erat, qua se demittere rivi

Assuerant pluvialis aquæ : tenet ima lacunæ 335

Lenta salix, ulvæque leves, juncique palustres,

Viminaque, et longa parvæ sub arundine cannæ.

Hinc aper excitus medios violentus in hostes

Fertur, ut excussis elisi nubibus ignes :

Sternitur incursu nemus, et propulsa fragorem 340

Silva dat : exclamant juvenes, prætentaque forti

Tela tenent dextra, lato vibrantia ferro.

Ille ruit ; spargitque canes, ut quisque ruenti

Obstat, et obliquo latrantes dissipat ictu.

Cuspis Echionio primum contorta lacerto 345

332. *Vincula*, funiculi, quibus ducebantur canes ad venationem. *Adimunt* verbum in hac re proprium. Confer vii. 769. *Pressa*, impressa ; xi. 31. *presso vomere*.

334. *Concava vallis*, etc.] Tam diligenter singula describit, ut ipse interesse huic venationi tibi videaris. *Concava*, undique cincta montibus. *Ima*, margo. *Cannæ* breviores sunt *arundine*. Columella, iv. 32. *gracilis et cannæ similis arundo*.

338. *Hinc aper excitus*, etc.] Venatio ipsa, in qua maxima varietas in describendis jactibus singulis venantium atque motibus apri observata ; in qua phantasiam poetæ admirari licet, quanquam non ipse omnes illos jactus finxisse videtur ; nonnullos enim et Apollodorus commemorat. Notandum etiam est, venantes veluti in acie constitisse, ver. 360. atque singulos ordine tela misisse, qui ordo interrumpitur, ubi invidia Atalantæ reliquos tangit, versu 389. *Fertur*,

ut fulgor. Sed hoc docte et ex opinione veterum physicorum expressit, de qua ad xi. 436. *Excussæ*, concussæ, concurrentes cum ventis. vi. 696 : *Exiliunt cavis elisi nubibus ignes*. *Elisi ignes*, fulgor. Miror, pluralem displicuisse Schirachio qui putat, aprum non bene cum pluribus ignibus comparari, et præferebat, quod olim edebatur, *elusus ignis*. At nulla fere in poetarum carminibus pagina est, in qua non pluralis positus sit pro singulari. *Incursus*, impetus feri. Virgil. *Æneid.* vii. 676 : *dat euntibus ingens Silva locum, et magno cedunt virgulta fragore*. Confer infra, xi. 365. *Prætendi* dicuntur venabula, quum iis excipitur irruens fera. *Prætenta tenent*, prætendunt. *Vibrantia ferro* exquisitius, quam, habentia ferum, quia venabula, dum moventur, vibrare dicuntur.

344. *Obliquo ictu* ; apri enim in obliquum solent ferire.

Vana fuit, truncoque dedit leve vulnus acerno.
 Proxima, si nimiis mittentis viribus usa
 Non foret, in tergo visa est hæsurâ petito :
 Longius ît : auctor teli Pagasæus Iason. 349
 “ Phœbe,” ait Ampycides, “ si te coluique coloque,
 Da mihi, quod petitur, certo contingere telo.”
 Qua potuit precibus Deus annuit : ictus ab illo,
 Sed sine vulnere, aper : ferrum Diana volanti
 Abstulerat jaculo ; lignum sine acumine venit.
 Ira feri mota est ; nec fulmine lenius arsit : 355
 Lux micat ex oculis, spiratque e pectore fiamma.
 Utque volat moles, adducto concita nervo,
 Quum petit aut muros, aut plenas milite turre ;
 In juvenes vasto sic impete vulnificus sus
 Fertur ; et Eupalamon Pelagonaque dextra tuentes
 Cornua prosternit : socii rapuere jacentes. 361
 At non letiferos effugit Enæsimus ictus,
 Hippocoonte satus : trepidantem, et terga parantem
 Vertere, succiso liquerunt poplite nervi.

349. *Auctor teli*, qui mittit telum, ut Virgilius, *Æn.* ix. 420.

350. *Ampycides.*] Palatinus, Cantabr. Oxoniensis, Arundelianus, aliique plurimi, *Æclides* ; æque bene ; nam etiam Amphiaras sacerdos Phœbi : ideo hunc invocat. Euripid. apud Hermogen. p. 564. ὦ Ζεῦ, γένοιτο καταβαλεῖν τὴν σὺν ἐμέ. Et passim occurrunt tales preces inter pugnandum, ut *Æn.* xi. 785. *Si te colui* solenne in sacerdotum precibus. Homer. *Il.* A. 39 sqq. In his colere est, sacra adolere. *Da mihi.* Vide ad i. 486. *Certum*, quod ferit scopum. *Qua*, quatenus, quantum. *Ferrum Diana.* Regii nostri habent *ferrumque Diana.* In *Diana* prima syllaba quandoque producitur ; Virg. *Æneid.* i. 499. *Exercet Diana choros* ; sed me-

lius et frequentius corripitur. Apud Homerum et Virgilium sæpe Deus aliquis detorquet hastam missam.

357. *Moles*, lapides molares ejecti e ballistis, quæ non minus, quam arcus *nervum* habebant, qui *adducebatur* : apud Virgilium, *Æn.* xi. 616. *Acontius* ruit in morem tormento ponderis *ucti.* *Impete* antique pro, *impetu*, ut iii. 79. ubi etiam *vasto* additur. *Vulnificus sus* ; hic Schirachius observat esse pingentem numerum. Compares ex Horatio, *ridiculus mus.* Similia Virgilius in Georgicis habet. *Eupalamon* et *Pelagon* supra in catalogo non nominati, nec aliunde noti. *Dextra tuentes cornua* ; aciem nempe in aprum direxerant, cujus dextrum cornu hi duo defendebant.

364. *Succiso poplite.*] Sixü et Gro-

Forsitan et Pylius citra Trojana perisset 365
 Tempora: sed sumpto posita conamine ab hasta,
 Arboris insiluit, quæ stabat proxima, ramis;
 Despexitque loco tutus, quem fugerat, hostem.
 Dentibus ille ferox in querno stipite tritis,
 Imminet exitio; frendensque recentibus armis,
 Actoridæ magni rostro femur hausit adunco. 371
 At gemini, nondum cœlestia sidera, fratres,
 Ambo conspicui, nive candidioribus ambo
 Vectabantur equis, ambo vibrata per auras
 Hastarum tremulo quatiebant spicula motu. 375
 Vulnera fecissent; nisi setiger inter opacas,
 Nec jaculis îsset nec equo loca pervia, silvas.
 Persequitur Telamon, studioque incautus cundi,
 Pronus ab arborea cecidit radice retentus.
 Dum levat hunc Peleus, celerem Tegeæa sagittam

novianus tertius, *succiduo*, quod olim Heinsius probaverat. Regii nostri nihil mutant. Pro succiso Silius, iv. 343. *caso poplite*; sed *succiduus* poples est eorum, quibus animus linq̄uitur. Vide Burmannum. Nervi, qui in *poplite* sunt plurimi; unde *nervosus poples*. *Liquerunt*, defecerunt.

365. *Pylius*, Nestor. *Citra*, ante. *Trojana tempora*, Trojæ excidium, ut recte interpretatur Regius. *Tempora* enim passim, etiam apud Cicero- nem, de calamitoso statu hominis, aut civitatis: vide Ernesti Clav. Cic. h. v. *Sumere conamen*, vim addere salienti corpori. *Posita ab hasta*, hasta telluri impressa. Confer ii. 786; iv. 710. *Fugerat*, effugerat.

369. *Tritis*.] Laudat Burmannus Senec. I. de Orat. i. *dentes acuuntur attritu*. Idem nescit, annon jure poetæ luxurianti objici possit, hoc longioris moræ fuisse; neque vacasse apro, tot circumstantibus venatoribus,

in arbore acuere dentes: in quo nimis severus est vir doctus. Quidni vacaverit apro dentes acuere, quum venatores longius remoti essent, et plurimorum tela aberrarent? *Recentia arma*, dentes, quos acuerat. *Actoridæ*, vel Euryti, vel Cteati, versus 308. *Femur hausit*. Vide ad v. 126.

372. *At gemini*.] Castor et Pollux præ cæteris memorabiles, quippe qui postea inter sidera sint relati. In iis describendis pondere numeroque verborum utitur: hinc *hastarum spicula*, pro bastis; *vibrata quatiebant tremulo motu*, pro una vibrabant; verbum sonantius *vectabantur*; et repetitio *ambo*, in qua tamen eximiam venustatem cum Burmanno reperire nequeo. *Candidi equi* Tyn- daridis dari solebant, unde a Pindar. P. i. 127. *λευκοπῶλοι* vocantur. Horum quoque jactus inanis excusationem merebatur.

380. *Peleus* secundum Apollod. in-

Imposuit nervo, sinuatoque expulit arcu. 381
 Fixa sub aure feri summum destringit arundo
 Corpus, et exiguo rubefecit sanguine setas.
 Nec tamen illa sui successu lætior ictus,
 Quam Meleagros erat: primus vidisse putatur, 385
 Et primus sociis visum ostendisse cruorem,
 Et, meritum, dixisse, feres virtutis honorem.
 Erubuere viri, seque exhortantur, et addunt
 Cum clamore animos, jaciuntque sine ordine tela:
 Turba nocet jactis, et, quos petit, impedit ictus.
 Ecce furens contra sua fata bipennifer Arcas, 391
 “Discite, femineis quid tela virilia præstent,
 O juvenes, operique meo concedite,” dixit.
 “Ipsa suis licet hunc Latonia protegat armis;
 Hunc tamen invita perimet mea dextra Diana.”
 Talia magniloquo tumidus memoraverat ore; 396
 Ancipitemque manu tollens utraque securim,

vitæ Eurytiona interficit; *Atalanta* vero prima aprum εἰς τὰ νῶτα ἐτόξευσε· δεύτερος δὲ Ἀμφιάραος εἰς τὸν ὀφθαλμόν.

385. *Primus vidisse putatur.*] Convenienter amori, quo ardebat Meleager. *Honorem*, præmium. Τὸ ἀριστέϊον promiserat Æneus, secundum Apollodorum.

388. *Erubuere viri*; puduit viros fortes aprum a virgine primum fuisse percussum.

391. *Bipennifer Arcas*; Euripides ex emendatione Schraderi, πελέκεως δὲ δίστομον Γένυν γ' ἔπαλλ' Ἀγκάϊος. Etiam in monumento Tegeat. expressus erat cum *bipenni* demissa jam saucius: eum ab apro percussum esse, Pherecydes quoque narraverat; Scholiastes Apollonii, i. 188; Apollodorus addit Hyleum. Hic locus proponitur, ut impietatis et arrogan-

tiæ ridiculum exemplum, ad quod spectandum lector jam in principio voce *Ecce* advertitur. *Furit contra sua fata* qui temeritate sua ante diem mortem oppetit. Quid, quantum, non satis Latinum judicat Heinsius qui mallet cum tribus MSS. *quam*. Regii nostri, *quid*. *Concedite* pro *simplici cedit*.

397. *Securis et bipennis* promiscue ponuntur a poetis, quum præcipue hujus usus esset in bellis, illius in victimis. Vide Drakenb. ad Silium, xvi. 264. *Institerat digitis*, etc. Burmannus monet, *primos artus* esse primas juncturas digitorum in pedibus; hoc enim nomine significari ea, quibus membra committantur: verum juncturis illis solis non insistimus: omnino extremæ digitorum partes intelliguntur; qui ita stat, *suspensus* dicitur. Aliter Æneid. ix. 749. *sub-*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

At manus Œnidæ variat; missisque duabus,
 Hasta prior terra, medio stetit altera tergo. 415
 Nec mora, dum sævit, dum corpora versat in orbem,
 Stridentemque novo spumam cum sanguine fundit;
 Vulneris auctor adest, hostemque irritat ad iram;
 Splendidaque adversos venabula condit in armos.
 Gaudia testantur socii clamore secundo; 420
 Victricemque petunt dextræ conjungere dextram;
 Immanemque ferum, multa tellure jacentem,
 Mirantes spectant: neque adhuc contingere tutum
 Esse putant; sed tela tamen sua quisque cruentant.
 Ipse pede imposito, caput exitiabile pressit; 425
 Atque ita: "Sume mei spolium, Nonacria, juris,"
 Dixit; "et in partem veniat mihi gloria tecum."
 Protinus exuvias, rigidis horrentia setis

414. *Variat*, vario successu mittit duas bastas. Duas autem mittit ut princeps sociorum, a quo cæteri convocati, et in cujus agris collecti. *Versat in orbem*, iv. 722. *Adversos*, quos quis sibi oppositos petit. Apud Apollodorum vulnerat ferum εἰς τὸν κενεῶνα, in ilia.

421. *Conjungere*, ut conjungant. *Tela cruentant*, telis pungunt, vel insultandi causa, vel ut, si vivat adhuc, penitus interficiant. *Ipse Meleager pedem imponit*, more veterum betoum, qui cæso hosti dictis et factis insultare, eumque pede imposito premere solebant. Æneid. x. 495; xii. 356.

426. *Spolium*, pellis detracta, *mei juris*, quæ mihi debetur. Ejusmodi exuvias appetebant non minus, quam arma hostibus occisis detracta, iisque fortitudinem suam ostentabant. Sic Hercules leonis Nemæi spolio utebatur pro tegmine. Atque etiam nunc pugnaverant de apri κεφαλῆ καὶ δέρ-

ματι λαχνήεντι Homer. versu 544. *Nonacria*. Regii nostri, *Nonacrea*, Atalanta. *Nonacris*, mons Arcadiæ frigidissima Stygis aqua famosus. *Veniat*, elegantius, quam, contingat. Vide ad ii. 862. Attius in Meleagro: *Remanet gloria apud me, exuvias dignavi Atalantæ dare*. Sed apud Nostrum multo est urbanior, et partem tantum sibi gloriæ expetit. Nec scio, an non præstet ex uno MS. *tui juris*, quod et Heinsio placebat, ut apri interfecti gloriam illi cedat, quæ prima feram vulneraverat. Certe a Callimacho Atalanta vocatur συοκτόνος, apricida. Illi *dentes* apud Tegeatas servati ab Augusto Romam sunt delati. Pausanias, Arcad. p. 694. Apud eosdem Tegeatas pellis hujus apri præ senio jam putrescens Pausaniæ adhuc ætate ostendebatur, p. 695. In nummis adeo hi dentes cum venabulo Meleagri repræsentati sunt. Vide Spanhem. ad Callimachi dictum locum.

Terga dat, et magnis insignia dentibus ora.
 Illi lætitiæ est cum munere muneris auctor. 430
 Invidere alii; totoque erat agmine murmur.
 E quibus, ingenti tendentes brachia voce,
 “Pone age, nec titulos intercipe, femina, nostros,”
 Thestiadæ clamant: “nec te fiducia formæ
 Decipiat; longeque tuo sit captus amore 435
 Auctor:” et huic adimunt munus, jus muneris illi.
 Non tulit, et tumida frendens Mavortius ira,
 “Discite, raptores alieni,” dixit, “honoris,
 Facta minis quantum distent:” hausitque nefando
 Pectora Plexippi, nil tale timentia, ferro. 440
 Toxea quid faciat dubium, pariterque volentem
 Ulcisci fratrem, fraternaque fata timentem,
 Haud patitur dubitare diu; calidumque priori
 Cæde recalfecit consorti sanguine telum.
 Dona Deum templis, nato victore, ferebat, 445

432. *Tendentes brachia*; gestus indignabunde imperantis. Tituli, gloriosum præmium, aut signum facinoris egregii. De verbo *intercipere*, ad versum 292. *Nostros*, qui nobis debentur tum genere proxime attingentibus Meleagrum, tum sexu potioribus et *feminæ* præferendis. Priorem causam Diodorus memorat, posteriorem Schol. Aristophani ad Ranas, ver. 1269: utramque Apollodorus: ἀδοξοῦντες, εἰ παρόντων ἀνδρῶν γυνῆ τὰ ἀριστεῖα λήψεται, κατὰ γένος αὐτοῖς προσήκειν λέγοντες. *Longe sit*. Vide ad iv. 648. *Thestiadæ*, de quibus ad versum 304. *Ne longe sit tibi muneris auctor*; id est, ne interficiaris, et sic longe ab amatore tuo separeris.

437. *Non tulit, etc.*] Ὀργισθεὶς δὲ Μελέαγρος τοὺς Θεστίου παῖδας ἀπέκτεινε. *Mavortius*. Martis eum fuisse

filium Euripides in Meleagro tradiderat, auctore Plutarcho, Paral. p. 212. Conf. et Apollodorum, p. 33. *Consors*, frater. xi. 347; xiii. 663; nunc adjective, fraternus.

445. *Dona Deum, etc.*] Sequitur locus præstantissimus, qui fluctuantem Althææ animum, et pugnam materni affectus cum sororio amore egregie describit; quam ob causam etiam laudatur ab Homio in Element. Crit. tom. i. p. 189. Cæterum Meleagri mors dupliciter narratur, ut diserte Apollodorus, I. viii. 3. monet. Prior ratio, eaque antiquissima, auctorem habet Homerum, dicto loco: secundum eam Thestii filii, invidia taeti, cum Curetibus bellum faciunt Ætolis, in quo Meleager, interfectis Thestiadis, cadit et ipse. Sed ex eodem auctore et Apollodoro etiam constat, odium intercessisse Meleagro cum Al-

Quum videt extinctos fratres Althæa referri :
 Quæ, plangore dato, mœstis ululatibus urbem
 Implet, et auratas mutavit vestibus atris. 448
 At simul est auctor necis editus; excidit omnis
 Luctus, et a lacrimis in pœnæ versus amorem est.
 Stipes erat, quem, quum partus enixa jaceret
 Thestias, in flammam triplices posuere sorores ;
 Staminaque impresso fatalia pollice nentes, 453
 “Tempora,” dixerunt, “eadem lignoque tibi que,
 O modo nate, damus :” quo postquam carmine
 Excessere Deæ ; flagrantem mater ab igne [dicto
 Eripuit torrem, sparsitque liquentibus undis.
 Ille diu fuerat penetralibus abditus imis ;
 Servatusque tuos, juvenis, servaverat annos. 459
 Protulit hunc genetrix, tædasque in fragmina poni
 Imperat, et positis inimicos admovet ignes.
 Tum conata quater flammis imponere ramum,

thæa matre, atque hano filio impre-
 catam esse mortem ; id quod sine
 dubio originem dedit alteri rationi
 seu fabulæ de stipite fatali, quam pri-
 mus Phrynichus tragicus in fabula
 Pleuron tractavit (Pausanias, Phoe.
 p. 874.) quamque non mirum est
 Nostrum prætulisse, quum aptior mul-
 to esset ad commiserationem facien-
 dam. Sic et Hyginus, fab. 174. Ni-
 cander apud Antoninum Liberalem,
 cap. 2. utramque rationem conjunx-
 erat ; Meleagrum enim tradiderat in
 pugna cum Curetibus, post tædam
 illam igni immissam, periisse. *Dona*,
 donaria, ver. 266. *templis*, in templa
 Diis. ix. 790. *Nato victore* ; ob nati
 victoriam. Inter pium ergo officium
 et lætum non fando cognoscit cædem,
 sed videt extinctos fratres. Melius
 forte erat, quod ante Burmannum ede-
 batúr, *auratis*—*atras* (et quod habent
 Regii nostri ;) namque etsi proprie

mutamus, quæ abjicimus, cum iis
 quæ assumimus, tamen poetæ so-
 lent invertere structuram communem.
 Vide ad vii. 60. *Auratas*, auro or-
 natas. Vide ad vi. init. *Editus*, in-
 dicatus. ii. 43. *Excidit*, scilicet, e
 mente, ii. 601 ; iv. 175.

451. *Jaceret*, decumberet. Puer-
 pera describitur. Venerunt autem
 Parcæ septimo post partum die, nunc
 quoque, ut semper, *nentes stamina*
 hominum. Apud Apollodorum stipes
 jacet in ara. Hyginus: *In regia* di-
 citur titio ardens apparuisse.

455. *Carmine*, vaticinio. Hyginus,
Meleagro fata cecinerunt. *Torris*,
 lignum præustum. Græci auctores,
δαλός. *Servatus* ab incendio *serva-*
verat, prorogaverat annos. Idem ver-
 bum bis positum bene exprimit con-
 junctionem vitæ et stipitis.

460. *In fragmina*, id est, tædas
 fractas dedit Heinsius e tribus MSS.

Cœpta quater tenuit: pugnant materque sororque,
 In diversa trahunt unum duo nomina pectus:
 Sæpe metu sceleris pallebant ora futuri; 465
 Sæpe suum fervens oculis dabat ira ruborem:
 Et modo nescio quid similis crudele minanti
 Vultus erat; modo quem misereri credere posses;
 Quumque ferus lacrimas animi siccaverat ardor,
 Inveniebantur lacrimæ tamen: utque carina, 470
 Quam ventus, ventoque rapit contrarius æstus,
 Vim geminam sentit, paretque incerta duobus:
 Thestias haud aliter dubiis affectibus errat,
 Inque vicem ponit, positamque resuscitat iram.
 Incipit esse tamen melior germana parente: 475
 Et, consanguineas ut sanguine leniat umbras,
 Impietate pia est: nam postquam pestifer ignis
 Convaluit; “Rogus iste cremet mea viscera,” dixit:
 Utque manu dira lignum fatale tenebat,
 Ante sepulcrales infelix astitit aras: 480

463. *Cœpta tenere* alibi est persequi, non dimittere, ii. 104; hoc loco inhibere, non perficere. Mater sororque, affectus maternus et sororius, qui affectus jam *nomina* vocantur, et ver. 508; x. 346. Sororem adjuvit odium in filium conceptum contra matrem, affectum illum naturalem, quo feruntur matres in liberos. *In diversa*, nempe consilia. Pugna primum non nisi vultu se prodit. *Suum*, iræ proprium. Iratorum enim oculi solent ardere, et præ ardore *rubescere*.

471. *Æstus—errat.*] *Æstus*, fluctus commoti maris: III. Trist. ii. 15. *ventis dubius jactabar et undis*. Sic *dubia navis*, Art. Amat. ii. 514. Sed hoc loco *dubii affectus* sunt contrarii, inter quos ipsa *dubia fluctuabat*. Etiam errare a navigatione petitum, ubi *navis errat*, quæ huc illuc agitur. *Vim*

geminam; duplicem violentiam et venti et æstus maris.

476. *Sanguine* noxiorum parentari interfectorum umbris credebatur. Si autem verbis *consanguineas* et *sanguine* ludere voluit, ineptiit. *Impietate pia* est. Hoc oxymoro delectatur Noster: iii. 5; vii. 339. *Convalescere* dicitur ignis, quum alimentorum sat accipit. *Rogus* graviter et commode vocatur illa lignorum strues, quæ cum stipite etiam filium perditura et quasi crematura erat. *Cremet mea viscera*; vox summæ iræ, quæ ne cogitatione quidem furoris, quo in sua ipsius viscera sæviebat, coerceri potuit. *Viscera mea*, filium meum. Vide ad v. 18.

480. *Antesepulcrales*, etc.] Inferias quasi parat fratribus. Eum in finem alias *aræ* solebant strui in *sepulcris*, in iisque sacra fieri, Manibus excitatis

“ Pœnarumque Deæ triplices, furialibus,” inquit,
 “ Eumenides, sacris vultus advertite vestros.
 Ulciscor, facioque nefas: mors morte pianda est:
 In scelus addendum scelus est, in funera funus:
 Per coacervatos pereat domus impia luctus. 485
 An felix Æneus nato victore fruetur?
 Thestius orbis erit? melius lugebitis ambo.
 Vos modo fraterni manes, animæque recentes,
 Officium sentite meum; magnoque paratas
 Accipite inferias, uterī mala pignora nostri. 490
 Hei mihi! quo rapior? fratres ignoscite matri.
 Deficiunt ad cœpta manus: meruisse fatemur
 Illum, cur pereat: mortis mihi displicet auctor.
 Ergo impune feret; vivusque, et victor, et ipso
 Successu tumidus regnum Calydonis habebit? 495
 Vos cinis exiguus gelidæque jacebitis umbræ?

vel liquoribus vel victimis. Graviter igitur hæc ligna sepulcrales aras vocat, in quibus filium quasi adolebit in honorem et solatia fratrum. Neque Manes defunctorum statim invocat, sed ipsas Furias in re horrenda, quam Furiæ ei injecisse videbantur. Recte igitur *furialia sacra*. Impium furorem bene exprimit verbis *Ulciscor—funus*, nec temere immoratur rei verbis cumulatis. *Mors morte pianda est*; cædes fratrum morte filii purganda est.

486. *An felix Æneus*, etc.] Invidia hic et ver. 494 s. stimulos addit. *Melius lugebitis ambo*, detestabilis sententia. Manes adesse ex inferis credebantur inferiis; iis ergo commendat officium suum, quod vocabulum est solenne de inferiis. *Recentes*; novi Orci incolæ, recens admissi: sic iv. 434. *umbræ recentes*. *Sentite*, intelligite, agnoscite. *Magno paratas*, magni pretii, nempe *pignora uteri*, filium,

quem, pignus amoris, in ipso utero meo portavi.

491. *Hei mihi! quo rapior?*] Non mens eam revocabat a novo conatu, sed tanta est vis materni affectus! *manus deficientes*, trementes atque vix stipitem retinere valentes. Hinc vox invitæ exprimitur, *Hei mihi!* etc. cuius veniam statim precatur. *Auctor*, mater ipsa. Dignus est, cui mors inferatur, verum non ab ipsa matre.

496. *Cinis exiguus*; ὀλίγη δὲ κεισόμεσθα κόνις; Horatius, IV. Od. vii. 16: *Pulvis et umbra sumus*; Propertius, IV. ii. 14. *En sum quod digitis quinque levatur onus*. *Jacere* proprie ad cinerem tantum pertinet, non item ad umbras. Sed solenne erat hoc verbum omnino de mortuis usurpare. Sic et cadaveris epitheton *gelidus* ad umbras translatum. Attamen umbra nec gelida nec calida; sed ad mortem respicitur, quæ cum

Haud equidem patiar : pereat sceleratus ; et ille
 Spemque patris, regnique trahat, patriæque ruinam.
 Mens ubi materna est ? ubi nunc pia vota parentum ?
 Et, quos sustinui, bis mensum quinque labores ?
 O utinam primis arsisses ignibus infans ! 501
 Idque ego passa forem ! vixisti munere nostro :
 Nunc merito moriere tuo : cape præmia facti,
 Bisque datam, primum partu, mox stipite raptu,
 Redde animam : vel me fraternis adde sepulcris. 505
 Et cupio, et nequeo : quid agam ? modo vulnera
 fratrum

Ante oculos mihi sunt, et tantæ cædis imago :
 Nunc animum pietas maternaque nomina frangunt.
 Me miseram ! male vincetis ; sed vincite, fratres ;
 Dummodo, quæ dedero vobis solatia, vosque 510

frigore venit et corpus privatum anima frigidum relinquit. *Trahere ruinam*, eam facere : *Æneid.* ii. 466 ; sed *trahere spem*, eam secum auferre. Extinoto filio hærede, eoque fortissimo, magna calamitas patriæ inferebatur. *Trahere* sumptum ab eo, qui cadens secum aufert aliquid, unde ruina oritur.

499. *Ubi nunc* ; cui nunc prosunt. *Pia vota* ; multi, *pia jura*, quod præfert Heinsius. *Vota* illa, quibus superstites sibi vovent parentes, ne turbetur mortalitatis ordo. Hoc *justissimum votum* vocat Seneca, ad Maro. cap. 10. *Impium* contra *votum*, si se superstites liberis optent parentes. Suetonius, Tib. 62. BURM. *Mensum* pro *mensium* notavit Priscianus, lib. vii ; Seneca, Theb. 535. *Per decem mensum uteri labores* : vide Gronovium ad Liv. xxix. 3 ; et Buneman. ad Lactant. carmin. de Phœn. 27. Codex Regius B. *bis mensum quinque* ; Codex A. *menses bis quinque*, quod et libri aliquot a Ciofano citati. Excusi omnes *mensum* retinent, Pris-

ciani freti auctoritate. Ego certe genitivum genuinum scribendum censeo *mensium* ; inter scandendum vero, ne legi *Pediæ* oppedatur, adhiberi posse *Synæresin* seu *Synecphonesin*, ut in *Æneid.* vi. 33. *quin protinus omnia Perlegerent oculis*. Et apud Nostrum, i. 150. quidam legunt *Ultima cælestium terras Astræa reliquit*. *Decem* ; nempe lunares menses intellige. *Munere nostro* ; quæ stipitem seu torrem in hunc usque diem servavi.

503. *Moriere* ; Burmannus mallet *moriare*, quod furenti aptius. *Regii nostri nihil mutant*. *Præmia* ; pœna. *Vel me*, etc. quia Manes inferias postulant.

506. *Et cupio* ; fratres ulcisci subintelligatur. Et *nequeo* in ignem conijcere torrem pietate, qua filium prosequor, impedita. *Sunt* ; Heinsius conjicit *sint*. *Male*, non sine impietate. *Solatia*, filium, quem in solatia vestra cremavero. *Visus est*, nempe *Althææ*. Et *stipes gemens* et *inviti ignes* aversantur factum.

Ipsa sequar." Dixit, dextraque aversa trementi
 Funereum torrem medios coniecit in ignes.
 Aut dedit, aut visus gemitus est ille dedisse
 Stipes; et invitis correptus ab ignibus arsit.

Inscius, atque absens fiamma Meleagros in illa
 Uritur; et cæcis torreri viscera sentit 516
 Ignibus; at magnos superat virtute dolores.
 Quod tamen ignavo cadat, et sine sanguine, leto,
 Mœret; et Ancæi felicia vulnera dicit; [res
 Grandævumque patrem, fratremque, piasque soro-
 Cum gemitu, sociamque tori vocatore supremo, 521
 Forsitan et matrem: crescunt ignisque dolorque;
 Languescuntque iterum; simul est extinctus uter-
 Inque leves abiit paulatim spiritus auras. [que,
 Alta jacet Calydon; lugent juvenesque senesque,
 Vulgusque proceresque gemunt; scissæque capil-
 Planguntur matres Calydonides Eveninæ. [los
 Pulvere canitiem genitor, vultusque seniles
 Fœdat humi fusus; spatiosumque increpat ævum.

515. *Absens in fiamma uritur*; argute, quia torris ei fatalis in fiamma. *Cæcis*, quos non videbat. *At magnos*, etc. ut Hercules, ix. 163.

518. *Ignavo*, quo pereunt ignavi. Fortes cadunt in prælio per vulnera sanguine effuso. Supra, vii. 544. sic erat leto mori inertis.

520. *Fratrem*; nostri ambo Regii dant fratres. Ab Apollodoro tres fratres memorantur, Toxeus, Tyreus et Clymenus; Nicander quinque habet: sorores fuerunt Gorge, Dejanira, Eurymede et Melanippe, quæ postremæ duxæ post mortem fratris in aves mutantur. *Sociam* tori Antoninus Liberalis, II. vocat Cleopatram; Hyginus, fab. 174. Alcyonem: qui dissensus facile potest componi; nam Ho-

merus, ver. 552. diserte tradit, eam fuisse Cleopatram, sed eandem a parentibus dictam esse Alcyonem, quia mater Alcyonis fatum habuerit. *Supremo*, moriente.

525. *Alta jacet*, etc.] Ante hunc versum olim legebatur, *Paulatim cana prunam velante favilla*, quem expunxit Heinsius, tam auctoritate primi Palatini, et aliorum quatuor, qui eum in margine ascriptum habent, quam propter ingratham *τὸν paulatim* repetitionem. *Alta*, clara et flore suo superbiens, *jacet*, afflicta est. *Planguntur*, plangunt se, sua pectora. *Eveninæ*, ab Eveno fluvio, juxta quem Calydon sita. Plin. iv. 2. Marpissa *Εὐνήϊνη* est apud Homer. II. I. 553.

529. *Fædat* graviter pro, asper-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Exsatiata domus, præter Gorgenque, nurumque
 Nobilis Alcmenæ, natis in corpore pennis
 Allevat; et longas per brachia porrigit alas;
 Corneaque ora facit; versasque per aera mittit.

V. Interea Theseus sociati parte laboris 546
 Functus, Erechtheas Tritonidos ibat ad arces.
 Clausit iter, fecitque moras Achelous cunti,
 Imbre tumens: "Succede meis," ait, "incline,
 tectis, 549

Cecropida; nec te committe rapacibus undis.
 Ferre trabes solidas, obliquaque volvere magno
 Murmure saxa solent: vidi contermina ripæ
 Cum gregibus stabula alta trahi; nec fortibus illic

sunt a veteribus. Collegit illa omnia Begerus in libro, *Meleagrides et Ætolia ex numismate*, inspersis marmoribus quibusdam.

546—610. Origo insularum, quas *Achelous fecerat, Echinadum et Perimeles*. Ac *Echinades* quidem insulæ asperæ et incultæ, unde et iis nomen inditum, non longe aberant ab ostio Acheloi: Strabo, lib. x. p. 453; Thucydides, II. p. 171; et ab Acheloi alluvione natæ credebantur: Plinius, ii. 85; Dionys. Perieg. ver. 433 sqq. Causam, cur non cohæreant cum terra continente, Pausanias, Aread. p. 647. reddit hanc: quum Ætolia, pulsus Ætolis, inculta jaceret, Acheloum de-
 siisse limum et sordes advehere, quibus *Echinades* annecterentur terræ continenti. Sed apud mythicos Achelous, iratus ideo, quod a nymphis posthaberet Diis rusticis, eas efficit; et sic hæc fabula commode annectitur superiori, in qua Diana similem ob causam irascebatur. *Sociati pars laboris; pars virilis laboris*. Nondum dimittit *Thesea*, sed plures rebus ejus fabulas annectit, quanquam non satis

feliciter. Etenim *Acheloum*, qui e Pindo effusus ab occasu Ætoliæ dirimebat ab Acarnanibus, objicit Theseo Calydone Athenas redeunti. *Arces*; urbem: vide ad vii. 54. Athenas hic duplici epitheto insignitas male ait Gierig: nam *Tritonidos* non est epitheton.

548. *Clausit*; vide ad vi. 572. De *tectis* fluviorum vide ad i. 574. Acheloi tectum internum ipse mox describit. *Succedunt tectis*, qui eo devertunt. Suavis est hæc et invitatio et inde orta sermocinatio, quæ pertinet ad lib. ix *Metam.* 96. ubi hospites discedunt, non expectata fluminis pæce.

551. *Ferre trabes, etc.*] In fluminis tumentis descriptione Nostro præverunt Lucretius, i. 182. 290; Virg. *Æn.* ii. 305—7. et 496 sqq. Aptæ hæc ad deterrendum. *Vidi*; confer v. 569. *Stabula alta trahi*; confer v. 627: pro *trahi*, sic Veteres *rapi*; at *trahi* exquisitius, et bene de fluviis rapacibus. Etiam Virgilius, dicto loco, *cum stabulis armenta trahit. Nec fortibus, etc.* ut i. 305.

Profuit armentis, nec equis velocibus esse : 554
 Multa quoque hic torrens, nivibus de monte solu-
 Corpora turbineo juvenilia vortice mersit. [tis,
 Tutior est requies, solito dum flumina currant
 Limite, dum tenues capiat suos alveus undas.”
 Annuit Ægides : “ Utarque, Acheloe, domoque,
 Consilioque tuo,” respondit ; et usus utroque est.
 Pumice multicavo, nec levibus atria tophis 561
 Structa subit : molli tellus erat humida musco ;
 Summa lacunabant alterno murice conchæ.
 Jamque duas lucis partes Hyperione menso,
 Discubere toris Theseus comitesque laborum :
 Hac Ixionides, illa Træzenius heros 566

556. *Turbineo vortice*; in modum turbinis se volvente. *Solito dum limite currant*; dum intra ripas, aquis imminutis, se recipiant.

558. *Suos*, iis a natura assignatus. *Tenuis*, exigua.

561. *Multicavo*.] Cumulavit Ovidius in hac fabula vocabula nova. Ex eo genere paulo ante erat *turbineus*: hic habemus *multicavus*, et mox, *lacunare*, facere lacunar: quod verbum fuit ignotum librariis, nam omnes Codices habent *lacus nabant*, aut *lacu nubant*. Regius noster A. *lacus nabant*; Codex B, uno verbo, *lacunabant*. Lacunar, *φάτνωμα*, tectum, in quo cælati erant loculi, qui lacuum similitudinem habebant, quos *laquei*, id est, margines eminentiores cingebant, unde idem et *laquear* dicitur. Beatorum quidem hominum lacunaria ornata erant eburno, auro, gemmis adeo (videatur Plutarchus, Apophth. Lac. xii. n. 94;) sed fluvii ornamenta sunt conchæ et murices. Paulo ante *nec levibus*, asperis. De *pumice* et *tophis* vide ad iii. 160. In Cyrenes thalamo Virgilius, Georg. iv. 374. *pendentia pumice tecta*.

564. *Metiri* poetis est medium transire, percurrere. Igitur Sol metitur cælum, hoc loco, *lucem*, sive diem. *Duas partes*; horam diei nonam designat, qua etiam apud Romanos cœnæ initium. *Discumbere et toris et super toris* dixit Virgilius, Æn. i. 700, 708. *Ixionides*, Pirithous, ver. 403. *Træzenius heros* non est, ut Rode putabat, Theseus, sed Lelex, qui supra, versu 312. *Narycius* vocatur. Lenzio videtur a Locrensibus *Træzenas* migrasse. E versu 622 videmus, eum jam olim vixisse apud *Pittheum*, Træzeniorum regem. Forte *Træzen*, Pitthei frater, cujus e filia Æthra nepos Theseus (Pausanias, p. 182 sqq.) fuit ejus pater. Sic Thesea genere proxime attingebat, eumque comitabatur redeuntem. Hi tres in uno toro accubere ita, ut Theseus medium locum teneret. *Parili*, pro *pari*, ut sæpe apud Ovidium. *Hospite tanto*; Junianus, *hospite terno*, quod probat Heinsius: male; nam plures aderant; et Achelous Theseo hospite lætabatur, immo per omnem hunc locum Thesei dignitas eminet.

Parte Lelex, raris jam sparsus tempora canis ;
 Quosque alios parili fuerat dignatus honore
 Amnis Acarnanum, lætissimus hospite tanto.
 Protinus appositas nudæ vestigia Nymphæ 570
 Instruxere epulis mensas ; dapibusque remotis,
 In gemma posuere merum : tum maximus heros,
 Æquora prospiciens oculis subjecta, “ Quis,” inquit,
 “ Ille locus ? ” digitoque ostendit, et, “ insula nomen
 Quod gerat illa, doce ; quanquam non una videtur.”
 Amnis ad hæc, “ Non est,” inquit, “ quod cerni-
 mus, unum ; 576
 Quinque jacent terræ : spatium discrimina fallit.
 Quoque minus spretæ factum mirere Dianæ, [cos
 Naides hæ fuerant ; quæ quum bis quinque juven-
 Mactâssent, rurisque Deos ad sacra vocâssent,
 Immemores nostri festas duxere choreas. [quam,
 Intumui, quantusque feror, quum plurimus, un-
 Tantus eram ; pariterque animis immanis et undis,
 A silvis silvas, et ab arvis arva revelli ;

570. *Protinus appositas.*] Et mensæ et epulæ dicuntur apponi. Vide Burmannum. *Vestigia*, pedes: *nudi vestigia*, γυμνόποδες. Erat autem ἀνυποδησία reverentiæ signum. Vide Spanhem. ad Callimachi hymnum ad Cer. 125. Et de hoc ministerio vide ad ix. 89. *Posuere*, apposuerunt mensam secundam, in qua merum in *gemma*, poculis gemmeis, seu crystallinis. Virg. Georg. ii. 506. ut *gemma bibat*. Similiter autem in Gyrenes thalamo Nymphæ ministrant, Georg. iv. 378.

577. *Spatium discrimina fallit*, elegans locutio, quæ non debebat tentari; longa distantia facit, ut discrimina non animadvertantur, ut non discretæ, sed una insula esse videatur. Supra,

vi. 60 ; et Horat. II. Sat. ii. 12. studio fallente laborem.

580. *Ad sacra vocâssent*; vide ad versum 265: Horatius, I. Od. xxx. 2. *vocans ture te multo Glyceræ*. Hæc est *evocatio* Deorum. *Immemores nostri*. Solebat Achelous aris coli a Græcis; Pausanias, Att. p. 84 et 98. *Choreas*. In sacris Veterum solennis saltatio cum cantu. Itaque hoc loco *choreæ* pro toto sacrificio. *Ducere choreas* primum de præsule, deinde omnino de saltantibus. Illud *intumui* graviter exaggerat, *quantusque—revelli*. *Feruntur fluvii*, quum rapidi sunt; Burmannus: *ferris* enim sæpe impetum et vim declarat. *Animis*, ra.

Cumque loco Nymphas, memores tum denique
nostri, 585

In freta provolvi: fluctus nosterque marisque
Continuam diduxit humum, partesque resolvit
In totidem, mediis quot cernis Echinadas undis.

Ut tamen ipse vides, procul, en procul una
recessit

Insula grata mihi: Perimelen navita dicit. 590

Huic ego virgineum dilectæ nomen ademi.

Quod pater Hippodamas ægre tulit, inque profun-

Propulit e scopulo parituræ corpora natæ. [dum

Excepi, nantemque ferens; "O proxima cælo

Regna vagæ," dixi, "sortite, Tridentifer, undæ,

In quo desinimus, quo sacri currimus amnes, 596

Huc ades, atque audi placidus, Neptune, precantem.

Huic ego, quam porto, nocui: si mitis et æquus,

Si pater Hippodamas, aut si minus impius esset,

Debit illius misereri, ignoscere nobis. 600

585. *Memores tum denique nostri*; tum demum intellexerunt, quem per ludibrium de Diis agrestibus inhonoratum præteriissent. *Provolvi*; Bal-liol. et Thuan. *pervolvi*; Menardi, *devolvi*, quod rapiditati convenientius Burmannus putabat. Regii nostri, *provolvi*. Virgilius, *Æn.* x. 555. *truncum provolvens*. *Continuam*, contineu-tem terram, *diduxit*, divisit, distraxit.

589. *Recessisse* eleganter dicuntur quæ longius remota sunt. Secundum Apollodorum, I. vii. 3. *Perimede* (non *Perimele*) uxor Acheloi, quæ ei Hippo-damanta et Orestem peperit. *Navita* dicit; conf. ix. 228.

593. *Parituræ*, pro *perituræ* (quod habent quidem Regii nostri ambo) ex uno Leidensi et altero Twisdenio dedit Heinsius: viderint periti.

594. *O proxima cælo*, etc.] Confer

cum hoc loco, iv. 532. ubi similes ad Neptunum preces: *O numen aquarum, Proxima cui cælo cessit, Neptune, potestas*.

597. *Huc ades*, etc.] Ego versus *Huc ades*, etc. ineptum adeoque tol-lendum censeo. Regius noster A. respuit versus quinque 596—600; quos manus secunda margini inscrip-sit, una cum versu certe rejiciendo *Cui quondam*, etc. Hunc autem po-suit post versum *Debit illius*, etc.: ea transpositione glossator manifestam dedit sui imperitiam, junctis duobus versibus qui haberent insulsam repeti-tionem vocabul. *feritate paterna*. E-tiamsi Codex B eosdem quinque ver-sus uncis incluserit, tanquam præsen-te nota suspicionis signatos, non video tamen cur rejiciantur, quum sententiæ omnino eos repugnare dici non possit.

Affer opem ; mersæque, precor, feritate paterna
 Da, Neptune, locum : vel sit locus ipsa licebit ;
 Hunc quoque complectar." Movit caput æquoreus
 Concussitque suis omnes assensibus undas : [rex,
 Extimuit Nymphe ; nabat tamen : ipse natantis
 Pectora tangebam trepido salientia motu : 606
 Dumque ea contrecto, totum durescere sensi
 Corpus, et inducta condi præcordia terra.
 Dum loquor, amplexa est artus nova terra natan-
 Et gravis increvit mutatis insula membris. [tes,
 VI. Amnis ab his tacuit: factum mirabile cunc-
 Moverat : irridet credentes ; utque Deorum [tos

603. *Hunc quoque complectar* ; Burmannus mallet *Sic quoque*, sine causa. Heinsius qui *hanc* ex vetustioribus invexit, explicabat, postquam in insulam erit conversa. *Complectar*, undis meis alluam. *Movit*—*concussitque*, etc. instar Jovis, i. 179. *Movit caput*, idem quod, annuit precibus.

605. *Extimuit Nymphe*, etc.] Heinsio hic versus et tres sequentes delendi videntur aut saltem duo 609 et 610 (vide infra notam 608,) ne bis idem dicatur. Burmannus admonet 604, 605 et 606 abesse a Francofurtensi, et duos sequentes fuisse margini ascriptos. *Tangebam* ; Ambrosianus et unus Mediceus, *mulcebam*, quod amanti aptius judicat Burmannus. Immo tam periculoso tempore, *tangebam* potius amplexu pectora.

608. *Conduntur* et ea, quæ in aliam formam transeunt ; vide ad ix. 389. Equidem arbitror, versus 609 et 610 *Dum loquor*—*membris* esse resecandos ; nam priores quatuor multo elegantiores sunt. Quod duo ex iis absunt a Francofurtensi Codice, et sqq. duo in margine ascripti, id nihil in hac causa decernit ; potuerunt aut a

festinante librario omitti, aut ab eo, qui postremos versus genuinos putaret, ut ego sentio.

611—724. *Philemon et Baucis*.] Ut Menecrates Xanthius Lyciacas fabulas collegerat, unde vi. 313 sqq. una repetita est, sic alius scriptor potuit Phrygias tractare, quarum pars hæc nostra est. Eam vero Ovidius copiosissime suavissimeque exornavit. Ruhnkenius ad Callimachi fragmenta, p. 580. eum suspicatur multa ex Callimachi Hecala mutuatum esse, quæ et ipsa fuerat anus paupercula, sed hospitalitate insignis. Hyriei fabula huic nostræ similis narratur Fast. v. 499 sqq. *Ab his*, post hæc. *Factum*, ut versu 578 et 726 : non igitur erat, cur Heinsius *fatum* suaderet. Regii nostri, *factum*. *Moverat*, admiratione et metu Deorum impleverat. *Spretor Deorum* erat ad exemplum Ixionis patris et Phlegyæ avi. Et talis etiam *mentis ferox*, mente feroci, esse solet. *Ut* ponitur, quum causa rei ex moribus alicujus repetitur. *Ixione natus* ; Ixionis filius ex Centaurorum genere, qui Superum contemptores inducuntur a poetis ut et Cyclopes. *Si dant* ; si eos putas dare posse.

Spretor erat, mentisque ferox Ixione natus ;
 “ Ficta refers, nimiumque putas, Acheloe, potentes
 Esse Deos,” dixit, “ si dant adimuntque figuras.”
 Obstupuere omnes; nec talia dicta probârunt: 616
 Ante omnesque Lelex, animo maturus et ævo,
 Sic ait: Immensa est, finemque potentia cœli
 Non habet, et quicquid Superi voluere, peractum
 est; 619
 Quoque minus dubites, tiliæ contermina quercus
 Collibus est Phrygiis, modico circumdata muro.
 Ipse locum vidi: nam me Pelopeïa Pittheus
 Misit in arva, suo quondam regnata parenti.
 Haud procul hinc stagnum; tellus habitabilis olim;
 Nunc celebres mergis fulicisque palustribus undæ.
 Jupiter huc, specie mortali, cumque parente 626
 Venit Atlantiades positis caducifer alis.

616. *Obstupuere*; unus Mediceus, *obstrepuere*, quod, quia indignationem indicat, optimum videtur Burmanno. Regii A et B. *obstupuere*. Hic affectus amicis convivantibus melius convenire videtur, quam indignatio surgendo reclamandoque prodita, quæ est in altera lectione Burmanno probata.

617. *Animo maturus et ævo*, vir gravis et constante ætate, frequens senis descriptio. Heinsius malit *animi* et *ævi*. Utrumque poetis in usu; confer *Æn.* v. 43; ix. 246. Hinc quovis loco MSS. consensus premendus. Talem autem senem metus Deorum maxime decet. *Sic ait*, quum fere sermonis clausula sit, hic in principio orationis offendit Burmannum qui malit, *Vis, ait*; namque *vim* et *potestatem* Deorum sic junxisse etiam Cicero videtur. Sed frustra hæc monuit: *Sic ait* in principio etiam x. 17; xiii. 539: *Atque ait*, v. 489.

620. *Tiliæ contermina quercus*, etc.]

Monumentum facti, quo commemorato fides fit fabulæ. *Circumdari muro* solebant loca sancta et memorabilia. Ipse, etc. confer vi. 320 sqq. *Pelops*, Pitthei pater, filius fuit et successor Tantali, regis Phrygiæ, quæ inde *Pelopeïa arva*. Is regno paterno pulsus ab Ilo, in Græciam venit tempore Acrisii, et nomen dedit Peloponneso. Vide Marsham. Chron. p. 286. *Suo parenti*, Pelopi; nam Pittheus, ut notum est, et Træzen Pelopis filii fuere.

625. *Palustribus*; confer Virgilium, Georg. i. 361 sqq. ubi *marinæ fulicæ*; quo loco et ipsæ cum *mergis* conjunguntur, de quibus xi. 793 sqq. Jupiter in terris ambulans *Mercurium* secum ducere solebat. Ambos sic et Hyrieus hospitio excepit. Fast. dicto loco; Hyginus, P. A. ii. 34. Inde intel. Act. xiv. 12. *Sera*, obex, *μοχλός*, lignum ferratum et vecti simile, quod oppositum foribus non sinebat eas aperiri.

Mille domos adiere, locum requiemque petentes ;
 Mille domos clausere seræ : tamen una recepit,
 Parva quidem, stipulis et canna tecta palustri :
 Sed pia Baucis anus, parilique ætate Philemon
 Illa sunt annis juncti juvenilibus ; illa 632
 Consenuere casa ; paupertatemque fatendo
 Effecere levem, nec iniqua mente ferendam.
 Nec refert, dominos illic, famulosne requiras ;
 Tota domus duo sunt ; idem parentque jubentque.
 Ergo ubi cœlicolæ parvos tetigere penates, 637

630. *Parva quidem, etc.*] Sequitur locus præstantissimus, quo casa, suppellex, epulum pauperum hominum, eorumque eximia hospitalitas ita describitur, ut res sensibus subjecta videatur, et lector facile moveatur pietate hospitem. *Stipulis* ; Fast. vi. 261 : *Quæ nunc ære vides, stipula tunc tecta videres. Stipulæ autem sunt stramina, ver. 701. Veteres enim messorum aristas tantum cum exigua calami parte demebant, et stipulas alio tempore metebant. Virg. Georg. i. 289. Tecta ; Priceus et Heinsius conjiciunt tecta, ut tota casula inde constructa. Baucidis nomen in proverbium abiit, et pro quavis anu pauperula, eademque pia, est positum. Persius, Sat. iv. 21. Illa sunt, etc. Claudianus, epigram. ii. 1 : *Felix, qui patriis ævum transegit in agris, Ipsa domus puerum quem videt, ipsa senem : Qui baculo nitens, in qua reptavit arena, Unius numerat secula longa casæ. Paupertatemque fatendo ; Codex B habet ferendo. Dum victu et cuitu paupertatem fatebantur (quod omnis hic locus declarat) suoque habitu vitam degebant, paupertatem fecerunt non iniqua mente ferendam, id est, tolerabilem. Qui contra pauper potentem imitatur divitisque nomen affectat, magnum sibi imponit onus.**

In dissimili re, Amor. i. 21 : *Acrius invitos multoque ferocius urget, Quam qui servitium ferre fatentur, Amor. Mox ingeniose et jucunde : non habebant servos ancillasque. Tota domus, etc. Vide ad i. 353.*

637. *Tangere penates, ut tangere portus, eo pervenire. Mox graphice submissoque, etc. Quo superinjecit ; Burmannus conjicit Quoi, id est, cui. Textum, stragulum. Ignis excitationem Virg. Æneid. i. 174. eadem prope diligentia describit. Idem Æn. viii. 410. de muliere bene mane ad opus surgente, cinerem et sopitos suscitatur ignes ; Noster, Fast. v. 506 : Ignis in hesterno stipite parvus erat. Ipse genu posito flammam exsuscitat aura, Et promittit quassas comminuitque faces. Anima producit anili exquisitius quam spiritu suscitatur debili. Ita Tacitus, Ann. vi. 9 : Vestilius senili manu ferrum tentat. Multifidas, in multas partes scissas. Faces jam supra vii. 259. legimus. Heinsius putat hic esse faces concisas in frusta, qualia sarmenta *tædæ schidiæ* appellantur a Vitruvio, vii. 10. Male ; namque additur minuit, id est, frangit et in frusta concidit, quod verbum ad faces non minus, quam ad ramalia (id est, ramos aridos, unde Pers. v. 59. membra fracta senum commode ita appel-*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Impositus lecto, sponda pedibusque salignis :
 Vestibus hunc velant, quas non nisi tempore festo
 Sternere consuerant; sed et hæc vilisque vetusque
 Vestis erat, lecto non indignanda saligno. 659
 Accubuere Dei: mensam succincta tremensque
 Ponebat anus; mensæ sed erat pes tertius impar;
 Testa parem fecit: quæ postquam subdita clivum
 Sustulit, æquatam mentæ tersere virentes.
 Ponitur hic bicolor sinceræ bacca Minervæ,

Ep. xx. 4. *Torus*, pulvinus, qui imponitur spondæ. Is plumis confertus esse solebat, xi. 610; sed in hac domo, ulvis. Apud Hyrieum Dii *flumineam lino celantibus ulvam, Sic quoque non altis incubuere toris. Salignis*, quum ditiorum lectuli pedes haberent eburneos. Post hunc versum 656. multi inserunt, *Concutiuntque* (aut *consternuntque, constituuntque, conficiuntque*) *torum de molli fluminis ulva*. Hunc versum non agnoscunt recte nostri Regii.

657. *Vestibus*, stragulis. *Velare* solenne in hac re. *Quas non*, etc. *Trist. V. v. 7. quæ semel toto vestis sumitur anno*; *Tibull. II. ii. 7. vestis seposita. Vetus*, obsoleta. *Non indignanda*, quæ non habebat cur lecto indignaretur, ei conveniens. Aliter apud Virgilium, *Æneid. i. 697. aulæis jam se regina superbis Aurea composuit sponda*.

660. *Succincta*, adeoque sedula; ix. 89. *Horat. Sat. II. vi. 107. de mure urbano, veluti succinctus cursitat hospes. Tripes mensa* erat in suppellectile pauperiorum hominum; *Horat. Sat. I. iii. 13. ubi vide Interpretes. Sustulit*, inæqualitatem abstulit, *pedi* submissa testa. Plerunque spongia tergi mensa solebat, nunc *menta*, de qua vide x. 729. *Tersere*; *Codex A. extersere*.

664. *Ponitur hic bicolor*, etc.] Has

epulas suo modo poeta instruxit, ita quidem, ut frugalitatis et eximiæ liberalitatis societatem in his senibus commendaret. Multos igitur cibos apponit, sed inemptos omnes, eorumque missus facit tres. *Sincera Minerva* quæ sit, disputatur. *Crispinus* interpretatur, castam. *Heinsius* baccam recentem, et nullo sale aut muria conditam; nam etiam apud *Columellam*, xi. 50. *sincera* et quod *salem recepit*, sibi opponi. *Burmannus* intelligit, non læsam, incorruptam; nam apud *Nostrum* in *Nuce* versu 22. esse, læsa bacca; et apud *Suetonium*, in *Aug. 40. sincera* opponitur corrupto. *Invehitur* in eum *Schirachius* ideo, quod de bacca interpretatus sit, quod *Ovidius* ad *Minervam* retulerit. Ipse cum *Gesnero* in *Thesouro* intelligit integram *Minervam*. At quid est integra *Minerva*? hoc amplius erat explicandum. Equidem arbitror, poetam non *Minervam Deam* laudare voluisse, sed *baccam* appositam describere, et retulisse, more poetis consueto, ad illam, quod erat referendum ad hanc. Cæpio igitur cum *Heinsio* de bacca non condita; nam mox opponuntur *cornu condita*. *Ponitur*, apponitur. *Bicolor*, viridis et nigra. *Cornu*, quanquam lapidosa et in victu infelici, *Æn. iii. 649. numerata*, condiri tamen solebant *olivarum instar*.

Conditaque in liquida corna autumnalia fæce, 665
 Intubaque, et radix, et lactis massa coacti,
 Ovaque, non acri leviter versata favilla;
 Omnia fictilibus: post hæc cælatus eadem
 Sistitur argilla crater; fabricataque fago
 Pocula, qua cava sunt, flaventibus illita ceris. 670
 Parva mora est; epulasque foci misere calentes:
 Nec longæ rursus referuntur vina senectæ;

666. *Intubum* sativum, sive hortense, Linn. Cichorium Endivia. Gallice *Endive*, quod forsitan deductum fuerit ab *Intiba* quod dant Regū nostri Codices. Inde diversum *intubum erraticum amaris fibris*, Linn. Cichorium *Intubus*, germanice *Wegwart*. *Radix*, rapharus. *Lac coactum*, uno verbo, *coagulum*, quod legitur *Fast.* iv. 543; confer *infra* xii. 436. *Ova* apud Romanos fere semper in principio cœnæ.

668. *Post hæc cælatus, etc.*] *Post missum primum prima vina contra prisce ævi morem ponuntur. Sed hic et de lectione et de sensu laboramus. Olim legebatur, cælatus eodem Sistitur argento crater. Sed Heinsio displicebat et argenteus et cælatus crater in vasis Philemonis. Quum igitur in uno Palatino esset, eodem argillo, in multis aliis MSS. autem pro interpretatione ascriptum esset de argilla, hoc recepit in contextum, et pro cælatus scribendum censet, illatus. Rigaltius contra ad Tertullian. de Cultib. femin. lib. i. cap. 2. tuetur antiquam lectionem putatque jocose hoc dictum esse, et e superioribus facile explicandum. Fruges omnes apponebantur in fictilibus vasis. Crater eodem argento cælatus ergo foret, nullo argento cælatus, æque non argenteus et cælatus ac reliqua, quæ præcesserant. In cælata argilla frustra hæretur. Et enim latiore sensu cælare omnino in-*

strumento fabrili incidere, scalpere, radere. Virgilius, Ecl. iii. 37. ligneum poculum vocat cælatum opus, in quo vitis torno effecta. De eadem argilla idem quod Rigaltius putant multi, quare eodem argento, jocose dictum anteponunt. Fabricataque fago pocula; Virgil. dicto loco, pocula fagina; Fast. d. l. apud Hyriea, Terra rubens crater, pocula fagus erant. Tibullus, I. i. 38: Dona nec e puris spernite fictilibus. Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis Pocula, de facili composuitque luto. Idem I. x. 8. de aureo seculo, Faginus astabat scyphus. Qua cava sunt, etc. Theocrit. i. 27. βαθὺ κισύβιον κεκλυσμένον ἀδεί καρῶ, profundum poculum dulci cera collutum.

671. *Parva mora est, etc.*] *Secundus missus. Calentes, nempe terga suis cum olere, de quo sup. 646. Vina post primum missum apposita et mox remota nunc rursus referuntur, secunda vice apponuntur. Erant autem non longæ senectæ. Contra Hyrieus, in cibis parcior, Quæ puer quondam primis diffuderat annis, Prodit fumoso condita vina cado. Sed hæc quoque vina paulum, in breve tempus, quamdiu mala cum uvis et palmis astant, seducta sunt. Mensis pro mensæ. De secunda mensa vide ad ix. 89. Hic ver. 673. præcedenti præponendus videtur Heinsio; sed male.*

Dantque locum mensis paulum seducta secundis.
 Hic nux, hic mixta est rugosis carica palmis,
 Prunaque, et in patulis redolentia mala canistris,
 Et de purpureis collectæ vitibus uvæ; 676
 Candidus in medio favus est: super omnia vultus
 Accessere boni, nec iners pauperque voluntas.
 Interea, quoties haustum cratera repleri
 Sponte sua, per seque vident succrescere vina, 680
 Attoniti novitate pavent, manibusque supinis [mon,
 Concipiunt Baucisque preces, timidusque Phile-
 Et veniam dapibus, nullisque paratibus orant.
 Unicus anser erat, minimæ custodia villæ,
 Quem Dîs hospitibus domini mactare parabant:
 Ille celer penna tardos ætate fatigat; 686
 Eluditque diu; tandemque est visus ad ipsos
 Confugisse Deos. Superi vetuere necari;
 “Dîque sumus; meritasque luet vicinia pœnas
 Impia,” dixerunt; “vobis immunibus hujus 690
 Esse mali dabitur; modo vestra relinquite tecta;

674. *Rugosæ*, quippe siccatae. *Redolentia* bene commendat mala a leni et suavi odore. In *canistris* apponi solebant et mala et panes. Homer. Od. A. 147. Æneid. viii. 180. *Purpureis*. Vitibus tribuit, quod erat uvis tribuendum. *Nec iners*, etc. excellenter! *non iners* pertinet ad sedulitatem et ardorem, quo accipiebant hospites; *non pauper* ad liberalitatem, qua apponebant, quidquid habebant; et lautissimum epulum parâssent, si modo potuissent. Etiam Hyrieus, Fast. 503. *vultum addidit* verbis.

679. *Haustum*, exhaustum, quod extat in plurimis MSS. sed ex interpretatione fluxit. *Hauriuntur* et ea, ex quibus hauritur. *Per se*. Vide ad

i. 102. *Supinæ manus*, quæ extolluntur sic, ut palma sursum pateat, qui fuit habitus precantium; Lambinus ad Horatium, III. Od. xxiii. 1. *Concipere* nil nisi facere. *Dapibus*, etc. dapibus sine sumptu apparatis. *Paratus*, apparatus, ut vi. 451.

684. *Unicus anser erat*, etc.] Hoc quoque pietatis signum commode memoratur, et imagine grata sensibus subjicitur, *celer tardos fatigat, eluditque diu*. Bene etiam additum *unicus*, quem, quia unum habebant, magni faciebant; vide ad iii. 454. *Custodia*, custos, ut xi. 599; xii. 148; sic tutela mox versu 711; Columella, viii. 13: *Anser sollertiores custodiam præbet, quam canis; nam clangore prodit insidiantem*. *Eludere*, ut i. 692.

Ac nostros comitate gradus; et in ardua montis
 Ite simul." Parent ambo, baculisque levati
 Nituntur longo vestigia ponere clivo. 694
 Tantum aberant summo, quantum semel ire sagitta
 Missa potest; flexere oculos, et mersa palude
 Cætera prospiciunt, tantum sua tecta manere.
 Dumque ea mirantur, dum deflent fata suorum,
 Illa vetus, dominis etiam casa parva duobus,
 Vertitur in templum; furcas subiere columnæ: 700
 Stramina flavescent, adopertaque marmore tellus,
 Cælatæque fores, aurataque tecta videntur;
 Talia quum placido Saturnius edidit ore:
 "Dicite, juste senex, et femina conjuge justo

695. *Tantum aberant summo, etc.*] Fast. iii. 583: *nec longius abfuit inde, Quam quantum novies mittere funda potest.* Confer. Homer. Il. H. 589. *Ire*, de volante sagitta et alibi.

696. *Et mersa palude.*] Post hunc versum rursus duo ejecti a Ciofano et Heinsio; sunt autem hi: *Mersa vident, quæruntque suæ pia culmina villæ. Sola loca stabant; dum deflent fata locorum.* Horum versuum prior tantum et a secunda manu margini Codicis A inscriptus fuit; duos habet Codex B: quum eis æquus sensus attribui possit, et certe priori posterior non consentiat, recte deleverunt et Ciofanus et Heinsius.

699. *Casa parva.*] Pro *parva*, Junianus *pena*, quod ortum ex *plena* videtur, idque placebat Burmanno: *plena duobus*, tam angusta, ut vix duos caperet. Regii nostri, *parva*.

700. *Furcas subiere columnæ.*] Seneca, Ep. 90. de casis priscorum hominum, *Furcæ utrinque suspensæ fulciebant casam, spissatis ramalibus, etc.* *Stramina*, quibus tecta casa, *flavescent*, in aurum mutantur. Tribuitur quidem *flavus* color et auro, ut ix. 688. in

primis tamen straminibus ipsis. Itaque hoc loco e conjectura Capoferrei mallet *fulvescent*; nam auri *fulva* natura; Plin. xxxiv. 2. s. 3. Sed restat alia difficultas. Mox rursus *aurata tecta* commemorantur. Olim hæc verba alio ordine lecta sunt; Heinsius enim ait, ex fide optimorum Codicum se ordinem verum restituisse. Lenzius igitur non male putat, Ovidium scripsisse, *Stramina flavescent (fulvescent) aurataque tecta videntur, Cælatæque fores, adopertaque marmore tellus.* *Fores cælatæ* etiam in regia Solis, ii. 6. Post versum 702 Codex Regius A addit hunc: *Concipiunt Baucisque preces timidusque Philemon.* Quo versu cum præcedentibus sequentia forsitan melius jungerentur: sed esset vitiosa repetitio; nam is est jam versus 682; quare non admittendum censui.

704. *Justitia summa virtus, quæ reliquas complectitur omnes.* E plurimis MSS. *Judicium* revocandum putavi, quod Ciofanus paucorum auctoritate, non bene in *consilium* mutavit; namque *judicium* eleganter dicitur quod consulto, deliberatione in-

Digna, quid optetis." Cum Baucide pauca locutus,
 Judicium Superis aperit commune Philemon : 706
 "Esse sacerdotes, delubraque vestra tueri
 Poscimus ; et quoniam concordēs egimus annos,
 Auferat̄ hora duos eadem, nec conjugis unquam
 Busta meæ videam ; neu sim tumulandus ab illa."
 Vota fides sequitur : templi tutela fuere, 711
 Donec vita data est : annis ævoque soluti
 Ante gradus sacros quum starent forte, locique
 Inciperent casus, frondere Philemona Baucis,
 Baucida conspexit senior frondere Philemon : 715
 Jamque super gelidos crescente cacumine vultus,
 Mutua, dum licuit, reddebant dicta ; "Valeque,
 O conjux," dixere simul, simul abdita textit
 Ora frutex : ostendit adhuc Tyaneius illic

stituta, fit. Multi MSS. indicium, facili lapsu. Etiam in Æneid. vii. 443. Deum effigies et templa tueri de ædituo, νεωκόρω. Non optant illi opes immensas, sed moderata satis, ex pietate sua tam in Deos quam mutua. *Poscere*, precari.

710. *Tumulandus*, sepeliendus, ut supra vii. Sæpe eo verbo Noster utitur : usus eo est jam Catullus, lxxv. 153.

711. Fides sequitur, quia fit, quod promiserant Dii. Tutela, tutores, antistites templi. Supra, iii. 617. tutela *proræ*. *Soluti*, fracti. *Annis ævoque* sane eodem redeunt ; sed nil lucramur, si cum Heinsio *senioque* corrigimus. Gradus templi, de quibus vide ad i. 375. *Inciperent casus*, more ædituorum, qui peregrinis tradebant templi originem, sacra, etc. *Frondere*, frondescere, ut supra *patere* pro *patescere*. Fronduit autem Philemon in *quercum*, Baucis in *tiliam*, versu 620.

716. *Gelidos* e Juniano pro *geminos*,

quod mox reperitur, amplexus est Burmannus.

719. *Tyaneius* ; alii, *Fineius*, *Trineius*, *Thineyus*, *Tirinthius*, *Chineius*, *Tyreneus*. Nostri Regii, *Thirneius*. *Tyaneius* haud dubie corruptum est. Tyana enim, urbs Cappadociæ, remota nimis est, quam ut incola ejus arbores Phrygias ostendere potuerit. Lenzius putat, rem accidisse in confinio Phrygiæ et Cappadociæ, adeoque communem fuisse utrique terræ. Hoc ferri posset, si modo constaret Ovidium *Tyaneius* dedisse. Sed MSS. mirum in modum hic variant, et ita, ut ex ista varietate vix quidquam certi elici possit. Mox revocavi antiquiorem lectionem *gemino corpore*, quam Ciofanus ex Vaticano Statii et uno suo in *gemina arbore* mutaverat, approbante Burman. qui truncos tantum arborum restitisse putabat, amissis vetustate ramis. Immo *rami* mox diserte memorantur. Trunci ergo sunt arbores, quæ Lelegis tempore integræ resta-

Incola de gemino vicinos corpore truncos. 720

Hæc mihi non vani, neque erat cur fallere vellent,

Narravere senes : equidem pendentia vidi

Serta super ramos ; ponensque recentia, dixi :

“ Cura pii Dîs sunt ; et, qui coluere, coluntur.”

VII. Desierat ; cunctosque et res et moverat
auctor, 725

Thesea præcipue ; quem facta audire volentem

Mira Deum, nixus cubito Calydonius amnis

Talibus alloquitur : Sunt, o fortissime, quorum

Forma semel mota est ; et in hoc renovamine mansit :

Sunt, quibus in plures jus est transire figuras ; 730

Ut tibi, complexi terram maris incola, Proteu :

Nam modo te juvenem, modo te videre leonem :

Nunc violentus aper ; nunc, quem tetigisse timerent,

bant, versu 620. et repetitur hic, quod maxime in iis memorabile, factas esse e *gemino corpore*.

723. Sertis aliisque donariis ornari solebant arbores, eæque summa religione colebantur a prætereuntibus, nec facile quisquam eas violabat manu aut securi. Vide Herald. ad Arnob. i. p. 22. *Cura pii Dîs sunt ; et —coluntur. Colit Deus homines, quando curam eorum gerit. Cic. N. D. i. 41 : Cur Deos ab hominibus colendos dicas, quum Dîi homines non colant ? Lactant. Epit. 27 : vitam hominum excolere, eosque ab omni malo tueri.*

725—884. Proteus et Mestra.] Exponitur de iis, qui formam habebant ambiguam, hoc est, quibus licebat modo in hanc, modo in illam formam transire, in quibus Proteus, 725—737. et *Erisichthonis* filia. De Proteo locus classicus apud Homer. Od. Δ. 364 sqq. quem Virgilius, Georg. iv. 387 sqq. et Noster xi. 254. expresserunt. Tam *ambiguum* autem, ut ii. 9. vocatur, Deum finxerunt haud dubie prisci

auctores, quibus placebat aquam esse principium omnium rerum ; Orpheus, hymn. 24. Vide Heynium ad Virg. dicto loco.

727. *Nixus cubito.*] Jacuerat in lectulo ; nunc, quum narrare vult, se erigit. *Renovamen* pro transformatione, aut nova forma, nove dictum. *Jus*, potestas concessa. In iis Thetis transformis, xi. 241 sqq. Nereus secundum Pherecydem in Schol. Apollon. iv. 1396.

731. *Complexi*, etc.] Homerus eum juxta Pharum insulam collocat, Virgilius in Carpathio mari, ut adeo illud figmentum cum philosophemate, unde pendet, ex Ægypto originem traxisse videatur. Secundum Homerum, Od. Δ. versu 417. omnia tentat fieri, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν Ἔρπετὰ γίνονται, καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδᾶές πῦρ, et ver. 456. fit leo, draco, panthera, ingens sus, liquida aqua, arbor. *Videri*, cerni. *Interdum*, etc. Virgilius, Georg. iv. 409 sqq. : *Aut acrem flammæ sonitum dabit—aut in aquas tenues dilapsus abibit.*

Anguis eras : modo te faciebant cornua taurum :
 Sæpe lapis poteras, arbor quoque sæpe videri : 735
 Interdum faciem liquidarum imitatus aquarum
 Flumen eras ; interdum undis contrarius ignis.

Nec minus Autolyçi conjux, Erisichthon cnata,
 Juris habet : pater hujus erat, qui numina Divûm
 Sperneret, et nullos aris adoleret honores. 740
 Ille etiam Cereale nemus violâsse securi

738. *Autolyçi conjugem* Tzetzes ad Lycophr. ver. 410. et Lactant. in Argumento hujus fabulæ, *Mestram* vocant ; Palæphatus, cap. 24. *Metram* ; Antoninus Liberalis, cap. 17. *Hyper-mestram*. Pausanias vero, Aread. p. 605. auctor est, Autolycum, Parnassi incolam, Mercurii, sive verius Dædalionis filium, uxorem habuisse Neæram, Perei filiam. Quem dissensum ita componit Burman. ut Autolycum bis matrimonium iniisse dicat. De Autolyçi fati vide Hygini fabulas 200, 201. Sed in hac fabula notabilius est *Erisichthonis* facinus et *fames*, quam *Mestræ* metamorphosis. *Erisichthon* enim, Thessalus, Triopæ filius, quum domum sibi struere vellet, arbores in luco vetusto et Cereri sacro cædit. Triopam hoc fecisse tradunt Herodes Attic. in Inscript. et Hyginus, P. A. ii. 14 ; vide tamen Salmasium ad illam Inscript. et Spanhem. ad Callimachi hymnum in Cer. ver. 24. A quo conatu quum nec prodigiis, nec precibus deterreri posset, Ceres irata ei injicit diram famem, qua absumitur. Confer. Diodorus, v. p. 331. in primisque Callimachus, hymn. in Cer. ver. 23—116. qui et ipse fabulam copiose enarravit. Hinc Scaliger Poet. v. 8. utramque descriptionem ita comparavit, ut principatum deferret ad Ovidium ; quam sententiam non probavit Ernesti. Is enim, in Excursu ad hymnum in Cer. subjecto, eam sub examen vo-

cavit, docuitque iniquum fuisse judicem Scaligerum in comparandis his descriptionibus. Ipse magis favere videtur Callimacho suo. Fortasse res ita expediri potest. Studet Callimachus summæ simplicitati, quam postulat hymnorum ratio ; Ovidius contra id agit, ut omnia ingenii sui luminibus exornet. Habet igitur uterque suas in suo genere virtutes ; plures tamen et majores, ut equidem arbitror, Ovidius.

739. *Numina Divum*, Divos. *Honores* dignius, quam, sacrificia, quæ adolentur in honorem Deorum ; Virgilius, *Æneid.* i. 49. *aris imponat honorem* ; Noster, x. 681. *turis honorem*. Pro *honores* plerique vetustiores, *odores*. Codex Regius B. *odorem*. At idem Virgilius, *Æneid.* iii. 547 : *Junoni Argivæ jussos adolemus honores*.

741. *Cereale nemus*.] Juxta Dotium, urbem Thessaliæ, prisci incolæ *Cereri* consacraverant *nemus*, quod copiosius describitur a Callimacho, vers. 27—30 : quam descriptionem a Nostro omissam esse propterea, quod jam alio loco ea exornatione usus sit, Ernesti monet. *Violare* et *temerare* impietatem declarant *Erisichthonis*, qua cædebat arbores sacras, quod summum nefas. De verbo *temerare* ad ii. 592. *Templum Cereris* dirutum esse ab *Erisichthone*, tradit Hyginus, P. A. ii. 14. ex falsa haud dubie interpretatione vocis *τέμενος*, quod et templum et lu-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Abstinuit; famulosque jubet succidere sacrum
 Robur: et ut jussos cunctari vidit, ab uno
 Edidit hæc rapta sceleratus verba securi:
 “ Non dilecta Deæ solum, sed et ipsa licebit 755
 Sit Dea, jam tanget frondente cacumine terram.”
 Dixit; et, obliquos dum telum librat in ictus,
 Contremuit, gemitumque dedit Deoia quercus:
 Et pariter frondes, pariter pallescere glandes
 Cœpere; ac longi pallorem ducere rami. 760
 Cujus ut in trunco fecit manus impia vulnus,
 Haud aliter fluxit, discussa cortice, sanguis,
 Quam solet, ante aras ingens ubi victima taurus
 Concidit, abrupte cruor e cervice profusus. 764
 Obstupuere omnes; aliquisque ex omnibus audet
 Detertere nefas, sævamque inhibere bipennem.
 Aspicit hunc; “ Mentisque piæ cape præmia,” dixit
 Thessalus; inque virum convertit ab arbore ferrum,

et Regū nostri) habent *Dryopeius*; Dryopes gens Thessaliæ. *Triopeius*, filius Triopæ; Callimachus, *Τριόπειω γόνος*. *Famulos*, quorum numerum, formam et arma recenset Callim. ver. 34. *Sed et ipsa*, etc. Eadem impietas ver. 394.

757. *Librat.*] Vid. ad ii. 311: *librare in obliq.* ictus alibi uno verbo obliquare ensem. *Gemitumque*, etc. Breviter Callimachus, Ἄ πρᾶτα πλαγείσα, κακὸν μέλος ἴαχεν ἄλλαις. Vide insuper ad vi. 114. Quum tot puellæ in arbores mutatæ traderentur, Hamadryadesque arbores incolere crederentur, fieri haud poterat, quin ex opinione Veterum aliquid tale accideret interdum, quale hic narratur. Confer Apollonium, ii. 476 sqq. Simile aliquid habet et Virgilius, *Æneid.* iii. 28 sqq. Posteriore loco atro *liquuntur sanguine guttæ, Et terram tabo maculant.*

765. *Omnibus mihi videtur de industria repetitum, neque adeo sollicitandum. Omnes quidem obstupuere, sed ex omnibus non nisi unus ausus est, etc. Detertere nefas, detertere Erisichthonem a facinore atque ita impedire nefas. Similis breviloquentia, vii. 423. Aspicit ὑποβλέπει, limis et torvis oculis aspicit.*

768. *Thessalus; Erisichthon. Repetita cæde; vide ad iv. 733. Editus e medio sonus est; apud Callimachum, versu 41. Ceres ipsa statim sentit arborem suam cædi. Assumpta igitur sacerdotis specie, Erisichthonem morata satis oratione a facinore deterret. Ille vero minatur, se sacerdoti securim in corpus libraturum. Hinc Dea augustissima et immensa statura se ei exhibet, quo facto in fugam se dant famuli.*

Detruncatque caput; repetitaque robora cædit;
 Editus e medio sonus est quum robore talis: 770
 “Nympha sub hoc ego sum Cereri gratissima ligno,
 Quæ tibi factorum pœnas instare tuorum
 Vaticinor moriens, nostri solatia leti.”

Persequitur scelus ille suum; labefactaque tandem
 Ictibus innumeris, adductaque funibus arbor 775
 Corruit, et multam prostravit pondere silvam.

Attonitæ Dryades damno nemorisque, suoque,
 Omnes germanæ, Cererem cum vestibus atris.

Mœrentes adeunt; pœnamque Erisichthonis orant.

Annuit his; capitisque sui pulcherrima motu 780

Concussit gravidis oneratos messibus agros;

Moliturque genus pœnæ miserabile, si non

Ille suis esset nulli miserabilis actis,

Pestifera lacerare Fame: quæ quatenus ipsi 784

Non adeunda Deæ, neque enim Cereremque, Fa-

Fata coire sinunt, montani numinis unam [memque

Talibus agrestem compellat Oreada dictis:

“Est locus extremis Scythiæ glacialis in oris,

771. *Nympha sub hoc ego*, etc.] Servius ad Eclogam X. Virgilio, Nymphæ, inquit, Hamadryades sunt, quæ cum arboribus nascuntur et pereunt, ἀπὸ τοῦ ἄμα, καὶ τῆς δρυός; qualis fuit illa quam Erisichthon occidit; qui quum arborem incideret, et vox inde erupit, et sanguis, sicut docet Ovidius, et Scaliger, Poetices, lib. v. cap. 8. Nudis Callimachi rebus Ovidius addit ornamenta; veluti quum orationem attribuit Nymphæ.

780. *Annuit his*; nutu concutit agros, ut Jupiter cœlum, i. 179. et Neptunus undas, supra ver. 603 sqq. Gravidus proprie agri, sed poetis etiam messes et aristæ: *miserabile*, misericordiam excitans, sed mox *miserabilis*,

commiseratione dignus. *Lacerare*, graviter vexare. *Fata non sinunt* ea, quæ per rerum naturam fieri nequeunt, v. c. ut alimentorum copia et fames una sint. *Numinis* collective, numinum. *Oreada*; Nympham montanam; Oreades namque montium sunt nymphæ, ἀπὸ τοῦ ὄρους, hoc est, a monte cognominatæ.

788. *Est locus extremis*, etc.] Quum locum horrendum designare vellent poetæ veteres, *Scythiam* fere nominabant, de cujus frigoribus vide ad ii. 224. Egregie autem patriam Famis describit. Confer ex Pont. I. iii. 49 sqq.; III. i. 11 sqq. *Tristitia* soli est in ipsa sterilitate. *Iners*, ab effectu, alibi *ignavum* aut *pigrum frigus*. Ha-

Triste solum, sterilis, sine fruge, sine arbore tellus;
 Frigus iners illic habitant, Pallorque, Tremorque,
 Et jejuna Fames: ea se in præcordia condat 791
 Sacrilegi scelerata jube: nec copia rerum
 Vincat eam; superetque meas certamine vires.
 Neve viæ spatium te terreat, accipe currus;
 Accipe, quos frenis alte moderere, dracones." 795
 Et dedit: illa dato subvecta per aera curru
 Devenit in Scythiam; rigidique cacumine montis,
 Caucason appellant, serpentum colla levavit;
 Quæsitamque Famem lapidoso vidit in agro
 Unguibus, et raras vellentem dentibus herbas. 800

bitant non mutandum; etenim sæpe Noster, ut monet Burmannus, præmittit verbum plurale sequentibus nominibus singularis numeri.

793. *Meas vires*, abundantiam frugum, quas ego largior. *Certamen* illud infra describitur. De *Cereris draconibus* et *curru* vide ad v. 642. Pro *alte* Gebhard. II. Crep. 17 ex MSS. legit *alites*, quam vocem in duas syllabas contrahit. Nil mutandum; versu 813. *versis sublimis habenis*; ita et v. 648; vii. 222. Regii nostri *alte*.

798. *Caucasus* frigoris et horridæ solitudinis imago apud poetas.

799. *Quæsitamque Famem*, etc.] Sequitur insigne rursus exemplum phantasiæ Ovidianæ in hac Famis prosopopœia, cujus fœdam et odiosissimam imaginem ita ante oculos ponit, ut lectori item ferme accidat, quod Nymphæ ver. 812. *Visa tamen sensisse Famem*. Si quis pictor aut statuarius hanc imaginem exprimeret, nemo ejus aspectum sustineret. Recte Ernesti de hac prosopopœia et de imagine Erisichthonis jam somniantis cibum: "Quæ nisi admirer, nihil viderim." Omnibus istis bonis caret Gallim. qui unum illud monet, Cererem ei inje-

cisse ardentissimam et improbam famem. Cum hoc loco confer. Quintil. Deel. xii. p. m. 210; Sil. ii. 461; Claudianus, xv. 21 sqq.

800. *Raras* Heinsius ex MS. Bononiensi dederat; Burmannus tamen revocavit *raris*, tum quia reliquis omnibus, ut crini, labris, faucibus, etc. epitheta, quæ deformitatem designant, addita sunt, tum quia omnes (et nostri etiam Regii,) præter unum, Codices ea exhibent. Ego vero Heinsium secutus sum. Nondum enim poeta Famem describit, sed ejus agrum *raras* herbas habentem. Et quo jure Fami *raros dentes* dedisset? Dentes enim illa non excutit. *Cava lumina*, quia Fames exedit pulvillos carnis, qui cingunt oculos, eosque tollunt. Quintil. *Cavum macie caput, conditi penitus oculi, destitutæ genæ*. Claudianus, *oculi jacentes interius*. Labra etiam absumpta fingere potuisset. Quintil. *nudos labris trementibus dentes*. Mox revocavi *scabri dentes*, quod Ciofanus et Heinsius præ altero *scabræ fauces* spreverant. Ovidius non nisi externam Famis formam describit, *faucium* autem rubigo non æque ac Quintil. *inanes faucium* si-

Hirtus erat crinis ; cava lumina ; pallor in ore ;
 Labra incana situ ; scabri rubigine dentes ;
 Dura cutis, per quam spectari viscera possent ;
 Ossa sub incurvis extabant arida lumbis ;
 Ventris erat pro ventre locus : pendere putares 805
 Pectus, et a spinæ tantummodo crate teneri.
 Auxerat articulos macies, genuumque rigebat
 Orbis, et immodico prodibant tubere tali.
 Hanc procul ut vidit, neque enim est accedere juxta
 Ausa, refert mandata Deæ ; paulumque morata,
 Quanquam aberat longe, quanquam modo venerat
 illuc, 811
 Visa tamen sensisse Famem ; retroque dracones
 Egit in Hæmoniam, versis sublimis habenis.
 Dicta Fames Cereris, quamvis contraria semper
 Illius est operi, peragit ; perque aera vento 815

nus, cerni poterat. Neque dentes antea descripti, sed obiter tantum memorati erant. *Dura cutis* ; unus Mediceus *dira*. *Dura*, densata succis exsiccatis. Confer, vii. 599. Quintil. vero *laxam cutem* habet ; *luridam* Silius. *Ossa*, etc. Pro his Quintil. *tergum ossibus inæquale*.

805. *Ventris*, etc.] Sic, xiii. 564. *loca luminis*. ii. Fast. 280. *Hic ubi nunc urbs est, tum locus urbis erat*. *Pendere*, non inniti ventri. *Auxerat*, etc. Lenzius, longiora reddiderat membra. Malim, *fecerat*, ut plures articuli, qui proprie dicuntur, in conspectum prodirent. *Rigebat* ; Regii nostri *tumebat* ; non male, nam *γουννοπαχής*, de quo infra, significat, tumida genua habens. *Immodico*, etc. At eorum, qui fame laborant, pedes tumescunt, quum alia membra marcescant. Inde Hesiodus, Scut. 264. de homine inedia confecto, *γουννοπα-*

χής. Vide Grævium, Lectt. Hesiod. 19. *Tubere tali* ; Heinsio e Florent. et uno Bonon. placet *tuberu talo* ; non item Burmanno, quia *tali*, qui in pinguibus latent, in Fame velut tuber prodierint.

809. *Hanc procul ut vidit*, etc.] Similis aversatio Minervæ, conspecta Invidia, ii. 766. *Quanquam* non sine vi repetitur, ut festinatio et aversatio Nymphæ describatur.

815. *Vento*.] Adeo levis erat præ macie fames, ut *vento ferri* posset. BURM. Et opus erat *tali vehiculo*, quia Fames tarde incedit et corpus trahit. *Solutum*. Vide ad vii. 185. Quum tot Dii *alati* fingerentur, etiam Fami *alas dare* Ovidius potuit. Sic *Furia alata* Æneid. vii. 408. Vulgo tamen h. l. *ulnis*. *Se inspirat*, Fames persona edendi rabiem inspirat. Simile quid, xi. 621. *in vacuis venis*. Silius, *exurit siccitas sanguine venas*.

Ad jussam delata domum est; et protinus intrat
 Sacrilegi thalamos; altoque sopore solutum,
 Noctis erat tempus, geminis amplectitur alis;
 Seque viro inspirat, faucesque et pectus et ora
 Afflat, et in vacuis spargit jejunia venis; 820
 Functaque mandato fœcundum deserit orbem;
 Inque domos inopes, assueta revertitur antra.
 Lenis adhuc somnus placidis Erisichthona pennis
 Mulcebat: petit ille dapes sub imagine somni;
 Oraque vana movet, dentemque in dente fatigat;
 Exercetque cibo delusum guttur inani; 826
 Proque epulis tenues nequicquam devorat auras.
 Ut vero est expulsa quies, furit ardor edendi;
 Perque avidas fauces, immensaque viscera regnat.
 Nec mora: quod pontus, quod terra, quod educat
 Poscit; et appositis queritur jejunia mensis; [aer,

823. *Lenis adhuc*, etc.] Sequitur imago somniantis cibum, quam admiratur non minus, quam superiora. Somnus est Deus *alatus*. Sic apparet in monumentis, v. c. apud Gruter. Thes. ccciv. 9. Conf. Cuperi Apotheos. Hom. p. 178. Propert. I. iii. 45: *Dum me jucundis lapsam sopor impulit alis*. *Mulcere*, ut *μαλάσσειν* et *μαλθακίζειν*, eleganter de somno. Vide Valken. ad Euripidis Hippolytum, ver. 303. *Sub imagine somni*, somnians; ix. 473—79. Jam in descriptione frustra mandentis singula verba bene delecta. *Vana* pro adverbio, frustra. *Fatigare* eleganter de rebus, quibus quis abutitur. *Exercere*, usque occupatum tenere et sic labores creare. *Inania*, quæ per quietem objiciuntur. Apud Silium, i. 69. Hannibal somnians *inania* bella gerit.

828. *Ardor edendi*.] Callimachus,

ver. 67. *λιμὸς αἴθων*, ardens fames. Eidem *βούπεινα* et *βούβρωστις* dicitur, de quibus vide Spanhem. ad ver. 103. Bene *immensa*, quia expleri et satiari haud poterant, quasi immensa essent. Erant immensa vorago, aut immensum mare. Mox alti voragine ventris. Ib. 387. *vasta Polyphemi alvus*. Boeth. iv. Metr. 9. *immanis Polyphemi alvus*. Burmannus tamen probat conject. Heinsii, *incensaque*; hoc enim *ardori edendi*, præcedenti *avidas* et mox *flammæ gulæ* respondere. *Fauces avidæ* bene memorantur, quia voraces serviunt fauci. In describenda autem hac voracitate Callimachus expressisse videtur, quod etiam Scaliger fatetur.

830. *Educat*, alit. Horatius, I. Ep. xv. *Tractus uter plures lepores, uter educet apros*. *Inque epulis*, etc. sententia ingeniosa, quales plures sequun-

Inque epulis epulas quærit : quodque urbibus esse,
 Quodque satis populo poterat, non sufficit uni ;
 Plusque cupit, quo plura suam demittit in alvum.
 Utque fretum recipit de tota flumina terra, 835
 Nec satiatur aquis, peregrinosque ebibit amnes ;
 Utque rapax ignis non unquam alimenta recusat,
 Innumerasque trabes cremat ; et, quo copia major
 Est data, plura petit ; turbaque voracior ipsa est :
 Sic epulas omnes Erisichthonis ora profani 840
 Accipiunt, poscuntque simul : cibus omnis in illo
 Causa cibi est ; semperque locus fit inanis edendo :
 Jamque fame patrias altique voragine ventris,
 Attenuârat opes ; sed inattenuata manebas 844
 Tum quoque, dira fames ; implacatæque vigebat

tur ver. 841 sqq. *Quærere*, desiderare. II. Amorr. ii. 43. de Tantalo, *Quærit aquas in aquis*. *Quodque urbibus*, etc. prodigialiter rem auxit.

834. *Flusque cupit* ; prior Gronovii, *Plusque sitit*, quod Heinsius venustum judicat, nempe quia sitire omnino, cupidum esse. Idem cum Græviano aliisque nonnullis *capit* etiam posse legi putat. Regii nostri *cupit*. Callim. ver. 69. *σχέτλιος ὅσσα πάσαιτο, τόσων ἔχεν ἴμερος αὐτίς*. Demittere interdum librarii pro longe efficaciore *demergere* reposuerunt. xv. 105. in Ibide ver. 387 : Phædr. iv. fab. v. 9. *avidis dentibus Capacis alvi mersit tartareo specu*.

835. *Utque fretum*, etc.] Callimach. 90. *τὰ δ' ἐς βυθὸν οἷα θαλάσσης Ἀλεμάτως ἀχάριστα κατέρρξεν εἶδατα πάντα*. Paulo ante, *πανάμερος εἰλαπιναςὸς Ἡσθιε μυρία πάντα κακά δ' ἐξάλλετο γαστήρ Αἰεὶ μᾶλλον ἔδοντι*. *Recipit*, quia omnes aquas habent ex mari ; quanquam *recipere* etiam pro *accipere*, quod iv. 440. in eadem similitudine legitur. *Utque ra-*

pax—*ipsa est* ; hæc redundantia verborum urgentur. *Trabes malui*, quam *faces*, quia igni tam rapaci accommodatius. Recte judicavit cl. *Gierig*, etiamsi nostri Regii habent *faces*.

841. *Accipiunt, poscuntque*, etc. quod versu 834. simpliciter dixerat, *Flusque cupit*, etc. id nunc pluribus oxymoris exaggerat. Apud Callim. 114. absorbet *βαθὺν οἶκον, lautam rem familiarem*. Deinde commemorantur pecora, quæ ex stabulis voraverit, muli, equi, boves, feles etiam. *Alti ventris* ; Suetonius, Vitell. 13. *profunda gula*. *Voraginem* patrimonii Cic. Sext. 52. hominem nepotem dixit. Similia apud Horatium, I. Ep. xv. extr. de edaci parasito leguntur. *Inattenuata*, non fracta, non satiata. Usus est hoc vocabulo quia dixerat, *Attenuârat opes*. *Implacata*, insatiabilis. Horatius, Sat. II. viii. 5. *Placaverit ventrem iratum esca* ; Statius, Ach. II : *Ut placata fames epulis bis terque repostis* ; Theb. x. *Rabies placata cruore*. Infra, xv. 94.

Flamma gulæ : tandem, demisso in viscera censu,
 Filia restabat, non illo digna parente : [cusat ;
 Hanc quoque vendit inops ; dominum generosa re-
 Et vicina suas tendens super æquora palmas,
 “ Eripe me domino, qui raptæ præmia nobis 850
 Virginitatis habes,” ait : hæc Neptunus habebat ;
 Qui prece non spreta, quamvis modo visa sequenti
 Esset hero, formamque novat, vultumque virilem
 Induit, et cultus piscem capientibus aptos. 854
 Hanc dominus spectans ; “ O qui pendentia parvo
 Æra cibo celas, moderator arundinis,” inquit,
 “ Sic mare compositum, sic sit tibi piscis in unda
 Credulus, et nullos, nisi fixus, sentiat hamos :
 Quæ modo cum vili turbatis veste capillis 859
 Litore in hoc steterat, nam stantem in litore vidi,
 Dic, ubi sit ; neque enim vestigia longius extant.”
 Illa Dei munus bene cedere sentit ; et a se

846. *Censu*, opibus. Devoratis bonis apud Callimachum mendicans sedet in triviis. Noster autem redit ad Erisichthonis filiam, cujus causa omnem hanc narrationem instituerat, versu 738. Transformis fuisse forte fingebatur, quia omnia tantaverat, ut patrem aleret.

848. *Hanc*.] Is. Tzetzes ad illa Lycophronis τῆς παντομόρφου βασάρας λαμπουρίδος Τοκῆος, ἢτ' ἀλφαῖσι ταῖς καθ' ἡμέραν Βούπειναν ἀλθαίνεσκεν ἀκμαίαν πατρὸς : vocat hanc Μήστραν, et φαρμακίδα fuisse ait, quam in varias animalium formas mutatam pater vendidit, quæ paulo post recepta sua forma ad patrem reversa est. Antoninus Liberalis Ὑπερμήστραν nominat, et quæ pro muliere vendita, mox in virum mutata, patri suo hinc alimenta suppeditavit.

851. *Neptunus*.] Ejus atavus apud Callimachum, versu 97 ; sed hic alia

causa eum mulieri jungit. Exponit poeta id quod puella tacuerat, a Neptuno fuisse raptam. *Formamque novat* ; Burmannus cum quibusdam mallet *formamque novam*, sine causa. *Cultus* etiam ad instrumenta piscatoria referendus. Ornate piscatorem describit.

856. *Æra*, hamus. Etiam, vi. Fast. 240. *Quique tegunt parvis æra recurva cibus*. Sic adhibetur, quum obtestando aliquid ab altero petimus, eique vicissim aliquid apprecamur. Hoc loco votum piscatori gratissimum. *Composita*, quæcunque placida, ut homo a feritate ad mansuetudinem revocatus, civitas pace fruens, mare ventis non agitatam. *Credulitas* piscium etiam, xiii. 934.

862. *A sese quæri dictum*, ut ii. 704, *Me mihi prodis ? Resecuta* vide ad vi. 36. *Studio*, piscationi, *operatus*, operam dans. Supra, vii. 751, studiis

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Nam modo, quod nunc sum, videor; modo flector in
Armenti modo dux vires in cornua sumo; [anguem;
Cornua, dum potui; nunc pars caret altera telo
Frontis, ut ipse vides: gemitus sunt verba secuti.

ii. 138. *Vires in cornua sumo, cor-
nibus valeo.*

883. *Cornua, dum potui.] Virgilius,
Æneid. xi. 823. Hactenus, Acca soror,
potui; nunc vulnus acerbum Conficit;*

ubi Servius: “absolute, vel pugnare
vel vivere; necessaria enim eclipsis
in defectione, qua ex arte non semel
posita est;” ubi *necessaria enim ellipsis*
scribendum.

P. OVIDII NASONIS

METAMORPHOSEON

LIBER NONUS.

N. B. Argumentum hujus libri noni Metamorphoseon, relatum invenies in serie CANTERI, tom. iii. pag. 56.

FAB. I.

QUÆ gemitus, truncæque Deo Neptunius heros
Causa rogat frontis; quum sic Calydonius amnis

1—100. *Acheloi* fabula ducta est e Sophoclis *Trach. init.* Confer. Diodorus Sic. iv. 34 sqq.; Strabo, lib. x. pag. 458; Apollodorus, II. vii. 5; Schol. Homeri ad Il. Φ. 194; Hygini fabula 31. Monumentum cedrinum et inauratum referens Herculis cum Acheloo pugnam, spectabatur apud Megarenses, in quo Mars Acheloo, Herculi Minerva aderat, astantibus etiam Jove et Dejanira; Pausanias, *Eliao.* ii. p. 500. Cernebatur etiam in solio Amyclæi. Idem, p. 256. Mole extracta Herculem coercuisse hunc fluvium, rapiditate sua multum damni inferentem accolis, jam olim suspicabantur; vid. Strabo, d. 1. Ea latius persequitur Heynius in *Antiq. Aufsätzen*, tom. i. p. 57. ubi monet, hac fabula vel maxime illustrari imagines et sermonem poetarum antiquissimorum, eandemque facillime posse explicari. Qui non recens a libri superioris lectione nexum quærit, respiciat ad viii. 548 sqq. et 884 ad finem. *Neptunius heros*, Theseus, cujus cum

VOL. IV.

matre *Æthra Neptunus* et *Ægeus* una nocte concubuisse credebantur; Meursius, in *Thes.* 1. *Gementem*, aut *mærentem*, *tristem*, *pudibundum* inducere Acheloum solent poetæ, quod exemplis docet Brouckhusius, ad *Propertium*, II. xxv. 34. *Trunca frons*, cujus alterum cornu truncatum et revulsum, ver. 86; Boethius, de *Consolatione Philos.* iv. *Fronte turpatus Achelous*; Silius Ital. iii. 42, *frontem minor truncam amnis Acarnan*; sed hoc loco *Calydonius*, quia Achelous inter *Ætolos*, quorum urbs *Calydon*, et *Acarnanes* in mare defluit. Solenne autem Veteribus, fluviis vel propter mugitum aquarum (*Scamander μεμυκὼς ἥντε ταῦρος* apud Homerum, Il. Φ. 237.) vel propter curvaturas eorum, quæ cornuum figuram referunt, taurina aut capita, aut cornua tribuere; Strabo, dicto loco. *Acheloi nostri* caput cornutum extat in monumentis; vid. Spanhemius, de usu et præstantia Numismatum, diss. vii. p. 490: confer. Jani ad Horatium,

Cœpit, inornatos redimitus arundine crines :
 Triste petis munus : quis enim sua prælia victus
 Commemorare velit ? referam tamen ordine : nec
 tam 5
 Turpe fuit vinci, quam contendisse decorum est ;
 Magnaque dat nobis tantus solatia victor.
 Nomine si qua suo tandem pervenit ad aures
 Dejanira tuas ; quondam pulcherrima virgo,
 Multorumque fuit spes invidiosa procorum. 10
 Cum quibus ut soceri domus est intrata petiti ;
 “ Accipe me generum,” dixi, “ Parthaone nate.”

IV. Od. xiv. 25. *Inornatos* ; tertius Mediceus inepte *inauratos*. Horridi et inculti pingebantur Fluvii. Vide v. c. Rheni descriptionem apud Claudianum Cons. Olyb. 210 sqq. *Arundo* insigne Fluviorum, quo coronari solebant. Virgilius, *Æneid.* viii. 33 : *eum tenuis glauco velabat amictu Carbasus, et crines umbrosa tegebat arundo*. Confer etiam locum Vellei. Paterc. ii. 83.

4. *Triste petis munus* : etc.] Talia præfari solent, rem ingratham narrare jussi. *Prælia* dignius quam colluctatio, certamen. *Referre ordine* formula solennis, totam rei seriem narrare, non summam. v. 335. *Nec tam Turpe*, etc. Vere e sensu Græcorum : vide in xiii. 19. Mors etiam a viro forti et a bestia majore illata minus acerba habebatur ; v. 191 ; *Ælianus*, *Variar. Histor.* xiv. 4 ; quem sensum leoni etiam tribuit Phædrus, i. fab. 21. *Decorum*, gloriosum ; Cicero, *Brut.* i. de Hortensio : *cum quo certare erat gloriosius, quam omnino adversarium non habere*. Victus tamen Achelous erat, quum Hercules nondum Deus esset, adeoque turpe duxerat ei cedere ; ver. 16. *Tantus victor*, quantus Hercules fuit. Vide quæ fuerit interpretatio ver. 191. lib. v : *Magna feres*

tacitas solatia mortis ad umbras, A tanto cecidisse viro.

8. *Tandem* Regius interpretatur, aliquando ; Burmann. hoc non concoquit, sed corruptum voc. putat, quod et Heinsio visum sit, qui margini ascripserit : forte, *forsan*. Ipse malit, *fando*, ut xv. 497 ; Virgil. *Æneid.* ii. 81. Mihi tamen hoc parum placet propter ingratum sonum, *suo fando*. Usitatus est, *si forte*, ut vii. 694. et sæpe. *Dejanira nomine suo* pro vulgari, nomen Dejaniræ. Quum addit *qua*, indicat, non satis celebrem fuisse mulierem : quod tamen melius forte omisisset. *Multorumque*, etc. Idem versus legitur iv. 794 (ubi vide quæ Cl. Gierig dixerit, et quæ exempla ex Propertio attulerit.)

11. *Petere*, ut *αἰτεῖν*, proprie de procis puellam ambientibus ; vid. Cerda ad Virgilium, *Æn.* vii. 54.

12. *Accipe me generum*.] Missis more antiquissimo ambagibus, rem ipsam proponit : *accipere*, ut *λαμβάνειν*, proprie de adoptione ; vid. Corte ad Sallustium Jug. 10, (et quæ collega noster doctis. J. L. BURNOUF ad eundem locum dixerit, nost. edit. p. 158.) Hinc etiam bene, *accipere generum*, ut alibi, *accipere amicum, in amicitiam*,

Dixit et Alcides : alii cessere duobus.

Ille Jovem socerum dare se, famamque laborum,
Et superata suæ referebat jussa novercæ. 15

Contra ego : turpe Deum mortali cedere duxi ;
Nondum erat ille Deus ; “ Regem me cernis aqua-
Cursibus obliquis intra tua regna fluentum. [rum

Nec gener externis hospes tibi missus ab oris,
Sed popularis ero, et rerum pars una tuarum. 20

Tantum ne noceat, quod me nec regia Juno

in matrimonium: supra, ii. 526, *sumere socerum*, et Heroid. vi. 80. *sumere nurrum*. Parthaone natus, Æneus, de quo libro superiori. Hujus filiam Dejaniram faciunt et alii, paucis dissentientibus, qui ei Dexamenum patrem dant, vel Bacchum. Eam, auctore Diod. Hercules duxit, Meleagro extincto. Meleagri umbra impulsus, quum esset apud inferos, duxisse eam traditur a Schol. Homeri, Il. Φ: secundum Homerum, Il. Ξ. 115. Porthei filius fuit Æneus. Alcides, Alcei nepos, dictus creditur, dum in terris versabatur, Hercules autem in cœlum receptus; Cerda ad Virgil. viii. 203. Alii, cæteri. Auctore Lactantio, in Argumento, pater promiserat, se filiam daturum ei, qui lucta vicisset: hinc cæteri proci, metu perculsi, *cesserunt* Herculi et Acheloo.

14. Ille Jovem socerum, etc.] Nobilem se genere, clarum rebus gestis jactat, ut Perseus Andromedam ambiens, iv. 357. *Dat*, tanquam munus, ea, in quorum societatem ventura erat conjux futura. Mirari licet, placuisse Heinsio et Burmanno, quod in Græviano MSS. legitur, *summamque laborum*; etenim *summa laborum* vel universos labores significat, vel maximum laborem. Sed Dejanira profecto et hunc et illos recusasset. *Novercæ*, Junonis, qua postulante, Eurystheus Herculem ad labores istos adegerat;

Seneca, Herc. Fur. 34. 41. *Novercales stimulos* vocat Claudianus, R. P. ii. præf. 29. *Superare*, exequi. *Ea jussa* Hercules ipse ver. 69 sqq. 182 sqq. recenset.

16. *Turpe Deum*, etc.] *Attemperata* est hæc Acheloi oratio cupiditati proci, puellam ambientis; suas virtutes commendat, rivalis autem laudes invidiose minuit. *Nondum erat ille Deus*; ἀποθέωσιν ejus habes infra, 240. *Me cernis regem* pro simplici, sum rex, quia coram hæc dicebat. *Cursibus obliquis* tantum ornatus causa additum.

19. *Nec gener hospes*, etc.] *Cum hospite* sive advena matrimonium inire summum dedecus apud Græcos. Etiam in tibi *missus* aliquid invidiæ est; et *oris contemptim* additum, quasi nesciret, unde esset Hercules. *Popularis*, δημότης, qui est ejusdem populi. *Rerum tuarum*, regni tui, ut vii. 509: sed Gronovius, Observat. iv. p. 706. *res* hoc loco interpretatur subditos: sic sane, vii. 522. *pars*: Heroid. iii. 46. *patriæ pars ego magna meæ*; infra, xi. 216. *pars militiæ*. *Una*; Lovaniensis, *pars priva*, id est propria, quod Burmannus non credit ab indocto librario profectum; ita illum dicere, se totum esse in ejus regno et ditone. Verum Ovidius non amat obsoleta.

21. *Tantum ne noceat*, etc.] Satis

Odit, et omnis abest jussorum pœna laborum.
 Nam quod te jactas Alcmena matre creatum ;
 Juppiter aut falsus pater est, aut crimine verus :
 Matris adulterio patrem petis : elige fictum 25
 Esse Jovem malis, an te per dedecus ortum.”
 Talia dicentem jamdudum lumine torvo
 Spectat ; et accensæ non fortiter imperat iræ,
 Verbaque tot reddit : “ Melior mihi dextera lingua
 Dummodo pugnando superem, tu vince loquendo.”
 Congrediturque ferox : puduit modo magna locu-
 Cedere : rejeci viridem de corpore vestem, [tum

acerbe respondet et ad rerum gestarum gloriam et ad generis nobilitatem. De *nec*—et vide ad ii. 42. *Pœna laborum*, labores pœnæ loco impositi, non sponte suscepti. Bene autem *pœnum* memorat, et *jussos* labores, quia sic minuitur gloria actorum. *Omnis abest a me pœna* ; ad nullos unquam labores condemnatus sum.

23. *Nam quod te, etc.*] Dilemmate admodum molesto premit Herculem. *Nam* alterum multo minus nocet. *Jactas*, dicis, fateris. *Falsus*, fictus. Etiam, i. 754. *falsus* genitor, sed iii. 558. elegantius *assumptus pater*. *Crimen* passim absolute de adulterio. Ut Hercules sentiat vim omnem opprobrii, clarioribus verbis repetit, *Matris adulterio, etc.* matrem facis adulteram, ut Jovem patrem habeas. *Capoferreus matris—petis* per interrogationem efferendum censet. Elige, utrum *fictum* patrem esse *Jovem malis, etc.* Pro *fictum* Junianus repetit *falsum*. Ita et nostri Regii. *Dedecus*, adulterium, ut ii. 473.

27. *Jamdudum*, continuo. Vix expectare potest finem orationis. *Torvo* (quod bene habent nostri Regii :) *Leidensis*, torto, ut, ii. 787. *obliquum lumen*, quod Burmannus comparat : at ibi de invidia, nunc de ira sermo

est. Bene *non fortiter* ; fortis enim animi est, imperare affectibus. Qui id non potest, *impotens* dicitur. *Melior mihi, etc.* Cf. xiii. 9. Est sermo hominis corporis robore, non item ingenio valentis, nec crimina repellere sustinentis. Et Herculis ætate nihil gloriosius corporis robore. *Melior, valentior et exercitior.*

31. *Congrediturque, etc.*] Non credibile est, eos in ipso Cœnei conclavi congressos esse, neque hoc sequentia credere sinunt ; sed quum ibi alter alterum provocâset ad certamen, elegerunt extra domum aream colluctationi aptam. *Ferox*, iratus. *Magna loqui*, gloriari. Vide ad i. 751. Alibi *magnifica* dicere, ut Tibul. I. Eleg. v. 6 ; II. vi. 11. Gloriantibus tribuntur et *magna verba*, Senec. Ep. 82 ; et *magna lingua*, Horat. IV. Od. vi. 1 ; Sophocl. Antig. 108. *μεγάλης γλώσσης κόμπου*. Contrarium est, *verbis minoribus uti*, vi. 151.

32. *Rejeci—vestem, etc.*] Parat se pugnæ. *Viridem vestem* Fluviiis tribuebant poetæ, quia ripæ viridibus herbis consitæ. *Rejeci*, scilicet in tergum, quo sensu proprie *rejicere* dicitur. Id autem facere solebant, qui se ad pugnam parabant ; Suetonius, in Augusto, 26 ; Phædrus, V. fab. ii. 3 ; item ad

Brachiaque opposui, tenuique a pectore varas
 In statione manus; et pugnæ membra paravi.
 Ille cavis hausto spargit me pulvere palmis, 35
 Inque vicem fulvæ tactu flavescit arenæ:
 Et modo cervicem, modo crura micantia captat,
 Aut captare putes, omnique a parte lacessit:
 Me mea defendit gravitas, frustra que petebar: 39
 Haud secus ac moles, quam magno murmure fluctus

pugilatum; Virgilius, *Æn.* v. 421: *Hæc fatus, duplicem ex humeris rejecit amictum.* Sed hoc loco forte pro dejeci, nisi ita legi malis. Græci instituebant luctam ante Acanthum Lacedæm. qui vixit Olympiad. xv. succincti (sic etiam apud Homerum, *Il.* Ψ. 710.) postea nudi; vid. Dionysius Halic. *Antiq. Rom.* vii. cap. 72; habemus autem hic locum classicum de lucta, antiquissima omnium certaminum, (*Plutarch. Sympos.* ii. 4.) qua in primis excellebat Hercules. Noster singulos motus ita descripsit, ut res subjecta oculis videatur. *Varas*; *Vivianus* et alii, *curvas*, quod fluxit vel ex interpretatione, vel ex ignorantia vocis *varas*, quam interpretor projectas et recurvas: passim *brachia vara luctantium*; vid. *Heinsius. Statio*, gestus luctantium. De verbi stare hoc sensu vid. *Brouckhus.* ad *Propertium*, III. *Eleg.* xii. 7.

35. Ille *cavis*, etc.] De hac pulveris palæstrica aspersione vid. *Salmasius* ad *Tertull. Pall.* p. 217; et *Merouialis*, de *Arte Gymn.* i. 8. † In palæstra fiebat, postquam oleo corpus unxerant, ut melius pulvis hæreret, coque induceretur cutis; nam sic eo facilius adversarius capi poterat. Hoc loco nulla unctionis mentio. *Flavescit*, verbum delectum, quia arena flava. Etiam *Martialis*, VII. *Epi-gram.* lxvi. 5. *flavescere haphē.* Nempe *haphē*, Græcis, ἀφή, tactus pulveris.

Vide *Gronovium*, *Observ.* iii. 18. qui etiam hoc loco tuetur tactu: quod idem *Hermolaus* ad *Plinium*, *Hist. Nat.* xxxviii. 10. agnoscebat. Recte, fuit enim ἀφή, tactus, verbum proprium de hac pulveris aspersione. Id ergo revocavi.

37. *Crura micantia* *Safftius* vertit *glænzende Schenkel.* Sed unde nunc ille splendor? Nec membra vel maxime oleo uncta facile quisquam dixerit *micantia.* Itaque *micantia* sunt celeriter mota; talis enim motus fuit in artibus palæstricis. *Virgilius*, *Æneid.* v. 430. in cæstus descriptione: Ille *pedum melior motu*, *hic membris et mole valens*, qua et ipse valebat *Achelous*, ver. 39. Et quoniam celeritate *pedum* effugiebat captationes adversarii, propterea iugéniose addit, *aut captare putes. Tremantia*, quod habent quatuor MSS. glossa esse videtur. *Tremere* enim de erebo et celeri motu dicitur. Etiam *Homerus*, *Od.* θ. 265. celerrimos motus saltantium vocat μαρμαρυγὰς ποδῶν, *coruscationes, micationes pedum.* Metaphora haud dubie a celeri ignis motu petita. Ambo nostri *Regii* habent *micantia.* *Gravitas*, moles corporis. *Defendit* a lapsu. *Petere* et de ictibus gladiatorum et de captationibus luctantium dicitur.

. 40. *Haud secus ac moles*; hoc vocabulum, *moles*, quo *Virgil.* usus, peperit haud dubie similitudinem seq.

Oppugnant; manet illa, suoque est pondere tuta.
 Digredimur paulum, rursumque ad bella coimus;
 Inque gradu stetimus, certi non cedere; eratque
 Cum pede pes junctus: totoque ego pectore pronus
 Et digitos digitis, et frontem fronte premebam, 45
 Non aliter fortes vidi concurrere tauros,
 Quum pretium pugnae, toto nitidissima saltu,
 Expetitur conjux: spectant armenta, paventque
 Nescia quem maneat tanti victoria regni.
 Ter sine profectu voluit nitentia contra 50

Nisi Noster respexit Æneid. x. 693. ubi de Mezentio pugnante: *Ille, velut rupes, vastum quæ prodit in æquor, Obvia ventorum furiis, ex postaque ponto,* etc. Manet, ut i. 288.

42. Bellum, ut *πόλεμος*, de pugna. Coimus, congregimur. Terent. Ph. II. ii. 32. *prima coitio est acerrima.* Gradus idem quod status luctantium. Conabantur adversarium de gradu dejectere. Certi, animo sic obfirmato, ut non cederemus. Virgil. Georg. iv. 84. *obnixi non cedere.* Cum pede pes junctus, etc. Ita descriperunt Veteres etiam acerrima certamina. Tyrtaeus, p. 101: *Καὶ πόδα παρ' ποδὶ θεῖς, καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας,* etc. ubi vid. Klotius; vid. etiam Freinshemius ad Curtium, III. iv. 5. Sed nunc ille ardor accommodate ad luctam notatus. Vid. etiam Virgilius, Æn. x. 362: *hæret pede pes, densusque viro vir,* etc. Pronus. Vide ad x. 652. Frontem fronte; hinc pugnantia secum frontibus adversis, contraria. Horat. I. Sat. i. 102.

46. *Non aliter,* etc.] Similitudo bene delecta, quia et tauri de conjuge certant, et quia Achelous interdum armenti dux, viii. 882. Hujusmodi autem taurorum prælium de formosissima juvenca copiose et excelenter describit Virgilius, Georg. iii.

217 sqq.; confer Amor. II. xii. 25 sqq. Sed Noster nunc respexit Æneid. xii. 715 sqq.: *Quum duo conversis inimica in prælia tauri Frontibus incurrunt, pavidum cessere magistri: Stat pecus omne metu tutum, mussantque juvenca, Quis nemori imperitet, quem tota armenta sequantur.* Fortes vel ad aratra, vel, ut hoc loco ad pugnam, passim vocantur tauri. Concurrere alias de integris exercitibus, nunc de singulari certamine, ut xiii. 88. *Pretium*, præmium. *Nitidissima* proprie de pulchritudine juvenearum; declarat enim et pinguedinem et inde orientem nitorem, sæpe etiam simul niveum colorem: vide ad i. 610. *Conjux* de vacca, ut *vir* de tauro, i. 660; et *maritus*, de capro, Horat. I. Od. xvii. 7. *Saltus*, pascua: vide Fest. h. v. *Regni* probavit Burmannus, ideo, quia Phædrus, I. fab. 30. de tauro dixit, *pulsus regno nemoris.* At ibi longe alia sententia. Melius laudasset Virgilium, Georg. iii. 228. ubi taurus victus tali prælio regnis excedit avitis: victor enim simul rex armenti.

50. *Nitentia.*] Pectora nitentia contra, amplexus et nexus magna pars luctationis. Eleganter, *exiit amplexus*, pro quo mox *solvi a corpore nexus*; Heroid. xiii. 12. *solvor ab amplexu*; Cic. Verr. v. 58. *exuere se*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Elaborque viro, longum formatus in anguem.
 Qui postquam flexos sinuavi corpus in orbes,
 Cumque fero movi linguam stridore bisulcam, 65
 Risit, et illudens nostras Tirynthius artes;
 “Cunarum labor est angues superare mearum,”
 Dixit; “et, ut vincas alios, Acheloe, dracones,
 Pars quota Lernææ serpens eris unus Echidnæ?
 Vulneribus fœcunda suis erit illa: nec ullum 70
 De centum numero caput est impune recisum,
 Quin gemino cervix hærede valentior esset.
 Hanc ego ramosam natis e cæde colubris,

medicas artes: sed Remed. 287. *assuetas decurrere ad artes*; Art. Amat. ii. 99. *Hæmonias decurrere ad artes*. Illa transformatio, de qua Apollodorus nihil habet, inde est, quia fluvii, propter tortuosum decursum, cum serpentibus comparari solent. Formatus, transformatus.

64. Fleros tantum ornat. Claudianus Laud. Stilic. i. 223. *flexos in fulcem curvent gladios*. Sinuavi melius quam, curvavi. Linguam bisulcam. Sex libri, trisulcam. Regii nostri, bisulcam. Alibi fere trisulca lingua serpentibus tribuitur, sed hoc loco bisulca; Plautus, Pœn. v. 11. 74. *bisulcilingua, quasi proserpens bestia*. Vide Aristotelem, de Part. Anim. iii. cap. ult. et nos ad iii. 34. *Movi, vibravi*. Fero stridore. Claudian. R. P. ii. præf. *ferum os serpentum*.

67. Labor eunarum mearum, in cunis jam a me susceptus. Satis contemptim, et more hominum gloriantium. Aliena tamen a vanitate erat hæc Herculis gloriatio; infans enim quum in cunis jaceret, dracones duos, quos Juno miserat, manibus interemit; Ælian. H. A. xii. 5; Quint. Cal. vi. 202. *Ut vincas, fac, finge te vincere, sive magnitudine superare*; Cic. Tusc. ii. 5: *ne sit (finge non esse) summum*

malum dolor, malum certe est. Pars quota, etc. Seneca, Herc. Cæt. 93. *At quoties jacet Python in hydra? Echidnæ*; erat enim filia Echidnæ.

70. *Vulneribus fœcunda suis*.] Minutius Felix, 20. *hydra felicibus vulneribus renascens*. De numero capitum illius hydræ non consentiunt Veteres, qui mox centum, mox quinquaginta, novem, octo numerant. Vid. Heinsius et Heynius ad Apollodorum, p. 345. Sufficit monstrum *πολυκέφαλον* cogitare. Palæphatus, cap. 39. fabulam suo modo interpretatur. Non impune de auctis molestiis debellatoris capicudum. *Hæres paulo audacius*. Laudat Burmannus Plinium, qui, Hist. Nat. xvi. 33. *hæredem* vocat stolonem ex salice repullulantem. *Geminus hæres*, duo capita quæ succrescebant in locum unius excisi: sic illa *vulneribus fœcunda* suis; sic *haud impune* caput recidebatur; sic denique *valentior* quovis vulnere cervix fiebat. *Valens* alibi, viribus et robore præstans, hoc loco ad numerum capitum referendum. De his quinque versibus, 70—74. vide in fine notæ subseq.

73. *Ramosam*, arboris similem, e qua capita, tanquam rami extabant: *ramosam colubris*, ut, x. 21. *villosa colubris*, et 349. *crinitas angue*. *Malo*,

Crescentemque malo, domui, domitamque peremi.
 Quid fore te credis, falsum qui versus in anguem 75
 Arma aliena moves, quem forma precaria celat ?”
 Dixerat; et summo digitorum vincula collo
 Injicit: angebar, ceu guttura forcipe pressus,
 Pollicibusque meas pugnabam evellere fauces.
 Sic quoque devicto restabat tertia tauri 80

damno. Domui, nempe adjuvante Iolao; Apollodorus, II. v. 2. *Feremi* est ex duobus Heinsii MSS. Cæterum Schirachio valde displicet omnis hæc oratio, qua Hercules inter pugnandum certamen illud, tanquam historicus, accurate descripsit. Idem censet, verba *gemino hærede* et *ramosam* in oda aut in carmine epico facilius ferri, quam in hac oratione, atque etiam lusum illum *domui domitamque peremi* dedecere Herculem, et esse frigidum; se ergo valde dubitare de elegancia hujus loci, quem Ovidius, si per fata licuisset, haud dubie emendaturus fuisset. Hæc ille. Videamus tamen, quid ad excusandum poetam dici queat. Primum Hercules non pugnans hæc dicit, sed spectans, et ridens novi serpentis stridorem, cujus aspectus ei necessario in memoriam revocabat hydram Lernæam. Eam igitur describit, et capita ejus centum vulneribus foecunda suis commode, opinor, cum hoc uno transformato serpente comparat. Neque porro ego putem, frigidum esse lusum Herculeque indignum in verbis, *domui domitamque peremi*, (sic ver. 195. *præsepia vidi, visaque dejeci*, et sæpe apud Nostrum,) aut improbandum magnopere in hac oratione vocabulum *ramosam*. Quidni etiam in sermone quotidiano monstrum *πολυκέφαλον* cum ramis arboris comparare liceat? Virgilius, *Æneid.* vii. 30. *ramosa cornua*, et 189. *cornua arborea cervi*.

75. *Falsum* duorum MSS. auctori-
 VOL. IV.

tate, Medicei et Langerman. Burmanus mutavit in *solum*, ut opp. hydræ multorum capitum et natis e cæde colubris. Ego vero *falsum* revocavi. Etenim duo urget Achelous, tu et *unus* es et *falsus* serpens. *Uni* opposuit capita Lernææ hydræ. Nunc ad alterum, ad *falsum*, transit. Ei nihil opponit, sed premit notionem *falsi*, dum *arma aliena* et *formam precariam* addit, in quibus non est tautologia vitiosa. Vocabulum *falsus* Noster amat in describendis transformationibus; vide ad vi. 26. Et vidi etiam a Mitscherl. eandem lectionem esse receptam. *Arma moves*, linguam vibras, ut versu 65. aut omnino, pugnam minitaris; Virgilius, *Æn.* xii. 6. *movet arma leo*. *Precaria*, aliena. *Forma celat* eum, qui in eam transit, et proprie quidem eo consilio, ut lateat; sic v. 326. Et *se mentitis Superos celsasse figuris*. Multo suavius verbo *dissimulare* usus est in hac re, ii. 374. et *Heroid.* iv. 104. ubi *tauro dissimulante Deum*.

77. *Digitorum vincula* exquisite, digiti, quatenus iis tenaciter premebat anguem: etiam versu 315. *vincla*, digiti nexi. *Summo collo*, ne mordere posset. *Angi* proprie de iis, quorum guttura comprimuntur, ut spiritum ducere nequeant. Mox *Capoferreus* legendum censet ordine verborum mutato *ceuforcipe guttura pressus*, quia comparationem non sumit a presso gutture, sed pressionis a forcipe.

80. *Devicto restabat tertia, etc.*] Ex
 I.

Forma trucis : tauro mutatus membra rebello.
 Induit ille toris a læva parte lacertos,
 Admissumque trahens sequitur, deprensaque dura
 Cornua figit humó, meque alta sternit arena.
 Nec satis id fuerat : rigidum fera dextera cornu 85
 Dum tenet, infregit, truncaque a fronte revellit.
 Naïdes hoc, pomis et odoro fiore repletum,
 Sacrârunt ; divesque meo bona Copia cornu est.
 Dixerat : at Nymphæ, ritu succincta Dianæ,

legibus artis luctatoriæ nemo victor
 exhibat, nisi ter adversarium prostra-
 visset. BURM. Inde *τριάξαι* et *ἀποτρι-
 άξαι* victoriam deportare. Tauro, in
 taurum. Rebellare, bellum aut luctam
 redintegrare. Sic passim apud histo-
 ricos. Causa hujus transformationis
 allata ad versum 1.

82. *Induit ille toris, etc.*] Locus
 obscurus, quem adeo interpretes si-
 lentio præterierunt. Si quid ego video,
 sensus est hic : Hercules suscipit toros
 meos lacertis suis, meque retro curren-
 tem trahit quidem, sed et sequi cogi-
 tur, donec deprehensa, etc. Fortasse
 respexit Ovidius monumentum ali-
 quod, in quo ita expressum erat hoc
 certamen. *Induit toris lacertos*, tori
 mei implicant lacertos ejus, dum col-
 lum meum amplectitur. *Admissus tau-
 rus*, ut *admissi equi*. *Deprensaque—
 humo*. Ita debellari solebant tauri ;
 vid. Gronovius, *Observ.* i. 17. Regii
 nostri habent *depressa humo*. *Arena*
 æque recte ac *arenæ*. Vid. Heinsius ad
Amor. III. ii. 25.

85. *Rigidum fera dextera cornu,*
etc.] Hoc est nobile illud *Cornu*
Copiæ, quod in monumentis Copiæ,
 Paci et Fortunæ tribui solet, de quo
 vide Apollodorum, II. vii. 5. ibique
 Heynium. Horat. *Carm. Secul.* 59.
Apparetque beata pleno Copia cornu.
 Sed apud Apollodorum Acheloo red-
 ditur hoc cornu, ejusque loco Hercules

Amaltheæ cornu accipit. Sic et cæteri
 Græci. *Cornu* vel sinistrum, secun-
 dum Schol. Homer. vel dextrum, auc-
 tore Schol. Lyc. 50. Sensus fabulæ :
 Pars erepta fluvio facta est terra fer-
 tilis. Diodorus et Strabo putant, bra-
 chium fluvii alio deductum ab Hercule
 terræ adjacenti fertilitatem dedisse.
Trunca a fronte, ut frons fieret trunca.
Naïdes Acheloi filiæ. Hyginus, *Hes-
 peridibus* sive *Nymphis* donavit ; ubi
 tamen vide Munkerum. *Sacrârunt* ;
 vide ad x. 646.

89. *Dixerat ; at Nymphæ, etc.*] Regii
 nostri, et *Nymphæ*. Satiatis
 edendo convivis, mensa prima cum
 dapibus removebatur, idque in hoc
 convivio factum esse, supra viii. 570.
 narrabatur. Mox *secunda mensa* cum
 vino, pomis, nucibus, quæ bellaria et
τραγήματα dicuntur, apponebatur ;
 vid. Cerda ad Virg. *Æneid.* i. 723 :
 hinc non solum epulæ, sed etiam
 mensæ dicuntur *aponi* ; viii. 570.
 et 831. *Succincta*, quo expeditior
 esset in ministerio ; confer viii. 660.
Fusis. Alibi *sparsis capillis*. *Autum-
 num*, fruges autumnales. *Totum*,
 omnis generis. *Cornibus* varie Ve-
 teres utebantur, etiam ad servandas
 fruges. *Prædivite*, plenissimo. Confer
 Horat. I. Od. xvii. 15. Felices alibi
 dicuntur arbores, rami, agri, id est,
 feraces, sed h. l. et xiv. 627. ipsa
 poma *felicia*, mitia, excellentissima.

Una ministrarum, fuis utrimque capillis, 90
 Incessit, totumque tulit prædivite cornu
 Autumnum, et mensas, felicia poma, secundas.
 Lux subit, et, primo feriente cacumina sole,
 Discedunt juvenes; neque enim dum flumina pacem
 Et placidos habeant lapsus, motæque residant, 95
 Opperiuntur, aquæ: vultus Achelous agrestes
 Et lacerum cornu mediis caput abdidit undis.
 Haud tamen ablati domuit jactura decoris;
 Cætera sospes erat: capitis quoque fronde saligna,
 Aut superimposita celatur arundine damnum. 100

II. At te, Nesse ferox, ejusdem virginis ardor

Et *felix* interdum omnino præstans, egregium. Contra Virgilius, *Æneid.* iii. 649. *Victus infelix*; Horatius, *Epod.* ii. 17: *Quum decorum mitibus pomis caput Autumnus arvis extulit.*

93. *Primus, oriens, sol ferit, radiis suis, tanquam telis, illustrat, ante omnia, cacumina montium.* Ut hic *primus sol*, sic *medius Phæbus* Valer. Flaccus, iii. 481. *Neque enim—opperiuntur*, quod viii. 548 sqq. decreverant. Idem ter dixit, *pacem habeant*, et *placidos lapsus*, et *motæ residant*. Fluvii exundantibus *motus* et *ira* tribuitur. Quum fluvii placide alveum suum rursus sequuntur, *pacari*, *residere*, dicuntur. *Residere* eleganter de iis, quæ componuntur, sedantur, de ira, ardore animi, flatu ventorum; vide Buenemann. ad Lactantium, de Ira, xviii. 7. *Lapsus*, proprie de cursu fluviorum. *Placidus*, lentus. Curtius, iv. 13. *placide volans aquila.*

97. *Lacerum caput abdidit undis.* Heroid. ix. 140. de Acheloo, *Truncaque limosa tempora mersit aqua.* Similiter alii poetæ.

98. *Domuit in nocuit* mutat Burmannus, ut et quoque in *modo* auctoritate Medicei; neutrum bene; namque

domare nunc est perdere, interimere, ut i. 309. et *δαμῶν* passim apud Homerum: *modo* autem nullo modo sensum fundit commodum. *Jactura decoris*, cornu decori, eum non modo non perdidit, sed celatur quoque arundine. *Damnum*; cornu amissum. *Sæpe damnum*, id quod cum damno amissimus.

101—133. *Nessus* Ixionis, regis Thessaliæ, filius. Conf. Sophocles, *Trachin.* 555 sqq.; Euripides, *Hippol.* 545 sqq.; Diodorus Siculus, iv. 36; Pausanias, *Phoc.* p. 895; Apollodorus, II. vii. 6; Eusebius, *Præp.* lib. ii. p. 36; Hyginus, *fab.* 34 et 36; Seneca, *Herc. Cæt.* ver. 494 sqq. fabula memorabilis, non in se, sed propter *Nessi vestem*, quæ mox exitium feret Herculi. Hinc expressa est in multis monumentis. *At te*, etc. *Transitus* hic argumentum simul fabulæ indicat. *Ferox*, ad vim paratus, violentus. *Virginis*, quia virgo adhuc erat, quum Hercules et Achelous de conjugio ejus decertarent; quanquam et jam nuptæ mulieres interdum virgines dicuntur; vid. Brouckhusius ad Propertii IV. ii. 52: et *virgo* etiam a Silio, iii. 435. vocatur; ubi vide Drakemb. *Ardor*,

Perdiderat, volucris trajectum terga sagitta.
 Namque, nova repetens patrios cum conjuge muros,
 Venerat Eveni rapidas Jove natus ad undas :
 Uberius solito nimbis hiemalibus auctus, 105
 Vorticibusque frequens erat, atque impervius amnis.
 Intrepidum pro se, curam de conjuge agentem
 Nessus adit, membrisque valens, scitusque vado-
 “ Officioque meo ripa sistetur in illa [rum ;
 Hæc,” ait, “ Alcide : tu viribus utere nando.” 110
 Pallentemque metu, fluviumque, ipsumque ti-
 mentem,

est vehemens amor. *Perdiderat*; Capoferreus emendabat *Perdidit*, a *volucris*, quia hoc non ante Acheloi certamen, sed post accidit. Plusquam perfecto non debebat offendi Capoferreus; nam et alibi Noster eo sic utitur; ita, vi. 425.

103. Patrios muros, Tirynthem, ubi jussu oraculi habitabat Alcides, inde *Tirynthius* dictus; Apollodorus, p. 114. Sed secundum eundem Apollodorum, p. 145. hoc factum est, quum Hercules Trachinem ad Ceycem se conferebat. Jam difficultas transeundi cum conjuge fluvium, et necessitas tradendi eam vectori notanda erat, ut mores Herculis exprimerentur. *Evenus* Ætoliæ fluvius (qui prius Lycormas dictus.) Calydonia præterfluens. Hinc, viii. 527. Calydonides *Eveninæ*; Lucan. vi. 208: *Meleagræam maculatus sanguine Nessi Evenos Calydonia secut.* Nota hic molestias itinerum prisca ætate. Burmannus monet recte poetam Evenum *hiemalibus nimbis* auctum inducere; exuisse enim Herculem mortalitatem circa Hecatombæonem mensem, notante Petito in Comment. in Leges Attic. p. 26. Sed quid hoc ad rem? Nonne Noster ipse mox narrat, ab interitu Nessi ad Herculis apotheosin effluxisse longum

tempus? Neque Hecatombæo in hibernis mensibus est, sed in æstivis. Itaque *hiemales* potissimum *nimbus* commemorat, quia illi et in se vehementes sunt, et nives solvunt, adeoque vel maxime fluvios augment. Horat. IV. Od. xii. 3. *hiberna nive turgidi fluvii.* Tum *hiems*, χειμών, etiam de tempestate dicitur. Inde χειμέριον ὕδωρ Homerus, Il. Ψ. 420. torrens tempestate ortus. Fluvius *vorticibus frequens* a Liv. xxi. 5. *vorticosis* vocatur: atque hic forte pro *adeoque*. *Impervius* qui nec vada habet, nec sine periculo et molestiis transnari potest.

107. *Pro se, de se.* Curam agere bona locutio, ut docent Heinsius et Burmannus ad Heroidd. xvi. 302. Nessus erat πορθμεύς seu vector ad istum fluvium, qui trajicere viatores solebat; Sophocles, Strabo, Pausan. et Apollod. d. l. Talis vector esse debebat et *membris valens*, robustus, et scitus *vadorum*, cognita habere vada; Seneca, versu 503. *Transire Nessus vorticem solitus vadis.* Sallustius, Jugurth. locorum scientes erant. In illa, δεικτικῶς. *Sistere* proprie de vectoribus, qui onera humeris translata sistunt in ripa. *Officio meo*, opera mea, nempe mercenaria.

111. *Pallentemque*, etc.] Hunc ver-

Tradidit Aonius pavidam Calydonida Nesso.

Mox, ut erat, pharetraque gravis, spolioque leonis,
Nam clavam, et curvos trans ripam miserat arcus,
“Quandoquidem cœpi, superentur flumina,” dixit.

Nec dubitat; nec qua sit clementissimus amnis
Quærit, et obsequio deferri spernit aquarum.

Jamque tenens ripam, missos quum tolleret arcus,
Conjugis agnovit vocem; Nessoque parante
Fallere depositum, “Quo te fiducia,” clamat, 120

“Vana pedum, violente, rapit? tibi, Nesse biformis,
Dicimus, exaudi, nec res intercipe nostras.

Si te nulla mei reverentia movit; at orbes

sum, quem uncis ex Heinsio incluserat
Cl. Gierig, eodem loco habent nostri
Regii sine uncis et obelo ullo. *Aonius*,
Alcides Bœotus sive Thebanus; vide
ad iii. 13.

113. *Ut erat, ὡς εἶχε*; vide Heinsium ad x. 7. *Gravis*, gravatus, onustus. De arcu Herculis admodum curvo, vide Winkelm. H. A. p. 98. *Trans ripam miserat*, transmiserat in alteram ripam. Unus pro *miserat* habet *jecerat*, quod placet Ciofano, non item Burmanno, quia in versu 118 repetitur *missos arcus*. Quum de sensu hujus loci omnes conveniant, et constet Herculem *jecisse* suos arcus trans fluvium, præferendam puto lectionem Ciofani, quam habet noster Regius A; Regius B, *miserat*. *Superentur flumina*; nando trajiciatur totum flumen.

116. *Dubitat*.] Hæret et secum deliberat, more eorum, qui res periculosas aggrediuntur. *Clementissimus*, quietissimus. *Obsequio*, etc. Art. Amat. ii. 181: *Obsequio tranantur aquæ: nec vincere possis Flumina, si contra, quam rapit unda, nates*. Sed Hercules nolebat obsequio aquarum, hoc est, ita ut obsequeretur, se accommodaret fluvio decurrenti, *deferri*, inferiore loco ad ripam pervenire ad-

juvante aqua. Sic quoque mores Herculis expressit. Lenzio *obsequium* est id quod clementia.

119. *Parante*; Codex A, *paranti*, ut jungatur cum *clamat*; sed hoc verbum rarius cum dativo reperitur quam ut omnium codd. et editionum scriptura mutetur. Terentius quidem, *And.* III. ii. 11. *illis quæ sunt intus, clamat de via*. *Fallere depositum*, rapere conjugem creditam; sed illud indignitatem rei magis exprimit. *Depositum*, quod alicujus fidei commissum est; qui id non reddit, *fallit depositum*, fallit eum, qui deposuerat. Apollod. p. 157: ὁ δὲ διαπορθμείων αὐτὴν ἐπεχείρει βιάζεσθαι τῆς δὲ ἀνακραγούσης αἰσθόμενος ὁ Ἡρακλῆς ἐξελθόντα Νέσσον ἐτόξευσε εἰς τὴν καρδίαν. Sed Ovidius aliam rationem secutus est, ut et sqq. docent.

121. *Biformis*, vide ad ii. 630; *Semivir* Nessus in *Heroid.* ix. 141. *Tibi dicimus* aut *dico* indignantis et minantis formula; *Heroid.* xx. 53. Græci φωνῶ σε, aut καλῶ σε. *Res* de omnibus, quæ nobis debentur, etiam, ut hoc loco, de conjugē. *Intercipe*. Vide ad viii. 291.

123. *Orbes paterni*; satis opportune et acerbè Nesso in memoriam revocat

Concubitus vetitos poterant inhibere paterni. 124
 Haud tamen effugies, quamvis ope fidis equina.
 Vulnere, non pedibus te consequar." Ultima dicta
 Re probat; et missa fugientia terga sagitta
 Trajicit: extabat ferrum de pectore aduncum.
 Quod simul evulsum est, sanguis per utrumque
 foramen 129

Emicuit, mixtus Lernæi tabe veneni. [inulti;"]
 Excipit hunc Nessus: "Neque enim moriemur
 Secum ait: et calido velamina tincta cruore
 Dat munus raptæ, velut irritamen amoris. [magni
 III. Longa fuit mediæ mora temporis, actaque

pœnam patris Ixionis, qui rotæ alligatus assidue volvitur in Tartaris propter concubitus vetitos, quia vim inferre voluerat Junoni: vide ad iv. 464. Ex nube in Junonis loco objecta, quæcum etiam coit, nati sunt Centauri, inde Nubigenæ dicti. *Inhibere*, deterrere. *Ope equina*, velocitate pedum equinorum.

126. *Vulnere*, sagitta vulnifica: Virg. Æn. ii. 529. *infesto vulnere insequitur*: vide Drak. ad Silium, v. 251; Senec. Herc. Œt. 516. *Consequar telo fugam*.

129. *Quod simul evulsum est.*] Heinsius conjicit *quo simul evulso*. *Tabes veneni*, venenum. Veneno hydræ Lernææ sagittas tinxerat Hercules. Quidquid igitur iis figebat, morti succumbebat. *Mixtus* veneno sanguis profuit etiam apud Zenobium. Apud alios Nessus ipse sanguini emisso admiscet venenum. Atque illum secundum Sophoclem vase excepit. De *velamine* cæteri nihil habent. *Ante neque enim* subintelligenda est sententia aliqua, veluti, bene habet; neque enim, etc. *Neque enim moriemur inulti*; moriturus ex vulnere, inquit Diodorus, pollicitus est ei se amoris

medicamentum traditurum, quo nullam præter se mulierem Hercules appeteret.

133. *Irritamen amoris*, remedium, quo conjugis amorem languescentem irritare possit. *Philtrum* vocatur ab Hygin. et Apollod; namque *φίλτρον*, interpretante Tzet. ad Lycophr. p. 14. est, *φιλίαν ἐπισπᾶσθαι δυνάμενον*, quod irritare amorem potest; confer ver. 154: *Irritare amores* est. i. 462; ubi vid. Burmannum. *Raptæ*, quam rapere parabat.

134—138. Confer. Diodorus Sic. iv. 39; Apollod. II. vii. 7; Seneca, Herc. Œt. 223 sqq. Hygini fabula 36; Servius, ad Virg. Æneid. viii. 300. De monumentis, in quibus res expressa, vide Heynii *Antiqq. Aufsætz*, i. 29 sqq. *Medium tempus*, ut iv. 167; viii. 651. Ab interitu Nessi usque ad expugnatam Œchaliæ longum tempus effluxit. Satis fuisset, *Longum fuit medium tempus*, sed solet *mora* de diuturnitate ita adhiberi; Phædr. IV. fab. iv. 18. *consumpta* est temporis *longi mora*. *Acta implerant* pro, fama actorum laborum implerant. Sed aliter *implerant odium*, satiarent. *Magnus* perpetuum Herculis epitheton.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Diffudit miseranda suum; mox deinde: “ Quid
autem
Flemus,” ait? “ pellex lacrimis lætabitur istis:
Quæ quoniam adventat, properandum aliquidque
novandum est, 145
Dum licet, et nondum thalamos tenet altera nostros.
Conquerar, an sileam? repetam Calydonia, morerne?
Excedam tectis? an, si nihil amplius, obstem?
Quid, si me, Meleagre, tuam memor esse sororem,
Forte paro facinus; quantumque injuria possit,
Femineusque dolor, jugulata pellice testor?” 151
Incursus animus varios habet: omnibus illi
Prætulit imbutam Nessæo sanguine vestem
Mittere, quæ vires defecto reddat amori;
Ignaroque Lichæ, quid tradat nescia, luctus 155

145. *Adventat* pro *adveniet* e tribus dedit Heinsius, quem vide. *Aliquid novandum*, aliquid moliendum. *Thalamos tenet nostros*, pro me uxoris jure fruitur; ii. 513. *pro me tenet altera cælum*. In his *altera* invidiose dictum.

147. *Conquerar, an sileam.*] Quid moliatur mulier consilii inops et sola? Nil ei fere relictum est, nisi *conqueri*, aut *repetere* domum paternam (ultimum vexatarum conjugum perfugium) aut *obstare* aliquandiu pellici. De his ergo secum deliberat. *Si nihil amplius efficiam, saltem obstem*. Mox tamen fratris recordatio animum ei audacem reddit; virtutes enim majorum aut consanguineorum magnam habent vim apud animum. De Meleagro vide viii. 270 sqq. Etiam Heroid. ix. 151. *Tu quoque cognosces in me, Meleagre, sororem*. *Injuria*, sensus injuriæ acceptæ. *Possit*, valeat apud animum. *Testor*, insigni exemplo æqualibus et posteris ostendo.

152. *Incursus*—*habet*; nostri Regii,

In cursus—*abit*, quod interpretarer, in diversas cogitationes; istos cursus animi *διανοίας* dicunt Græci. Sed melius ex Palatino Heins. lexit *Incursus habet*. *Incursus*, impetus. Animus ejus nunc huc fertur, nunc illuc. Tandem, ut sæpe fit, nescia ad perniciosissimum omnium consilium defertur. *Omnibus* illi ex secundo Moreti accepit Heinsius pro *omnibus* illis quod cæteri (et nostri Regii) habent. *Omnibus*, *incursibus*; *illi*, Herculi. *Defectus*, qui defecit, ut xiii. 477.

155. *Ignaro*; vide ad iii. 3. *Lichæ*; de scriptura hujus nominis, quod hic vulgo *Lychæ*, hæc Heinsius: *Lichæ* passim scribendum tam hic quam apud auctorem Herculis Cætæi; neque aliter Hyginus, fabula 36; apud Græcos *Λίχας* est; ita Sophocles in Trachiniis sæpe, Æschylus in Glaucio Marino apud Strabonem, Apollodorus, Tzetzes in Chiliad. et alii. Regii nostri *Lichæ*. *Lichas*, famulus Herculis. Secundum alios *Lichas* ab ipso Hercule

Ipsa suos tradit; blandisque miserrima verbis
 Dona det illa viro, mandat: capit inscius heros,
 Induiturque humeris Lernææ virus Echidnæ.
 Tura dabat primis, et verba precantia, flammis;
 Vinaque marmoreas patera fundebat in aras: 160
 Incaluit vis illa mali, resolutaque flammis
 Herculeos abiit late diffusa per artus.
 Dum potuit, solita gemitum virtute repressit.
 Victa malis postquam patientia, reppulit aras;
 Implevitque suis nemorosum vocibus *Æten*. 165

missus erat Trachinem, ut vestem sibi candidam sacrorum causa asportaret; quam Dejanira infecerit Nessi sanguine. *Iuctus*, causam luctus futuri. Schirachius conjungit *miserrima dona*, id est, quæ miseras afferunt. Melius *miserrima* Dejanira intelligitur. *Induiturque humeris*; tres antiqui *humeros*: vide Heinsium ad iv. Trist. x: 29. ubi: *Induiturque humeris cum lato purpura clavo*; in hoc citato loco *humeris* videtur præferre, quum dicat: primus Vaticanus, Junianus et duo alii cum editionibus priscis, *humeros*; quod mihi religioni fuit non mouere.

159. *Tura dabat*, etc.] Indutus illa veste sacra facit, quæ ver. 136 paraverat. Tanta autem erat veneni illius vis, ut statim a principio sacrorum corpus penetraret. Confer vi. 164. et Seneca, Herc. *Æt.* 775 sqq. *Primis flammis*; tura enim in principio sacrorum injiciebantur flammis, additis verbis *precantibus*, scilicet, precibus; Tibul. III. iii. 2. *Blandaque cum multa tura dedisse prece*. *Cum dabat flammis* conjunxit etiam *verba precantia*, more poetarum; Virg. *Æn.* vii. 237. *Præferre manibus vittas et precantia verba*. Ut hic *verba precantia*, sic infra ver. 215. *verba excusantia* et v. 105. *verba execrantia*. *Marmoreus*, omnino lapideus. *Incaluit*; Heinsius malebat *invaluit*, male. *Incaluit*, quia venena ca-

lore vim suam recipiunt. Hinc passim *calida venena*. *Vis mali*, malum, venenum. *Abiit diffusa* pro, diffusa est. Codex Regius A *diffusa*; codex B *dispersa*.

163. *Dum potuit*, etc.] In sqq. videndum erat, ne quid ipso indignum tribueretur heroi dolenti. *Malis*, cruciatibus. Mox mireris, quomodo Alcides Jovi *Cenæo* in Eubœæ promontorio sacra faciens, *Æten* vocibus suis impleverit. Nempe festinat Ovidius, et omittit multa e Diodoro Siculo, item ex Argumento Trach. Sophoclis, Apollodoro, et aliunde supplenda. Hercules enim quum sentiret vim veneni, Lichan in mare præcipitat, tum Trachinem proficiscitur ad Dejaniram, tandem in *Æten* montem, quippe Jovi sacrum, se deferri jussit, cujus *nemora* tum denique *vocibus* suis implevit. Hinc Hercules *Ætaus* in Senecæ tragœdia; et *Herculeus Æta* apud Lucanum, iii. 177. Lenzius putat, Herculem ad ipsam aram in Eubœa ita clamasse, ut *Æte*, mons inter Locros et Thessaliam, vocibus ejus resonaret. Comparat Sophoclem, 787 seq. Senecam, Herc. *Æt.* 803 seq. Sed ver. 204. *per altum Æten graditur*. Nec ibi memoravit poeta, quomodo, aut quo tempore illuc pervenerit. Utrumque recte dicitur et *nemorosum*, et, quod habent alii, *nemorosam*. Vide Heinsium et Burmannum.

Nec mora ; letiferam conatur scindere vestem :
 Qua trahitur, trahit illa cutem ; fœdumque relatu,
 Aut hæret membris frustra tentata revelli ;
 Aut laceros artus, et grandia detegit ossa. 169
 Ipse cruor, gelido ceu quondam lamina candens
 Tincta lacu, stridit, coquiturque ardente veneno.
 Nec modus est : sorbent avidæ præcordia flammæ,
 Cæruleusque fluit toto de corpore sudor ;
 Ambustique sonant nervi ; cæcaque medullis
 Tabe liquefactis, tendens ad sidera palmas, 175

166. Nec mora, etc.] Sequitur locus non minus injucundus, quam supra, vi. 387 sqq. Marsyæ laniatio. Apud Sophoclem, interprete Cic. Tusc. ii. 8. vestis lateri *inhærens morsu lacerat viscera* ; Apollod. τὸν δὲ χιτῶνα ἀπέσπα προσπεφυκότα τῷ σώματι συνασπασπῶντο δὲ αἱ σάρκες αὐτῷ. *Laceros artus vestis, ossa caro detracta detegit.* Priscis heroibus vasta corpora et grandia ossa tribui solebant ; conf. Virgilius, Georg. i. 497 ; Claudianus, Laud. Stilic. i. 137.

170. Gelido ceu quondam, etc.] Inepta similitudo, qua calidus corporis humani cruor cum gelido lacu comparatur. Objicit Lenzius, poetam *stridorem* tantum illustrare voluisse. Est ita. Verum calidus sanguis, ubi veneno infuso magis accenditur, non edit stridorem, qualem edit lamina candens, etc. Expressit autem Lucret. vi. 147 : *Ut calidis candens ferarum e fornacibus olim Stridit, ubi in gelidum propere demersimus imbrem.* Præiverat Homer. Od. ii. 391. Eadem similitudo infra occurrit, xii. 275. Quondam, ut olim apud Lucretium, et infra xi. 508 ; in similitudine a poetis ponitur pro, nonnunquam, fere. *Lamina*, ferrum. *Tincta*, scilicet ad induendum. *Lacu*, aqua. Heynius, ad Virgilium, Georg. iv. 172. ipsa vasa per lacus intelligi putat.

172. Nec modus est : sorbent ; Hein-
 sius malit, Nec modus : *exsorbent.* Homius in Elem. Crit. Tom. ii. p. 301. hunc versum examinat et improbat ; *flammam* enim nunc dici tropice de æstu interno, itaque non debuisse tropum ab alia re petitum, *sorbere*, addi. Sed facile, opinor, poterit ab hoc vituperio defendi. Etenim primum *flamma* hic propemodum proprie accipi potest, quandoquidem ei vis coquendi et liquefaciendi atque sonitus tribuitur. Deinde etiam τὸ sorbere rapacitati flammæ propemodum proprie convenit. Denique calidum poetarum ingenium non exigendum est in singulis verbis ad artis præcepta. Vid. Ernesti, Init. Rhet. sect. 319. ubi similiter defendit illud Catulli, *tenuis sub artus flamma dimanat.* Sed ideo vituperandus poeta videtur, quod corpus non aliter ac ligna arida ardens finxit.

173. Cæruleus, niger, ut *cæruleus imber* apud Virg. aut *cærulea nubes*, *κυανέη νεφέλη.* *Sonant* ; Barber. *gemunt* ; quod verbum apud poetas omnino est, sonum edere. Regii nostri, *sonant.* Per nervos Veteres etiam intellexerunt tendones, musculos et vincula membrorum : Gellius, xiii. 22. *Cæca tabe*, (ut iii. 490. *cæco igni*) veneno intus ardente.

“Cladibus,” exclamat, “Saturnia, pascere nostris;
 Pascere, et hanc pestem specta crudelis ab alto:
 Corque ferum satia: vel si miserandus et hosti
 Hostis enim tibi sum, diris cruciatibus ægram,
 Invisamque animam, natamque laboribus, aufer.
 Mors mihi munus erit: decet hæc dare dona no-
 vercam. 181

Ergo ego fædantem peregrino templa cruore
 Busirin domui: sævoque alimenta parentis
 Antæo eripui: nec me pastoris Iberi

176. *Cladibus pascere nostris, etc.*] Primum in Junonem multa cum acerbitate invehitur, non modo quia infesta ei semper fuerat, sed etiam quia opera ejus quædam fuisse videtur in hoc ipso cruciatu efficiendo. Certe Hom. Il. Σ, 129. fatum Herculem domat et gravis ira Junonis. Apud Sophoclem autem de una conjuge queritur. *Cor ferum*, animus, qui pascitur, delectatur, peste, cruciatibus alterius. *Is satiatur*, quum immani ejus cupiditati satisfacit immensa hostis miseria. Atqui tales *χαρκεκάκους* maximo et dignissimo odio aversamur. Eadem verba et supra occurrunt vi. 280.

182. *Ergo ego fædantem, etc.*] Incipit labores suos commemorare, qui ab innumeris fere auctoribus recensentur, de quibus vid. Heynius, ad Apollodorum, II. iv. 8. Propter eos, quum salutare Græcis aut essent, aut esse crederentur, inter Deos relatus est. Minuit tamen Herculis laudes Lucretius, v. 22—43. ubi docet, divinis honoribus digniorem esse, qui puro pectore vivere homines doceat. Neque Lactant. Inst. div. i. 8. magno-pere istis laboribus favet. Sed Herculis gloria ex antiquissimorum Græcorum sensu et moribus æstimanda est, apud quos fortitudo bellica summa et una virtus habebatur. Ergo indignantiis est ob labores frustra susceptos.

Sic commode eorum fit mentio, sed breviter, ut par erat, et verbis significantissimis, quibus magnitudo meritorum et fortitudinis Herculis præclare declaratur. Ex eo genere sunt, *fædans templa, sævus Antæus, hydra geminas vires resumens, equi humano sanguine pingues, vastator aper, moles leonis, etc.* Confer. Sophocles Trach. ver. 1054 sqq. quæ Noster expressit. *Peregrino cruore*, sanguine hospitem, quos Diis suis immolabat Busiris, rex Ægypti. *Domui*, ipsum et ministros sacrorum clava interfeci. *Antæum* Libycum non usitato luctantium more devicit, ut eum ad terram daret, (namque quum Terram, quæ erat ejus *parens*, attingeret, *alimenta* inde et novas vires accipiebat) sed brachio eum sustulit, manuque fauces ejus compressit, ut intel. e nummo antiquo, quem exhibet Gronovius in Diatrib. Statian. cap. xxv. *Pastoris Iberi forma* triplex, Geryon, *τριώματος βωτήρ Ἐρυθρίας* Eurip. Hercul. Fur. 423; *Tripectora* tergemini *vis Geryonai*, Lucretius, v. 28. Nempe insulam Erytheam (hodie *Cadix*.) pabuli lætitia insignem, tres fratres concordem habuisse videntur, quorum armenta summæ famæ fuere. Vide Justinum, xlv. 4. qui fabulam satis probabiliter interpretatur. Adde Palæphatum, cap. 25 et 40. Movit, deterruit.

Forma triplex, nec forma triplex tua, Cerbere, mo-
 Vosne manus validi pressistis cornua tauri? [vit:
 Vestrum opus Elis habet; vestrum Stymphalides
 undæ, 187

Partheniumque nemus: vestra virtute relatus
 Thermodontiaco cælatus baltheus auro;
 Pomaque ab insomni male custodita dracone:
 Nec mihi Centauri potuere resistere, nec mi
 Arcadiæ vastator aper: nec profuit Hydræ
 Crescere per damnum, geminasque resumere vires:
 Quid? quum Thracas equos, humano sanguine
 pingues, 194

Plenaque corporibus laceris præsepia vidi,
 Visaque dejeci, dominumque, ipsosque peremi:

186. *Pressistis cornua*, more Veterum, qui taurorum, quos debellare volebant, cornua ad terram deducebant. Vide supra ver. 84. Sic ergo et Hercules *validum illum taurum* apud Crentenses vicit, vivumque ad Eurysthea perduxit. *Tauri* ignivomi, quem iratus Minoi Neptunus in Gretam immisit.

187. *Vestrum opus Elis*; Augiæ regis Elidos stabulum expurgatum. In *Parthenio*, Arcadico, *nemore*, cervam æripedem Dianæ attigerat. *Baltheus* ille, quem habebat regina Amazonum, ad *Thermodontem* Cappadociæ fluvium, habitantium, symbolum erat imperii. Justin. ii. 4.

190. *Poma custodita ab dracone*; de pomis Hesperidum vide ad iv. 636. *Male*, frustra; vide Burmannum. *Male* dedit Heinsius: ante eum edebatur *non custodita* (quod habet noster Regius A;) plurimi codices (inter quos noster B) *concustodita*, quod degenerasse ex *non cust.* Heinsius monet. Sed Gebhard. iii. Grep. 23. illud probat, quia Atlas, Hesperides filiæ ac draco custodes coadditi fuerant.

192. *Arcadiæ vastator aper.*] Maximus aper, Arcadium vastans, ab Hercule vivus ad Eurystheum fuit adductus. *Crescere per damnum*; confer versum 70; Horatius, IV. Od. iv. 59. *per damna ducere opes, et animum.*

194. *Thracas equos*; nostri Regii *Thracis*, scilicet Diomedis regis Thraciæ. Hujus equos quibus hospites devorandi objiciebantur, secundum alios adduxit vivos ad Eurysthea. Ex interpretatione Theonis Sophistæ, Progymn. cap. 6. et Palæphati, cap. 4. Diomedes equis alendis ad paupertatem redactus originem fabulæ dedit de equis ejus *ἀνδροφάγοις*; eamque interpretationem probat Gronovius, Obs. iv. 24. ubi docet exemplis allatis 1°. patrimonium Veteres dixisse *viscera, nervos, sanguinem, vires, vitalia*; 2°. qui patrimonium alterius minuant, dici, *devorare, comedere eum, exugere ejus sanguinem*. *Pingues sanguine* melius quam, *pastos sanguine*, quod alii habent; Horatius, ii. Od. 29. *sanguine pinguis campus.*

His elisa jacet moles Nemeæa lacertis :
 Hac cœlum cervice tuli : defessa jubendo est
 Sæva Jovis conjux ; ego sum indefessus agendo.
 Sed nova pestis adest, cui nec virtute resisti, 200
 Nec telis armisve potest : palmonibus errat
 Ignis edax inis, perque omnes pascitur artus.
 At valet Eurystheus, et sunt, qui credere possint
 Esse Deos ?” dixit : perque altam saucius Eten
 Haud aliter graditur, quam si venabula tigris 205
 Corpore fixa gerat, factique refugerit auctor.
 Sæpe illum gemitus edentem, sæpe frementem,

197. *Moles* ; primus Gronovii, et prior Twisdenii, *pestis*. Sophocles ex interpretatione Ciceronis, ‘ O pectora, o terga, o lacertorum tori ! Vestrone pressu quondam Nemeæus leo Fren dens efflavit graviter extremum halitum ?’ *Moles Nemeæa*, vastus leo Nemeæus. Curtius, VIII. xiii. 10. *ingentes vastorum corporum moles*. Statius Theb. vi. 835. *Herculea non mole minor*.

198. *Cœlum* cervice tuli ; quum Atlantem misisset ad mala Hesperidum apportanda, eique cœlum *sarcina parva* fuit ; vid. Heroid. ix. 58 ; et *firmior Herculea mundus* cervice pependit apud Claudianum, R. P. ii. præf. 47 : adde Laud. Stilic. i. 143. Fabulam interpretatur Servius ad Æn. i. 741 : “ Hic (Atlas) quod annum in tempora diviserit, et primus stellarum cursus vel circulorum, vel siderum transitum naturasque descriperit, cœlum dictus est sustinere. Quia nepotem suum Mercurium et Herculem docuisse dicitur, inde Hercules cœlum ab Atlante susceptum sustinuisse narratur, propter cœli scientiam traditam.” Confer. Albricus de Deorum Imagg. cap. 22. *Defessa jubendo est*, etc. Hoc ipsa Juno fatetur apud Senecam, Herc. Fur. xli : *Minorque labor*

est Herculi, jussu exequi, Quam mihi jubere. Hinc Valerius Flac. v. 43. vocatur *monstriferæ par novercæ*.

201. *Telis* vis infertur, *armis* corpus tegitur et defenditur. *Pulmonibus*, per pulmones ; ii. 801. *medio pulmone*.

203. *At valet Eurystheus* ; hic fuit Stheneli Mycenarum regis filius, qui impellente Junone Herculem varia pericula adire jussit. *Sunt qui credere*, etc. Miseri quum adversarios suos valentes vident, facile inducuntur, ut de providentia divina dubitent. *Esse Deos*, scilicet, qui curam gerant rerum humanarum. Confer Claudianum in Rufin. i. 18. *Esse omnino Deos negare non poterat*, quum antea ipse Junonem compellâset. *Haud aliter*, etc. His et sequentibus graviter cruciatus Herculis notantur. *Auctor facti*, vulnerum auctor qui venabulis feram confixit.

207. *Frementem* adoptavit Heinsius ex Codice Caroli Sprotii, tanquam Hercule dignius quam *tremementem*. Regū nostri *tremementem* ; præstat *frementem* quod est iratorum. *Retentantem*, denuo tentantem. Tentaverat jam ver. 166. *Montibus irascens Hercules vix ferri potest*. Heinsius conjicit *incursantemque*, ut xiv. 188. Polyphemus similiter furens *rupibus in-*

Sæpe retentantem totas refringere vestes, 208
 Sternentemque trabes, irascentemque videres
 Montibus, aut patrio tendentem brachia cœlo.
 Ecce Lichan trepidum, et latitantem rupe cavatâ
 Aspicit: utque dolor rabiem collegerat omnem;
 “Tune, Licha,” dixit, “feralia dona tulisti?
 Tune meæ necis auctor eris?” tremit ille, pavetque
 Pallidus, et timide verba excusantia dicit. 215
 Dicentem, genibusque manus adhibere parantem,
 Corripit Alcides, et terque quaterque rotatum
 Mittit in Euboicas, tormento fortius, undas.
 Ille per aerias pendens induruit auras:
 Utque ferunt imbres gelidis concreescere ventis; 220

cursat. Sed Burmannus *irascentem* absolute capit, et *montibus* conjungit cum sqq. Lenzius *montibus* explicat, in montibus. Nobis Heinsii emendatio placet præ his interpretationibus; nam ver. 207. jam induxit eum poeta *fremmentem*, id est, irascentem, mox *sternentem* trabes. Nunc vero rursus simpl. *irascentem* subjecisse credamus? Imo *sternens* trabes et *incursans montibus* bene conveniunt. *Cælo*, ad cœlum.

211. *Rupe cavata*; Gebhard. ex Palatino, *caduca*, ut imminens intelligatur. *Rabiem collegerat*; fecerat, ut rabies, summus furoris gradus, omnis erumperet. *Colligere rabiem* est etiam, i. 234; *collectum odium*, iii. 258; *colligere sitim*, vi. 341. *Tune*, qui es et famulus meus et servili conditione homo. Ideoque repetit hoc vocabulum. *Peralia*; Ciofanus *furialia*; sic enim Cicero, Tuscul. ii. vertit, ὑφαντὸν ἀμφίβληστρον ᾧ διόλλυμα: hæc me irretivit veste furiali inscium. *Tulisti*; nostri Regii, *dedisti*. In Ibide, 493. *Qui dona tulit Lernæo tincta veneno*.

216. *Genibus manus adhibere*, genua amplecti. Claudian. R. P. i. 50.

genibus admovere manus. Is ritus fuit supplicum. Cum sqq. confer Senecam Herc. Œt. 817 sqq. qui non satis feliciter Nostrum expressit. Etiam Hyginus, fab. 36. *rotatum in mare jaculatus est*. Inde fretum illud ab Æschylo dictum τύμβος ἀθλίου Λίχα. Apud Sophoclem, 793. Lichas petræ alliditur. Non mirum est, Nostrum prætulisse transformationem. *Euboicas undas*; mare Euboicum: nam Cenæum promontorium, ubi Hercules sacrificaturus peste correptus est, imminet Euboico mari. *Tormento fortius*; validius quam machina bellica.

219. Pendere proprie dicuntur qui tam leniter volant, ut alæ non magno-pere moveantur; vide ad ii. 708. Sed hoc loco omnino volare. *Aerias auras* dixerunt etiam Lucretius, v. 502; Virgil. Æn. v. 520. et Noster, x. 178. ubi vide notam.

220. *Utque ferunt imbres, etc.*] Inepta similitudo, quanquam etiam Lucret. vi. 498 sqq. nubes cum corpore et aquas in nubibus cum sanguine comparat. *Molle* referendum ad corpus; Plin. H. N. ii. 60. *Grandinem conglaciato imbri gigni*, et *nivem eodem*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Subdita, dumque avidis comprehenditur ignibus ag-
Congeriem silvæ Nemeæo vellere summam [ger,
Sternis, et imposita clavæ cervice recumbis, 236
Haud alio vultu, quam si conviva jaceres,
Inter plena meri redimitus pocula sertis. [bat,

IV. Jamque valens, et in omne latus diffusa sona-
Securosque artus, contemptoremque petebat 240
Fiamma suum: timuere Dii pro vindice terræ.
Quos ita, sensit enim, læto Saturnius ore
Jupiter alloquitur: “ Nostra est timor iste volup-
O Superi; totoque libens mihi pectore grator, [tas,
Quod memoris populi dicor rectorque paterque, 245
Et mea progenies vestro quoque tuta favore est.
Nam quanquam ipsius datur hoc immanibus actis,
Obligor ipse tamen: sed enim, ne pectora vano

235. *Nemeæo vellere*; pelle Nemeæi leonis. *Clavæ*; clava, Herculis insigne, ut Jovis fulmen, Neptuni tridens, etc. *Recumbere* in armis solebant heroes. Dignus Hercule exitus. Seneca, d. l. ver. 1683: *Quis sic triumphans lætus in curru stetit Victor!* Mors enim ei munus erat ver. 181.

239—272. *Herculis Apotheosis*. *Valere* et *convalescere* fiamma dicitur, quum alimentorum satis habet et accipit. Excellenter autem animum expressit, quo Hercules mortem tulit, *securos artus, contemptoremque suum*, corpus Herculis non anxii et contemptis flammam. Bene etiam, *flamma petebat contemptorem suum*.

241. *Vindex terræ*, (ἀλεξίκακος et σωτήρ Græcis dicitur Hercules) egregius titulus, quem meruerat Hercules, quia hominibus impiis ferisque immanibus interimendis salutem et securitatem dederat terris. Magnæ ei etiam laudi est, quod ipsi Dii pro eo timuerunt.

243. *Nostra est timor iste voluptas*;

Regius noster A, *voluntas*: male. Fungitur officio Jupiter et hunc pro filio Deorum timorem sibi gratum accidere confitetur, ut signum scilicet benevolentiae in illum, et in se ut patrem illius.

245. *Populus*, coetus Deorum, timore suo *memorem* se ostendebat beneficiorum ab Hercule hominibus præstitorum. *Tuta favore*; Virgilius, *Æneid.* v. 343. *tutatur favor Euryalum*.

247. *Datur hoc*; vulgo (et nostri Regii) *datis hoc*. Porro, Mediceus unus et Leidensis *insignibus actis*, quod Burmannus defendi posse putat ex *Heroid.* iii. 121. Alterum est efficacius. Horat. ii. Ep. i. 6. *ingentia facta Bacchi, Romuli, etc.* Nostri Regii *immanibus*. *Hoc datur ejus actis*, hæc sollicitudo oritur propter ejus acta: *immania*, quæ vulgo stupenda vocamus, acta inauditæ fortitudinis. Etiam Trist. ii. 335. *immania Cæsaris acta*. Catal. Pith. p. 66. *ingentia Consulis acta*. Occurrit etiam *immanis gloria, immanis victoria*.

Fida metu paveant, Ætæas spernite flammæ.
 Omnia qui vicit, vincet, quos cernitis, ignes; 250
 Nec nisi materna Vulcanum parte potentem
 Sentiet: æternum est, a me quod traxit, et expers
 Atque immune necis, nullaque domabile fiamma:
 Idque ego defunctum terra cœlestibus oris
 Accipiam, cunctisque meum lætabile factum 255
 Dîs fore confido: si quis tamen Hercule, si quis
 Forte Deo doliturus erit; data præmia nolet;
 Sed meruisse dari sciet, invitique probabit.”
 Assensere Dei, conjux quoque regia visa est
 Cætera non duro, duro tamen ultima vultu 260
 Dicta tulisse Jovis, seque indoluisse notatam.
 Interea, quodcunque fuit populabile flammæ,

250. *Omnia qui vicit.*] Hinc invictus Hercules et in monumentis et apud poetas. *Vulcanum potentem* dignius, quam, ignem rapidum. *Materna parte*; Jove genitorum corpora ex duplici materia composita erant, mortali et immortalis, ita tamen, ut hæc prævaleret. Illam a matre habebant, hanc a patre. Vid. Philo, p. 881. Divinum corpus Herculi tribuit Julian. Orat. vii. p. 408.

254. *Defunctum terra*, superatis omnibus molestiis et vicissitudinibus, quæ subeundæ sunt hominibus in terra. *Oris*, in oras.

256. *Hercule et Deo dolere paulo durius*, dolere Herculem in cœlum acceptum, atque adeo inter Deos relatum. Mox τὸ sed turbare videbatur nonnullis structuram orationis. Burman. malit *doliturus*, et hæc *data præmia nolet*; *At meruisse*, etc. Sed Lenzius recte vidit, *data præmia nolet* apodosin habere; eique rationi nos accommodavimus interpunctionem.

260. *Durus vultus*, vultus ejus, qui habet durum, id est, iracundum et in-

exorabilem animum. *Contra*, x. 609. est *mollis vultus*, et III. *Polt.* i. 166. *non duri vultus*. *Supra*, vii. 862. *vultus melior*, minus durus. *Cætera non duro vultu audit*, quia posuerat iram e ver. 135. Auctore Diodoro adoptavit adeo Herculem. Par erat ojus etiam in exitu Herculis mentionem facere. *Notare* eleganter, quum aliquem non nominamus quidem, sed ita describimus describendoque carpimus, ut facile agnosci possit. Cicero, pro Mil. 18. sic dixit *describere*.

262. *Populabile* novum et ab Ovidio factum vocabulum. Insignis Herculis voracitas, quam ridet Aristoph. *Ran.* 63. 557 sqq. non videtur populabilis fuisse; ea enim in cœlo quoque mansit; Callimachus, hymno ad Dian. 259. Confer Senecam *Hercul. Æt.* 1966. *Effigies* pro forma passim apud Hyginum. Illam autem effigiem quomodo artifices expresserint, docet Winkelm. *H. A.* p. 162 et 369. item Heynius in *antiqu. Aufsætzen*, i. 29. *Ab imagine matris*, a matre, aut ab natura materna. *Jovis vestigia*, partes,

Mulciber abstulerat; nec cognoscenda remansit
 Herculis effigies, nec quidquam ab imagine ductum
 Matris habet; tantumque Jovis vestigia servat 265
 Utque novus serpens, posita cum pelle senecta,
 Luxuriare solet, squamaque virere recenti:
 Sic, ubi mortales Tirynthius exuit artus;
 Parte sui meliore viget, majorque videri
 Cœpit, et augusta fieri gravitate verendus: 270
 Quem pater omnipotens inter cava nubila raptum
 Quadrijugo curru radiantibus intulit astris. [iras
 V. Sensit Atlas pondus: neque adhuc Stheneleius

quas a Jove acceperat, quæ docebant, eum esse Jovis filium.

266. *Utque novus serpens, etc.*] Egregia similitudo. *Novus*, renovatus. *Posita senecta*. Etiam Plinius, viii. 31. dixit, *angues senectutem exuere*; confer supra, vii. 237; Virgilius, Georg. iii. 437. *Nunc positus novus exuviis nitidusque juvena*; Tibullus, I. iv. 35. *serpens novus exuit annos*, ubi Heynius monet, hoc exemplum a similitudine potius, quam a rei veritate ductum esse; exuviis enim positus serpentes non ad juventam redire. *Luxuriare* de lætis incrementis capiendum, ut vii. 292. Plinius, panegy. 82. *lætum corpus et crescentia membra. Virere* verbum delectum, quod et vividos colores, et vigorem juvenilem declarat. Claudian. Laud. Stilic. ii. 430. *Perpetuum viret squamis.* Plinius, H. N. viii. 27: "Anguis hiberno situ membrana corporis obducta fœniculi succo impedimentum illud exuit, nitidusque vernat."

268. *Mortales Tirynthius, etc.*] Minucius Felix, xxi. Hercules, *ut hominem exuat, Ætæis ignibus crematur*. De verbo *exuere* vide ad x. 104. *Augusta gravitate, divina majestate*; iv. 539. *majestatem verendam imposuit*. Claudianus, R. P. i. 79. de Plutone,

nigra verendus majestate. Verendus melius de Diis adhibetur, quam alibi, *timendus*. Illud enim ductum a pietate liberorum, qui *verentur* parentes.

272. *Quadrijugo curru.*] Non puto, poetam hic respexisse *quadrijugum currum*, quo Romæ imperatores triumphantes urbem ingrediebantur, ut diceret, Herculem veluti in triumpho in cœlum acceptum, sed intelligendus *quadrijugus currus* ipsius Jovis. Similiter Ariadnen Bacchus *lyncibus* suis in cœlum vexisse legitur apud Propertium, III. xv. 3. Secundum Apollodorum nubes Herculem cum tonitru exceptum in cœlum vexit. *Astris*. Ibi tenet magnum spatium inter Coronam, Ophiuchum, Lyram et Draconem. *Radiantibus*, vide ad ii. 4.

273—323. *Alcmene Iolæ* narrat difficilem partum suum, Galanthidisque in mustelam mutationem. Confer. Homerus, Il. T. 95 sqq. Antoninus Liberalis, cap. 29. Commode Alcmena ipsa nurui gravidæ hanc fab. narrat. *Pondus*. Claudian. Gigant. 23. *flam-mantia pondera, sidera*. Imitatus Nostrum est Seneca, Herc. Æt. 1599. ubi lassus Atlas adeo *titubat*: item Lucanus, i. 56. Neroni adulans, *Ætheris immensi partem si presseris unam, Sentiet axis onus, librati pondera cæli*.

Solverat Eurystheus ; odiumque in prole paternum
 Exercebat atrox : at longis anxia curis 275
 Argolis Alcmene, questus ubi ponat aniles,
 Cui referat nati testatos orbe labores,
 Cuive suos casus, Iolen habet. Herculis illam
 Imperiis, thalamoque animoque receperat Hyllus ;
 Implêratque uterum generoso germine : cui sic 280
 Incipit Alcmene : Faveant tibi numina saltem,
 Corripiantque moras, tum quum matura vocabis
 Præpositam timidis parientibus Ilithyiam,
 Quam mihi difficilem Junonis gratia fecit.

Orbe tene medio. *Eurystheus*, Stheneli filius, ultimus posteriorum Persei, nondum deposuerat iram (*solvere iras, metum, pudorem*, etc. formulæ poetarum solennes pro, *solvere animum metu, ira*. Affectus enim veluti fixi hærent in animo;) *odiumque paternum*, in patrem conceptum, *in prole* (pro, *in prolem*. Vide Burmannum) in posteros Herculis exercebat, quos regno suo expulit, Atheniensibusque, qui eos receperant, bellum in tulit, in quo ipse cum filiis periit; Apollod. lib. II. viii. 1. *Atror*, ferus, immanis, qui odium non finiebat morte hostis, sed in posteros quoque immeritos exercebat.

275. Longis curis, longa curarum serie. *Alcmene*, Electryonis, Mycenarum in Argolide regis, filia, *Iolen* habet convictricem, *ubi*, apud quam, in cujus sinu *ponat*, deponat, effundat questus *aniles*, vel anibus usitatos, vel omnino suos. *Testatos orbe*, in toto terrarum orbe, in disjunctissimis terris perpetratos. Seneca, Herc. Fur. 36. *qua lucem premit Aperitque Thethys, indomita virtus colitur, et toto Deus narratur orbe*. Locus, ubi aliquid gestum est, rem illam *testari* monumentis quibusdam dicitur; confer Horat. II. Od. i. 31; IV. iv. 38.

279. *Imperiis*, imperio. Apollodorus, d. 1. *κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἐντολήν*. Regü nostri Codices, *imperiis*. *Thalamo recipere* nunc de conjugio, interdum de uno concubitu capiendum. Hyginus, fab. 29. *Alcumena Jovem thulamis recepit. Animo recipere, amare. Hyllus*, Herculis e Dejanira filius natu major. *Germen de embryone*.

281. *Faveant tibi numina*.] Cum bonis votis incipit. *Ilithyia, Εἰλείθυια*, Diana, quæ præesse partibus credebatur, quod ii maturescunt certis Lunæ (quæ eadem cum Diana) cursibus; Romanis *Lucina* et *Juno Lucina* dicta; Cic. N. D. ii. 27. *Ea quum corripit moras, accelerat partum, ὠκυλόχεια* Græcis dicitur, *matura*, vicina partui, ut Justin. xiii. 2. Et est verbum proprium mulierum gravidarum, quibus, tropo a foetibus arborum petito, *maturum onus aut pondus, maturus venter, maturi nisus*, etc. tribuuntur. *Vocabis*, invocabis: *Juno Lucina*, fer opem, obsecro! *Timidis*; primus Vatican. et duodecim alii *timidis*, quod sane de parturientibus. Nostri Regii *timidis*. *Ut facilis Deus* (v. 559.) qui facile exaudit preces, auxilio suo præsens est, sic contra *difficilis* Dea, quæ auxilium suum denegat.

Namque laboriferi quum jam natalis adesset 285
 Herculis, et decimum premeretur sidere signum ;
 Tendebat gravitas uterum mihi : quodque ferebam,
 Tantum erat, ut posses auctorem dicere tecti
 Ponderis esse Jovem : nec jam tolerare labores
 Ulterius poteram : quin nunc quoque frigidus artus,
 Dum loquor, horror habet ; parsque est meminisse
 doloris. 291

Septem ego per noctes, totidem cruciata diebus,
 Fessa malis, tendensque ad cœlum brachia, magno
 Lucinam, Nixosque pares, clamore vocabam.

285. *Laborifer* delectum Herculis epitheton. *Decimum*—signum, decimo mense. *Signum*, sidus zodiaci. *Premeretur* elegantius, quam, quum intravisset sidus, id est, sol decimum signum. Sol premit loca, ad quæ accedit, xiv. 416. *Gravitas*, grave onus. *Tendebat*, extendebat, ut x. 506. *Quod ferebam*. Amant Græci et Latini neutrum de quovis fœtu. Vide Gronovii Obs. iii. 2. *Tecti ponderis*; Seneca, Epist. 124. Ille, qui maternorum viscerum onus latens est. *Auctorem*, ut Heroid. vi. 20. *mihi gravidæ fecerat auctor onus*.

291. *Horror habet artus*. Amat Noster hanc formam loquendi: viii. 84. *habet pectora somnus*; vii. 547. *habet languor omnia*; ii. Fast. 754. *habet pectora frigus*: vide et infra ad x. 81.

294. *Nixosque pares*.] Vulgo, *ad nexos partus*. *Nixos* aut *Nixios* puerperii præsidēs fuisse volunt, a *nitendo* sic dictos. Festus: *Nixii* Dii tria signa appellantur in Capitolio ante cellam *Minervæ*, genibus *nixa*, velut præsidēs parientium *nixibus*. Etiam Nonius eos parientibus præfuisse tradit. In MS. Twisdenio additum schol. *Nexi* sunt *Dî*, qui connectunt membra mulierum soluta ad partum, unde di-

cuntur *Nexi*. *Nixusque pares*. Duo sunt fratres, Dii partus, sicut et *Lucinæ*. Verum præter grammaticos nemo auctorum veterum mentionem facit *Nixorum* aut *Nexorum* Deorum. Nec apparet, quo sensu hic dicantur *pares*, quod *Burm.* mutatum volebat in *Lares*, ut *Nixi* inter Deos *Lares* sint babiti. *Schirachius* defendit lect. vulg. *ad nexos partus*, quos cum *Ganyræo* ad *Juv. Sat. ii. 33.* de partibus implicitis, impeditis adhuc in utero, capit. *Alcmenam* igitur vocasse *Lucinam*, ut expediret nexos in utero partus; sed quum scribæ non assequerentur vim istorum verborum, inde ortam esse varietatem lectionis. Ego vero arbitror, loc. ita esse constituendum, ut *Parcarum* hic fiat mentio. Dubium enim non est, *Parcas* una cum *Diana* parturientibus præfuisse; *Plato Sympos. p. 206.* Deinde *Antoninus Liberalis*, d. l. diserte tradit, *Alcmenam* parturientem *Dianam* et *Parcas* expertam esse difficiles. *Μοῖραι*, inquit, *καὶ εἰλείθνια πρὸς χάριν τῆς Ἥρας κατεῖχον ἐν ταῖς ὤδισι τὴν Ἀλκμήνην*. Fortasse veræ lectionis vestigia latent in altero *Twisdenio* MS. *nerasque Deas*. Etiam *Codex Spirensis* *Nexasque* agnoscit. Apud *Homer. ver. 119.* *Juno* retinet *Ilithyias* in numero

Illa quidem venit, sed præcorrupta, meumque 295
 Quæ donare caput Junoni vellet iniquæ.
 Utque meos audit gemitus, subsedit in illa
 Ante fores ara, dextroque a poplite lævum
 Pressa genu, digitis inter se pectine junctis
 Sustinuit nixus : tacita quoque carmina voce 300
 Dixit; et inceptos tenuerunt carmina partus :
 Nitor, et ingrato facio convicia demens
 Vana Jovi, cupioque mori; moturaque duras
 Verba queror silices : matres Cadmeïdes adsunt,
 Votaque suscipiunt, exhortanturque dolentem. 305
 Una ministrarum, media de plebe, Galanthis,

plurali. Lactantius in Argum. nil præter Ilithyiam memorat. Cæterum apud Plautum, in Amphitr. Alcmene sine doloribus parit.

295. *Illa quidem venit.*] Vocati Dii veniebant, etiamsi auxilium ferre nolent; x. 4. *Præcorrupta* nova compositione, quam Juno blanditiis et precibus jam suam fecerat, et ab Alcmena averterat. *Donare Junoni caput*, in Junonis gratiam negligere salutem et vitam Alcmenæ. *Iniquæ*, irascenti. Apud Homer. et Apollod. moratur partum Alcmenæ eo consilio, ut Eurystheus prius edi possit.

297. *In illa δεικτικῶς; in illa*, quam ante fores cernis. Verba hæc et sequentia plurimum lucis accipiunt a Plinio, xxviii. 6; quem locum commode ascripsit Heinsius. "Assidere gravidis, vel quum remedium alieui adhibeatur, digitis pectinatim inter se implexis, veneficium est : idque compertum tradunt Alcmena Herculem pariente. Pejus, si circa unum ambove genua. Item poplites alternis genibus imponi. Ideo hæc in conciliis ducum, potestatumve fieri vetuere majores, velut omnem actum impediencia. Vetuere et sacris votisve simili modo

interesse." In nostro loco syntaxis negotium fecit Grammaticis. Victor Giselinus putabat, *pressa est* synecdochice positum pro, *pressit*. Sed est potius, *pressa est* quoad lævum genu a dextro poplite; pedes ita conjunxerat, ut dexter poples premeret lævum genu. Plin. d. l. *poplites alternis genibus imponere*. *Pectine*, in formam pectinis, pectinatim. Brevius et obscurius Antoninus Liberalis, cap. 29. ἐκαθέζοντο κρατοῦσαι τὰς ἑαυτῶν χεῖρας. *Tacita*, leni. Alibi vidimus, quantam vim *carminibus* tribuerint magæ. *Tenuerunt*, κατέϊχον, retinuerunt. Paulo ante sic, *sustinuit*. Niti de conatu pariendi, ut x. 507.

304. *Queror*, querens profero. *Media plebs*, tenuis, humilis, infima; vii. 432, *medium vulgus* opp. patribus. Contra infra ver. 670. *ingenua de plebe*. Sed Antoninus Liberalis ex Nicandri Transformatt. tradit, hanc Galanthida (ipsi vocata Galinthias) fuisse Proeti Thebani filiam, quam sibi convictricem delegerit Alcmena. *Præministra* Lactantio dicitur. *Flava comas* vocatur propter ver. 320. *Nescio quid*, aliquid occulti præstigi.

Flava comas aderat, faciendis strenua jussis,
 Officiis dilecta suis : ea sensit iniqua
 Nescio quid Junone geri ; dumque exit et intrat
 Sæpe fores, Divam residentem vidit in ara, 310
 Brachiaque in genibus digitis connexa tenentem ;
 Et ; “ Quæcunque es,” ait, “ dominæ gratare ; le-
 vata est

Argolis Alcмене, potiturque puerpera voto.”
 Exiluit, junctasque manus stupefacta remisit
 Diva potens uteri : vinclis levor ipsa remissis. 315
 Numine decepto risisse Galanthida fama est.
 Ridentem, prensamque ipsis Dea sæva capillis
 Traxit, et e terra corpus relevare volentem
 Arcuit ; inque pedes mutavit brachia primos.
 Strenuitas antiqua manet ; nec terga colorem 320
 Amisere suum : forma est diversa priori.
 Quæ, quia mendaci parientem juverat ore,
 Ore parit ; nostrasque domos, ut et ante, fre-
 quentat.

312. *Quæcunque es.*] Vide ad i. 678. *Levari* dicitur parturiens, quum deponit partum. *Potitur voto*, qui consequitur, quod optaverat.

314. *Stupefacta* revocavi e duobus Medic. MSS. Certe sic Anton. Lib. ἐκπληξίς ἔλαβε τὰς Μοίρας, καὶ ἀνῆκαν εὐθύς τὰς χεῖρας. Sed *patefacta*, quod Heinsius e primo Mediceo, primo Basileensi et octo aliis prætulit, foret, cujus artes patefactæ aut cognitæ. Lactantius *imprudens resolutis manibus*, etc. Regii nostri ambo, *patefacta*. *Divu potens* ; supra, v. 323. *Lucina potens*. Nunc additur *uteri*, quæ præest parturientibus ; Horat. III. Od. xxv. 14. Bacchus *Naiadum potens* ; Carm. Sec. i. Diana *silvarum potens* ; Claudian. R. P. i. 56. Pluto *umbrarum potens*, et ii. 141. Pallas

tubarum armorumque potens. *Vincla*, digiti juncti. Vide ver. 77:

317. *Ridentem prensamque*, etc.] Galanthis mutatur in mustelam, γαλῆν. Nempe mustela prætercurrens terruisse Alcmenam videtur e partu laborantem, eamque isto terrore relevasse. Hoc certe tradit Ælianus Hist. An. xii. 5. Ἀλκμήνης τεκεῖν οὐ δυναμένης, τήνδε γαλῆν παραδραμεῖν, καὶ τοὺς τῶν ὠδίνων λῦσαι δεσμούςς. Hinc mustela culta a Thebanis, et Herculis nutrix dicta. *Prensamque*, etc. ut ii. 476. *Nec terga*, etc. quia mustelæ dorsum carnis colorem refert. Mustelas *ore parere*, atque etiam per aures coire opinabantur Veteres. Antoninus Liberalis, d. l. θορίσκεται γὰρ διὰ τῶν ὠτῶν τίκτει δ' ἀναφέρουσα τὸ κνούμενον ἐκ τοῦ τραχήλου.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Indignere magis, Nymphis latura coronas;
 Inque sinu puerum, qui nondum impleverat annum,
 Dulce ferebat onus, tepidique ope lactis alebat.
 Haud procul a stagno, Tyrios imitata colores, 340
 In spem baccarum florebat aquatica lotos.
 Carpserat hinc Dryope, quos oblectamina nato
 Porrigeret, flores; et idem factura videbar;
 Namque aderam: vidi guttas e fiore cruentas
 Decidere, et tremulo ramos horrore moveri. 345
 Scilicet, ut referunt tardi nunc denique agrestes,
 Lotis in hanc Nymphe, fugiens obscœna Priapi,
 Contulerat versos, servato nomine, vultus.

igitur innocentiam et securitatem puellæ declarant. Etiam sqq. multum valent ad commiserationem faciendam, affectumque tenerrimum spirant. Tepidi—alebat, lactabat puerum.

340. *Tyrios imitata colores*, habens flores purpureos. *Imitari* de similitudine colorum; Horat. II. Epist. i. 207. *Lana violas imitata*. *Lotos*, arbor Africana, sed et Italiæ frequens, fructu saluberrimo, cujus tria genera. Plin. H. N. xiii. 27. Dicitur hodie *Ziziphum* docet Martin. ad Virg. Georg. ii. 84. Nostris *Jujubenbaum* aut *Brustbeerbaum*. *Aquatica*, (vide ad ii. 853.) quia amat aquas. Fuit autem *Lotos* nymphe; quam quum insequeretur Priapus, ut eam premeret, miseratione Deorum in arborem sui nominis conversa est. *Florere in spem baccarum* exquisite, floribus facere spem baccarum. *Baccæ* illæ, quarum forma olivis similis, suavissimo sunt sapore; Homerus, Od. ii. 92 sqq.

344. *Namque aderam: vidi*, Hein-sius ex uno suo malebat *Vidi, namque aderam*. Nostris Regii nihil mutant. Pigmentum poetarum cyclicorum, arboribus sacris, aut in quas puellæ

mutatæ essent, vulneratis guttas sanguinis manare, quod inde etiam accepit Virg. Æneid. iii. 28. Confer supra, viii. 761. sqq. Sic e Phaethontis sororibus, libro ii. 360. in arbores versis, *Sanguineæ manant tanquam de vulnere guttæ*; item de Polydoro, apud Virgilium, Æneid. iii. *Tremulus horror* venuste; Propert. I. v. 15. lacrimis tremulum horrorem tribuit. Seneca, Troad. 164. *horridus tremor* membra quassans.

346. *Scilicet nunc indignantis est. Tardi*, quia nunc denique narrant. Simul stuporis notio inesse videtur. *Lotis*; Regii nostri *Lotos*. *Obscœna Priapi*, concubitus Priapi. *Obscœnum* et *obscœna* passim de membro virili, ut Lactant. Inst. div. I. xxi. 28. ubi vide Bueneman. Sed Priapi, Dei obscœni (Petron. cap. 79.) pudenda in primis *obscœna* vocantur (Horatius, I. Sat. viii. 5.) quippe enormi magnitudine; Lactant. d. l. Confer. Fast. i. 415—440. ubi fabula quæ hic attingitur, copiosius narratur, et vi. 333. *Contulerat versos vultus*, conversa erat. Varietate opus erat, quum eadem res toties exprimenda esset in hoc opere.

Nescierat soror hoc; quæ quum perterrita retro
 Ire, et adoratis vellet discedere Nymphis; 350
 Hæserunt radice pedes: convellere pugnat; [imo
 Nec quicquam, nisi summa, movet: succrescit ab
 Totaque paulatim lentus premit inguina cortex.
 Ut vidit, conata manu laniare capillos,
 Fronde manum implevit: frondes caput omne
 tenebant. 355

At puer Amphissos, namque hoc avus Eurytus illi
 Addiderat nomen, materna rigescere sentit
 Ubra; nec sequitur ducentem lacteus humor.
 Spectatrix aderam fati crudelis, opemque [bam,
 Non poteram tibi ferre, soror: quantumque vale-
 Crescentem truncum, ramosque amplexa, morabar:
 Et, fateor, volui sub eodem cortice condi.
 Ecce vir Andræmon, genitorque miserrimus, adsunt,
 Et quærunt Dryopen: Dryopen quærentibus illis
 Ostendi loton: tepido dant oscula ligno, 365

351. *Hæserunt radice pedes, etc.*] Confer cum hac mutatione i. 548. ii. 348 sqq. x. 490 sqq. *Radice*; ligati radice. *Convellere*; confer xi. 76 sqq. *Summa* superiorem corporis partem.

353. *Premit.*] Primus Gronovii, subit, quod Burmanno *ροῖς lentus* et *paulatim* melius convenire videbatur: sed *premit*, id est cingit, ambit, elegantius est. Hoc habent Regii nostri. *Tenebant* exquisitius quam vulgatum (quod habent nostri Regii) *tegebant*.

357. *Addiderat nomen, etc.*] Nihil elabitur sæcundo Ovidii ingenio. *Ducere ubera* phrasis propria; Juvenalis, Sat. xii. 8. Ita et *ducere pocula*. *Ducentem* sequitur lac; *addere nomen* elegantius, quam *indere*. v. 524. Non igitur erat, cur Heinsius *indiderat* mallet. Cæterum, auctore Nicandro, mu-
VOL. IV.

tatio illa facta, quo tempore Amphissos jam adultus Apollini patri templum extruebat.

359. *Spectatrix aderam, etc.*] Hoc maxime dolemus in infortunio nostrorum, quod opem ferre non possumus, quanquam spectatores astamus. *Volui* Heinsius sine causa in *vovi* mutari volebat. *Volui sub, etc.* votum tenerimi amoris prope sepulcrum amicorum.

363. *Miserrimus* etiam ad *Andræmonem* referendum. Bene autem hos adducit, ut scena hæc magis moveat lectorem. Dryopen suis cinctam et mandata extrema dantem videmus.

365. *Tepido* e ver. 393. illustrandum, quemadmodum ex i. 554. *trepido* quod hoc loco habent primus Cantab. Basil. et decem alii. (Regii nostri *tepido*.) Sed illud nunc verius. *Tepere*
O

Affusique suæ radicibus arboris hærent.
 Nil, nisi jam faciem, quod non foret arbor, habebas,
 Cara soror! lacrimæ misero de corpore factis
 Irrorant foliis; ac, dum licet, oraque præstant
 Vocis iter, tales effundit in aera questus; 370
 “ Si qua fides miseris, hoc me per numina juro
 Non meruisse nefas; patior sine crimine pœnam.
 Viximus innocuæ: si mentior, arida perdam,
 Quas habeo, frondes, et cæsa securibus urar.
 Hunc tamen infantem maternis demite ramis, 375
 Et date nutrici, nostraque sub arbore sæpe
 Lac facitote bibat, nostraque sub arbore ludat.
 Quumque loqui poterit, matrem facitote salutet,
 Et tristis dicat; *Latet hoc sub stipite mater.*
 Stagna tamen timeat; nec carpat ab arbore flores;
 Et frutices omnes corpus putet esse Dearum. 381
 Care vale conjux; et tu germana, paterque,
 Quis si qua est pietas, ab acutæ vulnere falcis,
 A pecoris morsu, frondes defendite nostras: 384
 Et quoniam mihi fas ad vos incumbere non est,

de calore corporis humani etiam, x. 281. *Suæ*, in quam sua conjux et filia conversa. *Affusi*; vide ad iii. 437; quanquam nec *affixi*, quod MS. Palat. sec. præfert, damnandum. Etiam *Æn.* v. 852. *affixus* et *hærens* conjunguntur: *hærere* solenne de amplexibus.

368. *Factus* constanter de rebus mutatis; i. 566. *factis modo ramis*; ii. 485. *facta ursa*; ver. 589. *facta volucris*. *Vocis iter* etiam, ii. 828; ex Lucretio.

371. *Hoc nefas*, hanc injustam pœnam. *Si mentior* solenne in formulâ jurisjurandi. Gravis et apta mulieri in arborem transeunti imprecatio quæ sequitur.

375. *Hunc tamen infantem*, etc.] En animum maternum! Ante omnia de pueri educatione sollicita est, ejus saluti cavet, cumque etiam mutata circum se habere cupit. *Maternis ramis* ingeniose de eo temporis puncto, ubi ex parte mater, ex parte jam arbor erat. Sed vide, quam jucunde et apte ad commiserationem faciendam mores pueriles expressi sint.

380. *Stagna tamen timeat*; meo monitus exemplo.

383. *Vulnere—morsu*; bene hæc vocabula, tanquam Dryope sensura sit. *Falx*, securis.

385. *Fas est*, possibile est: vide ii. 57. *Ad vos incumbere* singulari et syntaxi et significatione pro, ad vos

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Ora reformatus primos Iolaus in annos.
 Hoc illi dederat Junonia muneris Hebe, 400
 Victa viri precibus : quæ quum jurare pararet
 Dona tributuram posthac se talia nulli,
 Non est passa Themis : “ nam jam discordia Thebæ
 Bella movent,” dixit ; “ Capaneusque nisi ab
 Jove vinci 404

400. Hebe, juventutis Dea, nupserat Herculi in cœlum recepto.

404. Discordia Thebæ bella movent, etc. usque ad finem fabulæ. *Bella movent* ; unus Vossianus habet *manent* ; inde Heinsius etiam Thebas malebat : sine causa ; Virgilius enim, Georg. i. 405. *movet Euphrates bellum*. Regii nostri, *movent*. Et paulo post *deflentque in vulnere*. Cæsura non obstat, cur non præferatur *ibunt* ; hujus exempla non desunt apud Nostrum : lib. vii. 61. *Et Dis cara ferar, et vertice sidera tangam* ; 644. *querorque In superis opis esse nihil ; ut in ædibus, etc.* *Subductaque* ; Burmannus dedit *seductaque* ; sed et suadet *diducta*, aut cum uno Ambrosiano *divisa*. Vulgatum dictum ut apud Virgil. Æneid. iii. 565. *subducta ad manes imos desidimus unda*. *Ab Jove Callirhoe natis infantibus annos*. Post hunc versum olim edebatur, puncto rejecto, *Addat : neve necem sinat esse ultoris inultam*. Hæc Heinsius delevit, quia non comparebant in primo Vaticano, et in uno suo margini tantum ascripta crant : quæ causa tollendi mihi non satis gravis esse videtur, et habent illa partem fabulæ. Sublato hoc versu de quo agitur, sensus hæret certe ; et si non Heinsius, quandoque quidem audacior, gravissimus vir tamen, delevisset, hunc reponere non dubitarem. Nunc ad disquisitionem qua Gierig hanc fabulæ partem illustravit.

Vaticinium Themidis, sed, ut solent vaticinia esse, subobscurum, de bello

Thebano, de quo et ipso, quippe celeberrimo, admiscere aliquid voluit. Eteocles et Polynices, ambo Œdipodis filii, incluso cubiculi tenebris patre, de regno administrando sic conveniant, ut ei per annuas vices præessent. Anno peracto, Eteocles cedere noluit fratri. Is vero adjutus ab Adrasto, Argivorum rege, cujus filiam duxerat, nobile illud bellum septem beroum ad Thebas, τῶν ἐπτά ἐπὶ Θήβαις, suscepit. Quum urbs non statim capi posset, regii fratres singulari certamine decertant, in quo Polynices cadit, Eteocles autem dum spirantem adhuc fratrem spoliat, ab eo gladio transfigitur. Sic *ibant in vulnere*, quod dictum est, ut *ire in arma, in bella*. Laudat Heinsius *fratres alterna in vulnere læto Marte ruent*, Statii, Thebaid. viii. 70. Sic Manilius, Astronom. iv. 84. *Mutuaque armati coeunt in vulnere fratres* (falso Gierig dixerat ver. 173.) Atque hoc est argumentum Phœniss. Euripidis. In istis heroibus erat *Capaneus*, Hipponoi filius, Argivus, qui quum contra Jovis voluntatem Thebas se capturum dixisset, murum a se ascendens fulmine percussus est, Hyginus, fab. 68 ; Vegetius, iv. 21 ; Servius ad Æn. i. 28. In iis erat etiam *Amphiarus vates*, qui quum sciret, se periturum ad Thebas, atque *seducta* scil. *subducta* (vide varias lectiones, initio notæ) tellure suos *manes vivus vidisset*, noluit interesse bello isti. Persuasus tandem ab Eriphyla uxore, quam Polynices monili aureo corruerat, pro-

Haud poterit, ibuntque pares in vulnera fratres ;
 Subductaque suos manes tellure videbit
 Vivus adhuc vates ; ultusque parente parentem
 Natus, erit factus pius et sceleratus eodem : 408
 Attonitusque malis, exul mentisque domusque,

fectus quidem est, sed Alcmaëoni filio simul mandavit, ne mortem suam inultam sineret: id quod etiam factum est; namque *natus ultus est parentem, patrem, parente, matre occisa*, unde Alcmaëon in matricidis numeratur. Sic *facto eodem pius, patrem ulciscens, et sceleratus, matrem interimens*. Cic. pro Rose. Am. 24: “ Videtisne, quos nobis poetæ tradiderunt, patris ulciscendicausa supplicium de matre sumpsisse, quum præsertim Deorum immortalium jussis atque oraculis id fecisse dicantur, tamen ut eos agitent Furia, neque consistere usquam patientur, quod ne pii quidem sine scelere esse potuerunt?” Quod idem et Alcmaëoni accidit: namque magnitudine sceleris perterrefactus, *attonitus malis, insania correptus, exul mentis*, ut *exul patriæ* Horat. II. Od. xvi. 19. terras varias peragravit, *exul domus*. Magnam enim possidet religionem “ pateruus maternusque sanguis; ex quo si qua macula concepta est, non modo elui non potest, verum usque eo permanat ad animum, ut summus furor atque amentia consequatur.” Cicero, dicto loco. In hunc errorem insaniamque conjecerunt eum suæ malæ conscientia animi; sed poetæ *vultibus* aut *tædis Furiarum, occisorumque umbris* tribuunt, quod conscientia tribuendum est. Cicero, dicto loco: “ Nolite enim putare, quemadmodum in fabulis sæpenumero videtis, eos, qui aliquid impie scelerateque commiserint, agitari et perterrereri Furiarum ardentibus tædis. Sua quemque fraus et suus terror maxime vexat, suum quemque scelus agitat, amentiaque

afficit: suæ malæ cogitationes, conscientiaque animi terrent, etc.” Quum Psophide *Phegei* filiam, quam alii Arsinoen, alii Alphesibœam vocant, duxisset, tandem venit in insulam, quam Achelous fecerat, amavitque *Callirhoen, Acheloi* filiam, ex qua suscepit filios duos, Amphoterum et Acarnanem, a quo Acarnanes, antea Cureses dicti, nomen acceperunt. Nova conjux *poscit aurum, monile aureum* (etiam Homerus, Od. A, 325. vocat χρυσὸν τιμήεντα,) quod jam donaverat Phegei filia. Profectus igitur Psophida accepit monile aureum, consecrandum Apollini Delphico. Sed quum Phegeus cognovisset, Callirhoæ destinatum id donum, filios misit, qui trucidarent Alcmaëonem: sic aurum illud *fatale*. De phrasi *latus haurire*, vide ad v. 126. *Cognatum*, quia Alcmaëon affinitatem contraxerat cum Phegeo; nam *cognitionem pro affinitate* poni docuit Schulting. ad Senec. Controv. iii. 21. monente Burmanno. Interfecto Alcmaëone, *Callirhoe supplex a Jove petiit*, ut natis annos viriles largiretur ad necem paternam ulciscendam. (Quod consilium exprimit versus ab Heinsio forsitan temere ejectus, quem variæ lectiones habent.) Confer Apollod. d. I. Jupiter annuit precibus et tribuit hos annos auxilio Hebes *privignæ*, quam Juno sine patre pepererat, *nurusque*, quam Hercules, Jovis filius, duxerat. *Præcipere*, occupare, ante tempus tribuere, ex usu quidem verbi exquisitiore. Tacit. Ann. lib. i. cap. 55. *præcipere bellum*, maturius facere.

Vultibus Eumenidum, matrisque agitabitur umbris;
 Donec eum conjux fatale poposcerit aurum; 411
 Cognatumque latus Phegeius hauserit ensis.
 Tum demum magno petet hos Acheloia supplex
 Ab Jove Callirhoe natis infantibus annos.
 Juppiter his motus, privignæ dona nurusque 415
 Præcipiet, facietque viros impubibus annis."

VIII. Hæc ubi faticano venturi præscia dixit
 Ore Themis, vario Superi sermone fremebant;
 Et, cur non aliis eadem dare dona liceret,
 Murmur erat: queritur veteres Pallantias annos
 Conjugis esse sui: queritur canescere mitis 421
 Iasiona Ceres: repetitum Mulciber ævum
 Poscit Erichthonio: Venerem quoque cura futuri
 Tangit, et Anchisæ renovare paciscitur annos.

417—664. Confer. Antoninus Liberal. cap. 30; Hyginus, fab. 243; Schol. Theocrit. ad Idyl. x. 115; Parthenius, cap. xi. Etiam Aristocrit. et Apollonius Ph. in *Καύνου κτίσις* fabulam narraverant. Ovidius copiosus nimis est in ea exponenda, quia delectatur rebus amatoriis.

417—440. *Hæc*, ut et alibi transitus, et ad antecedentia et ad sequentia pertinent. *Faticanus*, qui fata canit, fatidicus, novum et Ovidianum vocabulum: alii *fatidico*. Oris solennis mentio, etiam in SS. Literis, ubi de vaticinantibus sermo. *Venturi*, futuri. *Veniens bellum*, id est, futurum, Flor. iv. 11. *Fremebant*, murmurabant. *Eadem dona*; scil. ut juvenes fierent.

420. *Pallantias*, Aurora, patruelis Pallantis soror, nupsit Tithono, Laomedontis, regis Trojani, filio, eique a Diis immortalitatem exoravit; nihilo tamen minus senectutis incommoda expertus est; vid. Tzet. ad Lycophr.

p. 6; Hygini fab. 270. Inde proverb. *Tithoni senectus*. *Veteres annos*, senectutem, ut vii. 295. *juvenes annos*, juventutem; Tibullus, I. Eleg. viii. 42. *vetus caput*, id est, senile, et ver. 50. *veteres senes*; Horat. Epod. viii. 3. *vetus senectus*.

421. *Canescere*; senescere. *Mitis*, idem quod *alma*; *mitis Ceres* etiam v. 497; *frugum mitissima mater*; vi. 118; *mitis Venus* apud Tibullum, I. x. 66. *Iasion*, qui et *Iasius* dicitur (et *Jason* in nostris Regiis et in aliis quibusdam ut ex Heinsio apparet,) Jovis ex Electra filius, amatus a Cerere, quæ ei peperit Plutum; Homer. Od. E. 125; Hesiod. Theog. 969; Conon Narrat. xx. Amatam esse eum a Cerere propter agriculturæ studium, Heracles Ponticus tradit Allegor. Homer. p. 28. *Repetitum ævum*, ut repantur anni transacti. De *Erichthonio* vide ad ii. 553. *Tangit*; movet. *Paciscitur*, postulat, vult; nota varietatem orationis in h. l.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Dicta Jovis movere Deos : nec sustinet ullus,
Quum videant fessos Rhadamanthon, et Æacon
annis,

Et Minoa, queri : qui, dum fuit integer ævi, 440
Terruerat magnas, ipso quoque nomine, gentes.

Tunc erat invalidus, Deïonidenque juventæ
Robore Miletum, Phœboque parente superbum,
Pertimuit ; credensque suis insurgere regnis,
Haud tamen est patriis arcere penatibus ausus.

Sponte fugis, Milete, tua, celerique carina 446

Ægæas metiris aquas, et in Aside terra
Mœnia constituis, positoris habentia nomen.

Hic tibi, dum sequitur patriæ curvamina ripæ

Filia Mæandri toties redeuntis eodem, 450

Cognita Cyanee, præstanti corpora forma,

440. *Integer ævi*, qui est fiorente adhuc ætate. *Opp. invalidus*, confectus senio. *Ipsa nomine terrere gentes*, summi et invicti bellatoris notatio; Florus, III. x. 20; Justinus, XI. vi. 15; XLII. v. 13. Sed Noster rursus videtur Minoa secundum cum primo confudisse, (vide ad viii. 120.) nisi unum tantum Minoa fuisse credamus cum Aristotele Polit. ii. 9 et 10. *Miletus*, Apollinis filius, *Deionides* a Deione matre dictus videtur, quanquam ea in re mirum in modum variant Veteres: vide Interpretes ad h. l. et Munckerum ad Lactantii Argum. Is quum in affectati regni suspicionem incidisset, Minoem ut metu liberaret, cum sanctione sua fugit, venitque in oram Anactoriam, ubi Miletum condidit. Hæc ipsi Milesii de originibus suis tradebant. Pausan. Achaic. p. 524. Confer Apollod. III. i. 2. De *Mileto* vide et Verheyk. ad Anton. Lib. cap. 30. *Insurgit regnis*, qui, factione facta, regnum eripere conatur alteri. *Patrii penates* alibi de domo

paterna, nunc de patria, regno. *Arcere penatibus*, ejicere, expellere regno.

447. *Metiri aquas*, percurrere mare navi, navigare per mare. Homer. v. c. Od. Γ. 179. *πέλαγος μετρεῖν*. *Mœnia* non sunt *mauern*, ut Rod. vertit, sed urbs. *Ponere mœnia* phrasis obvia, sed hoc loco nove *positor*, conditor, ut Fast. ii. 63. *templorum positor*. *Hic*, prope Miletum, ubi *Mæandros* (de cujus *curvaminibus* vide ii. 246. et viii. 162.) per Cariam et Ioniam defluens, in mare se exonerat; Livius, xxxviii. 13. *Sequitur curvamina*, ambulat in ripa curvata, quam sibi fecit pater.

451. *Cyanee*; multi *Cyane*; Spirensis et optimus Thuanus *Creneis* a Græco *κρήνη*. Regius noster A. *Cyanee*; B. *Cyane*. Secundum Antoninum Liberalem, ex Idothea, Carum regis filia, Caunus et Byblis Mileto nati. *Præstanti corpora forma*; ea, quæ Berneggerianus pro diversa lectione habet, Heinsius primus edidit, monetque posse et *præstantis for-*

Byblida cum Cauno prolem est enixa gemellam.
 Byblis in exemplo est, ut ament concessa puellæ:
 Byblis Apollinei correpta cupidine fratris,
 Non soror ut fratrem, nec qua debebat, amavit.
 Illa quidem primo nullos intelligit ignes; 456
 Nec peccare putat, quod sæpius oscula jungat,
 Quod sua fraterno circumdet brachia collo;
 Mendacique diu pietatis fallitur umbra.
 Paulatim declinat amor; visuraque fratrem 460
 Culta venit, nimiumque cupit formosa videri:
 Et, si qua est illic formosior, invidet illi.

mæ, vel *præstantia formæ* (quod habet unus Mediceus, ut *præstantis animi* apud Virgilium) legi; multi Codices *præstantia forma*; vulgo *præstanti corpore nympha*. Corpora de una nympha interpretatur Gierig, quod difficile receperim. *Byblis* an *Biblis* scribendum est dubium; Sthephanus Byzant. in Βύβλος eam *Byblen* vocat. *Byblidis* nomen casu, non consilio aliquo, in trium versuum principio repetitum. Regli nostri Codices scribunt *Biblis*, sed melius, ut docet Heinsius, *Byblis*. Conon apud Photium ait *Byblidem* a *Cauno* fuisse perditam amatam, in quo a cæteris auctoribus discedit: nam quod et nuce arbore se suspendisse *Byblis* ab illo traditur, id ipsum Ovidius quoque, Art. Amat. i. 283. testatum reliquit bisce verbis: *Byblida* quid referam, vetito quæ fratris amore Arsit, et est laqueo fortiter ulta nefas. Meminit ejus quoque in *Ibide*, versu 357. Hyginus, fab. 243. de morte quidem violenta, sed de genere nihil dicit.

453. *Byblis in exemplo*, etc.] Præmittit sententiam moralem, quam supeditat fabula: *in exemplo est*, exemplum dat, exemplo suo monet. *Concessa*, juvenes, quos licet amare. Horat. I. Sat. iv. 113. *concessa Venere*

uti; Noster infra ver. 637. *inconcessa spes Veneris*; Horat. III. Od. vi. 27. *Impermissa gaudia*. *Apollineus* ab avo paterno, mox ver. 573 juvenis *Mæandrius* ab avo materno. *Qua*, quantum, ut in illo, *qua licet et possum*. Sic etiam *quo*; A. A. i. 285. *Myrrha patrem, sed non quo filia* debet, *amavit*. Confer, in eodem libro, versum 745; sed mox, versu 509. rursus, *nisi qua fas est*. Καύνιος ἔρωσ in proverbium abiit de inconcesso amore.

456. *Illa quidem primo*, etc.] Jam exemplo insigni ostenditur, quomodo gradatim crescant cupiditates in animo, novaque, dum iis indulgemus, incrementa capiant. *Intelligit*, sentit. *Ignes* opp. ver. 459. *pietati*. *Mendaci umbra*; fallenti specie. Duo habent *mendacis*, ut ad *pietatis* referatur. *Pietas*, id est, amor sororius, qui non urit ut amor, quo juvenes et virgines erga se ardent.

460. *Declinat*, scil. a pietate: aut *declinare* pro, *inclinare*; Horat. I. Od. xxxiii. 5. *in asperam declinat Pholoen*. In prosa foret, *sed paulatim declinat*, quia cohæret cum ver. 456. *Illa quidem*, etc. *Culta venit*, primus gradus declinantis amoris, simul *invidet* aliis, zelotypia uritur.

Sed nondum manifesta sibi est; nullumque sub illo
 Igne facit votum; verumtamen æstuat intus; 464
 Jam dominum appellat; jam nomina sanguinis odit;
 Byblida jam mavult, quam se vocet ille sororem.
 Spes tamen obscœnas animo demittere non est
 Ausa suo vigilans: placida resoluta quiete [fratri
 Sæpe videt, quod amat: visa est quoque jungere
 Corpus, et erubuit, quamvis sopita jacebat. 470
 Somnus abit: silet illa diu, repetitque quietis
 Ipsa suæ speciem, dubiaque ita mente profatur:
 “Me miseram! tacitæ quid vult sibi noctis imago?
 Quam nolim rata sit! cur hæc ego somnia vidi?”

463. *Sed nondum manifesta sibi est*, nondum scit, nec credit, quo declinet amor, aut quid sibi velit illa animi affectio. *Sub illo igne*, ardens illo igne. *Sub hoc sensu amat* in primis junior Plinius. *Votum*, ut potiatur amato, more amantium.

465. *Domini et dominæ* vocabula, quæ olim tyrannidis vim haberent, Augusti temporibus in blanditiis habebantur, monente Ernestio ad Sueton. Aug. 53. Hinc etiam amantes ita se appellare solebant. Noster Amor. III. vii. 11. *Et mihi blanditias dixit, Dominumque vocavit.* Plura de hoc vocabulo diximus ad Plin. X. Ep. ii. 1. *Sanguinis*, consanguinitatis.

467. *Spes animo* (pro, in animum) *demittere*, spes animo concipere. Etiam descendere in animum dicuntur, quæ in eo excitantur, ei traduntur. *Obscœnus*, incestus, ut x. 465. *Quod amat* solenne pro, quem et quam amat. vii. 23. *Placida* tantum ornat. *Resoluta* vide ad vii. 185. *jungere corpus*, pectora proprie de Venere, ii. 604: *Miscere pectora* dixit Statius, II. Silv. i. 206; Tibul. I. i. 69. *jungere amores*; et Eleg. ix. 76. *jungere Venerem*;

Cic. Off. i. 4. *conjunctio* simpliciter de coitu. *Sopita jacebat* plenius quam, *sopita erat*: xi. 238. *somno vincita jacebas.* Hæc et sequentia egregie pingunt voluptatis illecebras, et certamen cupiditatis cum ratione. Primum erubescit et aversatur somnium, sed mox diligentius de eo cogitare incipit. Comparat rei turpitudinem cum gaudiis in somnio perceptis, sed his diutius immoratur et fortius, quam illi. Contenta esse vult somnio, sed dulcedo ejus efficit, ut eventum quoque ejus optet. Mox succurrunt exempla Deorum hominumque, qui idem fecerant. Atque ita animus anceps tandem inclinatur ad flagitium, voluptatisque illecebræ vincunt sanam rationem.

471. *Somnus* dicitur venire, abire et (ver. 479.) redire. *Ipsa*, sua sponte, et cum voluptate. *Species quietis*, species per quietem oblata, somnium. *Mox noctis imago.* Variatur oratio. Tibul. III. iv. 9. *omina noctis.*

473. *Tacita nox*, ut silens: Virg. Æneid. ii. 255. *tacitæ silentia lunæ.* *Rata*, quibus eventus constat. Talia somnia etiam vera dicuntur ab Horatio, I. Sat. x.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

At mihi, quæ male sum, quos tu, sortita parentes,
 Nil nisi frater eris: quod obest, id habebimus unum.
 Quid mihi significant ergo mea visa? quod autem
 Somnia pondus habent? an habent et somnia pon-
 dus? 495

Dî melius! Dî nempe suas habuere sorores.
 Sic Saturnus Opim, junctam sibi sanguine, duxit,
 Oceanus Tethyn, Junonem rector Olympi.
 Sunt Superis sua jura: quid ad cœlestia ritus
 Exigere humanos, diversaque fœdera tento? 500
 Aut nostro vetitus de corde fugabitur ardor:
 Aut, hoc si nequeo, percam, precor, ante; toroque
 Mortua componar, positæque det oscula frater.
 Et tamen arbitrium quærit res ista duorum.
 Finge placere mihi: scelus esse videbitur illi. 505
 At non Æolidæ thalamos timuere sororum.

494. Significant, σημαίνουσι, portendunt, verb. pr. de somniis, ominibus, prodigiis, quæ inde *significationes Deorum* dicuntur; Cic. Cat. ii. 13. Pro ergo Heinsius conjicit *ægræ*, id est, amanti, aut cum primo Gronoviano *miseræ*. Pondus, vim; Heroid. vii. 65. *nullum sit in omine pondus*. Dî melius, scil. dent, ferant: abominandi formula; vide vii. 37; Tibul. III. iv. 1. *Dî meliora ferant, nec sint insomnia vera*. Nempe objectioni nunc inservit. *Habuere* in matrimonio.

499. *Sunt Superis sua*, etc.] Jam se corrigit. *Sua*, ipsis propria et ab humanis diversa, *ad cœlestia* exigere, cum cœlestibus comparare, et sic eorum pretium æstimare. *Fœdera*, matrimonia, aut omnino jura. *Fœdus* omne id, de quo inter plures convenit.

503. *Componar, positæque*.] Post *componar*, repetit simplex *positæque*,

ut viii. 653. *resecat sectamque*. *Componere* quum omnino sit, ornare: etiam mortui, cum ornatu funebri decorantur ad exequias, dicuntur *componi*. Ardor Byblidos tantus est, ut posita etiam oscula optet a fratre.

504. *Arbitrium*, lubitum, voluntatem. *Quærit*, requirit, opus habet.

506. *At non Æolidæ*. Non attingitur hic, ut Safftius putabat, Macarei et Canaces fabula; nam ea potius valuisset ad extinguendas obscœnas Byblidis flammæ; sed *Æolus* sex filios habuisse legitur, quibus sorores in matrimonium dederit; Homerus, Od. K, 6. *Timuere*, aversati sunt. *Hos*, tam antiquos et vulgo parum notos. Affectus ea nobis suppeditat, quæ nos scire ipsi ignorabamus ante. *Paravi*, nota mihi feci. *Quo feror?* ad quorum exemplorum imitationem rapit me furor? Nec; Heinsio placet *ne*. *Qua*, quantum, ut ver. 455. Sic ratio vicisse videbatur, ut vii. 72 seq.

Unde sed hos novi? cur hæc exempla paravi?
 Quo feror? obscœnæ procul hinc discedite fiammæ;
 Nec, nisi qua fas est germanæ, frater ametur.
 Si tamen ipse mei captus prior esset amore, 510
 Forsitan illius possem indulgere furori.
 Ergo ego, quæ fueram non rejectura petentem,
 Ipsa petam? poterisne loqui? poterisne fateri?
 Coget amor; potero: vel, si pudor ora tenebit,
 Litera celatos arcana fatebitur ignes." 515
 Hæc placet, hæc dubiam vincit sententia mentem.
 In latus erigitur, cubitoque innixa sinistro,
 "Viderit; insanos," inquit, "fateamur amores:
 Hei mihi! quo labor? quem mens mea concipit ig-
 nem?" 519
 Et meditata manu componit verba trementi.

512. *Rejectura*; multi *neglectura*; primam syllabam τὸν *rejicere* fere semper produci docuit Burmannus. *Rejicere*, repudiare. Terent. Phorm. IV. iv. 5. si altera illa magis instabit, forsitan nos rejiciet. Vide Gebhard. Crepund. iii. 10.

514. *Ora tenebit*, os continebit, præcludet: *vocem præcludere* et *continere* alii dixerunt. *Litera pro, literæ*: *litera arcana*, quæ continet rem arcanam. Heroid. xvii. 265. eleganter, *conscia mentis litera*.

516. *Vincit sententia mentem*, id est, determinat. Apud Antoninum Liberal. cap. 30. Byblis constituit, ne amorem in fratrem prodat, saxo se dejicere; quo facto, mutatur a Nymphis. Sed Noster prætulit rationem eam, in qua ingenium ostentare posset. Et est sequens locus ingeniosissimus. Dum enim poeta singulas Byblidis actiones exponit, res non narrari, sed ante oculos agi videtur; et quo melius naturam fluctuantis animi expressit, eo majore laude dignus

est. *Viderit* vox eorum, qui curam et judicium alicujus rei alteri reliquunt.

520. *Meditata*; Leidensis *mediata*, quod a librario sequioris ævi esse, qui *dimidiata* verba forte in Minucio Felici legerit, Burmannus indicat. *Meditata*, passive, literas antea animo conceptas. *Componit*, scribit, *ceræ mandat*. *Ferrum*; Leidensis tertius *tenet calamum* pro varia lect. cum glossa ascripta *stilum ferreum*. Et *calamum* in simili loco Ep. xi. 2. legitur. In Regio uno et 3 aliis hic ver. præponitur præcedenti. Uterque ordo ferri potest. *Damnat tabellas*, improbat quæ scripserat in tabellis. *Durum* tamen hoc visum est interpretibus: Heinsius itaque conjicit *mandatque tabellis*, quod vix probabitur cuiquam; nam hoc idem foret, quod *scribit*; Burm. mutata interpunctione, *scribit damnatque*. *Tabellas Et notat*, etc. Sed non opus est, ut quidquam mutemus. Certe *tabellas* pertinet etiam ad sqq. *culpatque probatque*, quod

Dextra tenet ferrum, vacuum tenet altera ceram.
 Incipit, et dubitat; scribit, damnatque tabellas;
 Et notat, et delet; mutat, culpatque, probatque;
 Inque vicem sumptas ponit, positasque resumit.
 Quid velit, ignorat: quidquid factura videtur, 525
 Displicet: in vultu est audacia mixta pudori.
 Scripta Soror fuerat; visum est delere Sororem,
 Verbaque correctis incidere talia ceris:
 “Quam, nisi tu dederis, non est habitura salutem,
 Hanc tibi mittit amans: pudet ah, pudet edere no-
 men! 530

Et si quid cupiam quæris, sine nomine vellem
 Posset agi mea causa meo; nec cognita Byblis
 Ante forem, quam spes votorum certa fuisset.
 Esse quidem læsi poterant tibi pectoris index,
 Et color, et macies, et vultus, et humida sæpe 535
 Lumina, nec causa suspiria mota patienti,

versus proximus docet. *Notare*; notas, literas exarare: III. Pont. ii. 90. *scriptas exarat illa notas*; Heroid. i. 62. *digitis charta notata meis*; Euripides, Iphig. Aul. ver. 34. sq. *γράφεις —καὶ τὰ πάντα γράμματα συγχέεις*: hunc poetam Noster expressit.

524. *Sumptas ponit* melius, quam, sumit et ponit: uno membro duo dixit. Confer viii. 474. In tali fluctuatione etiam *vultus*, animi index, notandus erat.

528. Accommodate ad consilium suum circumloquitur formulam solennem; Byblis salutem dicit Cauno suo. Similiter Heroid. iv. 1. Phædra Hippolyto, *Qua, nisi tu dederis, caritura est ipsa, salutem Mittit*, etc. quæ verba in 3 MSS. sic leguntur, ut in nostro loco. Principium literarum harum pudoris signa habet; non enim disertis verbis, sed ambagibus significat, quid velit; sed mox audacia crescit;

bene igitur ver. 526. *in vultu audacia mixta pudori* est.

533. *Quam spes*, etc. quam compos facta essem votorum et spei meæ.

534. *Esse quidem læsi*, etc.] Diligenter colligit *læsi*, vulnerati Cupidinis telis, pectoris indicia. Confer Heroid. xi. 27. *Color*, nempe pallidus; Art. Amat. i. 129. *Palleat omnis amans*: *hic est color aptus amanti*; paulo post, *Arguat et macies animum*; Claudian. Nupt. Honorii, 80. *gratus amantum Pallor*. *Suspiria*; hinc *suspirare* in aliqua, lib. i. Fast. 417; *absentes suspirat amores*; Tibul. I. vi. 35. ubi vid. Heynius. *Mota* non movendum; ita *mota ira*, excitata, viii. 355; et sæpius, *moti dolores*, ii. 778; *mota insania*, iii. 536. *Nec causa patienti*, quum tacita sedens, aut inter sermones non tristes suspirarem. *Sororia oscula* etiam supra, iv. 334. Confer ii. 431.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Nec nos aut durus pater, aut reverentia famæ,
 Aut timor impediens; tantum absit causa timendi.
 Dulcia fraterno sub nomine furta tegemus.
 Est mihi libertas tecum secreta loquendi, 558
 Et damus amplexus, et jungimus oscula coram.
 Quantum est, quod desit! miserere fatentis amorem,
 Et non fassuræ, nisi cogeret ultimus ardor:
 Neve merere, meo subscribi causa sepulcro.”
 Talia nequicquam perarantem plena reliquit [hæsit.
 Cera manum, summusque in margine versus ad-
 Protinus impressa signat sua crimina gemma, 565
 Quam tinxit lacrimis: linguam defecerat humor:
 Deque suis unum famulis pudibunda vocavit;

555. Durus, severus, severe curans mores liberorum: Horatius, I. Epist. i. 23. *quos dura premit custodia matrum*. Opponitur *facilis* pater. *Reverentia*, cura. *Causa timendi* fuisset, si aut palam aut immodeste se amâssent. *Dulcia furta* e Virgilio, Georg. iv. 346; suaves amores, quibus amantes clam fruuntur. *Ii fraterno sub nomine teguntur*, quum sub specie fraternæ et sororiæ pietatis celantur.

560. *Desit*; Heinsius conjicit *desit*. Regii nostri *desit*. *Quantum est, quod desit*; ac si diceret, parum admodum deest ad explendum amorem nostrum. *Neve merere*, etc. Noli committere, ut tu causa mortis meæ subscribaris in monumento meo. Hic versus suspectus erat Heinsio. Retinendum eum recte censet Gronovius, quia in titulis sepulcralibus elogio causa mortis addi solebat. Vide Kirchmann. de Fun. Rom. iii. 20. Exemplum talis inscriptionis est apud Tibullum, III. ii. 29 sq. ubi confer Brouck. Etiam Heroid. ii. 155. *Inscribere meo causa invidiosa sepulcro*. Et magnam vim habere hæc debebant apud fratris animum. Itaque et alibi sic alter amantium mo-

vere conatur alterum, ut Heroid. xviii. 200.

563. *Perarantem*.] *Properantem*, quod habent MSS. tres, posset quidem e versu 586. defendi, sed et alterum bene se habet; nam et *arare* de properante scriptore dicitur coque, qui tabula cerata utitur. Etiam Amor. I. xi. 7. pro, *ad dominum peraratas mane tabellas perfer*: edit. prima habet *properatas*. Tabula *plena* literarum *reliquit manum*; ingeniose, non suffecit scribenti, adeo, ut *summus*, *ultimus*, *versus* margini allinendus esset. Etiam Apostolo Paulo (ut hoc obiter addam) id accidisse arbitror, quum priorem ad Timoth. epistolam scriberet, ut, deficiente cera, verba *μηκέτι ὑδροπίτει*, etc. in margine appingenda essent, unde eo ipso loco, sed importune, textui illata sunt.

565. *Crimina*; nonnulli, approbante Heinsio, *carmina*. *Sua carmina*, literas, quæ habebant sua crimina: sic vi. 131. *cælestia crimina*. *Gemmæ* signando usurpatæ, postquam scalpi cœperunt. Tibul. I. vi. 25. *gemmæ signumve*, id est, signum in gemma. *Gemmæ autem tingui linguæ humore*

Et pavidum blandita; “ Fer has, fidissime, nostro,”
 Dixit, et adjecit longo post tempore, “ fratri.”
 Quum daret, elapsæ manibus cecidere tabellæ. 570
 Omine turbata est; misit tamen: apta minister
 Tempora nactus adit, traditque latentia verba.
 Attonitus subita juvenis Mæandrius ira,
 Projicit acceptas, lecta sibi parte, tabellas;
 Vixque manus retinens trepidantis ab ore ministri;
 “ Dum licet, o vetitæ scelerate libidinis auctor, 576
 Effuge,” ait; “ qui, si nostrum tua fata pudorem
 Non traherent secum, pœnas mihi morte dedisses.”

solebant, ne retinerentur a cera tenace. Amor. II. xv. 15 sqq. Regii nostri, pro *linguam*, dant *linguæ*.

568. *Pavidum* blandita; vulgo *paulum blandita*: sed bene *pavidum* (quod habent Regii nostri) e MSS. plurimis revocavit Heinsius. Exprimit enim ingenium heræ, quæ non blandita fuisset famulo, nisi pavidam fuisset. *Pavidum*, *pavidæ*. Blanditiæ sunt in *fidissime*, et in vultu, quo hæc pronuntiavit. Confer. Terent. Ad. V. v. 4. et Noster, xiv. 705. *Fidus* honestius voc. est, quam *fidelis*. *Fidus* enim amicus est, *fidelis* servus. Vide Donat. ad Terent. Andr. iii. 1, 2; Phorm. I. ii. 26. *Et adjecit*, etc. non tam propterea, quia *fratris* nomen ei odiosum (potuisset enim ambigue uti hoc nomine, quandoquidem et amatores et concubini fratres vocabantur. Martial. ii. 4; x. 64; Tibul. III. i. 23.) quam propter perturbationem animi. Longo post tempore, ut Virg. Ecl. i. 30. post tanto, Georg. iii. 476. ubi vide Burmannum. Etiam h. 1. vulgo post longo. *Elapsæ* cecidere pro, *elapsæ* sunt. Facile eas pavor excutere potuit e manibus. Sed talia superstitio in *ominibus* ponebat. *Elapsæ cecidere*: Pariter Virg. Æn. vi. 310. *Lapsa cadunt folia*.

571. *Apta*, et ver. 610. *idonea tempora*, sunt opportuna rei agendæ; Græce *εὐκαιρία*. Nugator Horat. simpliciter, *Tempora quæram*, lib. I. Sat. ix. 58. Ea minister noster *nactus*, forte fortuna tali tempore adiit. *Nancisci* enim ea dicimur, quæ nobis casu eveniunt.

573. *Attonitus*, furens. Subita enim ira in furorem rapit homines, ut parum curent, quid dicant agantve. *Juvenis Mæandrius*; Caunus Mæandri nepos. Non sine causa *juvenis* vocatur; *juvenes* enim sunt *ὀξύθυμοι καὶ οἴοι ἀκολουθεῖν τῇ ὀρμῇ*. Aristot. Rhet. ii. 12. *Lecta sibi parte*; Heinsius malebat *lecta vix parte*, quod improbat Burmannus quia *vix* sequitur.

576. *Dum licet, o vetitæ*, etc.] Verissime imitatur sermonem eorum, quorum ira erumpit in famulos: *auctor*, nuntius: *traherent secum*, sibi adjunctum haberent; Fast. iv. 662. *Nox venit, et secum somnia nigra trahit*. *Pudorem nostrum*, rem, quæ nobis pudori est. Si morte affecisset famulum, causa etiam mortis, quam tegere debebat Caunus, divulgata esset. Plusquam perf. *dedisses* bene convenit irato animo.

Ille fugit pavidus, dominæque ferocia Cauni
 Dicta refert : palles audita, Bybli, repulsa ; 580
 Et pavet obsessum glaciali frigore pectus.
 Mens tamen ut rediit, pariter rediere furores ;
 Linguaque vix tales icto dedit aere voces :
 “ Et merito : quid enim temeraria vulneris hujus
 Indiciū feci ? quid, quæ celandā fuerunt, 585
 Tam cito commisi properatis verba tabellis ?
 Ante erat ambiguus animi sententia dictis
 Prætentanda mihi : ne non sequeretur euntem,
 Parte aliqua veli, qualis foret aura, notare
 Debueram, tutoque mari decurrere ; quæ nunc 590

581. *Et pavet obsessum*, etc.] Summam animi perturbationem exprimit. Ea enim facit, ut vitalis calor cum sanguine exteriores corporis partes relinquat. Vide Gellium, xix. 6. Hinc pallor trepidantium ; *Frigidius glacie pectus*, Heroid. i. 22 ; Statius Theb. x. 617. *corda metu glaciante* ; Lucan. vii. 339. *stat corde gelato Attonitus*.

583. *Icto*.] Neapolitanus et duo alii, *secto* : *icto*, moto ; iii. 706. *ictus ululatus æther* ; iv. 124. *de aqua, ictibus aera rumpit* ; Claudianus in Rufin. i. 130. *ululatu æthera rumpit*. Burmannus hoc ex arguta Stoicorum sententia dictum putabat, qui vocem *ictum aera* esse contenderint. Sed nil aliud est, nisi quod alibi occurrit, *voces effundere in aera*.

584. *Et merito*.] Incipit abrupte, ut vi. 687. Nempe postquam multa secum cogitaverat de repulsa, quam tulerat, dolor in hæc verba erumpit, *Et merito*. Quum res non successit ex animi sententia, singula, quæ fecimus, retractare solemus animo ; et incerti, mox in hoc, mox in illo causas spei frustratæ quærimus. Idem nunc facit Byblis ; sed justo longior est hæc retractatio, quæ pertinet usque ad

ver. 614. *Quid* ; quum nonnulli quod habeant, Heinsius putabat *quo*, id est, cur. Sine causa ; nam *quid* idem significat et de industria repetitum est a poeta. *Properatis*. Vide ad x. 31.

588. *Prætentanda*, ante manifestam declarationem experienda : *prætentare* etiam, viii. 7. Jam conatus suos cum navigatione comparat, in eaque metaphora diu persistit. Sed vix dolenti animo convenit talis allegoria. Sensus autem ejus facile potest a quovis lectore reperiri. *Lascivior aliquanto est Ovidius*, inquit Fabius, Instit. Orat. x. 2. *et nimius amator ingenii sui* ; et mox : *Ovidii Medea videtur mihi ostendere quantum vir ille præstare potuerit, si ingenio suo temperare quam indulgere maluisset*. Et hic sane fatendum est lascivire ipsius ingenium, nactum scilicet materiam sequacem et genio suo affinem. *Ne non sequeretur euntem*, ut secundaret cursum meum : *euntem*, navigantem. A *sequendo* ventus *secundus* dictus. *Notare*, observare. *Decurritur* proprie in stadio ad calcem, sed inde hoc vocabulum ad navigationem translatum.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Non adiit apte ; non legit idonea, credo, [tem :
 Tempora ; nec petiit horamque animumque vacan-
 Hæc nocuere mihi : neque enim de tigride natus ;
 Nec rigidas silices, solidumve in pectore ferrum,
 Aut adamanta gerit, nec lac bibit ille leænæ.
 Vincetur : repetendus erit ; nec tædia cœpti 615
 Ulla mei capiam, dum spiritus iste manebit.
 Nam primum, si facta mihi revocare liceret, [est.
 Non cœpisse fuit : cœpta expugnare, secundum
 Quippe nec ille potest, ut jam mea vota relinquam,
 Non tamen ausorum semper memor esse meorum.
 Et, quia desierim, leviter voluisse videbor ; 621
 Aut etiam tentâsse illum, insidiisque petisse.
 Vel certe non hoc, qui plurimus ussit et urit
 Pectora nostra, Deo, sed victa libidine credar.
 Denique jam nequeo nil commisisse nefandum. 625
 Et scripsi, et petii ; temerata est nostra voluntas.

610. *Non adiit*, etc.] Idem rursus ter dixit ; nam *adire apte*, *legere idonea tempora* (vide ad ver. 571.) et *petere horam vacantem* eodem redeunt. Sed confusæ menti convenit talis tautologia. *Hora animusque vacans*, hora, ubi animus vacat laboribus. Heinsius malit *non petiit—vacantes*.

612. *Hæc* non modo ad proxime antecedentia, sed et ad superiora referendum. Nisi culpa aut mea aut missi ministri esset, si rem aliter tractâsem, victus esset frater ; *neque enim de tigride*, etc. Hinc commode eo defertur, ut rem denuo tentare cupiat. Verbis autem illis de *tigride natus*, etc. solenne poetis animum durissimum describere ; vide ad vii. 32.

615. *Vincetur*, etc.] Novum periculum facere vult. *Repetendus*, denuo tentandus. Confer Horatium, Sat. I. ix. 55 sqq. *Tædia capiam*, pro

vulgari, *tædia* capient me. Laudat Burm. Corn. Nep. apud Gellium, vii. 18. *Ut tædium vitæ ceperint*. Dictum ergo est ut *gaudia capere*, et apud Cic. Quint. 31. *capere misericordiam*, misereri. Librarii hoc loco hæserunt in hac formula. Notatur autem h. l. tristis sors ejus, qui e turpissimorum criminum infamia se expedire nescit, nisi novis sceleribus perpetrandis.

617. *Facta revocare*, facta infecta reddere. *Cæpta* ; Regli nostri *cæptum*. *Cæpta expugnare*, cœpta perficere. Fatetur Burmannus se ignorare hujus locutionis exemplum. Comparare possis ex xiv. 21. *expugnax herba*, efficax. *Ut jam*, etc. quod si etiam nunc a votis meis absistam.

621. *Leviter*, non summo furore correptam, quod excusatius. Majorem etiam veniam merentur, qui a *Deo* incitati, quam qui *libidine* vieti amant.

Ut nihil adjiciam, non possum innoxia dici. [vum.”
 Quod superest, multum est in vota; in crimina par-
 Dixit; et, incertæ tanta est discordia mentis!
 Quum pigeat tentâsse, libet tentare; modumque
 Exit, et infelix committit sæpe repelli. 631
 Mox ubi finis abest, patriam fugit ille, nefasque;
 Inque peregrina ponit nova mœnia terra.
 Tum vero mœstam tota Miletida mente
 Defecisse ferunt: tum vero a pectore vestem 635
 Deripuit, planxitque suos furibunda lacertos:
 Jamque palam est demens, inconcessamque fatetur
 Spem Veneris, sine qua patriam, invisosque penates
 Deserit, et profugi sequitur vestigia fratris.
 Utque tuo motæ, proles Semeleïa, thyrsos 640
 Ismarïæ celebrant repetita triennia Bacchæ;
 Byblida non aliter latos ululâsse per agros
 Bubasides videre nurus: quibus illa relictis
 Caras, et armiferos Lelegas Lyciamque pererrat.
 Jam Cragon, et Lymiren, Xanthique reliquerat
 undas, 645

629. *Incertæ*, dubia, fluctuans. *Exit*, excedit. *Committit repelli*, commissis suis facit, ut repellatur sive rejiciatur.

632. *Mox ubi finis abest.*] Deinde quum nullus finis datur Byblidos flagitio, Caunus patriam relinquit. *In peregrina terra*, in Caria, condidit *Caunum* urbem in valle, cujus Noster ver. 663. meminit, unde eam Q. Calaber, viii. 79. *κοίλην* vocat, atque etiam lacum aquæ limpidæ in illa valle memorat. *Deficere mente*, amentem fieri. *Inconcessam spem* exquisitius esse puto, quam, quod Heinsius volebat, *inconcessæ Veneris*.

640. *Utque tuo motæ*, etc.] Solenne poetis, furcantes cum mulieribus bac-

chantibus comparare, iv. 520 sqq. *Triennia*, sacra Thebanorum trieterica in honorem Bacchi, de quibus, III. fab. ult. Illud ipsum nomen *trieterica* librarii h. l. substituere voluerunt, sed veram ejus formam reperire non potuerunt. *Repetita* dicuntur sacra, quæ statis temporibus celebrantur. *Bubasus*, Cariæ regio, Plin. v. 29. et urbs, Sthephan. Byz. *Βύβασσος* (etiam Plinius, *Bubassus*) *πόλις Καρίας*. *Nurus*, mulieres. *Leleges*, Asiæ minoris incolæ, Caribus vicini. Vid. Strabo. lib. xiii.

645. *Cragus*, mons Lyciæ, Plin. v. 27. *promontorium* dicitur. *Lymire*, fluvius et oppidum Lyciæ. De *Chimæra* vide ad vi. 339: quum autem et

Quoque Chimæra jūgo mediis in partibus ignem,
 Pectus et ora leæ, caudam serpentis habebat.
 Deficiunt silvæ; quum tu lassata sequendo
 Procidis, et, dura positis tellure capillis, 649
 Bybli, jaces, frondesque tuo premis ore caducas.
 Sæpe etiam Nymphæ teneris Lelegeïdes ulnis
 Tollere conantur; sæpe, ut moderetur amori,
 Præcipiunt, surdæque adhibent solatia menti.
 Muta jacet; viridesque suis terit unguibus herbas
 Byblis; et humectat lacrimarum gramina rivo. 655
 Naidas his venam, quæ nunquam arescere posset,
 Supposuisse ferunt: quid enim dare majus habe-
 Protinus, ut secto piceæ de cortice guttæ, [bant?

corpus habuisse dicatur capræ et ignem vomuisse, quæritur, utrum h. l. *ignem* ad *hircum* præferendum sit: nam MSS trahunt utroque. Regii nostri, *ignem*. Heinsius recepit *ignem*, quia Chimæra vocatur πῦρ πνέουσα, *ignifera* et *igneæ*. Verum hoc non satis est ad defendendam illam lectionem; nam etiam μέσση χιμαίρα vocatur ab Homero, Il. Z. 155; Hesiodo. Theog. 322. Ignem vero non e mediis partibus, sed e faucibus vomuit. Favet tamen τῷ ignem alius locus, IV. Trist. vii. 14. ubi *Chimæram*, *A truce, quæ flammis separat angue leam*. Cæterum Chimæram montem Lyciæ fuisse perhibent, quem summum leones, medium capræ, imum dracones tenuerint. Vide Servium ad Virg. Æneid. vi. 288. *Lea*, i. q. *leæna*. Vide Munckerum ad Hygini fabulam 185.

648. *Deficiunt silvæ*; Bersmannus conjicit *destituunt*; male: jam v. 463, de Cerere, *quærenti defuit orbis*. *Procidis* comprobatur Heinsius exemplis. Sed et vulgatum *concidis* bene se habet: dicitur enim de iis, qui vel morientes vel animo linquentes cadunt. Atque ita et Lactant. legit, ut ex Arg.

apparet. Regii nostri, *concidis*. *Fron-des caducas*, folia, quæ deciderunt: sed vi. 396. *lacrimæ caducæ*, quæ decidunt. Virgilius, Æn. x. 622. *juvenis caducus*, casurus. Sueton. Galb. 17. *caducum auspicium*, casum denuntians.

653. *Adhibent solatia*, ut, iii. 376. *adhibere preces*; et apud Tibullum, III. iv. 75. *adhibere querelas*.

655. *Humectat*, etc.] Virg. Æn. i. 465. *humectat flumine vultum*, ubi Heynius monet, *humectare* esse exquisite pro irrigare, et habere vim mitigandi ideam *fluminis*.

656. *Naidas his venam*, etc.] In scaturiginem perennem mutant istas lacrimas. *Habebant*, poterant; Horat. I. Ep. xvi. 23. *An melius quis habet suadere?*

658. *Picea plurimum fundit resinæ*, caque tota est perfusa; Plinius, xvi. 10. *Bitumen* in Babyloniorum potissimum finibus e terra æstuabat; Justin. I. ii. 7. *Gravida*, quatenus e sinu aut utero suo fundit bitumen. *Consistere* proprie de fluviis glacie as-trictis.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Ingenua de plebe virum : nec census in illo 670
 Nobilitate sua major ; sed vita fidesque
 Inculpata fuit : gravidæ qui conjugis aures
 Vocibus his movit, quum jam prope partus adesset ;
 “ Quæ voveam duo sunt, minimo ut relevere labore ;
 Utque marem parias : onerosior altera sors est ; 675
 Et vires fortuna negat : quod abominor, ergo
 Edita forte tuo fuerit si femina partu,
 Invitus mando ; pietas, ignosce ; necetur.”
 Dixerat : et lacrimis vultum lavare profusis, 679
 Tam qui mandabat, quam cui mandata dabantur.
 Sed tamen usque suum vanis Telethusa maritum
 Sollicitat precibus, ne spem sibi ponat in arto.
 Certa sua est Ligdo sententia : jamque ferendo
 Vix erat illa gravem maturo pondere ventrem ;
 Quum medio noctis spatio, sub imagine somni, 685
 Inachis ante torum, pompa comitata suorum,

673. *Vocibus his movit.*] Probitatem viri probat etiam seq. oratio. De salute conjugis est sollicitus, invitus mandat, addit lacrimas. *Movet aures alterius et is, qui eum alloquitur, et res, quæ narratur:* iv. 271. *Vovere*, precari. *Labore* prætulit idem Heinsius ex Urbinate, primo Erfurt. et quatuor aliis, pro *dolore*, (quod est in nostris Regiis,) quia labor est puerperarum. *Altera sors.* Safftius vertit, *ein andrer Fall*. Imo, sexus femininus intellig. Sic sors etiam, iii. 329 ; vi. 580. Ea sors est *onerosior*, quia patrem non adjuvare potest in victu quærendo. *Vires* dici pro patrimonio, opibus, docent Gronovius, Observatt. iv. 29. et Burmannus ad h. l. Sed duodecim MSS habent, *natura negat*, quod probat Heinsius. *Conditio naturæ muliebris negat vires*, quo minus operam filia navare possit patri. Etiam Gron. Obs. ii. 12. præfert, *natura*.

678. *Pietas*, officia paterna, quæ hoc mandato læduntur.

679. *Lavare* poet. pro, irrigare ; Virgilius, *Æn.* xii. 121 ; et Georg. iii. 221.

681. *Sed tamen usque suum, etc.*] In animo muliebri affectus maternus prævalet, apud Ligdum dura necessitas. *Spem ponere in arto*, spem angustis finibus circumscribere, masculam tantum prolem sperare. Sibi et ad Ligdum et ad Telethusam referri potest. *Certa*, immutabilis.

683. *Ferre ventrem* proprie de gravidis. *Erat ferendo*, poterat ferre, ut *non* solvendo esse : etiam infra, xv. 403. *onerique ferendo* est. *Vix erat profectum* est ex ingenio Heinsii qui ita scripsit pro vulg. *vexerat*, quod sane ferri nequit. Nam etsi *vehere* interdum pro portare dicitur, tamen *ferendo vehere* nemini, opinor, placebit.

686. *Inachis ante torum, etc.*] Sic

Aut stetit, aut visa est: inerant lunaria fronti
 Cornua, cum spicis nitido flaventibus auro,
 Et regale decus: cum qua latrator Anubis,
 Sanctaque Bubastis, variusque coloribus Apis; 690
 Quique premit vocem, digitoque silentia suadet;

Ægyptiaca quoque mythologia attingitur, forte eam maxime ob causam, quod Romæ etiam Isiaca sacra celebrantur, pluraque templa intra ipsam urbem Isis habebat. Vid. Dio, xl. 47. ibique Reimarus. Confer cum nostro loco Amor. II. xiii. 7; Tibul. I. iii. 23 sqq. Apud Antoninum Liberalem Latonæ opem implorat mater. Sed Cretenses facile habere etiam Ægyptiacas religiones potuerunt. *Inachis*, Isis Ægyptiorum, in quam Io, Inachi filia, mutata credebatur; vide in libro I. fab. x. Hinc simulacrum ejus *βούκερον* Herodot. ii. 40. Sed erant, qui Isidem cum Luna candem esse dicebant, quia statuæ ejus in fronte *lunaria cornua*, lunam corniculatam gerebant; Plutarchus de Iside et Osir. p. 467. ed. Reisk. *Inerant fronti*, gerebat in fronte. Cornua, quæ pr. sic. dicuntur, rectius dicas *inesse fronti*. Vix autem dubium est, Isidem fuisse reginam, quæ cum Osiride conjuge agrum colere suos docuerit; Diod. Sic. i. p. 17. Hinc *spicæ flavescentes auro*, aureæ. Tertullian. de Coron. cap. 7. auctor est, Isidem primam repertas spicas capite circumtulisse.

689. *Regale decus*, diadema, quod etiam a Curt. V. viii. 13. *decus capitis* vocatur; Claudian. Laud. Stilich. i. 7. *victoris decus*, laurea. In pompa sc. comitatu erat *Anubis latrator*, id est, canis. Propert. III. ix. 41. *latrans Anubis*. Osiridis filium, metu Typhonis expositum, reperit canis, quem ille deinde, Anubim dictum, comitem sibi et custodem fecit perpetuum; Plutarchus, d. l. p. 407. Alii filium ipsum cum facie canina fuisse tradunt. Alii

rursus Mercurium ab Ægyptiis sic formatum et dictum existimant: vid. *Jablonsky Panth.* v. l. Cum capite canino Anubis cernitur ex marmore expressus apud Boissard. *Antiq. Rom.* P. 6. p. 78. *Bubastis* colebatur in urbe Eubasto, et eadem cum Diana fuisse a multis perhibetur. *Apis*, bos candidus cum maculis nigris, Osiridem referens; Plutarchus, d. l. p. 452; Solin. cap. 134; Ammian. Marc. xxii. 14: hinc *varius coloribus*, versicolor; *varius* etiam simpliciter ita ponitur; Claud. R. P. II. Præf. 27, *varia tigris*.

691. *Quique premit, etc.*] Harpocrates, Isidis filius, qui meliorem Deorum notitiam suis tradiderat, pingebatur cum digito ori imposito, quod erat taciturnitatis symbolum. In sacris ejus clamabatur, *γλῶσσα τύχη, γλῶσσα δαίμων*; Plutarchus, d. l. p. 488. *Sistrum*, crepitaculum æneum et rotundum, ἀπὸ τοῦ σειέσθαι, a concutiendo sic dictum. In superiore parte sculpta erat felis cum facie humana, in inferiore Isis. Usus ejus erat in sacris Isidis, ejusque sonitu Typhon terri credebatur. Plutarchus, p. 488. Formam ejus expressam vides in Lipperti *Dactyl.* i. 870. *Osiridis* corpus a Typhone in quatuordecim partes discerptum fuerat, atque disjectum. Illas partes undique conquisitas composuit Isis eo ipse loco, quo quamque invenerat. Plutarchus, p. 411. In ejus rei memoriam sacra instituta, in quibus sacerdotes cum fietu quærebant Osiridem, mox cum cantu redeuntes se invenisse eum dicebant. Minucius Felix, xxi. 7 sqq. hinc *nunquamque, etc.*

Sistraque erant, nunquamque satis quæsitus Osiris,
Plenaque somniferi serpens peregrina veneni.

Quum, velut excussam somno, et manifesta vi-
dentem 694

Sic affata Dea est: "Pars, o Telethusa, mearum,
Pone graves curas; mandataque falle mariti.

Nec dubita, quum te partu Lucina levârit,
Tollere quidquid erit: Dea sum auxiliaris, opem-
Exorata fero; nec te coluisse quereris [que
Ingratum numen." Monuit, thalamoque recessit.

Læta toro surgit, purasque ad sidera supplex 701
Cressa manus tollens, rata sint sua visa precatur.

693. *Somniferi plena veneni*; Regii nostri Codices *somniferis—venenis*. Hujus veneno sopiti homines moriuntur. Testis est Cleopatra, quæ aspidis morsu in somnum soluta expiravit. Propert. III. ix. 53; Lucan. ix. 12. In Isiacis monumentis frequenter aspis occurrit. Valerius Flac. iv. 418. Micyllus et Safftius per *serpentem* crocodilum intelligunt, cujus morsus (at ille non mordet, sed devorat) insana-bilis sit. Imo recte loc. explicant Farnab. et Heins. de aspide, quæ Isiacis in sacris colebatur. Vocatur *peregrina*, quia Creta, ubi res nunc agitatur, nullas serpentes venenatas habebat. Solin. cap. xi. *Excutitur somno*, cujus somnus repentino strepitu abrumpitur; *defluit somnus*, si sponte cedit; Tibul. iii. 4.

695. *Sic affata Dea.*] Brevis est hæc Isis oratio, et accommodata temporibus Telethusæ mœrentis et fluctuantis, utrum mariti mandatis parendum sit, an affectui materno. Blande eam alloquitur, ostendit, quid faciendum sit, et opem promittit. *Mandata falle mariti*, falle maritum qui hæc mandavit. Vide ad ver. 120.

698. Tollere, etc.] Terentius, Andr. i. 3. *Quidquid peperisset, decreverunt tollere*. Tollere hic est educare, non exponere, non interficere. *Dea sum auxiliaris*. Ad id alludit, quod, ut scribit Diodorus, Ægyptii asserunt, Isidem plurimorum inventricem fuisse ad morbos medicamentorum, et medicinæ arti multa contulisse: quam immortalitate quoque potitam gaudere hominum cultu, inque eorum valetudine præcipue versari, quin etiam in somnis palam eis opitulari, quos censuerit dignos.

700. *Monuit.*] Mox ver. 779. *Consilium monitumque tuum est*. Monere enim proprie de somniis et Diis somnia mittentibus; vide quæ ad xiii. 216. ex Heinsio dicemus.

701. *Purasque—manus.*] Non hic intelligenda puritas manuum ea, quam Deo placere sacri et profani scriptores monent, sed *puras* dicit, ut Burmanus vidit, lotas, quum jam aqua expiâset somnium. Abluebant autem sic non solum mala, sed etiam bona somnia; vide Brouckhusium ad Propert. IV. iv. 22. Sed et preces facturi manus lavabant; Virg. Æn. viii. 69. Sic *pura vestis* passim.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Hinc amor ambarum tetigit rude pectus; et æquum
 Vulnus utrique tulit: sed erat fiducia dispar. 720
 Conjugii pactæque expectat tempora tædæ,
 Quamque virum putat esse, suum fore credit Ianthe.
 Iphis amat, qua posse frui desperat, et auget
 Hoc ipsum flammæ, ardetque in virgine virgo.
 Vixque tenens lacrimas: “ Quis me manet exitus,”
 inquit, 725
 “ Cognita quam nulli, quam prodigiosa, novæque
 Cura tenet Veneris? si Dî mihi parcere vellent,
 Perdere debuerant: si non et perdere vellent,
 Naturale malum saltem et de more dedissent.
 Nec vaccam vaccæ, nec equas amor urit equarum.
 Urit oves aries; sequitur sua femina cervum. 731
 Sic et aves coeunt; interque animalia cuncta
 Femina femineo correpta cupidine nulla est.
 Vellem nulla forem! ne non tamen omnia Crete

vereor, ut multis hanc conjecturam probem. *Ætas* autem interdum de pueritia dicitur; vide Brouckh. ad Propert. I. vi. 21.

719. *Rude*, expers adhuc amoris propter ætatem morumque simplicitatem. Contra Phædr. II. ii. 3. *mulier non rudis*, quæ callet artem amatoriam. Cæterum mirum est, virginem virginis amore arsisse. *Tangunt* pectus, quæ id invadunt, in eo oriuntur, amor, invidia, cura. Tulit, infixit. *Æquum*; iv. 62. *ex æquo captis ardebant mentibus ambo*, simili amoris ardore correpti erant; *purs æqua amoris* apud Terent. Eun. I. ii. 12; Noster, vii. 803. *æquales urebant pectora flammæ*. Sed erat fiducia dispar. Nam Iphis diffidebat se viri officio fungi posse; Ianthe vero contra fidebat se munera mulieris satis obituram.

728. *Perdere*, etc.] Hic versus, quem Heinsius spurium iudicat, me

non offendit. Interitum Iphis lenius malum iudicat eo, quo nunc laborabat. Itaque non opus est, ut cum multis MSS. legatur, *Parcere debuerant*, et deinde e conjectura Capoferrei, *si non me perdere vellent*. Quanquam Ovidius interdum sententias subjicere solet, quas suggestit verbum præcedens, idque ipsum verbum repetere in sententia.

729. *Naturale*, quod in rerum natura obvenit. Opp. ver. 726. *prodigiosum*, quod contra leges naturæ est. De more, usitatum.

730. *Nec vaccam vaccæ*.] Magnitudinem et acerbicatem mali sui declarat, primum per comparisonem tam cum animalibus brutis, quam cum mulieribus nefariis. Melius tamen, puto, hæc comparatio resecta esset. *Nec vaccam*, etc. Conf: Amor. I. x. 27; Art. Amat. ii. 481.

734. *Vellem nulla forem*.] Mortem

Monstra ferat : taurum dilexit filia Solis, 735
 Femina nempe marem : meus est furiosior illo,
 Si verum profitemur, amor : tamen illa secuta est
 Spem Veneris ; tamen illa dolis, et imagine vaccæ
 Passa bovem est ; et erat, qui deciperetur, adulter.
 Huc licet e toto sollertia confluat orbe, 740
 Ipse licet revolet ceratis Dædalus alis,
 Quid faciet ? num me puerum de virgine doctis
 Artibus efficiet ? num te mutabit, Ianthe ?
 Quin animum firmas, teque ipsa recolligis, Iphi,
 Consiliique inopes et stultos excutis ignes ? 745
 Quid sis nata vide, nisi te quoque decipis ipsam :
 Et pete quod fas est ; et ama, quod femina debes.
 Spes est, quæ capiat, spes est, quæ pascat amorem.

sibi imprecatur : sæpe apud Terentium *nullus sum*, id est, perii. Crete *monstra ferat*. Pomp. Mela, ii. 7. Crete *multis famigerata fabulis, adventu Europæ, Pasiphaes et Ariadnæ amoribus, Minotauri feritate fatoque, Dædali operibus et fuga*, etc. *Solis filia*, Pasiphac ; de cuius horrendo flagitio vide ad viii. 132.

737. *Sequi*—*spem* exquisitius quam, habere *spem*. *Dolis*. Pasiphaen inclusam vacca lignea occurrisset bovi volunt Mythologi. *Et imagine*. Unus et nostri Regii, *in imagine*, sed male. Intellige, inclusa in imagine. *Passa est bovem*, concubuit cum bove. *Adulter*, taurus ; Heroid. iv. 57. *Pasiphae decepto subdita tauro*. Expressit nostrum locum Seneca, Hipp. 115 sqq.

740. *Huc licet e toto*.] Nemo mederi meo malo potest. Sed singula hujus soliloquii argumenta ita cobærent, ut alterum ex altero fluat. Talis autem transitus ab uno ad alterum commendatur ab artis magistris. *Sollertia* cernitur in reperiendis remediis. Commode *Dædalus* hic comme-

moratur, non solum, quia *doctis*, scilicet ingeniosis *artibus* inclaruerat, verum etiam, quia inter Cretenses versatus erat. Earum artium partem memorat, quum dicit, licet revolet *ceratis alis*.

744. *Quin animum firmas*.] Jam incipit se colligere, et sana est, sed mox, ut fit, ad malum suum redit ; *firmas* pro *obfirmas*, idque Heinsius h. l. reponendum censet ; sine causa. Tibullus ait, III. ii. 5. *firmus*, qui aliquid fortiter perfert ; Noster, I. Fast. 497. *firmata mens* ; et supra, iii. 689. *mentem firmat Deus*. *Consilii inopes*, quibus consulere ac mederi nemo potest ; Terentius, Eun. I. i. 12. *quæ res* (nempe amor) *in se neque consilium, neque modum habet ullum*.

748. *Spes est quæ capiat*.] Heinsius putat, carnificem aliquem hic esse sententias locutum. Sed quo minus hic versus deleatur, impedit in versu seq. *res*, quæ bene opponitur *spei*, monente etiam Burmanno. Tan. Faber *capiat* mutat in *faciat*, quod postea in uno MS. repertum placet etiam

Hanc tibi res adimit : non te custodia caro
 Arcet ab amplexu, nec cauti cura magistri, 750
 Non patris asperitas, non se negat ipsa roganti.
 Nec tamen est potiunda tibi : nec, ut omnia fiant,
 Esse potes felix ; ut Dique hominesque laborent.
 Nunc quoque votorum pars una est vana meorum :
 Dique mihi faciles, quidquid valuere, dederunt. 755
 Quodque ego, vult genitor, vult ipsa, socerque
 futurus ;

At non vult Natura, potentior omnibus istis,
 Quæ mihi sola nocet : venit ecce optabile tempus,
 Luxque jugalis adest, ut jam mea fiat Ianthæ ;
 Nec mihi continget : mediis sitiemus in undis. 760
 Pronuba quid Juno, quid ad hæc, Hymenæe,
 venitis

Sacra, quibus qui ducat abest, ubi nubimus ambæ?"
 Pressit ab his vocem : nec lenius altera virgo
 Æstuat ; utque celer venias, Hymenæe, precatur.
 Quod petit hæc, Telethusa timens, modo tempora
 differt ; 765

Burmanno, quia et i. 468. *facere amorem* ; quanquam non negat, *capiat amorem* posse sumi, ut versu 615. *capere tædia*. Mihi locus optime se habere videtur. Ut *capere flammæ, spem, fastum*, et similia, sic et *capere amorem* de ejus initiis, quæ capta deinde *pascuntur*.

749. *Hanc tibi res adimit.*] Omnia, quæ amantibus sæpe adversa sunt, mihi favent ; sola natura mihi nocet. Magistri e Cod. Francof. et 18 aliis recte Burman. recepit, quum antea *mariti* ederetur, quod nullo modo ferri poterat. Si *magistrum* intelligis literas docentem e ver. 717. *custodia* referenda est ad pædagogum, qui pueris puellisque addebatur, ut esset custos

vitæ et morum ; Terent. Adolph. I. i. 21. A Juvenali, vii. 218. vocatur *discipuli custos* ; ab Horat. I. Od. xxxvi. 8. *rex puertie*. Burman. vero *magistri* nomine nunc illum rectorem et custodem indicari. Tunc *custodia matris* esset ; Horat. I. Ep. i. 22. quos *dura premit custodia matrum*. Vide nos ad Plinium, V. Ep. xvi. 3.

754. *Nunc quoque*, quum Dii omnia dederunt, quæ potuere, amorem mutuum, consensum parentum, etc. una pars votorum meorum, coitus scilicet abest, et irrita facit omnia.

760. *Mediis sitiemus in undis.*] Alludit ad fabulam Tantalii.

763. *Ab his.*] Post hæc, ut viii.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Et templi tremuere fores, imitataque Lunam
 Cornua fulserunt, crepuitque sonabile sistrum.
 Non secura quidem, fausto tamen omine læta 784
 Mater abit templo: sequitur comes Iphis euntem,
 Quam solita est, majore gradu: nec candor in ore
 Permanet; et vires augentur; et acrior ipse est
 Vultus; et incomptis brevior mensura capillis;
 Plusque vigoris adest, habuit quam femina: jam,
 quæ 789

Femina nuper eras, puer es: date munera templis;
 Nec timida gaudete fide: dant munera templis;
 Addunt et titulum; titulus breve carmen habebat:

782. *Et templi tremuere fores.*] Duo Palatini *patuere*. Regii nostri bene *tremuere*: non convenit huic loco *patuere*, quod vix sensum habet. Tremor templi, forium, ararum, fulgor simulacrorum, sonitus vasorum, etc. signa crant præsentiæ et benevolentiae divinæ. Virgilius, *Æn.* iii. 90. Claudianus, xxxiii. 7. Callimachus, hymno ad Apoll. init. ibique Spauh. *Crepare* verbum proprium in hac re. *Sonabile*. Etiam hic invitis Codicibus Heinsius reponit *sonatile*; et comparat multi *foratilis*, *auratilis*, *vertilis*, *volatilis*, *rotatilis*; sed Burmannus recte monet *sonatilis* incognitam Latio esse vocem, *sonabilis* autem receptæ auctoritatis. Regii nostri *sonabile*. De sistri forma et ratione formæ, vide Plutarchum, lib. de Iside et Osiride.

785. Mutatio puellæ in puerum ingeniose descripta est, signis externis commemoratis. Schirach. “Eleganter discrimen inter utrumque sexum depingitur, quatenus licebat poetæ. De cæteris caste et pulchre: *Jam quæ femina*, etc.” *Majore gradu*, longioribus passibus. Virgines lento *passu* incedunt; ii. 572. *Acrem vultum* habent mares, *tenerum* virgines. Cæte

rum ejusmodi portenta sexus mutati Plinius vii. 4. enarrat. *Ex feminis mutari in mares non est fabulosum*—*Ipse in Africa vidi mutatum in marem nuptiarum die L. Cossicium, civem Thysdritanum.*

791. *Nec timida gaudete fide*, egregie; ita gaudete, ut posito omni timore fidem habeatis. Quibus enim repente et inexpectato ingens bonum offertur, ii nesciunt, an *fides* rei habenda sit; itaque aliquandiu animus fluctuat inter timorem et gaudium, ut etiam Pygmalion, x. 287. Menardi MS *nec dubia*, quod Burmannus elegantius judicabat. Male. *Munera*, ἀναθήματα, quæ ob auxilium præstitum grati animi causa in templo suspendebantur, et Deæ potentiam declarabant. Tibullus, I. iii. 27.

792. *Addunt et titulum.*] Titulus conceptus erat brevi carmine. *Carmen* de inscriptione unius ver. est etiam in Virg. *Æn.* iii. 285. *Carmen* enim omnis formula verborum: interdum ipse titulus *carmen* dicitur; vide Drakenb. ad Silium, ix. 266. Apud Anton. Liberal. non munus cum titulo datur, sed ritus sacri in rei memoriam instituuntur.

DONA PUER SOLVIT, QUÆ FEMINA VOVERAT,
 Postera lux radiis latum patefecerat orbem; [IPHIS.
 Quum Venus et Juno, sociosque Hymenæus ad
 ignes 795

Conveniunt; potiturque sua puer Iphis Ianthe.

794. *Patefacere* et *aperire* locum, facere, ut in conspectum prodeat. *Clauditur* contra et *conditur*, quum non amplius cernitur. Cæterum non incredibilis hæc fabula videtur Saffio. Monet enim, fieri posse, ut e puella fiat puer, quandoquidem natura

partes viriles absconditas ab initio, sero interdum proferat, dubitans quasi aliquamdiu, utrum sexum tribuat. Ita naturam etiam ludere in cinædis et in viraginibus. Similia habet Harduin. ad Plinium, lib. vii. cap. 4.

N. B. Argumentum hujus libri decimi Metamorphoseon,
relatum invenies in serie CANTERI, tom. iii. pag. 57.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Affuit ille quidem ; sed nec solennia verba,
 Nec lætos vultus, nec felix attulit omen. 5
 Fax quoque, quam tenuit, lacrimoso stridula fumo
 Usque fuit, nullosque invenit motibus ignes.
 Exitus auspicio gravior ; nam rupta per herbas
 Dum nova Naiadum turba comitata vagatur,
 Decidit, in talum serpentis dente recepto. 10
 Quam satis ad superas postquam Rhodopeius auras
 Deflevit vates ; ne non tentaret et umbras,

4—7. *Affuit ille quidem.*] Non faustæ fuere illæ nuptiæ. Confer vi. 428 sqq. Id nunc ad Hymenæum ejusque facem refertur. *Solennia verba*, cantus solennes et lætos, a quibus Hymenæus εὔνηχης dictus. *Nec felix attulit omen*, non fecit, ut lætum omen sponsis offerretur, quod felix conjugium iis promitteret. Diligenter autem omnia ante nuptias captabantur: vide ix. 766. *Lacrimosum, fumum*, qui lacrimas ciet, habet ab Horatio, Sat. I. v. 80. *Stridula*, nempe humida cum stridore fumabat. *Usque vim habet, neque adeo mutandum*: invenire eleganter pro, consequi, accipere; confer ii. 729; Art. Amat. ii. 441. *Ignis extinctas admoto sulfure flammæ invenit*. Similiter invenire veniam, gloriam, opes: vid. Grævius ad Justin. XII. viii. 16: *motibus*, rotatione, qua suscitabantur facis ignes: vide iv. 508. *Lumina mota face* Heroid. ii. 120; *jactatas mota face crescere flammæ* Amor. I. ii. 11.

8. *Exitus auspicio gravior.*] Finis conjugii tristior etiam initio. Initium dixit *auspiciū* forte cum respectu ad mala omnia: gravis, infelix. *Nupta Agriope* vocatur ab Hermesianac. *Vagatur*. Fugiebat Aristæam in ripa fluminis; Virgil. et Hyg. d. l. Sed Noster alios auctores secutus videtur. Ipsa erat una *Naiadum*, aut secundum Virgilium *Dryadum*. *Decidit*, scilicet

ad inferos, mortua est. Horatius, IV. Od. vii. 14. *Nos, ubi decidimus, Quopiū Æneas*, etc. Sic etiam in lapidibus hoc verbum occurrit: vide Burmann. Hyginus, fab. 14. *decidit percussus* ab apro. Sic *dejicere* pro interficere apud Claudianum, Rapt. Pros. ii. 39: tamen Mitscherl. hoc loco revocavit *occidit*. Regii nostri habent *decidit*. *Serpentis dente recepto*, morsa, vulnerata dente serpentis in herba latentis. *Recipit ferrum*, qui eo vulneratur, aut transfoditur. *Talus*, pro calce positus.

11. *Rhodopeius.*] Orpheus poeta Thracius: Rhodope autem mons est Thraciæ altissimus. *Ad superas auras*. Lenzius superos Deos intelligit; potius est, inter vivos, in terra; Æneid. vi. 481. *multum fletu ad superos*: vide Drakenb. ad Sil. xiii. 606. Ita et Virg. Georg. iv. 486. *Eurydice superas veniebat ad auras*. *Tentaret umbras*, periculum faceret, an cantu capi et flecti possent. Ita et *experiri* dicitur, ut *experiri animum victoris*, Vellei. II. lxxxvii. 3; *Tentare precibus* infra, xi. 239. *Tænarus*, umbresus specus in Malea promontorio, per quem descensus ad inferos. Orpheus Argon. 41. *Ταίναρον, ἠνίκ' ἔβην σκοτίνην ὁδὸν αἴδος εἴσω, Ἡμετέρη πίσυνοσ κίθάρη*, etc. *Tænaria porta*, per Tænariam portam.

Ad Styga Tænaria est ausus descendere porta ;
 Perque leves populos, simulacraque functa sepul-
 cris, 14

Persephonen adiit, inamœnaque regna tenentem
 Umbrarum dominum ; pulsisque ad carmina nervis
 Sic ait : “ O positi sub terra numina mundi,
 In quem recidimus quidquid mortale creamur,
 Si licet, et falsi positis ambagibus oris,
 Vera loqui sinitis ; non huc, ut opaca viderem 20
 Tartara, descendi ; nec uti villosa colubris
 Terna Medusæi vincirem guttura monstri.

14. *Leves populos*, scil. umbrarum, quæ levi, id est, tenui et umbratico corpore indutæ incedunt ; Horat. I. Od. x. 18. *levis turba*. *Persephonen*. Proserpinam. De *inamœnis regnis* redi ad iv. 476. *Umbrarum dominum*. Plutonem.

16. *Pulsis* ; *pulsatis* : confer v. 340. Ergo formula *Sic ait* etiam præmittitur orationi, quod negabat Burmannus ad viii. 618. Omnis autem, quæ sequitur, oratio attemperata satis est consilio Orphei. Mox ambigi potest, utrum vulgatum *decidimus* defendas, an cum Heinsio *recidimus* præferas, quod et ipsum antiquorum MSS auctoritate se tuetur. Et placitis Heracliti omnia, quæ interire vel mori videntur, in *ἄδην* recidunt. Cic. Nat. D. ii. 26. “ Terrena vis omnis atque natura Diti patri dedicata est : qui Dives, ut apud Græcos *Πλούτων*, quia et recidunt omnia in terras, et oriantur e terris.” Claudian. R. Pros. i. 57. de Plutone, “ qui finem cunctis et semina præbes, Nascendique vices alterna morte rependis : Qui vitam letumque regis ; nam quidquid ubique Gignit materies, hoc te donante creatur, Debeturque tibi, certisque ambagibus ævi Rursus corporeos animæ mittuntur in ortus.” Quæ loca descendunt *τὸ* *recidimus*. Etiam xii. 523.

pro *detrusum* unus *retrusum*. *Quidquid mortale creamur* ; quicumque mortales creamur. Lucanus, vii. 363. *quidquid hominum sumus*. Huic autem legi non subjecti erant præclari homines. Ii enim cælo *demitti* dicuntur a Virgilio, Ecl. iv. 7. et quum moriuntur, cælo *redduntur*, *cælestem animam cælo reddunt* ; Vellei. ii. 123.

19. Jam fidem facit dicendis. Mendacibus tribuitur *falsum*, fallens, *os*, iidemque *ambagibus* mendacia sua celant. *Falsa ora* sic etiam Heroid. vi. 63 ; *falsa lingua* ibid. vii. 67. et supra ii. 631. *Positis ambagibus* ; missis ambagibus, sine ambagibus.

20. *Non huc, ut opaca*, etc.] Non vano consilio huc descendi ; sed conjux, qua marito nihil carius esse debet, causa viæ justa est. *Nec uti villosa*, etc. nec ut Cerberum extraherem, quod fecit Hercules, vii. 410 sqq. Antecedens *vincirem guttura*, colla pro consequente, extraherem ; vincto enim collo trahuntur canes. *Villosa colubris*, quæ villorum loco colubros habent. Sic ver. 349. *crinitas angue*. Claudian. Nupt. Hon. 223. *crinita sagittis*. *Medusæum monstrum*, quia Echidna, quæ Cerberum peperit, ex Typhaone et Medusa prognata ; Hesiodus, Theogon. 295 sqq. et 306.

Causa viæ conjux ; in quam calcata venenum
 Vipera diffudit, crescentesque abstulit annos.
 Posse pati volui ; nec me tentâsse negabo : 25
 Vicit Amor : supera Deus hic bene notus in ora est ;
 An sit et hic, dubito ; sed et hic tamen auguror esse.
 Famaque si veterem non est mentita rapinam,
 Vos quoque junxit Amor : per ego hæc loca plena
 timoris, 29
 Per Chaos hoc ingens, vastique silentia regni,
 Eurydices, oro, properata retexite fata.
 Omnia debemur vobis ; paulumque morati,

23. *Causa viæ conjux.*] En gravis illa jactura, quam feci. Crescentes *abstulit annos*, ipsam juvenculam peremit. Annis poetæ ea tribuunt, quæ hominibus conveniunt, qui illos annos agunt. Heroid. i. 111. *molles anni*, pueri ; Seneca, Hipp. 267. *fessi anni* ; Propert. i. Eleg. 7. *tremuli anni* ; Minuc. Fel. ii. 1. *innocentes anni*. Pati eleganter sic absolute ponitur, perferre dolorem constanter, *sich drein ergeben* : vide Gronovium ad Senecam Thyest. 468. Substantivum *patientia* sic est Tibul. III. ii. 5. ubi locutus erat de eo, cui erepta conjux: *Non ego firmus in hoc, non hæc patientia nostro Ingenio. Supera Deus, etc.* Commiserationem hæc faciunt: et quum illi ipsi, ad quos verba faciebat, amoris vim experti essent, tanto facilius veniam ab iis sperare poterat dolens Orpheus. Dubito, certo non scio, ut vii. 677.

28. *Veterem rapinam* ex uno Vaticano dedit Burmannus, pro *veteris rapinæ*, ut *mentita* dictum esset passive, quod non inusitatum: sed elegantius et magis poeticum, *fama mentita est, fluxit, rapinam.*—*Rapinam* illam Noster cecinit supra, libro v. 341 sqq. *Per ego hæc loca, etc.* Cum gravi obtestatione consilium suum ex-

ponit: Eurydicen in vitam reddite. *Chaos* sæpe inferorum domicilium, ut Hesiodi Theogon. ver. 700. ubi vide Græv. et Gesner. ad Claudian. v. 525. *Properata fata* habent omnes fere MSS (et nostri Regii) unde Heinsius illud accepit pro *properata fila*: et intelligendum est præmaturam mortem. *Properata fila* ex usu linguæ forent, quæ properanter neverant Parcæ, ut *properatæ tabellæ*, properanter scriptæ, ix. 586. et *properata stamina*, ii. Sab. 83. Nam *properare*, ut *σπεύδειν*, properanter conficere. Similiter *festinare*, ut xi. 576, *festinare vestes*. Verum h. l. *properata fila* sunt, quæ properanter absciderant Parcæ, quod durum videtur. Proprie *fila reteruntur*, sed poetice et satis eleganter, ubi ad fila Parcarum alluditur, etiam *fata*. Itaque hoc recepi. Apud Statium, lib. III. Silv. iii. 20. Parcæ dicuntur *celerēs genitoris annos properâsse*.

32. *Omnia debemur.*] Vulgo (et in nostris Regiis Codicibus) *omnia debentur*; et ita potuerat dicere, id est, omnia obnoxia sunt vobis. Sed quoniam nos ipsi in illis omnibus sumus, propterea melius est, *debemur*. Paulo ante, *quidquid mortale creamur*; v. 343. *Cereris suinus omnia munus*; Horatius, Art. Poet. 62. *Debemur*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Exsanguēs flebant animæ : nec Tantalus undam
 Captavit refugam ; stupuitque Ixionis orbis :
 Nec carpsere jecur volucres ; urnisque vacârunt
 Belides ; inque tuo sedisti, Sisyphē, saxo.
 Tum primum lacrimis victarum carmine fama est 45
 Eumenidum maduisse genas : nec regia conjux
 Sustinet oranti, nec qui regit ima, negare ;
 Eurydicenque vocant : umbras erat illa recentes
 Inter, et incessit passu de vulnere tardo. .
 Hanc simul et legem Rhodopeius accipit heros, 50
 Ne flectat retro sua lumina, donec Avernas
 Exierit valles ; aut irrita dona futura.

munt, et ἦθος habent. Horat. III. Od. xi. 22. *stetit urna paulum sicca, dum grato Danai puellas carmine mulces.*

45. *Tum primum lacrimis, etc.]* Inferi Dii non commoventur miseriis hominum. *Illacrimabilis Pluto* Horat. II. Od. xiv. 6 ; *lacrimis difficiles Dii* Seneca, Herc. Fur. 579. *Victarum*, commotarum ; sed illud melius convenit duro et sævo Furiarum animo.

49. De vulnere, propter vulnus. Etiam *a* sic ponitur, ut iii. 571 ; Fast. iv. 338. Schirachius valde improbat, quod tardam de vulnere finxit, putatque, sinistre Nostrum imitatum esse Virg. Æneid. vi. ubi Dido stat, ut Marpesia cautes ; hoc fuisse vulnus animi, sed morsum viperæ non habere locum in umbra exsanguis. Male profecto sic disputat vir doctus ; etenim ex opinione, nisi vulgari, certe quorundam poetarum, vulnera et vitia corporis manebant etiam in umbris. Etiam Deiphobus apud Virgilium, Æn. vi. 494. laniatus corpore toto apud inferos incedebat. Hinc manes viventibus apparebant tales, quales e vita excesserant, v. c. Hector apud Virg. Æneid. ii. 270. Confer Tibul. II. vi. 39. Eidem Schirachio displicet

præpositio *inter* postposita, neque τὸ *illa* concoquere potest : sine causa utrumque.

50. *Heros*, quia Calliopes divæ filius. Vulgo edebatur *accipit Orpheus*. *Lex* illa a poetis ficta videtur, quia in sacris magicis respicere non licebat : vid. Cerda ad Virg. Ecl. viii. 102. Similis lex Ulyssi lata Homer. Od. E. 350. *Memoriæ* proditum est, ut inquit Pausanias in Bœoticis, Orpheum, uxore mortua, venisse ad Aornum Thesprotiæ, ubi per necromantiam evocarentur umbræ : ibi quum Euridices animam pone sequi putasset, et sua se opinione falsum respiciens animadvertisset, ultro sibi ipsi, mœrore confectum, mortem conscivisse. Donec *Avernas*, etc. Ergo alia via rediit ad superos. *Averni* enim colles, qui variis perfossi specubus vias habebant subterraneas et caliginosas, eamque ob causam pro descensu ad inferos habebantur, erant in Italia juxta Puteolanum sinum : vide Heynii Excursus ii. ad Virgilium Æneid. vi : sed talia promiscue usurpant poetæ. Confer Virgil. Georg. iv. 494. Apud Apollodor. respicere vetatur πρὶν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ παραγενέσθαι.

Carpitur acclivus per muta silentia trames,
 Arduus, obscurus, caligine densus opaca:
 Nec procul abfuerant telluris margine summæ; 55
 Hic, ne deficeret, metuens, avidusque videndi,
 Flexit amans oculos: et protinus illa relapsa est;
 Brachiaque intendens, prendique et prendere cap-
 Nil nisi cedentes infelix arripit auras. [tans
 Jamque iterum moriens non est de conjuge quid-
 quam 60

Questa suo: quid enim nisi se quereretur amatam?
 Supremumque vale, quod jam vix auribus ille
 Acciperet, dixit; revolutaque rursus eodem est.
 Non aliter stupuit gemina necé conjugis Orpheus,
 Quam tria qui timidus, medio portante catenas, 65

53. *Carpitur* exquisitius quam vulgare est *trames*: confer iv. 432. *Muta* et mox *opaca* otiose addita: vide ad ii. 66. *caligine densus*, ut alibi sæpe *silvis*, *virgis densus locus*.

55. *Margine* abesse posset, quia jam tellus *summa* superficiem terræ significat. Juvat cum his Virgilium conferre: "Jamque pedem referens casus evaserat omnes, Redditaque Eurydice superas veniebat ad auras Pone sequens; namque hanc dederat Proserpina legem; Quum subita incautum dementia cepit amantem, Ignoscenda quidem, scirent si ignoscere Manes. Restitit, Eurydicenque suam jam luce sub ipsa Immemor, heu! victusque animi respexit: ibi omnis Effusus labor, etc." *Deficeret*, se desereret, relinqueretur. Lenzius subintelligit viribus.

58. *Prendere captans*.] Aut *captans* est conans, tentans (Phædr. IV. vii. 6. *quid me captus lædere?* V. iii. 2. *quam opprimere captans*,) aut *prendi* et *prendere* pro, ut *prenderetur* et *prenderet*. Apud Virgilium *nequicquam prensat umbras*: pleniorē au-
VOL. IV.

tem imaginem exhibet *prendi* et *prendere* quam unum *prendere*. *Auras*, Virgilius, *aufugit ceu fumus in auras commixtus*, præclare de corpore umbratico defunctorum.

61. *Non est questa*.] Multa queritur apud Virgilium ver. 494 sqq. de fati crudelitate, et relabitur cum fragore indignabundi Orci.

63. *Revoluta* est, relapsa est cum notione celeritatis. Cic. Att. xiii. 26. *revolvor identidem in Tusculanum*, ubi simpl. redeo.

64. *Non aliter stupuit*.] Vulgarem comparationem attoniti cum saxo exornavit fabulis, quæ, quum et ipsæ transformationes habeant, commode incertæ sunt. Viso aliquis Cerbero in saxum conversus sit necesse est: quis autem ille fuerit, non constat. Sine dubio id factum est, quum Hercules eum ad superas auras extraxisset. Confer. Suidas in proverb. *δειλότερος τοῦ παρακύπτουτος*, cui hæc fab. originem dedisse videtur. Idem addit, suo adhuc tempore conspici hoc saxum.

65. *Medio*; collo subauditur; nam
T

Colla canis vidit: quem non pavor ante reliquit,
 Quam natura prior, saxo per corpus oborto:
 Quique in se crimen traxit, voluitque videri
 Olenos esse nocens: tuque o confisa figuræ,
 Infelix Lethæa, tuæ; junctissima quondam 70
 Pectora, nunc lapides, quos humida sustinet Ide.
 Orantem, frustra que iterum transire volentem
 Portitor arcuerat: septem tamen ille diebus,
 Squalidus in ripa, Cereris sine munere, sedit.
 Cura, dolorque animi, lacrimæque, alimenta fuere.
 Esse Deos Erebi crudeles questus, in altam 76
 Se recipit Rhodopen, pulsumque Aquilonibus Hæ-
 Tertius æquoreis inclusum Piscibus annum [mon.

e tribus Cerberi collis medium catenis fuerat ligatum.

69. *Olenos—Lethæa.* Horum fabula non nota. *Confisa figuræ.* Turnebus, *Advers.* i. 23. legit *confixa figuræ*, et interpretatur: tu cum figura tua in lapidem obriguisti. *Confisa figuræ* forte ita, ut se præferret Deabus; quam superbiam quum Deæ ulcisci vellent, Olenos videtur crimen in se recepisse. *Jungere pectora* proprie de actu venereo: vide ad ix. 469. Sed nunc *junctissima pectora* sunt conjuges amore mutuo se amplectentes. *Jungere* enim etiam de amore et amicitia dicitur: *pectus*, ut alibi *caput*, de toto homine. *Humida Ide*: vide ad ii. 218.

72. *Transire volentem.*] Sprotii codex et unus Moreti *transire parantem*, quod Burmannus melius judicat, quasi licere iterum transire. Recte. Regii nostri *volentem*. *Portitor* nomine quasi proprio dictus Charon, non a portando, sed quod a mortuis portorium exigeret: vide Brouckhusium ad Propert. IV. xi. 7; Virgil. G. iv. 502. *nec portitor Orci Amplius objectam passus transire paludem*. *Septem diebus*. Septenarium numerum elegisse Burmanno videtur, quia ultra septem dies sine cibo du-

rare non posse creditur. Equidem potius arbitror, quia septenarius numerus olim sacer habebatur. Etiam, ix. 292. Alcmena septem per noctes cruciatur. Apud Virgilium septem menses sedet ad Strymonis undas. Infra, xiv. 423. aliquis *sex* noctes luget.

75. *Alimenta fuere.*] Curis et lacrimis non *alitur* corpus, sed conficitur. Itaque hoc vult; pro usu alimentorum, curis, dolori et lacrimis indulsit. In vita communi sæpius ita jocamur; at in carmine friget talis verborum lusus.

77. *Se recipit*, etc.] In solitudinem se confert; moesti enim amant loca deserta. In *Hæmo* spelunca Aquilonis: vide ad vi. 709.

78. *Tertius*, etc.] Tertia jam vice sol emensus fuerat zodiacum. Pisces, sidus zodiaci, quod sol olim hieme exeunte ingrediebatur. Hinc *annus inclusus piscibus*. Etenim *includi* et *claudi* dicuntur quæ terminantur. Vocantur *æquorei*, et ver. 176. *aquosi*, quorum epithetorum causa in promptu est. Etiam *Cancer*, sidus, ver. 127. vocatur *litoreus*. Quod quanquam paulo audacius dictum est, tamen non erat, cur Heinsius *æquoreis* mutaret in *æthereis*.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Non nemus Heliadum, non frontibus esculus altis,
 Nec tiliæ molles, nec fagus, et innuba laurus :
 Et coryli fragiles, et fraxinus utilis hastis,
 Enodisque abies, curvataque glandibus ilex,
 Et platanus genialis, acerque coloribus impar, 95
 Amnicolæque simul salices, et aquatica lotos,
 Perpetuoque virens buxus, tenuesque myricæ,
 Et bicolor myrtus, et baccis cærulea tinus :
 Vos quoque, flexipedes hederæ, venistis, et una
 Pampineæ vites, et amictæ vitibus ulmi : 100

nobilia habebat querceta. Etiam Virgilius, Georg. i. 8. *Chaonia glans*. Nemus *Heliadum*, vel populi, vel alni, in quas Heliades, Phaethontis sorores, mutatæ erant: vide ii. 325 sqq. *Nemus* igitur de tribus arboribus capiendum. *Esculus*, arbor maxima e quereuum genere, quæ quantum vertice ad auras Ætherias, tantum radice in tartara tendit; Virgilius, Georg. ii. 291. Hinc hoc loco *frontibus altis*. Monet Burmannus a poetis *frontes* dari arboribus, idque docuisse Heinsium ad Claudian. iii. Rapt. 346. Heinsius tamen. h. l. ex MSS suis malit, *frondibus*. *Innuba*, quæ non nubit viro, ut ix. 147. *laurus innuba*, laurus, in quam Daphne *innuba* mutata. Tibullus, III. iv. 23. *casta laurus*; Claudianus, R. P. II. Præf. 23. *Cirrhæique Dei quamvis despexerit artes, Orpheis laurus vocibus acta venit*.

93. *Utilis hastis*: vide ad V. 9. Claudianus d. l. 107. *bellis accommoda cornus*; Statius d. l. *infandos belli potura cruores Fraxinus*. *Curvataque vix genuinum est*. *Ilex* enim, arbor tanti roboris, glandium levitate non curvatur.

95. *Platanus* propter umbrosos ramos grata potantibus et sibi indulgentibus. Virg. Georg. iv. 146. Hinc hoc loco suaviter *genialis*, de quo vide ad iv. 14. Hinc etiam in computatio-

num descriptionibus frequenter platani fit mentio. *Coloribus impar*, variis coloribus. *Aceris* unum genus crispo macularum discursu est, in similitudinem caudæ pavonum; Plinius, H. N. xvi. 15. Nisi putes ad folia respici, quorum latus superius viriditate nigricante, inferius albicante insigne.

96. *Amnicolæ* nova compositione, quæ habitant ad amnes, amant amnes, tropo ab animantibus petito, quæ proprie loca colere dicuntur. De *aquatica* loto vide ad ix. 341. *Myrica*, virgulti genus, hodie *Tamariscum*: vide Martin. ad Virg. Ecl. iv. 2. ubi *humiles* vocantur: et sic etiam h. l. duo MSS. Sed Burmannus censet, hoc ex Virgilio librariis in mentem venisse. Art. Amat. iii. 691. *fragiles myricæ*.

98. *Cærulea tinus*.] Plinius, Hist. Nat. xv. cap. ult. "Tinum silvestrem laurum aliqui intelligunt, nonnulli sui generis arborem. Differt color; est enim cærulea bacca." *Flexipedes* rectissime restituerunt Turnebus, Advers. 23. et G. Fabricius ad Virgilium Ecl. iv. 19. Est enim elegantissimum et novum epitheton, quo ornantur hederæ, quæ flexis flagellis, veluti pedibus, aut brachiis ex se emissis, arbores vicinas amplectuntur. Plinius, Hist. Nat. xvi. 34.

100. *Ulmis* in Italia vites adjugebantur, quod *maritare* arborem dicitur,

Ornique, et piceæ, pomoque onerata rubenti
 Arbutus, et lentæ, victoris præmia, palmæ;
 Et succincta comas, hirsutaque vertice pinus;
 Grata Deum matri; siquidem Cybeleius Attis
 Exuit hac hominem, truncoque induruit illo. 105

Affuit huic turbæ, metas imitata cupressus,
 Nunc arbor, puer ante Deo dilectus ab illo,
 Qui citharam nervis, et nervis temperat arcus.
 Namque sacer Nymphis Carthæa tenentibus arva,

quemadmodum contra Horat. II. Od. xv. 4. *platanus cælebs*, non juncta vitibus. Confer infra, xiv. 661 et 63. Claudianus, Rapt. Pros. ii. 111. *pampinus induit ulmos*. Noster Fast. i. 153. *modo formatis amicitur vitibus arbos*; Columella, v. 6. *vestita ulmus vitibus*; Statius, vi. 96. *nec inhospita vitibus ulmus*. Cæterum ea res suavem comparisonem suggestit Nostro Heroid. v. 47: *Non sic appositis vincitur vitibus ulmus, Ut tua sunt collo brachia nexa meo*.

103. *Et succincta—pinus.*] Plin. xvi. 10: "Pinus atque pinaster folium habent capillamenti modo prætenue." Sed deinde *comæ* omnino frondes, folia arborum; Horatius, I. Od. xxi. 5. *Succincta comas*, cujus *comæ* non nisi superiorem partem tenent, sic ut inferior trunci pars nuda sit, quemadmodum succincti maximam pedum partem nudam habent. Plinius d. l. easdem arbores vocat *succinctiores*. *Hirsuta*, propter frondes in vertice emissas; Virgilius Cul. 135. *edita pinus Proceras decorat silvas hirsuta per artus*.

104. *Siquidem Cybeleius Attis.*] Nobilis olim fabula, sed jam Pausaniæ (vide Achaic. p. 566.) ætate subobscura. Conf. Fast. iv. 223—244; Diodorus Sic. iv. Arnob. c. gentes, v. p. 157 sqq. *Attis*, adolescens Phrygius eximia pulchritudine, quem ama-

vit Cybele. *Exuit hac hominem*, ex homine in hanc pinum mutatus est; vide ix. 268. Nimirum *exuit hominem*, qui desinit homo esse vel quoad naturam, ut h. l. vel quoad sensus et affectus humanos: vide Cuperi Observat. i. 8. *Exuere magistrum* dixit Tacitus, Ann. xiv. 52. Notum est et illud, *Exuit personam judicis, quisquis amicum induit*. Hunc locum ita legit Tanaq. Faber: *Cybeleius olim Exuit—induruit Aty*; sed Burmannus monet, et alibi hæc duo pronomina cumulari.

106. *Affuit—cupressus.*] Fabulam Cyparissi habet etiam Servius ad Æneid. iii. 64. Lenzius conjicit eundem forte fuisse eum cum Aristæo, Apollinis filio, quem Virgilius, Georg. i. 14. cultorem nemorum vocat, cui Cææ nivei juvenci dumeta tondebant. *Metas imitata*, *κωνοειδής*, *metæ* similitudinem habens: *meta* enim conus, aut quidquid cono simile. Plinius, xvi. 33. de hac arbore *metæ demum aspectu non repudiata*. *Qui citharam*, etc. pro, qui citharæ nervos (chordas) et nervum temperat arcus. *Temperare*, proprie de chordis, quæ intenduntur, ut opus est. Horat. IV. Od. iii. 17. *testudinis strepitum temperare*.

109. *Namque sacer Nymphis.*] Cervus insignis et egregie ornatus. Confer Virgil. Æn. vii. 483 sqq. ubi similis cervus in deliciis Tyrrii. *Carthæa*, urbs insulæ Cææ: vide ad vii. 368.

Ingens cervus erat; lateque patentibus altas 110
 Ipse suo capiti præbebat cornibus umbras:
 Cornua fulgebant auro; demissaque in armos
 Pendebant tereti gemmata monilia collo.
 Bulla super frontem parvis argentea loris 114
 Vincita movebatur; parilesque ex ære nitebant,
 Auribus in geminis, circum cava tempora, baccæ.
 Isque metu vacuus, naturalique pavore
 Deposito, celebrare domos, mulcendaque colla
 Quamlibet ignotis manibus præbere solebat. 119
 Sed tamen ante alios, Cææ pulcherrime gentis,

Cea autem Caryciis quondam celeberrima Nymphis; Heroid. xx. 221. Late patentibus, patulis, latis ramis. Altas, quia ipsa cornua alta. Conf. Æneid. i. 189.

112. *Cornua fulgebant.*] Ita ornatus erat, ut equi interdum ornari solebant: vide Virg. Æn. vii. 275 sqq. Apuleius de Deo Socrat. “Neque enim in emendis equis phaleras consideramus et baltei polimina inspicimus, et ornatissimæ cervicis divitias contemplamur, si ex argento et auro, et gemmis monilia variegata dependent, si plena artis ornamenta collo et capiti circumjacent, si frena cælata, si ephippia fucata, si cingula aurata sint.” *Fulgebant auro*, inaurata erant, ut victimarum cornua inaurari solebant. *Demissa pendebant*, dependebant. *Teretia membra*, quæ veluti tornata sunt, nihil asperi habent, passim laudantur; Claudianus, Epigr. xxii. de equo Honorii: Luxurient tumido gemmata monilia collo. *Bullæ* proprie ornamenta puerorum nobilium, quæ e collo in pectus dependebant: vide Maerobium, Saturn. i. 6. *Pariles*, pares, quia et *baccæ* ornamenta erant forma rotunda, margaritæ, quum proprie ita dicerentur rotunda arborum silvestrium poma. Salmas. ad Solin. p. 375. Posset et

cum plerisque melioribus MSS legi, *parilique ex ære*, etiam *baccæ* erant argenteæ. Sic etiam Heinsius, qui tamen nescio an recte *in geminis* dederit pro vulg. e *geminis*. Nam si *baccæ in auribus* nituissent, non potuissent circumdare tempora. *Ex auribus* breviter dictum, *suspensæ ex auribus*.

117. *Naturalique pavore.*] Cervus timiditatis symbolum, hinc ἐλάφειος ἀνήρ et κραδίη ἐλάφου in proverbiiis sunt. Celebrare locum, sæpe in eo versari; quemadmodum celebrare hominem, cum eo versari; celebrare rem, frequenter eam facere, exercere. *Manibus*. Virg. Æn. vii. 490. *manus patientem* vocat, id est, mansuetum; Lucan. iv. 237. sic dixit, *hominem pati*. *Quamlibet*. Vide ad ix. 475.

120. *Cææ pulcherrime gentis.*] Telephi filium eum facit Servius; Amyclei Lactant. in Argum. Is et curabat hunc cervum et ministerio ejus utebatur. *Texebas*, corollas nectebas e floribus, quibus ornaret cornua. Virgilius, dicto loco: “Assuetum imperiis soror omni Silvia cura Mollibus intexens ornabat cornua sertis, Pectebatque ferum, puroque in fonte lavabat. Ille, manum patiens, mensæque assuetus betili Errabat silvis; rursusque ad li-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Sidereum gracili spectare cacumine cœlum. 140
 Ingemuit, tristisque Deus: "Lugebere nobis,
 Lugebisque alios, aderisque dolentibus," inquit.

III. Tale nemus vates contraxerat; inque ferarum
 Concilio medius turba volucrumque sedebat.
 Ut satis impulsas tentavit pollice chordas; 145
 Et sensit varios, quamvis diversa sonarent,
 Concordare modos; hoc vocem carmine rupit:
 "Ab Jove, Musa parens, cedunt Jovis omnia regno,

mere, accipere; iii. ex Ponto, iv. 31. sumere vigorem. Gracili, tenui.

142. *Lugebisque alios.*] Cupressus, forte quia cæsa non regerminat, aut ob formam tristem, Diti consecrata, ante funestam domum ponebatur, ne quis rem divinam facturum, imprudens intraret, atque ita pollueretur. *Aderis dolentibus*, ut i. 560. de lauro, *tu ducibus aderis*.

143—161. *Ganymedes*, primum cænantis Orphei argumentum. Fuit autem Ganymedes Troas filius, (etsi alii aliter; vide Muncker. ad Hygini fabulam 271. et Barnes. ad Eurip. Troad. ver. 822.) eximia pulchritudine juvenis, quem Jupiter vel ipse mutatus in aquilam, vel missa aquila rapuit, ac mensæ sibi ministrum fecit. Fons fabulæ est Homer. Il. γ. 232. et hymn. Ven. 203 sqq. ubi tamen non aquilæ ministerio, sed procella raptus traditur. Displicuit hoc figmentum Cic. Tuse. i. 26: "Nec Homerum audio, qui Ganymedem a Diis raptum ait propter formam, ut Jovi bibere ministraret. Fingebat hæc Homerus et humana ad Deos transferebat." In Xenoph. Sympos. viii. 30. existimatur non propter pulchritudinem, sed propter animi dotes raptus esse; confer Horatius, iv. Od. 4. init. et Virg. Æn. v. 254 sqq. ubi hoc argumentum chlamydi intextum fuisse traditur. Sed et in multis aliis artis operibus expres-

sum erat. Vide Plinium, xxxiv. 8. In bello cum Titanibus raptum esse Ganymedem a Jove, præeunte signo aquilæ, suspicatur Fulgentius Mythol. i. 25; confer Apollod. II. v. 9; III. xii. 2. ubi Heynius monet, fundum fabulæ veterem esse loquendi usum, cujus sensus sit, fuisse Ganymedem pulcherrimum puerum, dignum, qui cum Diis esset. *Contraxerat*, cantus sui suavitate congregaverat, coegerat in locum, cui umbra deerat. *Contrahere auxilia, milites, senatum, amicos* passim: vide Burm. *Concilium*, quia audiendi, non deliberandi causa, convenerant: vide ad i. 167. Non erat, cur Heinsius suaderet, *turbæ volucrisque*; namque *in* facile potest repeti ἀπὸ κοινοῦ, et *que* sæpe tertio verbo subjungitur. Sic et Burmannus qui addit, posse etiam conjungi *medius turba*, ut II. Am. xvi. 13. *Medius Pollice et Castore ponar*. Sed illud, opinor, melius.

145. *Ut satis impulsas, etc.*] Ingeniose musicus describitur prætentans et experiens tensionem chordarum, antequam canat. Confer v. 339. *Impellere pollice chordas* est etiam apud Tibullum, II. v. 3; *Pollicis ictum, pulsationem citharæ* dixit Horatius, IV. Od. vi. 36. Modi, soni quos edunt percussæ chordæ. *Rumpere*, ut Græcis ῥήσσειν.

148. *Ab Jove, Musa parens.*] Jam

Carmina nostra move: Jovis est mihi sæpe potestas
 Dicta prius: cecini plectro graviore Gigantas, 150
 Sparsaque Phlegræis victricia fulmina campis.

Nunc opus est leviore lyra: puerosque canamus
 Dilectos Superis, inconcessisque puellas

Ignibus attonitas meruisse libidine pœnam. 154

Rex superum Phrygii quondam Ganymedis amore

Arsit; et inventum est aliquid, quod Juppiter esse,

Quam quod erat, mallet: nulla tamen alite verti

Dignatur, nisi quæ possit sua fulmina ferre.

Nec mora: percusso mendacibus aere pennis 159

Abripit Iliaden, qui nunc quoque pocula miscet,

Invitaque Jovi nectar Junone ministrat. [Phœbus,

IV. Te quoque, Amyclide, posuisset in æthere

incipit carmen Orphei, quod usque ad finem libri pertinet. In principio expressit Arat. *Ab Jove musarum. primordia.* V. Fast. iii: *Ab Jove surgat opus.* Calliope Musa mater Orphei. *Move, incipe.*

150. *Dicta prius: cecini, etc.*] Editiones quædam distinguunt post *Dicta.* Excusat carminis levitatem. *Grave plectrum* poetis tribuitur, quum argumentum grave, bella et res gestas Deorum, heroum et regum dicunt; *levis contra lyra*, aut *leve plectrum* (Horat. II. Od. i. 40.) quum res leves, amatorias, etc. tractant. Ad eundem modum Claudianus, Nupt. Honor. præf. 9 et 17. dixit, *lascivo pollice et pectine nobiliore tentare lyram.* *Phlegræi campi*, terra sulfurea prope Cumas, ubi Jupiter, adjutus et a reliquis Diis et ab Hercule, Gigantas sparsis fulminibus debellavit; vide Apollodorum, I. vi. 1. Nempe quum coloni Græci terras istas incolere cœpissent, fabulas Græcas illis locis alligârunt. Vide quæ Gesnerus ad Claudianum, xxvii. 20. disputat. Hos campos alii

in ea parte Macedoniæ, quæ postea Pallenæ dicta est; alii in Thessalia; in Campania alii statuunt, ubi Forum Vulcani. De argumentis, quæ graviore plectro Orpheus cecinerat, conf. ipse in Argon. 10 sqq.

153. *Inconcessis ignibus.*] De his vide ad ix. 453. Intelligit autem in primis Myrrhæ amorem, quem infra canet. *Attonitas*, fascinatas aut insanientes, ut xv. 326.

156. *Inventum est aliquid.*] Exco-gitavit Jupiter formam, in quam transiret ex sua: nullam autem avem dignabatur, dignam indicabat, in quam verteretur, nisi aquilam; quæ, quum Jovis fulmina ferat, *Jovis armiger, minister fulminis ales, flammiger ales*, etc. a poetis vocatur. *Alite* pro, in alitem, ut ix. 81. *tauro mutatus.*

159. *Mendacibus pennis*, alis; vide ad vi. 26. Proprie *miscentur* vina, temperantur aqua, poetice etiam *pocula*; Virg. Georg. i. 9. *Iliaden*, Ili nepotem.

162—219. *Hyacinthi fabula.*] Versu 162. *Amyclides* vocatur, sed ver. 196

Tristia si spatium ponendi fata dedissent.
 Qua licet, æternus tamen es; quotiesque repellit
 Ver hiemem, Piscique Ariēs succedit aquoso, 165
 Tu toties oreris, viridique in cespite vernas.
 Te meus ante alios genitor dilexit; et orbe
 In medio positi caruerunt præside Delphi;
 Dum Deus Eurotan, immunitamque frequentat

et 590. *Æbulides*. Auctores veteres utroque trahunt. *Amyclæ* Lacedæmonii, qui Amyclam urbem condidit, filium eum faciunt Pausan. Lac. p. 204; Apollodorus, III. x. 3. (quamquam idem I. iii. 3. Pierum patrem nominat;) Schol. Nicandri, p. 60; Tzetzes Chil. i. 11. *Æbalo* natum eum perhibent Hyginus, fab. 271; Lucianus, tom. i. p. 149; Servius ad *Æneid.* xi. 69. Sed Coluth. Rapt. Hel. p. m. 43. nihil decernit. Jam quum parum credibile sit, Nostrum in eadem fabula nunc hos, nunc illos secutum esse, quæritur, quomodo hæc nomina capienda sint. Alii *Amyclidem* explicant Amyclæum, Amyclis oriundum. Certe a Palæph. cap. 47. vocatur *Ἀμυκλαῖον μεράκιον*, et a Claudiano, R. P. ii. 133. *natus Amyclis*. Alii contra *Æbalidem* interpretantur *Æbalia* oriundum; quod ferri nullo modo potest. Si enim Amyclæ filius fuit, non potuit *Æbalia* nasci, quæ condita est ab *Æbalo*, Amyclæ nepote; vid. Pausanias d. l. idemque, p. 258. suspicatur, fabulam longe aliter se habere, ac vulgo exponatur. Sine dubio *Amyclides* h. l. est Amyclæ pronepos, et *Æbulides*, *Æbali* filius. Nam etiam, iv. 672. *Abantides* vocatur Perseus, Abantis pronepos. Infra ver. 217. Sparta genuisse hunc juvenem dicitur, quamquam V. Fast. 223. *Therapnæus* rursus vocatur a Therapnis, alia Laconia urbe. Ex Perizonii, in Animadv. hist. p. 407. sententia, Noster duas

sententias confudit, ut xii. 189 et 209. in Cænei majoribus. Cæterum præter auctores jam laudatos etiam Euripides, Helen. ver. 1482 sqq. hanc fabulam tractavit. *In æthere*, in cælo, inter Deos retulisset, ut Jupiter Ganymedem. *Tristia—dedissent*, nisi celere et præmaturâ morte absumptus esses: *tristia*, quia et violenta et immatura mors.

164. *Æternus*, quia hyacinthus flos quotannis renascitur: *æternus* pro, immortalis, ut ii. 653. *Repellit hiemem*. Virg. Georg. iv. 51. *pulsam hiemem sol egit sub terras*. De piscibus (nam sing. *pisci* pro plural.) vide ad ver. 78. *Arietis* signum sol olim ingrediebatur initio veris. *Vernare* exquisite de floribus vernis: vide ad vii. 284; Claudianus, d. l. *Hyacinthus et Narcissus inclita germina veris*.

167. *Te meus ante alios*.] Pater Orphei *Æagrus*, rex Thraciæ, fuisse creditur. Sed et hic et apud alios poetas Apollo hunc vatem genuisse traditur, forte quia Apollo sub *Æagri* figura cum Calliopa concubuit; vide Parrhas. ad Claudian. Præf. II. R. P. *ante alios*, præ cæteris. *Delphi*, oraculum Delphicum. Delphos *in medio orbe* sitos fuisse, ita cognitum est. Jupiter *Armigeros utrimque duos æqualibus alis Misit ab Eois, occiduisque plagis*. *Parnassus geminos fertur junasse volatus*: hæc Claudianus Præf. in Theod. Cons.

169. *Eurotan*.] Laconia fluvium. *Immunitam*. Quidam, notante Vivi-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Recidit in solidam longo post tempore terram 180
 Pondus, et exhibuit junctam cum viribus artem.
 Protinus imprudens, actusque cupidine ludi,
 Tollere Tænarides orbem properabat: at illum
 Dura repercusso subjecit ab aere tellus
 In vultus, Hyacinthe, tuos: expalluit æque, 185
 Ac puer, ipse Deus; collapsosque excipit artus;
 Et modo te refovet, modo tristia vulnera siccant;
 Nunc animam admotis fugientem sustinet herbis.
 Nil prosunt artes: erat immedicabile vulnus.
 Ut si quis violas, riguove papaver in horto, 190

180. *Recidit.*] Quidam *Decidit* quod placebat Constantio Fan. *Decidit* quod habet Codex noster B. de pondere quolibet in terram cadenti dicitur, et metro melius convenit. Exhibuit. Specimen exhibuit artis et virium Apollinis, confer vii. 29: ita et vi. 213. *exhibere.*

182. *Actusque cupidine ludi.*] Nihil mutandum in h. vers. Describitur fervidus juvenis et ardens cupidine, non laudis, sed hujus ludi, qui vix expectare potest, donec discus reciderit, et ubi recidit, cæcus quasi accurrit, ut eum tollat. *Tænarides*, Lacedæmonius. *Repercussus aer* alibi quidem occurrit, sed nunc vix locum habet. *Repercussus* enim vel passive dicitur qui illabens duro corpori repellitur, vel active, qui repellit alterum; neutra tamen significatio hoc loco sensum fundit commodum. Aer enim nec repellebatur, sed discus; nec discum repellebat, sed terra. Septem MSS. *repercussum in aera.* Tum Heinsius legebat, ver. seq. *Et vultus:* immo *repercussum* ego refero ad discum, tum omnia plana sunt. Discum repercussum in aera tellus subjecit in vultus Hyacinthi. *Ab aere* non nisi unus Argent. MS. suggestit Heinsio. Cæteri, *in aere.* Nostri Re-

gi in aere; forsitan melius. Cæterum secundum alios Zephyrus, qui et ipse amabat Hyacinthum, invidia impulsus discum in eum detulit.

186. *Collapsos excipit artus.*] Præclare hæc de Apolline medicorum Deo. Confer ii. 617 sqq. *Collabuntur*, qui morientes aut animo linquentes cadunt, vii. 826. *Procris collapsa dolore cecidit.* *Excipere* dicuntur qui sublatum in sinum recipiunt, xii. 423. Hinc interdum est fovere, molliter tractare, ut apud Virgilium, Georg. ii. 345. *Sustinet*, retinet, differt. Seneca, i. Cont. 12. *deficientis adolescentis spiritus in adventum meum sustinebatur.*

190. *Ut si quis—papaver.*] Suavissima et bene delecta similitudo, quam tamen Noster vel Homero, Il. Θ. 306, vel potius Virgilio, Æneid. ix. 434. debet: *Inque humeros cervix collapsa recumbit, Purpureus veluti quum flos, succisus aratro, Languescit moriens, lassove papavera collo Demisere caput, pluvia quum forte gravantur.* Virgis. Heinsius conjicit *Virgis hærentia longis*, et monet lilia virides quidem habere *virgas*, id est, calamos, sed infractas languescere, atque etiam Statium, iii. Silv. 128. *iis pallentes culmos tribuisse; tum apponit locum*

Liliaque infringat, fulvis hærentia virgis ;
 Marcida demittant subito caput illa gravatum,
 Nec se sustineant, spectentque cacumine terram :
 Sic vultus moriens jacet, et defecta vigore 194
 Ipsa sibi est oneri cervix, humeroque recumbit.
 “ Laberis, Æbalide, prima fraudate juventa,”
 Phœbus ait; videoque tuum, mea crimina, vulnus.
 Tu dolor es, facinusque meum : mea dextera leto
 Inscribenda tuo est : ego sum tibi funeris auctor.
 Quæ mea culpa tamen ? nisi se lusisse, vocari 200
 Culpa potest ; nisi culpa potest, et amâsse, vocari ;
 Atque utinam pro te vitam, tecumve liceret
 Reddere ! sed quoniam fatali lege tenemur ;
 Semper eris mecum, memorique hærebis in ore.
 Te lyra pulsa manu, te carmina nostra sonabunt ;
 Flosque novus scripto gemitus imitabere nostros.

Plinii, xxi. 5. de liliis : “ Nec ulli
 florum excelsitas major, interdum cu-
 bitorum trium, languido semper collo,
 et non sufficiente capitis oneri.” Re-
 gii nostri Codices habent *linguis*, et
 Codex B. in margine, *lignis*. Quæ
 lectio nulli notata videtur mihi maxima
 attentione digna, et fortasse sola ge-
 nuina est : nam stamina, *les étamines*,
 quæ ex imo medioque florum calice
 surgunt et quæ in liliis sunt fulva,
 formam *linguarum* quandam exhi-
 bent : tamen in nulla plantarum de-
 scriptione huic vocabulo *linguis* hanc
 vim et intellectum inveni : cujus ex-
 empla si quæ suppeterent, non dubi-
 tarem hoc præferre *τοῖς lignis*, quæ
 duriora sunt : et ipsis *virgis*, quæ *fulvæ*
 dici possunt quamvis *virides*, quia
 fulvescunt, si infringantur.

196. Labi de moribundis ; iii. Art.
 Amat. 742 ; Statius, Theb. xii. 778.
 Iisdem labens caput Lucan. iii. 742.
 et labentes oculi III. Trist. iii. 44.

tribuuntur. *Fraudatur juventa*, qui
 præmatura morte abripitur, ut juven-
 tute frui haud possit : *fraudare* om-
 nino privare ; Tibullus, III. v. 19. et
 Noster Amorum II. xiv. 23. dixerunt,
fraudare vitem crescentibus (nondum
 maturis) *uvivis* : vide Munckerum ad
 Hygini fabulam 89.

198. *Mea dextera*, etc.] Mors tua
 dextræ meæ ascribenda, ego mortis
 tuæ auctor. Similiter xv. 178. *ipsos*
Inscripsere Deos sceleri.

203. *Fatalis lex*, lex fati, fatum.
 Formulam lege teneri non intellexit
 Regius, qui e MSS. præfert *lege ve-*
tatur. Eleganter enim *lege teneri* di-
 cuntur quos cogit lex aliquid vel fa-
 cere, vel omittere. Cæterum simile
 Inachi votum est supra i. 661. *Hæ-*
rere, semper versari, *in ore*, semper
 commemorari. Cic. Phil. xiii. 3. *hæ-*
rere in oculis ; Attic. xiii. 4. *hæ-*
rere in libris. *Te sonabunt* melius, quam,
 te (nomen tuum et fata tua) canent.

Tempus et illud erit, quo se fortissimus heros
 Addat in hunc florem, folioque legatur eodem.
 Talia dum vero memorantur Apollinis ore, 209
 Ecce cruor; qui fusus humi signaverat herbam,
 Desinit esse cruor; Tyrioque nitentior ostro
 Flos oritur; formamque capit, quam lilia, si non
 Purpureus color huic, argenteus esset in illis.
 Non satis hoc Phœbo est, is enim fuit auctor hono-
 Ipse suos gemitus foliis inscribit; et ai ai [ris,
 Flos habet inscriptum; funestaque litera ducta est.

Anacr. i. 4. lyra Ἐρωτα μοῦνον ἤχεϊ.
 Phædr. III. xvi. 12. sonare cithara
 Apollinem, ubi vide Burm. *Scripto
 imitabere*, inscriptam, impressam ha-
 bebis notam, quæ referat sonum ge-
 mitus mei; Claudian. R. P. ii. 121.
hyacinthus flebilibus mœrens figuris.

207, *Fortissimus heros.*] Ajax ipse
 in hyacinthum mutatus est; xiii. 397.
 Hinc flos ille ipse *generosus flos* vo-
 catur v. Fast. 211. Plin. xxi. 11:
 “Hyacinthum comitatur fabula du-
 plex, vel luctum præferens ejus, quem
 Apollo dilexerat, aut ex Ajacis cruore
 editi: ita discurrentibus venis, ut
 Græcarum literarum figura AI lega-
 tur inscripta.” Eleganter, *se addere*
 quasi socium et comitem *in florem*,
 post alium mutari in eundem flo-
 rem.

209. *Ore* additum, quia vaticinatur
 Apollo; vide ad ix. 418. *Vero*, quia
 Apollinis oracula verissima; vide ad
 i. 491. *Signaverat* exquisitius quam,
 madefecerat. *Desinit esse cruor*, etc.
 Non intelligi hyacinthum eum, qui
 vulgo sic dicitur, satis constat; nam
 nec color idem est, nec forma eadem:
 sine dubio Hyacinthus poetarum idem
 est cum *vaccinio nigro*, adeoque *lilium
 floribus reflexis*, Martagon, *Türkischer
 Bund*. Theocrit. x. 28. Καὶ τὸ ἴον
 μέλαν ἐντὶ, καὶ ἡ γραπτὰ ὑάκινθος,
 quem locum Virg. Ecl. x. 39. sic ex-

pressit, *Et nigræ violæ sunt*, et *vac-
 cinia nigra*; vide Martin. ad Virg.
 Georg. iv. 183; Heynius ad Ecl. ii,
 18; et Schreber ad Theocriti dictum
 locum, in ed. Harlesii. *Purpureus*
 crebro de nigro colore dicitur, quia
 purpura Veterum habebat nigredinem
 sanguineam. Aliis esse videtur Iris
 germanica, aliis Delphinium Ajacis,
 cujus folium candidum figuras AI
 cæruleo colore refert.

215. *Inscribit*, notas ducit, in for-
 mam literarum. Hinc ἡ γραπτὰ ὑά-
 κινθος apud Theocritum d. l. Virg.
 Ecl. iii. 106. *Dic*, quibus in terris
*inscripti nomina regum Nascantur flo-
 res*. Ausonius in Cup. Crucifixo, *Et
 tragico scriptus gemitu Salaminus
 Ajax*. Pro ai in MSS. permultis, *hya*
 aut *ya*; quæ quum sint primæ literæ
 nominis Hyacinthi, multi illam lec-
 tionem præferendam judicârunt. Sed
 hic ipse locus reclamat. Apollo ge-
 mitus suos inscripsit, et sqq. tempo-
 ribus Ajacis quoque nomen dueta illa
 figura habuit: sic et xiii. 397. Ge-
 mitus autem vox apud Græcos non
hya, sed *ai ai*; *heu, heu*, ut vel e
 Sophoclis Ajace ver. 430 sq. et ali-
 unde constat. Ajax porro Græcis
 Ἄϊας scribitur. Accedit, quod *ai, ai*
 tuentur etiam Moschus Epiced. Bion.
 Plin. xxi. 11. Schol. Theocrit. ad Id.
 x. 28.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Lactentes vitulos, Amathusiacasve bidentes :
 Hospes erat cæsus : sacris offensa nefandis,
 Ipsa suas urbes, Ophiusiaque arva parabat [urbes
 Deserere alma Venus : Sed quid loca grata, quid
 Peccavere mæcæ? quod crimen, dixit, in illis? 231
 Exilio pœnam potius gens impia pendat,
 Vel nece ; vel si quid medium mortisque fugæque ;
 Idque quid esse potest, nisi versæ pœna figuræ?
 Dum dubitat, quo mutet eos, ad cornua vultum 235
 Flexit : et admonita est hæc illis posse relinqui ;
 Grandiaque in torvos transformat membra juvencos.
 Sunt tamen obscenæ Venerem Propœtides ausæ
 Esse negare Deam : pro quo sua numinis ira
 Corpora cum forma primæ vulgâsse feruntur ; 240
 Utque pudor cessit, sanguisque induruit oris,
 In rigidum parvo silicem discrimine versæ. [tes
 VI. Quas quia Pygmalion ævum per crimen agen-

229. *Ipsa suas urbes.*] Venus per omnes Cypri urbes templa habebat, ibique imprimis colebatur. Hinc *Diva potens Cypri* Horat. I. Od. iii. 1. *Ophiusia* olim dicta Cyprus ob serpentium multitudinem. Vid. Spanhem. ad Aristoph. Plut. p. 717. Burmanno autem parum placet vulgata lectio : is igitur vel cum uno MS legit, *Ipsa suas sedes* (nam *sedes* Deorum sunt loca, ubi coluntur) vel, *Ipsa suas ædes*. Causa emendandi fuit hæc, quia mox seq. quid urbes, quæ repetitio ei non placet, quia tunc et *arva* repetenda essent, quum nunc *loca grata* dicat, quæ tam templa, quam urbes et arva, notare possunt. Ergo vero iniquum esse arbitror, poetarum loca ad tales leges exigere.

233. Fuga, exilium : *medium mortis fugæque*, vide ad ver. 174.

238. *Obscenæ*, quia postea corpora vulgârunt. Barth. Advers. viii. 17.

explicat, impias. *Numinis ira*, irata Venus incitavit in tantam libidinem, ut etc. *Corpora vulgant*, quæ omnium libidini patent ; *formam vulgant*, quæ formæ, scil. pulchritudinis suæ fructum omnibus promiscue concedunt. Sed Burmannus malit, *corpora cum fama*, ut non clam eas coiisse, neque famam pudicarum affectâsse significetur. Omnino Cypriæ mulieres proclives in Venerem fuisse videntur, et quæstum corporis fecisse : vid. Justinus, lib. xviii. cap. 5.

241. *Utque pudor cessit.*] Impudentibus, quia nunquam erubescunt, dura, exsanguis, ferrea frons, exsanguis os, etc. tribuitur ; Plinius, paneg. 35. Hinc facile fuit figmentum, mulieres impudicas transiisse in silices. *Parvo discrimine versæ*. Supra vi. 62. *parvi discriminis umbra*. Induruit sic etiam est iv. 749. et multoties alibi.

243—297. *Pygmalionis statua* vi-

Viderat, offensus vitiis, quæ plurima menti
 Femeinæ Natura dedit, sine conjuge cælebs 245
 Vivebat, thalamique diu consorte carebat.
 Interea niveum mira feliciter arte
 Sculpsit ebur, formamque dedit, qua femina nasci
 Nulla potest; operisque sui concepit amorem.
 Virginis est veræ facies, quam vivere credas, 250

tam accipit. E Philostephani Cypriacis fabulam referunt Clemens Alex. Protrept. p. 50. et Arnobius adv. Gentes lib. vi. p. 206, sed haud paulo aliter ac Noster, fuisse Pygmalionem regem Cypri, qui simulacrum Veneris quod religionis apud Cyprios habitum sit antiquæ, ita adamaverit, ut cum eo concumberet. Neque alitur Gnidium quendam adolescentulum in alio Veneris simulacro arsisse, Posidippus tradiderat. Sed Noster Pygmalionem facit statuarium Cyprium (et sic etiam Philostr. Vit. Apollon. Tyan. v. 5.) cujus eburnea statua Veneris munere vitam acceperit. Confer. Meursius in Cypro ii. *Per crimen, in libidinis turpitudine atque infamia. Seneca, Epist. 93. per tenebras ævum ignobile emetiri; Sallust. Jug. ii. 4. per luxum atque ignaviam ætatem agunt; Livius i. 5. ut nudi juvenes per luxum atque lasciviam currerent.*

245. Sine conjuge cælebs—consorte carebat.] Idem ter dixit: tolleretur hoc tautologiæ vitium, si cum uno MS. Heinsii *cælebs* mutares in *felix* (vide ad lib. ix. ver. 333.) et deinde legeres cum uno Basil. *thalamoque*, quod Heinsio venustum videbatur, qui illustrandi causa *consortia corpora* laudat e xiii. 343. Sed et alibi Noster similiter peccavit, ut viii. 557; ix. 93.

248. Sculpsit ebur, etc.] Ergo, ut Zeuxis apud Crotoniatis, omnes pulchritudinis partes, quas natura non uni cunctas concedit (*nihil enim in*

simplici genere omnibus ex partibus perfectum natura expolivit. Cic. Invent. ii. 1.) in unum simulacrum transtulerat; ii. 64. concipere furores, et ii. Fast. 761. furiosos ignes concipere. Concipi enim dicuntur quæ oriuntur in animo.

250. Virginis est veræ facies.] Vivere videbatur ebur, virginis veræ. Burmannus comparare hic jubet notam ad Art. Amat. i. 62. ubi veram puellam interpretatur vel juvenulam, in primo fiore, vel non fucatam, quæ non mentitur annos et celat. Verum h. l. vera est viva, ut ipse Ovidius explicat, et opp. ver. 253. *simulata*, id est, ad exemplum naturæ expressæ (vide ad iii. 158,) arte factæ. Et ver. 292. *ora non falsa*. Sic, viii. 195. Dædalus imitatur *veras aves. Moveri, saltare*, ut apud Horatium, Art. Poet. 232. *Ut festis matrona moveri jussa diebus; Lucret. iv. 772. non est mirum, simulacra moveri, Brachiaque in numerum jactare et cætera membra; Horat. Sat. I. ix. 24. movere membra. Hinc Tibul. I. vii. 38. suaviter de vino, Movit et ad certos nescia membra modos, saltare docuit homines rudes. Addit Noster, si non obstat reverentia, scil. hominum, cura famæ, vii. 146. Etenim apud Romanos vix sobrii homines saltabant, aut mulieres probæ, nisi festis diebus; vide Brouckh. ad Propertium IV. v. 45. Male igitur opinor, Schirach. “Virgines bene educatæ præ pudore in virorum conspectu vix audent se movere.”*

Et, si non obstet reverentia, velle moveri :
 Ars adeo latet arte sua ! miratur, et haurit
 Pectore Pygmalion simulati corporis ignes.
 Sæpe manus operi tentantes admovet, an sit 254
 Corpus, an illud ebur ; nec ebur tamen esse fatetur.
 Oscula dat, reddique putat ; loquiturque tenetque ;
 Et credit, tactis digitos insidere membris ;
 Et metuit, pressos veniat ne livor in artus :
 Et modo blanditias adhibet ; modo grata puellis
 Munera fert illi conchas, teretesque lapillos, 260
 Et parvas volucres, et flores mille colorum,
 Liliaque, pictasque pilas, et ab arbore lapsas
 Heliadum lacrimas ; ornat quoque vestibus artus :

252. *Ars latet arte.*] In his verbis acumen inest. Adeo artificiose elaboratum erat signum, ut ars non animadvertetur, sed vera virgo esse crederetur. Summa laus. Quintilian. Inst. Or. I. xi. 3. *prima ars est, ne ars esse videatur.*

254. *Sæpe manus operi, etc.*] Ingeniose et præstantiam operis, et imaginationem artificis amantis opus notat. *Tentare*, tactu explorare, ut mox ver. 282. *manibus pectora tentat.* Quintil. i. Declam. 9. *Tentavit ergo vultus et pectus objectum* ; viii. 610. sic est *contræcture*. *Insidere* exquisite : insidunt digiti, quum pars carnis, quam tangunt et premunt, iis cedit. Mox ver. 284. *ebur subsidit digitis ceditque.* Ne veniat livor in artus elegantius, quam, ne livescant.

259. *Adhibere blanditias* e formula solenni. Tibul. III. iv. 75. *blandas adhibere querelas.* Noster supra iii. 376. *molles adhibere preces.* *Conchæ* et teretes, id est, læves et rotunduli, lapilli in deliciis puellarum. Amor. II. xi. 13. *Nec medius tenues conchas, pictosque lapillos Pontus habet : bibuli litoris illa mora est.* Conf. Lucretium,

ii. 374 sqq. et Propertium, I. xi. 13. Istiusmodi lapillis ludere solebant ; vid. Casaubonus ad Suetonium, Aug. 83. BURM. Lapilli isti, quum umbilici fere figuram haberent, umbilici dicti sunt. Cic. Orat. ii. 6. de Lælio et Scipione : “ Conchas eos et umbilicos ad Caietam et ad Laurentum legere consuêsse, et ad omnem animi remissionem descendere.”

261. *Parvas volucres.*] Etiam Propert. III. xi. 27 sqq. inter munera, quæ olim puellis ferebantur, refert *variâ plumæ versicoloris avem, violas, lilia, et suis vestitas frondibus uvæ.* *Pila picta*, id est, versicolore, ludebant virgines Græcorum, ut Nausicaa apud Homerum, Odys. Z. 100. De *Heliadum lacrimis* vide ad ii. 364 sqq.

264. *Longum collum* in partibus pulchritudinis ; vid. Junius de Pictura, lib. iii. cap 9. De *baccis* vide ad ver. 116. *Redimicula*, fimbriæ pendulæ erant in ornamentis mulierum, et passim occurrunt in Monumentis ; vide Winkelmann. *Geseh. der Kunst*, p. 308. Subligabantur mento, aut ornabant frontem (Juvenalis, Sat. ii. 83.) aut de pectore pendebant.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Incumbensque toro dedit oscula: visa tepere est.
 Admovet hos iterum, manibus quoque pectora ten-
 Tentatum mollescit ebur; positoque rigore [tat:
 Subsedit digitis, ceditque; ut Hymettia sole
 Cera remollescit, tractataque pollice multas 285
 Flectitur in facies, ipsoque fit utilis usu.
 Dum stupet, et timide gaudet, fallique veretur,
 Rursus amans, rursusque manu sua vota retractat.
 Corpus erat: saliunt tentatæ pollice venæ.
 Tum vero Paphius plenissima concipit heros 290

283. *Tentatum.*] Non una et sola fuit hæc virgo eburnea aut marmorea: plurimas credo duras primum et difficiles amatoribus, obsequio tamen et assiduis precibus emollitas. *Subsedit.* Vide ad versum 257. *Flectitur in facies.* Vulgo vertitur in facies. Volebat dicere *digitisque cedit*, sed hoc ita exornavit, *tractataque pollice multas flectitur in facies.* Confer xv. 169. *Tractari* et *flecti* verba esse in hac re propria, docet Heinsius. *Ipsaque fit utilis usu.* Sic statua, posito rigore, utilis fiebat Pygmalioni. Paulo altius repetita posterior similitudinis pars.

287. *Dum stupet.*] Affectus Pygmalionis, repentino lætitiæ sensu perfusi, egregie notatus. Regius noster codex A. *dubie gaudet*; codex B. *medio gaudet*: sed *timide præstantius* et recte ab Heinsio prælatum; indicat nempe statum ambiguum Pygmalionis hærentis dubii inter gaudium et timorem. *Timide gaudet præclare* de eo, cujus gaudium nondum certum satis est. Supra, ix. 791. *Nec timida gaudete fide*; Sil. xi. 572. *sollicite læti.* *Fallique veretur*, non credit tactui suo, itaque *rursus rursusque retractat*, non statuat, sed multo exquisitius, *sua vota.* *Tractare*, i. q. *palpare*, ψηλαφᾶν. *Saliunt.* Vide ad vi. 390.

289. *Corpus erat.*] Proprie: tan-

gere enim et tangi, nisi corpus, nulla potest res.

290. *Paphius heros*, ut jam Bersmannus observavit, per prolepsin dictum; nam Paphus demum ex Pygmalione natus. *Plenissima verba* quæ sint, non intelligit Burmannus qui præfert unius Heinsiani MS. scripturam, *plenissima vota*, scilicet ut fruatur et coeat cum imagine illa eburnea, jam femina facta: in quo ego ei non assentior. Nam quid hoc est, *vota*, quibus *Veneri grates agat*? *Votis enim susceptis non gratiæ aguntur Diis.* Et si licet *plena vota* dicere, etiam *plena verba* ferenda sunt. Schirachius, qui eam ob causam justo acerbius vituperat Burmannum, putat, sensum esse elegantissimum, si intelligas verba perfecta et integra; verba, quæ proferuntur integra voce et clara. Equidem intelligo plurima verba, quæ ex plenissimo pectore promanant, et plenissimo ore proferuntur. Ea sunt lætitiæ summæ signum. Sic in *Nuce*, ver. 92. et *Pont. IV. vii. 17*: *Pleni fructus* sunt plurimi: atque etiam *Art. Amat. ii. 322. plena falce metere* ita accipio, ut apud Claudianum, *Ep. ad Seren. 41. numerosa falce*, plurimis falcibus metere; male ibi Burmannus mallet, *plena lance*, lance enim non metitur. *Cic. Rose. Am. 2. plenâ pe-*

Verba, quibus Veneri grates agat: oraque tandem
Ore suo non falsa premit; dataque oscula virgo
Sensit, et erubuit, timidumque ad lumina lumen
Attollens, pariter cum cœlo vidit amantem.

Conjugio, quod fecit, adest Dea: jamque coactis
Cornibus in plenum novies lunaribus orbem, 296
Illa Paphon genuit, de quo tenet insula nomen.

VII. Editus hac ille est, qui, si sine prole fuisset,
Inter felices Cinyras potuisset haberi. [tes l
Dira canam: natæ procul hinc, procul este paren-

cunia, plurima, copiosa. *Non falsa*,
vide ad ver. 250.

293. *Sensit et erubuit.*] Melius ob-
stupefactam virginem induxisset. Ne-
mo hoc credit. *Ad lumina*, scilicet
solis: nam sequitur *cum cœlo vidit*
amantem. Sic recte Burmannus con-
tra Heinsium, qui per *lumina* intelli-
gebat fenestras. Regii nostri Codices,
ad lumina, quod ego ultro interpreter,
ad oculos Pygmalionis.

295. *Adest*, quia illa mox uterum
fert. *Coruua lunæ coguntur*, crescunt
in plenum orbem. *Paphos* non nisi
urbs Cypri, quam condidit vel hic Pa-
phus, vel secundum Pausaniam Aread.
p. 607. Agapenor, quum, Ilio everso,
classis Arcadum ibi appulisset; vel
juxta Apollod. III. xiv. 3. Cinyras,
Syriorum rex. Ibi templum Veneris
celebratissimum; Tacit. Hist. ii. 3.

298—502. Cf. Hygin. fab. 58; An-
ton. Lib. cap. 34; Apollod. III. xiv.
4; Tzetzes in Lycophr. p. 60; Schol.
Theocrit. ad Id. i. 107; Serv. ad Virg.
Ecl. x. 18. et Æn. 5. 72; Fulgent.
Mythol. iii. 8.

Dubia omnia sunt et incerta, quæ
Veteres et de parentibus et de patria
Cinyræ tradunt: vid. Munckerus ad
Anton. Liberal. d. 1. et Meursius de
Cypro, ii. 9. Thiante natum eum
perhibent multi; Sandoci filium facit

Apollod. Neque ex hoc loco aliquid
definiri potest. MSS omnes, *Editus*
et *ille est*, quod Constant. Fan. muta-
vit in *Editus hac ille est*, ut statuæ
animatæ et Pygmalionis filius fuisse
dicatur. Sed Heinsius malebat, *Edi-
tus hoc* (scilicet Papho) *ille est*. Et
Paphi filius vocatur ab Hygino, fab.
242 et 270; Assyriorum regem eum
faciunt Hyginus, fab. 58 et 242;
Apollodorus, d. 1. Cyprium eum re-
gem fuisse (sic etiam Homerus, Iliad.
Λ. 21. ubi Agamemnonem thorace
donat,) qui ditatam meretriculam,
Venerem nomine, inter Deos retulerit,
Venerique Cypriæ arcana sacra insti-
tuerit, quibus multos initiaverit, tra-
dunt Clemens Alexandr. Protrept. p.
5; Arnob. advers. Gentes, lib. iv. p.
143. et lib. v. p. 169; Firmicus, de
Errore profan. relig. p. 34. Sed si
Cinyras tempore belli Trojani vixit,
ut Homeri auctoritate constat, non
bene Orpheo dicendam hanc fabulam
Noster dedit.

300. *Dira canam.*] Exardescit ani-
mus Orphei atrocitate rei; hinc præ-
mittit præfationem de nefando flagitio,
quod narraturus est. *Dira*, amorem
a Diis iratis immissum, a furiis injec-
tum; confer versum 313. *Procul*
hinc, etc. ex noto illo, ἐκάς, ἐκάς ἐστὲ
βέβηλοι, quo profani arcentur sacris,

Aut, mea si vestras mulcebunt carmina mentès,
 Desit in hac mihi parte fides; nec credite factum;
 Vel, si credetis, facti quoque credite pœnam.
 Si tamen admissum sinit hoc Natura videri,
 Gentibus Ismariis, et nostro gratulor orbi; 305
 Gratulor huic terræ, quod abest regionibus illis,
 Quæ tantum genuere nefas: sit dives amomo;
 Cinnamaque, cõstumque suam, sudataque ligno
 Tura ferat, floresque alios Panchaia tellus,

sed hoc loco castæ animæ filiarum atque patrum a sceleris horrendi auditione. *Mulcebunt*. Verborum elegantia et affectuum notatione, qua mirum in modum se commendat hæc fabula, tenebunt et delectabunt.

305. *Ismariis*, Thracibus, ab *Ismaro*, monte Thraciæ. Burmanno, qui putat, hæc ex sua persona dixisse Ovidium, mirum videtur, ita gratulari poetam Thraciæ, ubi modo ver. 83. Orpheus docuerat, amorem in teneros transferre mares, quasi pæderastia minus scelus incesto esset. Fuit sane minus scelus ex opinione pæderastarum, et omnino Græcorum; sua enim cuique flagitia parvi momenti esse videntur. Nostro orbi, parti orbis terrarum, quam nos incolimus. *Gratulari* nunc felicem prædicare, ut iii. Art. Am. 121. *Tantum nefas*, tam nefariam mulierem. Ab impiis hominibus quam remotissimi esse cupimus.

308. *Cinnamaque costumque suam*.] De costo vide infra. *Sit dives amomo*, etc. Valeant opes Arabiæ, eas non curamus nec invidemus, quum illa regio arborem ferat e tam scelestam muliere ortam. *Panchæa*, Arabiæ regio. Vossius ad Virgil. Georg. ii. 139. insulam putat esse sacram Euhemeri poetæ, eamque fabulosam, in parte Arabiæ orientali, quæ omnis generis aromata mittere credita sit. Cf. infra ad versum 476. *Dives Panchaia* etiam

Tibullus, III. ii. 23; *Dives Arabs*, IV. ii. 18; *Turiferis Panchaia pinguis arenis*, apud Virgilium, Georg. ii. 139. Et illæ Arabum divitiæ (de quibus conf. Claudianus, Nupt. Hon. 92 sqq.) in proverbium abierunt. Tam in Arabia, quam in Armenia et Media nascebatur *amomum*, fruticis odorati et uvas ferentis genus; Plinius, xii. 13: sed deinde de omni aromate sincero dictum docet Salmasius ad Solin. p. 284. *Cinnamum* non tulit Arabia, sed secundum Plinium, xii. 19. ab Æthiopicis (forte a Sinensibus) importatum est. Costi radix et folia eximio odore, hinc Indis in maximo pretio. Plinius, xii. 12. *Tura* solis Sabæis, Arabiæ populo, concessa, sudautia ex arboribus incisis. Plinius, xii. 14; Virgil. Georg. ii. 117. *Flores*, plantas, frutices. Sed omnia illa bona superat illud nefas. Non poterat acrius aversari Myrrhæ furorem. In Arabia igitur mutata est Myrrha, et hinc etiam fugit ver. 478. Itaque nec Assyriorum, nec Cypriorum rex esse potuit Cinyras. Glareanus suspicatur, Cinyram Fapho fratri Cypri imperio cecidisse in Arabiam, ubi Myrrham genuerit. Sed quum nesciamus, quos auctores Ovidius secutus sit, nihil hic certo dici potest. In Libano monte eam natam esse, auctor est Antoninus Liberalis.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Hoc prohibete nefas, scelerique resistite tanto ;
 Si tamen hoc scelus est : sed enim damnare negatur
 Hanc Venerem pietas ; coeuntque animalia nullo
 Cetera delectu ; nec habetur turpe juvencæ 325
 Ferre patrem tergo : fit equo sua filia conjux ;
 Quasque creavit, init pecudes, caper : ipsaque, cu-
 Semine concepta est, ex illo concipit ales. [jus
 Felices, quibus ista licent ! humana malignas
 Cura dedit leges, et quod Natura remittit, 330
 Invida jura negant : gentes tamen esse feruntur,
 In quibus et nato genetrix, et nata parenti
 Jungitur, et pietas geminato crescit amore.
 Me miseram, quod non nasci mihi contigit illic,
 Fortunaque loci lædor ! quid in ista revolvor ? 335

320. *Et secum.*] Sequitur soliloquium, in quo mox affectus vincit, mox sana ratio, ut supra ix. 473 sqq. in fluctuatione Byblidis. Primum sana satis est, et Deorum auxilium implorat: *Quo mente feror* bene de iis, qui sentiunt se furiosa consilia capere. Moliri de omni conatu. Pietas, reverentia parentibus debita, spectatur ut numen. *Sacrata*, sacra, ut Virgilius, *Æn.* ii. 157.

324. *Coeunt nullo delectu.*] Olim edebatur nullo delicto ; Heinsius malit dilectu, sine causa: *diligere* enim et diligere verba ejusdem notionis esse docet Burmannus plurimis exemplis, quem vide. Sed nota in sqq. varietatem orationis, qua concubitus exprimitur: *nullo delectu*, sine discrimine.

329. *Humana cura*, pro homines, qui curam gerunt rerum, ut i. 48. *cura Dei*. *Malignas*, invidas, quæ invident hominibus Venerem concessam. *Remittere*, concedere, veniam dare. *Gentes* tam efferatas et immanes unquam fuisse credibile non est. Ingeniose tamen illum morem commendat, *pietas*

geminato crescit amore. Potuisset etiam, ut supra Byblis, Deorum auctoritates commemorare. Jupiter enim et matri stuprum inferre voluit, et cum filia concubuit ; sed recte illas omisit Noster in flagitio, cujus sceditatem omni modo aversatur. Equidem gentes tam efferatas, ut ait c. v. Gierig, unquam extitisse non crederem, nisi Trogloditæ, Æthiopes, brutorum more viventes, promiscua conjugia inter se habuissent ; nisi ipse Attila, ille Hunnorum tyrannus, suam filiam sibi matrimonio junxisset inter plaudentium populorum gaudia et acclamationes.

335. *Fortuna loci lædor*, fortunam habeo adversam, quod nata sum in iis locis, ubi tam malignæ leges. *Fortuna loci* etiam inter Deas relata ; I Fast. 209. Ea casus locorum regebat, eique fata sua, quorum causas non intelligebant, homines ascribebant ; supra iv. 565 ; Lucanus, iv. 661. Ad eam igitur etiam nativitatem suam refert Myrrha. *Læditur Fortuna* is, qui fortunam habet novercam. iv. ex Pont. vi. 39.

Spes interdictæ, discedite : dignus amari
 Ille, sed ut pater, est : ergo si filia magni
 Non essem Cinyræ, Cinyræ concumbere possem.
 Nunc quia tam meus est, non est meus ; ipsaque
 damno 339

Est mihi proximitas : aliena potentior essem.
 Ire libet procul hinc, patriosque relinquere fines,
 Dum scelus effugiam : retinet malus error amantem,
 Ut præsens spectem Cinyram, tangamque, loquar-
 Osculaque admoveam, si nil conceditur ultra. [que,
 Ultra autem sperare aliquid potes, impia virgo ? 345
 Nec, quod confundas et jura et nomina, sentis ?
 Tune eris et matris pellex, et adultera patris ?
 Tune soror gnati, genetrixque vocabere fratris ?
 Nec metues atro crinitas angue Sorores,
 Quas, facibus sævis oculos atque ora petentes, 350
 Noxia corda vident ? at tu, dum corpore non es
 Passa, nefas animo ne concipe : neve potentis

336. *Dignus amari.*] Art. Amat. i. 285. *Myrrha patrem, sed non ut filia debet, amavit.* Magni Cinyræ. Ditissimus et potentissimus fuit Cinyras. A Suida in Κίνυρα, vocatur ζάπλουτος. Fuit etiam proverb. Κινύρου πλουσιώτερος apud Apostolium, Cent. xix. 40 ; Pindar. Nem. viii. 20. "Ὅσπερ καὶ Κινύραν ἔβρισε πλούτῳ ποντία ἔν ποτε Κύπρῳ. Tyrtaeus, Carm. iii. 6 : Εἰ πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινυρέοιο πλέον.

339. *Tam meus* dedit Heinsius ex Langermanni codice ; vulgo (et in nostris Regiis) *jum meus*. *Quia tam meus est*, etc. Oxymori speciem habet, quia tam propinquus mihi est, propterea non possum ei nubere. Sed talia vix esse videntur desperantis animi. *Proximitas* et alibi apud Nostrium occurrit. *Aliena*, si aliena, non

filia essem ; ix. 326. *aliena sanguine vestro*. *Potentior*, beatior, ut iv. 325. Schirachius explicat, *potentior voti*.

341. *Ire libet procul hinc.*] Propertius, III. xx. 9. *Unum erit auxilium : mutatis, Cynthia, terris, Quantum oculis, animo tam procul ibit Amor.*

342. *Errorem* apud poetas de insano amore dici, docet Heinsius ; Trist. I. ii. 99. *si me malus abstulit error.*

346. *Confundas nomina.*] Illa nominum confusio vel maxime docet Naturam aversari talem concubitum.

347. *Matris—patris.*] Ænigma simile posuit de se Œdipus in Thebaide Senecæ, ver. 134 : *Avi gener, patrisque rivalis sui, Frater suorum liberum, et fratrum parens ; Uno avia partu liberos peperit viro, Ac sibi nepotes.*

352. *Nefas concipe* ; vide ad versum 404. *Potens natura*, quæ multum

Concubitu vetito naturæ pollue fœdus.

Velle puta; res ipsa vetat: pius ille, memorque
Juris; et, o! vellem similis furor esset in illo!" 355

Dixerat: at Cinyras, quem copia digna procorum,
Quid faciat, dubitare facit, scitatur ab ipsa,
Nominibus dictis, cujus velit esse mariti.

Illa silet primo, patriisque in vultibus hærens,
Æstuat, et tepido suffundit lumina rore. 360

Virginei Cinyras hæc credens esse timoris,
Flere vetat, siccatque genas, atque oscula jungit.

Myrrha datis nimium gaudet; consultaque, qualem
Optet habere virum, " similem tibi," dixit: at ille
Non intellectam vocem collaudat; et, " esto 365

Tam pia semper," ait: pietatis nomine dicto,
Demisit vultus sceleris sibi conscia virgo.

Noctis erat medium; curasque et corpora somnus

valet, quæ potest leges præscribere, quas nemini violare licet. Etiam Horat. II. Sat. i. 51. *Imperet hoc natura potens*, et Noster, ix. 757. in similitima re, *At non vult Natura, potentior omnibus istis*. Vulg. *parentis Nat.* nunc vix loc. habet. Nec placet conjectio Burmanni *patentis*, quam ipse sic explicat: "Natura patet satis late, et ut ex omnibus eligas, permittit, dummodo a patris vetito concubitu te contineas." *Fædus*, leges, quas liberis et parentibus præscribit *Natura*.

356. *Cinyras, quem copia*, etc.] Sequitur locus suavissime scriptus et plenus tenerrimo affectu: *copia digna*; Oxoniensis et unus Heinsii, *copia magna*; quod ex interpretatione fluxit; Virgilius, Georg. i. 507. *dignus honor*, magnus. *Nominibus dictis*, expositis procorum nominibus; *ταύτην διὰ κάλλος πλεῖσται καὶ ἐκ πόλεων πλείστων ἐμνήστευον*, ait Antoninus Liberalis. *Cujus mariti*, deest *conjug*,

more Græcorum. Sic iii. 283. *esse Jovis*.

361. *Virginei—timoris*.] Parum refert, utrum *timoris* an cum multis MSS. *pudoris* legas: ambæ enim illæ affectiones animi conjunctæ fere esse solent; vid. Plato Euthyphr. p. 26. edit. Fisch.

364. *Similem tibi*.] Callide se expedit Myrrha, fere ut ver. 276 Pygmalion.

368. *Somnus solvit*, relaxat, corpora, membra corporis antea intenta, (vide ad vii. 185.) idemque *solvit curas*, facit, ut homines liberentur curis. Passim occurrit, *curis solutus* et *exolutus*. Vid. Schwarzius ad Plinium, Paneg. 79: *solvere* igitur nunc in dilogia positum. Similiter Tibullus, III. iii. 21. *mentes hominum curæque levantur*. *Indomito*, ἀδαμάστω, ardentissimo. *Indomitus amor*, ii. Trist. 585; *indomitæ iræ*, supra v. 41. *Retractat*, repetit secum, ut iv. 568.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Pervenisse ferunt, limen servantis alumnae.
 Surgit anus, reseratque fores; mortisque paratae
 Instrumenta videns, spatio conclamat eodem, 385
 Seque ferit, scinditque sinus, ereptaque collo
 Vincula dilaniat: tum denique flere vacavit;
 Tum dare complexus, laqueique requirere causam.
 Muta silet virgo, terramque immota tuetur;
 Et deprensa dolet tarda conamina mortis. 390
 Instat anus; canosque suos, et inania nudans
 Ubera, per cunas alimentaque prima precatur,
 Ut sibi committat, quidquid dolet: illa rogantem
 Aversata gemit: certa est exquirere nutrix: [que
 Nec solam spondere fidem: "Dic," inquit, "opem-

cum. *Nutricem* hanc Antonin. Liberalis, 24. Hippolyten vocat. *Limen servantis alumnae*, custodiae causa cubantis juxta cubiculum alumnae: *servare* passim pro observare, custodire.

384. *Mortis paratae*, quam ipsa sibi parabat, aut ad quam instrumenta paraverat: *parare mortem*, ut *parare vim*, *fugam*, etc. *Instrumenta*. Zonam laquei vice de *poste revinctam*. Quum cunctationi locus non esset, omnia facit *spatio eodem*. Et ut multitudo rerum simul peractarum facilius sentiatur, ter repetitur *que*. *Dilaniat*, rumpit. *Tum denique*, quum opem tulisset, seque a summa animi perturbatione collegisset. *Non vacat flere*, adhibetur tum, quum res non lacrimas poscit, sed actionem, fortitudinem, auxilium, etc. iv. 694. *Laquei*, scilicet collo injecti.

389. *Muta silet* dictum ut *muta silentia*, versu 53, et iv. 433. ubi vide notam. *Tuetur*, intuetur. *Tarda* referri proprie debuisset ad *conamina*.

391. *Canosque suos*, etc.] Olim alumnae nudaverat plena lactis ubera, nunc *inania*. Solennis autem haec nutricum et matrum obtestatio; vide

Homerum, Il. X. 80 sqq; Senecam, Hipp. 246. et Herc. Œt. 925.

393. *Rogantem aversata*.] Gierig interpretatur: "Nil respondens roganti, quod signum est contemptus et aversationis." Haec interpretatio mihi nimis severa videtur; nulla est causa cur Myrrha nutricem suam contemnat atque detestetur: non alius nempe sensus verbis Gierig dandus est; et aliter intelligendum est *aversata*, quod hoc loco est simpliciter avertens vultum a nutrice, praeter metu aut verecundia. Sic apud Livium, lib. iii. *sed alii aversantur preces, aut verecundia, aut metu*: hic locus nostro plane est similis; ex quo forsitan aliqui, Mediceus scilicet, et Argent. et Thysii, pro *rogantem* invexerunt *precantem*. Etiam Quintilianus, viii. 3. *ego certe mihi cernere videor eorum qui aderant tacitam aversationem ac timidam verecundiam*. Ex quibus nullum de sensu illius verbi superesse dubium puto. *Certa est*, ut ix. 43. *certi non cedere*.

395. *Nec solam*, etc.] Nota in sequentibus operam et sedulitatem nutricis, qua rem exquirat. Post *spon-*

Me sine ferre tibi; non est mea pigra senectus.
 Seu furor est; habeo quæ carmine sanet, et herbis:
 Sive aliquis nocuit; magico lustrabere ritu:
 Sive est ira Deûm; sacris placabilis ira.
 Quid rear utilius? certe fortuna domusque 400
 Sospes, et in cursu est: vivunt genetrixque, pater-
 Myrrha, patre audito, suspiria duxit ab imo [que."
 Pectore: nec nutrix etiamnum concipit ullum
 Mente nefas; aliquemque tamen præsentit amorem;
 Propositique tenax, quodcunque sit, orat, ut ipsi
 Indicet, et gremio lacrimantem tollit anili.
 Atque ita complectens infirmis membra lacertis;
 "Sensimus," inquit; "amas: et in hoc mea, pone
 timorem, 408
 Sedulitas erit apta tibi: nec sentiet unquam
 Hoc pater." Exiluit gremio furibunda, torumque
 Ore premens; "Discede, precor, miseroque pudori
 Parce," ait: instanti, "discede, aut desine," dixit,

dere fidem debebat sequi, sed opem etiam ferre. Verum mutavit orationem et nutricem ipsam loquentem induxit. Sqq. de furore, quem philtrea excitant, accipienda. Noster, Art. Am. ii. 106. *Philtrea nocent animis, vimque furoris habent.* Confer. Juvenalis, Sat. v. 609 sqq. Talis furor sanari etiam solebat *magico ritu* seu magicis artibus, quas commemorat Plinius, xxxii. 10. In iis herbæ potissimum et *carmina*, quibus etiam *nocebatur*. Propertius, III. iv. 25. *Non me moribus, sed herbis improba vicit;* et viii. 23. *Quid queror, heu, misero carmen nocuisse? quid herbas? Habeo magam, quæ,* etc. *Lustratio* fiebat etiam ad depellenda mala, ut morbos, etc. Tibullus, I. v. 11.

400. *Rear*, conjiciam. Certe *fortuna domusque*, etc. Calamitates tibi

tuæque domo nullæ sunt. In cursu est, prospere tibi tuisque omnia cedunt. Passim apud Nostrum *dolor, furor, spes*, etc. dicuntur *in cursu esse*: vide Heinsium. Alibi *concupere nefas* est vel excogitare nefas, vel excogitatum committere. Sic Cicer. Cat. ii. 4. *concupere scelus*; Tuse. i. 30. *concupere fraudes*; Horat. II. Od. xiii. *quidquid concipitur nefas*. Sed hoc loco *concupere mente* nil aliud nisi, suspicam.

407. *Complectens—membra.*] Pro *membra* unus Mediceus *nata*, quod venustum videbatur Heinsio, quia *natae* *alumnæ* vocabantur a nutricibus, et hæ vicissim matres ab alumnis: recepit vero *colla* secundo Palatino.

410. *Exiluit.*] Et gestibus et verbis præclare expressit furorem.

Quærere, quid doleam: scelus est, quod scire laboras.” 413

Horretanus; tremulasque manus annisque metuque
Tendit, et ante pedes supplex procumbitumnæ:
Et modo blanditur; modo, si non conscia fiat,
Terret, et indicium laquei, cœptæque minatur
Mortis: et officium commisso spondet amori.
Extulit illa caput, lacrimisque implevit obortis
Pectora nutricis; conataque sæpe fateri, 420
Sæpe tenet vocem; pudibundaque vestibus ora
Texit: et, “O,” dixit, “felicem conjuge matrem!”
Hactenus; et gemuit: gelidos nutricis in artus,
Ossaque, sensit enim, penetrat tremor; albaque
Vertice canities rigidis stetit hirta capillis: [toto
Multaque, ut excuteret diros, si posset, amores,
Addidit: at virgo scit se non falsa moneri:
Certa mori tamen est, si non potiatur amato. [rente.”
“Vive,” ait hæc; “potiere tuo;” non ausa, “pa-
Dicere, conticuit; promissaque numine firmat. 430
Festa piæ Cereris celebrabant annua matres

417. *Indicium laquei.*] Hoc est, minatur se indicaturam patri, quod se suspendere laqueo Myrrha voluerit.

422. *O, dixit;* etc.] Laudat hæc verba, et inter emphases, quum ex aliquo dicto latens aliquid eruitur, refert Quintilianus, *Inst. Or.* IX. ii. 64. Nempe rerum turpium confessionem ambiguis verbis et obscuris edere solent homines.

424. *Sensit,* intellexit vim illorum verborum. Nimis cumulatis verbis exornavit illud, steterunt comæ. *Canities—capillis,* id est, cani capilli steterunt rigidi et hirti. *Diros.* Vide ad versum 300.

430. *Promissa numine firmat* breviter et satis eleganter mihi dictum

videtur pro, per numen jurans. Burmannus vero prioris Gronovii MS. lectionem præfert: *Dicere, jurato promissaque numine firmat.* Causa hoc præferendi fuit hæc, quia *jurare numen pro, jurare per numen* recte dicitur: vid. Drakenb. ad Silium, viii. 105.

431. *Festa piæ Cereris.*] In honorem Cereris *Ἐσμούφορον*, s. legiferæ, annua sacra a multis Græciæ civitatibus, maxima autem religione ab Atheniensibus, celebrabantur, Thesmophoria inde dieta. Eaque sacra sine dubio et hoc loco intelligenda sunt. Agebantur enim non nisi a feminis ingenuis inde a die 14 mensis Pyanepsionis (qui erat mensium autumnalium pri-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Flexerat obliquo plastrum temone Bootes.
 Ad facinus venit illa suum: fugit aurea cælo
 Luna; tegunt nigræ latitantia sidera nubes;
 Nox caret igne suo: primos tegis, Icare, vultus; 450
 Erigoneque pio sacrata parentis amore.
 Ter pedis offensi signo est revocata: ter omen
 Funereus bubo letali carmine fecit. [dorem;
 It tamen; et tenebræ minuunt, noxque atra pu-
 Nutricisque manum læva tenet; altera motu 455

447. Bootes.] De Boote ejusque plaustro vide ad ii. 176. Is ubi media nocte culmen cœli attigit, et inde vergere incipit, *flectit plastrum*, quod tunc obliquum *temonem* habet; Lucanus, ii. 237. *Parrhæsis obliquos Helice quum verteret axes*; infra xi. 257. *inclinato temone*: contra equi solis surgunt elato *temone* apud Claudianum, Olybr. Cons. 4. Jam antiquissimi poetæ a siderum septentrionalium culminatione mediam noctem designârunt; vide Heynii Excursus, ii. ad Æn. ii.; et Brouckh. ad Propertium, I. eleg. xvi. 23.

448. *Ad facinus venit.*] Egregie hæc finxit rei turpitudinis declarandæ causa. Luna et sidera se abscondebant, ne offenderentur aspectu tam nefarii facinoris, et ut res tam atrox in densissimis tenebris perpetraretur. Fugit cælo, tegitur nubibus, ut non cernatur, ut fugisse videatur; Virg. Georg. i. 441. *sol conditus in nubem medio refugit orbe. Suo*, nocti proprio et usitato. Sic Virgilius, Georg. iv. 190. *de apibus, somnus suos. Primos tegis, Icare, vultus.* Commode *Icarum* præ pudore se abscondentem inducit, cujus filia Erigone pia satis in patrem fuerat. Nempe *Icaro* (quem alii *Icarium* appellant; vide Munker. ad Hyginum, fab. 130) a pastoribus Atticis, quos ebrios fecerat, interfecto, Erigone adeo doluit patris mortem, ut super

corpus ejus in arbore suspendio vitam finiret. Deorum voluntate ambo inter sidera relati sunt. Erigone signum Virginis, Icarus Bootes in sideribus est dictus. Hygin. dicto loco, et P. A. ii. 4: et ab eodem fab. 254. Erigone inter mulieres piissimas refertur: confer. Tibullus IV. i. 9 sqq. *Sacrata*, inter sidera relata; vide ad ix. 88. *Pio amore*, propter pium amorem.

452. *Ter pedis offensi*, etc.] Neque infaustis omnibus, iisque ter repetitis, a conatu suo deterreri potuit. *Offensio pedis in limine maxime sinistrum signum*, id est, omen, apud Veteres; videatur Tibul. I. iii. 19. et Noster I. Trist. iii. 55; Amor. I. xii. 4. Tertium demum omen priora firmabat; Heroid. iv. 7 sq. Hinc etiam superstitiosi ter sortilegorum sortes tollere solebant; Tibullus, I. iii. 11. De bubone vide ad v. 543. Nostris dicitur *der Schuhu*, estque e genere strigum, de quibus ad vii. 269. diximus. *Carmin* letale, cantus lugubris malum exitum præsagens.

454. *Minuunt pudorem*, quia non verendum erat, ut animadverterentur a quopiam.

455. *Nutricisque manum*, etc.] Hic locus ingeniose scriptus, ita ut virginem palpantem in tenebris et cum tremore accedentem ad patris lectum veluti oculis cernamus. *Motu cæcum iter explorat*, Novem tactu: egregie

Cæcum iter explorat: thalami jam limina tangit;
 Jamque fores aperit; jam ducitur intus: at illi
 Poplite succiduo genua intremuere; fugitque
 Et color, et sanguis, animusque relinquit euntem.
 Quoque suo propior sceleri, magis horret, et ausi
 Pœnitet, et vellet non cognita posse reverti. 461
 Cunctantem longæva manu deducit; et alto
 Admotam lecto quum traderet, "Accipe," dixit;
 "Ista tua est, Cinyra:" devotaque corpora junxit.
 Accipit obscæno genitor sua viscera lecto; 465
 Virgineosque metus levat, hortaturque timentem.
 Forsitan ætatis quoque nomine, Filia, dicat;
 Dicat et illa, Pater, sceleri ne nomina desint.
 Piena patris thalamis excedit; et impia diro
 Semina fert utero; conceptaque crimina portat. 470
 Postera nox facinus geminat; nec finis in illa est.
 Quum tandem Cinyras, avidus cognoscere amantem
 Post tot concubitus, illato lumine vidit
 Et scelus, et natam; verbisque dolore retentis,

motu dextræ cæcum iter explorat.
Cæcum iter, via, qua incedebat in tenebris, quam cernere adeo nequibat. Hanc *motu dextræ explorat*, palpat manu, an obstet aliquid, quo offendantur. Expressit autem Tibul. II. i. 76 sqq: "Ad juvenem tenebris sola puella venit, Et pedibus prætentat iter; suspensa timore, Explorat cæcas cui manus ante vias." Virgilius, Mor. 6. *Sollicitaque manu tenebras explorat*; confer et Cirin, 209 sqq. Mox singulas ejus actiones recenset, *limina tangit*, etc. Iis, quibus animus linquitur, aut qui tremunt, suavi imagine tribuitur *poples succiduos*, id est, labans; *poples defectus*, id est, deficiens, xiii. 477.

462. *Cunctantem longæva manu.*] Nutrix, quoniam videbat, si virgo

frustra esset reversa, mox rediturum furorem, ipsa cunctantem deducit. *Altus erat lectus magnificentiæ causa.* *Junxit*, fecit ut jungerentur.

465. *Obscænus*, in quo res obscena agitur. *Viscera.* Tibullus, I. vi. 66. *nata sanguis est tuus.*

468. *Sceleri ne nomina desint*, ut ipsi nominibus utantur, quibus scelus indicetur. *Plena patris*, plena seminis paterni. Plautus, Amphytr. *Sed quum te gravidam, et pulchre plenam aspicio, gaudeo.* Noster, xi. 265. *ingenti-que implet Achille.* *Concepta crimina*, foetum per crimen conceptum; iii. 268. *manifesta crimina pleno fert utero.*

473. *Illato lumine.*] Quatuor allato lumine: sed *inferre lumen* phrasin propriam esse probat Burmannus.

Pendenti nitidum vagina deripit-ensem. 475
 Myrrha fugit, tenebris et cæcæ munere noctis
 Intercepta neci ; latosque vagata per agros,
 Palmiferos Arabas, Panchæaque rura relinquit,
 Perque novem erravit redeuntis cornua lunæ;
 Quum tandem terra requievit fessa Sabæa ; 480
 Vixque uteri portabat onus : tum nescia voti,
 Atque inter mortisque metus, et tædia vitæ,
 Est tales exorsa preces : “ O, si qua patetis
 Numina confessis, merui, nec triste recuso 484
 Supplicium : sed, ne violem vivosque superstes,
 Mortuaque extinctos, ambobus pellite regnis :
 Mutatæque mihi vitamque necemque negate.”
 Numen confessis aliquod patet : ultima certe
 Vota suos habuere Deos ; nam crura loquentis

476. *Munere*, beneficio, ope. *Intercepta* melius quam erepta ; vide ad viii. 291. Regii nostri habent *Intercepta neci est* ; jampridem monuimus recentiores omittere sæpius τὸ est, et quidem sine necessitate, ac trunco sensu, sive quod eis videatur inutile, sive potius quod primi editores illud in codicibus non legerint, quum sit fere semper summam indicatum variis compendiorum lineolis. *Palmiferos Arabas*. Apud quos multæ palmæ nascuntur. *Panchæa*, etc. Si, relicta *Panchæa*, novem menses erravit, et tandem inter *Sabæos* requievit, quo modo supra ver. 309. *Panchæa* dici potuit hanc arborem protulisse ? Nonnulli Veterum *Panchæam* faciebant *Sabææ* (hodie *Yemen*) partem. Ita dicendum esset, Myrrham post longos errores rediisse in patriam. Glareanus ad superiorem locum monet, in fabulis, tot diversis modis proditis, frustra exactam temporis et locorum rationem quæri. Petitus illum locum mutatum volebat ; vide ibi Varr. lect.

479. *Redeuntis lunæ*.] Septem *radiantis lunæ* ; redire passim de sole, luna, sideribus, anno, die ; vide Heinsium et Burmannum. Nostri Regii *redeuntis* ; male *radiantis*, nam luna mutuatur *radios* a sole.

481. *Nescia voti*, nesciens, quid optet. Patere eleganter dicuntur qui alios facile exaudiunt, metaphora petita a locis, ad quæ facilis est accessus.

486. *Ambobus regnis*, vivorum scilicet et mortuorum, nec vivere me sinite, nec mori : etiam apud Anton. Liber. εὐχεται μήτε παρὰ ζῶσι, μήτ' ἐν νεκροῖς φανῆναι. *Mutatæque mihi*, etc. Hic versus abest in Mediceo. Sublato hoc versu, sensus hæret, nec bene intelliguntur quæ præcedunt, *ambobus pellite regnis* ; recte igitur eum habent nostri Regii.

489. *Suos*, propitios, *habuere Deos*, exaudita sunt a Diis ; sic et iv. 373. pro quo iv. 164. *Vota tetigere Deos* : Tibul. III. iii. 28. *non meus Deus est inimicus, iratus* : Virgilius, Æn. ii. 396. *haud numine nostro, nobis non*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Est honor et lacrimis; stillataque cortice Myrrha
Nomen herile tenet, nullique tacebitur ævo. [fans,

VIII. At male conceptus sub robore creverat in-
Quærebatque viam, qua se, genetrice relicta, 504
Exereret: media gravidus tumet arbore venter:
Tendit onus matrem; nec habent sua verba dolores;
Nec Lucina potest parientis voce vocari.

Nitenti tamen est similis, curvataque crebros
Dat gemitus arbor, lacrimisque cadentibus humet.
Constitit ad ramos mitis Lucina dolentes, 510
Admovitque manus, et verba puerpera dixit.

Arbor agit rimas, et fissa cortice vivum [bis
Reddit onus, vagitque puer; quem mollibus her-
Naides impositum lacrimis unxere parentis:
Laudaret faciem livor quoque; qualia namque 515

503—739. Adonis, ex hoc incesto concubitu natus, propter pulchritudinem amatur a Venere. Apollodorus, III. xiv. 4; Tzetzes in Lycophr. p. 133; Hyginus, fab. 248—271: eundem mythum Hesiodus et Panyasis, ab Apollodoro laudati, retulerant. Ille Adonin Phœnicis et Alpheisibœæ, hic Thiantis, Assyriorum regis, filium fecerat. Male, nefario concubitu. Sed partus prodigiosus. Sed et Apollodorus δεκαμηνιαίῳ δὲ ὑστερον χρόνῳ, τοῦ δένδρου ῥαγέντος, γεννηθῆναι τὸν λεγόμενον Ἄδωνιν. Vividis coloribus mulier parturiens describitur. Tendit, extendit; Amor. II. xiii. 20. latens corpora tendit onus; alia loca collegit Burmannus. Arbor illa nec ventrem, nec dolores habere poterat, quia ver. 499. cum corpore sensus amisisse dicitur. Rectius lacrimantem fingere potuit propter ver. 500.

508. *Crebros dat gemitus.*] Florentinus S. Marci *spissos dat gemitus*, pro diversa lectione; quod exemplis ab hoc loco alienis illustrare vult Heinsius.

510. *Constitit—Lucina, etc.*] Apud Hyginum, fab. 164. et Fulgentium, iii. 8. pater gladio ferit arborem, et sic prodit Adonis. Apud Antoninum mater abortum facit, et Thias pater se interficit. Mitis, quia sua sponte, non vocata, adest laboranti: alibi *lenis Lucina*. *Ad ramos*, ad arborem. *Puerpera*, quæ adjuvant puerperium: contra ix. 301. carminibus partus Alcmenæ retinebatur.

512. *Fissa cortice.*] Plerique *fisso*; sed vide Heinsium ad iv. 375.

515. *Laudaret, etc.*] De hoc proverbio vide ad vi. 129: confer III. ex Pont. i. 82. *Nec te si cupiat lædere, livor habet. Pinguntur.* Quintus Palatinus *scribuntur*; unus Heinsii *pinguntur*. Burman. præfert, quod Francofurtensis MS. habet, *ponuntur*, cujus glossæ *pinguntur* et reliquæ varietates sint, quia ponere exquisite non modo de statuariis, sed etiam de pictoribus occurrit, ut apud Horatium, Od. IV. viii.: confer xii. 398.

Corpora nudorum tabula pinguntur Amorum,
 Talis erat: sed, ne faciat discrimina cultus,
 Aut huic adde leves, aut illis deme pharetras.
 Labitur occulte, fallitque volatilis ætas;
 Et nihil est annis velocius: ille sorore 520
 Natus, avoque suo, qui conditus arbore nuper,
 Nuper erat genitus; modo formosissimus infans;
 Jam juvenis; jam vir; jam se formosior ipso est:
 Jam placet et Veneri, matrisque ulciscitur ignes.
 Namque pharetratus dum dat puer oscula matri,
 Inscius extanti destrinxit arundine pectus. 526
 Læsa manu natum Dea reppulit, altius actum
 Vulnus erat specie, primoque fefellerat ipsam.
 Capta viri forma non jam Cythereia curat 529

519. *Labitur occulte, etc.*] Infans natus sensim adolevit; sed hoc orate et verbis exquisitis expressit. *Volatilis*, sex volubilis. Regii codices *volatilis*. Et hoc eleganter; scilicet pueritia quæ celeriter transit. *Fallit*, præterlabitur, ut non sentiatur: *fallere* de omnibus iis, quæ ita fiunt, ut non animadvertantur. Sic *decipere* diem IV. Trist. x. 114. eum ita transigere, ut non sentiantur ejus molestiæ. Eodem nunc redit occulte. Sic et Lucret. i. 314; Horat. I. Od. xii. 45. *Crescit occulto velut arbor avo Fama Marcelli.*

520. *Et nihil est annis velocius.*] Velocitatem illam egregie expressit tam cumulatione et repetitione vocum *nuper, modo, jam*, quam tota orationis forma. Ingeniose, *sorore, natus, avoque*. Nempe confusione illa nominum usus est, de qua vid. ver. 346. *Modo* nunc est, paulo post; neque enim solum de tempore vix elapso occurrit. *Se formosior ipso*, in virili ætate formosior erat, quam in infantia. Etiam ab Hygino, fab. 171.

refertur inter formosissimos, quos tulit antiquitas. *Matris ulciscitur ignes*: vide ad ver. 311; Hyginus, fab. 58. *qui (Adonis) matris pœnas a Venere est insecutus*. Lactantius, Arg. quem *Venus non minus dilexit, quam puella patrem Cinyram dilexerat, beneficio Cupidinis.*

526. *Destrinxit* meliores; vulgo *distrinxit*; Leidensis *perstrinxit*. *Altius*. Codex Regius A. *autius*: quod mendum forsitan a pronuntiatione scriptoris irrepsit; in pluribus enim Galliæ provinciis syllaba *al* in *au* corrupte mutata est, unde verbi gratia *Vaugirard*, pro *Valgirard* dictum fuit, ut mille aliis modis in plerisque provinciis. Porro qui, dictante librario, assidebant mensæ ut scriberent, non mirum est eos pronuntiationem in sua quisque provincia usitatam intrusisse; quod non semel, sed sexcenties codices manuscriptos perlegentibus animadvertendum fuit. LEM.

529. *Non jam Cythereia curat Litora.*] Dii, ubi potissimum coluntur, habitare dicuntur et quum aliorum

Litora : non alto repetit Paphon æquore cinctam,
 Piscosamque Gnidon, gravidamve Amathunta me-
 Abstinet et cælo : cælo præfertur Adonis : [talli.
 Hunc tenet; huic comes est; assuetaque semper
 in umbra

Indulgere sibi, formamque augere colendo,
 Per juga, per silvas, dumosaque saxa vagatur 535
 Nuda genu, vestem ritu succincta Dianæ;
 Hortaturque canes; tutæque animalia prædæ,
 Aut pronos lepores, aut celsum in cornua cervum,
 Aut agitat damas : a fortibus abstinet apris;

se transferunt, *spernere* (Horat. I. Od. xxx. 2.) *non* curare, relinquere illa loca. Veneri sacra Cythera, una ex Cycladibus. Paphos æquore cincta, quam Πάφον περιόρυσσαν dixit Alcmæon in H. Stephani Lyric. p. 628. Gnidus urbs Doridis, et Amathus, de cuius metallifodinis vide ad ver. 220. Gravidam metalli pro gravidam metallis ex Genevensi recepit Heinsius, quia apud Silium, libro ii. Mellis apes gravidæ. Mox suaviter additum, cælo præfertur Adonis; Heroid. iv. 36. Hippolytum videar præpositura Jovi. Tenet, non dimittit a se.

533. Assuetaque semper in umbra.] Alio etiam studio trahitur. De tali obsequio vide ad ver. 171; adde Heroid. iv. 37 sqq.; Tibullum, iv. 3. Olim molli vitæ assueta erat, nunc durum venatum amat. Mollium hominum est, indulgere sibi, obsequi cupiditati suæ, totumque esse in cultu corporis. Quomodo Venus colendo formam augeat, suaviter docet Claudianus, Nupt. Honor. 99 sqq. Colere, ornare, ut Art. Amat. iii. 225. dum coleris; Curtius VIII. ix. 21. lacertos auro colunt. Augere, conspiciendam magis, pulchriorem reddere, ut i. 530.

535. Dumosa sara.] Tres, clivosa-

que saxa; unus clivosaque rura. Supra iv. 777. exquisitius, silvis horrentia saxa fragosis: conf. Plinius, paneg. 81. ubi similiter molestiæ venatus describuntur. Nudæ genu erant venatrices. Sed e Virgilio, Æneid. i. 319. hoc translatum in h. l. putat Heinsius. Imo verisimilius est Nostrium expressisse illum locum. MSS. tamen hic valde variant, et quum plures habeant Fine genu, Fune genu, Pene genu (Regius noster B habet Fine genu,) Heinsius scribendum censet, Fine genus, ut genus sit secundus casus vel a genu, vel ab antiqua forma genus, quod utrumque exemplis allatis comprobatur. Fine autem genus sive genuum dictum esse, ut apud Avien. in Arat. fine manus; apud Nemesian. Cyneg. costarum sub fine; Claudianum Gigant. 79. femorum fine, etc. Hortatur canes vide ad iii. 242. Præda, fera capta, ut iii. 225. ubi vide notam: animalia tutæ prædæ, quæ tuto, sine periculo, capiuntur. Pronos, veloces, pernices. Etiam Remed. 201. pronum leporem; Horatius Art. Poet. 160. proni anni, et IV. Od. vi. 39. proni menses, celeriter præterlabentes. Metaphora petita a pronis rivis, qui rapido cursu feruntur. Celsum in cornua elegantius, quam celsis cornibus;

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Datque torum cespes : libet hac requiescere te-
cum," 556

(Et requievit,) " humo:" pressitque et gramen, et
Inque sinu juvenis, posita cervice, reclinis [ipsum ;
Sic ait ; ac mediis interserit oscula verbis :

Forsitan audieris aliquam certamine cursus
Veloces superâsse viros : non fabula rumor 561
Ille fuit ; superabat enim : nec dicere posses,
Laude pedum, formæne bono præstantior esset.

ganter, sedit in gramine et juxta Adonidem, ut ipsum attingeret, ut solent amantes. Heroid. iv. 97. Phædra Hippolytum hoc ipso Veneris et Adonidis exemplo adhortatur, ut quiescat subinde a venatu: *Sæpe sub ilicibus Venerem Cinyraque creatum Sustinuit positos quælibet herba duos. Renidens.* Nota est Venus *φιλομείδης* Homeri, et *ἡδύ γελοιήσασα*; vide Heinsium qui *renidens* ex Florentino S. Marci recepit, quum cæteri habeant vel *reclivis* vel *reclinis*, quod gratam satis imaginem exhibet: *reclinis*, qui tergo se inclinat ad aliquid; vide Interpretes ad Silium, v. 470. Sic os Adonidis, quocum loquebatur, intueri potuit *reclinis* Venus. Hoc igitur revocavi. Venus *acclinis* *florum cumulo* est apud Claudianum, xxxi. 4.

560—707. *Atalantas* duas habuit antiquitas: vide ad viii. 317. Nunc intelligenda Bœotica, Schœnei filia (vide ver. 609.) quam Noster minime, ut alii auctores, cum Arcadica confudit. Ei cursu superanti velocissimos viros antevertit Hippomenes, pomis jactis retardans ejus impetum; hinc ex fœdere eam duxit uxorem. Sed quum gratias ageret nullas Veneri, quam adjutricem habuerat in certamine, illa ambos ita irritavit, ut in luco Matris Deum concumberent;

idque ob facinus mutati sunt in leones. Conf. Hygin. fab. 185; Apollodorus, III. ix. 2; Palæphatus, cap. 14. Breviter fabulam Theocritus, Id. iii. 40 sqq. attigit. Tractaverat, ut ex Apollodoro patet, etiam Euripides. Hoc loco Venus ipsa, cujus magna pars in ea re fuerat, facunde eam et ordine narrat. *Non fabula rumor* ille fuit; sic *fabulæ manes* apud Horatium, I. Od. iv. 16: non est hæc fictio ad delectandum comparata; sed rumor, immo fama constans et certa. Confunditur tamen hæc fabula; quum enim duæ Atalantæ fuerint, Tzetzes, Palæphatus, et alii tribuunt hoc filiæ Jasii, quod erat filiæ Schœnei: Milanioni item, quod erat Hippomenis. LEM.

562. *Nec dicere posses.*] Unus Medicus *nec dicere promptum est*, quod Burmanno videtur ex xiii. 10. sumpsum. *Laude pedum, formæne*, etc. Hac duplici laude etiam secundum alios insignis erat; et inde pendet tota fabula. *Pedibus*, id est, cursu excellere summa laus apud Græcos; Homerus, Od. Θ. 147. Satis concinne *laus pedum* et *formæ bonum* sibi opponuntur. Non igitur præferendum ex multis MSS. *formane bona*. Formam sæpe *bonum* dici, docet Burmannus: *pedes* pro cursu solenne.

Scitanti Deus huic de conjuge; “Conjuge,” dixit,
 “Nil opus est, Atalanta, tibi; fuge conjugis usum:
 Nec tamen effugies, teque ipsa viva carebis.” 566
 Territa sorte Dei per opacas innuba silvas
 Vivit, et instantem turbam violenta procorum
 Conditione fugat: “Nec sum potiunda, nisi,”
 inquit,
 “Victa prius cursu: pedibus contendite mecum:
 Præmia veloci conjux thalamicque dabuntur; 571
 Mors pretium tardis: ea lex certaminis esto.”
 Illa quidem immitis; sed, tanta potentia formæ est!
 Venit ad hanc legem temeraria turba procorum.
 Sederat Hippomenes cursus spectator iniqui: 575
 Et, “Petitur cuiquam per tanta pericula conjux!”
 Dixerat; ac nimios juvenum damnârat amores.

564. *Scitanti*, oracula consulenti. Verbum proprium in hac re, monente Burmanno. De hoc oraculo cæteri nihil habent: Apollodorus *παρθένον ἑαυτὴν ἐφύλαττε καὶ θηρεύουσα ἐν ἐρημίᾳ διετέλει*, et postea, patre impellente, prodit in stadium. De *conjuge*: *Conjuge*; sollennis et grata Ovidio ejusdem vocis repetitio. *Usus conjugis*; concubitus; Remed. Amor. 357. *Veneris usus*. *Teque ipsa viva carebis*. Obscure, more oraculorum, transformationem ejus vaticinatur: te *ipsa carebis*, non eris ea, quæ nunc es, carebis animi corporisque bonis, quibus nunc frueris.

567. *Per silvas* melius, quam, in silvis: *per* enim eleganter ponitur, ubi aut de hominibus sparsis, diffusis, sermo est (iv. 405. *latitant per tecta sorores*), aut de vagantibus huc et illuc, ut hoc loco. *Vivit*. Mediceus *Ibat*, quod latinius putat Burmannus. *Violenta*; Tanaq. Faber corrigebat *violente*, quia perperam *violenta* cum *conditione* jungebat; sed Burmannus

defendit lectionem codicum et mittit lectorem ad Velleium, ii. 3. ubi *conditione* vel *conditionibus* simpliciter dici docte probat. *Violenta*, sæva, quæ crudelissimam conditionem proponit. *Pretium* passim est præmium, ut ix. 47; sed h. l. malo sensu, pœna, ut *præmium* viii. 503, et Phædr. IV. fab. xvii. 30. *Legem* illam secundum Hyginum, pater constituit. Vide ad ver. 599.

573. *Tanta potentia formæ*.] Etiam Art. Amat. iii. 258. et Propertium, III. xviii. 7. *forma potens*. *Ad hanc legem*, ad certamen, in quo tam dura lex proposita; hinc mox *cursus iniquus*.

575. *Hippomenes* vocatur etiam ab Euripide, Theocrito, et Hygino: sed a Schol. Apollonii *Hippomedon* vocatur; ab aliis, ut ab Apollodoro, *Melanion*. Sed *Melanion* secundum alios Arcadicam Atalantam habuisse dicitur. *Hippomenis* autem exemplum, qualè hic notatum, vel maxime formæ potentiam declarat.

Ut faciem, et posito corpus velamine vidit,
 Quale meum, vel quale tuum, si femina fias; 579
 Obstupuit: tollensque manus, “Ignoscite,” dixit,
 “Quos modo culpavi: nondum mihi præmia nota,
 Quæ peteretis, erant.” Laudando concipit ignem;
 Et, ne quis juvenum currat velocius, optat,
 Invidiaque timet. “Sed cur certaminis hujus
 Intentata mihi fortuna relinquitur?” inquit. 585
 “Audentes Deus ipse juvat.” Dum talia secum
 Exigit Hippomenes, passu volat alite virgo.
 Quæ quanquam Scythica non secius ire sagitta
 Aonio visa est juveni; tamen ille decorem
 Miratur magis; et cursus facit ipse decorem. 590

580. *Tollensque manus.*] Gestus veniam petentium, manus tollere.

584. *Invidiaque timet.*] Vulgo (et in nostris Regiis) *Invidiamque timet.* Invidendo aliis timet, ne quis victoriam sibi præripiat; qui sensus solet tali occasione excitari. Sic recte hæc verba et constituit et interpretatus est Micyllus, eademque lectio deinde comprobata est MSS. auctoritate. *Fortuna*, exitus certaminis: *fortunam* belli tentare passim apud historicos.

586. *Audentes, etc.*] Sententia hæc mirum in modum Veteribus placuit, et apud innumeros auctores occurrit. A Claudiano, Ep. ad Probin. 9. vocatur *Cei sententia vatis*, id est, Simoniadis, quanquam in vocem *Cei* et MSS. variant, et Interpretes dissentiunt. Sed cæteri dicunt *Audentes* *Fortuna juvat*: Noster, quia Venerem implorare constituerat, maluit *Deus*, quanquam *Deus* sæpe pro *Fortuna* ponitur. Virg. *Æn.* x. 284.

587. *Exigit*, deliberat: metaphora a libra petita, ad quam exigitur pondus rerum. Sequitur descriptio certaminis cursus, quacum confer Homerum, Il. Ψ . 740 sqq; Virg. *Æn.* v.

315 sqq. *Ales*, primum pro, alatus; deinde pro, celer. Etiam *volare* de celerrimo cursu. *Volucrum Schæneida* vocat Claudianus, Laud. Seren. 170. *Scythica sagitta.* *Scythæ*, gens bellica, quorum tela timenda; *Scythicus arcus* I. Pont. i. 79; *Scythica pharetra* III. Pont. viii. 19. Hinc hoc loco *Scythica sagitta* pro quacumque sagitta: confer vii. 776 sqq. *Ire*, currere. Etiam de volatu navis, quæ plenis velis currit: hæc vox occurrit, v. c. V. Trist. xiv. 44. *Aonio*, Bæoto. Vide ad iii. 147.

590. *Facit decorem.*] Magna commendatio, si quis omnia facit cum *decore*: confer viii. 27 sqq; Heroid. iv. 77 sqq; Tibul. IV. ii. 7 sqq. Jam phantasia Ovidii pingit rursus habitum decorum currentis virginis. Pedes quum illa celeriter et alte jactaret, plantæ attingebant *talaria*, tunicam talarem, quam venti retro dabant. *Refert oblata*, retro dat, ut offerantur. *Tergaque.* Quatuor collaque, ut Art. Amat. iii. 236. *fusos per colla capillos.* Regii nostri habent *tergæque*; etiam in loco a doct. Gierig citato alii legunt *fusos per terga capillos*, vide hunc

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Dant gemitum victi, penduntque ex fœdere pœnas.
 Non tamen eventu juvenum deterritus horum 600
 Constitit in medio; vultuque in virgine fixo;
 “Quid facilem titulum superando quæris inertes?
 Mecum confer,” ait: “seu me fortuna potentem
 Fecerit, a tanto non indignabere vinci; 604
 Namque mihi genitor Megareus Onchestius; illi
 Est Neptunus avus: pronepos ego regis aquarum;
 Nec virtus citra genus est: seu vincar, habebis
 Hippomene victo magnum et memorabile nomen.”
 Talia dicentem molli Schœneïa vultu
 Aspicit, et dubitat, superari an vincere malit. 610
 Atque ita, “Quis Deus hunc formosis,” inquit, “ini-
 Perdere vult? caræque jubet discrimine vitæ [quus
 Conjugium petere hoc? non sum, me iudice, tanti;
 Nec forma tangor: poteram tamen hac quoque
 tangi.

600. *Eventus*, fortuna, interitus; Hyginus, P. A. ii. 1. *eventum* suum dicere Dianæ. *Inertes* ad cursum referendum, tardi. *Facilem titulum*, gloriam, laudem facile parandam: vide iv. 644; viii. 433.

603. *Mecum confer.*] Verba haud dubie corrupta, sed MSS nil juvant; Heinsius conjicit, *Te mihi confer*. Sensus esse debet, *mecum contende cursu*. Græci quidem *συμβάλλειν* et *συνάπτειν* absolute ponunt, suppressis vocibus *ἀγῶνα* et *δυνάμεις*; sed Latinis insolens illa ellipsis. *Potentem*, scilicet cursu, velocem.

605. *Megareus* est apud Hyginum. *Onchestus*, urbs Bœotiæ, cujus rudera (in quibus templum et signum Neptuni Onchestii) Pausaniæ adhuc ætate extabant. Ibi olim habitaverat Onchestus, Neptuni filius: apud Pausaniam Bœot. p. 761. Onchesti filius

Megareus, quem eundem et *Macareum* dictum esse, Schol. Sophoclis ad Antig. ver. 1311. tradit. Is Niso contra Minoem auxilium tulisse et in prælio cecidisse legitur apud Pausan. Attic. p. 95. *Citra genus*, inferior, minor genere. *Æque fortis sum ac nobilis*. *Memorable*, celebre, ut iv. 416 et 614. et Virg. Æn. iv. 94.

609. *Schœneia*.] Regii nostri codices habent male *Ceneia*: *Schœneia*, Atalanta Schœnei regis filia. *Molli vultu*. Supra ix. 260. *durus vultus* Junonis iratæ: nunc mollis, placidus, blandus, *vultus* amantis Atalantæ; amantibus etiam molles preces, mollia corda, etc. tribuuntur.

613. *Non sum, me iudice, tanti.*] Trist. ii. 209. *Non sum tanti, ut renovem tua vulnera*; Tibul. II. vi. 42. *Non ego sum tanti, ploret ut illa semel.*

Quid? quod adhuc puer est? non me movet ipse,
sed ætas.

Quid? quod inest virtus, et mens interrita leti? 616

Quid? quod ab æquorea numeratur origine quar-
tus?

Quid? quod amat, tantique putat connubia nostra,
Ut pereat, si me fors illi dura negârit? [entos.

Dum licet, hospes, abi, thalamosque relinque cru-
Conjugium crudele meum est: tibi nubere nulla
Nolet, et optari potes a sapiente puella. 622

Cur tamen est mihi cura tui, tot jam ante peremptis?

Viderit: intereat, quoniam tot cæde procorum

Admonitus non est, agiturque in tædia vitæ. 625

Occidet hic igitur, voluit quia vivere mecum?

Indignamque necem pretium patietur amoris?

Non erit invidiæ victoria nostra ferendæ:

Sed non culpa mea est: utinam desistere velles!

Aut, quoniam es demens, utinam velocior esses!

617. *Æquorea origo* breviter dic-
tum, Deus æquoreus, unde originem
ducit; nisi malis *originem* de auctore
gēneris accipere: ix. 264. *ab origine
ductum matris*; Virgilius, Georg. iii.
122. *Neptuni ipsa deducat origine gen-
tem. Fors dura.* Vulgo sors: septem
dira, quod non displicet Burmanno,
quia et ver. 634. *importuna fata*, id
est, sæva, dira.

620. *Thalami cruenti, et conjugium
crudele, conjugium, quod cum vitæ
periculo petitur, et cujus causa jam
multi perierunt. Relinque, non pete.
Sapiente puella.* Dotes tuas, uti par
est, æstimante, et cui nuptiæ cordi.

625. *Admonitus.*] Basileensis *at-
tonitus: admonitus non est, scilicet ut
sibi consuleret. Plenius Justinus, IV.
v. 11. Nicias ne Demosthenis quidem
exemplo, ut sibi consuleret, admonitus.*

Agi, ut alibi *ferrī* dicuntur qui præ
nimia cupiditate nesciunt, quid agant,
aut qui alia quacunque vi compellun-
tur ad aliquid; Phædrus, IV. xii. 3.
ad perniciem solet agi sinceritas; et V.
v. 3. *ad pænitendum rebus manifestis
agi.*

627. *Pati necem* est etiam in *Ibide,*
521; et *patiens mortis, mortalis, supra*
ii. 653: *patimur omnia ea, quæ nobis
inferuntur, vulnera, mortem, vincula.*
Non igitur erat, cur Burmannus ex
Langerm. *Excerptis mallet, potietur,*
quod melius τῷ pretium conveniat, et
quod soleat Noster hanc vocem cum
quarto casu construere. *Indignam,*
injustam, ut sæpe. Invidia, odium:
non erit—ferendæ pro vulgat. *invidia*
victoriæ nostræ non erit ferenda; eti-
am Amor. iii. 6. *Non eris invidiæ, tor-
rens, ferendæ.*

At quam virgineus puerili vultus in ore est! . 631
 Ah! miser Hippomene, nollem tibi visa fuissem!
 Vivere dignus eras: quod si felicior essem,
 Nec mihi conjugium fata importuna negarent,
 Unus eras, cum quo sociare cubilia possem." 635
 Dixerat: utque rudis, primoque Cupidine tacta,
 Quod facit ignorans, amat, et non sentit amorem.
 Jam solitos poscunt cursus populusque paterque,
 Quum me sollicita proles Neptunia voce 639
 Invocat Hippomenes: "Cythereia comprecor ausis
 Adsit," ait, "nostris; et, quos dedit, adjuvet ignes."
 Detulit aura preces ad me non invida blandas;
 Motaque sum, fateor; nec opis mora longa dabatur.
 Est ager, indigenæ Tamaseum nomine dicunt,

631. *Quam virgineus puerili*, etc.] Anacreon, apud H. Steph. in Lyric. p. 530. ὦ παῖ παρθένιον βλέπων.

634. *Nec mihi*, etc.] Vide ver. 564 s. Conf. Lactantius, Argum. Sed apud Hyginum a patre ipsa petit, ut se virginem servare velit. *Sociare* solenne de conjugibus; i. 620. *socia tori*.

636. *Dixerat: utque rudis*, etc.] Apud Theocritum, Idyl. iii. 42. vix conspecto Hippomene incipit furere, et in profundum amorem incidere.

638. *Pater, patres, seniores et honoratiores: populus patresque* formula solennis et passim obvia de universis civibus Romanis, tam patriciis et senatoribus, quam plebeiis. Maximam exemplorum nubem collegit Bentleius ad Horat. III. Od. vi. 20. Hinc etiam de aliis populis et cœtibus usurpatum. *Poscere* fere ut Horatius, Art. Poet. 190. *fabula, quæ posci vult*, quam iterum spectare cupiunt spectatores. *Quum me sollicita*, etc. Me Venerem; narrat enim hæc Adonidi Venus. *Sollicita vox*, quam emittit homo sollicitus. *Neptunia proles*, Hippomenes, Nep-

tuni pronepos. *Comprecor* pro simplici precor, ut apud Hyginum, fab. i. et P. A. ii. 5.

642. *Aura non invida*.] Suaviter res inanimatæ, quum prohibent aliquid fieri, *invidere* dicuntur; supra iv. 73. *invidus paries*, qui obstabat amantibus; ix. 485. *nox captis invida*; x. 332. *invida jura*. Et hoc loco *non invida aura*, quæ preces fideliter deferebat ad Venerem. *Blandæ preces*, ut *blanda tura* et *blandæ victimæ*, quæ offeruntur animo blando.

644. *Tamaseum*.] Vulgo *Damaseum*, quod varie emendârunt editores: verum viderunt Farnabius et Heinsius. Codic. nostri Regii *Damaseum*. *Tamasus* aut *Tamaseus* oppidum Cypri; Plinius, v. 31. Stephanus h. v. Ταμάσεος πόλις Κύπρου. Τὸ ἐθνικὸν Ταμασίτης καὶ Ταμασεῖος. *Sacrare*, consecrare. Sic *sacrare templa*, *delubra*. Fast. i. 290. et apud Virgilium, Æn. viii. 715: supra ix. 88. *sacrare cornu*: vide Bentlei. ad Horat. Epist. II. ii. 92. Secundum Philetam in Schol. Theocrit. ii. 118. Venus Hippomeni

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Adjiciunt animos juveni clamorque, favorque,
Verbaque dicentum: "Nunc, nunc incumbere
tempus,

Hippomene; propera: nunc viribus utere totis;
Pelle moram; vinces." Dubium Megareius heros
Gaudeat, an virgo magis his Schœneia dictis. 660
O quoties, quum jam posset transire, morata est;
Spectatosque diu vultus invita reliquit!

Aridus e lasso veniebat anhelitus ore;
Metaque erat longe: tum denique de tribus unum
Fœtibus arboreis proles Neptunia misit. 665

Obstupuit virgo, nitidique cupidine pomi
Declinat cursus, aurumque volubile tollit.

Præterit Hippomenes: resonant spectacula plausu.

Illa moram celeri cessataque tempora cursu 669

Corrigit; atque iterum juvenem post terga relin-

Et rursus pomi jactu remorata secundi, [quit.

Consequitur, transitque virum: pars ultima cursus

656. Favor proprie de variis plausus generibus, quibus in theatro histriones et in stadio certantes incitari solebant. Virg. Æn. v. 148; Homer. Il. Ψ. 766. Nunc, nunc, etc. e Virgilio, ver. 189: *Hortatur Mnestheus: nunc, nunc insurgite remis—nunc illas promite vires, nunc animos.—Hoc vincite. Incumbere, incitari in cursu.*

659. Megareius emendavit Micylus; vulgo Macareius; vide notam ad ver. 605. Regii nostri Megareius, id est, Hippomenes, Megarei filius, Neptuni nepos.

663. Aridus, ex arido ore veniens, ut ii. 278. sicca vox. Lassum os, os ejus, qui lassus erat; Virgilius, Georg. iv. 96. *ceu pulvere ab alto Quum venit, et sicco terram sputat ore viator Aridus;* et Æneid. v. ver. 199. *Tum creber anhelitus artus Aridaque ora quatit. De*

tribus unum, etc. Non raro in certaminibus fieri solebat, ut dolis alter alteri victoriam eripere conaretur.

667. Volubile.] Noster in Ibide, 191. *Sisyphi revolubile pondus.*

668. Spectacula, locus, unde spectabatur, ut Livius, i. 35. *spectacula sibi quisque fecerunt. Resonant. Virgilius, v. 148. Tum plausu fremituque virum, studiisque faventum Consonat omne nemus, etc. Cessata tempora, cessando consumpta, ut Fast. iv. 617. cessata arva, cessando neglecta. Moram et cessata tempora corrigere pro, id corrigere, quod mora et cessando peccatum erat.*

672. Consequi, pro assequi. In ipso cursu interdum numen aliquod invocari, invocantique adesse solebat. *Juvenititer.* Glareanus putat, jaciendi modum sic esse expressum. Rectius

Restabat: “Nunc,” inquit, “ades; Dea muneris
auctor;” 673

Inque latus campi, quo tardius illa rediret,
Jecit ab obliquo nitidum juveniliter aurum.
An peteret, virgo visa est dubitare; coegi
Tollere, et adjeci sublato pondera malo;
Impediique oneris pariter gravitate moraque.
Neve meus sermo cursu sit tardior illo;
Præterita est virgo: duxit sua præmia victor. 680
Dignane, cui grates ageret, cui turis honorem
Ferret, Adoni, fui? nec grates immemor egit,
Nec mihi tura dedit: subitam convertor in iram;
Contemnique dolens, ne sim spernenda futuris,
Exemplo caveo, meque ipsa exhortor in ambos. 685
Templa Deûm matri, quæ quondam clarus Echion
Fecerat ex voto, nemorosis abdita silvis,
Transibant; et iter longum requiescere suasit.

Regius et Burmannus interpretantur, cum ardore et impetu, ut solent juvenes. Laudat Burmannus, iii. Art. Amat. 733. *juveniliter arcum corripit*, et ii. Trist. 117. *nimum juveniliter uti ingenio*. Adde supra, iii. 626. *juvenili guttura pugno rupit*. Causa, cur fortiter jaceret, erat, *quo tardius illa rediret*.

679. Neve meus sermo, etc.] Frigida sententia. *Præterita est virgo*. Cl. Baconus hanc fabulam interpretatus, Atalantæ, inquit, id est, artis prærogativam et vigorem, mala aurea retardant: illa enim plerunque stadium deserit. et ad lucrum declinat, etc. Quæ videre operæ pretium. Duxit, nempe uxorem, *sua præmia*, ut Perseus Andromedam, iv. 756. Sed Hyginus, *Hanc quum in patriam duceret*.

681. Turis honorem ferret.] Alibi honores simpliciter de sacris. Tura

dedit. Burm. mallet *tura tulit*, repetitione familiari nostro poetæ: utrumque Latinum est; vide ad i. 248.

684. *Contemnique dolens*; deest *me*. Vulgo scribitur *contemptuque dolens*. *Caveo*, moneo aut prohibeo, ex juris Romani formulis; vide Ernest. clav. Cicer. hac voce.

686. *Templa Deûm matri*, etc. apud Apollodorum et Hyginum ingrediuntur τὸ τέμενος Διὸς, *Jovis fanum*. *Clarus Echion*. Quidam *magnus*. Recte Gla-reanus intelligit *Echionem*, Cadmi socium, cujus iii. 126. mentio fit; Atalanta enim hæc Schœneia fuit Bœotica. Burmannus vero mallet, *Echionem Arcadem*, de quo viii. 311. intelligere, quia Noster cum aliis duas Atalantas confuderit. Ubi tandem confudit? *Nemorosis silvis*. Supra i. 568. *Est nemus, quod claudit silva*, ubi vide notam. Sic abdita esse solebant multa templa.

Illic concubitus intempestiva cupido 689
 Occupat Hippomenen, a numine concita nostro.
 Luminis exigui fuerat prope templa recessus
 Speluncæ similis, nativo pumice tectus,
 Relligione sacer prisca: quo multa sacerdos
 Lignea contulerat veterum simulacra Deorum.
 Hunc init; et vetito temerat sacraria probro. 695
 Sacra retorserunt oculos; turritaque Mater,
 An Stygia sontes, dubitavit, mergeret unda.
 Pœna levis visa est: ergo modo leviam fulvæ
 Colla jubæ velant; digiti curvantur in ungues;
 Ex humeris armi fiunt; in pectora totum 700
 Pondus abit; summæ cauda verruntur arenæ;
 Iram vultus habet; pro verbis murmura reddunt;
 Pro thalamis celebrant silvas; aliisque timendi
 Dente premunt domito Cybeleia frena leones. 704

691. Burmannus per lumen intelligit fenestram et aperturam ædium, per quas lumen intromittitur, et ita Heinsius supra ver. 293. *lumina* capiebat. Sed nulla adest causa, cur hoc ita capiamus, quanquam sensus eodem redit. De *nativo pumice* vide ad iii. 159. *Relligione sacer prisca*, cultus inde ab antiquissimis temporibus. Cicero Verr. iv. 33. *simulacrum summa atque antiquissima præditum religione. Veteres Dii, quorum simulacra vetusta.*

695. *Temerare*, stupro polluere, ut ii. 592. *Probrum* passim de stupro.

696. *Sacra*, simulacra. *Retorti oculi*, ut alibi *aversæ aures*, signa iræ divinæ. *Turrita mater*, Cybele, quæ Fast. iv. 224. *turrigera Dea* dicitur, et cui ver. 219. *turrita corona* tribuitur. Causa ibidem redditur hæc, quia Phrygiis urbibus turres dederit. Ibi Burmannus *turritam Deam cum comitatu e monumento antiquo exprimendam*

curavit. Sed Lucret. ii. 606. *Muralique caput summum cinxere corona, Eximiis munita locis quod sustinet urbes. Dubitavit, cogitavit, secum deliberavit.*

698. Ergo modo.] Heinsius *malit tergum et modo leviam*, etc. Deest auctoritas. Plinius, Hist. Nat. viii. 15. de leonibus: "Colla armosque vestiunt jubæ—Leonum animi index cauda. Immota ergo placidus, clemens, blandientique similis, quod rarum est: crebrior enim iracundia ejus. In principio terra verberatur, incremento terga, ceu quodam incitamento, flagellatur. Vis summa in pectore." *Iram vultus habet.* Supra vi. 35. *confiteri vultibus iram*; Trist. ii. 525. *vultu fateri iram.*

704. *Premunt*, mordent. Lucret. ii. 600. *Hanc (Cybelen) veteres Graiùm docti cecinere poetæ Sublimem in curru bijugos agitare leones—quia quamvis effera proles Officiis debet molliri victa*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Cypron olorinis nondum pervenerat alis.
 Agnovit longe gemitum morientis, et albas
 Flexit aves illuc: utque æthere vidit ab alto 720
 Exanimem, inque suo jactantem sanguine corpus,
 Desiluit, pariterque sinus, pariterque capillos
 Rupit, et indignis percussit pectora palmis:
 Questaque cum fatis; “At non tamen omnia vestri
 Juris crunt,” inquit: “luctus monumenta mane-
 bunt 725
 Semper, Adoni, mei; repetitaque mortis imago
 Annua plangoris peraget simulamina nostri.
 At cruor in florem mutabitur: an tibi quondam
 Femineos artus in olentes vertere menthas,
 Persephone, licuit? nobis Cinyreïus heros 730

719. *Agnovit longe gemitum.*] Expressit Virgilium, *Æn.* x. 843. *Agnovit longe gemitum præsaga mali mens.* *Exanimis* nunc moribundus; jactabat enim adhuc corpus. Sed Heinsius, vel invitis membranis, scribendum censet, *semanimem*, ut vii. 850. *Indignis*: vide ad i. 308.

724. *Queri cum aliquo illustravit* Heinsius ad Velleium, ii. 130. *At non.* Vulgo (et in nostris Regiis) et *non*: vide ad viii. 279. *Vestri juris* ut supra ver. 37: non omnia, quæ ad Adonidem pertinent, absumetis. *Repetita.* Secundus Mediceus *rediviva*; Heinsius conjicit *recidiva*, de qua voce ipse exponit ad Claudianum, Phœnie. Regii nostri *repetita.* *Imago*, repræsentatio. Similiter fere Virgilius, *Æn.* ii. 269. *ubique pavor* et *plurima mortis imago.* *Peraget simulamina* mera phrasis, simulabit, imitabitur: *simulamen* Ovidiana vox ut *firmamen* et alia in *amen* desinentia. Intelliguntur Adonia, quæ inter Phœnices orta mox accepta sunt a pluribus gentibus. Primo die sacrorum illorum Veneris

et Adonidis simulacra circumferebantur ritu funebri; mulieres Ianiabant capillos, percutiebant pectora palmis, addebantque et reliqua luctus signa.

729. *Femineos artus*, etc.] Solent Dii sua consilia et facta aliorum Deorum auctoritatibus, more hominum, tueri. In *femineos artus* et *heros* gravis oppositio. *Mentha* aut *mintha* herba, in quam *Mintha* nympa, Pollicis pellex, mutata erat; Lactantius, *Argum.* Oppianus, *Haliout.* iii. 113. *κωκύτιδα νύμφην* vocat, quia Cocyti filia. *Olentes* propter suavem odorem. Plinius, xix. 8: “*Mentæ nomen suavitas odoris apud Græcos mutavit quum alioqui mintha vocaretur, unde Nostri nomen declinaverunt. Grato menta mensas odore percurrit in rusticis dapibus.*” Hinc Græcis etiam *ἡδύσμος* dicta. Dioscor. iii. 41: *Ἠδύσμος, οἱ δὲ μίνθην, γνώριμον βοτάνιον.* Vide Hemsterhusium ad Aristoph. *Plut.* p. 97. *Nobis invidiæ* erit, nobis invidiam, convicia conciliabit.

Invidiæ mutatus erit?" Sic fata, cruorem
 Nectare odorato sparsit: qui tactus ab illo
 Intumuit, sic, ut pluvio perlucida cœlo
 Surgere bulla solet: nec plena longior hora [tus;
 Facta mora est, quum flos de sanguine concolor or-
 Qualem, quæ lento celant sub cortice granum, 736
 Punica ferre solent: brevis est tamen usus in illo;
 Namque male hærentem, et nimia levitate caducum
 Excutiunt idem, qui præstant nomina venti.

733. *Pluvio.*] Hoc paulo brevius et obscurius dictum. Sensum tamen assecutus est Burmannus, "quum pluvia cadit in aquam, surgit bulla ex gutta." *Plena*, integra.

736. *Sub cortice.*] Malus punica, sive granata rubicunda habet et poma et grana et flores. Schol. Nicaud. ad Theriac. p. 63; Martialis, i. Ep. 44; Columella, x. Punica, scil. mala; Fast. iv. 607. *solvit jejunia granis, Punica quæ lento cortice poma tegunt*; IV. Pont. xv. 8. *in horto fertilis arvi Punica sub lento cortice grana rubent.* Sed Heinsio durior justo, ut est, visa ellipsis τὸν mala. Quum igitur novem MSS. habeant *grana*, suadet, *quæ lento celantur* (aut *celant se*) cortice, *grana Punica*, etc. aut etiam *celantur* tegmine. *Celare pas-*

sim pro, tegere, ut celat amictu ora, Fast. ii. 819; et *vultus velamine celat,* ib. vi. 579.

737. *In illo, ejus:* vide ad versum 651. *Male, non firmiter.* Etiam iii. 730. *frondes male hærentes*; Hor. I. Sat. iii. 31. *male in pede calceus hæret.* Sed supra iv. 27. *non fortiter hæret asello,* pro quo Horat. III. Od. xxiv. 55. simpliciter *Hæret equo,* quia hæreere jam in se habet notionem imbecillitatis. *Præstant nomina* Heinsius probavit post nostratem *Ménage,* cujus ingeniosum et eruditum vide opus, quod *Gallicas origines* inscripsit. Adonidis cruor in anemonen florem mutatus est, qui ab ἀνέμων, a vento, nomen deducit. Plinius, xxi. 23: "Flos nunquam se aperit, nisi vento spirante, unde et nomen accepit."

N. B. Argumentum hujus libri undecimi Metamorpho-
seon, relatum invenies in serie CANTERI, tom. iii. pag. 58.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Ecce nurus Ciconum, tectæ lymphata ferinis
 Pectora velleribus, tumuli de vertice cernunt
 Orphea, percussis sociantem carmina nervis. 5
 E quibus una, levem jactato crine per auram,
 “En,” ait, “en hic est nostri contemptor:” et
 Vatis Apollinei vocalia misit in ora, [hastam
 Quæ foliis præsuta notam sine vulnere fecit.
 Alterius telum lapis est; qui missus, in ipso 10
 Aere concentu victus vocisque lyræque est;

hæc cum Burmanno ita capere, mul-
 sisse Orpheum carminum suavitate
 silvas, feras et saxa; eamque fuisse
 causam, ut sequerentur ejus cantum.
 Vide Horat. lib. I. Od. xii. 7. de ca-
 nente Orpheo.

3. *Nurus* omnino mulieres: vide
 ad ix. 643. Bacchas describit a ves-
 titu, *tectæ ferinis velleribus*; vide ad
 iv. 4. *Lymphata*, furore Bacchico
 correpta: *lymphatus* proprie cui visa
 in aqua Nymphæ imago insaniam in-
 jecit. Tumuli. Nonnulli in Olympo
 monte, alii in Pangæo id factum nar-
 rabant. Vide Hyginum. De Ciconi-
 bus dictum ad x. 2. *Percussis*, etc.
 accinentem sono chordarum. v. 340.
percussis subjungit carmina nervis; i.
 518. *per me concordant carmina ner-
 vis*. Chordæ autem dicuntur *percuti*,
feriri, pulsari, pelli: vide Brouckhus.
 ad Propertium, II. i. 9.

6. *Jactato crine*, more Baccharum,
 (vide ad iii. 726.) et omnino fanatico-
 rum vaticinantiumque. *Nostri con-
 temptor*; spreto enim mulierum usu
 pueros amare docuerat. x. 79. Sic et
 Phanocles atque Virgilius. Sed Pau-
 sauas, Bœot. p. 768. neglectis vul-
 garibus opinionibus, arbitratur, Thra-
 cum mulieres succensentes Orpheo,
 quod huc illuc vagans maritos secum
 duceret, insidias struxisse vitæ ejus,
 et inebriatas aliquando perfecisse,
 quod antea metu maritorum non ausæ
 essent. Hinc institutum inter Thra-

cas, ut viri non nisi temulenti ad
 prælia exirent. Æschylus ad Bac-
 chum auctorem rem retulerat, quem
 Orpheus non celebravit carmine: alii
 Veneris impulsu id mulieres ausas
 esse tradebant: vide Hyginum d. l.
Hastam, thyrsum, de quo vide ad iii.
 542. *Vocalia ora*, canentia; etiam v.
 332; *vocalis* Orpheus apud Horatium,
 I. Od. xii. 7. Videtur autem laudis
 notio inesse interdum huic voci, ut
 Schol. Orat. observat, et de iis usur-
 patum esse, qui claram et sonoram
 vocem haberent. *Vatis Apollinei*, cum
 delectu, quem vereri debebant, quia
 et Apollinis filius (vid. ad x. 167.) et
 ab Apolline musicam edoctus. Hygi-
 nus, dicto loco.

9. *Præsuta*, vincta aut omnino, aut
 in anteriore parte: confer ad i. 699.
 Similiter *prætextum* occurrit, ut Fast.
 v. 567. *Augusto prætextum nomine
 templum*, id est insignitum. Sed li-
 brarii quum ignorarent h. v. varie cor-
 ruperunt genuinam lectionem. Nota,
 vestigium thyrsi missi in ore rema-
 nens, vibex rubicunda aut livida. Sic
 Fast. ii. 698. *terga notata*, quæ habe-
 bant vestigia verberum. Horatio, I.
 Od. xiii. 12. *nota* est vestigium dentis
 impressi lividum. Quod quum telum
 facit, cutem dicitur *destringere*, xii.
 101; *conscribillare*, Catull. xxv. 10;
 et ἐπιγράφειν, Homer. II. Δ. 139.

11. *In aere concentu*, etc.] Ludit
 ingenium Ovidii; ferri tamen hic lu-

Ac veluti supplex pro tam furialibus ausis,
 Ante pedes jacuit: sed enim temeraria crescunt
 Bella, modusque abiit, insanaque regnat Erinnyes.
 Cunctaque tela forent cantu mollita; sed ingens
 Clamor, et inflato Berecynthia tibia cornu,
 Tympanaque, plaususque, et Bacchei ululatus
 Obstrepere sono citharæ: tum denique saxa
 Non exauditi rubuerunt sanguine vatis.

At primum attonitas etiamnum voce canentis 20

sus potest auctoritate Mythicorum antiquiorum, qui saxa cantu Orphei delinita primi fixerant. *Victus*, ut mox *mollitus*, mitigatus, ut desisteret a volando. Utrumque autem vocabulum ab iratis translatum, qui, quum ponunt iras, dicuntur *vinci* et *molliri*. Lapis missus ab irata muliere et vulnera minitans, et ipse iratus fingi potest a poetis. Idem *supplex* esse videtur, quia ante pedes procidit ritu supplicum. *Furialia ausa* etiam vi. 84.

13. *Sed enim*, at vero, ut i. 530; xiii. 141. Ita etiam Lactantius, Epit. 67. *Temeraria crescunt bella*, furiosi impetus augentur; ix. 425. *crescit turbida seditio*. Modus abiit, illi impetus modum excesserunt. *Insana regnat Erinnyes*. Bacchæ furunt insania: sic i. 241. *fera regnat Erinnyes*.

16. *Inflato Berecynthia*, etc.] Saff-tius vertit: *das Getoese der Hoerner und der Berecynthischen Floete*, quasi duo diversa instrumenta intelligerentur. Imo quum cæteræ tibiæ essent rectæ, Berecynthia habebat formam curvam, scil. cornu habebat affixum. Vide Vulp. ad Catull. lxii. 22. Hinc iii. 530. *tibia adunco cornu*; Fast. iv. 181. *inflexo Berecynthia tibia cornu flabit*; Hor. I. Od. xviii. 13. *Berecynthium cornu*. Ab initio usus ejus erat non nisi in Cybeles sacris, quæ in *Berecyntho*, monte Phrygiæ, po-

tissimum celebrabantur; sed deinde etiam in Bacchi orgiis recepta, quæ cum illis sacris multa habebant communia. Ejus et tympanorum sono audito in furorem agebantur Bacchæ; Lucret. ii. 620: Horat. III. Od. xv. 10; Cic. Div. i. 50: hinc *furiosa tibia*, Fast. iv. 341; sonus enim ejus erat acer et veluti pungens animos. *Tympanaque, plaususque, et, etc.* Vide ad x. 262 et 308; in quibus locis scriptorem nostri Codicis A sedulius metro invigilantem vituperavimus; multoties enim jam videndum fuit sola cæsura vi produci τὸ que: si quis tamen hoc loco offenditur, recipi potest lectio nostrorum Codicum, *Tympanaque, et plausus, et Bacchei, etc.* LEM. Flausus Lenzius intelligit cymbalorum: non assentior. Plinius, II: Ep. xiv. 13. hæc Bacchanalia respiciens: "Plausus tantum, inquit, ac potius sola cymbala et tympana illis canticis desunt." *Ululatus*. Vide ad iii. 528. *Obstrepere*, strepitu suo vicerunt. Tibullus, II. i. 86. *turba jocosa Obstrepit, et Phrygio tibia curva sono*.

20. *Attonitas* bene fingit, quia sic apparet, cur volucres et feræ se non subtraxerint velocitate vel alarum vel pedum. *Etiamnum*, in illo strepitu et ululatu. *Mænades*, Bacchæ, ἀπὸ τοῦ μαίνεσθαι. Notum est, theatrum de ipsis vel spectatoribus vel audito-

Innumeras volucres, anguesque, agmenque fera-
 Mænades Orphei titulum rapuere theatri: [rum
 Inde cruentatis vertuntur in Orphea dextris;
 Et coeunt, ut aves, si quando luce vagantem 24
 Noctis avem cernunt; structoque utrimque theatro,
 Ceu matutina cervus periturus arena, [renti
 Præda canum est; vatemque petunt; et fronde vi-
 Conjiciunt thyrsos, non hæc in munera factos.
 Hæ glebas, illæ dereptos arbore ramos,
 Pars torquent silices: neu desint tela furori, 30
 Forte boves presso subigebant vomere terram;
 Nec procul hinc, multo fructum sudore parantes,

ribus dici; Plinius, paneg. 54; Horatius, I. Ep. xix. 41. Titulus *theatri*, gloria theatri, honorificus consessus auditorum: *mira theatra* Orphei apud Claudianum, II. Ep. vi. Titulus autem sic passim; iv. 644. *prædæ* titulus; vii. 56. titulus *servatæ* pubis; x. 602. *quid facilem titulum quæris?* Sumptum est vocabulum a statuarum titulis, qui valde gloriosi habebantur. Duo MSS. *populum*, quod illustrat Burmannus Manilii et Alciph. exemplis, qui *populum piscium* et *alium* et *δημον ὀρνέων* dixerunt. Idem Burmannus non improbat, quod quidam habent, *Orphei triumphi*; partim quia mox sequitur *theatro*, partim quia titulus bene *triumpho* conveniret. *Rapuere*, dilaniatis istis feris et volucribus: vide ad ver. 38: hinc mox ruunt *cruentatis dextris*.

23. *Verti in aliquem impetum* indicat, qui fit ab alio in alium, ut i. 235. *Coeunt*, undique confluunt. Exemplum non male delectum; sed nota negligentiam orationis, *coeunt* ut *aves*, et *cœu* cervus *præda canum est*, *vatemque petunt*. *Structum utrimque theatrum*, amphitheatrum, in quo Romæ bene *mane* venationes, sub meri-

diem autem ludi gladiatorii edebantur. *Matutina*, quia ipse mane perit. *Hæc in munera*, hunc in usum, forte quia *munera* dicuntur officia extrema, quæ præstantur morientibus aut mortuis.

29. *Hæ glebas, illæ ramos*, etc.] Eadem fuere antiquissimorum hominum arma. Lucretius, v. 1282 sqq. *Presso*, impresso; Virgilius, *depresso aratro*.

32. *Multo fructum sudore*, etc.] Verbis delectis molestiæ agriculturæ exprimuntur. *Fructum*, victum. *Dura*; Horatius, I. Sat. i. *gravem terram*. *Lacertosi* aptum agricolis epitheton, quorum lacerti multo labore validi facti sunt et robusti. *Arma operis*, instrumenta rustica. Virgilius, Georg. i. 160. *Dicendum* et *quæ sint duris agrestibus arma*. *Opus* dicitur de labore rustico. *Vacuus*, quia atfugerant coloni. *Sarculum*, *σκαφεῖον*, instrumentum sarritionis. *Rastri* magno erant pondere; Terent. *Heaut. I. i. 40*. ubi Chremes eos tentavit, *Hui, tam graves hos? Ligonibus* terra eruitur. *Longi ligones* etiam I. *Pent. viii. 59*: sed h. l. unus MS. *curvique*, quod Burmannus rectum iudicat, quia curva ligonis forma cernitur in gemma

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Naïdes et Dryades, passosque habuere capillos.
 Membra jacent diversa locis: caput, Hæbre, ly-
 ramque 50

Excipis; et, mirum, medio dum labitur amne,
 Flebile nescio quid queritur lyra; flebile lingua
 Murmurat exanimis; respondent flebile ripæ.
 Jamque mare invectæ flumen populare relinquunt,
 Et Methymnææ potiuntur litore Lesbi. 55

Hic ferus expositum peregrinis anguis arenis

humeris fere injectam Fluvii in monu-
 mentis habent. Erat autem carbasus
 genus lintei tenuissimi et pretiosissimi.
 Virg. Æneid. xi. 775; Curtius, VIII.
 ix. 21. ibique interpretes vide. Luc-
 tus causa nunc erat *obscura*, colore
obscuro, id est, austero; nempe *pullo*,
 id est, subnigro. Sed *pullum* hoc loco
 substantive, ut Liv. iv. 25. ubi Grono-
 vius observat, sic usurpari etiam *album*
 et *nigrum*. Vestes lugubres etiam
 Dryades, viii. 778. sumunt.

50. *Membra jacent*, etc.] Discerp-
 tus est, ut Pentheus, lib. III. v. 708
 sqq. Etiam apud Virgilium *Hebrus*
 caput Orphei excipit, et *gurgite* medio
 portat. Secundum Phanoclem, ver.
 11. Bacchæ caput et lyram clavo com-
 pegerunt, ut *ἐμφορέοιντο θαλάσση*
ἄμφω ἄμα. Idem etiam in seqq. ex-
 pressus: *Eurydicen vox ipsa et frigida*
lingua, Ah! miseram Eurydicen anima
fugiente vocabat: Eurydicen toto refe-
rebant flumine ripæ. Sed Noster, *ne-*
socio quid flebile queritur. Sic Heroid.
 xviii. 82. Alcyones *nescio quid visæ*
sunt mihi dulce queri; Remed. 766.
Et mea nescio quid carmina dulce so-
nant. Queri eleganter de flebili et
 molli sono lyræ et tibiæ. Horatius,
 II. Od. xiii. 24. *Æoliis fidibus querens*
Sappho puellis de popularibus; Lucre-
tius, iv. 588. dulces querelas, Tibia
quas fundit. Murmurat. Confer v.
 105, et vi. 558. ubi adeo, quod jure

mireris, lingua jam resecta, *terræ tre-*
mens immurrat atræ. Respondent, re-
 sonant per echo. Virgilius, Ecl. x.
 8. *respondent omnia silvæ; Horatius,*
 I. Od. xii. 3. *recinere* sic dixit. Pha-
 nocles, ver. 16. *ἦχὴ δ' ὡς λιγυρῆς*
πόντον ἔπεσχε λύρης.

54. *Populare*, flumen ejusdem po-
 puli, unde et Orpheus. Etiam i. 517.
popularia flumina, et ix. 20. *Methym-*
ναα, quia Methymna urbs celeberrima
 Lesbi. *Potiri* ita est etiam xii. 38;
 xiii. 729. Caput Orphei fluctibus in
 insulam Lesbon esse delatum, ibique
 sepulturæ mandatum plures tradide-
 rant. Pro quo beneficio Lesbii ad
 musicam artem ingeniosissimi esse ex-
 istimabantur; Hyginus P. A. ii. 7;
 Arion enim, Alcæus, Sappho, Erinna
 Lesbii. Thraces contendebant, Iusci-
 nias, quæ circa Orphei sepulcrum ni-
 dos habeant, suavius canere, quam
 alibi: vid. Pausanias Bœot. p. 769.
 ubi plura de Orphei sepulcro et ossi-
 bus habes. *Lyram* Jovis et Apollinis
 voluntate inter sidera retulisse Musæ
 dicuntur; Hygin. d. l.

56. *Expositum.*] Vulgo *exposito*, et
 versu seq. quidam, *obstitit pro, os petit.*
 Sic legit etiam Planudes, qui vertit,
ἄγριος ὄφις ἀντέστη. Unus Vatica-
 nus *anguis in herbis.* Post versum 57.
 vulgo inferitur hic: *Lambit et hymni-*
feros inhiat divellere vultus, quem jam
 Ciofanus delendum indicavit. Pro eo

Os petit, et sparsos stillanti rore capillos.
 Tandem Phœbus adest, morsusque inferre parantem
 Arcet, et in lapidem rictus serpentis apertos
 Congelat; et patulos, ut erant, indurat hiatus. 60
 Umbra subit terras; et, quæ loca viderat ante,
 Cuncta recognoscit; quærensque per arva piorum
 Invenit Eurydicen, cupidisque amplectitur ulnis.
 Hic modo conjunctis spatiantur passibus ambo:
 Nunc præcedentem sequitur, nunc prævius anteit;
 Eurydicenque suam jam tuto respicit Orpheus. 66

in Vossii MS. *Extemplo morsu cedit laniare ferino.* Heinsius conjicit *cepit laniare.* Capoferreus censet, ex duobus versibus conficiendum hunc unum: *os petit, et sacros inhiat divellere vultus,* quum de capillis otiosam mentionem esse contendat. Multi antiqui, *sparso stillantes.* Regii nostri hos versus 56 et 57. ita legunt; Codex A: *Hic ferus exposito peregrinis anguis harenis Obstitit ad sparsos stillanti rore capillos;* Codex B: *Hic ferus expositis peregrinis anguis harenis Obstitit, et sparsis stillanti rore capillis.* Ex his duobus lectionibus vulgata videtur fuisse concinnata. Neuter codex habet versus quos refert Gierig. *Expositum, ejectum.* Ros, aqua roris instar guttatim destillans, ut lib. v. ver. 635.

59. *In lapidem.*] Regius noster B male *in lapides.* *Congelat,* in lapidem mutat, quia et gelu rigidum reddit. Gelare sic apud Lucanum, ix. 681. *vultusque gelássent Perscos aversi.* Mox *indurat* idem, ut etiam vii. 446. et iv. 744. *indurescere,* lapidem fieri. Alibi *dirigere* et *torpere* de saxea natura. Plutarchus de Flumin. ("Εβροος) auctor est Orphei caput in draconem mutatum. *Patulos,* late patentés, latos. Etiam Silius, iii. 34. *patulus hiatus leonis.*

61. *Umbra subit terras.*] Imago, animæ et corporis simulacrum: hoc autem ex opinione eorum, quibus homo constat anima, corpore, umbra; animam cœlo, astris, aeri; corpus terræ; umbram inferis tradi volunt. Dido, Æn. iv. 654. *Et nunc magna mei sub terras ibit imago.* *Cuncta recognoscit.* Seneca, Med. 632. *Contigit notam Styga.* *Arva piorum,* campi Elysii, quos Æschines, Socrat. dial. iii. 20. *εὐσεβῶν χῶρον,* Horat. Epod. xvi. 41. *arva beata* et ii. Od. 12. *sedes piorum;* Cicero Phil. xiv. 12. *piorum sedem* et locum vocat. Ibi reperit Eurydicen; Illic enim est, *cuicunque rapax mors venit amanti,* ait Tibullus, I. iii. 65. Ibi etiam Threicius longa cum veste sacerdos *Obloquitur numeris septem discrimina vocum;* Virg. Æn. vi. 645. *Amplectitur ulnis.* Twisdenius *amplectitur alis,* ut alas pro brachiis posuerit. Regii nostri bene habent *ulnis.*

64. *Conjunctis passibus,* juxta se, ut alter alterius latus tegat. Sic iv. 599. de Cadmo et Harmonia in serpentes mutatis, *junctoque volumine serpunt.* Proxima nunc *præcedentem,* etc. addidit, ut lusum illum *jam tuto respicit* adhibere posset.

II. Non impune tamen scelus hoc sinit esse Ly-
 Amissoque dolens sacrorum vate suorum, [æus ;
 Protinus in silvis matres Edonidas omnes,
 Quæ fecere nefas, torta radice ligavit. [est,
 Quippe pedum digitos, in quantum quæque secuta
 Traxit; et in solidam detrusit acumine terram :
 Utque suum laqueis, quos callidus abdidit auceps,

67—84. *Bacchæ* quæ Orpheum dis-
 cerpserant, mutantur in arbores.

68. *Sacrorum vate suorum*, quia
 Orgia instituerat et versibus suis com-
 mendaverat. Edoni, Thraciæ populus
 sic dictus ab Edono, Mygdonis fratre :
 vide Stephanum. Horatius, II. Od. vii.
 26. *non ego sanius bacchabor* Edonis.
 Edoni etiam montes Thraciæ, in qui-
 bus Bacchi orgia præcipue celebraban-
 tur; Trist. iv. 1: hinc Bacchus ipse
 Edonus in Remed. 593: vide Bentlei-
 um ad Horatium, III. Od. xxv. 8.
Ligavit, firmavit, ut hærent radice
 pedes. *Torta*; x. 490. *obliqua radix*;
 mox *lenta*.

71. *Quippe pedum digitos*, etc.] Nes-
 eicbat Glareanus utrum *traxit* de Bac-
 cho capiendum, an de singulis mulie-
 ribus. Fatetur etiam, se non intelli-
 gere verba, *in quantum quæque secuta*
 est. Neque Saffius horum verborum
 sensum assecutus est; vertit enim :
Er verlaengerte die Zæhen ihrer Füsse,
womit eine jede ihm gefolgt war. Po-
 test tamen sensus facile expediri.
 Nempe qui mulieres illas *ligavit*, idem
 etiam earum digitos *traxit* et in terram
 detrusit; quippe enim habet vim ex-
 plicandi. Neque *trahere* hic est lou-
 giores reddere, quanquam id factum
 esse a Baccho res ipsa docet; sed vis
 potius hujus voeis declaratur, qua
 Bacchus pedes retinuit et in terram
 detrusit: *in quantum* denique est,
 quatenus. Quotquot secutæ sunt, eas
 omnes mutavit. Auctoritatem τὸν *in*
quantum, quam olim impugnabant
 Grammatici, tuetur Burmannus exem-

plis Velleii, apud quem aliquoties
 illud occurrit, quanquam non uno
 sensu. Sed ante Ovidium neminem
 ita locutum esse, post alios contendit
 Schirachius, confer iv. 542; tum inde
 a ver. 550. similia his nostris phantas-
 mata sequuntur.

73. *Utque suum laqueis*, etc.] Quum
 sæpius Noster mutationes in arbores
 descripsisset, hic exhausta fuisse vi-
 detur ingenii copia. Bene igitur fecit,
 quod similitudinem aspersit; qua sub-
 lata non multum commendationis hæ-
 bet hæc fabula. *Callidus*, quia *abditis*
laqueis aves fallit, decipit, etc. quibus
 fere verbis utuntur poetæ de aucupe et
 piscatore. *Committere* nunc de ave,
 quæ imprudens et inscia in laqueos
 incidit. *Trepidans motu*. Barberio.
trepidus: supra ad iii. 125. Heinsius
 monuerat scribendum *trepido substrin-*
git vincula motu; sic *substricta ilia*,
substricta crura alibi leguntur. Idem
 hoc loco conjicit *trepidans astringit*
vincula motus, aut *trepidante motu*.
 Cantabr. et Junii *vimina* pro *vincula*
 habent, quæ Burmannus de laqueis ex
 vimine factis accipiebat. Quod Hein-
 sius conjecerat, *trepidante motu* non
 prorsus improbo: *trepidans motus* ut
 i. 506. et v. 605. *trepidans penna*.
 Regii nostri habent *trepidans astringit*
vincula motu. *Plangitur*, verberat
 se alis. Cæterum commode Heinsius
 laudat Senecam de Ira, iii. 16: *Sic*
laqueos fera, dum jactat, astringit, sic
aves viscum, dum trepidantes excutiunt,
plumis omnibus illinunt.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Cumque choro meliore, sui vineta Tymoli,
 Pactolonque petit; quamvis non aureus illo
 Tempore, nec caris erat invidiosus arenis. [tant:
 Hunc assueta cohors Satyri, Bacchæque frequen-
 At Silenus abest; titubantem annisque meroque 90
 Ruricolæ cepere Phryges, vinctumque coronis
 Ad regem traxere Midan; cui Thracius Orpheus
 Orgia tradiderat cum Cecropio Eumolpo.

uno supplicio. *Chorus* Bacchi voc. proprio *thiasus* dicebatur; vide ad iii. 529. De *vinetis Tymoli* vide ad vi. 15. *Sui* propter vineta. Maluit *aureus*, quam aurifer, quia ex mente poetæ etiam aqua Pactoli aurea fuit: vide ver. 142. *Nec caris*, id est, pretiosis; *nec fulvis*. Regii nostri *caris*; *fulvis* pro glossa est. *Invidiosus arenis*, præclare, cujus arenas cum invidia expetebant homines. Sic supra, ix. 10. *invidiosa spes*.

90. *Silenus*, præceptor et comes Bacchi, princeps istius chori, quem adeo statim desiderat, et de cujus absentia sollicitus est Bacchus. Bene ergo hoc admonitum, *At Silenus abest*. Hyginus, dicto loco: "Eo tempore Liber pater quum exercitum in Indiam duceret, Silenus aberravit, quem Midas exceptum hospitio liberaliter accepit, atque ducem dedit, qui eum in comitatum Liberi deduceret." In Phrygiam aufugerat auctore Lactantio in Argument. Silenus et senex et semper ebrius, hinc, *titubantem*, etc. Ebrii descriptionem elegantem habes Fast. vi. 677 sqq. *convivæ valido titubantia vino Membra movent, dubii stantque labantque pedes*. Vinum in fontem infudisse Midas traditur, ut inebriatum Silenum caperet; isque fons *Midæ fons* appellatus senioribus adhuc temporibus ostendebatur. Xenophon de Gyri Exped. l. init.; Pausanias Attic. p. 12; Maximus Tyrius Serm. 30. Ab

hoc Sileno varia edoctus est. Unum ex eo genere sermonem habet Ælianus Var. Hist. iii. 18. ubi Perizon. observat, finxisse Midam hæc, ut tanto majorem legibus suis sanctitatem adderet.

91. *Vinctum coronis* Gruter. ad Livium xxxiii. 46. explicabat, circumcinctum orbibus agrorum. Sed satis eam ob causam castigatus est a Burmanno qui *coronas* intelligit quas Silenus indulgens vino solebat capiti imponere, quibus Phryges pro vinculis usi sint, ut apud Virgilium, Ecl. vi. 19. *Injiciunt Sileno ipsis ex vincula sertis*. Orpheus *Orgia tradiderat*. Justinus, xi. 7: "Post hunc (Gordium) filius Mida regnavit, qui ab Orpheo sacrorum solennibus initiatus, Phrygiam religionibus implevit, quibus tutior omni vita quam armis fuit." Adde Conon. apud Phot. i. p. 424. *Eumolpos* tres habuit antiquitas. Primus fuit Thrax, Neptuni et Chiones filius, qui vixit tempore Erechthei, contra quem Eleusinos incitavit. Inter hos mysteria instituit. Vid. Heynius ad Apollod. III. xv. 4. Ejus posteri sedem fixisse Eleusine videntur, et cum Atheniensibus matrimonia iniisse. Hinc Athenis natus noster Eumolpus, Musæi filius, Orphei discipulus, qui etiam Herculem ab inferis reducem initiavit. Sed confusi fere sunt a Veteribus, etiam a Nostro III. Pont. iii. 41. primus et hic tertius Eumolpus; vid. Micyllus et Burmannus.

Qui simul agnovit socium, comitemque sacrorum,
 Hospitis adventu festum genialiter egit 95
 Per bis quinque dies, et junctas ordine noctes.
 Et jam stellarum sublime coegerat agmen
 Lucifer undecimus, Lydos quum lætus in agros
 Rex venit, et juveni Silenum reddit alumno.
 Huic Deus optandi gratum, sed inutile, fecit 100
 Muneris arbitrium, gaudens altore recepto.
 Ille male usus donis, ait; “ Effice, quidquid
 Corpore contigero, fulvum vertatur in aurum.”
 Annuit optatis, nocituraque munera solvit
 Liber; at indoluit, quod non meliora petisset 105
 Lætus abit, gaudetque malo Berecynthius heros;
 Pollicitamque fidem tangendo singula tentat.
 Vixque sibi credens, non alta fronde virentem

95. *Genialiter*, ita ut genio indulgeretur, laute et hilariter; Fast. iii. 523. *festum geniale*. Vide ad iv. 14. *Ordine*, continuas. Virg. Georg. iv. 507. *septem ex ordine menses*. Hoc Claudianus, ix. 4. vocat *eputis* continuare dies.

97. *Et jam stellarum*, etc.] Confer ii. 114. ibique notam. *Lætus*. Argentin. *lentus*, quod Heinsius verum putabat, quia et apud Calpurn. Ecl. vii. *lentus venis*: temere. *Lætus* ob inventum Silenum festumque genialiter actum. *Juveni*, Baccho, cui æterna juvenus; iv. 26.

100. *Huic Deus optandi*.] Lactantius, Argum. “optandi veniam dedit.” Hyginus: “deoptandi dedit potestatem, ut quidquid vellet peteret a se.” *Facere arbitrium*, ut *facere copiam*. *Inutile*, perniciosum. *Altore*. Sileno nutritore.

106. *Berecynthius* non Phrygius, sed Cybeles Berecynthiæ filius, quia additur *heros*, id est, Deæ filius. Sic

Philyreius heros, *Neptunius heros*, etc. Hyginus d. l. “Midas rex Mygdonius, filius matris Deæ.” Lactantius in Argum. fab. iv. “Qui tamen fertur Midas esse Matris Magnæ filius: sic enim cum Hesiodo consentit Ovidius.” *Malum*, donum, quod ipsi mox erit perniciosum. Præferendum igitur *malum τῶν* datis, quod ab aliis defenditur. *Pollicitam fidem tentat*, periculum facit, an fides habenda promissis; vide ad ver. 135. Sed sic ex uno Twisdenio MS. Heinsius dedit pro *Pollicitique*, quod tuetur Schirachius, quia nefas sit uni Codici fidem habere, cæteris renuentibus. Illud magis poeticum, sensus tamen manet idem. Fast. iii. 366. *pollicitam addere dictis fidem*: Pseudo-Lactantius de Pascha, ver. 65. *pollicitam redde fidem*. *Singula*, aliud post aliud. Amor. i. 5. *singula quum miror*. Sic aliquoties Phædrus.

108. *Sibi*, suæ arti, vix credebat præ nimia lætitia.

Ilice detraxit virgam; virga aurea facta est. 109
 Tollit humo saxum; saxum quoque palluit auro:
 Contigit et glebam; contactu gleba potenti
 Massa fit: arentes Cereris decerpsit aristas;
 Aurea messis erat: demptum tenet arbore pomum;
 Hesperidas donâsse putes: si postibus altis
 Admovit digitos; postes radiare videntur. 115
 Ille etiam liquidis palmas ubi laverat undis,
 Unda fluens palmis Danaen eludere posset.
 Vix spes ipse suas animo capit, aurea fingens
 Omnia: gaudenti mensas posuere ministri,

110. Pallere recte de auri colore. Bene *potenti contactu* propter magnam vim. Amat Noster hanc vocem; apud quem *potentes herbas, potentia verba, potens forma*, etc. Jam suo modo Noster recenset singula experimenta, quæ fecerit Midas, sed modum rursus servare nescivit. Quum igitur in tanto experimentorum numero orationem variare vellet, ne τὸ aureus toties repereretur, verbis interdum incommodis, nec satis definitis usus est, verbi causa, 112. *fit massa*; qualis tandem? ver. 115. radiare etiam de argento, gemmis, etc. dicitur; ver. 122. *rigere* vel maxime de ferro et lapidibus usurpatur, neque adeo illa vocabula auro sunt propria. Melius est, quod bis ad fabulas allusit, v. 114 et 117. Confer similem formam, viii. 25 sqq. *Arentes Cereris*, etc. Sprotii liber habet *Cererem*; tunc Heinsius volebat legi *arentis Cererem decerpsit aristæ*: Burmannus vero *arenti—aristæ*, quia viii. 292. *Cererem in spicis intercipit*, ubi Ceres sunt spicæ vel grana, unde panis conficitur; et *Fast. v. 322. grandine læsu Ceres* et alibi passim. Heinsius autem, servata prima lectione, putabat scribendum in versu sequenti *Aurea messis erant*, nempe *aristæ*. Regii nostri nihil mutant. *Messis* de paucis

aristis, sed quæ maximi pretii essent. *Demptum*, decerptum. Etiam *Heroid. xx. 9. demptus ab arbore fætus*. Supra i. 492. *demptæ aristæ*.

114. *Hesperidas donâsse putes*.] Nam Hesperides hortos habuisse dicuntur poma aurea ferentes. *Altis* quippe in regia.

117. *Eludere*, decipere, ut vi. 103. *Danaen*. Referebat aureum imbrem, quo Jupiter auriplus Danaen elusit. Post hunc versum multi addunt alium: *Corporis et membris resplenduit aurea vestis, vel e membris*.

118. *Vix spes*, etc.] Post hæc felicia experimenta *Vix spes ipse suas animo capit*. Præclare! non cogitare omnia simul potest, quæ deinceps aurea facturus est noster alchymista. Sed mox mutabitur ille affectus animi. *Mensas posuere*; vide ad ix. 92. *Extractas* verbum delectum pro vulgari, *instructas*; illud enim majorem copiam ciborum declarat, quibus instructa erat beati regis mensa. Cicero *Tuso. v. 21. mensæ exquisitissimis epulis extruebantur. Tostæ frugis*. Priscæ gentes tostis igne granis vesci solebant; atque etiam senioribus temporibus far igni torrebatur, ut facilius mola frangi posset; *Fast. vi. 313 sqq*; *Virg. Georg. i. 267*; *Plinius, xviii. 2.*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

“Da veniam, Lenæe pater; peccavimus,” inquit;
 “Sed miserere, precor; speciosoque cripe damno.”
 Mite Deum numen Bacchus peccasse fatentem
 Restituit, pactamque fidem, data munera, solvit.
 “Neve male optato maneat circumlitus auro, 136
 Vade,” ait, “ad magnis vicinum Sardibus amnem,
 Perque jugum montis labentibus obvius undis
 Carpe viam; donec venias ad fluminis ortus:
 Spumiferoque tuum fonti, qua plurimus exit, 140

speciosum donum eriperet; ubi *speciosum* rescribendum existimat Burmannus, ut Ovidii verba exprimantur, sicuti frequenter apud Hyginum, et comparat idem Burmannus ex Alciphrone, iii. 38. λαμπρὰν ζημίαν, sed id ibi potius manifestum incommodum significat.

134. *Mite Deum numen*; quod Heinsius dictum putat pro, mitissimum Deorum numen, ut alibi *magna Deorum* pro, maxima. Malit tamen *Deum* mutari in *reum*, ut allusum fit ad confitentes reos; idque illustrat ex Pont. II. vi. 8. *aspera confesso verba remitte reo*. Burmannus conjicit *Mite Deus numen B*. Quæ conjecturæ supervacaneæ esse videntur, si *Deum numen* pro mera periphrasi Dei ipsius habeamus. Bacchus, qui mitis Deus esse solet, restituit, etc. Certe apud Virgilium plus semel *numen Deum* est Deus. Quod v. c. Homerus dixerat ἀνευθε θεοῦ, id Æneid. ii. 777. reddit, sine numine divinum: vide ibi Heynium. Mitis, qui sinit se exorari. *Restitui* absolute, aut addito τῷ sibi in jure dicuntur, qui in pristinum statum restituuntur, et hoc loco quibus redditur pristina natura. Lactantius in Argum. *Cui Deus ut restitueretur sibi fecit*.

135. *Fides* interdum idem quod promissum: vide Gronov. ad Senecam, iv. de Benef. cap. 35. Sed plerumque additur *pacta* aut *pacti* (nam

utrumque recte dicitur, et utriusque generis exempla congescit Heinsius) ut ver. 107. *pollicita fides*. Per appositionem additur, *data munera*. *Solvit* Regius explicat, resolvit, irritam fecit. Sic et Lenzius, qui comparat *pactum, fœdus solvere*; Burmannus punctum ponit post *restituit*, et *solvit* mutat in *solvi*, ut Bacchi hæc sint verba, ad quæ jam pertinet, quod demum ver. 137. sequitur, *ait*.

136. *Circumlitus*, cujus vel cutis vel vestis auro obducta. *Amnis*, Pactolus, qui e Tmolo prorumpit et medios Sardes perfluit; Herodot. v. 101; Strabo, xiii. p. 625; Plin. v. 29. *Magnis Sardibus*. Observat Burmannus *magnas urbes* Nostrum passim vocare metropoles; v. c. Heroid. vii. 165. *magnas Mycenæ*; infra xiv. 457. *magnum Diomedis urbem*. Supra vii. 553. *magna urbs*, caput Æginæ insulæ. Et credibile est, magno ambitu fuisse Sardes. Certe Herodot. quæ Cadytim πόλιν μεγάλην vocat, addit, Σαρδίων οὐ πολλῶ ἑλάσσονα. *Vade*, nempe ex agris Lydiæ, ubi nunc versaris. Non dum enim in Phrygiam redierat, sed ver. 106. e Bacchi tantum conspectu abierat lætus.

140. *Qua plurimus exit* indicat, jam ab origine maximum esse fluvium. Sic Virgilius, Æneid. i. 419. de magno monte, *qui plurimus urbi imminet*. Supra, viii. 584. *plurimus amnis*, maximus.

Subde caput, corpusque simul, simul clue crimen.”
 Rex jussæ succedit aquæ: vis aurea tinxit
 Flumen, et humano de corpore cessit in amnem.
 Nunc quoque jam veteris percepto semine venæ
 Arva rigent, auro madidis pallentia glebis. 145

IV. Ille, perosus opes, silvas et rura colebat,

142. Succedere, accedere. Vide ad iii. 165. *Vis aurea*, vis, potestas omnia in aurum mutandi, quæ paulo ante *crimen* vocatur, quia per stultitiam suam eam impetraverat Midas. Lenzius *crimen* intelligit preces temerarias, quæ lavando, ut culpa lustrando, ablui potuerint. *Tinxit*. Hinc Lactantius in Argum. *aqua aurei coloris esse cæpit*; Claudianus, in Eutrop. ii. 260. *nec miror aquas radiare metallo, Quæ toties lavere Midam*. At ille tantum, ut hodie etiam Rhenus et Tagus, χρυσοῦ ψῆγμα πολὺ, multa ramenta aurea, secum ferebat, inde dictus *Chryssorrhœas*, notante Plinio. *Rutila* ei *arena* tribuitur a Juvenale, xiv. 112. Hinc *Lydiæ aurum* et *Pactoli divitiæ* proverbialiter dici cœperunt de re pretiosa et summis divitiis. Horat. Epod. xv. 20. *Pactolus tibi fluat*.

144. *Nunc quoque*, etc.] Id falsum est; nam Strabo, qui et ipse Augusti tempore floruit, scribit, Νῦν δὲ ἐκλείπει τὸ ψῆγμα. Multo minus arva unquam vicina riguerunt auro. Sed ita et alii poetæ. Virgilius, Æn. x. 142. *Pactolos culta irrigat auro*; Propertius, I. vi. 31. *Lydia Pactoli tinguunt aratra liquor*; Seneca, Phœn. 604. *Opulenta Pactolus inundat auro rura*. *Vis aurea* comparatur cum *vena* in metallifodinis. Pro *jam* Burmannus malit *tam veteris*; ita enim augeri miraculum ex tam antiquo tempore adhuc venam auream sufficere.

146. Ille Burman. mutatum malit in *Inde*, id est, ideo, vel ab eo tempore. Relicto aulæ splendore *silvas et rura*, vitam rusticam, præferebat. Ita enim

colere hic accipi potest, præferre, priore loco habere, ut apud Virgilium, Georg. ii. 413. *Rus exiguum colito*. Idem *colebat*, venerabatur, Pana. In dilogia ergo verbum positum more poetarum. De *antris* Panis vide ad i. 699. et Barnesium ad Euripidem, Ion. 402. *Pingue, stolidum* ut apud Horatium, Sat. I. iii. 58. *Præcordia* ponuntur pro corde, deinde pro animo et mente; hinc nunc *præcordia mentis*, mens, forte ad Homericum, ἐν φρεσὶ θυμός. *Mens animi* dixerunt Plautus et Catullus: vide Schrader. ad Musæum, pag. 192. Sosibius ei tribuit νοῦν φωτὸς εὐήθους.

146—193. *Midæ aures*.] Confer Hyginus, fab. 191; Fulgentius, Mytholog. iii. 9; Nicephor. narrat. iii. ab Allatio editus; Suidas in Μίδας. Tractarant hæc et Hesiodus, quem consentire cum Nostro Lactantius in Arg. ait, et Sosibius tragicus. Varie Veteres hanc fabulam interpretati sunt. Vide Schol. Aristophanis ad Plut. ver. 287. ubi complures sententias recenset, v. c. eum habuisse ὠτακουστὰς, id est, delatores, qui, quæcunque audivissent, ad eum deferrent, aut eum habuisse vicum aures asini dictum, etc. Aristophanis vero interpres narrat Midæ natura prælongas fuisse aures; vel etiam quod Bacchi asinos præteriens injuria affecisset, affixas illi ab irato numine aures asininas. Tzetzes autem ad Lycophr. refert, duos fuisse in Phrygia colles, qui *aures asini* vocarentur, quos quum expugnâset Midas, latronesque inde sustulisset, fabulose

Panaque montanis habitantem semper in antris.
 Pingue sed ingenium mansit; nocituraque, ut ante,
 Rursus erant domino stolidæ præcordia mentis.
 Nam, freta prospiciens, late riget arduus alto 150
 Tmolus in ascensu; clivoque extentus utroque,
 Sardibus hinc, iliinc parvis finitur Hypæpis.
 Pan ibi dum teneris jactat sua carmina Nymphis,
 Et leve cerata modulatur arundine carmen;
 Ausus Apollineos præ se contemnere cantus, 155
 Judice sub Tmolo certamen venit ad impar.

dictum Midam asini aures occupasse. LEM. Lenzius monet, mythi hujus tractationem deberi dramati satyrico, quo Panis et Apollinis certamen expositum sit. Copiose de Mida egit Simonius in Chron. ad annum 2308.

150. *Nam freta prospiciens, etc.*] Hoc ornate extulit: *prospicere*, ex alto et longinquo loco de super inspicere (ii. 90; viii. 338.) eleganter de ædibus dicitur in montibus sitis, (Phædr. II. v. 10.) atque etiam de montibus ipsis, unde prospectus est aliquo, ut hoc loco in *freta*. *Riget* Saffitius vertit: *Er hat hieselbst vom weiten ein froeliches und laechendes Ansehen*, quasi legerit *ridet*. At ego hanc varietatem nusquam notatam reperi, neque vastus et arduus mons *ridere* dici potest. Sed pro simplici est aut stat maluit exquisitius *riget*, quod bene convenit naturæ montium. Lactantius, Instit. II. xvii. 9. *hominem rigidum figuravit*, id est rectum. Opif. viii. 2. *hunc ad cæli contemplationem rigidum erexit*. Alto. Quidam (et nostri Regii) *alte*. Quia ipse *Tmolus arduus*, altus est, *altum* habet *ascensum*. Inter Sardes et Hypæpas extenditur Tmolus, mons latus et altus. Olim scribebatur *Tymolus*; Græcis enim est *Τύμωλος* et *Τμῶλος*; Plinius, dicto loco, *Tmolus*, qui antea *Tymolus* appellabatur. Sed

jam apud Homerum, Il. B. 866. occurrit *Τμῶλος*. In redundanter additum. *Clivus uterque*, utrumque latus montis. Sardes in latere *Tmoli* ponit etiam Plinius, Hist. Nat. v. 29. De *parvis Hypæpis* vide ad vi. 13.

153. *Pan ibi dum teneris, etc.*] Pana elatum fuisse sua arte e sequentibus apparet. Bene igitur *jactat sua carmina*, cantat, se ostentandi et gloriæ quærendæ causa. De *nymphis Tmoli* confer vi. 15. *Leve*, pastoritium. *Cerata arundo*, fistula pastoritia ceris glutinata, de qua vide ad i. 710. *Modulari carmen*, ut apud Virgilium, Ecl. x. 51. *carmina pastoris Siculi modulabor avena*, et sæpe; vide Burmannum. Sed et *moderatur*, quod habent multi MSS. et quod Heinsio placet, ferri posset, quandoquidem passim occurrit *moderari* lyram, fides, carmen, quanquam in plerisque locis MSS. non minus variant, quam hoc loco. Sed ego miror Burmanno non inelegantem visam esse unius Leidensis Cod. lectionem, *jaculatur*. Dicit quidem, se id illustrâsse ad Petronium, cap. 109; sed vereor, ut ibi satis idoneis exemplis usus sit. Unus *meditatur*. Regii nostri ambo *modulatur*.

156. *Tmolo.*] Deo montis; namque et montibus sua fuerunt numina, sicut et fontibus. Hinc Deus Tmolus de-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Verrit humum Tyrio saturata murice palla :
 Distinctamque fidem gemmis, et dentibus Indis
 Sustinet a læva : tenuit manus altera plectrum.
 Artificis status ipse fuit : tum stamina docto
 Pollice sollicitat : quorum dulcedine captus 170
 Pana jubet Tmolus citharæ submittere cannas.
 Judicium sanctique placet sententia montis
 Omnibus : arguitur tamen, atque injusta vocatur
 Unius sermone Midæ : nec Delius aures
 Humanam stolidas patitur retinere figuram ; 175
 Sed trahit in spatium, villisque albentibus implet,
 Instabilesque imo facit, et dat posse moveri.

videbatur talis illudere palla. Sed pro *verrit* hoc loco, unus MS. Basileënsis *sulcat*, satis eleganter. Claudianus, in Eutrop. ii. 300. *currus sulcat juga.* *Saturata Tyrio murice*, satis imbuta colore purpureo. *Satur color* e Plinio notus. *Fides*, cithara ; Horatius, I. Od. xvii. 18. *fides Teïa*, lyra Anacreontis Teii. Glossarium Græco-Lat. *Fidis*, λύρα, κιθάρα. Erat *instructa*, culta, ornata. Vide Heinsium ad Fast. ii. 318 ; Apuleius, Florid. i. de Apolline : “ Quid quod et lyra ejus auro fulgurat, chore candicat, gemmis variegatur.” A Tibullo d. l. ei tribuitur, *fulgens testudine et auro lyra* ; et IV. iii. 22. *testudinea Phæbe superbe lyra.* Sed hoc loco plurimi, *distinctamque*, quod nollem ab Heinsio quatuor Codd. auctoritate mutatum. Non nego, *instructum* dici pro, ornatum, sed *distinctum* elegantius multo verbum est, quod usurpatur de rebus, quæ dispersis ornamentis variegata sunt. Sic pocula *distincta* gemmis, prata *distincta* floribus, cælum *distinctum* stellis, passim et eleganter.

169. *Ipse*, verissimus. *Status artificis*, die Stellung eines Virtuosen. Est etiam oratoribus suus status, Cic. Or.

i. 59. quem describit Quintilianus, Inst. Or. I. xi. 16. *Stamina*, chordæ. *Supra fila sonantia.* Laudat Burmannus e Catalect. Pith. iv. p. 157. *Musica contingens subtili stamina pulsu.* *Sollicitat*, percutit, pulsat ; nam sollicitare omnino est, sæpius movere, ut *sollicitare mare, humum.* *Pollice.* Paulo ante *plectrum* commemoratur. Nempe chordæ pulpa digitorum pulsabantur, sed in clausulis ad pleniorum harmoniam plectro plures chordæ uno ictu tangebantur. Vid. Gésnerus ad Claudianum, xxxiv. 15.

171. *Submittere*, postponere, fateri eas inferiores esse lyræ Apollinæ. *Cannas*, tibiam ex cannis confectam.

176. *Sed trahit in spatium.*] Diligenter et ingeniose describit, more suo, naturam aurium asinarum. Bene *trahit in spatium*, longiores reddit ; vide ad iii. 20. *Villisque albentibus.* Quidam *villisque ardentibus* ; Heinsius conjicit *horrentibus*, De lectione hujus loci non debebat disputari, quum satis constet aures asinorum albos, seu canos habere villos. *Dat posse moveri* ; dat mobilitatem. *Posse* habet vim substant. more Græcorum, ii. 483 ; *posse loqui*, facultas loquendi.

Cætera sunt hominis ; partem damnatur in unam ;
 Induiturque aures lente gradientis aselli.
 Ille quidem celat, turpique onerata pudore 180
 Tempora purpureis tentat velare tiaris.
 Sed, solitus longos ferro resecare capillos, [sum
 Viderat hoc famulus : qui, quum nec prodere vi-
 Dedecus auderet, cupiens efferre sub auras,
 Nec posset reticere tamen, secedit ; humumque
 Effodit, et, domini quales aspexerit aures,
 Voce refert parva, terræque immurmurat haustæ ;
 Indiciumque suæ vocis tellure regesta
 Obruit, et scrobibus tacitus discedit opertis.
 Creber arundinibus tremulis ibi surgere lucus 190
 Cæpit ; et, ut primum pleno maturuit anno,
 Prodidit agricolam : leni nam motus ab austro

180. Turpis pudor satis poetice, turpes aures quæ pudori erant domino. Bene etiam *onerata*. *Celare* est verbum generale ; itaque modus, quo celaverit tempora, additur, *velat tiaris*. *Tiara*, quæ etiam *mitra* interdum vocatur, fuit pileus Phrygum incurvus cum fimbriis pendulis, quibus mento subligatis malæ ac tempora obducebantur ; ut adeo aures Midæ commode sub illo tegumento latere possent ; vide Heynium ad Virgilium, *Æn.* iv. 216. et ix. 616.

182. Solitus—*capillos* circumscriptio tonsoris. *Ferrum*, forfex, qua tonsores utebantur in resecandis capillis ; Isidorus, xx. 13. Vide nostrum vatem (*Boileau*) *Sat.* ix. 221.

187. *Voce parva*, leni susurro. *Terra hausta*, fossa. *Indicium vocis*, vocem, qua indicabat domini dedecus. Hoc figmentum habet etiam Ptolemæus Alex. apud Photium. *Ansam* dedisse videntur cannæ, quæ vento motæ sonum edunt, i. 707.

190. *Tremulis*, quando agitabantur

ventis, creber *arundinibus* pro, crebris sive multis arundinibus. *Pleno anno* ut x. 734. *plena hora* et *Fast.* iii. 164. *pleno die*. *Agricolam* suspectum visum Interpretibus, quia primum tonsor ille non potuerit agricola dici ; neque lucus ille tonsorem prodiderit, sed vocem ejus commissam. Burmannus suadet, vel *Prodidit arcanum* (quod tamen non satis poeticum videtur) vel *Prodidit agricolis*. Sed ita deest, quid agricolis prodiderit. Puto locum sanum esse : sed poetam non satis accurate locutum esse, quum hoc vellet : arundo ejus, qui humum suam foderat, indicium prodidit. Nisi *agricolam* mavis Midam intelligere, nunc rura celebrantem ver. 146. Si lectio sana esset, *agricola* foret Midas, qui nunc rura et silvas celebrat ; vide ver. 146. Suaderem, *Prodidit auriculas*, nisi sequeretur, *coarguit aures*. Regii nostri habent *agricolam*, et recte ; nam qui scrobes terræ infodit, et quasi voeis semina committit, potest agricola dici.

Obruta verba refert, dominique coarguit aures.

V. Ultus ab it Tmolo, liquidumque per aera vectus
Angustum citra pontum Nepheleidos Helles 195
Laomedonteis Letoïus astitit arvis.

Dextera Sigæi, Rhœtei læva profundi
Ara Panomphæo vetus est sacrata Tonanti.

Inde novæ primum moliri mœnia Trojæ
Laomedonta videt, susceptaque magna labore 200
Crescere difficili, nec opes exposcere parvas :
Cumque tridentigero tumidi genitore profundi
Mortalem induitur formam ; Phrygioque tyranno

194—220. *Apollo et Neptunus Laomedonti muros extruunt.*] Homerus, Il. Φ. 443 sqq : Pindarus, Ol. H. 41 ; Apollodorus, Il. v. 9 ; Hyginus, fab. 89 ; Servius ad Virgilium, Æn. i. 553 ; ii. 610. Anonym. de Incredilibus ab Allatio editus, cap. 6. auctor est, aurum sumpsisse Laomedontem ad muros extruendos ex templis Neptuni et Apollinis, neque id pro sacramento præstito reddidisse. Tractaverat hæc et Hesiodus in Heroica genealogia, ut e Schol. Lycophr. ad v. 34 et 393. constat.

195. *Angustum citra pontum.*] Apollo versus mare vehitur, sed citra pontum Helles, Hellespontum, cui Troas adjacebat, consistit. *Helle* Athamantis et *Nepheles* filia, *Phrixi* soror, quæ in angusto illo freto periit, eique nomen dedit ; Apollodorus, lib. i. p. 39 ; Palæphatus, 31.

197. *Dextera Sigæi.*] Non longe ab Ilio sinus quidam Hellesponti litus incurvabat. Ibi *Sigæum* et *Rhæteum*, duo promontoria cum oppidis cognominibus, quorum illud Achillis, hoc Ajacis sepulcro postea nobilitatum est ; Mela i. 18. Sed Noster loco promontorii, *profundum*, mare, appellavit. *Panomphæo* Jovi etiam Græci sacra faciunt apud Homerum, Il. Θ.

48. ubi Eustath. ὁ πάσης μαντείας αἴτιος, seu melius, ut origo vocis appareat, ὁ πασῶν ὀμφῶν αἴτιος, omnis artis vaticinandi auctor ; vide Potter. ad Lycophr. Cassand. ver. 6. Ordo autem verborum est hic : *Dextera* pars *Sigæi* sive *læva Rhætei* est *ara*, h. e. in dextra parte *Sigæi* est *ara*. Utriusque promontorii mentionem hic facere voluit.

199. *Inde.*] Quidam (et noster Regius A.) *Unde*. *Nova Troja*, Ilium nuper conditum ab Ilo, Laomedontis patre. Apud Apollodorum muris cingunt Pergamum. *Moliri*, ponere, extruere. Virgilius, Æn. i. 423. *pars ducere muros*, *Molirique arcem*. *Susceptum* nunc substantive, cœptum. *Crescere*, promoveri.

202. *Genitore.*] Etiam apud Valerium Flaccum, iv. 571. Neptunus *pater maris* ; et Statius Ach. i. 61. *magni rector genitorque profundi*. Sed quaeritur, quo sensu ita dicatur. Burmannus ad Virgilium, Æn. i. 155. vult, Deos dici earum rerum *genitores*, quibus præsent. Improbatur eam rationem Heynius monetque, *genitoris* et *patris* nomine insigniri Deos seniores, mox et quoscunque alios, nihilque aliud significari nisi venerabiles, sanctos.

203. *Phrygioque tyranno*, etc.] Se-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Poscit equos; tantique operis mercede negata,
 Bis perjura capit superatæ mœnia Trojæ. 215
 Nec pars militiæ, Telamon, sine honore recessit;
 Hesioneque data potitur: nam conjuge Peleus
 Clarus erat Diva; nec avi magis ille superbit
 Nomine, quam soceri; siquidem Jovis esse nepoti
 Contigit haud uni: conjux Dea contigit uni. 220

VI. Namque senex Thetidi Proteus, "Dea," dixerat, "undæ,

dam *bis peritura*; sed deceperat jam Apollinem; vide insuper ad versum 208. Regii nostri *perjura*. Non locus est cur hic alludatur ad alteram Trojæ ruinam, quam postea a Græcis est passa.

216. *Telamon* amicus et socius Herculis in multis certaminibus. *Pars militiæ* etiam Heroid. viii. 46; vide ad ix. 20. *Sine honore, sine præmio*. Isocrates in Evag. p. 454. ed. Wolf. min. de Telamone, μεθ' Ἡρακλέους ἐπὶ Λαομέδοντα στρατευσάμενος τῶν ἀριστείων ἔτυχε. Illam Trojæ expeditionem narrat Apollod. II. vi. 4. Ex *Hesiona* Teucrum genuit Telamon.

217. *Peleus*, frater Telamonis, Thetida, Nerei filiam, habebat conjugem. Isocrates d. I. Θέτιδι, θνητὸς ὧν ἀθανάτῳ συνώκησε· καὶ μόνου τούτου φασὶ τῶν προγεγενημένων ὑπὸ τῶν θεῶν ἐν τοῖς γάμοις ὑμέναιον ἀσθῆναι. Plura de eo conjugio habet Apollodorus, III. xiii. 5. Telamonis et Pelei pater fuit Æacus, avus Jupiter. *Uni*, nempe ex his duobus fratribus. Non autem universe dictum est; nam plures *Deæ* nupserunt mortalibus. Cæterum hæc de Peleo aspersit Noster, ut commode transiret ad fabulam sequentem.

221—265. *Pelei et Thetidis* nuptiæ valde celebratæ a Veteribus; Homerus, Il. Ω. 534; Hesiodus Theog. 1005; Euripides Iph. Aul. 1036 sqq; Iso-

crates, Evag. p. 454; Apollonius, Rh. iv. 807 sqq; Catullus Epithal. Pel. et Thet. Valerius Flacous, i. 130 sqq; Coluthus Rapt. Hel. 17 sqq. Peculiariter carmine eas celebraverat Hesiodus, unde non nisi duo versus restant, Τρις μάκαρ Αἰακίδῃ, καὶ τετράκις ὄλβιε Πηλεῦ, Ὅς τοῖς δ' ἐν μεγάροις ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνεις. Sed Noster, missa convivii nuptialis solennitate, de qua cæteri copiosi sunt, artem potius memorat, qua Peleus virginem ceperit. Confer Apollodorum, III. xiii. 5. Sed etiam apud Hyginum fab. 54. et P. A. ii. 15. Eustathium ad Homeri dictum locum, Tzetz. ad Lycophr. p. 38. Servium ad Virg. Ecl. vi. 42. fabula attingitur. Vaticinium illud Pindarus Isthm. xx. 4. Apollonius, Schol. Lycophronis ad 178. et Lactantius Inst. I. ii. 9. Themidi tribuunt. Ad Prometheum refert Æschylus, Prom. 906. et inde Hyginus priore loco, sed altero ad Parcas, unde cognoverit Prometheus, qui illud Jovi jam prodeunti ad concubitum indicaverit. Bene autem Noster *Protea* inducit, Deum marinum, eundemque vatem certissimum, cujus vaticinia etiam apud Homerum, Od. Δ. 364 sqq. et Virgilium, Georg. iv. 392. extant. *Concipe*. Consequens pro antecedente, nube viro. *Qui fortibus*, etc. Pindarus, dicto loco, πεπρωμένον ἦν, φέρτερον γόνον ἄνακτα

Concipe; mater eris juvenis, qui fortibus actis
 Acta patris vincet; majorque vocabitur illo.”
 Ergo, ne quidquam mundus Jove majus haberet,
 Quamvis haud tepidos sub pectore senserat ignes,
 Juppiter æquoreæ Thetidis connubia vitat; 226
 Inque sua Æaciden succedere vota nepotem
 Jussit, et amplexus in virginis ire marinæ.

Est sinus Hæmoniaë curvos falcatus in arcus;
 Brachia procurrunt; ubi, si foret altior unda, 230
 Portus erat; summis inductum est æquor arenis.
 Litus habet solidum, quod nec vestigia servet;

πατρός τεκεῖν ποντίαν θεόν. Id Noster ita expressit, ut jam respiceret Pelea et Achillem, quorum ille in bello contra Centauros, aliisque in certaminibus enituit, sed illæ laudes nihil ad filii *fortia acta*, res fortiter gestas. *Major* ad fortitudinem et inde paratam gloriam referendum est. Horat. I. Od. xv. 28. Tydides melior patre. Apollodorus, h. l. Κρείττων τοῦ πατρός. Vocabitur, erit, ut κληθήσεται.

224. Ergo, ne quidquam mundus, etc.] Timebat Jupiter, ne filius ex ea natus se de regno dejiceret, ut ipse fecerat Saturno patri. Eam ob causam exagitat eum Lactantius, d. l. Antea Neptunus cum eo de hoc conjugio certaverat; Apollod. Thetis Thessalum numen. Connubium verecunde pro concubitu. Sic nuptiæ apud Horatium, III. Od. ii. 11. Sua vota, connubium a se expetitur. Succedere in vota Jovis, conjugium inire, quod Jupiter inire voluerat. In amplexus virginis ire modeste concubitum exprimit, ut vii. 616. sub amplexus ire.

229. Hæmonia, Thessalia; vide ad i. 568. Et hoc loco intelligitur pars Thessaliæ ea, quæ Phthiotis dicebatur, ubi regnabat Peleus, et quæ mari adjacebat. Æacus quidem Æginam

insulam tenebat, sed Telamon et Peleus quum Phocum fratrem occidissent (de qua cæde Noster fab. sequenti exponet,) fugere inde coacti sunt. Telamon igitur Salamina pervenit, Peleus autem Phthiam, ad sinum Maliacum se contulit, ubi ab Eurytione, ducta ejus filia Antigona, in regni partem ascitus est. Aliquanto post Thetida duxit; vide Apollodorum d. l. et Schol. Aristophanis, ad Nubes, v. 1059. *Curvos falcatus in arcus*; tribus verbis formam curvam exprimit: nec in sentiis, nec in verbis parcus Noster est. *Brachia* extremitates litoris sinum ambientis, quæ commode cum brachiis comparantur. Vid. Cerda ad Æneid. iii. 533. *Genua* dicuntur Valerio Flac. v. 410. *Erat* pro, esset. *Summis*, etc. Hoc vult, leni aqua tectam fuisse arenam.

232. *Vestigia non servat*, non retinet vestigia impressa, quod fieri solet in locis arenosis et limosis, quæ adeo remorantur iter, dum magis fatigant viatorem, eumque tardius incedere cogunt. Plinius, II. Epist. xvii. 2: “Excipit iter aliqua ex parte arenosum, junctis paulo gravius et longius, equo breve et molle.” *Opertum pendeat* suavius, quam, opertum sit. Quia alga pendet, imminet litori, prop-

Nec remoretur iter; nec opertum pendeat alga.
 Myrtea silva subest, bicoloribus obsita baccis.
 Est specus in medio; natura factus, an arte, 235
 Ambiguum; magis arte tamen: quo sæpe venire
 Frenato delphine sedens, Theti nuda, solebas.
 Illic te Peleus, ut somno vincta jacebas,
 Occupat: et quoniam precibus tentata repugnas,
 Vim parat, innectens ambobus colla lacertis. 240
 Quod nisi venisses, variatis sæpe figuris,
 Ad solitas artes, auso foret ille potitus.
 Sed modo tu volucris; volucrem tamen ille tenebat:
 Nunc gravis arbor eras; hærebat in arbore Peleus.

terea ipsum litus *pendere alga* dicitur. *Myrteta* amant litora: vide ad ix. 335. *Subest*, adest, prope est, ut *subire*, accedere, appropinquare.

237. *Frenato delphine sedens.*] Nereides belluis marinis vehi solebant, quæ equi dicuntur Propertio, III. i. 46; hinc *delphino* insidentem Thetida finxerant prisci poetæ; Tibullus, I. v. 45. *Talis ad Hæmonium Nereis Pelea quondam Vecta est frenato cærulea pisce Thetis*; Statius, Theb. i. 130. *Hic insperato Tyrrheni tergoe piscis Peleos in thalamos vehitur Thetis. Æquora delphin Corripit. Illa sedet dejecta in lumina palla, Nec Jove majorem nasci suspirat Achillem.*

238. *Ut somno vineta.*] Vulgo (et in nostris Regiis) *vineta*. Cum omni sequenti loco conf. Virg. Georg. iv. 400—45. Somnus poetis dicitur oculos et membra *δεσμεύειν*; vid. Heinsius. *Occupat*, opprimit. *Tentata* fortasse optime conjungitur cum *precibus*. *Precibus tentare*, precibus periculum facere an capi possit. Sin *tentata* absolute positum putas, *precibus* dictum erit pro, precanti, ut viii. 73. *Vim parat*. Hesiodus d. l. Πηλεῖ δὲ δμηθείσα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα.

Vim parat etiam apud Apollodorum et Euripidem auctore Tzetta ad Lycophr. p. 37. In arca Cypseli Thetis cernebatur anguem immittens in Pelea, qui ipsam captare conabatur. Sed Catullus nihil habet de *vi*, atque etiam apud Valerium Flaccum Jubens ad Peleum deducitur delphino insidens. *Innectere colla lacertis* elegantius quam, injicere lacertos collo, *venire ad artes ut deverti ad artes* ix. 62. ubi vide notam. *Auso potiri* dixit et Virgilius, Æneid. vi. 624. Thetis transformis non minus, quam Proteus, viii. 730 sqq. et Erisichthonis filia, ibid. Videntur autem philosophi veteres, quibus ex aquis omnia constare placebat, transformationes illius elementi in omnia corpora, symbolica hac fabula expressisse: vide Heynium ad Virgilium, Georg. iv. 387. Alii putant hoc dici, Thetida omnes vias ac modos tentasse, ut se subtraheret Pelei matrimonio.

244. *Gravis*, torpens; i. 548. *gravis* torpor; ii. 821. *gravitas ignava*. *Tenere* et *hære* eleganter de amplexibus; i. 485; iv. 184; Tibullus, I. v. 39.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Illa novat formas ; donec sua membra teneri
Sentit, et in partes diversas brachia tendi.

Tum demum ingemuit : “ neque,” ait, “ sine nu-
mine vincis :” [heros,

Exhibita estque Thetis : confessam amplectitur
Et potitur votis, ingentique implet Achille. 265

VII. Felix et nato ; felix et conjuge Peleus ;
Et cui, si demas jugulati crimina Phoci,
Omnia contigerant ! Fraternali sanguine sontem,
Expulsumque domo patria Trachinia tellus

264. *Exhibita* est, ut vi. 44. *Pallada exhibuit*, deposita mentita figura Palladis formam rursus sumpsit. *Confessam* eodem redit ; iii. 2. Jupiter se *confessus* erat. *Ingens* solenne heroum epitheton propter corporis magnitudinem, quam iis prisca ætas tribuit. Hinc *ingens* *Æneas* Virgilio, vi. 413 ; *ingens* *Idomeneus Sthenelusve* Horatio, IV. Od. ix. 19. Sed hoc loco malim ad insignem fortitudinem referre, qua enituit Achilles. Sic Horatius, III. Od. vi. 35. *ingens* *Antiochus* propter opes ingentes ; supra viii. 309. *magni* creator *Achillis*. *Implet*. ix. 280. *Implérat* *uterum* generoso *germine*. Hinc mulieres gravidæ *plenæ*, ut x. 469. *Myrrha plena* patris. Cæterum *Clerius* ad Hesiodum Theog. ver. 1004. suspicatur, Pelea Achillem ex se et ignota vulgo matre natum sustulisse, aut e fano Neptuni Nereidumve, aut ex ipso litore maris.

266—409. *Peleus* exul ad *Ceycem* fugit. De lupo mutato conf. Schol. Lycophronis ad ver. 175. qui cum Nostro consentit, et Anton. Liberalem 38. qui dissentit. Eadem narraverat et Dorotheus in *Metam.* ut ex Plutarch. paral. min. p. 311. apparet. Euripides Pelei exilium argumentum fabulæ fecerat. De eo vide et Apollodor. III. xiii. 1 sq.

267. *Jugulati crimina Phoci.*] Cæ-

dem hanc diu ante esse factam, quam Thetida duceret, supra jam ad ver. 229. monuimus. Telamon et Peleus *Æaeo* nati erant ex Endeide, quam Pausanias Scironis, Apollodorus autem Chironis filiam dicit ; *Phocus* vero ex Psamathe, Nerei filia, Thetidis sorore. Is Phocus, relicta *Ægina*, terræ ejus ad Parnassum, quæ jam ab antiquiore quodam Phoco, Ornytionis filio, Phocidis nomen habebat, regnum adeptus, fecit, ut etiam proxima loca Phocidis nomine comprehenderentur. Sed fratres, sive a matre Endeide sollicitati, sive suo ipsorum odio impulsus, quum viderent, eum præ ipsis amari a patre, invitârunt eum aliquando *Æginam*, ut ludis et certaminibus, quibus ille excellebat, interesset ; iisque commissis disco aut rudi saxo fratrem percusserunt. Præcipuas in ea cæde partes Telamonis fuisse Apollodorus narrat, Pelei Pausanias. Ambo igitur expulsi sunt ab *Æaco*. Phoci sepulcrum apud *Æginetas* ostendebatur, imposito saxo, quo percussus erat ; Pausanias Corinth. p. 177 et 179 ; Phoc. p. 872 : Apollodorus, III. xii. 6 : Anton. Liberalis, cap. 38 : Apollonius Rh. i. 93 sqq., et Schol. ad ver. 207 : Schol. Pindari ad Olymp. viii. 39.

269. *Expulsumque domo*, etc.] Supra ex Apollod. vidimus, Phthiam ad

Accipit: hic regnum sine vi, sine cæde, tenebat
 Lucifero genitore satus, patriumque nitorem 271
 Ore ferens Ceyx; illo qui tempore mæstus,
 Dissimilisque sui, fratrem lugebat ademptum.
 Quo postquam Æacides fessus curaque viaque
 Venit; et intravit, paucis comitantibus, urbem;
 Quosque greges pecorum, quæ secum armenta
 trahebat, 276
 Haud procul a muris sub opaca valle reliquit.
 Copia quum facta est adeundi prima tyranni;
 Velamenta manu prætendens supplice, qui sit,

Eurytionem pervenisse Pelea fraterno sanguine pollutum. Nec aliter Anton. Liberalis; Apollonius Rh.; Schol. Lycophronis, p. 37; Hyginus, fab. iv. p. 36. Itaque aut alios auctores Noster secutus est, aut Peleus, exul vagus, relictis multis aliis locis, tandem apud Eurytionem hæsit.

271. *Lucifero satus Ceyx.*] Ceyx Phosphori, hoc est, Luciferi fuit filius, Halcyonesque maritus. Ceyx, Trachiniorum rex, etiam Herculis amicitia notus; Pausanias Attic. p. 79. *Nitorem* omnino de insigni corporis pulchritudine capiamus, de qua sæpe dicitur. Horatius, I. Od. xix. 5. *Urit me Glyceræ nitor*, isque nitor cum splendore siderum comparari solet; II. Od. v. 18 sqq; et supra ii. 723. ubi vide notam de Luciferi splendore. Etiam Lucianus, p. 129. eum vocat τὸν Ἑωσφόρου, καλοῦ πατρὸς καλὸν υἷόν. Conf. et Hygini fabulam 65. Etiam amabilem et liberalem describit hunc regem, cum Schol. Homeri ad Il. i. 558. Apollodorus et alii elatum eum finxerunt, adeo ut Jovem se appellari voluerit. *Dissimilis sui*, non ea hilaritate animi, non ea serenitate vultus, non eo splendore cultus, quo alias esse solebat. *Luctus deformat*

hominem ejusque domum apud Virgilium, Æn. xii. 805.

276. *Pecorum* a sciolo additum esse, qui crediderit τὸ greges id requirere, ut *armentis* opponi possent, censet Burmannus; præfert igitur ex uno Heinsii MS. *greges secum*. Posset quidem *pecorum* abesse, sed potuit etiam addi; Virgilius, Æn. vii. 538. *Quinque greges illi balantum, quina redibant Armenta*. Regii nostri *greges pecorum*. *Pecora* dici minores bestias, oves, hircos, capras constat. Hinc *pecora* et *armenta* ita conjunguntur, ut *greges* et *armenta*, Curt. VIII. iv. 19; IX. viii. 29. Et *greges pecorum*, apud eundem V. vi. 15. *Trahebat* felix verbum ad declarandum tardum incessum armentorum. *Sub valle*, in valle; vide Burmannum, ad i. 684; Tibullus, II. iii. 19. *valle sub alta*. *Opaca* ab umbra. *Umbrosam exquirere vallem* gregibus jubet Virgil. Georg. iii. 331. Idque sub calidiore cælo necessarium erat.

279. *Velamenta*, vitta ramo oleagino ita circumdata, ut inde dependens manum obvolveret. Talem enim vittatum ramum *prætendere*, præferre manu solebant supplices; Homerus, Il. A. 14. Virgilius, vii. 154. *ramis*

Quoque satus, memorat; tantum sua crimina celat.
 Mentitusque fugæ causam, petit urbe, vel agro 281
 Se juvet: hunc contra placido Trachinius ore
 Talibus alloquitur: "Mediæ quoque commoda
 plebi
 Nostra patent, Peleu; nec inhospita regna tenemus.
 Adjicis huic animo momenta potentia, ciarum
 Nomen, avumque Jovem: nec tempora perde pre-
 cando; [deto,
 Quod petis, omne feres; tuaque hæc pro parte vi-
 Quali acunque vides: utinam meliora videres!"
 Et fiebat: moveat quæ tantos causa dolores, 289
 Peleusque comitesque rogant; quibus ille profatur:
 "Forsitan hanc volucrem, rapto quæ vivit, et omnes

velati *Palladis*, et 237. *Præferre manibus vittas ac precantia verba*; viii. 116. *paciferæ manu ramum prætendit olivæ*; xi. 101. *velati ramis oleæ, veniamque rogantes*. *Velare* verbum sacrum et solenne de corollis et vittis frontem ambientibus, templorum postes cingentibus, ramos supplicum obvolventibus. De origine hujus ritus Heynius ad *Virg.* viii. 128. hæc observat. "A religione ritum ductum esse manifestum fit e vittis seu infulis laneis, obvolventibus ramum oleaginum, cujus usus erat cum in sacris, tum in lustratione, et expiatione. Adeoque is, qui præferebat, *ικέρτης*, supplex factus, aut crimen expiare se et culpam deprecari velle symbolice et religiose significabat, aut simpliciter per sacra et deos se supplicare testatum faciebat. Hinc omnino foederis, pacis et legationis symbolum est factum."

281. *Fugæ, exilii. Urbe vel agro juvet*, urbem vel agrum sibi assignet, ubi cum armentis suis habitet. *Heroid.* ii. 55. *Te juvi portuque locoque*. Ibi

loca laudant Interpretes, in quibus hospitio, tecto, limine, cibo, *ope* jurare alterum dicitur.

283. De *media plebe* vide ad ix. 360. *Commoda nostra*, commoda, quæ leges largiri possunt, habitatio in urbe agrisque, tutela, etc. Similiter h. v. in re militari; *Art. Amat.* i. 131. *Patent*, quæ facile impetrantur a media plebe, imo a regiis viris; quorum copia facilis est: sic mulieres *patent* viris, locus *patet* proficiscentibus, *Dii patent* precantibus, gloria *patet* viris fortibus.

285. *Huic animo.*] In his vocibus hærent interpretes, sine causa. Præterquam quod ego *hoc animo*, benigno scilicet et liberali sum, tu *momenta potentia*, causas et rationes gravissimas commemoras. *Clarum nomen* et de rebus gestis et de genere nobili capi potest. Opponitur *ignotum nomen*, ix. 669. *Tuaque hæc*, etc. omnes res meas tecum partiar, asciscam te in partem regni: neglexerat autem regni sui statum dolore fratris amissi.

291. *Rapto quæ vivit*, etc.] Circumloquitur accipitrem, sed non satis

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Spem Veneris differt in tempora noctis Apollo.
 Non tulit ille moras; virgaque movente soporem
 Virginis os tangit: tactu jacet illa potenti,
 Vimque Dei patitur: nox cœlum sparserat astris:
 Phœbus anum simulat, præceptaque gaudia sumit.
 Ut sua maturus complevit tempora venter, 311

307. Tulit debemus Heinsio, qui et mox malit *tetigit*; quorum illud in multis est, hoc in Ambrosiano. Cæteri *fert*. Regii nostri *fert* et *tangit*. Er-ravit forsan Gierig qui hanc notam ex doctissimo Burmanni commentario integram cepit. Is enim scripserat “ quorum hoc in multis est: illud in Ambrosiano;” unde apparet τὸ “ hoc ” ad *tetigit* et τὸ “ illud ” ad *tulit* esse referendum; et meam sententiam probant, quæ sequuntur “ cæteri *fert*.” Inde certius hæret mihi in mente Heinsium, nimis corrigendi et mutandi textum auctoris cupidini indulgentem, hoc loco, ut sæpius alibi, verbum rarius pro frequentiori sine causa accepisse. *Virgaque movente soporem*. De virga illa diximus ad i. 671 et 715. *Movere*, arcessere. Alibi *ducere somnos*; ii. 735; Seneca Herc. Œt. 645. *Tangit*, θέλγειν de hac virga dixerunt Græci; Latini *mulcere* et *permulcere*. *Jacet* somno oppressa.

309. *Nox sparserat*, etc. ostenderat cœlum *sparsum*, variegatum, stellis; ii. 193. *sparsa miracula in cælo*. Horat. I. Sat. v. 10. *Nox cælo diffundere signa parabat*. *Anum simulat* more Deorum, quum aliquem decipere vellent; iii. 275; vi. 26; xiv. 655. *Præcepta gaudia*, jam antea capta vel a Mercurio (Heroid. xvii. 107. *Ad possessa venis præceptaque gaudia serus*. *Spes tua lenta fuit*: quod petis, alter habet,) vel ab ipso Apolline mente jam præcepta, ut Eleg. ad Liv. 29. *præcepta mente fovebus gaudia*. *Gaudia* vox propria in hac re. *Sumere*, percipere; Art. Amat. iii. 661. *carpere gaudia*.

311. *Venter*, onus ventris. *Maturus* vide ad ix. 283. *Alipedis* Mercurii talaria alata in pedibus gestantis; quod idcirco fingitur, quia Mercurius velocissima est omnium planetarum. *Stirps* Dei, Deus quatenus erat stirps, pater, *propuginis*, filii. Utrumque vocabulum ab arboribus translatum. De *Autolyco* confer Hygini fabulam 201. et Pherecyd. d. I. De conjuge ojus vide supra viii. 738. Is poterat *candida* de nigris, et de *cudentibus atra facere*; artem enim acceperat a patre et colorem et formam rerum raptarum mutandi, ne deprehenderetur in furto rapacissimus Autolycus. Secundum Pherecydem poterat furta ἀλλοιοῦν εἰς ὃ θέλοι μορφῆς, id quod latius explicat Hyginus: “ Ut quidquid surripisset, in quamcunque effigiem vellet, transmutaretur, ex albo in nigrum, vel ex nigro in album, in cornutum ex mutilo, in mutilum ex cornuto.” In his artibus non degener erat patris. De fraudibus et furtis Mercurii *Jani* Exc. iii. ad Horatium, lib. i. Od. ita judicat: “ Quoniam omnia, in quibus ingenii solertia cernitur, Mercurio tribuuntur, hinc Deus est omnis doli ac *fraudis*, in qua callidum acumen est, qua imponitur et illuditur aliis, vel prudentia civili ac bellica postulante, vel animi tantum oblectandi innocentisque joci edendi, aut ingenii ostendendi causa: quo referenda e. g. furta jocosa, præstigiæ, illusiones sensuum, etc. Quod universum quum Græci κλοπήν, Latini *furtum* dicant, ipseque Mercurius inde ληϊστήρ, φιλητῶν ὄρχαμος, *fur*, *furibus aptus*, etc. au-

Alipedis de stirpe Dei, versuta propago,
 Nascitur Autolycus, furtum ingeniosus ad omne,
 Qui facere assuêrat, patriæ non degener artis,
 Candida de nigris, et de candentibus atra. 315
 Nascitur e Phœbo, namque est enixa gemellos,
 Carmine vocali clarus, citharaque Philammon.
 Quid peperisse duos, et Dîs placuisse duobus,
 Et forti genitore, et progenitore Tonanti 319
 Esse satam prodest? an obest quoque gloria mul-
 Obfuit huic certe: quæ se præferre Dianæ [tis?
 Sustinuit, faciemque Deæ culpavit: at illi [quit.
 Ira ferox mota est: “Factisque placebimus,” in-
 Nec mora; curvavit cornu, nervoque sagittam
 Impulit, et meritam trajecit arundine linguam. 325
 Lingua tacet, nec vox, tentataque verba sequuntur;
 Conantemque loqui cum sanguine vita reliquit.
 Quem, misera o pietas! ego tum patruoque dolo-
 Corde tuli, fratrique pio solatia dixi. [rem

diat; fuerunt qui decepti vocabulorum (quorum Græcum et Latinum usum nescirent) speciali et notiori significatione, eum furum et latronum (malo sensu) Deum facerent.”

317. *Carmine vocali, cantu. Philammon.* Constantius Fanensis scribendum censet *Philæmon*, ut sit nomen ab arte ductum, a φίλος, amicus, et οἴμη, cantus. Is inter antiquissimos musicos refertur etiam a Plutarcho de Musica, p. 1132. Choros virginum primus instituisse traditur a Pherecyde. Musæ eum canendi certamine superatum postea oculis privârunt.

318. *Et Dîs.]* Unus Heinsii *quid Dîs*. Hac generis, amantium, et prolis gloria elata Chione perit.

322. *Sustinuit, ausa est. Culpavit:*

deteriorem sua pronuntiavit. Hyginus: “In venatione in Dianam locuta est superbius.”

328. *Quem, misera o pietas, etc.]* Hunc locum ita constituit Heinsius; olim edebatur *quam miser amplexans ego tunc. Duo (et nostri Regü) quam miser, o pietas; plerique, quam misero pietas; unus quem misero, o pietas. O misera pietas* solennis exclamatio, ubi de malis pio inflictis sermo; vide Heinsium. Sed an ita scripserit Ovidius certo affirmare non ausim. *Patruo corde.* Heinsius interpretatur, forti et duro corde. Immo, ita ut decet patrum, veni in societatem doloris, et solatus sum fratrem *pium*, id est, unice amantem filiam, sed surdo solatia adhibui.

Quæ pater, haud aliter quam cautes murmura ponti,
 Accipit; et natam delamentatur ademptam. 331
 Ut vero ardentem vidit, quater impetus illi
 In medios fuit ire rogos: quater inde repulsus
 Concita membra fugæ mandat, similisque juvenco
 Spicula crabronum pressa cervice gerenti, 335
 Qua via nulla, ruit: jam tum mihi currere visus
 Plus homine est; alasque pedes sumpsisse putares.
 Effugit ergo omnes; veloxque cupidine leti
 Vertice Parnasi potitur: miseratus Apollo,
 Quum se Dædalion saxo misisset ab alto, 340
 Fecit avem, et subitis pendentem sustulit alis,
 Oraque adunca dedit, curvos dedit unguibus hamos,
 Virtutem antiquam, majores corpore vires:
 Et nunc accipiter, nullis satis æquus, in omnes
 Sævit aves; aliisque dolens fit causa dolendi. 345
 Quæ dum Lucifero genitus miracula narrat

330. *Cautes* vel mentis attonitæ. Virg. Æneid. vi. 471. vel, ut h. l. surditatis symbolum. *Delamentari* nova compositio ad formam τῶν *demirari* et *deamare*, in quibus *de* vim habet intendendi, ut e in *emirari* apud Horatium, I. Od. v. 8.

334. *Concitus*, celer, ut iv. Fast. 461. *concito* cursu fertur. Similiter *incitus*; Cic. N. D. ii. 35. *inciti delphini*. *Pressa*, cui impressa sunt spicula. *Currere plus*, currere velocius. *Cursus ille adumbratio volatus*. Etiam ii. 586. *Cranai filia*, antequam in cornicem transiret, *currebat*. Et *currere* adeo pro *volare*, viii. 203.

338. *Effugit ergo omnes, etc.*] Hunc quoque versum esse adulterinum vix dubitat Heinsius.

341. *Sustulit alis* eleganter pro, *dedit alas*, quia aves in sublime tolluntur alarum ope. ii. 587 et 708; viii.

256. Multi MSS. *sustinet*, non minus eleganter; aves enim *sustinent se alis*, iv. 411; *aura cadentem sustinuisse visa est*, viii. 148. *Pendentem*, ut penderet, volaret; vi. 667. *Corpora Cecropidum pennis pendere putares, Pendebant pennis*; viii. 145. de Niso: *jam pendebat in auras*. Aliter originem accipitris narrat Anton. Liberalis 3. Hierax, vir justus et nobilis inter Mariandynos, quum Teucris a Neptuno vexatis opem tulisset, mutato corpore, mutatisque moribus accipiter factus est. Μέγιστα γὰρ ὑπ' ἀνθρώπων φιληθέντα πλεῖστον ἐποίησεν (Ποσεδῶν) ὑπὸ τῶν ὀρνέων μισηθῆναι, καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους ἀποθανεῖν κωλύσαντα, πλείστους ἐποίησεν αὐτὸν ὀρνίθων ἀποκτεῖναι.

346. *Quæ dum Lucifero, etc.*] Fabula altera de lupo. Secundum Nicandrum apud Anton. Peleus, inter-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Tempora mari subsunt, nec marmore clara, nec auro;
 Sed trabibus densis, lucoque umbrosa vetusto: 360
 Nereides Nereusque tenent: hos navita templi
 Edidit esse Deos, dum retia litore siccant.
 Juncta palus huic est, densis obsessa salictis,
 Quam restagnantis fecit maris unda paludem.
 Inde, fragore gravi strepitans, loca proxima terret,
 Bellua vasta, lupus; silvisque palustribus exit, 366
 Oblitus et spumis, et spisso sanguine rictus
 Fulmineos; rubra suffusus lumina flamma.
 Qui, quanquam sævit pariter rabieque fameque,
 Acrior est rabie: neque enim jejunia curat 370
 Cæde boum diranque famem satiare, sed omne

359. *Tempora*, pro, *templum*. *Subsunt*, prope sunt, ut ver. 234. Lenzius vero monet, domum Nerei et Nereidum sub mari intelligi; etenim et alios poetas lucos memorare in fundo maris. At ita custos pecoris domum illam non vidisset; neque poeta sic elocutus esset illam domum. Bene judicat Gierig; sic et glossator aliquis supra τὸ *subsunt* scripsit *vel juncta* in nostro Codice B. *Clara* est, splendentia, ut ii. 2. *Trabibus umbrosa*, obscura arborum umbra. Quia in lucis sacris arbores cædere non licebat; hinc fere semper eorum *vetustas*, quæ et ipsa aliquid sanctitatis habet, commemoratur. *Tenant* templum, qui in eo coluntur. *Navita*, piscator. Pro, in litore versans, maluit specialem et gratam ideam, *dum retia* (in) litore *siccant*. *Edidit*, scilicet mihi.

363. *Obsessa densis*, cincta salictis, in quibus latere commode et commorari lupus poterat. *Quam—paludem*. Solet ita substantivum præcedens post relativum repeti, etiam ubi oratio minime ambigua.

365. *Inde, fragore gravi, etc.*] In vastitate lupi et feritate augenda non

nimius est, immo præclare imitatur sermonem hominum portento aliquo obstupefactorum. Conf. Horatius, I. Od. xxii. 13 sqq. et Noster viii. 282 sqq. *Inde*, ex istis latibulis prodiens. *Fragore gravi strepitans*, et plurima et crassiora ligna frangens, ut strepitus longius audiretur. Audiri poterat, non videri propter salictorum densitatem. *Silvisque palustribus*. Burmannus negat salicta nunc satis apte *silvas* vocari; de suo igitur dedit *ulvisque*. *Spisso*, concreto. *Rictus fulmineos*; vide ad x. 550. Supra iv. 96. *Venit ecce recenti Cæde læna boum spumantes oblita rictus*. Oculi suffusi rubra flamma, rubore igneo, furoris signo.

369. *Sævit*, omnia vastat et trucidat, incitatus fame, quæ multum vexat lupum, unde improbas ventris rabies apud Virgilium, Æneid. ii. 356. Sed hic, tanquam tigris, *acrior*, sævior et iracundior est, rabie, propter furorem a Nereidibus ei immissum. *Jejunia* id quod *famem*. *Satiare*, sedare. *Cæde*, carne boum cæsorum: non curat satiare, non vult, non id agit, ut famem sedet, cui rei sufficeret vel unus bos cæsus.

Vulnerat armentum, sternitque hostiliter omne.
 Pars quoque de nobis funesto saucia morsu,
 Dum defensamus, leto est data: sanguine litus
 Undaque prima rubent, demugitæque paludes. 375
 Sed mora damnosa est, nec res dubitare remittit.
 Dum superest aliquid, cuncti coeamus, et arma,
 Arma capessamus, conjunctaque tela feramus;
 Dixerat agrestis: nec Pelea damna movebant;
 Sed, memor admissi, Nereida colligit orbam 380
 Damna suo inferias extincto mittere Phoco.
 Induere arma viros, violentaque sumere tela
 Rex jubet Cætæus, cum quis simul ipse parabat
 Ire: sed Halcyone conjux excita tumultu

374. *Defensamus*: de hoc verbo vide ad xii. 376. *Undaque prima*. Quod est principium undarum, quod litus lambit. *Demugire*, singulariter dictum, mugitu implere.

376. *Res*, vastatio lupi. *Dubitare*, dubium et fluctuantem cunctari, consilia conferre. *Remittit*, sinit, permittit, ut x. 330. *Coeamus*, ut ver. 24. *Arma* bis ita poni solet in illa formula; vide Heinsium. *Conjuncta* pro, conjunctim.

379. *Nec—sed*, non tam, quam, ut recte Burmannus contra Tanaq. Fab. qui corrigit et *Pelea*. *Admissi*, cædis fraternæ perpetratæ. *Nereis*, Psamathe, Nerei filia, ex qua Æacus Phocum genuerat. *Colligit*, judicat, existimat. *Suo*, filio suo. Non igitur assentior Heinsio *damna* sui, id est, *damna* sua, e MSS. nonnullis vetustioribus præferenti. *Inferiæ*, sacra Diis Manibus placandis facta, quæ proprie dicuntur *mitti et ferri*. Quum cædes facta morte aut insigni parricidæ clade compensatur, Dii dicuntur interfectorem aut illa *damna inferias mittere* interfecto; Horat. II. Od. i. 27. *Juno victorum nepotes Rettulit inferias Jurgurthæ*.

VOL. IV.

382. *Induere arma viros, etc.*] Hic quoque mores suos amabiles servat Ceyx. *Arma*, galcam, loricam, clypeum, quæ vestimentorum instar, *induuntur*, namque etiam clypeis loro aut ansæ insertatur sinistra. *Tela*, gladium, jacula, sagittas, quibus *vis* infertur. *Cætæus*, quia Trachinia vicina Cætæ monti. Multi MSS. *ætherius*, quod explicant, sidereum, splendidum: imo, qui ætheream, scil. cœlestem originem habet: vide ver. 271. Sic etiam ver. 445. *sidereus* capi debet.

384. *Sed Halcyone conjux, etc.*] Apta hæc ingenio muliebri: *exciri* et *excitari* dicuntur qui aut vocati aut perterrefacti de sella sua repente prosiliunt. *Tumultu*, strepitu virorum ad arma concurrentium. Prosilit ut Semiramis apud Valerium, ix. 3: “Quum ei circa cultum capitis occupatæ nuntiatum esset, Babylona defecisse, altera parte crinium adhuc soluta, protinus ad eam expugnandam cucurrit; nec prius decorem capillorum in ordinem, quam tantam urbem in potestatem suam redegit.” *Infusa* de amplexante, etiam Heroid. ii. 93. Similiter *affusus* ix. 366. Schirachius

G g

Prosilit, et nondum totos ornata capillos, 385
 Disjicit hos ipsos; colloque infusa mariti,
 Mittat ut auxilium sine se, verbisque precatur,
 Et lacrimis; animasque duas ut servet in una.
 Æacides illi, “pulchros, Regina, piosque
 Pone metus: plena est promissi gratia vestri. 390
 Non placet arma mihi contra nova monstra moveri.
 Numen adorandum pelagi est.” Erat ardua turris,
 Arce patens summa; fessis loca grata carinis.

vero defendit, *infixa*, ut elegans sit imago ardentem petentis, et amantis fervide. Certè qui divelli ab aliqua re nolunt, *infixi* et *affixi* dicuntur: *infusa* dederat Ciofanus ex tribus; cæteri *infixa*. Regii nostri *infusa*. Disputatur, an recte dicatur, *mittere auxilium*. Historiei sane dicunt *auxilia*, quum copias auxiliares indicare volunt, sed poetæ licuit singularem pro plurali ponere. *Animasque*, etc. quia, si Ceyx in illo certamine periisset, amantissima ejus conjux nolisset ipsi superstes esse; iii. 473. Nunc *duo concordem animam moriemur in una*; Tibullus, IV. iv. 21. *in uno Corpore servato restituisset duos*.

389. Æacides illi, etc.] Brevis et urbana responsio Pelei. Metus *pii* de salute conjugis, sunt *pulchri*, reginæ decori sunt et gloriæ. Mox Burmann. dubitat, an *plena* est, etc. recte sit dictum pro, concedo in tuam sententiam et obsequor. Sane hoc verba minime dicunt. *Plena* est plurima, maxima. Promissum vestrum, studium vestrum me adjuvandi militibus, plurimum gratiæ habet. *Plenum* ita dici, docui ad x. 290. *Non placet* e formula solenni sententiam dicentium. *Nova monstra*, lupus et inusitatae magnitudinis et diri furoris.

392. *Numen Pelagi*.] Psamathe: vide versum 398. Hi versus valde vexârunt Heins. et Burmannum.

Quum antea legeretur, *Arce locus summa*, quod sane ferri nequibat tum propter sensum, tum quia mox seq. *loca*; Heinsius ex ingenio emendabat, *focus*, et eandem se postea lectionem in primo Vaticano reperisse affirmat. Conjeciebat et *pharus* duetu alterius Twisdenii, ubi a manu prima erat, *phocus*. Quanquam putaret præstare *focus*, tamen non rejiciebat *foci* vel *faces*. Burmannus recte dubitat, an *focus* pro pharo poni possit, sed sine causa durum ei videbatur, *focus*, *loca grata carinis*. Itaque ampliandum hic censet, quanquam ipse ex uno Basil. egregiam lectionem profert, quam, Schirachio etiam probatam, amplexus sum, *Arce patens summa*. Lenzius autem præfert *focus*, et intelligit aram, in qua nautæ vota pro salute solverint. Sed non puto, aram in monte recte *focum* dici. *Cacumina montium* poetis *arces* dici, supra vidimus. In cacumine montis igitur erat *ardua turris*, *pharus*, *patens*, quæ longe lateque conspiciebatur, quo sensu eleganter *patere*. *Eaque turris nautis fessis*, diuturnitate itineris tempestatumque sævitia defatigatis, *locus gratus*. Nisi igitur hæc lectio profecta est ab ipso Ovidio, certe eo non indigna videtur. *Carinæ ipsæ e longinquis terris redeuntibus etiam vi. 519. fessæ* vocantur, ut i. 582, *fessæ erroribus undæ*.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Fata sinunt: Magnetas adit vagus exul, et illic
Sumit ab Hæmonio purgamina cædis Acasto.

VIII. Interea fratrisque sui, fratremque secutis
Anxia prodigiis turbatus pectora Ceyx, 411
Consulat ut sacras, hominum oblectamina, sortes,
Ad Clarium parat ire Deum: nam templa profanus
Invia cum Phlegyis faciebant Delphica Phorbas.

ei, qui cæde, adulterio similique facinore se polluerat, sacris interesse licebat, aut templa adire, nisi lustratus antea esset, quæ lustratio aqua viva aut marina, sulphure, fiamma fiebat. Secundum alios bis Peleus lustratus est, propter fratris cædem ab Eurytione, et, Eurytione interfecto, ab Acasto, Iolci rege. Apollodorus, III. xiii. 1 sq.

410—748. *Ceyx* et *Halcyone*. Conf. Hyginus, fab. 65. et Lucianus Halc. tom. i. p. 129. qui eosdem cum Nostro auctores secuti videntur, quamquam paucis rem attingunt. Alii in multis dissentiunt. Vid. Apollodorus, I. vii. 4; Schol. Homeri ad Il. i. 558; Schol. Aristophanis, p. 552; Schol. Theocriti ad Id. vii. 57; Tzetzes ad Lycophronem. p. 69; Servius ad Virgilium, Georg. i. 399: Lutatius ad Statium, ix. Theb. 361. Etiam Hesiodus hæc forsitan tractaverat: certe Athenæus, ii. p. 49. carmen ejus laudat Κήυκος γάμος inscriptum. Noster exornavit hanc fabulam copiosissimis tempestatis, Somni, Morphei descriptionibus. Et est in elaboratissimis hujus operis partibus, in quibus Auctor vel maxime ingenium ostentavit. Elegit traditionem eam, quæ ipsos commendat. Consilium Ceycis. Mutatio fratris in accipitrem (ver. 291 sqq.) et paulo post lupo Pelei armenta trucidans vim prodigiorum habebat, quibus *turbatus*, perterrefactus Ceyx Apollinem consultum abit. *Hominum oblectamina*, quibus oblectan-

tur homines in malis, quibus pellunt malorum molestias. V. Trist. xii. 1. *oblectare* studio *lacrimabile* tempus. Male igitur et Heinsius ex uno MS. Sixiano præfert *homini lactamina*, quia oracula homines spe vana lactaverint, (quis enim credat, ridere h. l. Ovidium oracula voluisse?) et Tan. Faber emendat, *solamina*, metuens, ut *oblectamina* satis ex dignitate oraculorum dictum sit. De Clario Deo vide ad i. 515.

414. *Phlegyæ*, gens Orchomeniorum, et strenui erant bellatores (Homerus, Il. N. 301.) et homines insolentissimi atque rapacissimi, qui Apollinis adeo Delphici templum diripuerunt. Hinc omnes fulminibus missis, terræ motibus et pestilentia absumpti sunt. Pausanias Bœot. p. 782. *Phorbas*, non Arginus ille, Argi filius, cujus stemma Pausanias Corinth. p. 145. et Schol. Euripidis ad Orest. ver. 930. exhibent, is enim antiquior Ceyce, sed haud dubie Phorbas Olenius, Ceyci æqualis, qui in pugna Lapitharum infra xii. 322. memoratur. *Profanus*, contemptor Deorum, qui non modo obvios cogebat, ut pugilatu secum certarent, victosque necabat, sed Deos adeo ipsos provocando lacessebat. Occisus est ab Apolline. Schol. Hom. ad Il. Ψ. 660. *Inviæ*, ad quod via non tuta. Dixit *faciebant*, quia præfert pluralem, ubi de pluribus agitur per *cum* conjunctis; vide i. 320. ibique Burmannum.

Consilii tamen ante sui, fidissima, certam 415
 Te facit, Halcyone: cui protinus intima frigus
 Ossa receperunt, buxoque simillimus ora
 Pallor obit, lacrimisque genæ maduere profusis.
 Ter conata loqui, ter fletibus ora rigavit;
 Singultuque pias interrumpente querelas, 420
 “ Quæ mea culpa tuam,” dixit, “ carissime, mentem
 Vertit? ubi est, quæ cura mei prius esse solebat?
 Jam potes Halcyone securus abesse relicta;
 Jam via longa placet; jam sum tibi carior absens.
 At puto per terras iter est, tantumque dolebo; 425
 Non etiam metuam; curæque timore carebunt.
 Æquora me terrent, et ponti tristis imago:
 Et laceras nuper tabulas in litore vidi;
 Et sæpe in tumulis sine corpore nomina legi.

416. *Halcyone*, Æoli et Ægiales aut Enaretes filia; Hyginus, Apollodorus. Ea jam et dolet, et metuit, et deterret. *Buxo simillimus*. Vid. ad iv. 134. *Pallor obit*; occupat, ut i. 532.

421. *Quæ mea culpa*, etc.] Dolorem exprobrationibus et suspicionibus declarat, verissime quidem e natura amantium. *Vertit*. mutavit, abalienavit a me. Heinsius suum *Eia* (vide ad vi. 640.) hic quoque inserere volebat: quum in versu superiore pro *dixit* Florentinus haberet *vertit*, hoc recipiendum putabat et deinde legendum *Eia ubi jam quæ*, etc. *Cura est amor*. *Securus*, sine cura, quid fiat relictæ conjugii.

425. *At puto*: vide ad ii. 566. *Curæ*, desiderium. *Imago*, cogitatio ponti, quem mihi ante oculos pono, in quo sæpe, etiam nuper, naufragia facta cognovi. Tacitus, Hist. iv. 58. *Horret animus tanti flagitii imagine*; Virgilius, Æn. iv. 405. *pietatis imago*. Ita et supra viii. 508. *Metus hic mu-*

liebri in primis animo convenit. In *laceris tabulis* non debebat hæere Safftius, qui vertit, *die verflümmelten Gemæhlde von Schiffbrüchen*. Quis enim non videt, esse fractas navis tabulas et in litus ejectas? Naufragis, omninoque mortuis, quorum corpora reperiri non poterant, *tumuli inanes extrui solebant*: vide vi. 568. Præfert Heinsius ex primo Mediceo *in titulis*. Sine causa; tumuli habebant titulos, ergo etiam *nomina*. Laudat Burmannus e Quintil. Inst. vii. 3. *Nomen tumulo, quem (in litore) extruxerant, inscripserunt*. Sed Noster quoque exempla suppeditat similia. Mox ver. 706: *In sepulcro—junget nos litera*; xii. 2. *tumulo quoque nomen habenti*. Accedit, quod additur *sine corpore*. Heinsius malit etiam *sine nomine corpora*, ut intelligantur naufragi post in litus ejecti et in ignota ora terræ mandati. Sed reclamant omnes Cod. et durum foret, *corpora legi*. Illud autem nos morari non debet, quod istis temporibus non-

Neve tuum fallax animum fiducia tangat, 430
 Quod socer Hippotades tibi sit, qui carcere fortes
 Contineat ventos, et, quum velit, æquora placet.
 Quum semel emissi tenuerunt æquora venti;
 Nil illis vetitum est, incommendataque tellus
 Omnis, et omne fretum: cœli quoque nubila vexant,
 Excutiuntque feris rutilos concursibus ignes. 436
 Quo magis hos novi, nam novi, et sæpe paterna
 Parva domo vidi, magis hos reor esse timendos.
 Quod tua si flecti precibus sententia nullis,
 Care, potest, conjux, nimiumque es certus eundi,
 Me quoque tolle simul: certe jactabimur una; 441

dum tituli inscribebantur tumulis.
 Centies Noster confundit tempora.

430. *Neve tuum fallax, etc.*] Accommodate hæc de ventis ad personarum rationem dicta. Namque et fiducia illa facile tangere poterat Hippotadæ scil. Æoli generum, nec melius quisquam eam refellere, quam ejusdem Dei filia. Fiducia illa virili animo convenit, sollicitudo hæc muliebri. De carcere Hippotadæ confer iv. 662. Fortes, rapidi aut feroces. Irati, quibuscum comparatur mare turbidum, et placari dicuntur et pacari. Itaque hæc duo verba ubique fere, etiam hoc loco in MSS. permutantur: vid. Bentleius ad Horat. Art. Poet. 197.

433. *Tenuerunt*, incubuerunt. Quia venti et æquora præcedunt, Heins. suadet tenuerunt cærule aut aera fratres, ut alterum e glossa natum sit. Nil illis vetitum est, nil pro vetito habent. Graviter eos hoc nomine increpat Æolus apud Virgilium Æn. i. 132. *Incommendata*. Quæ commendata habemus, eorum curam præcipuam gerere debemus. Hinc *incommendatus*, cui non parcimus, quem impune violare licet; nove dictum.

Vexant, contorquent. Respexit autem h. l. Lucret. i. 279: *Venti corpora cæca, Quæ mare, quæ terras, quæ denique nubila cæli Verrunt, ac subito vexantia turbine raptant*. Fulgura et tonitrua excitabant, e Democriti, Stoicorum aliorumque sententia, venti cum nubibus concurrentes: vid. Lucretius vi. 95 sqq; 172 sqq. Confer supra vi. 693 sqq.

438. *Magis hos reor.*] Plures magis hoc, quod probat Burmannus, quia jam dixit *hos*. Regii nostri hoc, quod recte probavit Burm. Id est, ob hoc, ex hoc, etc. *hos* glossa est.

441. *Tolle*, scil. nave aut in navem, navi impositam fac comitem itineris. Cic. ad Q. Fratrem ii. 10. *ut te proficiscens non tollerem in rhedam*. Plenius Horatius, II. Serm. vi. 42. *quem tollere rheda vellet, iter faciens*. *Jactari* proprie et de periculis navigantium, et de corporibus eorum, qui naufragio perierunt. Nec, nisi quæ patiar, etc. Nempe metus multa mala temere fingit. Seneca Epist. 13. "Nescio quomodo vana magis perturbant. Vera enim modum habent; quidquid ex incerto venit, conjecturæ et licentiæ paventis animi traditur."

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Amplexusque dedit; tristique miserrima tandem
 Ore, vale, dixit; collapsaque corpore tota est. 460
 Ast juvenes, quærente moras Ceyce, reducunt
 Ordinibus geminis ad fortia pectora remos;
 Æqualique ictu scindunt freta: sustulit illa
 Humentes oculos; stantemque in puppe recurva,
 Concussa que manu dantem sibi signa maritum 465
 Prima videt, redditque notas: ubi terra recessit
 Longius, atque oculi nequeunt cognoscere vultus,
 Dum licet, insequitur fugientem lumine pinum.
 Hæc quoque ut haud poterat spatium submota videri,
 Vela tamen spectat summo fluitantia malo. 470
 Ut nec vela videt, vacuum petit anxia lectum;

460. *Collapsa*: vide ad x. 186; Heroid. ii. 130. *Linquor*, et *ancillis excipienda cado*.

461. *Juvenes*, remiges: etiam Homer. sic, *κοῦροι*. *Quærente moras*, ut solent, qui ægre ab aliquo divelluntur. Confer Heroid. ii. 93; Tibullum I. iii. 15. *Reducunt—freta*: graphice describit laborem remigum. Lucanus iii. 543: *Tum cærulea verrunt, Atque in transtra cadunt, et remis pectora pulsant*. *Ordinibus geminis*, quia nave biremi utuntur; nam triremes serius inventæ: vid. Heinsius et Burmannus. Similiter Virgilius Æn. v. 119. *triremem describit, triplici pubes quam Dardana versu Impellunt; terno consurgunt ordine remi*. *Æquali*, ad numerum: modum iis dabat musicus nauticus, de quo Silius vi. 212.

465. *Concussa que manu*.] Unus Palatinus *complosaque*; ita Gebhard. etiam Crepund. iii. 2. et ita aliquoties Petronius; sed, ait Burmannus, ex longinquo signa dare quum volumus, magis jactamus et concutimus, quam complodimus manus. *Concussa manu*, jactatis manibus; in Heroid. x. 438. *Ariadne Theseo: Jactatæ late signa*

dedere manus, Candidaque imposui longæ velamina virgæ. Supra v. 596. *Excussa brachia jacto*. *Notas reddit, signa vicissim dat, signis respondet*. *Recedere loca suaviter dicuntur a quibus ipsi celeri cursu abimus*; Virgilius, Æn. iii. 72; Silius ii. 157. Cæterum confer Heroid. xiii. 1—25. ubi idem *Laodamiæ sensus*.

470. *Fluitantia*, in aere moto, tanquam in fluctibus. Hoc elegantius, quam *volitantia*. Etiam Plinius, Pan. cap. 81. *Non ille fluitantia vela oculis sequitur*, et Propertius iii. 17. *de velis theatrorum, Pleno fluitantia vela teatro*. Art. Amat. iii. 148. *capillis motis tribuuntur similes fluctibus sinus*. Præiverat Lucretius iv. 75. *vela tremantia flutant*.

471. *Vacuum*: vide ad x. 438. *Se ponit toro, recumbit in toro, cubitum it*. *Lectus et torus differunt: lectus curarum nutritor*; vide viii. 655. et infra versu 608. *Pars, alter conjugum*; I. Trist. ii. 44. *de conjugue sua, Si peream, Dimidia certe parte superstes ero*. *Absit*. Multi *abstit*, quod etiam Priscianus in suo reperit, qui interpretatur *abstitit*. Priscianum se-

Seque toro ponit: renovat lectusque locusque
Halcyonæ lacrimas; et quæ pars, admonet, absit.
Portubus exierant; et moverat aura rudentes.
Obvertit lateri pendentes navita remos; 475
Cornuaque in summa locat arbore, totaque malo
Carbasa deducit, venientesque excipit auras.
Aut minus, aut certe medium non amplius æquor
Puppe secabatur, longeque erat utraque tellus,
Quum mare sub noctem tumidis albescere cœpit 480
Fluctibus, et præceps spirare valentius Eurus.
“Ardua, jamdudum, demittite cornua,” rector
Clamat, “et antennis totum subnectite velum.”
Hic jubet: impediunt adversæ jussa procellæ;
Nec sinit audiri vocem fragor æquoris ullam. 485

cuti sunt recentiores quidam; sed ridicule; vide Heinsium. Absit in nostris Regiis.

474. *Moverat aura rudentes.*] Id quod admonebat nautas, ut velorum ope uterentur. *Obvertunt ergo lateri,* etc. hoc est, remigare desistunt. Tunc enim remos, antea *pendentes*, transversos ponunt, ne frangantur ab undis, idque *inhibere remos* dicitur. *Cornua* etiam ver. 482; antennæ, ad Græc. *κέρατα* et *κεραῖαι*, quarum extremitates *ἀκροκέραια*. Antennas funibus, quos anginas dicebant, *locabant*, alligabant, *in summa arbore*, in summa mali parte. De *deducit* vide ad iii. 663. *Venientes, orientes, flare incipientes.*

478. *Aut minus, aut, etc.*] Sequitur horrendæ tempestatis descriptio, quæ singula diligenter, apteque ad horrorem injiciendum recenset, sed etiam luxuriantis ingenii ineptos lusus nonnullos habet, nec modum servat. Præivit Nostro Virgilius, *Æn.* i. 81 sqq; iii. 193. Conf. I *Trist.* ii. 14 sqq; iv. 5—16; Silius xvii. 250 sqq. *Longe erat, longe aberat, remota erat,*

(vide Schwarz. ad Plinium Pan. cap. 25.) *utraque* tellus, et Trachinia et Asia, ut adeo ne tabulis quidem insidentes unus et alter salutem petere possent. *Sub noctem* aut *sub nocte*, ingruente nocte, ut *sub sole*, oriente sole. Noctu tanto atrocior talis tempestas. *Albitudo*, spuma alba aquarum, quam efficit primus ventus, futuræ tempestatis indicium. Virgilius, *Æn.* vii. 528. *Eurus* adversus est e Græcia in Asiam navigantibus.

482. *Ardua demittite, etc.*] *Studia nautarum summa cum concursatione sibi navique consulentium.* Conf. Claudianus, B. Get. ver. 274: *Nunc instare manu, toto nunc robore niti Communi pro luce decet; succurrere velis, Exhaustire fretum, varios aptare rudentes, Omnibus et docti jussis parere magistri.* *Jamdudum*, continuo, ut xiii. 457. et Virg. *Æn.* ii. 103. *jamdudum sumite pœnas*, ubi vide Burmannum. *Subnectite velum*, velum involutum alligate antennis. Id quo pacto factum sit, ostendit fab. 20. in Potteri Archæol. tom. ii.

Sponte tamen properant alii subducere remos ;
 Pars munire latus ; pars ventis vela negare :
 Egerit hic fluctus, æquorque refundit in æquor ;
 Hic rapit antennas : quæ dum sine lege geruntur,
 Aspera crescit hiems, omnique e parte feroces 490
 Bella gerunt venti, fretaque indignantia miscent.
 Ipse pavet, nec se, qui sit status, ipse fatetur
 Scire ratis rector, nec quid jubeatve, vetetve :
 Tanta mali moles, totaque potentior arte est !
 Quippe sonant clamore viri, stridore rudentes, 495

486. *Subducere*, retrahere remos, ne frangantur fluctibus. *Munire latus*, obstruere foramina, ne aqua intrare possit. *Æquor*, aqua æquorea, ut *mare*, iii. 686 ; et *fretum* apud Claudianum d. l. Sed jocus ille et lusus verborum, *æquor refundit in æquor*, et in se puerilis est, et ab hac tempestatibus notatione alienissimus.

489. *Rapit*, raptim detrahit. Augetur interea tempestas. *Sine lege*, sine ordine (ut i. 477 ; ii. 204.) quum nec rectoris vox audiri posset, nec metus consilium admitteret. *Lex* omnino modus et ratio certa aliquid efficiendi. *Hiems*, χειμών, tempestas. *Aspera*, vehemens. *Crescit*, validior fit ; Plin. pan. 82. *crescentia laboribus membra*. *Omni ex parte*, omnibus e cæli regionibus. Sic *pars* etiam ii. 160. *Feroces* (vide ad ver. 291.) et supra *ortes*, quia cum bellatoribus comparantur. *Miscent*, commovent freta, quibus tunc indignatio tribuitur.

492. *Ipse periculi augendi causa repetitum videtur*. Hinc etiam epiphonema additur, *Tanta mali moles*, etc. Hoc certe malim, quam ex Heinsii emendatione, *Ecce pavet* legere ; ecce enim hic non habet suum locum. *Favor* autem ipsius rectoris quum sit summi periculi indicium, commemorari fere solet in tali descrip-

tionem. Homerus, Od. E, 297 ; Virgil. *Æn.* i. d. l ; I. Trist. ii. 31. *Rector in incerto est : nec quid fugiatve petatve Invenit ; ambiguis ars stupet ipsa malis.* Qui sit status. Safftius, dass er nicht wisse, wo das Schiff sey. Sed status latius patet, omnemque exprimit navis atque navigantium conditionem. *Jubeatve, vetetve* : vulgo et in nostris codicibus Regiis *jubeatve, velitve* ; sed *vetet* præferendum, quia melius τῶ̄̄ *jubeat* opponitur.

495. *Sonant clamore viri, etc.*] *Sonus* varius et mixtus obtundebat auditum, perturbabatque animum rectoris. Virg. d. l. *Insequitur clamorque virum, stridorque rudentum*. Regii cod. *incursu*. *Undarum*—*unda*, fluctuum collisione sonabat unda. *Æquare*, nempe altitudine. Copiosius hæc exornata sunt I. Trist. ii. 19 : *Quanti montes volvuntur aquarum ! Jamjam tacturos sidera summa putes*, etc. *Tinguere* recte Burmannus ex uno Moreti prætulit τῶ̄̄ *tangere* : hoc revocavit Mitscherl. *Aspergine tinguere*, aspergere, etiam iii. 86 : supra i. 572. *aspergine silvas impluit*. *Ex imo verrit*. Vulgo (et in Regiis nostris) *ex imo vertit*. *Verrere* passim de ventis arenas tollentibus, ut vi. 706 : hinc etiam de fluctibus commotis, I. Trist. iv. 6. *Erutaque ex imis fervet arena vadis ;*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Pectore in arma feri prætentaque tela leones.
 Sic ubi se ventis admiserat unda coortis,
 Ibat in arma ratis, multoque erat altior illis.
 Jamque labant cunei, spoliataque tegmine ceræ
 Rima patet, præbetque viam letalibus undis. 515
 Ecce cadunt largi resolutis nubibus imbres;
 Inque fretum credas totum descendere cælum;
 Inque plagas cœli tumefactum ascendere pontum.
 Vela madent nimbis; et cum cœlestibus undis 519
 Æquoreæ miscentur aquæ: caret ignibus æther;
 Cæcaque nox premitur tenebris hiemisque suisque.
 Discussunt tamen has, præbentque micantia lumen
 Fulmina: fulmineis ardescunt ignibus undæ.
 Dat quoque jam saltus intra cava texta carinæ

Ventis coortis, concursibus ventorum interruptis interdum et deinde majore vi redintegratis, ut solet fieri in tempestate. Confer I. Trist. ii. 27. Frustra hic hæsit Burmannus. "Licet hoc verbo, inquit, tanquam proprio utantur Lucretius et alii de ventis, tamen huic loco parum convenire mihi videtur. Nam jamdudum coorti erant venti; quare cum secundo Palatino et Francof. præferrem *coactis*; ingruente enim procella, ut in turbine fieri solet, coibant venti, et ab omni parte impugnabant navem." Regii nostri *coortis*. *In arma*, in armamenta.

514. *Cunei*, *χελύσματα*, ligna quædam crassiora, quæ inferebantur navibus, quo minus, si in saxa incurrebant, attererentur rimasve contraherent; vid. Scheffer. de Milit. Nav. i. 6. *Ceram* pro pice positam putant Regius et Glareanus. Certe pice oblini naves solebant, ut essent munitæ contra vim aquarum. Hinc *μέλαινοι* vocantur ab Homero. Sed picis loco *cera* interdum adhibebatur; Heroid. v. 42. *cærulea ceratas accipit unda rates*. Utra-

que materia conjungitur infra xiv. 532. *Rima patet*, etc. Virgil. *Æn.* i. 122. *laxis laterum compagibus omnes Accipiunt inimicum imbrem, rimisque fatiscunt. Totum descendere cælum.* Virg. ibid. 129. *cœli ruinam* vocat; Georg. i. 318. *ruit æther*. *Plagæ cœli*, regio cœlestis, cœlum.

519. *Vela madent nimbis*.] Post tam horribilia phænomena male additur, *vela* etiam *maduisse*, male etiam post superiora, *cum cœlestibus undis Æquoreæ miscentur*. *Ignibus*, stellis, quæ jam nubibus obductæ. *Cæca*, Obscura. *Premitur*, quia tenebræ onus quasi, incubans terræ et ponto. *Ardescunt* (quod habent nostri Regii,) igneo colore esse et ipsæ videntur. Ingeniose quidem et hoc observatum, sed in tam horribili tempestatis descriptione inepte commemoratum.

524. *Cava texta*.] *Texere* tropo facili de viminibus nexis, hinc porro de trabibus junctis, maxime navium, dici cœptum. Jam Pacuvius apud Cic. i. de Div. 31. *Jamque mari magno classis cita textitur*. Itaque *texta* pro nave

Fluctus : et, ut miles, numero præstantior omni,
 Quum sæpe assiluit defensæ mœnibus urbis, 526
 Spe potitur tandem ; laudisque accensus amore
 Inter mille viros, murum tamen occupat unus.
 Sic ubi pulsârunt acres latera ardua fluctus,
 Vastius insurgens decimæ ruit impetus undæ : 530
 Nec prius absistit fessam oppugnare carinam,
 Quam velut in captæ descendat mœnia navis.
 Pars igitur tentabat adhuc invadere pinum,
 Pars maris intus erat : trepidant haud secius omnes,
 Quam solet urbs, aliis murum fodientibus extra,
 Atque aliis murum trepidare tenentibus intus. 536
 Deficit ars, animique cadunt ; totidemque videntur,
 Quot veniant fluctus, ruere atque irrumpere mortes.
 Non tenet hic lacrimas ; stupet hic ; vocat ille bea-
 tos,

ponuntur ; xiv. 531. I. Trist. iv. 9. Similiter *πλέκειν* de curribus ; vid. Grævii lect. Hesiod. cap. xvii. *Cava*, adeoque recipiendis fluctibus apta. Numero *præstantior omni*, fortior cæteris commilitonibus omnibus. *Defensæ*, quæ defenditur. *Spe potitur*, potitur eo, perficit id, quod speraverat. Vide ad 454.

529. *Acres*, vehementes, impetuosi. *Vastius*, vehementius, terribilius : crebro cum *impetu* conjungitur hoc verbum ; vide Burmannum ad viii. 359. *Decima unda*, fluctus decumanus, id est, maximus, qui aliis minoribus ipse major succedit ; I. Trist. ii. 49. *Qui venit hic fluctus, fluctus supereminet omnes* ; Posterior *nono est, undecimoque prior* ; Lucanus, v. 672. *decimus fluctus*. Apud Silium, xiv. 122. *Boreas decimo volumine pontum expulit in terras*. Græci autem talem fluctum maluerunt *τρικυμίαν* dicere. *Ruit impetus undæ* pro, unda ruit cum impetu. *Mœnia*, latera navis, quibus muniti

sunt navigantes contra vim aquarum. Nota sunt *mœnia* lignea e Corn. Nep. ii. 2. Et commode hoc loco tam *mœnia*, quam *capta* navis (quibus etiam emolliendi voculam velut addidit) dicta, quia navis cum urbe expugnata comparatur.

533. *Tentabat*.] Duo veteres *tentabat*, ut apud Virgilium, *Æneid.* ii. tendit *divellere nodos*, et x. locum *tendant superare* : vide Heinsium ad Claudianum in Eutrop. i. 15. Regii nostri *tentabat*. Pars igitur—*intus* erat. Hæc quoque melius reseuisset poeta. *Trepidare*, discurrere, huc illuc se vertere præ pavore. *Secius* debemus Heinsio, pro *segnius* (quod habent Regii codices.)

538. *Mortes*, mortis pericula. Sic *mortes* et *θάνατοι* sæpe ; vide Burmannum.

539. *Non tenet hic*, etc.] Angor navigantium varie se prodens. Bentleius ad illud Horatii, I. Od. iii. 18. *Qui siccis oculis monstra*, etc. putat, in

Funera quos maneant; hic votis numen adorat, [lens
 Brachiaque ad cœlum, quod non videt, irrita tol-
 Poscit opem; subeunt illi fratresque parensque;
 Huic cum pignoribus domus, et quod cuique relic-
 Halcyone Ceyca movet; Ceycis in ore [tum est.
 Nulla nisi Halcyone est: et, quum desideret unam,
 Gaudet abesse tamen: patriæ quoque vellet ad oras
 Respicere, inque domum supremos vertere vultus:
 Verum ubi sit nescit; tanta vertigine pontus 548
 Fervet; et inducta piceis e nubibus umbra
 Omne latet cœlum, duplicataque noctis imago est!
 Frangitur incursu nimborum turbinis arbor; [stans
 Frangitur et regimen; spoliisque animosa super-

magno pavore, præsentique consternatione nullum lacrimis locum esse, ne in puella quidem infante, sed stuporem et pavorem. Bene; sed ubi animus e prima consternatione se colligit, utique sequuntur lacrimæ, ut ver. 418; Heroid. x. 43; Propert. III. v. 9; Curt. ix. 2. *Vocat ille beatos*, etc. ut Ulysses, Od. E. 299; Æneas Virg. i. 93 sqq; et Ovidius ipse I. Trist. ii. 53—56. *Funera quos maneant*, qui in terra moriantur, ubi rite sepeliri possint, quum naufragi aut inhumati in litore jaceant, aut piscibus esca natent, quæ tristissima sors antiquis visa; vide I. Trist. d. l.: *funus nunc exequiæ, pompa funeralis*, ut I. Trist. iii. 89. Cic. Or. ii. 55. *Subeunt*, in memoriam redeunt. *Pignora*, liberi.

544. *Halcyone Ceyca*, etc.] Confer Propert. iii. 5. ubi similis affectus Pæti, deprensi in Ægæo, describitur. Ibi Brouckhusius alia loca comparavit. Cæterum hic quoque ingeniosus esse Ovidius voluit, *quum desideret unam*, *Gaudet abesse tamen*.

550. *Omne latet cœlum*.] Idem jam

dixerat ver. 520. *caret ignibus æther*, etc. *Noctis imago*, nox.

552. *Spoliis—unda*.] *Unda*, quæ malum et regimen fregerat, *spoliis*, armis istis detractis, *animosa*, (alibi *superbus* de victore) elata erat, et, ut victores occisis hostibus, aut feræ dejectæ prædæ *superstare* dicuntur, sic illa *superstans* vietæ navi, ex altitudine sua *despicit undas sinuatas*, flexas, curvatas circa navem. Fluere hæc non potuerunt nisi ex ingenio fœcundissimo. Mox Burmannus malit *despicit alas*, ut de antennis jam vi venti curvatis agat, super quas unda surgebat. Nec *levius*, etc. Non minore pondere, *præcipitata* ruit, præcipitat se, *quam si quis Athon*, etc. quæ comparatio inde fluxit, quia fluctus maximi *montes aquarum* dici solent; vid. Heinsius ad ver. 533. Ridiculus est Jac. a Cruce, qui alludi hic existimat ad facinora Xerxis et Herculis, quorum ille Athon a continente abscidit, hic Thessaliam stagnantem aperuit. Immo *Athon* et *Pindum* posuit pro montibus quibuscunque altissimis.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Æolis interea tantorum ignara malorum
 Dinumerat noctes ; et jam, quas in-duat ille,
 Festinat vestes ; jam quas, ubi venerit ille, 575
 Ipsa gerat ; reditusque sibi promittit inanes.
 Omnibus illa quidem Superis pia tura ferebat :
 Ante tamen cunctos Junonis templa colebat ;
 Proque viro, qui nullus erat, veniebat ad aras ;
 Utque foret sospes conjux suus, utque rediret, 580
 Optabat, nullamque sibi præferret : at illi
 Hoc de tot votis poterat contingere solum.

At Dea non ultra pro functo morte rogari
 Sustinet ; utque manus funestas arceat aris ;
 “ Iri, meæ,” dixit, “ fidissima nuntia vocis, 585
 Vise soporiferam Somni velociter aulam ;

573. *Æolis interea*, etc.] Non male sensus et studia mulieris piæ reditumque mariti expectantis hic notata habes. *Dinumerat noctes*. Heroid. ii. 7. *Tempora si numeres, bene quæ numeramus amantes*. *Dinumerare* i. q. numerare. *Festinat*, festinanter textit ; vide ad ix. 586. *Inanis reditus*, quem falso nobis promittimus, speramus. *Pia tura*, quæ animo pio adolentur, quorum oblatio pietatem declarat. Sic blanda tura Tibul. III. iii. 2 ; *far pium*, III. iv. 10. Ea, ne quid sua ipsius culpa marito accideret, mulier sollicita dabat omnibus Superis, sed imprimis Junoni, quæ præerat matrimonio, (toris quæ præsidet alma maritis Heroid. ii. 41.) Pro Junonis Hein-sius malebat Junonia. *Colere templa*, adire templa ibique et preces et sacra facere. *Venerari templa* dixit Virgil. Æn. iii. 84. *Qui nullus erat*, qui mortuus erat. Sic supra, *Quam vellem nulla forem!* et mox ver. 634.

581. *At illi hoc—solum.*] Maximo-pere improbandus talis jocus in re tam tristi. Nil jocosum in his verbis Ovidii

patet. Plani respexit noster voces illas “ nullamque sibi præferret.”

583. *At Dea non ultra.*] Juno somnium mittit Halcyonæ. Sed hoc commode ita tractavit, ut Somni Somniorumque mythologiam intexeret, totamque narrationem mirifice animaret. In longiore autem hac Somni descriptione suum ingenium secutus esse videtur Ovidius, eumque expressit Stat. Theb. x. 79 sqq. Ab aliis notatur ut juvenis aut Genius vel alatus, vel sine alis, e pleno cornu somnum in hominum oculos demittens. Vid. Lessingius in libro, *Wie die Alten den Tod gemahlt*, et Winkelmannus Mon. ined. p. 147. Conf. Lucian. Ver. Hist. tom. iv. p. 291—94. ubi Somni insula obscura et urbs copiose, sed aliter ac h. l. describitur. *At Dea—aris*. Duabus causis movebatur Dea, ut certior faceret Halcyonen de morte mariti, primum ne diutius falleretur pia conjux, deinde ne aræ suæ polluerentur *manibus funestis*, hoc est, conjugis ejus, cujus maritus mortuus erat. Quod posterius justo argutius dictum est.

Extinctique jube Ceycis imagine mittat
 Somnia ad Halcyonen, veros imitantia casus.”
 Dixerat: induitur velamina mille colorum
 Iris, et arquato cœlum curvamine signans 590
 Tecta petit jussi sub rupe latentia regis.

Est prope Cimmericos longo spelunca recessu,
 Mons cavus, ignavi domus et penetralia Somni;
 Quo nunquam radiis oriens, mediusve, cadensve
 Phœbus adire potest: nebulæ caliginæ mixtæ 595
 Exhalantur humo, dubiæque crepuscula lucis.
 Non vigil ales ibi cristati cantibus oris

588. *Veros imitantia casus.*] Miror, nec ab Heinsio nec a Burmanno *narrantia* mutatum esse in *imitantia*, quod novem MSS. auctoritate se tuetur, ubique fere de somnis adhibetur (ix. 480. Infra ver. 613 et 626; I. Pont. ii. 45. *Somnia me terrent, veros imitantia casus,*) atque etiam melius convenit τῶν veros; viii. 195. ut *veras imitentur aves*; II. ex Ponto i. 37. *veros imitantia muros.*

589. *Induitur—Iris.*] Virgilius, *Æn.* iv. 700. *Iris croceis per cœlum roscida pennis, Mille trahens varios adverso sole colores, Devolut:* vid. etiam Jul. Scaliger exercit. 80. *Arquato.* Nonius inter *arcum* et *arquum* distinguit, quod alter fornicem designet, alter Iridem. Hac auctoritate ductus Heinsius *arquato* recepit, quum cæteri MSS. habeant *arcato*, *arcuato* aut aliter. Sed illud discrimen fixerunt Grammatici, veterum enim alii *arcus* scribebant, alii *arquus*. Sic *Arquitenentes Diana* et *Apollo* apud Arnobium adv. Gent. i. p. 20. *Arquatus* igitur sive *arcuatus* est in formam *arcus* flexus; Virgilius, *Æn.* v. 609. *Illa viam celerans per mille coloribus arcum, Nulli visa, cito decurrit tramite virgo.*

592. *Est prope Cimmericos, etc.*] Aula Somni loco caliginoso sita erat,
 VOL. IV.

carebat omnibus, quæ strepitum facerent; habebat ea, quæ somnum conciliarent. *Cimmerii*, populus fabulosus, quem æternis tenebris et nebulis involutum ad fines Oceani habitare canit Homerus, *Od.* λ. 13 sqq. qui est fons hujus fabulæ. Conf. Tibullus, IV. i. 64; Valerius Flac. iii. 398. Hinc *Cimmeriæ tenebræ* dicuntur. Specus subterraneos inter Bajas et Cumas, prisca ætate ab hominibus habitatos, originem fabulæ dedisse, monuerat Ephorus Cumanus; vide Strabon. lib. v. p. 374. Quidquid sit, commode in tam caliginosa loca translata Somni aula.

594. *Quo nunquam radiis, etc.*] Expressit Homeri dictum locum: οὐδέ ποτ' αὐτοῦς Ἡέλιος φαέθων ἐπίδερκεται ἀκτίνεσσιν, Οὐδ' ὁπότ' ἀνστείχησι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα, Οὐθ' ὅταν ἀψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται. Conf. Virgilium, *Georg.* iii. 537. Etiam Hesiodus, *Th.* 755. qui Somnum et Mortem, Noctis liberos, in Erebo ponit, iisdem fere, quibus Homerus, verbis usus est. *Crepuscula* non *exhalantur*. Itaque rursus, more poetarum, de quo sæpe jam vidimus, duo diversa voce. uni verbo addidit: *dubiæ lucis*, vide iv. 400 seq.

597. *Ales, gallus gallinaceus, qui*
 I i

Evocat Auroram ; nec voce silentia rumpunt
 Sollicitive canes, canibusve sagacior anser.
 Non fera, non pecudes, non moti fame rami, 600
 Humanæve sonum reddunt convicia linguæ.
 Muta quies habitat : saxo tamen exit ab imo
 Rivus aquæ Lethes ; per quem cum murmure la-
 Invitat somnos crepitantibus unda lapillis. [bens
 Ante fores antri fœcunda papavera florent, 605
 Innumeræque herbæ, quarum de lacte soporem

sæpe simpliciter ὄρνις et ales dicitur. Pro cristatus ales dixit cristati cantibus oris, quia ales jam ornatus est suo epitheto. Lucianus ibi ponit galli gallinacei templum, et in silva magnam vesperilionum vim. Apud Statium atra boum armenta in gramine quiescunt. *Evocat* e mari *Auroram*, quæ sequitur ejus cantum. Virgilius, Georg. i. 388. *vocat pluviam cornix. Solliciti, vigilaces ;* etiam Livius, v. 47. *Canes sollicitum ad nocturnos strepitus animal.* Eodem nunc redit *sagax*, qui facile animadvertit strepitus. Neque vero hic respexit ad solos Capitolii anseres tempore Manlii, tunc enim importune hoc esset additum, sed omnino ad naturam anserum. Vide ad viii. 684.

600. *Non fera, etc.]* Post hunc versum plures (et noster Regius B solus, et inter lineas) subjungunt istum, *Garrula nec Procne stertentia pectora, aut corpora, mulcet.* Pessime. Recte Heinsius, si mulcet, inquit, Procne stertentia pectora, nihil causæ est, cur hinc ablegetur. *Convicia*, voces. Notat Burmannus Paulinum, Epist. i. ad Auf. expressisse h. l. *Dum levia humanæ metuit convicia linguæ.*

603. *Rivus aquæ Lethes.]* Quia dormientes obliviscuntur curarum, propterea rivus Lethes ante Somni aulam. A Callimacho h. Del. ver. 234. ληθαῖον πτερὸν ei tribuitur. Apud Virg.

Æn. v. 854. *Lethæam aquam* inspergit in oculos Palinuri. Ipse *Somnus Lethæus* Georg. i. 87. Apud Orph. H. 84. 8. Somnus est frater Lethes. Noli cum Barthio et Burmanno offendi *unda per rivum labente*, nam fert hoc sermo Roman. poeticus, qui sæpe *rivum aquæ* dicit, ubi *ripas* expectâsses, ut apud Tibullum, I. i. 28. Licuit etiam Virgilio, Georg. ii. 460. dicere, *Tellus fundit humo victum*, ubi vide Heyn. Idem Georg. iv. 457. *fugere per flumina* pro, in ripa fluminis. *Rivus* sæpe est alveus ; Horatius, II. Od. iii. 11. *laborat lympa fugax trepidare rivo ;* I. Ep. x. 21. *aqua per pronum trepidat cum murmure rivum.* Crepitantes lapilli, quorum objectu undæ crepitum, murmur faciunt. Hujusmodi autem murmur facillime somnum conciliat, iii. Fast. 17 ; Horat. Epod. II. xv. 27. Hinc *somnifera lympa* apud Silium. Apud Statium contra fluvius taciturnus labitur.

605. *Papavera*, nigra imprimis, vim habent soporificam. Virgilius, Georg. i. 78. *lethæo perfusa papavera somno*, ubi vid. Martin. Fast. iv. 547. *somnique papavera causas* *Dat tibi cum tepido lacte bibenda puer.* Hinc Somnus pingebatur cum papavere. Circa antra feliciter et sua sponte proveniunt virgulta. Lucianus in Somni insula silvam ponit procera papavera habentem.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Somnia dimovit, vestis fulgore reluxit
 Sacra domus; tardaque Deus gravitate jacentes
 Vix oculos tollens, iterumque iterumque relabens,
 Summaque percutiens nutanti pectora mento, 620
 Excussit tandem sibi se; cubitoque levatus,
 Quid veniat, cognorat enim, scitatur; at illa: [rum;
 “ Somne, quies rerum; placidissime, Somne, Deo-
 Pax animi, quem cura fugit; qui corda diurnis
 Fessa ministeriis mulces, reparasque labori; 625
 Somnia, quæ veras æquent imitamine formas,
 Herculea Trachine jube, sub imagine regis
 Halcyonen adeant, simulacraque naufraga fingant.
 Imperat hoc Juno.” Postquam mandata peregit
 Iris, abit; neque enim ulterius tolerare vaporis 630
 Vim poterat; labique ut Somnum sensit in artus,
 Effugit, et remeat per quos modo venerat arcus.

At pater e populo natorum mille suorum

tidem voluisse. Quoniam expergiscientes somnum excutere sibi dicuntur, non potuit Noster ab ingenio suo impetrare, quin adderet, *excussit sibi se*, fere ut viii. 819. de Fame, *Seque viro inspirat*. Neque vero surgit, sed cubito tantum levatur Deus sommo tardus, hinc ver. 649. *caput solum languore solutum deponit*.

623. *Somne, quies rerum, etc.*] Conf. cum hac compellatione Orpheus, Argon. 1002 seqq. et hym. 84; Seneca Herc. Fur. 1065. Sed hoc loco paucioribus verbis defungi potuisset festinans Iris. Conf. Silius, x. 342 sqq. *Qui corda, etc.* Eandem vim iisdem verbis supra alimentis tribuit, iv. 215.

627. *Herculea Trachine.*] Vulgo *Herculeam Trachina*. Monet Burmannus accidisse hanc rem ante Herculis obitum, a quo Trachin demum *Herculea* dicta sit. Itaque licentia poetarum esse Nostrum usum, qui

epitheta etiam imponunt a personis vel rebus posterioris ævi:

630. *Vaporis*, qualis solet esse in dormitoriis, Somni in primis. Statius Theb. x. 108. in Somni descriptione, corpore pigro *Strata calent, supraque torum niger efflat anhelos Ore vapor*. Sentit somnum, ut viii. 812. *Nympha famem*.

633. *At pater e populo, etc.*] Locus classicus de Somniis: *populus natorum*, ut vi. 198. de quatuordecim Niobes liberis; Virgilius, Georg. i. 382. *exercitus corvorum*; Plinius, pan. 23. *populus occursantium*; infra xii. 499. *populus superamur ab uno*. E plebe innumera somniorum evocat Morphea, qui primipilus, tribunus, ceu dux somniorum, quæ humanam formam personamque sustinere possunt. *Excitat*, jacebat enim, ver. 614. *Artificem* in simulandis figuris. A figura, *μορφή*, dictus *Morpheus*.

Excitat artificem, simulatoremque figuræ,
 Morphea: non illo jussos solertius alter 635
 Exprimit incessus, vultumque sonumque loquendi;
 Adjicit et vestes, et consuetissima cuique
 Verba; sed hic solos homines imitatur: at alter
 Fit fera, fit volucris, fit longo corpore serpens.
 Hunc Icelon Superi, mortale Phobetora vulgus 640
 Nominat: est etiam diversæ tertius artis
 Phantasos: ille in humum saxumque undamque
 trabemque,
 Quæque vacant anima, feliciter omnia transit.
 Regibus hi, ducibusque suos ostendere vultus 644
 Nocte solent: populos alii plebemque pererrant.
 Præterit hos senior; cunctisque e fratribus unum
 Morphea, qui peragat Thaumantidos edita, Somnus

640. *Icelon—Phobetora.*] Admodum variant MSS. in his nominibus. Etiam apud Homerum iisdem personis et rebus aliud nomen a Diis tribuitur, aliud ab hominibus. Sic quem Dii Briareum vocant, eum homines Ægæona dicunt; Il. A. 403. Idem fluvius Diis Xanthus, hominibus Scamander dicitur; Il. Y. 74. Quid hoc sibi velit, quæritur. Schol. ad priorem locum docet, divinum nomen de antiquiore, humanum de recentiore esse intelligendum. Clarkius malit, Diis tributa nomina, quæ eruditioribus usitata fuerint; quæ vulgo magis trita, hominibus. *Icelos*, ἰκελος et εἰκελος, similis, quia simulat figuras. *Phobetor*, φοβήτωρ, quia perterrefacit homines. Lucianus, *Taraxion*, quod eodem redit: etiam *Phantasion* ab eo memoratur.

645. *Populos*, imprimisque eorum partem eam, quæ plebs dicitur. Cæterum ita etiam Amorum munera divisa sunt. Claudianus, x. 75: Ille Deos cælumque et sidera cornu Temperat, et

summos dignatur figere reges; *Hi plebem feriunt.* Aliter autem Somniorum mythologiam exponit Homerus, Od. T. 562 sqq. quem secutus est Virgilius, Æn. vi. 893. et unde pendent multi alii scriptores.

647. *Morphea, qui, etc.*] Hunc verum spurium judicabat Barthius ad Statium, Theb. x. 131. quia *edita* pro mandatis parum Latine dici putat. Tamen Curtius, x. 8. *edere mandata.* Et frequens hujus verbi usus de responsis Deorum, quæ proferuntur. Pluribus exemplis id docet Burm. contra Barthium. *Peragere edita* ut *peragere jussa*, mandata. Insuper Homerum confer, Il. B. init. ubi Jupiter perniciosum somnium Agamemnoni mittit. *Molli languore.* Rod. vertit *in süsßer Müdigkeit.* Sic sane mollis somnus apud poetas, sed co sensu non convenit languori. Immo mollis, quatenus resolvit corpus, agilitatem ejus frangit. *Deponere caput* etiam Amor. III. v. 20. pro recum-

Eligit: et rursus molli languore solutus,
 Deposuitque caput, stratoque recondidit alto. 649
 Ille volat, nullos strepitus facientibus alis, [bem
 Per tenebras, intraque moræ breve tempus in ur-
 Pervenit Hæmoniam: positisque e corpore pennis
 In faciem Ceycis abit, formaque sub illa
 Luridus, exsanguis similis, sine vestibus ullis, 654
 Conjugis ante torum miseræ stetit: uda videtur
 Barba viri, madidisque gravis fluere unda capillis.
 Tum lecto incumbens, fletu super ora refuso,
 Hæc ait: "Agnoscis Ceyca, miserrima conjux?
 An mea mutata est facies nece? respice; nosces,
 Inveniesque tuo pro conjugis conjugis umbram. 660
 Nil opis, Halcyone, nobis tua vota tulerunt:
 Occidimus: falsæ tibi me promittere noli.
 Nubilus Ægæo deprendit in æquore navim
 Auster, et ingenti jactatam fiamine solvit:
 Oraque nostra, tuum frustra clamantia nomen, 665
 Implêrunt fluctus: non hæc tibi nuntiat auctor

bere capite. Alto additum dignitatis causa, quia Somnus Deus. Virgil. Æneid. ii. 2.

650. Ille *volat*, etc.] Non modo Somnus, sed etiam Somnia *alas* habebant; Euripid. Hec. 71. Πόντια χθών μελανοπτερύγων μάτερ' Ονειρών. Secundum Lucian. d. l. in Somniis erant etiam πτερωτοί τινες. Nullos strepitus, ne excitaret dormientem. Apud Silium, ver. 354. *per tacitum allabatur* somnus. Moræ breve tempus pro, brevis temporis mora, id est, breve tempus; vide ad ix. 134.

653. *In faciem Ceycis.*] Conf. Virgilius, Æn. ii. 268 sqq. ubi etiam Hector tam foedo habitu apparet, quo e vita excesserat; vide ad x. 49: adde Tibullum, II. vi. 39. Abire de transformatione, ut i. 236.

656. Proprie capilli graves referti *unda*; hinc aqua ipsa inde defluens gravis, copiosa.

662. *Falsæ* emendavit Heinsius pro *falso* (hoc habent nostri Regii.) *Tu*, quæ falleris votis tuis, noli sperare me tibi rediturum. *Deprendere* proprie de subita tempestate, quæ navigantes opprimit. *Ægæo in æquore*, in mari Ægæo, quod e sinu Maliaco sub Heraclea, seu Trachine solventi trajiciendum est in Ioniam naviganti; supra ver. 478. Namque Ægæum mare duo alluit Græciæ latera; illud ad ortum solis; hoc ad meridiem.

666. *Auctor ambiguus*, incertus nuntius. Propert. I. xiii. *Hæc ego non rumore malo, non augure doctus, Vidi ego: me, quæso, teste, negare potes?*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Pectoraque ipsa ferit: nec crinem solvere curat;
 Scindit; et altrici, quæ luctus causa, roganti,
 “ Nulla est Halcyone, nulla est,” ait: “ occidit una
 Cum Ceyce suo: solantia tollite verba. 685
 Naufragus interiit: vidi, agnovique, manusque
 Ad discedentem cupiens retinere tetendi.
 Umbra fuit; sed et umbra tamen manifesta, virique
 Vera mei: non ille quidem, si quæris, habebat
 Assuetos vultus; nec, quo prius, ore nitebat. 690
 Pallentem, nudumque, et adhuc humente capillò
 Infelix, vidi: stetit hoc miserabilis ipso
 Ecce loco:” et quærit, vestigia si qua supersint.
 “ Hoc erat, hoc animo quod divinante timebam;
 Et ne, me fugiens, ventos sequerere rogabam.
 At certe vellem, quoniam periturus abibas, 696
 Me quoque duxisses: tecum fuit utile, tecum
 Ire mihi; neque enim de vitæ tempore quidquam
 Non simul egissem, nec mors discreta fuisset.
 Nunc absens pereo: jactor nunc fluctibus absens;

690. *Assuetos vultus.*] Heinsius conjicit *cultus*, ne bis idem dicat, et ut hæc respondeant sequentibus *pallentem nudumque*. Regii nostri *vultus*. *Nitebat*: confer 271. *Vestigia*, scilicet aquæ destillantis ex humentibus capillis udaeque barba. *Hoc erat*. Verissimus sermo hominum superstiosorum post perpressam calamitatem conquerentium. *Divinante*, suspicante ea, quibus eventus respondet. Fugit et is, qui alterum proficiscens relinquit. Virgilius, *Ecl. i. 4. Nos dulcia relinquimus arva, Nos patriam fugimus*. Pro navigare maluit, *ventos sequi*, ut melior oppositio esset. *Duxisses* per mare impositam navi.

700. *Nunc absens pereo*, etc.] Hactenus bene: sed nunc audi argutos Nasonis lusus: *Nunc absens*, etc. Quo-

niam tristis mors amati conjugis eam ita afficiebat, ut ipsa terrores ejus sentiret, propterea dicit, se absentem jactari, et, sine se, se in ponto natare. Comparat Heinsius similem lusum Ausonii Epigr. 103: *Vado, sed sine me, quia te sine. Me pontus habet*, ut i. 360 sq. Lenzius putat, legi posse *sine te me*, et *fluctus* intel. calamitates. Mitscherl. interpungit: *Et, sine me, me pontus habet*. Plurimi legunt *sine me te pontus habet*. Hanc postremam lectionem habent codices nostri Regii; sed alia, quæ est recepta, Ovidiano ingenio convenientior; bene igitur eam defendit Heinsius, ut suum poetæ acumen reddatur: sæpe enim in his argutiis ludunt scriptores inferioris notæ; sed Virgilius nunquam.

Et sine me me pontus habet: crudelior ipso 701
 Sit mihi mens pelago, si vitam ducere nitar
 Longius, et tanto pugnem superesse dolori.

Sed neque pugnabo; nec te, miserande, relinquam;
 Et tibi nunc saltem veniam comes; inque sepulcro
 Si non urna, tamen junget nos litera: si non 706
 Ossibus ossa meis, at nomen nomine tangam.”

Plura dolor prohibet; verboque intervenit omni
 Plangor, et attonito gemitus e corde trahuntur.

Mane erat: egreditur tectis ad litus, et illum
 Mœsta locum repetit, de quo spectârat euntem.
 Dumque, “Moratus ibi,” dumque, “hic retinacula
 solvit,

Hoc mihi discedens dedit oscula litore,” dicit,
 Dumque notata oculis reminiscitur acta, fretumque
 Prospicit; in liquida, spatio distante, tuetur 715
 Nescio quid, quasi corpus, aqua; primoque, quid
 illud

702. *Vitam ducere*, vitam producere, prolongare, ut *ducere bellum* apud historicos. *Pugnant* et *nituntur* vitam prolongare, qui omnia avertunt a se, quæ mortem accelerent, omniaque faciunt, quibus recta valetudo conservetur. Hunc sensum omnibus animantibus insitum extinguere vult, atque adeo ipsa sibi mortem asciscere, ne morte divellatur a conjuge. Quod ni faceret, *crudelior esset ipso pelago*. Has voces autem non modo summus dolor expressit, sed opinio etiam veterum suggestit. *Crudeles* enim et *impii* habebantur, atque adeo in monumentis vocabantur, qui liberis et conjugibus superstites esse sustinebant. *Impiam vivacitatem* vocat Quintil. Inst. Or. vi. proœm. 3. ubi vid. Gesnerus, et Gruterus Inscript. pag. 762. 2.

708. *Verboque*, etc.] Ad singula verba percussit pectus.

710. *Mane erat*, etc.] Sequitur figmentum ad commiserationem faciendam aptum, quo feliciter etiam usi sunt Gesnerus in Idyll. et Gellertus in fabulis. *Egreditur ad litus*, licuit poetæ fingere, licet Trachin non sita fuerit in litore.

712. *Moratus* dedit e conjectura Heinsius, ut *Halcyones* sint verba, sed forte sine causa; MSS. *moratur*. *Retinacula*, *πείσματα*. Vide ad viii. 102. *Notare oculis*, ut xv. 660. *visu notare*. Sed *acta* vix ferri potest; neque tamen propterea cum Heinsio totum versum deleam, adhibeam potius lenem Burmanni medelam, *reminiscitur ante*. Lenzius dubitans, an *ante* facile mutari in *acta* potuerit, suadet *acten*, id est litus. Verum non apparet, cur Ovidius Græco hoc vocabulo usus sit.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Spectat, et ad finem servatos laudat amores. 750
 Proximus, aut idem, si fors tulit; “Hic quoque,”
 dixit, [rentem,
 Quem mare carpentem, substrictaque crura ge-
 Aspicias, ostendens spatiosum guttura mergum,
 Regia progenies: et si descendere ad ipsum
 Ordine perpetuo quæris, sunt hujus origo 755
 Ilus, et Assaracus, raptusque Jovi Ganymedes,
 Laomedonque senex, Priamusque novissima Trojæ
 Tempora sortitus: frater fuit Hectoris iste;
 Qui nisi sensisset prima nova fata juventa,

Orpheus et Eurydice apud inferos *con-*
junctis spatiantur passibus ambo. Ele-
 gantior etiam est illa lectio, quam ut
 a librario profecta videatur. Ea re-
 cepta *volare freta* dictum erit, monente
 Burmanno, ut *ire, currere maria* et
 similia.

751. *Si fors tulit, forte, fortasse,*
 nil aliud: vide ad i. 297. *Mare car-*
pere, sicut carpere campum, aera. Et
 celeriter admodum super superficiem
 maris volare traditur *mergus*, Linuæo
Mergus Merganser, Nobis Seerabe et
Tauchergans ut iii. 216.

755. *Quæris, cupis, vis descendere.*
Perpetuo, non interrupto. Sunt hujus
origo pro vulgari, originem ducit ab
his: origo etiam auctor est, auctor ge-
neris. Ab hoc tamen ordine perpetuo
abesse possent Assaracus et Gany-
medes, fratres Ili, filii Trois. Ilus au-
tem Laomedontem genuit, cujus filius
Priamus. Tempora etiam hic de ca-
lunitatibus accipienda, de excidio.
 Sed melius hoc additamentum omisis-
 set, quia seq. demum libro transitur
 ad bellum Trojanum.

759. *Sensisset.*] Florent. S. Marci
 Cui nisi *cessisset* (ita et nostri Regii;)
 Heinsius conjicit *cessissent, obtigissent;*
 verum *sensisset, non mutandum est.*
Sentire dicitur quis ea, quæ experitur,

quibus afficitur et affligitur. *Illum,*
 Hectorem, cujus mater Hecuba vel
Dymantis, vel Cissei filia. Illud se-
 quitur Homerus, hoc Euripides. Apud
 Apollodorum d. l. Priamus ex Arisba,
 Meropis filia, gignit hunc Æsacum,
 mox, spreta illa, ducit Hecubam.
Umbrosa. Heinsius conjicit *undosu,*
 propter quod fontibus etiam Ida cele-
 bris fuit, sic et xiii. 324; alii *sine fon-*
tibus Ide, pro frondibus: sed umbrosa
 commune montium epitheton, *οὔρεα*
σκιόεντα sæpe apud Homerum. Ac-
 cedit, quod Ida magnas silvas habuisse
 traditur: vide Burmannum, et conf.
 not. ad xiii. 324. Mox negotium fa-
 cessunt verba *Granico nata bicorni.*
 MSS. plerique, *Gracili conata bicorni.*
 Raph. Regius monet, *bicorne* esse in-
 strumentum rusticum. Audio; sæpe
 enim *furcæ bicornes* in supellectile rus-
 tica commemorantur, ut viii. 650.
 Hinc potuit Noster *bicorne* substantive
 dicere, ut *crinale* v. 53. Addit Gla-
 reanus parturientes solere, si nemo iis
 adsit, ad aliquid fulciri: id quoque
 potest credi. Et *furtim, in solitudine,*
 pariebat Alexirhoe, ut olim Latona,
 in cujus partu truncus palmæ vices
 sellæ obstetricariæ præstabat; Calli-
 machus, h. Del. ver. 210. Ita de-
 scriberetur hic actus mulieris parientis,

Forsitan inferius non Hectore nomen haberet ; 760
 Quamvis est illum proles cnixa Dymantis.
 Æsacon umbrosa furtim peperisse sub Ida
 Fertur Alexirhoe, Granico nata bicorni.
 Oderat hic urbes ; nitidaque remotus ab aula
 Secretos montes, et inambitiosa colebat 765
 Rura ; nec Iliacos cœtus, nisi rarus, adibat.
 Non agreste tamen, nec inexpugnabile Amori

quæ furcæ bicornis ministerio levata sit : atque hoc vult etiam Schirachius : sed de verbo *conata* silent omnes. Quid enim hoc est, mulier pariens *conatur gracili bicorni* ? Facilius forte expediri posset, *connixa bicorni*. Sed præcedit *enixa* ; et *levata*, quod proprie de parientibus usurpatur, versus respuit. Heinsius igitur recepit, quod et Pierius Valer. lib. iii. Hierogl. cap. 9. suaserat, *Granico nata bicorni*. Quod cur merum versus complementum a Schirachio dicatur, non video : sæpe enim ita additur nomen patris : neque negari potest, *Granicum*, nobilem Phrygiæ fluvium, etiam in mythologia occurrere. *Cornua* vero fluvii tribui ipsi docuimus ad ix. 1. Sed hoc me offendit, quod pro arbitrio, nulla probabili causa allata, locus ita mutatus est. Eodem enim jure alius aliud fluvii nomen hic intrudere possit. Certe Burmannus suadet, *Sagari cognata bicorni* ; *Sagarium* aut *Sagarim* fluvium dictum esse a Sagari, Myndonis et Alexirhoes filio, qui potuerit filiam habuisse ex matris suæ nomine Alexirhoen dictam. *Sagarim* porro dici *bicornem*, forte quia duobus ostiis in mare exierit. Quamquam vir doctiss. Gierig non viderit cur Heinsii emendatio merum versus complementum a Schirachio fuerit dicta, attamen ejusdem ipsius Gierig sententiam secutus, pro arbitrio et nulla probabili causa allata mutatum hunc locum

puto ; et quum plerique codices, et nostri etiam Regii in id unum *gracili conata bicorni* consentiant, hæc sola lectio servanda mihi videtur.

764. *Oderat hic urbes.*] Confer versum 146. *Colebat* hoc loco ita sumpsisse videtur Lactantius ut ibi monui ; nam in Argum. hæc habet : *urbanum apparatus cultumque quum silvis et labori postposuisset*. Erat idem interpres somniorum, qui Paridem fratrem exponi jussit ; Apollodorus. *Nitorem* aularum post Lucret. ii. 24 sqq. præclare describit Virgilius, Georg. ii. 463. et Cul. 61. *Nitere* passim de ornatu ædium et divitiis ; Tibullus, IV. i. 183. *quum magnis opibus domus alta niteret*. *Inambitiosa*, ubi nemo ambit honores gratiasque potentum : quo voc. quod ab ipso Ovidio factum observant, bene natura et simplicitas agricolarum notatur ; Horatius, II. Serm. vi. 16. Ergo *ubi me in montes et in arcem ex urbe removi, Non mala me ambitio perdit*.

767. *Agreste*, durum et invenustum. *Captare* puellam, eam ubique quærere, omnem operam dare, ut eam videre, et cum ea colloqui possis : vide Fast. vi. 334 sqq. *Hesperien*. Sic vulgo ; Planudes *Ἡσπερίην*. Regii nostri *Eperien* ; ita et plurimi vet. teste Heinsio. *Cebrenia*, pars Trojanæ terræ, ubi fluvius *Cebrenis*. Secundum Apollodorum duxit Asteropen aut, ut alii exhibent, Steropen, Cebrenis filiam.

Pectus habens, silvas captatam sæpe per omnes
 Aspicit Hesperien patria Cebrenida ripa,
 Injectos humeris siccantem sole capillos. 770

Visa fugit Nymphæ, veluti perterrita fulvum
 Cervæ lupum, longeque lacu deprensa relicto
 Accipitrem fluvialis anas: quam Troïus heros
 Insequitur, celeremque metu celer urget amore.
 Ecce latens herba coluber fugientis adunco 775

Dente pedem strinxit, virusque in corpore liquit.
 Cum vita suppressa fuga est: amplectitur amens
 Exanimem, clamatque, "Piget, piget esse secu-
 tum: 778

Sed non hoc timui; nec erat mihi vincere tanti.
 Perdidimus miseram nos te duo: vulnus ab angue,
 A me causa data est: ego sim sceleratior illo,
 Ni tibi morte mea mortis solatia mittam."
 Dixit; et e scopulo, quem rauca subederat unda,
 Se dedit in pontum: Tethys miserata cadentem
 Molliter excepit, nantemque per æquora pennis
 Texit; et optatæ non est data copia mortis. 786
 Indignatur amans invitum vivere cogi,
 Obstarique animæ, misera de sede volenti

772. *Cervæ.*] Quidam *ugna*. Regii nostri *cervæ*. Hoc recte se habet, nam et cervi, *luporum præda rapacium* Horat. IV. Od. iv. 50; I. Od. xv. 20. ubi eadem similitudo. *Celeremque*, etc. i. 539 sq. Sequentia aliter habet Apollodorus: duxit enim eam uxorem, et *πενθῶν ἀποθανοῦσαν ἀπωρνεώθη*, Iugens mortuam in avem mutatus est.

781. Vide ad 702. Mittere solatia, ut *mittere inferias, munera umbris*.

783. *Rauca*, raucum sonum faciens, ut *raucum æs*. *Se dedit*, se præcipitavit; plenius Virgilius, Georg. iv. 328. *se jactu dedit æquor in altum*.

788. *Sedes*, corpus. Cic. Tusc. i. 24. *domicilium*; Lactant. ii. 3. *receptaculum*; Æsch. Socr. iii. 5. *σκήνος*. *Assumere alas etiam* xii. 1. pro simplici *sumere*; Art. Amat. iii. 142. *assumpta lyra*; Velleius, I. xi. 1. *assumptis regni insignibus*. Mox ingenioso explicatur natura mergi. Pro *subvolat*, Cantab. habet *evolat*; utrumque verbum significat in altum volare. Regii nostri *subvolat*, quod rectius censeo; nam, ex eo quod Cicero, Tusc. i. 40. dixerit: *si hæ sursum rectis lineis in cælestem locum subvolant*, non inde sequitur apud omnes bonæ notæ alios

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

N. B. Argumentum hujus libri duodecimi Metamorphoseon, relatum invenies in serie CANTERI, tom. iii. pag. 58.

P. OVIDII NASONIS
METAMORPHOSEON

LIBER DUODECIMUS.

FAB. I.

NESCIUS assumptis Priamus pater Æsacon alis
Vivere, lugebat: tumulo quoque nomen habenti
Inferias dederat cum fratribus Hector inanes.
Defuit officio Paridis præsentia tristi,
Postmodo qui rapta longum cum conjuge bellum 5

1—38. Græci in Aulide.

2. Tumulus *nomen* habet, ut xi. 429. ubi vide notam. *Inferias*—*inanes*. Florent. S. Marci, et unus Mediceus *inani*; Heinsius male suadebat, *inane*, scil. *nomen*. Proprie sepulcrum *inane*, in quo nullum corpus conditum. Sed poetæ licet etiam *inferias inanes* dicere, sacrificia, quæ Diis Manibus ad sepulcrum inane offeruntur: vide ad vi. 568. Conf. Virg. Æn. iii. 301 sqq. Alio sensu supra, ii. 340. *inania munera*: Burmannus etiam cum codice Leidensi tertio mallet, *Inferias tulerat*, ut ad *inferias* alludatur, quæ ab *inferendo* dictæ sunt, sine causa. *Dare* et *ferre* promiscue usurpantur de sacris. Servius ad Virgilit, viii. 106. verba, *tura dabant*, hæc notat: “Verbo sacrorum usus est; nam dici solebat in sacris: Da quod debes de manu dextera aris;” vide et Brisson. de Form. i. p. 25. *Inferias mittere*
VOL. IV.

legimus xi. 381. Regü codices habent *inanes*.

5. *Longum*.] Minime mutandum, quia longitudine, scil. diuturnitate memorabile imprimis hoc bellum: vide ver. 20; *spatiosum bellum* xiii. 206. *Conjuratæ*, quarum duces conjuraverant; apud Horatium, I. Od. xv. 5. Nereus vaticinatur Paridi, *Mala ducis avi domum, Quam multo repetet Græcia milite, Conjurata tuas rumpere nuptias*. In numero navium definiendo non erimus cum Ciofano anxii. Noster, more poetarum, et hic et infra numerum indefinitum posuit, *mille*, atque ita et alii poetæ, etiam Liv. xlv. 27; vide Drakenb. ad Silium, iii. 229; Barnes. ad Euripidem, Androm. 106; Homerus habet mclxxxvi. Vulgo mcc. numerantur. *Gentis commune Pelasgæ*, universa gens Græca, conjunctæ Græcorum opes, quam formam loquendi bene illustrat Heinsius qui laudat ex

Attulit in patriam : conjuratæque sequuntur
 Mille rates, gentisque simul commune Pelasgæ :
 Nec dilata foret vindicta, nisi æquora sævi
 Invia fecissent venti, Bœotique tellus
 Aulide piscosa puppes tenuisset ituras. 10
 Hic patrio de more Jovi quum sacra parâssent,
 Ut vetus accensis incanduit ignibus ara,
 Serpere cæruleum Danai videre draconem
 In platanum, cœptis quæ stabat proxima sacris :
 Nidus erat volucrum bis quatuor arbore summa; 15
 Quas simul, et matrem circum sua damna volantem,
 Corripuit serpens, avidaque recondidit alvo.
 Obstupuere omnes : at veri providus augur

Herodoto, τὸ κοινὸν τῶν Σαμίων, e Dionysio Halic. τὸ κοινὸν τῶν Λατίωνων, e Cicerone, *commune Meliadum*, *commune Sicilia*, etc. infra xiii. ver. 199. *communis Græcia*. Pelasgi Achivi post Homerum dici cœperunt a serio-ribus poetis.

8. *Nec dilata foret*, etc.] Fuere et aliæ causæ vindictæ dilatæ, eæque graviores, apparatus nempe classis, etc. sed illæ nihil ad consilium poetæ. *Tenuisset* simplex, pro composito *detenuisset*. *Piscosus* commune epitheton insularum urbiumque maritimarum. De hac mora in Aulide cf. Euripidem, Iphig. Aulid principio.

11. *Hic patrio de more*, etc.] Hæc usque ad ver. 23. sumpta ex Homero, Il. B. 229 sqq. ubi ab Ulysse facunda cum simplicitate narrantur. Comparatione instituta superior Homerus reperitur Ovidio : namque 1° scena ibi suavius descripta. In medio umbrifera platanus, unde limpida aqua profluit; sub platano est ara, quam Græci sacris intenti circumstant : 2° ostentum ipsum et ad stuporem injiciendum et ad commiserationem faciendam aptius narratum. Erat horribilis draco,

ab ipso Jove signi loco missus, qui prosiliens ab ara ad arborem tendebat. Passeris pulli, *νήπια τέκνα*, sub foliis latebant. Hos draco stridentes miserabiliter devorabat, quum mater quiritans circumvolaret, donec ipsam implicans ala prehenderet draco. Etiam Stasinus, poeta antiquus, in Cyprüs carminibus hæc tractaverat. *Patrius*, gentilis, ut *πατρώιος*. Lenzius conjungit *patrio Jovi*. Immo *patrii moris* sacra passim, ut vi. 648. *Incandescere*, valde incalescere, inflammari, ut ii. 729. et *recandescere*, i. 435. *Platani* illius partem Pausaniæ adhuc ætate in templo ostendebant, et juxta fontem. Vide Bœot. pag. 478.

16. *Circum sua damna* eleganter, circum pullos suos, quibus cum maxime privabatur : *damnum* interdum res amissa, aut quæ amittitur ; xi. 381. *damna*, pecora trucidata. Laudat Burmannus Phædri, i. 28. ubi vulpes aquilæ dolorem miscet *damno sanguinis*, sed ibi *damnum* est jactura ipsa. *Recondi* et *condi alvo*, tamquam sepulcro, dicuntur devorati cibi ; xiv. 176 ; xv. 88 : et *alvus* cum *busto* comparatur vi. 665.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Esse Deæ : postquam pietatem publica causa,
 Rexque patrem vicit, castumque datura cruorem 30
 Flentibus ante aram stetit Iphigenia ministris :
 Victa Dea est, nubemque oculis objecit ; et inter
 Officium turbamque sacri, vocesque precantum,
 Supposita fertur mutâsse Mycenida cerva.
 Ergo ubi, qua decuit, lenita est cæde Diana, 35
 Et pariter Phœbes, pariter maris ira recessit ;
 Accipiunt ventos a tergo mille carinæ ;
 Multaque perpessæ Phrygia potiuntur arena. [que,
 II. Orbe locus medio est, inter terrasque, fretum-

29. *Publica causa*, commodum, utilitas gentis, ut *causa imperii, reipublicæ* apud Ciceronem. *Rex*, officium regis, *patrem*, animum paternum, per metonymiam subjecti pro adjuncto : xiii. 187. *in rege tamen pater est* ; Valerius Max. V. viii. 1. de Bruto, *eruit patrem, ut consulem ageret* ; supra vi. 629. *ex nimia matrem pietate labare sensit*, ubi vid. Heinsius. Persuasus precibus Menelai accessivit Iphigeniam.

30. *Dare*, effundere. Sequentia pulcherrime tractavit Lucretius d. l. qui locus dignus est, qui cum nostro comparetur : “ Cui simul infula virgineos circumdata comptus Ex utraque pari malarum parte profusa est, Et mœstum simul ante aras astare parentem Sensit, et hunc propter ferrum celare ministros, Aspectuque suo lacrimas effundere cives : Muta metu terram genibus submissa petebat : Nec miseræ prodesse in tali tempore quibat, Quod patrio princeps donârat nomine regem,” etc. Pinxerat illam immolationem Timanthes, de quo Quintilianus, Inst. Or. II. xiii. 13 : “ Quum in Iphigeniæ immolatione pinxisset tristem Calchantem, tristiores Ulixem, addidisset Menelao, quem summum poterat ars efficere, mœrorem :

consumptis affectibus, non reperiens, quo digne modo patris vultum posset exprimere, velavit ejus caput, et suo cuique animo dedit æstimandum.” Confer Cicero, Orat. 22 ; Plinius, xxxv. 10.

33. *Officium turbamque*, etc.] Res diligenter narratur apud Euripidem, ver. 1581 sqq : *turba sacri*, strepitus eorum, qui sacro intererant. *Mutâsse*, permutâsse. Ipsam virginem rapuit, ejus loco supposuit vel *cervam*, ut plurimi tradunt, vel taurum, ut vult Nicander apud Anton. Liberalem.

38. *Potiri dictum* ut xi. 55.

39—145. *Cycnus invulnerabilis.*] Conf. Q. Calaber, iv. 467 sqq : tractaverat et Stasinus in Cypriis. *Orbe locus medio*, etc. Locus classicus de Fama et de ejus domicilio. Neque Noster concertâsse videtur cum Virgilio, Æn. iv. 173—188. sed suum ipsius ingenium secutus : eique ex more indulisit loquacitate. Conf. de Fama Valerius Flaccus, ii. 116 sqq : Statius Theb. iii. 426 ; Noster supra ix. 137 sqq. *Fama* Dea jam apud Hesiodum, *Éργ. fin. Ingeniose autem domicilium Famæ excogitatum. *Cælestes plagæ*, cœlum in certas plagas divisum. *Triplex mundus*, id est, constans tribus partibus, sive clementis,

Cœlestesque plagas, triplicis confinia mundi; 40
 Unde, quod est usquam, quamvis regionibus absit,
 Inspicitur, penetratque cavas vox omnis ad aures.
 Fama tenet, summaque domum sibi legit in arce;
 Innumerosque aditus, ac mille foramina tectis
 Addidit, et nullis inclusit limina portis. 45
 Nocte dieque patet: tota est ex ære sonanti;

e disciplina quidem Lucretii, v. 94 sqq: "Principio maria ac terras cœlumque tuere: Horum naturam triplicem, tria corpora, Memmi, Tres species tam dissimiles, tria talia texta, etc." quem locum disertis verbis Noster respicit Trist. ii. 426. et ad Liviam, 362. ubi mundus *triplex opus* vocatur. Male Lenzius monet, *fretum* non esse separatim capiendum, sed *terras fretumque* esse omnino terram. Adversatur huic interpretationi quod subjicitur, *triplex mundus*. In confiniis terræ et *freti* mons eminebat versus *cælum*. Inde prospectat Fama, etiam quod in *freto* geritur, ver. 62. *Inspicitur*, ut apud Plinium, vi. ep. 31. *Quid jucundius, quam Principis justitiam—inspicere?* et Panegyri. cap. 83.

43. *Domum* multum præstat τῶν locum, quia Fama Dea est, cui, ut xi. 593. Somno, recte *domus* tribuitur, quæ *foramina* et *atria* etiam habet, ver. 53: locum huc translatum ex i. 27. ubi idem versus de igne. Ea domus erat *summa in arce*, in cacumine montis e terra surgentis in confiniis istis. *Et nullis pro, nec, sed non addidit portas. Inclusit pro simplice, clausit.*

46. *Est ex ære sonanti*; ita vulgo. *Est ex ore sonanti pro, est os sonans*, tota indesinenter blaterat, habent non nisi duo MSS. unde, postquam Gruterus ad Plaut. Aul. III. vi. 18. probaverat, recepit Burmannus, partim quia rectius dicatur *os sonans*, quam *auris*, partim quia Virgilius, d. l. ha-

bet de Fama, *totidem ora sonant*. Exquisitiorem hanc lectionem esse vulgata *ære*, etiam Lenzius judicat; sed quique MSS. habent *ex aure*, quod equidem non spreverim præ illo altero. Namque 1° etiam auris plena sonoribus, ut loquitur Lucretius, vi. 1183. recte dici potest *sonans*: 2° jam supra admonui, Nostrum h. l. parum expressisse Virgilium, multoque minus credendus est tam pueriliter vestigia illius secutus esse, ut, quoniam ille dixerat, *totidem ora sonant*, et ipse *oris sonantis* mentionem faceret. Idem Virgilius etiam *totidem aures* Famæ tribuit: "Cui quot sunt corpore plumæ, Tot vigiles oculi subter, mirabile dictu, Tot linguæ, totidem ora sonant, tot subrigit aures;" 3° In notanda hac Famæ loquacitate Noster ipse, etiam sine verbis illis, de quibus quæritur, in loquacitatis ineptissimæ vitium incidit; eandem enim rem ad tædium usque lectoribus inculcat: *Totu fremit, voces refert, iterat quod audit*; nondum satis: *Nulla quies intus; nec hoc satis: nullaque silentia parte*; et ne hic quidem desinere poterat; *Nec tamen*, etc. Multo igitur intolerabiliorem eum reddunt, qui etiam *ore sonanti* defendunt et de auditu nihil relinquunt; sed fateor nec hanc lectionem mihi satisfacere: durum enim videtur, *tota est ex aure aut ore sonanti*: deinde tota loci series ostendit, hic non de Fama ipsa, sed de domo ejus sermonem esse: tamen et *Rode* hæc ad Deam retulit. Sed inepta foret

Tota fremit, vocesque refert, iteratque quod audit ;
 Nulla quies intus, nullaque silentia parte :
 Nec tamen est clamor, sed parvæ murmura vocis ;
 Qualia de pelagi, si quis procul audiat, undis 50
 Esse solent ; qualemve sonum, quum Jupiter atras
 Increpuit nubes, extrema tonitrua reddunt.
 Atria turba tenent : veniunt leve vulgus, euntque ;
 Mixtaque cum veris passim commenta vagantur
 Millia rumorum ; confusaque verba volutant. 55
 E quibus hi vacuas implent sermonibus aures :
 Hi narrata ferunt alio, mensuraque ficti
 Crescit, et auditis aliquid novus adjicit auctor.
 Illic Credulitas, illic temerarius Error,

Dea indesinenter fremens. Quid ipsa agat potius ver. 62 seq. memoratur. Sequitur *nulla quies intus* ; quorsum τὸ *intus* referes, si hæc verba de ipsa Dea agunt ? Proxime præcedit in tribus MSS. Nocte dieque patent, scil. limina ; igitur præstat vulgata lectio, *patet*, scil. domus : eadem *tota est ex ære sonanti*. Ita audit dictum erit pro, perfertur ad ejus foramina : *fremet*, audiuntur promiscue multorum voces.

49. *Parvæ*, *submissæ*, ut III. ex Ponto, iii. 10. *parvus sonus*. Parvam autem vocem finxit, quia rumusculi ab initio clam progagantur. *Increpuit*, concussit : verba enim orationis sæpe transferuntur ad rem. *Extrema tonitrua* egregie, quorum sonus jam fractus est atque debilitatus, et mox desinet ; sic ii. 117. *extrema luna*, quæ mox evanescet e conspectu ; Plinius, ii. Epist. 17. *sonus maris desinens*, et ibid. *fracti* et *novissimi fluctus*.

53. *Atria turba tenent*.] Regil nostri habent tenet ; tenent catalogus sequens exigere mihi videtur. *Vulgus*, quod delectatur et ducitur rumoribus, eamque ob causam leve est, frequentant *atria*, et rumorum cognoscendorum, et Deæ

colendæ causa. Ibi *commenta rumorum*, commentitii rumores, *vagantur*, tamquam personæ, *confusaque verba volutant*, quod præclare de magna et simul loquente turba dictum, ut Virg. *Æn.* i. 725. de convivis loquacibus, “*vocemque per ampla volutant Atria.*” *Volvere verba*, pronuntiare, dixit Cic. Or. iii. 47. Brut. 70. *Vacuas aures*, non occupatas audiendis rebus gravioribus, sed vacantes rumoribus, ut iv. 41 ; et *vacua Juno* iii. 319. *Ferunt alio*, relata referunt aliis. *Mensura*, magnitudo ; Virgilius : “*Mobilitate viget, viresque acquirit eundo, Parva metu primo, mox sese attollit in auras, Ingrediturque solo, et caput inter nubila condit.*” Confer supra ix. 137 sqq. *Novus auctor*, qui aliis refert relata.

59. *Illic Credulitas—Error*, etc.] Προσωποποιεῖται ea, quæ vel rumores gignunt aluntque, vel ab iis gignuntur. Quintilianus Inst. v. 3. de Fama, esse *sermonem*, sine ullo certo auctore dispersum, cui *malignitas initium dederit, incrementum credulitas*. *Repens*, repentina, ut passim *repens tumultus*, discordia, etc. vide Heinsium. *Conjuratio* clam serpere potest ; sed

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Sanguine senserunt : et jam Sigæa rubebant 71
 Litora : jam leto, proles Neptunia, Cycnus
 Mille viros dederat : jam curru instabat Achilles,
 Troaque Peliacæ sternebat cuspidis ictu [quærens,
 Agmina, perque acies, aut Cycnum, aut Hectora
 Congreditur Cycno : decimum dilatus in annum 76
 Hector erat : tum colla jugo candentia pressos
 Exhortatus equos, currum direxit in hostem ;
 Concutiensque suis vibrantia tela lacertis,
 “ Quisquis es, o juvenis, solatia mortis habeto,” 80
 Dixit, “ ab Hæmonio quod sis jugulatus Achille.”
 Hactenus Æacides : vocem gravis hasta secuta est.
 Sed quamquam certa nullus fuit error in hasta,
 Nil tamen emissi profecit acumine ferri :

ii. 713. *Tum primum rubuit civili sanguine Nereus.*

72. Proles Neptunia, Cycnus.] Supra ii. 367. alium *Cycnum* habuimus. Hunc nostrum, Neptuni filium, Colonnarum in Troade regem (vide Pausaniam Phoe. p. 831,) quidam confundunt cum tertio Cycno, Martis filio, ab Hercule occiso, de quo Apollodorus, II. v. 11. *Mille viros.* Q. Calaber, d. I. *πολλῶν θυμὸν ἐλόντα.* Et erat Cycnus *πρῶτος ἀριστήων.* *Curru* vectus *instabat*, irrumpebat aut persequabatur Trojanos. *Troaque* pro *totaque* ex Mediceo chartaceo Heinsius recepit, quia *Τρῶς* et *Τρωὸς* et *Τρωϊὸς* et *Τρωϊκὸς* dicitur. *Peliaca* cuspis, nobilis Achillis hasta, tanta magnitudine et pondere, ut nemo reliquorum Græcorum eam vibrare posset. *Peliaca* et *Pelias* vocatur quia ex Pelii montis vertice eam reseuerat Chiron; Homerus, II. II. 140; Q. Calaber, v. 118.

76. *Dilatus* Hector.] Hectoris nex demum secuta decimo anno; scilicet Hector fato aut Deorum voluntate reservatus in decimum annum. Rarius

homines dicuntur *differrī*, quam res; vide Schwarz. ad Plinium, panegy. 26.

77. *Colla candentia*; plurimi (et nostri Regii) *canentia*; sed canus color non commendatur in equis, candens autem passim laudatur; vide Heinsium. *Colla jugo candentia pressos equos* pro vulgari, candentes equos et curru junctos. *Exhortari* incitare, ut v. 421. et alibi, *hortari* et *monere canes.* *Vibrantia* tela. Unus Vossianus *Vulcania* tela, quæ Vulcanus fabricaverat; sed *Pelias* hasta donum erat Chironis, quamquam a Vulcano armata ferro credebatur: vide Burmannum. Nostri Regii *vibrantia*. Non modo qui hastam movet, sed hasta etiam ipsa, quæ movetur, *vibrare* dicitur; sæpe linguæ *vibrantes* serpentum. Igitur pro *vibrans* tela e copia poetica maluit *concutiens vibrantia* tela. *Solatia*, etc. vide ad ix. 7.

83. *Error*, ut v. 90. et *errare* mox ver. 122. *Certa* vide ad i. 519. *Hebes* ictus paulo audacius, ictus, qui tamquam cuspis hastæ *hebes* esset, nullum infligit vulnus.

Utque hebeti pectus tantummodo contudit ictu; 85
 “Nate Dea, nam te fama prænovimus,” inquit
 Ille, “quid a nobis vulnus miraris abesse?”
 Mirabatur enim; “non hæc, quam cernis, equinis
 Fulva jubis cassis, nec onus cava parma sinistrae
 Auxilio mihi sunt; decor est quæsitus ab istis. 90
 Mars quoque ob hoc capere arma solet: remove-
 bitur omne
 Tegminis officium; tamen indestrictus abibo.
 Est aliquid, non esse satum Nereide, sed qui
 Nereaque, et natas, et totum temperet æquor.”
 Dixit; et hæsurum clypei curvamine telum 95
 Misit in Æaciden, quod et æs, et proxima rupit

88. *Equinis*—*cassis*, κόρυς ἵπποδα-
 σσία, λόφος ἵπποχαιτης, galea, cujus
 cono setæ jubarum equinarum insere-
 bantur, quæ ornamenta variis colori-
 bus imbuebantur. *Cava*, quia curvata.
Onus sinistrae ut ii. 681. *Onus* ut
gestamen et φόρημα, quidquid gesta-
 tur; sic *onus inguinis* pro inguine
 Fast. iv. 241. *Decor—istis*, ut deco-
 rem mihi adderem, compararem, ista
 sumpsi: *ab istis* elegantius, quam,
istis. Lucret. v. 1039. *a pennis tre-
 mulum petere auxiliatum*.

92. *Tegminis officium*, arma, quæ
 aliis id officii præstant, ut corpus te-
 gant; i. 744. *pedum officium*. *Destrin-
 gitur* corpus, quum hasta missa leviter
 cutem percutit, exiguamque notam re-
 linquit. *Pro ero* melius, *abibo*; Sal-
 lustius Cat. 61. 7. *graviter vulneratus
 discesserat*: ex eodem genere sunt,
impunitum dimittere, *raptum jacere*,
 quibus verbis actio, aut status sequens
 exprimitur.

93. *Est aliquid*, maximus honor est
 mihi, *es ist nichts geringes*: vide Schew-
 bel. ad L. *Bos Ellipses*, p. 190. *Non
 esse satum Nereide, sed qui*, etc. sed ex

Neptuno, cui famulatur Nereus matris
 tuæ pater. Nereide, Thetide, cujus
 filius Achilles. Non erat, cur tam
 contemptim de Achille loqueretur;
 nam nec ille, nisi in calce, vulnerari
 poterat.

95. *Clypei curvamine*, in clypeo
 curvo. Clypeus Achillis secundum
 Homerum, Il. γ. 269 sqq. quinque
 constabat laminis, quarum duæ exte-
 riores æreæ, duæ interiores stanneæ,
 media aurea. Sed Ovidio placuit ei
 clypeum dare lamina ærea et decem
 boum coriis obductum, forte quia Ajax
 septem coria habebat; vide ad xiii. 2.
 Præeunte Homero, Il. H. 247; γ. 269.
 etiam Latini poetæ, ut Virgilius, Æ-
 neid. x. 783. commemorare solent,
 quot laminas et coria (πτύχας Home-
 rus vocat) telum missum penetraverit.
Tergum amant poetæ pro vulgari co-
 rium. *Decimo orbe*, decimo corio.
 Sæpe clypei orbis, hinc etiam coria
 circa clypeum ducta orbes. Expressit
 autem Nostrum Statius, Theb. ix. 104:
*Intorquet jaculum, duro quod in are
 moratum, Transmissumque tamen clypei
 stetit orbe secundo*.

Terga novena boum, decimo tamen orbe moratum.
 Excudit hoc heros, rursusque trementia forti
 Tela manu torsit: rursus sine vulnere corpus,
 Sincerumque fuit; nec tertia cuspis apertum, 100
 Et se præbentem valuit destringere Cycnum.
 Haud secus exarsit, quam circo taurus aperto,
 Quum sua terribili petit irritamina cornu,
 Pæniceas vestes, elusaque vulnera sentit. 104
 Num tamen exciderit ferrum, considerat, hastæ?

98. *Excudit.*] *Decutere* dixit Virgilius in re simili. *Excutere* dicuntur homines et feræ bastas, tela, venabula infixæ: vide Heinsium et Burmannum. *Sincerum* Burmann. interpretatur non tinctum, foedatum sanguine. Malim illæsum, ut i. 191. *pars sincera*; Lucretius, iii. 717. *membra sincera*. *Sincerum* enim omne id, quod vitio caret. *Apertum*, inermem, nudatum casside et parma. *Se præbet* qui se attractari; hoc loco, qui se feriri sinit. Virgilius, *Æn.* x. 314. *latus haurit apertum*, id est non tectum clypeo.

102. *Haud secus exarsit, etc.*] *Apta* et Romanis grata comparatio. Taurorum genus quoddam, quum puniceum rubrumque colorem ferre non posset, vestibus et pilis hujus coloris in circo expositis irritari solebat; Martialis *Spectac.* 19 et 22. *Circo*, claustris circi, cavea, in quam conclusa animalia. Ut gladiatores ictus adversarii et *vulnera eludunt* declinatione corporis, ita etiam ab istis incitamentis, dum cedunt irruenti tauro, *vulnera eluduntur*, non infliguntur vulnera. De voc. *Pæniceas*, id est purpureas, jam non semel dictum.

105. *Num tamen exciderit, etc.*] Admirationem Achillis bene exprimit. Simul rerum ab eo gestarum indiculus additur, ut ix. 182 sqq. Conf. xiii. 171 sqq. et Quint. Calaber, iv. 150 sqq. Apud Homerum, *Il.* I. 328. ipse

gloriatur, se duodecim urbes inter navigandum, et undecim in continente excidisse. Sed has urbes serius expugnavit. *Lyrnesus* aut *Lyrnessus*, et *Thebæ* seu *Thebe*, urbes Mysiæ, quæ regio postea *Æolis* dicta est; vide Burmannum. *Eetioneas*. Regius noster codex A. *Solus Echionias implevi sanguine Thebas*; codex B. *Sithioneas*, et in margine *vel Echionias*; ad hæc haud male retulerimus ea quæ dixerit Regius: "Corrupte quidem sic legitur (*Solus Echionias*) culpa eorum qui sibi omnia permittunt in iis invertendis, quæ in priscis exemplaribus descripta non percipiunt: quum enim quasnam Ovidius *Eetioneas Thebas* vocaret minus intelligerent homines imperiti et temerarii, non solum *Eetioneas* in *Echionias* inverterunt, sed et *solus* commodo suo ascripserunt, ignorantes *Echionias Thebas* in Bœotia esse, quæ pro Græcis contra Trojanos steterunt; quas autem se jactat expugnâsse Achilles in Cilicia, sunt *Eetioneæ* dictæ ab *Eetione*, patre Andromaches et rege, cui Thebe paruit; hunc ab Achille interfectum, urbemque depopulatam apud Homerum Andromache ipsa conqueritur; *Il.* A. 364; Z. 395." Legitur etiam *Etioneas*; sed male, Homerus enim locis dictis habet *Ἐτιώνων*. LEM. Quum *disjicere* proprie sit ita destruere, ut fragmina sparsa jaceant, de excisis mœnibus, urbibus,

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Qua tamen ictus erat, signatum sanguine Cycnum
 Viderat, et frustra fuerat gavisus Achilles: 126
 Vulnus erat nullum; sanguis erat ille Menœtæ.
 Tum vero præceps, curru fremebundus ab alto,
 Desilit, et nitido securum cominus hostem
 Ense petens, parmam gladio, galeamque cavari 130
 Cernit, et in duro lædi quoque corpore ferrum.
 Haud tulit ulterius; clypeoque adversa reducto
 Ter, quater ora viri, capulo cava tempora pulsat;
 Cedentique sequens instat, turbatque, ruitque,
 Attonitoque negat requiem: pavor occupat illum,
 Ante oculosque natant tenebræ, retroque ferenti
 Aversos passus, medio lapis obstitit arvo.
 Quem super impulsum resupino pectore Cycnum
 Vi multa vertit, terræque afflixit Achilles. 139
 Tum, clypeo genibusque premens præcordia duris,
 Vincla trahit galeæ; quæ presso subdita mento

126. *Viderat—gavisus fuerat.*] Plusquam perfecta cum dilectu posita.

128. *Præceps*, celeriter, rapide; iii. 694. *præcipitem rapere*. *Lædi*, bebetari aut crenas ducere. Et in duro, etc. paulo obscurius expressum. Arma quidem adversarii lædere ensis potuit, sed non ipsum. Lenzii frater corrigit, *at in duro*. Non male.

132. *Clypeo—reducto.*] Clypeum identidem impingit in Cycni os adversum, et post singulos ictus reducit ad se, simulque capulo sævit in ejus tempora. Ita recte locum restituisse arbitror Heinsium. Prior enim sententia bene convenit ingenio Nasonis, qui solet ita exprimere gestus pugnantium (Virgilius, *Æneid.* xi. 605. *hastasque reductis Prætendunt longe dextris*), sicut posterior furori Achillis. De verbo *reducere* vid. Heynius ad

Æn. ix. 423. in varr. lect. - Cedenti pro *cedentem* dedit Heinsius; quem vide ad Claudianum, in *Ruf.* i. 35. *Instare* verbum militare, quod opponitur τῶν *cedere*.

136. *Ante oculos natant tenebræ.*] Apud Homerum simplicius nox tegit oculos morientium. Hoc exornârunt Latini poetæ, præeunte Lucretio, iii. 479: *natant* propter fluctuantem motum; supra v. 71. ipsi oculi *sub nocte natant*, ut apud Virgilium, *Georg.* iv. 496. *conditque natantia lumina somnus*; Silius, ii. 122. *parvaque oculos jam luce natantes*. Sed nunc tenebræ, quas pavor objicit.

141. *Vincla*, ὀχέυς, lorum, quo galea ligabatur sub mento. Hæc *trahi*, constringi interdum solebat a victoribus; Homerus, *Il.* Γ. 371. *Elidunt—eripiunt*. Heinsius vel *invitis MSS.* scribendum censet *elidunt—eripiant*.

Elidunt fauces, et respiramen iterque
 Eripiunt animæ: victum spoliare parabat:
 Arma relicta videt: corpus Deus æquoris albam
 Contulit in volucrem, cujus modo nomen habebat.

II. Hic labor, hæc requiem multorum pugna
 dierum 146

Attulit, et positis pars utraque substitit armis.
 Dumque vigil Phrygios servat custodia muros,
 Et vigil Argolicas servat custodia fossas,
 Festa dies aderat, qua Cycni victor Achilles 150
 Pallada vittatæ placabat sanguine vaccæ.
 Cujus ut imposuit prosecta calentibus aris,

Spoliare, σκυλεύειν, jacenti arma de-
 trahere, ex noto more veterum.

145. *Contulit*, transformavit; Ci-
 cero, *Offic.* iii. 20. *ex homine se con-*
ferre in belluam; supra ix. 347. *Lo-*
tis in hanc contulerat versos vultus.
Albam in volucrem, ut superior Cycnus,
 ii. 367. Fuere autem tres Cycni de
 quibus apud poetas fit mentio: primus
 Neptuni filius, quem occidit hic Achil-
 les: alter Stheneli filius, Ligurum rex:
 tertius Martis filius fuit, quem Hercu-
 les singulari certamine ad Peneum
 amuem superavit et occidit.

146—535. *Pugna Centaurorum*,
 cujus narrandi occasio hic perquam
 commoda offertur. Ei enim interfue-
 rat Cæneus, Cycno et natura et fatis
 simillimus. Namque non modo e fe-
 mina in marem conversus, sed etiam
 invulnerabilis factus erat Neptuni mu-
 nere, et, quum necaretur, in avem
 transformatus; Apollonius, i. 57. ibi-
 que schol. Anton. 17; schol. Homeri
 ad Il. A. 264; Hyginus, fab. xiv. pag.
 34; Servius ad *Æn.* vi. De Cæneo
 ipso agitur 171—219, et 459—534.
 quibus pugna Centaurorum interjecta.
 Sed his omnibus præmittitur convivii
 descriptio, quod occasionem dedit an-

tiquiorem hanc fab. repetendi. De
 Centauris vide ad ver. 210. *Labor*
 notanter de præliorum molestiis. *Sub-*
stitit, quievit. *Servat* pro observat, ut
 v. 631. *Vigil custodia*, custodia vigi-
 lum. De repetitione hac verborum
 vide Præf. de opere Met. in tomo præ-
 ced. pag. 32. *Pallus* faulx Achillis;
 Homer. Il. A. 194 sqq. *Placat Deos*
 quicumque iis sacra facit. *Vittatæ*
sanguine vaccæ. Ante Heinsium ede-
 batur *mactatæ—vaccæ* (ita est in nos-
 tris Regiis:) *vittis* velata omnia, quæ
 Diis consecrabantur; vide Heinsium.

152. *Imposuit prosecta*, etc.] Sacri-
 ficia causa præcipua apud priscos
 Græcos conviviorum, quibus admo-
 dum delectabantur heroes, et quæ
 subinde ex more a proceribus institue-
 bantur. *Prosecari* verbo sacris pro-
 prio dicebantur exta cocta. *Dis ac-*
ceptus. Unus Regius *exceptus*, quod
 bene aviditatem Deorum notare putat
 Burmannus; nidore enim pasci Deos
 creditum esse. Tempore heroum coxæ
 (μηροί) adopertæ adipe (κνίσση)
 adolebantur. Addebantur particulæ
 ex omnibus membris decisæ, quod
 Homerus vocat ὠμοθετεῖν. Pars reli-
 qua in usum epularum adhibebatur;

Et Dîs acceptus penetravit in æthera nidor;
 Sacra tulere suam, pars est data cætera mensis.
 Discubuere toris proceres, et corpora tosta 155
 Carne replent, vinoque levant curasque sitimque.
 Non illos citharæ, non illos carmina vocum,
 Longave multifori delectat tibia buxi:
 Sed noctem sermone trahunt; virtusque loquendi
 Materia est: pugnam referunt hostisque, suamque;
 Inque vices adita, atque exhausta pericula sæpe
 Commemorare juvat: quid enim loqueretur Achil-
 les?

Aut quid apud magnum potius loquerentur Achil-
 Proxima præcipue domito victoria Cycno [lem?
 In sermone fuit: visum mirabile cunctis, 165
 Quod juveni corpus nullo penetrabile telo,
 Invictumque ad vulnera erat, ferrumque terebat.

Il. A. 459 sqq. Ut hoc loco carnes, ita alibi, v. c. vii. 662. tempus dicitur dari mensis.

156. *Carne replent*, etc.] Ornate, hilariter admodum cœnam illam produxerunt. *Discubuere*; conf. viii. 565. *Torreri*, scilicet assari carnes, non elixari solebant heroica ætate. *Levant*, pellunt. Virgilius *eximere famem*, *sitim*; Homerus ἐξέντο πόσιος ἔρον. Apud Homerum non *discumbentes*, sed sedentes epulantur.

157. *Non illos citharæ*, etc.] Citharæ vocisque cantus alias perpetuus conviviorum comes; Homerus, Il. A. 603. et Od. A. 152. ubi Clark. plura collegit. Sed nunc consilium poetæ illum non admittebat. De *tibia multifori buxi* vide ad iv. 30: Heinsius putat, eam *longam* dici, quia Græcica fuerit, quum Phrygia esset incurva; iii. 533. Sed nunc dixisset haud dubie *recta*. Igitur *longa*, quia habet multa foramina, quum prisca

Romanorum tibia paucis foraminibus esset brevis. Hoc loco alii (at non nostri Regü,) *multisoni*.

159. *Noctem sermone trahunt* dixit cum Virgilio, Æn. i. 748. poetice pro vulgari, sermonem trahunt in noctem. Sequentia ex moribus heroum atque in laudem Achillis dicta. *Virtus*, fortitudo bellica. *Exhausta pericula*, fortiter superata, ad finem tolerata. Gronov. et duo alii *eracta pericula*, Regii nostri *exhausta*. Magnus et supra xi. 265. *ingens Achilles*. Ei se accommodant cæteri, et placere student, præsertim quum ejus sumptibus hoc convivium institutum esset. Itaque etiam in seqq. Achillis potissimum subinde fit mentio, ut vers. 168. 176.

167. *Invictum ad vulnera*, invulnerabile. Perinde est, utrum cum vulgata *a vulnere* legas, an cum MSS. quibusdam, quos Heinsius sequi maluit, *ad vulnera*; nam utraque præpositio eleganter pro *quoad* adjectivis

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Multaque me fugiant, primis spectata sub annis ;
 Plura tamen memini, nec, quæ magis hæreat illa,
 Pectore res nostro est inter bellique, domique 185
 Acta tot ; ac si quem potuit spatiosa senectus
 Spectatorem operum multorum reddere, vixi
 Annos bis centum : nunc tertia vivitur ætas.
 Clara decore fuit proles Elateïa Cænis, [quas,
 Thessalidum virgo pulcherrima ; perque propin-

antiquus Nestor Heroid. i. 63 : *tarda*, quia reddit homines tardos, vel quoad corpus, vel quoad ingenium, ut hoc loco. Supra vii. 478. *tardus gravitate senili*. *Primis sub annis*, prima ætate : *sub sæpe pro in* ; vide Burman. ad i. 689. Similiter *in* et *sub armis* promiscue usurpant. Locutionem *domi bellique* comprobavit Heinsius ex Cicero, Off. ii. 24. ubi *res belli et domi Belli*, apud hostes, *domi*, in sua civitate. Alibi *domi militiæque, domi forisque*. Hæreat autem illa res tam firmiter propter fortitudinem virorum, qui ei interfuerant ; Homerus, dicto loco.

186. *Spatiosa*, ut xiii. 206. *spatiosum bellum*. Mox male suspicantur, excidisse post *reddere* apodosin, atque hæc inculcant, certe *Me potuit, vidi qui tot jam sæcula*. Talis enim sententia facile cogitando suppleri potest, ineptique a poeta esset addita. *Ætas*, sæculum, eo sensu, quo hodie sumitur, sed apud veteres Romanos *sæculum* non habebat notionem tam definitam. Quum igitur Nestor a Nævio apud Gellium, ix. 7. vocatur *triseclisenex*, eique a Tibullo, IV. i. 50. et 112. atque a Propertio, II. x. 46. tribuuntur *tria secula*, nihil illi definiunt, sed exprimere haud dubie voluerunt tres *γενεάς*, quas Nestori assignat Homerus, Il. A. 247 sqq. ubi scholiastes observat, *γενεάν* apud veteres fuisse triginta annorum ; quem multi secuti Nestora fecerunt nonagenarium senem.

Sed neque de *γενεάς* spatio quidquam decernere licet. Ovidius autem male interpretatus est *sæculum*, quamquam Schirachius fatetur se in sententiam Ovidii ire ; quippe non indignum Homero, immo laudabile fuerit, si intelligamus, Homerum Nestora finxisse 300 annorum senem ; tales enim senes adhuc existere. Ubi tandem existunt ? *Vivitur ætas tertia*, pro, ætatem tertiam ago ; *Quid agitur ? Par. Statur*, apud Terent. Eun. II. ii. 40. *Vivere ætatem*, agere, ut *vivere annos*, xv. 401. et *vivere ter senas Olympiadas* Martial. vii. 39 ; quæ loca laudavit Burmanus.

189. *Elatei* filiam faciunt Lucianus in Gallo, et Hyginus, fab. 14 et 242. *Atracis* filia est Antonino Liberali, cap. 17. quem Noster ver. 209 sequitur, quæ inconstantia non potest non improbari ; ejusdem negligentiae reum se fecit interdum etiam Hyginus, v. c. fab. 10. ubi Neleum Hippocoontis, et paulo post cum aliis Neptuni filium facit. Nisi ad excusandum poetam dicas, ver. 209. patronymicum *Atracides* positum pro gentilitio *Atracius*, id est Thessalus. *Atracis Hippodamia* est Heroid. xvii. 247. Similem difficultatem habuimus supra x. 162. *Cæneus* et apud Homerum et Hesiodum præ reliquis nominatur. Flures *Cænei* memorantur. Sed *Elatides* imprimis nobilis. Vide Heynium ad Apollodorum, I. ix. 16. Infra ver. 479. a patria *Phylleius* vocatur : Hesiodo dicitur rex.

Perque tuas urbes, tibi enim popularis, Achille,
 Multorum frustra votis optata procorum.
 Tentâsset Peleus thalamos quoque forsitan illos ;
 Sed jam aut contigerant illi connubia matris,
 Aut fuerant promissa, tuæ : nec Cænis in ullos
 Denupsit thalamos ; secretaque litora carpens 196
 Æquorei vim passa Dei est : ita fama ferebat.
 Utque novæ Veneris Neptunus gaudia cepit,
 “ Sint tua vota licet,” dixit, “ segura repulsæ ;
 Elige quid voveas :” eadem hoc quoque fama fere-
 bat. 200

Magnum,” Cænis ait, “ facit hæc injuria votum,
 Tale pati nil posse, mihi : da, femina ne sim,
 Omnia præstiteris.” Graviore novissima dixit
 Verba sono, poteratque viri vox illa videri,
 Sicut erat : nam jam voto Deus æquoris alti 205
 Annuerat ; dederatque super, ne saucius ullis
 Vulneribus fieri, ferrove occumbere posset.
 Munere lætus abit ; studiisque virilibus ævum

191. *Tibi enim popularis.*] Apostrophe hæc memorabiliorem facit narrationem, et jucundiozem Achilli, præsertim, quum sequatur, *Tentâsset Peleus thalamos*, etc. Similis apostrophe est ver. 363.

196. *In ullos Denupsit thalamos.*] Etiam Tacitus, iv. Annal. 27. *denubere in domum* ; supra vii. 856. *innubere thalamis* ; Livius, x. 23. *enubere patribus*.

202. *Tale pati nil posse, mihi.*] Plerique (et nostri Regii) *Tale pati jam posse nihil* ; non male : etenim *jam*, id est, ab hoc inde tempore, bene h. l. convenit. Si *mihi* retinemus, post *posse* interpungendum est, ut referatur ad *facit*. Lenzii frater conjungit cum sqq. *mihi da*, etc. Sed Burmanno

valde adblanditur duorum cod. Regii tertii et Urbinatis lectio, *Tale pati da posse nihil, da femina ne sim* ; venustam enim esse illam repetitionem, qua opus fuerit in tanta voti magnitudine. *Dare pro*, concedere aliquod munus, ut i. 486.

203. Ingeniose et inexpectato celeritatem mutationis exprimit ; conf. ix. 785 sqq. *Graviore*, humiliore. Lenzius putat, etymologicam nominis interpretationem a *καινός*, *novus*, traditionem peperisse de transformatione in novum sexum. Mirum !

208. *Exigere ævum, ætatem pro agere* dixerunt etiam Terentius, Cicero, Virgilius. *Studiis virilibus*. Sic V. C. interfuit venationi apri Calydonii, viii. 305. et expeditioni Argonauta-

Exigit Atracides, Peneïaque arva pererrat.

Duxerat Hippodamen audaci Ixione natus, 210
Nubigenasque feros, positis ex ordine mensis,
Arboribus tecto discumbere jusserat antro.
Hæmonii proceres aderant; aderamus et ipsi;

rum; Hyginus, fab. xiv. p. 34. *Atracides*. Vide ad ver. 189. *Atrax* Thessaliæ urbs, *Peneo* vicina; Strabo, ix. p. 440.

210. *Ixion*, rex Thessaliæ, *audax*, quia cum Junone concumbere voluit. Ex nube ei objecta Junonis loco nati sunt Centauri, *Nubigenæ* inde dicti. Sed antiquitas genti huic *feræ* nomen illud tribuisse videtur propterea, quia altissimos Thessaliæ montes habitabat. Forma autem, quæ eis tribuitur, ex antiquo quodam symbolo fluxisse videtur Heynio in *Antiqu. Aufsätzen*. P. i. p. 33. Alii eam repetente traditione, quæ equitandi artem ad Centauros referebat; vide Vossium in *Mythol. Briefen*, ii. p. 269. Apud Homerum feri et montani homines sunt. Biformes primum reperiuntur apud Pindarum *Pyth.* ii. 85. Atque ita eos primus pinxit Zeuxis. Pugnas vero amabat illa gens, quibus exprimendis sibi placebant artifices veteres. Sed imprimis memorabilis pugna eorum cum Lapithis, alio Thessaliæ populo, Centauris vicino, cujus mentio fit jam ab Homero, *Od.* Φ . 295; secundum quem Eurytion Centaurus ad Lapithas profectus in ædibus Pirithoi, postquam animus vino incaluerat, male se gerit, eamque ob causam non modo e domo ejicitur, sed auribus quoque nasoque privatur, unde magna contentio inter Centauros et Lapithas. Cæteri addunt in nuptiis Pirithoi hoc factum, ubi Centauri et sponsam et alias feminas rapuerint. Conf. Plutarchus, *Thes.* cap. 30; Hyginus, *fabul.* 33; Schol. Homeri, dicto loco; Valerius Fl. i. 142 sqq; Servius ad Virgilium, *Æn.* vii. 304; Luctat. ad Statium *Theb.* ii.

563. Expressa res erat in scuto Herculis (vide Hesiodum, ver. 178 sqq.) et in lacunari templi Jovis Olympii. In medio erat Pirithous, juxta eum Eurytion Pirithoi sponsam rapiens, quam defendebat Cæucus; altera ex parte Theseus securi Centauros obtruncans. Centaurosum alii pueros rapiebant, alii virgines; vide Pausaniam *Eliac. prior.* pag. 400. Memorantur a veteribus et alii hujus pugnae auctores, ab Æliano *Var. Hist.* ii. 2. Melisandri Milesii carmen epicum; a Plutarcho Hermodorus: et credibile est, Ovid. secutum esse carmen Græcum: memorat 53 Centauros, 18 Lapithas, quorum nomina non ipse finxit: plura etiam apud Græcos leguntur: pro Lapithis pugnabant Theseus, Peleus, Nestor, quorum virtus in luce posita est. *Hippodamen* Plutarchus *Deidamiam* vocat. Scribitur etiam *Hippodamia*: fuit filia Adrasti.

212. *Discumbere jusserat antro.*] Proceribus convivium in *atriis* ex more, Centauris in *antro*, regiae proximo, cujus introitus *arboribus tectus* (vide ad xi. 605.) paratum. Lenzius observat, ipsum *antrum* dici *regiam*, in coque fuisse et *atrium*, et ver. 246. *ædem*. Immo *antrum* hic diserte distinguendum videtur a *regia*.

213. *Hæmonii proceres*, duces Lapitharum. *Et ipsi*; evocatum se ab illis Pylo, ipse Nestor narrat apud Hom. *Il. A.* 270. Etiam Thesea invitatum esse ad illas nuptias, e Plutarchi d. l. apparet. *Festa*; vide ad iii. 111. *Confusa turba*, strepitu promiseo hominum loquentium, *incedentium*, etc.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Insequitur manibus, generosaque pectora pulsat.
 Forte fuit juxta, signis extantibus asper, 235
 Antiquus crater; quem vastum vastior ipse
 Sustulit Ægides, adversaque misit in ora. [que,
 Sanguinis ille globos pariter, cerebrumque, merum-
 Vulnere et ore vomens, madida resupinus arena,
 Calcitrat: ardescunt germani cæde bimembres,
 Certatimque omnes uno ore, Arma, arma, loquun-
 Vina dabant animos: et prima pocula pugna [tur.
 Missa volant, fragilesque cadi, curvique lebetes;
 Res epulis quondam, tum bello et cædibus aptæ.

235. *Forte fuit juxta*, etc.] Cratere instar teli etiam Perseus, v. 82. utitur; apud Virgilium, Georg. d. l. Hylæus Centaurus magno cratere Lapithis minatur. Signis extantibus asper, figuris eminentibus cælatus, anaglyptum: namque asperum et τραχὺ opp. lævi; Claudianus, viii. 585. asperat Indus Velamenta lapis; et Noster jam in lib. v. 80. altis Extantem signis, multaque in pondere massæ Ingentem manibus tollit cratera duobus. Præiverat his Virgilius, ix. 264. ubi aspera signis pocula, ubi etiam antiquus crater, antiquo opere, adeoque majoris pretii. Frequenter ab antiquitate hujusmodi opera laudantur; infra xiii. 700. antiquo signis fulgentibus ære. Quem vastum vastior; vide ad iii. 60.

239. *Madida resupinus arena*: Multi (et noster Regius B.) *mudidam arenam*, quod improbat Burmannus, quia calcitrare vix ponitur cum accusativo. Calcitrare de trementibus morientium membris, ut *trepidare*, v. 40; vi. 560; et *pulsare*, iv. 133. De hoc verbo vide quæ dixerimus ad v. 40. Eidem Burmanno displicet *germana* quod Heinsius ex uno suo pro *germani* recepit, quia dubium sensum facit; posset enim etiam significare veram

cædem. Quum in uno Thuani sit *germania*, id separandum judicat, *germani a*, propter, *cæde*, idque præfert vulgatæ. *Germuna cæde* pro, *cæde germani*, ut paulo ante versu 111. *populari cæde*, *cæde popularium*. *Bimembres*, bicorpores, alibi *biformes* et *gemini*, Centauri ob duplicem equi et hominis formam. *Loquuntur* de magno et promiscuo clamore. Expectâsses forte, *fremunt*. Hæc igitur cædes signum veluti fuit pugnæ, quam Noster ad imitationem Homeri et Virgilii, V. C. Æneid. xii. 277 sqq. copiosissime persequitur, quanquam jam supra v. fab. l. tumultuariam pugnam descriperat. Tanto magis admirari licet ingenii Ovidiani copias, quæ multis illis cædibus describendis nondum exhaustæ erant. Etenim hic quoque aliis quisque armis, aliis vulneribus moritur. Vide ad v. l. Nonnulli eorum, qui hic commemorantur, interfuerunt venationi apri Calydonii. *Pocula missa volant*, etc. Valerius Flaccus, i. 142. *Crateres mensæque volant, aræque deorum, Poculaque insignis veterum labor*.

244. *Quondam*, antea. *Aptæ*, iuservientes. Horat. I. Od. xxvii. 1: *Natis in usum lætitiæ scyphis Pugnare Thracum est*.

Primus Ophionides Amycus penetralia donis 245
 Haud timuit spoliare suis ; et primus ab æde
 Lampadibus densum rapuit funale coruscis :
 Elatumque alte, veluti qui candida tauri
 Rumpere sacrificæ molitur colla securi,
 Illisit fronti Lapithæ Celadontis ; et ossa 250
 Non agnoscendo confusa reliquit in ore.
 Exiluere oculi ; disjectisque ossibus oris,
 Acta retro naris, medioque infixæ palato est.
 Hunc pede convulso mensæ Pellæus acernæ 254
 Stravit humi Belates, disjecto in pectora mento ;
 Cumque atro mistos sputantem sanguine dentes,
 Vulnere tartareas geminato mittit ad umbras.

245. *Penetralia donis Haud timuit*,
 haud reveritus est, religioni sibi non
 duxit sacrilegium committere. *Dona*
 proprie, quæ in templis et penetrali-
 bus Diis suspenduntur et consecran-
 tur. *Ab æde*, a penetralibus Diis Pe-
 natibus consecratis. *Funale* nunc
 non est, ut alibi, funis cera oblitus,
 scil. fax, sed, ut Farnabius monuit,
 lychnuchus de laqueari dependens et
 lampadibus stellatus ; Isidorus, xx.
 10 : “ Funalia sunt candelabra, ex-
 tantes stimulos habentia, quibus fu-
 niculi cera vel hujusmodi alimento
 luminis obliti figebantur.”

249. *Moliri* de omni quidem co-
 natu, sed h. l. forte cum respectu
 virium intusarum, magno molimine
 rumpere tentat, ut est ver. 357. Bre-
 vius Virgilius, Georg. iv. 331. *in vites*
molire bipennem. Mox recte *confusa*,
 quia os jam non agnoscendum. Sic
 v. 58. *fractis confudit in ossibus ora*.
 Hoc loco plenius, *confusa reliquit* ;
 Seneca, Troad. ver. 1112. *Ora et illas*
nobiles patris notas Confudit imam
pondus ad terram datum, de Astya-
 nacte. Hic putabat Heins. contusa ;

et pro *Non agnoscendo* permulti non
cognoscendo ; male, nam *agnoscere* est,
 videre aliquem esse eundem, quem
 antea cognovimus : sæpissime tamen
 et fere semper hæc duo confusa.

254. *Hunc* quorsum referendum sit
 dubitat Glareanus ; sine causa : *hunc*,
 Amycum. *Pellæus Belates*. Pella no-
 men est multarum urbium ; nam et
 in Macedonia, et in Thessalia, et in
 Achaia, et in Syria est. Pella, unde
 Pellæus derivatur. *Disjecto* plus est
 quam vulgatum *dejecto*, quod revoca-
 vit Mitscherl. et quod habent Regii
 nostri ; illud enim indicat, laceratum
 mentum et in pectus dejectum. Sic
 et ver. 566. *Cumque atro*, etc. e Vir-
 gilio, v. 469 : *crassumque cruorem Ore*
ejectantem, mistosque in sanguine den-
tes. Hoc loco *Sputantem* de suo dedit
 Heinsius : MSS. omnes habent *spu-*
mantem : sed et *sputare, desputare,*
expuere usitata in hac re, vide Hein-
 sium ad h. l. et Brouckhusium ad Pro-
 pert. IV. v. 67. Etiam Homerus, Il.
 Ψ. 696. *αἶμα παχὺ πτύοντα*. *Gemi-*
nato ictu opus erat, quia ille non nisi
 pede mensæ utebatur.

Proximus ut steterat, spectans altaria vultu
 Fumida terribili: "Cur non," ait, "utimur istis?"
 Cumque suis Gryneus immanem sustulit aram 260
 Ignibus, et medium Lapitharum jecit in agmen,
 Depressitque duos Brotean et Orion: Orio
 Mater erat Mycale, quam deduxisse canendo
 Sæpe reluctanti constabat cornua lunæ.
 "Non impune feres, teli modo copia detur,"
 Dixerat Exadius; telique habet instar, in alta
 Quæ fuerant pinu, votivi cornua cervi.
 Figitur huic duplici Gryneus in lumina ramo,
 Eruiturque oculos; quorum pars cornibus hæret;
 Pars fluit in barbam, concretaque sanguine pendet.
 Ecce rapit mediis flagrantem Rhætus ab aris 271
 Prunitium torrem, dextraque a parte Charaxi

258. *Ut*, utpote qui. Causam reddit, cur Gryneus ara usus: sit causa autem solet a Latinis facto præponi. Congrua talia arma immanibus pugnantium corporibus, de quibus ad versum 352.

262. *Depressit*; vulgo (et in Regiis nostris) *oppressit*; sed *depressit*, ut alibi *dejecit*, ad terram dedit interfectos. *Quam deduxisse*, etc. quam constabat magam, veneficam fuisse: vide ad iv. 332: Seneca, Herc. Cæt. 525. sine dubio ex hoc nostro loco: *Hoc docta Mycale Thessalas docuit nurus, Unam inter omnes Luna quam sequitur magam. Canendo*, incautando, ut *carmina*, incantationes. *Cornua lunæ* mera periphrasis lunæ, quæ non nisi tempore defectus deduci credebatur, quo tempore non corniculata apparet, sed plena. Magis igitur mihi placet vulgata lectio, *reluctantis*; nam Heinsius qui alteram trium MSS. auctoritate recepit, dativum in hac forma loquendi nimis affectasse videtur. Lenzius præfert *reluctatæ*,

quod habent plurimi (et nostri Regii.) Pro *reluctari*, verbum proprium in hac re est *laborare*.

266. *Exadius* Lapitha etiam apud Homerum et Hesiodum occurrit. Formulam *instar habere* amat Noster cum aliis, quum quis aliqua re loco alterius, quæ proprie in eum usum destinata, utitur. Sic in Art. Amat. iii. 490. *Ætnæi fulminis instar habet. Votivi*, ex voto oblatis. Ex venatibus partes solebant Diis consecrari et suspendi vel ex arboribus, vel tholo et ad fastigia; Virgilius, *Æn.* ix. 407 sq. *Huic*, ab hoc, Heinsius dedit ex MSS. *Rumus*, cornu ramosum.

272. Tali torre et Perseus, v. 57. utitur. Sed *ara* nunc jam conjecta erat inter Lapithas ver. 260. *Prunitium* a *pruno* nove dictum. Vulgo (et in nostris Regiis) *primitium*. *Dextra a parte tempora* nihil aliud, nisi dextra tempora, quemadmodum *a læva parte lacerti*, ix. 82. *Perfringit*; unus Leidensis *perstrinxit*, sed *perstringere* est leviter tantum sauciare;

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Victor ad Evagrum Corythumque Dryantaque
transit. 290

E quibus ut prima tectus lanugine malas
Procubuit Corythus: "Pueri quæ gloria fuso
Parta tibi est?" Evagros ait: nec dicere Rhætus
Plura sinit; rutilasque ferox in aperta loquentis
Condedit ora viri, perque os in pectora, flammæ.
Te quoque, sæve Drya, circum caput igne rotato
Insequitur; sed non in te quoque constitit idem
Exitus: assiduæ successu cædis ovantem,
Qua juncta est humero cervix, sude figis obusta.
Ingemuit, duroque sudem vix osse revellit 300
Rhætus, et ipse suo madefactus sanguine fugit.
Fugit et Orneüs, Lycabasque, et saucius armo
Dexteriore Medon, et cum Pisenore Thaumæs;
Quique pedum nuper certamine vicerat omnes
Mermeros, accepto nunc vulnere tardius ibat; 305
Et Pholus, et Melaneus, et Abas prædator aprorum,
Quique suis frustra bellum dissuaserat augur
Astylos: ille etiam metuenti vulnera Nesso, [cus."
"Ne fuge; ad Herculeos," inquit, "servaberis ar-

290. *Dryas* etiam ab Homero nominatur, ubi est *ποιμὴν λαῶν*, et ab Hesiodo: fortiter pugnat et hic. *Puero*, etc. confer v. 65 sq.

294. *Loquentis*; unus Mediceus *loquenti*. Tunc etiam legendum foret *viro*. Ingenio rursus abutitur: melius Virgilius, ix. 442. qui Nostro præivit, *ensem fulmineum Rutuli clamantis in ore Condedit adverso*.

297. *Constitit*, idem aut similis fuit ei, qui antea fuerat. Art. Amat. i. 120. *Constitit in nulla, qui fuit ante, color*.

300. *Sudem osse revellit*; quidam *revulsit*: quæ varietas fere ubique

occurrit: sed vide Heinsium ad Heroid. vi. 104. In Regiis nostris est *revellit*. Apud Virgilium, Georg. ii. 455. *Rhætus* et *Pholus* interficiuntur; apud Nostrum fugiunt; nam talia variare solent poetæ. *Armus* tribuitur Centauro, quia ex parte equus est. *Prædator*, id est, venator; sic *prædari*, pro venari, usurpatur: vide ad iii. 225.

308. *Astylos* ab Hesiodo, Scut. ver. 185. vocatur *ἄσβολος*. Quia *augur*, propterea vaticinia quædam ejus commemoranda duxit poeta. Etiam v. 146. *augur* quidam pugnae interest. De Nesso et Herculeo arcu vide ix. 101—133.

At non Eurynomus, Lycidasque, et Areos, et Im-
breus 310

Effugere necem; quos omnes dextra Dryantis
Perculit adversos: adversum tu quoque, quamvis
Terga fugæ dederis, vulnus, Crenæe, tulisti:
Nam grave, respiciens, inter duo lumina ferrum,
Qua naris fronti committitur, accipis, imæ. 315
In tanto fremitu ductis sine fine jacebat
Sopitus vinis, et inexperrectus Aphidas;
Languentique manu carchesia mixta tenebat,
Fusus in Ossææ villosis pellibus ursæ.
Quem procul ut vidit frustra nulla arma moventem,

312. *Adversum tu quoque, etc.*] Hæc sententia forte fluxit e loco Cæsaris, qui militis cujusdam vulnera *adversa* ostentantis jactantiam hoc consilio minuit, *Nunquam fugiens respexeris*; Quintil. Inst. VI. iii. 75. *Committi* elegantius, quam conjungi, etiam ver. 478; et iv. 369. et 576. *Accipis*, ut *recipis*, vulneraris ferro.

316. *Ductis sine fine—vinis* recte Heins. correxit, quum antea ederetur nullo sensu, *cunctis venis*, Basileensis primus *cunctis curis*. *Ducere*, haurire, bibere; sed vide Heinsium: *sine fine*, immodice. Ingeniosa quidem est, sed nulla auctoritate fulta, ut mos est, Heinsii emendatio. In Regiis nostris ambobus legitur *cunctis sine fine jacebat sopitus venis*; quod sensu egere ait Gierig, ego vero haud contemnendum puto: sanguis enim inter somnum per venas lentior fluit, unde liceat poetis dicere de homine ebrio et dormiente: *sopitus est totis venis*. *Languere* dicuntur ebrii; Cicero, Catil. ii. 5. *vino languidi, confecti cibo*. De *carchesiis* vide ad vii. 247. *Mixta*, in quibus vinum aqua temperatum. Hoc quoque ad mores ebrii pertinet, quod poculum manu adhuc tenebat. *Ossææ*

ursæ; Oxon. et quinque alii *obsænae*, quod, monente Heinsio, defendi posset ex Lucano, vii. 828. ubi *ursæ obsænae*, et Statio, Theb. vi. 865. ubi *turpes ursæ*: similiter apud Nostrum, Trist. III. v. 35. Idem Heinsius laudat tamen *Ossæas* lynces Statii, Ach. v. 120. et *Samnitum ursam* Sili, iv. 560. *Ossæa*, qualis in *Ossa* monte commoratur. Regii nostri *Ossææ*, quod servandum.

320. *Frustra nulla arma moventem.*] Non profuit ei, quod nulla arma movebat; v. 91. *Expertem frustra belli*, et *neutra arma secutum*: hoc loco quidam *sequentem*, pro *moventem*; et Heinsius mutabat *neutra arma sequentem*. Regii nostri codices *moventem*; nec felix Heinsii emendatio est, quum *sequi* arma dicatur proprie de bellatoribus, ducis, quem ipsi ultro selegerint, partes ineuntibus; in hoc autem certamine Lapitha quisque cum Lapithis, et Centaurus cum Centauris, pugnare et *movere arma* debebat. *Miscendaque*, etc. Sarcasmus in Aphidam, ut ver. 285. in Cometen, et v. 115. in Iapetiden. *Jaculum* hoc videtur lancea fuisse, quia *amento* armatum; Isidorus, xviii. 7: "Lancea est hasta

Inserit amento digitos: -“Miscendaque,” dixit, 321
 “Cum Styge vina bibas,” Phorbas: nec plura mo-
 In juvenem torsit jaculum; ferrataque collo [ratus
 Fraxinus, ut casu jacuit resupinus, adacta est:
 Mors caruit sensu; plenoque e gutture fluxit 325
 Inque toros, inque ipsa niger carchesia sanguis.
 Vidi ego Petræum, conantem evellere terra [ambit,
 Glandiferam quercum: quam dum complexibus
 Et quatit huc illuc, labefactaque robora jactat,
 Lancea Pirithoi, costis immissa Petræi, 330
 Pectora cum duro luctantia robore fixit.
 Pirithoi virtute Lycum cecidisse ferebant,
 Pirithoi cecidisse Chromin: sed uterque minorem
 Victori titulum, quam Dictys, Helopsque dederunt.
 Fixus Helops jaculo, quod pervia tempora fecit, 335
 Et missum a dextra lævam penetravit in aurem.
 Dictys, ab ancipiti delapsus acumine montis,
 Dum fugit instantem trepidans Ixione natum,
 Decidit in præceps, et pondere corporis ornum
 Ingentem fregit, suaque induit ilia fractæ. 340

amentum habens in medio: dicta autem lancea, quia æqua lance, ut est æquali amento ponderata vibratur.”
Ut casu jacuit, vino enim sopitus non se composuerat in pelle sua.

325. *Mors caruit sensu*; mortuus est sine sensu doloris et mortis. *Pleno*, quia multum sanguinis inde profuebat. Per toros non arbitror lectum intelligi, ursæ pellem, in qua ille cubabat, sed pulpas pectoris.

327. *Petræus* etiam est in ūs, quos Hesiodus memorat. Ibi μέγας. *Robora jactat*; *jactare* vehementiorem hic motum indicat, quam *agitare*, quod, tamquam proprium, plerumque vere de ventis et hominibus arborem concutientibus usurpatur; i. 303; vii.

586; Horat. I. Od. ix. 12. Verba *cum* duro robore conjunge cum *fixit*; infra ver. 387: *affixa* est *cum* fronte manus; v. 125. *dextra fixa* est et ligno *cohæsit*.

334. *Minorem* titulum (scil. gloriam) dederunt haud dubie, quia ignobiles. *A dextra* conjunge cum *penetravit*, non cum *missum*, ne ita capias ut ii. 311.

337. *Ancipiti* Heinsius ad Claudianum, viii. 293. explicat, præcipiti; sed præstat haud dubie lectio multorum MSS. *ancipitis*, id est, bicipitis. *Induit ilia fractæ*, dum fractæ partes penetrant in ilia orni fractæ. Gronov. ad Senecam, Herc. Fur. 1312. male legit *fracta*.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Sed procul a telo Theseus veniente recessit
 Pallados admonitu, credi sic ipse volebat; 360
 Non tamen arbor iners cecidit : nam Crantoris alti
 Abscidit jugulo pectusque, humerumque sinistrum.
 Armiger ille tui fuerat genitoris, Achille,
 Quem Dolopum rector, bello superatus, Amyntor
 Æacidæ dederat pacis pignusque fidemque. 365
 Hunc procul ut fœdo disjectum vulnere Peleus
 Vidit, “ At inferias, juvenum gratissime Crantor,
 Accipe,” ait: validoque in Demoleonta lacerto
 Fraxineam misit, mentis quoque viribus, hastam;
 Quæ laterum cratem perrumpit, et ossibus hærens

359. Venire et ire de volatu telorum. *Pallados admonitu*; heroum præstantissimis numen aliquod adesse solebat in præliis, quod aut tēla missa ab iis repellebat, ut v. 46. Pallas a Perseo; aut ipsos admonebat. Et Palladi tribuebantur, quæ quis prudenter fecerat. *Iners*, sine fructu. *Abscidit* ex *abs* et *cædo*, non ex *abs* et *scindo* compositum esse monemus, ne claudicet syllaba. *Jugulo*; multi *jugulum*. Regii nostri, ut plurimi, *jaculo* habent; malim *jaculum*, ut sit non telum seu arbor, sed ictus; parum placent *jugulo* et *jaculo*.

363. Achille; quidam (et Regii codices) Achilles; sed præferunt poetæ alteram formam. De hac apostropha vide ad ver. 191. *Armiger* regius etiam v. 148. prælio interest. Ab *Amyntore*, Phoenicis patre, viii. 367. Achilles educatus; Il. I. 447. *Dolopum*. Etiam Phoenix apud Homerum, ver. 480. *incolebam extremam Phthiæ oram*, Δολόπεσσην ἀνάσσω. Sæpe accensebantur Myrmidonibus, quibus Achilles imperabat; Virgilius, Æn. ii. 7. et 29; alii de Amyntoris regno aliter; Strabo, ix. p. 670. Rarior significatio, qua hic *fides* occurrit, decepti non modo libraries, sed ipsum

etiam Heinsium, ut præferrent *fideque*, id est, *fideique*. Sed recte observavit Burmannus *fidem* nunc esse signum et documentum, quod spondeat quasi de futuro, et certam spem faciat, ut apud Florum, i. 2: “Ancilia atque Palladium, secreta quædam imperii pignora, Janumque geminum, fidem pacis ac belli.” *Pacis pignusque fidemque* significat Crantora Peleo obsidem ab Amyntore fuisse datum. *Fædus*, *fædare* et *αἰσχύνειν* de mutilatis corporibus solet adhiberi.

367. *At*; vide ad viii. 279. *Inferias accipe*; vide ad xi. 381. *Fraxineam*: vide ad v. 9. *Mens*, ira, furor; v. 13. *Ira* vim auget lacertorum, apud Silium, ii. 123. *Asbyte* post cædem Harpes totis *annisa* doloris *Viribus intorquet* hastam. Confer v. 32. Heinsius putat, scripsisse poetam, *contentis viribus*: contendere enim vires esse, omnes vires simul intendere. Burmannus legit, *gentis quoque* (vel *cum*) *viribus*, gentis nimirum Æacidarum. *Hærens intremuit* et *vix* sequitur bene declarant corporis Demoleontis molem. *Laterum* crates ut pectoris et costarum crates Virgil. Æn. xii. 508; Prudent. Peristeph. xi. 57.

Intremuit : trahit ille manu sine cuspidē lignum :
 Id quoque vix sequitur : cuspidē pulmone retenta est.
 Ipse dolor vires animo dabat : æger in hostem
 Erigitur, pedibusque virum proculcat equinis.
 Excipit ille ictus galea clypeoque sonantes, 375
 Defensatque humeros, prætentaque sustinet arma :
 Perque armos uno duo pectora perforat ictu.
 Ante tamen leto dederat Phlegræon, et Hylen,
 Eminus ; Hiphinoum collato Marte, Claninque.
 Additur his Dorylas, qui tempora tecta gerebat
 Pelle lupi, sævique vicem præstantia teli 381
 Cornua vara boum multo rubefacta cruore. [dixi,
 Huic ego, nam vires animus dabat ; “ Aspice,”
 “ Quantum concedant nostro tua cornua ferro :”
 Et jaculum torsi ; quod quum vitare nequiret, 385
 Opposuit dextram passuræ vulnera fronti.
 Affixa est cum fronte manus ; fit clamor : at illum

373. *Animus*, θυμὸς, ira. Dolor iram excitabat et augebat ; ver. 532. Possis tamen et *animum* de fortitudine capere. *Æger*, male se habens ex vulnere ; vide Burmannum ; Lenzius iratum, irritatum interpretatur. *Erigitur* sublatis pedibus anterioribus. Novum pugnæ genus. *Proculcat*, proculcare conatur. Multi habent *conculcat*. *Ictus*, pedum equinorum, *sonantes*, cum sonitu incidentes. *Excipere clypeo* tela aut ictus, clypeum opponere telis. *Defensare* etiam xi. 373. et apud optimos auctores occurrit ; vide Drakenb. ad Silium, i. 507. *Sustinet*, tenet prætenta, prætendit. *Duo pectora*, duplex pectus Centauri, humanum et equinum. Nam in pectore coibat forma humana et equina. Similiter apud Claudianum, xxxvii. 82. in cæde Pelori, cui pro pedibus duo angues, Mars uno ternas animus inficit ictu.

Lenzius vero hunc locum accipit de pectore dextro et sinistro.

379. *Collato Marte*, consertis armis, cominus pugnans cum hoste. *Clanis* memoratur etiam a Valerio Fl. 146. *E pellibus luporum*, taurorum, canum, etc. fieri olim solebant galeæ. *Vara*, introrsum curvata, lunata ; vide Heinsium ad Amor. iii. 24. Regii nostri habent dura. Pyrrhum Epirotarum regem cornua hircina in galea gestasse scribit Plutarchus : non subscribo interpretibus qui Dorylam putant itidem cornua bubula in galero gestasse : quin manu gerebat potius, ut cervi cornua Exadius. LEM. *Cruore* eorum, quos jam interfecerat.

383. *Vires animus* dabat modeste præmissum a Nestore. *Concedant*, cedant, inferiora sint. *Affixa est*. Simile quid v. 124. Heinsius putat scribendum : *Affixa cum fronte manu, fit clamor*.

Hærentem Peleus, et acerbo vulnere victum,
 Stabat enim propior, mediam ferit ense sub alvum.
 Prosiluit, terraque ferox sua viscera traxit; 390
 Tractaque calcavit; calcataque rupit; et illis
 Crura quoque impediit, et inani concidit alvo.

Nec te pugnans tua, Cyllare, forma redemit,
 Si modo naturæ formam concedimus illi. 394

Barba erat incipiens: barbæ color aureus: aureaque
 Ex humeris medios coma descendebat in armos;
 Gratus in ore vigor; cervix, humerique, manusque,
 Pectoraque artificum laudatis proxima signis,

390. *Terraque ferox*, etc.] Fœda rursus res lectoribus ante oculos pingitur, ut ver. 269 sq. Sed bellicosus Romanis talia nauseam non fecisse videntur fœditate sua. Itaque etiam in Virgilio similia loca reperiuntur.

393—428. *Nec te pugnans*, etc.] Locus pulcher et commode insertus. Ita enim aliquamdiu interrumpitur cædium descriptio, commiseratio movetur, et Centaurorum tam forma quam amor studiumque placendi cognoscitur. Etiam v. 47 sqq. pulcher juvenis in prælio, quicum una moritur amicus. *Forma*, pulchritudo. *Redemit*, liberavit a morte. Eleganter *redimere* nos dicuntur ea, quæ faciunt, ut malum aliquod a nobis avertatur. Mox conjunge *naturæ* illi, scil. bimembri, Centauris. *Natura* ponitur pro re aut homine, cui certa est natura, etiam a Cicerone aliisque. Male igitur Heinsius conjungebat, *naturæ formam*, et suadebat illis, scil. Centauris. A Silio, iii. 41. vocantur *genus deforme*. *Barba incipiens*, prima lanugo. Sic *amor incipiens*, *nox incipiens* apud Nostrum. *Aureus*; vide ad ii. 319. Regii nostri cod. habent: *barbæ color aureus; aureaque Ex humeris*, etc. et bene; ita et octo optimi ab Heinsio nominati, et plurimi alii: hic est versus dactylicus, ut apud Virgi-

lium, Georg. ii. 69. et Æn. vi. 33. et apud Nostrum iv. 779. et vi. 507; vide insuper ad xv. 147. Quare non dubitavimus lectionem codicum, quam editor *variorum* et Burman. receperunt, in jus suum vindicare. *Descendebat*, melius quam vulgatum *dependebat*, Burmannus laudavit e Petronio, 18. *descendentes ab aure capillos*.

398. Regii nostri vigor. *Proxima*, scil. dignitate, vide Heyuii Observationes in Tibull. p. 161. *Laudatis*, quæ omnium puncta tulerunt. Cum signis et picturis præstantissimorum artificum comparari solent pulcherrima corpora: confer x. 516. *Cervix*, humeri, manus, *Et qua parte viri est*, scilicet species. Facilius est lectio vulgata, *Et quacunque vir est*. *Da ei caput equi*, erit equus ille digous *Castore*, ἰπποδάμῳ, qui gaudet equis, et cui *Cyllarus* equus a Junone datus; conf. Suidas in hoc vocab. Sic eleganter in epiphonemate cum exclamatione aut admiratione rationem reddit, ut alibi *ita* (Cic. Att. vii. 2.) et *adeo*, idem Off. i. 11. *Sessile* nunc passive, in quo sedetur commode, novatum ab Ovidio videtur. *Stare* de carnositate et eminentibus membris; xiv. 283. *colla tumere toris*. De *pectore toroso* vide ad ii. 854.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Intrârant pariter, pariter fera bella gerebant :
 Auctor in incerto est : jaculum de parte sinistra
 Venit, et inferius, quam collo pectora subsunt, 420
 Cyllare, te fixit : parvo cor vulnere læsum
 Corpore cum toto post tela eductâ refrixit.
 Protinus Hylonome morientes excipit artus ;
 Impositaque manu vulnus fovet ; oraque ad ora
 Admoveret, atque animæ fugienti obsistere tentat.
 Ut videt extinctum, dictis, quæ clamor ad aures
 Arcuit ire meas, telo, quod inhæserat illi, 427
 Incubuit ; moriensque suum complexa maritum est.
 Ante oculos stat et ille meos, qui sena leonum
 Vinxerat inter se connexis vellera nodis, [que :
 Phæocomes, hominemque simul protectus equum-
 Codice qui misso, quem vix juga bina moverent
 Juncta, Phonoleniden a summo vertice fregit. 433
 Fracta volubilitas capitis latissima ; perquæ os,

boribus tectum, quo Pirithoi Lapitharum regis nuptiæ sunt celebratæ ; vide supra 212. *Auctor*, qui mittit jaculum, ut supra viii. 349.

423. *Excipit.*] Dicta hæc ex more Romanorum, qui amicos morientes amplecti solebant atque osculari, ut extremum eorum halitum sibi excipere liceret. Anima per os exire credebatur, eamque in primo ore tenere morientes dicebantur ; confer x. 186 sqq. ubi eadem curæ, idem officium.

427. *Telo quod inhæserat, etc.*] Telo, quod illi Cyllaro fuerat infixum, incumbens, se transfixit.

429. *Sena* ; vulgo *sæva* ; sed *sena* convenit magnitudini Centauri. *Connexis nodis* ; Florentinus, Gronovianus primus et alii *collectis*, quod impense placuit Heinsio, non item Burmanno, qui monet *colligi* recte crines et alia dici ut nodo cohibeantur, non autem

nodos ipsos. Immo nodi dicuntur *connecti*, et quum solvuntur, *diduci* ; ii. 560.

433. A *vertice*, desuper, ut apud Virgilium, Georg. ii. 310. *Phonoleniden* ; Heinsius metuit ne hoc vocab. corruptum sit, nam in MSS. mera hic lectionum monstra apparent.

434. *Volubilitas capitis*, volubile, idque, propter magnitudinem *Phonolenidæ*, *latissimum*, aut *latissima* pro latissime, vulnus latissimum factum. Lenzius fratris sui interpretationem probat ; fregit caput, ut fieret planissimum. Quinque hi versus, a *Fracta volubilitas*, ad *Ast ego*, absunt a nostro codice Regio A. et in codice B. ab alia manu in margine fuerunt postscripti ; hos libenter spurios crediderimus, tum propter quod eos non habeat codex A. optimus, tum propter insulsam et Ovidio pæne indignam descriptionem.

Perque cavas nares, oculosque, auresque, cerebrum
 Molle fluit, veluti concretum vimine querno 436
 Lac solet; utve liquor rari sub pondere cribri
 Manat, et exprimitur per densa foramina spissus.
 Ast ego, dum parat hunc armis nudare jacentem,
 Scit tuus hoc genitor, gladium spoliantis in ima
 Ilia demisi. Chthonius quoque, Teleboasque 441
 Ense jacent nostro: ramum prior ille bifurcum
 Gesserat; hic jaculum: jaculo mihi vulnera fecit:
 Signa vides: apparet adhuc vetus inde cicatrix.
 Tunc ego debueram capienda ad Pergama mitti:

436. *Veluti concretum*, etc.] Res
 fœda poterat sine similitudine trans-
 mitti. *Concretum lac*, xiii. 796. *coac-*
tum lac, coagulum, lac densatum,
 unde casei premebantur. *Vimen*,
 qualis vimineus, sive calathus, in
 supellectili erat rustica; Virgilius,
 Georg. ii. 241. *Tu spisso vimine qua-*
los, Colaque prælorum fumosis deripe
tectis. Sed me offendit *querno*, quan-
 doquidem querna virgulta vix apta
 sunt calathis texendis. MSS. tamen
 nihil nos adjuvant; omnes enim con-
 spirant in hanc vocem præter unum
 Urbin. qui testo habet, quod e tertio
 ortum credebat Heinsius: sane nihil
 frequentius *testo vimine*, vide Heins.
 ad Fast. iv. 435. Sed etiam seqq.
 mendosa haud dubie sunt. *Liquor* ita
 nude positum non videtur a poeta pro
 vino, aut succo olivarum: neque ille
 liquor *sub pondere cribri* manat, sed *sub*
pondere præli. Tollit istas difficul-
 tates lectio, quam MSS. Urbinas, Ba-
 sileensis pr. et alter Thuani suppedi-
 tant, liquor vini *sub pondere præli*,
 quanquam hic potius de oleo agi vide-
 tur, quod et spissius et melius cum
 cerebro comparari potest. Tres alii,
sub pondere coli, cujus alterum illud
præli glossema esse putat Heinsius,
 deceptus auctoritate Schol. MS. ad
 VOL. IV.

Virgilium, Georg. dicto loco, ubi *co-*
lum explicatur per instrumentum, quo
 vinum premitur. Imo cola supponi
 solebant prælis, ut mustum, aut oleum
 in iis exceptum liquaretur; Lucretius,
 ii. 391: "Et quamvis subito per co-
 lum vina videmus Perfluere, at contra
 tardum cunctatur olivum." Forte
 verba transposita sunt, ita ut ver. 436.
vimine cribri, et ver. sequenti *sub pon-*
dere querno legendum sit. Lenzius
 suadet: *vimine spisso—pondere querno*
—foramina cribri. Pro *manat* Basil.
stillat; sed Lucretius in re simili *per-*
manare dixit.

439. *Nudare armis* pro, *spoliare*,
 quod solenne in hac re. Atque id
 ipsum hoc loco restitutum e septem
 MSS. malit Heinsius, quia seq. *spoli-*
antis, ut sit familiaris illa Ovidio re-
 petitio. At quum *nudare* interdum
 ponatur pro *spoliare*, neque Ovidius
 ubique affectet illam repetitionem,
 tueamur, lectionem vulgatam. Tela in
 corpus dicuntur *demitti* et *descendere*.

445. *Tunc ego—deficit atas*.] Talia
 jucundam reddunt narrationem, in-
 primis si interponuntur longiori cæ-
 dium enumerationi, atque imitantur
 sermones quotidianos. Simile Nesto-
 ris vôtum apud Homerum, Il. H. 132
 sqq. ubi Hector provocaverat aliquem

Tunc poteram magni, si non superare, morari 446
 Hectoris arma meis : illo sed tempore nullus,
 Aut puer Hector erat : nunc me mea deficit ætas.
 Quid tibi victorem gemini Periphanta Pyreti ;
 Ampyca quid referam ? qui quadrupedantis Oëcli
 Fixit in adverso cornum sine cuspidè vultu. 451
 Vecte Pelethronium Macareus in pectus adacto
 Stravit Erygdupum : memini et venabula condi
 Inguine, Nessæis manibus conjecta, Cymeli.
 Nec tu credideris tantum cecinisse futura 455
 Ampyciden Mopsum. Mopso jaculante biformis
 Occubuit, frustra que loqui tentavit Odites,
 Ad mentum lingua, mentoque ad guttura fixo.
 Quinque neci Cæneus dederat, Stiphelumque, Bro-
 mumque, [Pyracmon.
 Antimachumque, Helimumque, securiferumque
 Vulnera non memini ; numerum, nomenque notavi.
 Provolat Emathii spoliis armatus Halesi, 462

Græcorum. *Tunc*—*tunc*. Περιαυτο-
 λογία hæc senile quiddam est, et ætati
 nostræ (inquit Cato Ciceronianus)
 conceditur. Videtisne, ait, ut apud
 Homerum sæpissime Nestor de virtu-
 tibus suis prædicet ? tertiam enim jam
 ætatem hominum vixerat, nec erat ei
 verendum, ne vera de se prædicans,
 nimis videretur aut insolens aut lo-
 quax, etc. Nullus, nondum. *Me mea*
deficit ætas, vires me deficiunt, dese-
 runt, fractæ senectute.

449. *Gemini Pyreti*, Centauri dicti
gemini quia ex parte hominis, ex parte
 equi vultum et formam haberent ;
 vide quæ notata fuerint de hoc voca-
 bulo ad ii. 555. *Ed.* *Cornum* ; confer
 viii. 678. *Pelethronium*, saltus in Pe-
 lio Thessaliæ monte ; inde Lapithæ
Pelethronii dicti ; Virgilius, Georg.
 iii. 115. *Frena Pelethronii Lapithæ*

gyrosque dedere. Sed Plinius, vii. 57.
 id nomen, ut proprium, usurpat : *Fre-
 nos Pelethronius* invenit. Sic et Hy-
 ginus, fab. 274. *Condi* et *recondi*
 arma dicuntur, tam quum deponuntur,
 quam quum corpus penetrant.

455. *Nec tu credideris tantum*, etc.]
 Non vates solum Mopsus, sed etiam
 bellator strenuus. *Ampycides Mopsus*
 etiam apud Hesiodum d. l. legitur.
 Fuit Apollinis sacerdos et vates, atque
 etiam venationi Calydonii apri inter-
 fuit ; viii. 316. 350. *Biformis* ; Ci-
 cero Tusc. ii. 8. *biformato impetu Cen-
 taurus*. Sequitur pars fabulæ ea, cujus
 causa omnis hæc narratio instituta.

462. *Spoliis armatus* (ita est in nos-
 tris Regiis ;) unus Basileensis *spoliis*
ornatus, eleganter, iudice Burmanno.
Media ætas dicitur, quæ inter juveni-
 lem et senilem est (Cicero, Sen. 20.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Qua vir equo commissus erat : furit ille dolore,
 Nudaque Phyllei juvenis ferit ora sarissa :
 Non secus hæc resilit, quam tecti a culmine grando ;
 Aut si quis parvo feriat cava tympana saxo. 481
 Cominus aggreditur, laterique recondere duro
 Luctatur gladium : gladio loca pervia non sunt.
 “ Haud tamen effugies ; medio jugulaberis ense,
 Quandoquidem mucro est hebes ; ” inquit : et in
 latus ensem 485

Obliquat, longaque amplectitur ilia dextra.
 Plaga facit gemitus, ceu corpore marmoris icti,
 Fractaque dissiluit percusso lamina collo.
 Ut satis illæsos miranti præbuit artus,
 “ Nunc age, ” ait Cæneus, “ nostro tua corpora ferro
 Tentemus : ” capuloque tenuis demisit in armos 491
 Ensem fatiferum, cæcamque in viscera movit,
 Versavitque manum, vulnusque in vulnere fecit.
 Ecce ruunt vasto rabidi clamore bimembres,
 Telaque in hunc omnes unum mittuntque, feruntque.
 Tela retusa cadunt : manet imperfossus ab omni
 Inque cruentatus Cæneus Elateïus ictu. 497
 Fecerat attonitos nova res. “ Heus dedecus ingens ! ”

hausit v. 126. *Phyllus* urbs Thessaliæ, quanquam Hygin. fab. 14. montem in Thessalia contendit esse. *Nuda ora* ; caput galea non munitum.

481. *Cava* ; erant ligna concava in formam patinæ, quibus pellis ita intendebatur, ut lapilli in eam immissi resilirent ; vide Perizon. ad Æliani Var. Hist. ix. 8.

486. *Ensem in latus obliquat* ; ab initio punctim verberaverat, nunc cæsim : obliquo ense ferit latus. *Gemitus* de omni sono, etiã rerum inanimatarum ; vide Burmannum ad iv. 449. et Heinsium ad xiv. 739 : supra

v. 204. de eadem re, *sonuit tinnitibus ensis acutis*.

492. *Fatiferum*, letiferum. *Cæcam*, quia abscondita erat in visceribus, neque cernebatur. *Vulnus in vulnere fecit*, abusus ingenii.

494. *Vasto* ; Burmannus laudat *vastum latratum* e Columella, vii. 12 ; idem, i. 9. *vastitatem vocis* ; Cicero et alii, *vaste* dicere.

496. *Tela retusa cadunt*.] Novo modo invulnerabilem describit. *Incruentatus*, quod per tmesin divulgum, pro *incruentus* primus dixit Ovidius.

Fert humeris : sed enim postquam super ora ca-
putque

Crevit onus, neque habet, quas ducat, spiritus auras,
Deficit interdum : modo se super aera frustra
Tollere conatur, jactasque evolvere silvas ; 519
Interdumque movet : veluti, quam cernimus, ecce !
Ardua si terræ quatiatur motibus Ide.

Exitus in dubio est : alii sub inania corpus
Tartara detrusum silvarum mole ferebant.

Abnuat Ampycides ; medioque ex aggere fulvis
Vidit avem pennis liquidas exire sub auras, 525
Quæ mihi tunc primum, tunc est conspecta supre-
Hanc ubi lustrantem leni sua castra volatu [mum.
Mopsus, et ingenti circum clangore sonantem
Aspexit, pariterque oculis animoque secutus :
“ O salve,” dixit, “ Lapithææ gloria gentis, 530
Maxime vir quondam, sed avis nunc unica, Cæneu.”
Credita res auctore suo est : dolor addidit iram ;
Oppressumque ægre tulimus tot ab hostibus unum :
Nec prius abstinitus ferrum exercere cruore, 534
Quam data pars leto, partem fuga noxque removit.

IV. Hæc inter Lapithas et semihomines Cen-
tauros

518. *Super aera*, in aera, et hoc simpliciter, tollere ; Virgilius, *Æn.* ii. 699. se tollit *ad auras*, surgit de strato.

520. Ide in conspectu Græcorum tum erat : hinc, *quam cernimus, ecce !*

522. *Exitus in dubio est* ; interfectum esse Cænea cæteri tradunt. Alterum finxit fortasse Ovidius ipse, ut hic quoque haberet metamorphosin ; itaque verbis *Exitus in dubio est* novationem suam excusasse videtur. Commode adhibuit Mopsus vatem. *Detrusum* aptius violenta in morte,

quam *missum* ; Scholiast. Apollon. i. 57. Κατὰ γῆν αὐτὸν ὠθοῦσιν. Florent. habet *retrusum*.

525. *Sub auras*, in auras.

527. *Lustrantem sua castra*, volantem circa Lapithas socios suos ; quo melius singula circumspiciat, volat leni *volatu*. Clangor proprie sonus avium volantium. *Gloria gentis*, ut apud Homerum, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν. Heinsius malit legere : *Lapithææ gloria gentis Maxima, vir quondam*, etc.

536—579. Hic dantur appendicula de *Periclymeno*, Nestoris fratre, quem

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Stravit; et immeritas urbes Elinque, Pylonque 550
 Diruit, inque meos ferrum flammamque penates
 Impulit: utque alios taceam, quos ille peremit;
 Bis sex Nelidæ fuimus, conspecta Juventus:
 Bis sex Herculeis ceciderunt, me minus uno, 554
 Viribus: atque alios vinci potuisse ferendum est.
 Mira Periclymeni mors est; cui posse figuras
 Sumere quas vellet, rursusque reponere sumptas
 Neptunus dederat, Nelei sanguinis auctor. [nes,
 Hic, ubi nequicquam est formas variatus in om-

Philostrates Heroic. *Neleo*, *Pyliorum* regi, nati erant vel ex sola Cloride (Hom. Hyg. Apollod.) vel ex pluribus uxoribus duodecim filii, in quibus *Periclymenus* et Nestor. Hercules iratus erat Neleo, sive quod sibi Geryonis boves abegerat, sive quod se expiare noluerat, postquam uxorem et liberos aut Iphitum amicum interfecerat, sive denique, ut vult Pausanias, quia opem tulerat Eleis. Capta urbe Nestori pepercit, vel quia is apud Gerenios aberat, vel quia patri boves abigenti aut expiationem neganti non assensus fuerat. Neque pepercit ei modo, sed regnum etiam paternum tradidit, cui addidit Messenen, vel ut præmium justitiæ, vel ut depositum. Fœdus icisse cum Nelei liberis legitur apud Pausaniam, Messen. p. 317. Sed secundum Ovidium, non bene de Nestore meritus est Hercules. De filiis interfectis consentit cum Homero, κατὰ δ' ἕκταθεν ὄσσοι ἄριστοι. *Periclymenum* effugisse tradit Hyginus; interfectum eum esse auctores sunt Schol. Homeri, Apollodorus et Tzetzes Chil. i. 46. Sine dubio fugit, et e fuga reductus interfectus est. Hoc certe sibi vult fabula, quam hic habemus.

550. *Stravit*, diruit. *Impulit* gravius verbum quam, *intulit*; ferro et igne vastavit penates meos.

553. *Bis sex Nelidæ*, etc.] Homerus: Δώδεκα γὰρ Νηληῖος ἀμύμονες υἱέες ἤμεν, Τῶν οἶος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο. *Conspecta*, conspicua, excellens; Homer. altero loco, ἀγλαὰ τέκνα· iliosque ἐκάκωσε βίη Ἡρακληΐη.

556. *Posse*; τὸ δύνασθαι, facultas, ut aliquoties vidimus. *Reponere*, deponere; Gronovianus et quatuor alii *sumptasque reponere posse*. Regii codices habent lectionem vulgatam; altera tamen placet; namque adverbium *rursus* jungitur ingrate cum verbo illud in sua prima syllaba habente.

558. *Nelei sanguinis*, gentis, auctor fuit Neptunus, Nelei pater; vide Schol. Homeri ad Od. d. l. quamquam Hyginus Hippocoontem nominat. Illam vim Periclymeni etiam Hesiodus in Catal. Euphorion apud Scholiast. Homeri, et Apollodorus memorant. *Formas variatus*; permulti (et Regius noster A.) habent *versatus*. Pugnans cum Hercule fiebat modo leo, modo anguis, modo apis; Apollodorus. *Faciem alitis* etiam Hesiodus habet: ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐν ὀρνίθεσσι φαίνεσκεν αἰετός· sed trajicitur Palladis monitu ab Hercule, quum, sumpta apis forma, curru ejus insideret. Apud Schol. Apollonii et Tzetzem, necatur εἰς μυῖαν μεταβληθείς.

Vertitur in faciem volucris, quæ fulmina curvis
 Ferre solet pedibus, Divûm gratissima regi. 561
 Viribus usus avis, pennis rostroque redunco,
 Hamatisque viri laniaverat unguibus ora.
 Tendit in hunc nimium certos Tirynthius arcus,
 Atque inter nubes sublimia membra ferentem, 565
 Pendentemque ferit, lateri qua jungitur ala.
 Nec grave vulnus erat; sed rupti vulnere nervi
 Deficiunt, motumque negant viresque volandi.
 Decidit in terram, non concipientibus auras
 Infirmis pennis : et qua levis hæserat alæ, 570
 Corporis affixi pressa est gravitate sagitta,
 Perque latus summum jugulo est exacta sinistro.
 Num videor debere tui præconia rebus
 Herculis, o Rhodiæ ductor pulcherrime classis ?
 Nec tamen ulterius, quam fortia facta silendo, 575
 Ulciscar fratres ; solida est mihi gratia tecum.”
 Hæc postquam dulci Neleius edidit ore,
 A sermone senis, repetito munere Bacchi
 Surrexere toris : nox est data cætera somno.

V. At Deus, æquoreas qui cuspide temperat undas,

565. *Sublimia membra ferentem*, alte volantem. *Pendentemque ferit*; quinque *Pendentemque rapit*: vide Drakeub. ad Silium, ii. 96. De *pendere* vide ad xi. 341. Hyginus: Periclymenus beneficio Neptuni avi in aquilæ effigiem commutatus, mortem effugit.”

569. *Concipere auras*, ut Quintilianus, Inst. xi. 3. extr. *ventum concipere veste*; supra viii. 228. *percipit auras*, quanquam et ibi plurimi MSS. *con-*
cipit. *Levis*, levitate. *Gravitate*, gravi lapsu imprimis.

574. *Pulcherrime*, præstantissime. Etiam in laudibus heroum *pulcher* occurrit.

576. *Solida gratia*, vera, sincera amicitia, ut *solida utilitas*, etc. apud Ciceronem.

577. *Dulci ore* ob eloquentiam, quæ cum melle comparatur; lege quæ ait Homerus, Il. A. 248 : Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδῆ.

580—628. *Achillis mors*.] Auctores fabulæ vid. ad ver. 601 ; tractata erat etiam ab Arctino, poeta vetere, in Æthiopide, unde fragm. extat.

580. *At Deus*, etc.] Hæc cohærent cum versu 144. *Cuspide*, mox triplici *cuspide*, tridente quomodo regat Neptunus æquoris undas, vide i. 283, 330. *Volucrem Stheneleida*, volucrum, in quam olim alius Cycnus, Stheneleii

In volucrem corpus nati Stheneleïda versum 581
 Mente dolet patria, sævumque perosus Achillem
 Exercet memores, plus quam civiliter, iras.
 Jamque fere tracto duo per quinquennia bello,
 Talibus intonsum compellat Smynthea, dictis :
 O mihi de fratris longe gratissime natis, 586
 Irrita qui mecum posuisti mœnia Trojæ,
 Ecquid, ut has jamjam casuras aspicias arces,
 Ingemis? aut ecquid tot defendentia muros 589
 Millia cæsa doles? ecquid, ne persequar omnes,
 Hectoris umbra subit, circum sua Pergama tracti?
 Quum tamen ille ferox, belloque cruentior ipso,

filius, mutatus ; ii. 367 sqq. Sic Fast. iii. 793. *Lycaonia* Arc̄tos, in quam Callisto, Lycaonis filia, versa. Atque nunc ita locutus esse videtur, quia patronymicis distingui solebant duo illi Cycni. *Versum* ; verterat quidem ipse, sed coactus sævitia Achillis. *Mente patria*, ut xi. 328. *patruo corde*. *Memores iræ*, quia ipse Neptunus sævitie Achilleæ memor ; Virgilius, *Æneid.* i. 4. *sævæ memorem Junonis ob iram*. *Exercet* nunc est, alit, quum alibi fere sit, effundere iram, pœnam sumere, ut *exercere victoriam, inimicitius*, etc. *Plus quam civiliter*, justo gravius, immoderate ; III. Trist. viii. 41. Augustus offensas suas non vindicat ense, sed odio civiliter *utitur* in Ovidium. Civilis enim est is, qui ita agit, ut cæteros quoque cives esse, æqualique jure uti meminisse videatur.

584. *Tractum* bellum centies apud historicos : *trahuntur* enim, quæ diu durant. Apollo *Smyntheus* cum in aliis Asiæ locis, tum in insula Tenedo colebatur ; vide Homerum, Il. A. 39. ubi Eustath. et Pseudod. eum sic dictum tradunt a Smyntho, oppido in finibus Trojanorum. Usus igitur nunc hoc nomine est, quia res ad Trojam agitur.

586. *O mihi de fratris*, etc. post blandissimam compellationem observa artem, qua irritare conatur animum Apollinis : quis enim non doleat, operam suam fieri irritam unius hominis sævitia? *Hectoris* autem crudelissime tractati casum ægerrime tulit Apollo ; Homerus, Il. Ω. 33 sqq. Eum vero a Neptuno persuasum esse, ut mortem afferret Achilli, novavit Noster, ut hanc fabulam commode annecteret superiori ; nam apud Homerum semper a Trojanorum partibus stat, sua sponte, et Achilli imprimis irascitur ; Homerus, d. l. Itaque et reliqui poetæ de Neptuno silent. *Irrita mœnia*, quia labor mœnibus jamjam casuris impensus irritus fiebat. *Circum sua Pergama*. Sic e novatione tragicorum, etiam Euripidis *Androm.* 107 s. et inde Virgilii, *Æneid.* i. 483. Sed secundum Homerum, Il. Ω. 15 sq. Hector e curru ligatus et capite pulveri incumbens tractus est circa Patrocli sepulcrum. Il. X. 395 sqq. ubi hæc Achillis crudelitas pluribus describitur, locus commemoratur nullus.

592. *Cruentus, cupidus cruoris*. *Vivit adhuc* ; quatuor *vivat adhuc*. *Populator*, ut xiii. 655. *Trojæ popu-*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Certaque letifera direxit spicula dextra.
 Quod Priamus gaudere senex post Hectora posset,
 Hoc fuit: ille igitur tantorum victor, Achille,
 Vinceris a timido Graiæ raptore maritæ!
 At si femineo fuerat tibi Marté cadendum, 610
 Thermodontiaca malle cecidisse bipenni.
 Jam timor ille Phrygum, decus et tutela Pelasgi
 Nominis, Æacides, caput insuperabile bello,
 Arserat; armârat Deus idem, idemque cremârat.

607. *Quod Priamus gaudere, etc.*] Eventum rei sententia declarat, quam valde commendabat Vinicius, summus amator Ovidii; Seneca, *Controv.* 33. Ad Priamum enim ob Hectorem interfectum maximum gaudium redire debebat ex Achillis morte. *Seneæ* solenne Priami epitheton; *veter Priamus* dixerat Ennius. *Gaudere*, ut *dolere* et *mærere*, passim quartum casum sibi adjunctum habet; vide Burmannum ad vii. 720. Copiosius Achillis casum enarrat Quintus Calaber, iii. 176 sqq. Ibi procumbit montis instar, cum tremore telluris, armorumque fragore. In talum eum esse vulneratum idem Quintus Cal. memorat: nempe is solus vulnerabilis fuisse a recentioribus auctoribus fingebatur, quum reliquum corpus, in Styge a matre tinctum, nullis armis lædi posset.

608. *Ille igitur tantorum, etc.*] Epiphonema præclarum, cui simile illud de Priamo apud Virgilium, *Æn.* ii. 554 sqq. Initium spirat sensum Græcorum, de quo vide ad ix. 7. Ignaviæ et mollitiei Paridis picturam habes apud Horat. I. *Od.* xv. 13.—18; quanquam Latini eum poetæ molliorem finxerunt, quam apud Homerum apparet. Nempe quia elegantia ejus ab heroum reliquorum asperitate abhorrebat, propterea ab his contemnebatur tamquam *γυναιμανής*; vide

Jani Excursum ad Horat. d. loc. Non parum fortitudinis spirat epistola ejus ad Helenam, quæ legitur *Heroid.* xvi. *Maritæ*, quam habebat maritam post raptum, ut ver. 5. *rapta cum conjugē*. Id tamen non placet Burmanno qui ex uno MS. præfert *juvencæ*, quia *Heroid.* v. 117. et apud Iscan. iii. 374. *Helena Graia juvenca* vocatur; sed in utroque illo loco allegoriæ servandæ causa commode ita dicitur quæ h. l. nulla est. *Thermodontiaca bipenni*. *Penthesileam* intelligit, fortissimam Amazonum, ad *Thermodonta* fluvium habitantium, reginam, quæ Trojanis auxilium tulerat adversus Græcos. *Q. Calaber*, i; *Virgilius*, *Æn.* i. 490; *Justinus*, II. iv. 31. *Bipenniferæ* Amazonis effigies expressa est apud *Drak.* ad *Silium*, ii. 77. Ipsa *Penthesilea* in gemnis pluribus conspicitur. Etiam apud *Quintum Calabr.* i. 157. fert *ἀμφίτυπον βουπλήγα* sed in tabula, quam *Pausanias*, *Phoe.* p. 875. describit, aroum habebat *Scythicis* similem. Fortior *Paride* in eadem tabula apparebat; vultu enim declarabat, se eum præ se spernere. Sed et Amazonum auxilium post *Homer.* a poetis assumptum in belli Trojani historiam; vide *Heynium* ad *Virg.* d. l.

614. *Arserat.*] De combustione hac vide *Homerum*, *Od.* Ω. 57 sqq; *Quintum Cal.* iii. Ineptissimo rursus ingenii lusu. maculat locum pulcherrimi

Jam cinis est, et de tam magno restat Achille 615
 Nescio quid, parvam quod non bene compleat ur-
 At vivit, totum quæ gloria compleat orbem : [nam.
 Hæc illi mensura viro respondet, et hac est
 Par sibi Pelides ; nec inania Tartara sentit.
 Ipse etiam, ut, cujus fuerit, cognoscere possis, 620
 Bella movet clypeus, deque armis arma feruntur.
 Non ea Tydides, non audet Oileos Ajax,
 Non minor Atrides, non bello major et ævo,
 Poscere, non alii : soli Telamone creato
 Laertaque, fuit tantæ fiducia laudis. 625

mum : *armârat* deus idem, idemque *cremârat*, nempe Vulcanus arma ejus fabricaverat, et Vulcanus, hoc est, ignis, corpus ejus absumpserat ; Homerus, d. l. ver. 71. *σὲ φλόξ ἤνυσεν Ἡφαίστοιο.*

615. Cinis est aut cinis exiguus jacet solenne de mortuo, sed h. l. magna cum vi post superiora illa, timor ille Phrygum, etc. et τὸ exiguus præclare sic exornat, de tum magno restat Achille Nescio quid, particula minima, et vix sensibilis, quod non bene (exquisite pro, non prorsus, non plane) urnam compleat. Pro nescio quid, parvam quod, etc. omnes fere libri scripti (exceptis Regiis nostris) habent nescio quid parvum, quod, etc. mutata distinctione. Parvæ autem et exiles esse solebant urnæ, ut apparet ex iis, quæ etiam nunc supersunt. Præiverat Nostro Propertius, II. vii. 51. ubi Briseis tanti corpus Achillei Maximaque in parva sustulit ossa manu ; et IV. xi. 14. ubi sepulta Cornelia, postquam dignitatem suam nihil sibi profuisse quæta est, addit. *En ! sum quod digitis quinque levatur onus.* Sed pueriliter gravissimam sententiam tractavit Senec. Herc. Cæt. ver. 1758 sq : “ Tam parvus cinis Hercules est ; huc ille decrevit gigas. O quanta, Titan, in nihil moles abit !—

ecce vix totam Hercules Complevit urnam ; quam leve est pondus mihi, Cui totus æther pondus incubuit leve.” Achillis cineres vino conspersos et unguento Thetis condidit in urna, quam, Vulcani opus, a Baccho acceperat : Hom. d. l.

617. *At vivit, totum quæ*, etc.] Non minus bene sequentia de gloria dicta. Respondet, congrua est viro illi. *Hac*, ab hac parte. *Inania Tartara non sentit*, nunquam morietur.

620. Cognoscere sic etiam Heroid. ix. 151. *Tu quoque cognosces in me, Meleagre, sororem ;* et apud Justinum, XIV. vi. 11. *ut Alexandrum posses etiam in moriente matre cognoscere.* *Bella movet*, occasionem præbet certamini. Pro, certamen initur, gravius, *arma feruntur*, quia verbo ludere voluit.

623. Non Menelaus, Atrei filius, natu minor, nec Agamemnon frater major, et ævo, natu, annis, et bello, quia summa belli, imperium penes eum. Erat rex regum, ἀνάξ ἀνδρῶν. Solet vero Noster hujusmodi vocabulis quorum vis usu definita est, aliquid amplius addere ; i. 750. *animis æqualis et annis ;* viii. 617. *animo maturus et ævo.* *Tantæ fiducia laudis fuit*, fidenter insignem illam gloriam appetebant.

A se Tantalides onus invidiamque removit,
Argolicosque duces mediis considerare castris
Jussit, et arbitrium litis trajecit in omnes.

626. *Tantalides*, Agamemnon, cujus pater Atreus filius Pelopis, nepos Tantali fuerat. Is, quum esset dux exercitus, noluit alterutri arma adjudicare, ne *invidiam*, infamiam et odium, sibi conciliaret, sed *arbitrium litis trajecit in omnes*, voluit, ut omnes illam causam ex æquo et bono, pro meritis utriusque judicarent; ap.

Hom. Od. A. 546. Trojani, et Pallas judicant de armis Achillis. Sic et Quintus Cal. v. 134 sqq. qui addit, Ajacem et Ulyssem judices sibi poposcisse Idomenea, Nestorem et Agamemnonem, sed hos, ut invidiam a se derivarent, judicium a se remotum detulisse ad Trojanos et Pallada.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Utque erat impatiens iræ, Sigeïa torvo
 Litora respexit, classemque in litore, vultu : [quit,
 Intendensque manus, Agimus, prô Juppiter! in-
 Ante rates causam ; et mecum confertur Ulixes!
 At non Hectoreis dubitavit cedere flammis, 7
 Quas ego sustinui, quas hac a classe fugavi.
 Tutius est igitur fictis contendere verbis, [tum,
 Quam pugnare manu : sed nec mihi dicere promp-

bant. Quanquam apud Homer. vulgus sedet. Ajaci apud Homerum, v. c. Il. H. 927. ubi etiam describitur, datur ἑπταβόεον aut ἑπτὰβουιον σάκος, septem boum coriis obductus clypeus ; vide ad xii. 95 : et ipse Ajax σακεσφόρος, quod Noster interpretatur clypei dominus.

3. *Ut*, utpote qui ; Cicero, pro Rose. Am. 17. *Homo, ut erat furiosus, respondet* ; sic et xii. 258. *Impatiens iræ*, iracundus ; Livius, v. 38. *Galli fugrantes ira, cujus impatiens gens est* ; vid. Heinsius. Quint. Calab. 180. μέγ' ἀσχαλάων. Sic breviter mores Ajacis notantur, et admonemur, qualis jam oratio expectanda sit. *Respexit*, vultu a iudiciis ad litora verso.

5. *Intendens manus.*] *Intendere et tendere manus* promiscue usurpantur : vide Drakenb. ad Silium, xv. 640. *Agimus causam*. Ajax non modo id agebat, ut arma acciperet, sed fortitudine sua, qua, interfecto Achille, reliquos duces omnes superabat, adeo superbiebat, ut indignissime ferret, quemquam audere, Ulyssem imprimis, non manu, sed calliditate et facundia excellentem, secum contendere. Hac indignitate commotum animum præclare exprimit hoc exordium vers. 5—20 ; idemque sensus per totam orationem regnat. Indignitatem rei abrupte et cum gravi acclamatione *prô Juppiter!* dupliciter declarat : *Agimus causam ante rates*, quas ego servavi, et *mecum confertur Ulixes*, cum

nobilissimo et fortissimo heroe fraudulentus et ignavus. Recte Quintilianus, Inst. Or. V. x. 41 : “Locus ad commendationem quoque et invidiam valet : nam et Ajax apud Ovidium, *Ante rates*, inquit, *agimus causam.*” Hinc classem respexisse monetur, vultu ipso indignationem prodente. *Confertur*, se confert.

7. *At non Hectoreis*, etc.] Trojani, Hectore duce, ignem inferre conabantur navibus Græcorum, quibus conatibus fortissime restitit Ajax ; Homerus, Il. O. et Π. Eadem re gloriatur etiam apud Quint. Calabr. 213 sqq. *Sustinuit* proprie impetum irruentium, et *fugavit* hostes flammam ferentes, sed hinc etiam hostiles flammam. *Tutius est*, magis conducit ad gloriam consequendam. *Fictis*, subdolis, *verbis* : ita contemptim eloquentiam appellat ; Quintus Calab. 222. μύθων Ἰδρείη πίσυνοσ μεγάλων ἐπιμαίεαι ἔργων.

10. *Quam pugnare manu* ; Habent hoc heroes et milites strenui, ut eloquentiam spernant præ sua fortitudine, v. c. Hercules, ix. 29 ; Tydeus apud Euripidem, Phœn. ver. 603 ; Marius apud Sallustium, Jug. lxxxv. 31 ; Ajax apud Antisth. p. 55 : ὁ πόλεμος οὐ λόγῳ κρίνεται, ἀλλ' ἔργῳ. *Dicere*, scil. cum facundia, eloquentem esse : sæpe sic dicere apud Cicer. *Facere*, præclara facinora edere, fortem esse ; Sallustius, Cat. 3. “Pulchrum est bene facere reipublicæ : etiam bene dicere haud absurdum est.” *Valere*

Nec facere est isti: quantumque ego Marte feroci,
 Quantum acie valeo, tantum valet iste loquendo.
 Nec memoranda tamen vobis mea facta, Pelasgi,
 Esse reor; vidistis enim: sua narret Ulixes, 14
 Quæ sine teste gerit, quorum nox conscia sola est.
 Præmia magna peti fateor: sed demit honorem
 Æmulus: Ajaci non est tenuisse superbum,
 Sit licet hoc ingens, quidquid superavit Ulixes.
 Iste tulit pretium jam nunc certaminis hujus,
 Quo quum victus erit, mecum certâsse feretur. 20
 Atque ego, si virtus in me dubitabilis esset,
 Nobilitate potens essem, Telamone creatus,
 Mœnia qui forti Trojana sub Hercule cepit,
 Litora que intravit Pagasæa Colcha carina.

arte, viribus, excellere. Iste cum contemptu dictum.

13. Memoranda, enumeranda, recensenda. Vidistis enim; magni æstiment bellatores, facinora sua ante oculos vel ducis vel militum edidisse; vide Liv. xxi. 43 extr. Sine teste; apud Antisth. p. 54. ille nihil facit φανερώς ego nihil λάθρα. Quorum nox conscia est, quoniam noctu sua perpetraverat, unde ap. Sen. Troad. 754. Ulysses nocturnus miles, et ibid. 38. Diomedes nocturnus Ithaci comes. Id infra in laudem suam vertit Ulysses, sed superbus et iratus Ajax callida consilia pro ignavi animi signis habet.

17. Ajaci non est—superbum, etc.] De hoc sensu Græcorum diximus ad ix. 6: sed vide, quam acerbe nunc eo utatur in contumeliam æmuli. Ajaci cum vi pro, mihi; Silius, ii. 29. Armatum Hannibalem (id est, me) pœnæ petit impia tellus. Sed Francio et Burmanno auctoribus, post æmulus interpungendum arbitratus sum: Ajaci non est superbum tenuisse, quod speravit Ulysses. In qua oppositione

maximam esse vim, summamque acerbiter quilibet facile sentiet. Non est ei superbum, non habet, cur superbiat; vide Burmann. ad Petron. cap. 18. Tenuisse, obtinuisse. Quo, scilicet certamine. Antisth. p. 54: ὁ πόλεμος οὐ λόγῳ κρίνεται, ἀλλ' ἔργῳ.

21—33. Atque ego, etc.] Nobilitatem generis jactat et jure hæreditario nititur, utrumque in contumeliam Ulyssis. Verbo tantum hæc attingit Quintus Calaber. 235—36. Atque inservit transitionibus; vide Clav. Cic. Nobilitate potens, nobilis: additur enim potens omnibus iis rebus, quæ valent aliquid inter homines, quibus multum efficitur: hinc potens auctoritate, favore, copiis, etc. De nobilitate Æacidarum vide Isocratem, Evag. pag. 452. Wolf. min. Eorum acta fuere pars illustris historiæ antiquæ; Horat. III. Od. xix. init. Mœnia qui—cepit; vide xi. 213. Intravit litora pro, intravit portus. Pagasæa carina fabricata sub Pagaso, promontorio et oppido Thessaliæ.

Æacus huic pater est, qui jura silentibus illic 25
 Reddit, ubi Æoliden saxum grave Sisyphon urget.
 Æacon agnoscit summus, prolemque fatetur
 Juppiter esse suam: sic ab Jove tertius Ajax.
 Nec tamen hæc series in causa prosit, Achivi,
 Si mihi cum magno non est communis Achille. 30
 Frater erat; fraterna peto: quid sanguine cretus
 Sisyphio, furtisque, et fraude simillimus illi,
 Inserit Æacidis alienæ nomina gentis?
 An quod in arma prior, nulloque sub indice veni,

25. *Æacus*—*qui jura, etc.*] Plerique tamen veteres non nisi duos iudices infernales agnoscunt, Minoa et Rhadamanthum. Æacus potius Plutonis claviger ferebatur; vide Fischer, ad Æschinem Axioch. s. 19: sed non mirum, si Ajax glorians illud maluit. Vide omnino Heynii Exc. xi. ad Virg. Æneid. vi. *Jura silentibus illic Reddit*; multi *silentibus umbris*; sed Burmannus docet *silentes absolute interdum dici silentes umbras* (Regii codices *silentibus illic*;) et pro, apud inferos, satis acerbe, *illic, ubi Sisyphon saxum grave urget*. Sisyphus enim latro Anticleam, Ulyssis matrem, quum ad Laertem duceretur, compressit, ex quo concubitu Ulysses natus: duplex igitur inest convicium. Apud Euripidem, Iph. Aul. 524. Ulysses dicitur *Σισύφειον σπέρμα*, quod fluxit fortasse inde, quia Ulysses ingenio similior Sisypho, quam Laerti. *Urget*, premit, degravat; nam secundum Propertium, II. xvi. 30. et alios, Sisyphus saxum cervicibus impositum apud inferos gestat. Sed quum illud etiam volvere dicatur, æque bene se habet duorum MSS. Stroz. et Barber. lectio, *Æolides s. g. Sisyphus urget*, ut iv. 499. “Aut petis, aut urges ruiturum, Sisypho, saxum;” vide Burmannum. Regii codices nihil mutant: et bene *saxum*,

semper imminens ac prope ruiturum, est subjectum verbi *urgere*; quamquam locum citatum non damnum.

28. *Ab Jove tertius Ajax*, id est, pronepos; Æacus enim ab Jove primus, secundus Telamon.

29. *Series*, vulgo genealogia; Statius, Theb. vi. 269. *series antiqua parentum*; Silius, i. 88. *series nepotum*. *Frater pro patrueli*, et hoc loco cum delectu. Telamon et Peleus fratres erant, ab hoc Achilles, ab illo Ajax. *Inserit*; plerique (et Regii cod.) *inseris*. *Inseri* eleganter dicuntur, qui in alienam gentem vel adoptantur vel se ingerunt, voc. ab insitione surculorum petito; Phædrus, III. iii. 10. *insitivi liberi, spurii*. *Nomina alienæ gentis* melius, quam, se, quia in serie scribuntur nomina; Plinius paneg. xxxvii. 7. *impie his nominibus inseri publicanum*.

34. *An quod in arma prior, etc.*] Quum non haberet Ajax, cur sua facta commemoraret, quæ ipsi viderant Græci, copiosus est in Ulyssis scele-ribus detegendis. *An quod—mihi?* Indignantis et iridentis animi est, rogare, ne ea nobis obsint, quæ prodesse nobis vel maxime in causa debent, ut ix. 21 sq. et infra ver. 135 sq. Antisth. p. 56. tantum de Ulysses: *ὄς οὐχ ἐκὼν, ἀλλ' ἄκων ἀφίεται εἰς Τροί-*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Nec comes hic Phrygias unquam venisset ad arces
 Hortator scelerum! non te, Pœantia proles, 45
 Expositum Lemnos nostro cum crimine haberet;
 Qui nunc, ut memorant, silvestribus abditus antris,
 Saxa moves gemitu, Laërtiadæque precaris
 Quæ meruit: quæ, si Dî sunt, non vana preceris.
 Et nunc ille eadem nobis juratus in arma, 50
 Heu! pars una ducum, quo successore sagittæ
 Herculis utuntur, fractus morboque fameque,
 Velaturque, aliturque avibus; volucresque petendo
 Debita Trojanis exercet spicula fatis:
 Ille tamen vivit, quia non comitavit Ulixen. 55
 Mallet et infelix Palamedes esse relictus!

et Ulysses legati ad eum veniunt, ut, quum sine ejus sagittis Ilium expugnari non posse in fatis esset (unde mox debita, destinata, Trojanis fatis, Trojano excidio, spicula,) ipsum arceserent. Ex Attio, qui post Sophoclem, cujus Philoct. extat, et Euripidem hoc argumentum tractaverat, passim versiculos laudat Cicero, et Philoctetæ exemplo utitur in disputationibus de perferendis doloribus; Fin. ii. 29; v. 11; Tuse. ii. 7.

48. *Gemitu*, cum gemitu; Cicero, Tuse. d. 1. "Aspice Philoctetam! Cui concedendum est gementi. Ipsum enim Herculem viderat in Cæta magnitudine dolorum ejulantem." *Preca- ris*, imprecaris. *Si Dî sunt*, quum Dî sint: si nunc, ut sæpe, affirmantis est, non autem dubitantis.

50. *Eadem nobis*, Græca syntaxis, ταυτὰ ἡμῖν, eadem in quæ nos; Cic. Famil. ix. 6. quod non idem illis censuissemus. *Una* redundanter additum. *Fractus morbo fameque*; Quint. Calaber, 367 sqq. *Velatur*, Philocteta apud Attium: "Configo tardus celeres, stans volatiles, Pro veste pennis membra textis contegens;" confer Q.

Calabrum, 358. et Cic. Fin. v. 11. *Alitur*, Sophocl. ver. 288 s. *Exercet spicula*, ut apud Attium: "Ingemiscimus, Quod hæc pennigero, non armigero in corpore, Exerceantur tela." *Debita spicula*; vide supra ad ver. 45.

56. *Mallet et Palamedes*, etc.] Jam Philoctetæ exemplum luctu plenissimum, et ad invidiam Ulyssi faciendam aptissimum; tamen magis etiam lugendum Palamedem prædicat Ulyssis culpa. De tristi Palamedis sorte vide Hyginum, fab. 105. Exposita jam erat in Carmine Cyprio; et attingitur etiam a Virgilio, Æn. ii. 82 sqq. quanquam alia ibi odii causa commemoratur: sed nec hujus rei mentionem fecit Homerus: adeo multa rebus Trojanis addiderunt posteriores poetæ! *Male convicti*, magno suo dolore, in damnum suum convicti. Ita, ut dixi, usurpari docet Drakenb. ad Silium, xiii. 50; ita Seneca, Suas. V: *Errat circa damna sua, et quæ male expertus est, vota deponit.* Ut sequentia intelligantur, notanda sunt hæc: Ulysses captivo Phrygi epistolam Priami nomine ad Palamedem scriptam dedit, in qua ille huic mag-

Viveret, aut certe letum sine crimine haberet :
 Quem male convicti nimium memor iste furoris
 Prodere rem Danaam finxit ; fictumque probavit
 Crimen ; et ostendit, quod jam præfoderat, aurum,
 Ergo aut exilio vires subduxit Achivis, 61
 Aut nece : sic pugnat, sic est metuendus Ulixes.
 Qui licet eloquio fidum quoque Nestora vincat,
 Haud tamen efficiet, desertum ut Nestora crimen
 Esse rear nullum ; qui, quum imploraret Ulixen
 Vulnere tardus equi, fessusque senilibus annis,
 Proditus a socio est : non hæc mihi crimina fingi,
 Scit bene Tydides ; qui nomine sæpe vocatum
 Corripuit ; trepidoque fugam exprobravit amico.
 Aspiciunt oculis Superi mortalia justis. 70

nam vim auri pollicebatur, si ex composito castra Græca proderet. Simul militem misit, qui Phrygem non longe a castris interficeret. Epistola reperta, quum Palamedes ad Agamemnonem perductus rem negaret, Græci, auctore Ulysse, in tentorio quæsiverunt, inveneruntque aurum, quod Ulysses noctu clam ibi obruerat.

63. *Qui licet eloquio, etc.*] Transitus justo argutior : *fidum* vocat, quia tanto majus crimen, *fidum* socium deserere. Lenzius conjungit eloquio *fidum*, id est, fretum eloquentia, ut xi. 125. de Nesso, *ope fidis equina*. Sed primum dubito, an *fidus* dicatur pro, *fidens* ; deinde Nestor nihil moliebatur eloquentia sua fretus. Denique major inest vis, si eloquio cum *vincat* jungamus. De Ulyssis facundia vide Homer. Il. I. 222. Pro *fidum* quoque, Basileensis *fidum* sibi, quod efficacius. *Desertum ut Nestora* ; septem libri non habent *ut* ; vide Burmannum ad Quintilian. decl. xi. 7. Quum Græci fulmine Jovis consternati fugerent, Nestor relictus est tar-

ditate equi, Paridis hasta in summo vertice vulnerati. Hectore igitur irruente, Diomedes in senis auxilium imploravit Ulyssem, sed frustra ; et ni Diomedes ipse auxilio occurrisset, haud dubie interiisset Nestor ; Ulysses fugam jam paraverat ; Il. Θ. 80. *Proditus* gravius quam desertus. *Trepido*, præ metu celeriter fugienti. *Exprobravit* ; alludit ad verba quæ Homerus, ver. 94. Diomedi attribuit : Πῆ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὤς, ὀμίλῳ.

70. *Aspiciunt Superi, etc.*] Gravis hæc sententia eo pertinet, quod auxilio mox ipse egebat, qui non tulerat. *Mortalia* absolute et substantive ponitur, res humanæ ; vide Bentleium ad Horat. Art. Poet. 68. *Eget auxilio* : egebat autem Ulysses, quum Trojanorum cohortes in eum, Soci hasta vulneratum, irruerent ; tum ter ita clamabat, ὅσον κεφαλὴ χάδε φωτός Il. Λ. 461. Atque hæc ignominiose admodum hic narrantur, Ulyssemque faciunt ignavam mulierem. *Legem sibi dixerat*, conditionem ipse præ-

En eget auxilio, qui non tulit: utque reliquit,
 Sic linquendus erat; legem sibi dixerat ipse.
 Conclamat socios: adsum, videoque trementem
 Pallentemque metu, ac trepidantem morte futura.
 Opposui molem clypei; texique jacentem; 75
 Servavique animam, minimum est hoc laudis, iner-
 Si perstas certare, locum redeamus in illum: [tem.
 Redde hostem, vulnusque tuum, solitumque ti-
 morem;
 Post clypeumque late: et mecum contende sub
 At postquam eripui, cui standi vulnera vires [illo.
 Non dederant, nullo tardatus vulnere fugit. 81
 Hector adest, secumque Deos in prœlia ducit;
 Quaque ruit, non tu tantum terreris, Ulixè;
 Sed fortes etiam: tantum trahit ille timoris!
 Hunc ego sanguineæ successu cædis ovantem 85
 Cominus ingenti resupinum pondere fudi.

scripserat, qua tractandus esset. *Adsum* cum Menelao. *Molem clypei*; Hom. ver. 485. *φέρων σάκος ἢ ὕπε πύργον*. Idem beneficium ingrato exprobrat apud Quint. Cal. 201 sqq. sed non tam graphice et contumeliose, ut hic *jacentem*. Apud Homerum etiam vulneratus fortiter pugnat, et postea Menelaus eum manu ducit e prælio.

82. *Secum Deos in prælia ducit.*] Apollo missus a Jove anteibat Hectorem, nube tectus ægideque armatus, terrebatque Græcos, ut fugerent; vide Homer. Il. O. 220 sqq. 307. 326. Verum non tum *pondere*, id est, saxo, *fundeat*, ad terram dabat, Hectorem, sed hoc jam antea factum erat; Il. Ξ. 416 sqq. Itaque Ovidius aut diversa miscuit, aut alios auctores secutus est, et quidem eosdem, quos Dictys Cretensis, qui lib. ii. ubi de pugna ad naves Græcorum loquitur, “Tum jam cedentibus, *inquit*, acrior insistens

Ajax, Hectorem, qui adversum eum promptius steterat, ictum immani saxo, ac mox consternatum ejicit.” *Trahit* terrorem exquisitius, quam, facit terrorem. *Cominus* ex uno MS. Oxon. recepit Heinsius pro *eminus*, quod reliqui tuentur omnes. Causam reddit hanc: “plus enim laudis Ajaci, quod cominus cum Hectore erat congressus, quam si *eminus* congressus fuisset.” Verum hoc non sufficit. Lenzius contra putat, τὸ *eminus* magis testari Ajacis robur. Apud Homerum quidem lapide fundit Hectorem, postquam is se jam receperat ad suos, adeoque *eminus*; sed apud Dictyn cominus. Codices Regii habent *eminus*, quod prætulerim tum propter Homerum testimonium, tum propter rationem a Lenzio allatam. *Resupinum*; ὑπτιοι apud Homerum plerunque cadunt vulnerati.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Priamidenque Helenum rapta cum Pallade cap-
 Luce nihil gestum, nihil est Diomede remoto. [tum.
 Si semel ista datis meritis tam vilibus arma, 101
 Dividite; et pars sit major Diomedis in illis.
 Quo tamen hæc Ithaco, qui clam, qui semper iner-
 Rem gerit; et furtis incautum decipit hostem? [mis
 Ipse nitor galeæ, claro radiantis ab auro, 105
 Insidias prodet, manifestabitque latentem.
 Sed neque Dulichius sub Achillis casside vertex
 Pondera tanta feret: nec non onerosa gravisque

ab Ulysse et Diomede, noctu clancu-
 lum urbem Trojanam ingressis, abla-
 tum esse, antiqua fuit narratio, quam
 secuti sunt etiam Euripides, *Rhes.*
 501; Virgilius, *Æn.* ii. 164; Quintus
 Cal. x. 346. Ob Pallada raptam
 Ulysses apud Antisth. p. 53. et 55.
 sacrilegus vocatur: *ἱεροσυλήσας τὸ
 ἄγαλμα τῆς θεοῦ νύκτωρ.*

102. *In* illis, illorum, ut ver. 311.
in illo, illius.

103. Quo tamen, etc.] Inutilia, quin
 adeo pernicioosa hæc arma Ulyssi.
 Hoc maximam in Ulyssis ignominiam
 tractat. *Furtis*, insidiis et dolis. *Nitor*
galeæ; Achillis enim galea, *ἀστήρ ὡς
 ἀπέλαμπεν*, Il. T. 381; Quint. Calab.
 v. 102. Ovidius hic cumulavit
 verba, quandoquidem *nitor*, *clarus* et
radiare eodem redeunt. Quod tamen
 quum sæpius fecerit Ovidius, neque
 h. l. vitiose, non erat, cur Burmannus
 emendaret, *ferro radiantis et auro*,
 cum explicatione: *ferreæ enim erant
 et auro inductæ, ferrum vero in splen-
 dorem erat datum. Sed si auro in-
 ductæ, non poterat nitor ferri (lumen
 ferri dixit Valer. Flac. iii. 100.) cerni.*
Tanaq. Faber corrigit *cono radiantis
 ab auro. Manifestare*, facere, ut la-
 tens in oculos incurrat; vide Burman-
 num qui monet, usurpatum esse apud
 Ovid. ad imitationem Græci *δηλοῦν*,
 nec aptius huic rei exprimendæ super-

esse verbum. Pro *latentem* Oxoni-
 ensis et duo alii MSS. *paventem*, quod
 valde adblanditur, et satis poeticum
 videtur Schirachio: “nempe, inquit,
 qui pavet, ejus galea quasi tremit, et
 radiat aurum magis, quum trepidat.”
 Hoc vero est argutari! Si hoc voluis-
 set Ovidius, notatione dignus esset,
 qui irato et convicianti Ajaci talem in-
 genii lusum tribuisset. Neque hic de
 pavore Ulyssis sermo est, sed de insi-
 diis. Aliter apud Antisth. p. 53:
*δειλὸς οὐδεὶς ἂν ἐπισήμοις ὄπλοις
 χρήσαιτο, εἰδὼς, ὅτι τὴν δειλίαν αὐ-
 τοῦ ἐκφαίνει τὰ ὄπλα.*

107. *Sed neque*, etc.] Hanc mem-
 brorum debilitatem Ajax ei objicit
 etiam apud Quint. Calabrum, 224.
Dulichium, insula prope Ithacam, quæ
 tamen secundum Homerum, alii regi
 serviebat. *Pelias esse potest*; de hasta
Peliade vide ad xii. 73. Achillis *cly-
 peus*, Vulcani opus, imprimis nobilita-
 tus est Homeri, Il. Σ. 468—607. de-
 scriptione, (quacum cf. Quint. Calab.
 v. 5—101.) et recentiorum disputa-
 tionibus. *Cælatus imagine vasti mun-
 di*, in quo cælum cum sideribus, terra
 non modo cum fluviis, mari et urbibus,
 sed etiam cum omnibus iis, quæ ca-
 dunt in vitam humanam, figuris emi-
 nentibus expressa erant. De verbo
cælare vide ad ii. 6. *Natæ ad furta*,
 vide ad xv. 116 et 120.

Pelias esse potest imbellibus hasta lacertis.
 Nec clypeus, vasti cælatus imagine mundi, 110
 Conveniet timidæ, natæque ad furta sinistrae.
 Debilitaturum quid te petis, improbe, munus?
 Quod tibi si populi donaverit error Achivi,
 Cur spolieris, erit, non, cur metuaris ab hoste:
 Et fuga, qua sola cunctos, timidissime, vincis, 115
 Tarda futura tibi est, gestamina tanta trahenti.
 Adde, quod iste tuus, tam raro prælia passus,
 Integer est clypeus: nostro, qui tela ferendo
 Mille patet plagis, novus est successor habendus.
 Denique, quid verbis opus est? spectemur agendo:
 Arma viri fortis medios mittantur in hostes; 121
 Inde jubete peti, et referentem ornate relatis.
 Finiêrat Telamone satus, vulgique secutum

116. *Trahere* eleganter de pondere, quod tardat incedentem et fugientem; Virgilius, Georg. iv. 94. de obeso, *latum trahens inglorius alvum*. *Prælia passus*; quidam *vulnera* passus; sæpe *vulnera pati*: sed Burmannus recte præfert *prælia* (quod habent Regii codices,) quia si raro vulnera esset passus clypeus, aliqua tamen haberet, nec esset integer.

121. *Arma viri fortis*, etc.] Seneca, Controv. ii. 11. de Ovidio: "Adeo autem studiose Latronem audivit, ut multas ejus sententias in versus suos transtulerit. In armorum judicio dixerat Latro: Mittamus arma in hostes, et petamus. Naso dixit: Arma viri fortis, etc." Simile quid Q. Calab. 218 sqq. habet.

123. *Finierat* orationem, peroraverat causam suam. *Murmur* et alias *fremitus*, sermo multorum promiscue loquentium. *Astitit*, surrexit ad eos. *Oculos—moratos* ex Homer. Il. Γ. 217 sqq. ubi hoc moris Ulyssi fuisse tra-

ditur, ut, antequam verba facere inciperet, staret oculis in terram defixis, immotoque sceptro. Causam, cur hoc ita finxerit Homerus, reddit Quintilianus, Inst. XI. iii. 158: "Mire auditurum dicturi cura delectat, et iudex se ipse componit. Hoc præcipit Homerus Ulyxis exemplo, quem stetisse oculis in terram defixis, immotoque sceptro, priusquam illam eloquentiæ procellam effunderet, dicit." Ut igitur Ajax torvo vultu indignitatem rei profitebatur, sic Ulysses modestiæ gratia auditoris se commendabat. *Expectato*, quia nota omnibus ejus facundia. *Neque abest*, etc. Burmannus putat, hæc a Propertio, I. ii. 29. sumpta: *nec desit jucundis gratia verbis*; itaque et ibi malit *facundis*: sine causa. Dicit autem Ulysses oratione sequenti composite, moderate, callide, et ubi Ajacis nonnulla et crimina et argumenta diluit, opera sua mirifice enarrat.

Ultima murmur erat: donec Laertius heros
 Astitit, atque oculos paulum tellure moratos 125
 Sustulit ad proceres, expectatoque resolvit
 Ora sono; neque abest facundis gratia dictis:
 Si mea cum vestris valuissent vota, Pelasgi,
 Non foret ambiguus tanti certaminis hæres;
 Tuque tuis armis, nos te poteremur, Achille! 130
 Quem quoniam non æqua mihi vobisque negârunt
 Fata (manuque simul veluti lacrimantia tersit
 Lumina;) quis magno melius succedat Achilli,
 Quam per quem magnus Danais successit Achilles?
 Huic modone prosit, quod, ut est, hebes esse vide-
 Neve mihi noceat, quod vobis semper, Achivi, [tur;
 Profuit ingenium: meaque hæc facundia, si qua est,
 Quæ nunc pro domino, pro vobis sæpe locuta est,
 Invidia careat: bona nec sua quisque recuset. 139
 Nam genus, et proavos, et quæ non fecimus ipsi,

128. *Si mea cum vestris*, etc.] Incipit cum pio voto, sibi et auditoribus communi, idque fictis adeo lacrimis confirmat. *Valuissent vota*; vide ad ver. 89. *Non foret*—*hæres*, non ambigere- tur, quis possideret illa arma, de quibus jam certatur, quorum hæres Ajax esse magna contentione vult. *Potere- mur* antique pro, *potiremur*; vide Heinsium et Burmannum: *potiri* nunc, uti, possidere. *Tuque tuis*—*Achille!* hac apostrophe animos auditorum ad fletum inclinat. Melius, meliore jure. Tanaq. Faber neminem natum arbitrabatur, a quo doceri posset, quid sibi hoc vellet, *Danais successit Achil- les*, itaque corrigebat, *accessit*; at facile doceri poterat, *succedere* centies poni pro, *accedere*; obvia enim sunt illa, *succedere antro, muro, urbi*; et xi. 142. *succedere aquæ*: igitur et nunc intellig. quo auctore numero

Græcorum accessit Achilles. Et de industria hoc idem verbum repetitum, quia quasi vim argumenti habet.

135. *Huic modo*, etc.] Vide ad ver. 34. *Hebes*, destitutus ingenio, h. e. prudentia et facundia, quam utramque virtutem Ulyssis spreverat Ajax. Il- lam autem facundiam Ulysses et præ- clare commendat: *quod vobis semper profuit, quæ pro vobis sæpe locuta est*, et modeste, *si qua est, tum, bona nec sua* (quæ ipse sibi fecit, paravit, non autem natura ei tribuit) *quisque* (quis- quam) *recuset*, recuset iis uti. *Dominus facundiæ*, ut *dominus artis* i. 524. qui eam novit et exercet. Confer Q. Calabrum, 290.

140. *Nam genus, et proavos*, etc.] Verissime de generis nobilitate judi- cat, quam non sprevisset, nisi scivis- set, meritis se posse contendere cum Ajace. *Esse pronepos*, Græca syntaxis,

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

In promptu mihi sit; rerum tamen ordine ducar. 161
 Præscia venturi genetrix Nereïa leti
 Dissimulat cultu natum; deceperat omnes,
 In quibus Ajacem, sumptæ fallacia vestis.
 Arma ego femineis, animum motura virilem, 165
 Mercibus inserui: neque adhuc projecerat heros
 Virgineos habitus, quum parmam hastamque te-
 “Nate Dea,” dixi, “tibi se peritura reservant [nenti,
 Pergama: quid dubitas ingentem evertere Tro-
 Injecique manum, fortemque ad fortia misi. [jam?”
 Ergo opera illius, mea sunt: ego Telephon hasta
 Pugnans domui; victum orantemque refeci.
 Quod Thebæ cecidere, meum est: me credite
 Lesbos, 173
 Me Tenedon, Chrysenque, et Cyllan, Apollinis ur-
 Et Syron cepisse: mea concussa putate [bes,
 Procubuisse solo Lyrnesia mœnia dextra.

162. *Præscia venturi*, etc.] Confer Apollod. III. xiii. 8; Hygin. fab. 96. Festive et jocose res narratur Art. Amat. i. 689 sqq. *Præscia venturi*, futuri, leti, nempe filium, si ad Trojam proficisceretur, periturum. *Dissimulat cultu*, vestitu virgineo tectum in Scyron insulam misit ad Lycomedem, ubi inter virgines latuit. Secundum Schol. Homeri, Il. T. 332. Ulysses, Phoenix et Nestor oratores missi sunt ad Lycomedem, non autem Ajax. Ulysses in vestibulo regio deposuit *femineas merces*, instrumenta textoria. Schol. Homer. *ἰστούργικὰ ἐργαλεῖα*. *Arma inserui* Schirachius explicat, arma indui latenti Achilli. Immo, arma addidi istis mercibus. Addunt alii, Ulyssem tubicinem jussisse canere, armorumque crepitum fieri, quo strepitu commotum Achillem clypeum hastamque arripuisse. Sed in verbis, *neque adhuc projecerat*—*δῖαι*, mira est

brevitas. Tibi se *reservant* tamquam sponte id faciant, quod fato accidebat. Burmannus fabulam inde ortam putat, quod Achilles tum *ἀπίγαμος* fuerit; hoc enim moris fuisse apud Græcos, ut *νεωστὶ γεγαμηκότας* absolverent militandi munere. *Ingens Troja* etiam ver. 505. et apud Virgilium, *Æn.* iii. 462. Referendum τὸ *ingens* vel ad ambitum urbis (Seneca, *Troad.* 22: *victor lentum Ilium Metitur oculis, ac decem tandem færus Ignoscit annis*,) vel ad gloriam. Virg. *Æn.* ii. 325.

171. *Opera illius mea sunt*.] Operum Achillis indiculum jam xii. 105 sqq. habuimus, ubi vide not. Etiam apud Q. Cal. 256 sqq. de eo gloriatur, quod Achillem adduxerat. Sed longius progreditur, et singula quoque ejus opera sibi vindicat, quemadmodum ver. 236 sqq. partem adeo rerum ab ipso Ajace gestarum.

Utque alias taceam, qui sævum perdere posset
 Hectors, nempe dedi : per me jacet inclytus Hector.
 Illis hæc armis, quibus est inventus Achilles,
 Arma peto : vivo dederam, post fata reposco. 180
 Ut dolor unius Danaos pervenit ad omnes,
 Aulidaque Euboicam complêrunt mille carinæ ;
 Expectata diu, nulla, aut contraria classi,
 Flamina sunt ; duræque jubent Agamemnona sortes
 Immeritam sævæ natam mactare Dianæ. 185
 Denegat hoc genitor, Divisque irascitur ipsis :
 Atque in rege tamen pater est : ego mite parentis
 Ingenium verbis ad publica commoda verti :
 Nunc equidem fateor, fassoque ignoscat Atrides,
 Difficilem tenui sub iniquo iudice causam. 190
 Hunc tamen utilitas populi, fratrisque, datique

177. *Utque alias taceam* ; vulgo et in Regiis codicibus, *utque alios*, quod melius est certe propter sequentem *Hectors* ; in hujusce modi phrasi *alius* cum sequentibus, non cum præcedentibus jungitur ; ergo male Heinsius dedit *alias* ut referatur ad civitates expugnatas ex quibus Syron et Lyrnesum modo nominavit. *Sævus*, fortis, frequens bellatorum epitheton. *Nempe*, certe. Phædrus, II. ii. 2. *nempe exemplis discimus*. *Per me*, mea virtute. Quibus est inventus, quorum auxilio est detectus. Immo arma Achillis, de quibus jam certabatur, alia erant, a Vulcano fabricata et accepta.

181. *Unius*, Menelai, dolor ob ereptam conjugem, *pervenit ad omnes*, quatenus omnes injuriam ei illatam ulcisci voluerunt. Confer Art. Amat. i. 688. *Sortes*, responsum Calchantis. Epitheta *immeritam* et *sævæ* non satis commode addita ; ita enim apparet, Ulyssem adjuvisse rem atrocem. *Denegat hoc*, totumque adeo exercitum dimitti jubet. *In rege tamen pater est* ;

vide ad xii. 29. *Ego mite—verti*, ego verbis, facundia mea, perfeci, ut rex, deposito affectu paterno, mallet commodis publicis satisfacere. *Vertere* cum præpositione *ad*, mutationem consilii, affectus, etc. indicat ; vide Burm. ad Phædrum, I. xxxi. 5. Conatus suos et propter difficultatem, et quia eloquentia opus erat, cum causa forensi comparat, cui præest *iniquus iudex*, qui adversatur petenti. *Tenere causam* etiam apud Ciceronem pro, vincere, obtinere causam.

192 *Summa movet sceptri* ; multi *Cura movet*, quæ varietas etiam Fast. v. 72 ; Burmannus addit ita *curam* pro imperio millies poni. *Summa sceptri* dati intellig. *summa imperii* (ut Cicero loquitur,) summum imperium, cujus signum est sceptrum, ei creditum. Agamemnon *σκηπτου̐χος* apud Homerum, Il. A. 279. *Laudem cum sanguine pensare*, gloriam et sanguinem filiæ in trutina ponderare, h. e. non solum affectu paterno, sed gloriæ etiam studio duci.

Summa movet sceptri, laudem ut cum sanguine
penset.

Mittor et ad matrem, quæ non hortanda, sed astu
Decipienda fuit: quo si Telamonius isset,
Orba suis essent etiamnum lintea ventis. 195

Mittor et Iliacas audax orator ad arces;
Visaque, et intrata est altæ mihi curia Trojæ:
Plenaque adhuc erat illa viris: interritus egi,
Quam mihi mandârat communis Græcia, causam;
Accusoque Parin, prædamque, Helenamque re-
posco; 200

Et moveo Priamum, Priamoque Antenora junctum.
At Paris, et fratres, et qui rapuere sub illo,
Vix tenuere manus, scis hoc, Menelae, nefandas;
Primaque lux nostri tecum fuit illa pericli.
Longa referre mora est, quæ consilioque, manuque
Utiliter feci spatiosi tempore belli. 206

Post acies primas, urbis se mœnibus hostes

193. *Mittor et ad matrem* vel solus, vel Diomede comite, ad Iphigeniam arcessendam. Matrem *astu decepit*, mentiens, filiam nupturam esse Achilli. Sic etiam Dictys Cretensis, lib. i. et Hyginus, fab. 98. Verum apud Euripidem, Iph. Aul. Menelaus vertit animum fratris, Iphigenia autem cum Clytæmnestra ipsius Agamemnonis literis arcessitur in castra. Suis, sibi faventibus, secundis. *Lintea*; quidam *carbasa*.

196. *Mittor et Iliacas, etc.*] Ulysses cum Menelao ante bellum susceptum Ilium missus erat ad Priamum, ut Helenam repeteret; Il. Γ. 205. In hac narratione singula valent ad *audaciam*, qua opus fuerit in hac legatione, declarandam. *Arces* pro singulari arx, Pergamus; vide ver. 344. *Alta Troja*, Ἴλιος αἰπεινή, Il. Ν. 773;

ut αἰπεινή Γονόεσσα, Il. Β. 573. Quia urbes capitales olim securitatis causa in montibus ædificari solebant, hinc *alta urbs*, magna, bene munita; vide Fabri Archæologiam, pag. 272. Lenzius vero h. l. non nisi acropolin intelligit. Ibi, ante Priami ædes, conciones fieri solebant; Il. Η. 345. Eum locum Noster *curiam* vocat ex usu Romano. De legatione autem illa confer et Carmen Cypr. *Frædam*, opes, quas una cum Helena abduxerat Paris; Il. Η. 363. *Antenor*, Priamo affinitate *unctus* pacem suavit; Hom. Il. Η. 348 sqq. Eam ob causam omne jus belli ab eo abstinuisse Achivos memorat Liv. i. l. *Qui rapuere sub illo*, ministri, qui illo duce Helenam rapuere. *Tenuere*, retinere. *Nefandas*, quia legatis intentabantur.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Quum tu tērga dares, inhonestaque vela parares.
 Nec mora, “ Quid facitis? quæ vos dementia, dixi,
 Concitat, o socii, captam dimittere Trojam? 226
 Quidve domum fertis decimo, nisi dedecus, anno?”
 Talibus atque aliis, in quæ dolor ipse disertum
 Fecerat, aversos profuga de classe reduxi.
 Convocat Atrides socios terrore paventes: 230
 Nec Telamoniades etiam nunc hiscere quidquam
 Ausit; at ausus erat reges incessere dictis
 Thersites, etiam per me haud impune, protervis.
 Erigor, et trepidos cives exhortor in hostem,
 Amissamque mea virtutem voce reposco. 235
 Tempore ab hoc, quodcunque potest fecisse videri
 Fortiter iste, meum est, qui dantem terga retraxi.
 Denique de Danais quis te laudatve, petitve?
 At sua Tydides mecum communicat acta;
 Me probat; et socio semper confidit Ulixē. 240
 Est aliquid, de tot Graiorum millibus unum

226. *Captam*, jam capiendam, quam obsidebant, ut caperent. Sic *captivum cælum* i. 184. et *captas jam despectare terras* apud Virgilium, *Æn.* i. 396. ubi valde laborârunt interpretes. *Dimittimus* loca ea, a quibus abimus.

229. *Aversos*; a Troja; aut etiam, ego averti eos a classe, qua fugam parabant, et inde reduxi in castra. *Reduxi*; Langerman. et Argent. *retraxi*, quod proprium quidem de iis qui ex fuga retrahuntur; sed *reduxi* servandum est, quia profugi facundia Ulyssis moti et in pudorem dati, facile et quasi sua sponte redierint. Codices Regii ambo *reduxi*.

233. *Thersites*, homo omnium turpissimus, solebat οὐ κατὰ κόσμον ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν, et tum maxime Agamemnoni. Eum Ulysses sceptro percutiebat, ut vibex cruenta in dorso

exoriretur; Il. B. 226. Cæterum peracerba comparatio Ajacis cum Thersita.

235. *Voce reposco*.] Heinsius putabat *reprendo*, ut ad fugientes socios respiciat.

237. *Meum est, qui dantem*; vulgo *quem dantem*; hanc lectionem dederant librarii metuentes forsitan ne solœcissaret Ovidius; sed meliores, et nostri Regii, habent *qui*; sic et *Trist.* I. v. 41. *Causa mea est melior, qui non contraria fovi Arma*; hic quidem, eodem certe metu dederant *quia*; ex *Pont.* III. iv. 91. *Nec mea verba legis, qui sum submotus ad Istrum*.

238. *Petitve, comitem in periculis adeundis. Mecum communicat acta*, me socium sumit actorum *Socio confidit Ulixē*; Florentinus *Ulixi*; sed vide Burmannum ad x. 69.

241. *Est aliquid*; vide ad xii. 93.

A Diomede legi: nec me sors ire jubebat:
 Sic tamen et spreto noctisque hostisque periclo,
 Ausum eadem, quæ nos, Phrygia de gente Dolona
 Interimo: non ante tamen, quam cuncta coegi 245
 Prodere, et edidici, quid perfida Troja pararet.
 Omnia cognôram, nec, quod specularer, habebam;
 Et jam promissa poteram cum laude reverti.
 Haud contentus ea, petii tentoria Rhesi,
 Inque suis ipsum castris comitesque peremi: 250
 Atque ita captivo victor votisque potitus,
 Ingredior curru lætos imitante triumphos.
 Cujus equos pretium pro nocte poposcerat hostis,

Diomedis laus summa inter Græcos: dictus est *δαίμονι ἴσος* (Homerus, Il. E. 438.) quippe Martem et Venerem vulnerare ausus. Sed in Theodectæ Ajace alia reddebatur causa, cur is Ulyssem potius socium actorum suorum appetierit: ὅτι ὁ Διομήδης προείλετο Ὀδυσσεῖα, οὐ τιμῶν, ἀλλ' ἵνα ἤπτων ἢ ὁ ἀκολουθῶν. Arist. Rhet. ii. 23. Sic tamen, licet sorte nulla jussus ire; similiter sic quoque viii. 603. et alibi. *Ausum eadem, quæ nos*, explorare castra hostilia. Heinsius conjicit *Ausum eadem nobis*. De *Dolone* vide ad ver. 98. *Perfida Troja*, vel quia Paris hospitii jure violato perfidus (Horat. I. Od. xv. 1, 2.) vel propter id, quod xi. 205 sqq. narratum est: sed Ulysses hic eam sibi laudem soli vindicat, cujus, secundum Homerum, maxima pars debebatur Diomedi.

248. *Promissa cum laude reverti*, cum gloria, vel quam mihi ex facinore promiseram (sibi *promittere*, pro sperare, etiam xi. 662.) vel quam mihi Græci promiserant: nempe Nestor ei promiserat μέγα κλέος, Il. K. 212. Heinsius e compluribus recepit *præmissa*; idem et *promerita* legi posse putabat. *Præmissa cum laude reverti*

recte quidem dicitur imperator e bello, quum fama aut literæ ipsius militumque rerum ab eo gestarum gloriam jam divulgârunt in patria; sed an idem æque bene de hoc facinore nocturno dicatur, dubito. De *Rheso* vide ad ver. 98.

252. *Ingredior pro*, invehor. Diserte hæc distinguit Plinius, paneg. cap. 22: "Jam hoc ipsum, quod ingressus es, quam mirum lætumque! Nam priores invehî solebant quadrijugo curru et albentibus equis." Sic etiam Ulysses; hinc lætos imitante triumphos: sed Ovidius oblitus sui Ulyssem facit Romanum. De reditu Ulyssis cum curru vide Il. K. 497 sqq.

253. Hostis, Dolon, quum speculator mitteretur, *pro nocte*, pro exploratione illa nocturna equos Achillis pretium poposcit. Homer. Il. K. 392. Virg. Æn. xii. 346 sqq; conf. etiam Noster, Ib. 629; Trist. III. iv. 34. *Arma negate mihi* justo impetuosius dictum est, et melius conveniret irato Ajaci, quam blandienti auditoribus Ulyssi; neque hic habet argumentum justum: Date mihi arma Achillis; cur? quia eum cepi, qui equos Achillis poposcerat. In verbis fueritque

Arma negate mihi ; fueritque benignior Ajax !
 Quid Lycii referam Sarpedonis agmina ferro 255
 Devastata meo ? cum multo sanguine fudi
 Cœranon Hippasiden, Alastoraque, Chromiumque,
 Alcandrumque, Haliumque, Noemonaque, Pryta-
 ninque, 258
 Exitioque dedi cum Chersidamante Thoona,
 Et Charopen, fatisque immitibus Ennomon actum ;
 Quique minus celebres nostra sub mœnibus urbis
 Procubuere manu : sunt et mihi vulnera, cives,
 Ipso pulchra loco : nec vanis credite verbis :

benignior Ajax laborârunt interpretes ; Heinsius τὸ *benignior* passive sumebat pro eo, qui benigne habetur, cujus tamen significationis exemplum se ignorare fatebatur. Burmannus explicat, magis popularis, blandus, ut adeo obtineat quæ velit. MSS. quidam, quia aut quoque dignior, unde Heinsius conjicit fuerit *his dignior*, aut, *tuleritque ea dignior* : prius placebat etiam Capofer. Muretus emendabat *ferat hæc ut dignior Ajax*. Koeppenius pro *Ajax* suadebat *Hector* ; quippe qui Doloni promiserat equos Achillis. Codex Reg. A dat *fueritque benignior Ajax* ; codex B *tuleritque benignior Ajax*. Non ingrata est emendatio Mureti ; sed Koepponii conjectura plane est rejicienda.

255. *Sarpedon*, Jovis filius, Lyciis præerat. Is quum, Tlepolemi hasta vulneratus, elatus esset a suis e prælio, Ulysses *agmina* ejus devastavit ferro, plures e soeiis ejus interfecit, quorum nomina hic ex Homero, Il. E. 677 sqq. recensentur. *Agmina devastare* felix locutio ad augendam cladem Sarpedonis sociis illatam. Apud Cicer. Pis. 33. *vastitatem efficit morbus*, ex quo multi moriuntur. Pro ferro Francofurt. habet Marte, quod gravius altero: *Hippasiden* legerunt

Mariangelus et Constant. Fanensis, ut intelligatur Socus, Hippasi filius, ab Ulysse interfectus, ut narratur in Il. libro undecimo ; vulgo, et in Regiis duobus, legitur *Iphitiden*. De *Chersidamante*, *Thoone* et reliquis vide Il. A. 422.

263. *Pulchra*, honesta, *ipso loco*, quippe corpore adverso accepta, quæ sola laudabilia. Contra *vulnera inhonesta* in tergo ; Fast. ii. 211. Illa bellatores periclitantes iudicibus populo ostendere solebant veste detracta aut scissa, magno plerunque suo bono, ut M. Manlius apud Livium, vi. 20 ; M. Aquilius, cujus patronus non orationis habuit fiduciam, sed oculis populi Romani vim attulit ; Quintil. Inst. ii. 15. Confer Cic. Or. ii. 28. Idem periclitantibus suadet Quintilianus, Inst. vi. 1. Itaque et Ulysses efficace hoc artificio utitur. *Vanis*, quæ vana esse possunt, et sæpe sunt. Mox dubitatur utrum *diducit* legendum sit, an *deducit* : *diducere* vestem, eam in diversas partes trahere, nam *diducere* separationem notat ; *deducere*, eam a superiore corporis parte detrahere, ut iii. 480. Tunica quidem Græcorum et Romanorum vix *diduci* potuit, nisi scissa. Hinc nos *deducit* revocavimus. Exer-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Quis fuit? Hector̄ abit violatus vulnere nullo.
 Me miserum! quanto cogor meminisse dolore 280
 Temporis illius, quo, Graiûm murus, Achilles
 Procubuit! nec me lacrimæ, luctusque, timorve
 Tardârunt, quin corpus humo sublime referrem.
 His humeris, his, inquâm, humeris ego corpus
 Achillis 284
 Et simul arma tuli, quæ nunc quoque ferre laboro.
 Sunt mihi, quæ valeant in talia pondera, vires:
 Est animus vestros certe sensurus honores.
 Scilicet idcirco pro gnato cærulea mater
 Ambitiôsa suo fuit, ut cœlestia dona,
 Artis opus tantæ, rudis et sine pectore miles 290
 Indueret? neque enim clypei cælamina nôrit,

281. *Murus*, tutela, præsidium: solenne enim poetis, heroa virumque fortem *murum*, *turrem*, *clypeum*, etc. vocare. Achilles ἔρκος Græcorum, Il. A. 284; Ajax πύργος eorundem, Od. A. 555: vide Drakenb. ad Sil. xvi. 68. *Sublime*, sublatum humo. *Corpus* et *arma*; sic et apud Quint. Calabrum, 286: Ἐσάωσα δ' ὁμῶς τεύχεσσι θανόντα. *His humeris* repetit, quia negaverat Ajax, parem eum esse ferendis istis armis: sed ipse rursus, quod paulo ante in Ajace vituperaverat, solus communia occupat: vide Q. Calabrum, ii. 384. ubi duces communiter Achillem e prælio referunt. Apud Antisth. p. 53. Ajax corpus fert Achillis, Ulysses *arma*. *Laboro*, contendo, operam do. *Est animus*; hic expectâsses animum intrepidum; sed en conversionem modestam et gratiosam! Subjicit enim, *vestros certe sensurus honores*, qui iis tangitur, commovetur, gratumque exhibet animum erga eum, qui tribuit.

289. *Ambitiosa* eleganter, quæ ambierat Vulcanum, blanda oratione

eum rogaverat, ut filio fabricaret arma; Il. Σ. 369 sq. *Cælestia*, a Deo fabricata: Grævianus, pro diversa lectione, *Vulcania* dona. Ea Ajax, ver. 110. negat timido convenire; Ulysses, rudi militi. Miles nunc contemptim, sola manu fortis, quum dux etiam consiliis excellere debeat; Velleius, ii. 18. de Mithridate, *consiliis dux, miles manu*. Etiam alibi miles cum contemptu dicitur; Terent. Eun. II. ii. 57. *Rudis*, non imbutus literis. *Sine pectore*, sine ingenio. *Cælamina*, argumenta cælata, ut mox, *quæ non intelligit*, quorum argumenta non edoctus est. *Pleiadas*, etc. Ea ipsa sidera Homerus nominat: etiam *immunem æquoris* ex eodem, ver. 489: ἄμμορος λοετρῶν ὠκεανοῖο· vide ii. 172. *Diversas urbes*, in quibus diversa negotia, belli et pacis, tractantur; Il. Σ. 490 sqq. Sed Lenzius disjunctas intelligit, ut magnitudo clypei indicetur. Bononiensis primus, *diversosque orbis*, ut stellas innuat. Regii ambo *diversasque urbes*. Versum 295 uncis inclusit Mitsch.

Occanum et terras, cumque alto sidera cœlo
 Pleiadasque, Hyadasque, immunemque æquoris
 Arcton,
 Diversasque urbes, nitidumque Orionis ensem :
 Postulat, ut capiat, quæ non intelligit, arma. 295
 Quid ? quod me, duri fugientem munera belli,
 Arguit incœpto serum accessisse labori ?
 Nec se magnanimo maledicere sentit Achilli ?
 Si simulâsse vocat crimen, simulavimus ambo :
 Si mora pro culpa est, ego sum maturior illo. 300
 Me pia detinuit conjux ; pia mater Achillem :
 Primaque sunt illis data tempora ; cætera vobis.
 Haud timeo, si jam nequeo defendere crimen
 Cum tanto commune viro : deprensus Ulixis
 Ingenio tamen ille ; at non Ajacis, Ulixes. 305
 Neve in me stolidæ convicia fundere linguæ
 Admiremur eum ; vobis quoque digna pudore
 Objicit : an falso Palameden crimine turpe
 Accusâsse mihi, vobis damnâsse decorum est ?
 Sed neque Naupliades facinus defendere tantum,
 Tamque patens, valuit : nec vos audistis in illo 311
 Crimina : vidistis, pretioque objecta patebant.
 Nec Pœantiaden quod habet Vulcania Lemnos,
 Esse reus merui : factum defendite vestrum,

· 296. *Quid ? quod me*, etc.] Insigni calliditate se tegit exemplo Achillis, et mox gravissima crimina a se amolitur in reliquos duces. *Munera belli*; quidam (et codex Regius B) *munia belli*. *Munera belli*, omnia quæ ad bellum pertinent, bellum ipsum, ex imitatione Lucretii, apud quem *mænera militiæ* i. 30. et belli *mænera* ver. 33. *Labori*, bello.

· 300. *Maturior*, maturius accessi. Illis data, conjugis et matris causa,

pio officio fungentes, cunctabamur primis temporibus ; post tamen Græcorum causæ accessimus.

306. *Stolida lingua*, ut alibi *acerba, docta*, etc. *Pundere verba* convenit irato, ut xii. 469. *Admiremur*, miremur.

308. *Palamedes*; de eo vide ver. 60. *In illo*, illius. *Objecta*, crimina ei objecta, pretio, auro in ejus tentorio reperto, *patebant*.

314. *Factum*; ante Heinsium le-

Consensistis enim ; nec me suasisse negabo, 315
 Ut se subtraheret bellique viæque labori,
 Tentaretque feros requie lenire dolores.
 Paruit ; et vivit : non hæc sententia tantum
 Fida, sed et felix ; quum sit satis esse fidelem.
 Quem quoniam vates delenda ad Pergama poscunt,
 Ne mandate mihi : melius Telamonius ibit, 321
 Eloquioque virum morbis iraque furentem
 Molliet, aut aliqua producet callidus arte.
 Ante retro Simois fuet, et sine frondibus Ide
 Stabit, et auxilium promittet Achaïa Trojæ, 325
 Quam, cessante meo pro vestris pectore rebus,
 Ajacis stolidi Danais sollertia prosit.
 Sis licet infestus sociis, regique, mihique,

gebatur crimen, quod ille mutavit partim codd. auctoritate, partim quia Ulysses jam negaverit esse crimen : at crimen vestrum eleganter, factum vestrum, quod crimini datur : crimen, ἔγκλημα, διαβολή. Codices Regii duo habent factum. De Pæantiade confer ver. 45.

319. Felix propter eventum ; vivit enim ille.

320. Vates ; nempe Helenus, de quo ver. 99 ; postquam captus erat, Græcis indicavit, Trojam sine Philocteta capi non posse : Lesches in Iliade parv. p. 36 ; Sophocl. Philoct. 604 sqq. Producet e latebris suis : callidus aliqua arte, callido aliquo consilio. Vulgo perducet ; Heinsius scribendum censet : producet alia arte ; quia et eloquium ars est.

324. Ante retro Simois, etc.] Quum aliquid fieri posse poetæ negant, recursum fere fluviorum (e Græco proverb. ἄνω ποταμῶν, Euripid. Med. 410.) atque alia naturæ contraria commemorant : confer xiv. 38 ; Heroid. v. 29 ; I. Trist. viii. init. Horatium, I.

Od. xxix. 11 ; Claudianum, xviii. 352 sqq. Exempla autem hæc nostra accommodata sunt personæ loquentis, et loco, ubi hæc gerebantur. Simois prope Trojam cum Scamandro aquas miscebat ; Il. E. 774. Mox quæritur, utrum sine frondibus, an cum uno MS. Heinsii sine frontibus legendum sit. Ide vocatur humida lib. x. 71 ; fontibus celeberrima ii. 218. ubi vide not. et umbrosa xi. 762. Pinetis imprimis abundabat ; Virgilius, Æneid. ix. 80 sqq ; unde naves fabricari solebant : Horat. I. Od. xv. Etiam Fast. iv. 249. eadem varietas est, ubi pro amænam fontibus Iden, quatuor codices frondibus. Hoc loco præfero sine frondibus, auctoritate plurimorum MSS. Burmannus putat, τῷ stabit melius convenire frondibus : sed hoc nibili est : mons eleganter stare dicitur, pro simplici, esse, adeoque hoc verbum cum fontibus non minus quam cum frondibus, convenit ; Horatius I. Od. ix. 1 : Vides, ut alta stet nive candidum Soracte. Pectus rursus est ingenium.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Quæ nisi fecissem, frustra Telamone creatus
 Gestâsset læva taurorum tergora septem.
 Illa nocte mihi Trojæ victoria par̄ta est:
 Pergama tum vici, quum vinci posse coegi.
 Desine Tydiden vultuque et murmure nobis 350
 Ostentare meum: pars est sua laudis in illis.
 Nec tu, quum socia clypeum pro classe tenebas,
 Solus eras; tibi turba comes; mihi contigit unus,
 Qui, nisi pugnacem sciret sapiente minorem
 Esse, nec indomitæ deberi præmia dextræ, 355
 Ipse quoque hæc peteret: peteret moderatior Ajax,
 Eurypylusque ferox, claroque Andremone natus;
 Nec minus Idomeneus, patriaque creatus eadem
 Meriones; peteret majoris frater Atridæ:
 Quippe manu fortes, nec sunt tibi Marte secundi,

348. *Victoria par̄ta est*; Mediceus *victoria pacta*, quod placet Burmanno, qui comparat *laudem desponsatam* Ciceronis, Harusp. Resp. 3; eadem varietas reperta est in lib. xii. 293. Regii codices hic, ut in loco cit. habent *par̄ta*.

350. *Desine Tydiden*, etc.] Ingeniose, nec sine auctoritate aliorum oratorum, hoc finxit. Præsens ingenii est, ea arripere, iisque in rem suam uti, quæ inter dicendum ante oculos geruntur. *Tydiden meum*, Diomedem mihi amicum. *Ostentare*, demonstrare, indicare, Diomedem fuisse socium istius facinoris.

355. *Indomitæ dextræ*, viribus ratione carentibus, temeritati. *Ajax*, Oileos; vide xii. 622. *Eurypyli* plures fuere: vid. Burm. Hoc loco intelligendus Euæmonis filius, qui ex Ormenio Thessaliæ urbe copias adduxerat; Il. B. 734; E. 76. *Ferox*, bellicosus. *Andremone natus*, Thoas Ætolorum dux, qui cum quadraginta navibus in expeditionem Trojanam

Agamemnona est secutus: is, quum viribus plurimum posset, Achillis tamen arma non poposcit. Hic Eurypylo, quod ad Thoanta pertinet, falso Regius tribuit; confer Homerum, Il. B. 638. *Idomeneus*, dux Cretensium, *δουρίκλυτος* Il. B. 651; cuius auriga *Meriones*, fortissimus et ipse, Horatius, I. Od. vi. 15. et *ἀτάλαντος Ἀρηϊ* dictus Il. B. 651.

360. *Quippe manu fortes*, etc.] Heinsius conjicit *Quippe animæ fortes*, tibi *nec Mavorte secundæ*. Duo Leidenses *mihi Marte secundi*, quod placet Burmanno, ut sit oppositio cum sequentibus; interpretaturque, mihi non cedunt bellica virtute; sed prudentia. Hoc loco, non tam de Ulysse quam de Ajace agitur: "Tu petis arma; sed non *tu solus eras*, tibi turba comes: *Ajax* Oileos, *Eurypylus*, et alii; *nec sunt tibi Marte secundi*, *Consiliis cessere meis*, id est, mihi cessere in hoc certamine armorum, quia consiliis ego abundo." Quare tota phrasis, qualem habent codices, et præci-

Consiliis cessere meis : tibi dextera bello [tri.
 Utilis ; ingenium est, quod eget moderamine nos-
 Tu vires sine mente geris ; mihi cura futuri est :
 Tu pugnare potes ; pugnandi tempora mecum
 Eligit Atrides : tu tantum corpore prodes ; 365
 Nos animo : quantoque ratem qui temperat, anteit
 Remigis officium ; quanto dux milite major ;
 Tanto ego te supero : necnon in corpore nostro
 Pectora sunt potiora manu : vigor omnis in illis.
 At vos, o proceres, vigili date præmia vestro ; 370
 Proque tot annorum curis, quas anxius egi,
 Hunc titulum meritis pensandum reddite nostris.
 Jam labor in fine est ; obstantia fata removi ;
 Altaque posse capi faciendo Pergama cepi.
 Per spes nunc socias, casuraque mœnia Troïum,
 Perque Deos oro, quos hosti nuper ademi ; 376
 Per, si quid superest, quod sit sapienter agendum ;

pue vox tibi est servanda. *Dextera*—*ingenium*, etc. Comparatio fortis manu ducis cum sapiente ; Sallust. Catil. i. 1 : “ Sed diu magnum inter mortales certamen fuit, vine corporis, an virtute animi res militaris magis procederet. Nam et, prius quam incipias, consulto, et, ubi consulueris, mature facto opus est. Ita utrumque per se indigens, alterum alterius auxilio veget.” *Moderamine* nostri, ingenii.

370. *At vos, o proceres, etc.*] Quum singula nunc argumenta sine tædio repeti non possunt, quod interdum magnam habet vim in peroratione, reliqua quidem gravissimis his verbis, *Proque*—egi breviter complectitur ; validissimum autem de Palladio erepto, quo omnis salus Trojanorum uitebatur, nominatim urget. Vulgare fuisset, etiam in posterum suam operam promittere sociis, sed hoc graviter et inexpectato ita convertit, ut per futura

facinora, sive sapientiam, sive audaciam requirant, obtestetur iudices, quorum animos callide etiam ab Ajace avertere conatur extremis verbis, *Huic date*. Formulam, *curas agere*, multis exemplis comprobatur Burmannus ad Heroid. xvi. 302 : quare Heinsius male suadet *quos anxius egi*, ut referatur ad *annorum* ; idem recepit Mitscherlichius, qui et *cura* habet e Florentino. *Hunc titulum*, gloriosum hoc præmium ; iv. 644. *Faciendo*, efficiendo.

375. *Socias*, communes nostras. Deus sæpe pro Dea, et h. l. rei augendæ causa etiam plurale pro singulari. Versus 378 Heinsio est suspectus, et in sequenti etiam manum alienam agnoscit ; posse tamen *putatur* legi. *Ex præcipiti*, scil. loco ; petere de periculoso et audaci facinore. *Huic date*, in hujus templo consecrata suspendite.

Si quid adhuc audâx, ex præcipitique petendum ;
Si Trojæ fatis aliquid restare putatis ; 379

Este mei memôres : aut si mihi non datis arma,
Huic date ; et ostendit signum fatale Minervæ.

Mota manus procerum est ; et, quid facundia pos-
Re patuit ; fortisque viri tulit arma disertus. [set,
Hectora qui solus, qui ferrum, ignemque, Jovem-
Sustinuit toties, unam non sustinet iram ; [que
Invictumque virum vincit dolor : arripit ensem ;
Et, “ Meus hic certe est : an et hunc sibi poscet

Ulixes ? [ore

Hoc,” ait, “ utendum est in me mihi ; quique cru-
Sæpe Phrygum maduit, domini nunc cæde made-
bit ; 389

Ne quisquam Ajacem possit superare, nisi Ajax.”

Dixit ; et in pectus, tum demum vulnera passum,
Qua patuit ferro, letalem condidit ensem ;

Nec valere manus infixum educere telum :

Expulit ipse cruor ; rubefactaque sanguine tellus

Purpureum viridi genuit de cespite florem, 395

Qui prius Œbalio fuerat de vulnere natus.

Litera communis mediis pueroque viroque

Inscripta est foliis ; hæc nominis, illa querelæ.

382. *Manus*, consilium, collegium. *Res*, factum ; iii. 368. *Re minas fir-
mat* ; ix. 127. *dicta re* probat, et sic sæpius. Vulgo legitur *tum*, vel *tunc* ;
Re multi ex melioribus Heinsio sug-
gesserunt. *Non sustinet iram*, non par
est coercendæ iræ. Non improbandus
hic verborum lusus.

386. *Ensem*, eundem, quem ab
Hectore dono acceperat ; Hyginus,
fab. 107 ; Q. Calaber, 483.

391. *Passum* pro, patientem. *Qua
patuit ferro*, qua parte vulnus accipere
poterat, nempe *διὰ φρενῶν* Pindarus,

Nem. Z : nam superiora ossibus mu-
nita. Burmannus tamen, quem Len-
zius sequitur, putat respexisse Ovidi-
um his verbis fabulam, quæ reliquum
Ajacis corpus a vulneribus immune
fuisse tradebat ; Schol. Sophoclis ad
Ajac. ver. 844. Apud Sophocl. latere
incidit in gladium terra fixum. *Telum*,
ensem.

395. *Purpureum—florem* ; vide ad
x. 215. Puero, Hyacintho, viro, Ajaci.
Hujus nomen, illius gemitus, expri-
munt literæ AI.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Combiberat: tractata comis antistita Phœbi 410
 Non profecturas tendebat ad æthera palmas.
 Dardanidas matres patriorum signa Deorum,
 Dum licet, amplexas, succensaque templa tenentes
 Invidiosa trahunt victores præmia Graii.
 Mittitur Astyanax illis de turribus, unde 415
 Pugnans pro se, proavitaque regna tuentem
 Sæpe videre patrem monstratum a matre solebat.
 Jamque viam suadet Boreas; flatuque secundo

410. *Tractata* antique pro, tracta, rapta. Exempla e Pacuv. Lucret. et Ennio habet Heinsius. Etiam *antistita* antique pro, antistes, sacerdos femina; et miratur Gellius, Noct. Att. xiii. 20. ipsum Ciceronem, qui insolentias verborum a veteribus dictorum sedulo respuerit, hujus tamen verbi sonitu delectatum esse Verr. iv. 45. Intelligitur autem h. l. Cassandra ab Ajace, Oilei filio, e Minervæ templo abstracta; vide Euripid. Troad. 69 sqq; Virgil. Æn. ii. 403. quem Noster ante oculos habuit: "Ecce trahebatur passis Priameia virgo Crinibus a templo Cassandra, adytisque Minervæ, Ad cœlum tendens ardentia lumina frustra: Lumina; nam teueras arcebant vincula palmas." Erat autem secundum Arctin. Minervæ antistita, sed a Phæbo vaticinandi artem edocta.

412. *Dardanidas matres*, etc.] Captivas mulieres ad Scamandrum ducebant, ibi distribuendas: desiderium patriæ religiose declarabant, amplectendis ex more veterum tali tempore signis Deorum, etc. *Dii patrii* vel Penates, vel Dii ἐγγύριοι. *Invidiosa* varie accipi potest, vel quorum species ingrata et tristis, ut v. 573; vel quæ invidiam faciebant inter eos, a quibus expetebantur, ut ix. init. *spes invidiosa*; vel denique quæ odio prosequerentur victores.

415. *Astyanax*, parvulus filius Hec-

toris, consilio et manu Ulyssis mittitur, præcipitatur, de turribus Trojanis, quia metuebant Græci, ne quando regnum Trojanum restitueret; Arctin. p. 38; Lesches apud Pausaniam, p. 861; Euripid. Troad. 720. et Act. v. *Unde videre solebat*, etc. vide ad viii. 21. Consuetudo ibi notata suggestit poetæ commodam hanc circumlocutionem. Expressit Nostrum Seneca, Troad. vers. 1066—1072. *Pro se* et ad Hectorem et ad Astyanacta referri potest. *Proavita*, quæ diu sub majoribus suis floruerant, adeoque carissima esse debebant Hectori: bene etiam ad affectum, *monstratum a matre*; talia non facile negligit ingenium Ovidii: Andromachen autem cum Astyanacte spectâsse pugnantem e turri, testatur Homerus, Il. Z. 372. et 386.

418. *Viam*, navigationem. *Suadet*, monet, ut naves solvant: sic Virgilius, Æn. ii. 9. *suadentque cadentia sidera somnos*: sed Burmanno elegantior etiam videtur unius cod. Leidensis lectio, *viam spondet*, promittit prosperum cursum. *Navita* pro plural. *navitæ*, rectores navium. In sequentibus cum multa brevitate multa etiam vis: *osculabantur* et novam patriam, quam ingrediebantur (iii. 24.) et veterem, quam relinquebant. Etiam apud Euripidem, Troad. in abitu Græcorum *fumans* Ilium describitur: ver. 8. *νῦν καπνοῦται* ver. 146. *τύφεται* "Ιλιον"

Carbasa mota sonant: jubet uti navita ventis.

“Troja, vale; rapimur;” clamant, dantque oscula
terræ 420

Troades, et patriæ fumantia tecta relinquunt.

Ultima conscendit classem, miserabile visu!

In mediis Hecube natorum inventa sepulcris.

Prensantem tumulos, atque ossibus oscula dantem

Dulichiaë traxere manus: tamen unius hausit, 425

Inque sinu cineres secum tulit Hectoris haustos.

Hectoris in tumulo canum de vertice crinem,

Inferias inopes, crinem, lacrimasque relinquit.

Est, ubi Troja fuit, Phrygiæ contraria tellus,

Bistoniis habitata viris.: Polymestoris illic 430

Regia dives erat, cui te commisit alendum

et apud Virgilium, *Æneid.* iii. 3. ubi proficiscitur *Æneas*, *omnis humo fumat Neptunia Troja*.

422. *Ultima* Hecuba conscendit *classem*, navem, ex Euripidis *Troad.* ver. 1330; sed Noster causam moræ satis piam addidit: notus mos amplectendi sepulcra amicorum; conf. ii. 338; *prensantem*, amplectentem. *Dulichiaë*, quia Ulyssi tributa Hecuba; Euripides, *Troad.* 1285. *Hausit*, effodit, ut xi. 187. *hausta* terra. Cineres amicorum peregre mortuorum in patriam interdum portari solebant, plerunque in sinu: sic apud Martialem, ix. Epigr. 31. *Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti*; sic etiam Agrippina cineres Germanici sui secum attulit Romam; Tacitus, *Ann.* II. lxxv. 1.

428. *Inopes*, viles, quales sunt inopum hominum: eas nunc offerre cogitur regina modo beatissima. Contra apud Eurip. *Troad.* 1249. *πλούσια κτερίσματα*, divites inferiæ, quas ibi spernit ipsa Hecuba hoc tali tempore.

429. *Contraria*, ex adverso atque e

regione posita (vide i. 65:) designat Thraciam, quæ Hellesponto a Phrygia separatur. Illius autem partem extremam *Bistones* tenebant; sed h. l. pro universis Thraciæ incolis commemorati sunt; nam Polymestoris regia in Chersoneso Thracica erat; vide Euripid. *Hec.* 8. et 569; quanquam eam ad Hebri ostia transtulit Virgilius, *Æn.* iii. 13 sqq. ubi vide Heynii *Excurs.* i. Vulgo edebatur *Polymnestor*, sed Heinsius prætulit *Polymestor*, ut legitur apud Euripidem, Tzetzem et alios: similiter veteres scribebant *Clytemestra*. *Committi* de iis, qui traduntur alterius curæ. *Polydorus* apud Homer. *Il.* γ. 407 sqq. ab Achille interficitur. Sed Noster et Virgil. secuti sunt Euripid. *Hec.* init. Alii aliter; vid. Hyginus, *fab.* 109; Servius ad Virg. *Æneid.* iii. 49. *Irritamē*, ut i. 140. *opes irritamenta malorum*. Similem sententiam addit Virgilius: *Quid non mortalia pectora cogis, Auri sacra fames?* Etiam a Propertio, *III.* xi. 55. abominabile hoc avaritiæ exemplum commemoratur.

Clam, Polydore, pater, Phrygiisque removit ab
armis.

Consilium sapiens, sceleris nisi præmia magnas
Adjecisset opes, animi irritamen avari. 434

Ut cecidit Fortuna Phrygum, capit impius ensem
Rex Thracum, juguloque sui defigit alumni :

Et, tanquam tolli cum corpore crimina possent,
Exanimem e scopulo subjectas misit in undas.

Litore Threicio classem religârat Atrides, 439

Dum mare pacatum, dum ventus amicior esset.

Hic subito, quantus, quum viveret, esse solebat,

Exit humo late rupta, similisque minaci

Temporis illius vultum referebat Achilles,

Quo ferus injusto petiit Agamemnona ferro. 444

“ Immemoresque mei disceditis,” inquit, “ Achivi?

Obrutaque est mecum virtutis gratia nostræ?

Ne facite ; utque meum non sit sine honore sepul-

Placet Achilleos mactata Polyxena manes.” [crum,

Dixit : et immiti sociis parentibus umbræ, 449

435. *Fortuna* singulis terris urbi-
busque tribuebatur, quæ cum illis vel
stare vel cadere et vinci dicebatur. *E*
scopulo mittitur in undas etiam apud
Eurip. *Hec.* 26. et 697 ; apud Virg.
autem, ver. 45. telis obruitur.

439. *Litore Threicio*, etc.] In Thra-
cia Græci Achilli, in agro Trojano se-
pulto, *κενοτάφιον* extruxerant. Quum
igitur discedere vellent, umbra ejus
apparet, et postulat, ut Manibus suis
Polyxena, Hecubæ filia, immoletur ;
Euripides, *Hec.* 35 sqq. 110 sqq ; Se-
neca, *Troad.* 191 ; Q. Calab. xiv.
Extat in eam Ausonii Epitaph. xxvi.
Ex antiqua traditione, quam Arcin.
et auctor carminis *Νόστροι* servârunt,
Achillis umbra Græcis in agro Tro-
jano apparuit : sed Noster hic quoque

Euripidis vestigia premit. *Religârat*
retinaculis. *Dum*, donec ; vide Bur-
mannum ad Phædr. III. x. 13. *Ami-*
cior, ut *Trist.* I. v. 17. *vento ferri*
amico. Docte ex Homero, II. A. 188
sqq. certum quoddam tempus memo-
rat, quo minacem habuerat vultum.
Refert et reddit vultum alterius, qui
ei similis est ; vide Drakenb. ad Sil.
ii. 634. *Petiit*, petere voluit.

447. *Sine honore*, sine inferiis, ut
sacra sæpe honores dicuntur.

449. *Sociorum* sententiæ divisæ
erant, aliis non *parendum immiti um-*
bræ consentibus : sed hic quoque vicit
éloquium Ulyssis ; Euripid. ver. 119
seq. *Fovebat* eleganti metaphora
amorem exprimit, quo parentes am-
plectuntur liberos. *Solus* et *solitudo*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Non mea mors illi, verum sua vita gemenda est.
 Vos modo, ne Stygios adeam non libera manes,
 Este procul, si justa peto; tactuque viriles 466
 Virgineo removete manus; acceptior illi,
 Quisquis is est, quem cæde mea placare paratis,
 Liber erit sanguis: si quos tamen ultima nostri
 Verba movent oris; Priami vos filia regis, 470
 Non captiva, rogat: generici corpus inemptum
 Reddite; neve auro redimat jus triste sepulcri,
 Sed lacrimis: tunc, quum poterat, redimebat et
 auro." 473

Dixerat: at populus lacrimas, quas illa tenebat,
 Non tenet: ipse etiam flens invitique sacerdos
 Præbita conjecto rupit præcordia ferro.
 Illa, super terram defecto poplite labens,
 Pertulit intrepidus ad fata novissima vultus.
 Tunc quoque cura fuit partes velare tegendas,

465. *Vos modo, etc.*] Astabant lecti juvenes Græcorum, qui apprehenderent virginem; Eurip. ver. 545. Hos esse procul vult, ut libera, volens, non coacta, quod servile foret, moriatur. Hoc quoque sumpsit ab Euripide, ver. 548: Ἐκοῦσα θνήσκω, μή τις ἄψηται χροὸς Τουμοῦ· παρέξω γὰρ δέρην εὐκαρδίως. Ἐλευθέραν (non apprehensam) δέ μ', ὡς ἐλευθέρα θάνω, Πρὸς θεῶν μεθέντες, κτείνατ'. Ἐν νεκροῖσι γὰρ Δούλη κεκλήσθαι, βασιλῆς οὔσ', αἰσχύνομαι. Alio sensu apud Senecam, Troad. 144. *felix Priamus Dicite cunctæ: liber manes Vadit ad imos.* Etiam Gestar apud Silium, ii. 367. liber Acheronta videre cupit.

471. *Inemptum*, ut ἀπρίατον apud Homerum, Il. A. 99. ubi explicationis causa subjicitur ἄποινον. Neve auro redimat, etc. Cicero, Verr. v. 45. in summæ crudelitatis Verrinæ specimi-

nibus numerat hoc, quod parentes occisorum liberorum coacti fuerint redimere pretio sepeliendi potestatem. Tunc —auro: Hectoris corpus auro redemerat Priamus; Homer. Il. Ω. 299 sqq. Quod ille fecerat, id nunc Hecubæ tribuitur.

474. *Populus*, exercitus Græcus tumulum cingens. *Tenebat*, reprimebat. Magna in his et in sequentibus virginis commendatio. *Flens invitique*. Οὐ θέλων τε καὶ θέλων, οἴκτω κόρης, Eurip. ver. 560. *Defectus*, deficient, ut ix. 154. *Succiduis poples* labanti tribuitur x. 458.

479. *Tunc quoque cura, etc.*] De studio moribundorum decore cadendi, post Cortium et Gesnerum ad Plinii Ep. IV. xi. 9. nonnulla collegit Klotzcius ad Tyrtaeum, p. 63: idque studium imprimis decebat virginem ingenuam. Sed hæc quoque translata ex

Quum caderet, castique decus servare pudoris.
 Troades excipiunt, deploratosque recensent 481
 Priamidas; et quid dederit domus una cruoris;
 Teque gemunt, virgo; teque, o modo regia conjux,
 Regia dicta parens, Asiæ florentis imago;
 Nunc etiam prædæ mala sors: quam victor Ulixes
 Esse suam nollet, nisi quod tamen Hectorsa partu
 Edideras: dominum matri vix repperit Hector.
 Quæ corpus complexa animæ tam fortis inane,
 Quas toties patriæ dederat, natisque, viroque,
 Huic quoque dat lacrimas; lacrimas in vulnera
 fundit; 490
 Osculaque ore tegit, consuetaque pectora plangit;
 Canitiemque suam concreto in sanguine verrens,
 Plura quidem, sed et hæc laniato pectore dixit:

Euripid. ver. 569: Πολλὴν πρόνοιαν
 εἶχεν εὐσχήμως πεσεῖν, κρύπτεινθ'
 ἢ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων κρεῶν.
Partes tegendas, modeste.

482. Quid—*cruoris*; nam Priami-
 dæ omnes fuerant interfecti. Teque
gemunt, etc. Præclare ad commiserationem
 faciendam valet hæc pristinæ
 et præsentis fortunæ comparatio, ut et
 quæ sequuntur, ver. 509 sqq. *Asiæ
 florentis imago*, cujus felicitas respon-
 debat opulentix Asiæ minoris, cujus
 florentissima pars parebat Priamo;
 Virg. Æn. ii. 556: tot quondam popu-
 lis terrisque superbum Regnatorem
 Asiæ; Seneca, Troad. ver. 6. Troja
 columen pollentis Asiæ. *Prædæ mala
 sors*, vilis prædæ pars, quæ sorte dis-
 tribuebatur: ipsa Hecuba apud Sene-
 cam, ver. 58. *præda quem vilis sequar?*
Mea sors timetur. Nisi tamen correc-
 tionem aut exceptionem declarandæ inse-
 ruit, ut ver. 507. *si tamen.* *Dominum*
 —*Hector*; Hector virtute sua vix ef-
 fecit, ut quisquam hostium matrem

suam servam habere vellet: quo nihil
 tristius.

488. *Animæ tam fortis inane*; con-
 junge; *inane animæ*; unde discesserat
 anima tam fortis: Heroid. iii. 60.
Sanguinis atque animi pectus inane.
In vulnera fundit; iv. 140. *vulnera
 supplevit lacrimis.* *Tegit ore suo os
 filiæ*, ex more de quo vid. ad xii. 423.
 quanquam anima nunc jam aufuge-
 rat. Lenzius tamen legit exquisitius
 judicat, atque explicat, colligit oscula,
 osculatur. Ambo Regii codices *tegit.*
Canitiemque, etc. Proprie verrit san-
 guinem canis, sed maluit inverse, ca-
 nos verrit in sanguine, ut ver. 961.
cæsariem per æquora verrere.

493. *Sed et hæc*, quæ deploratam
 Hecubæ sortem egregie pingunt, et
 commiserationem extorquent legenti-
 bus. Dolor ultime, ut x. 193. *Tu dolor
 es facinusque meum.* Sine causa Hein-
 sius *matris* MSS. Amb. et unius Patav.
 auctoritate, mutavit in *matri*; suade-
 bat etiam *Nata tuæ*, quis enim superest

Nata, tuæ (quid enim superest?) dolor ultime
 matri, 494
 Nata, jaces; videoque tuum, mea vulnera, vulnus!
 En, ne perdidderim quemquam sine cæde meorum,
 Tu quoque vulnus habes: at te, quia femina, rebar
 A ferro tutam; cecidisti et femina ferro:
 Totque tuos idem fratres, te perdidit idem
 Exitium Trojæ, nostrique orbator, Achilles. 500
 At postquam Paridis cecidit, Phœbique sagittis,
 Nunc certe, dixi, non est metuendus Achilles:
 Nunc quoque mî metuendus erat: cinis ipse sepulti
 In genus hoc sævit; tumulo quoque sensimus hos-
 Æacidæ fœcunda fui: jacet Ilion ingens; [tem:

dolor? *ultima matri*. Abstractis pro concretis positus frequentius etiam genitivus additur, quam dativus: xii. 612. Achilles *timor Phrygum*; vide omnino Bentleyi. ad Horat. I. Od. xv. 21. *Tuum, mea vulnera, vulnus!* eadem forma, quæ x. 197; *videoque tuum, mea crimina, vulnus*.

500. *Exitium Trojæ* etiam Paris vocatur a vetere poeta apud Cic. de Div. i. 21; et Ulysses ab Horatio, I. Od. xv. 21. Achilles *exitium Trojæ* ob captas tot urbes, interfectosque tot viros, Hectora imprimis, qui unus omnium fortissime defendebat patriam.

503. *Cinis ipse sepulti*; Scaurus apud Senecam, Controv. 28. Ovidium vituperat, quod nec hoc, nec aliis locis scîerit, quæ bene cesserint, relinquere: sed morosus ille nimis est, quum etiam sequentia, *Æacidæ fœcunda fui*, abesse vult; his enim verbis utique aliquid novi additur: Achilles etiam mortuus in genus nostrum sævit, ut adeo ei soli tot liberos peperisse videar. Quanquam nec alterum urgendum est; lugentium enim affectus verbosus

esse solet, miseriamque suam varie expressam repetere. Cæterum confer Q. Calabr. xiv. 297 sqq. ubi eadem sententia.

505. *Jacet Ilion*; Boxhornii liber fuit *Ilion*, ut Virgil. Æn. ii. 325. *Ilion ingens*; vide ad ver. 169. *Eventus gravis, exitus tristis, ipsum Ilii excidium*. *Pergama restant, restant pericula et metus, tamquam Pergama adhuc oppugnarentur*; etiam Heroid. i. 51. Penelope Ulyssi: *uni mihi Pergama restant, nempe quia Ulysses non redibat domum cum cæteris, Ilio exciso*. *In cursu dolor est etiam IV. ex Ponto, xi. 18*; vide ad x. 401. *Maxima rerum, ut pulcherrime rerum viii. 49. Potens*; vide ad ver. 22. Hecuba Priamo septem filias et duodecim peperisse scribitur; ex aliis namque mulieribus reliquos ad quinquaginta usque Priamus suscepit. *Trahor non modo quia invita, sed etiam quia longiore itinere maritimo sequebatur*: vide ad vii. 67. *Exul nunc, quæ abducitur captiva e patria. Pensa lanificii*; Virgilius, Georg. i. 390. *pensa carpere. Ithacus pro, Ithacius, aut*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

In breve sustineam, proles gratissima matri,
 Nunc solus, quondam minimus de stirpe virili,
 Has datus Ismario regi Polydorus in oras. 530
 Quid moror interea crudelia vulnera lymphis
 Abluere, et sparsos immiti sanguine vultus?
 Dixit: et ad litus passu procedit anili,
 Albentes laniata comas: "Date, Troades, urnam,"
 Dixerat infelix, liquidas hauriret ut undas: 535
 Aspicit ejectum Polydori in litore corpus,
 Factaque Threïciis ingentia vulnera telis.
 Troades exclamant: obmutuit illa dolore;
 Et pariter vocem, lacrimasque introrsus obortas

532. *Immitis sanguis*, qui profluit per hostem immitem.

533. *Anili* non puto hic tarditatem aut tremorem pedum notare, sed ornat tantum, ut passim *virgineus, femineus*, etc. quia anus erat, propterea *anili* passu procedit. Hic deserit Euripidem, apud quem, ver. 678. ancilla, aquam marinam haustum missa, affert Polydori corpus.

537. *Ingentia vulnera* illustrat Burmannus e Floro, ii. 7: "Vulnera non spiculis—sed ingentibus pilis, nec minoribus adacta gladiis ultra mortem patebant." Addit explicandi *τοῦ ultra mortem* causa, tam ingentia fuisse vulnera, ut etiam mors potuisset minori vulnere inferri, ex uno illorum potuisse quasi plures homines morti dari.

539. *Et*, quippe, siquidem; ulterius enim declarat *τὸ obmutuit*. *Devorat* accommodatius doloris rabiei, quam, retinet aut simile quid, *lacrimas introrsus obortas*, expressas quidem, sed non profluentes. Et hoc ad rei veritatem observatum; ira enim furentium oculi hument quidem, sed nullas lacrimas emittunt: *obortæ lacrimæ* etiam i. 359. Pro est multo elegantius *torpet*,

quod et naturæ saxi et obstupescenti convenit. Per *adversam terram* Regius male Troadem intelligebat, e regione Thraciæ sitam. Rectius *Micyllus*, quam ex adverso intuebatur, opposita, ut xiv. 5. *adversa mænia Rhegi*. Eo sensu sæpe *adversa arma, adversi homines*, etc. vide ad xii. 116. Immo, æther et Troas minus bene sibi opponuntur, quam æther et terra. Res etiam clara est ex Heroid. ii. 26. quem locum laudavit Burmannus: *Hæsit, in opposita lumina fixus humo*. De verbo *sustollere*, sursum tollere, vide Vossium, lib. iii. de Analog. cap. 37. Positi et dormientes dicuntur et mortui, et omnino jacentes. *Vulnera præcipue*, quippe quæ clara essent indicia perfidiæ Polymestoris. *Instruit* idem quod *armat*, et e copia poetica additum, excitat iram, qua ulciscatur perfidam regis crudelitatem. Sic *armari artibus, instrui dolis*, etc. Burmannus tamen præfert Vaticani et Neap. MSS. lectionem, et *instruit iram*: iratam enim jamdudum fuisse Heeubam, nunc autem instruxisse iram, h. e. parâsse ea, quibus in ardorem exequendi, quæ irata concepisset, dari posset; sed vir doctus

Devorat ipse dolor, duroque simillima saxo 540
 Torpet, et adversa figit modo lumina terra :
 Interdum torvos sustollit ad æthera vultus :
 Nunc positi spectat vultum, nunc vulnera nati,
 Vulnera præcipue ; seque armat et instruit ira.
 Qua simul exarsit, tamquam regina maneret, 545
 Ulcisci statuit, pœnæque in imagine tota est :
 Utque fuit catulo lactente orbata læna, [hostem ;
 Signaque nacta pedum sequitur, quem non videt,
 Sic Hecube, postquam cum luctu miscuit iram,
 Non oblita animorum, annorum oblita suorum,
 Vadit ad artificem diræ Polymestora cædis, 551
 Colloquiumque petit : nam se monstrare relictum
 Velle latens illi, quod nato redderet, aurum.
 Credidit Odrysius, prædæque assuetus amore,
 In secreta venit, cum blando callidus ore ; 555
 “ Tolle moras, Hecube,” dixit, “ da munera nato :
 Omne fore illius quod das, quod et ante dedisti,
 Per Superos juro.” Spectat truculenta loquentem,
 Falsaque jurantem ; tumidaque exæstuat ira ;
 Atque ita correptum captivarum agmine matrum
 Involat ; et digitos in perfida lumina condit, 561

non attendit ad loci seriem. Con-
 specto corpore, obstupescit ; spectatis
 paulisper vulneribus, ira excandescit.
Qua simul ac exarsit, tum demum ul-
 cisei statuit perfidiam Polymestoris.
 Præclare additum, *tamquam regina
 maneret* ; sæpe enim casu gravi jacen-
 tibus redit pristinus animus, veteris
 dignitatis recordatio. *Pœnæ in ima-
 gine tota est* : vi. 586 ; animum inten-
 dit ad pœnam inveniendam.

552. *Relictum* ; et opes in agro
 Trojano defossas, et pecunias secum
 allatas se indicaturam simulabat ; Eu-
 ripid. vers. 1002—1020. *Odrysius* ;

Polymestor Thracius, nam Odrysæ
 sunt populi Thraciæ, et Odrysa urbs
 eorum. *Assuetus amore* ; verbo *assues-
 cere* sæpe ablativus addatur ; vide
 Burmannum. *Tolle moras* ; vide ad
 xi. 685.

561. *Involare* aliquem, aut in ali-
 quem, frequenter de impetu in ali-
 quem facto ; vide Heinsium. Idem
 ad Art. Amat. i. 714. *correptum* ex-
 plicabat, objurgatum, sed h.l. rectius
 illustrat e Phædr. i. 1 : *Atque ita
 correptum lacerat injusta nece*. Ante
agmine subintelligendi *ab* ; Troades
 erant σύμμαχοι : Euripid. 882. 1043.

Exspoliatque genas oculis, facit ira valentem ;
 Immergitque manus, fœdataque sanguine sonti
 Non lumen, neque enim superest, loca luminis hau-
 Clade sui Thracum gens irritata tyranni [rit.
 Troada telorum lapidumque incessere jactu 566
 Cœpit: at hæc missum rauco cum murmure saxum
 Morsibus insequitur; rictuque in verba parato
 Latravit, conata loqui: locus extat, et ex re [rum,
 Nomen habet; veterumque diu memor illa malo-
 Tum quoque Sithonios ululavit mœsta per agros.
 Illius Troasque suos, hostesque Pelasgos, 572

Exspoliare verbum probum et antiquum, quod apud Cic. Sallust. aliosque auctores egregios legitur; est autem h. l. simpliciter privare, ut *spoliare lucum ramo*, Fast. iv. 753; *spoliare anima* aliquem Ibide, 623. apud Euripid. ver. 1170. fibulis effodiunt oculorum pupulas. Lectionem *exspoliatque genas oculis* dedit Heinsius, quia ita legitur in Jureti excerptis, et pro diversa lectione in Aronde- liano. Codex Regius A. habet *expi- latque genis oculos*; codex B. *expel- litque genis oculos*; utrumque bene, quamvis aliter quidam putare videatur, qui dicit *expellit* femineam infirmitatem repugnare. *Facit ira valentem*, validam, vires dat. Talia aspergit Noster, quum mulieres insigne facinus ausas esse narrat. *Non lumen—haurit*; hæc verba condonabimus luxurianti Ovidii ingenio: si oculis jam exspoliaverat genas, sane non potuit eos denuo *haurire*, effodere; *loca luminis* (viii. 805. *locus ventris*) non possunt effodi, itaque nunc cogitabimus vicinas oculis partes.

566. *Lapidumque incessere jactu*; unus Ambrosianus et Heinsii *lucessere*; sed Amor. III. xiii. 21. *jaculis incessitur index*; et infra xiv. 402. *savisque*

parant incessere telis. At hæc—insequitur, etc. Canis facta est, ut prædixerat Polymestor apud Euripidem, Hec. 1265. Ingeniose, *saxum morsibus insequitur*, accurrit, ut mordeat saxum missum, more canum. *In verba* (plurimi, et nostri Regii, *ad verba*) *parato*, quum conformaret et aperiret os, ut voces humanas proferret, ut Lycaon, i. 233. et Io, ver. 637. *Extat*, adhuc ostenditur, et *ex re* dictus Cynossema (*κυνὸς ταλαίνης σῆμα*, Euripid. ver. 1275.) quod Julius Pollux, v. 5. ad Sestum, et Dictys, lib. v. pag. 137. ad Abydum collocat. Vid. et Strabo, lib. xiii. p. 812; Steph. Byz. h. v. Nempe Hecuba ob animi acerbitatem quandam et rabiem in canem transiisse tradita est, et sepulcrum ejus dictum Cynossema; Cicero, Tusc. iii. 26; Dictys d. l. A Græcis eam esse lapidatam narrat Schol. Euripidis ad Hec. ver. 1257. Alii aliter; vide Hygini fab. 111; Servium ad Virg. Æn. iii. 6. Ille: *in Hellespontum mare se præcipitavit, et canis dicitur facta esse, unde et Cynneum est appellatum*. Confer et Quintum Calabr. xiv. 345 sqq. *Jovis conjux*, quæ stabat a partibus Cræcorum,

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Si tamen aspicias, quantum tibi femina præstem,
 Tum cum luce nova, noctis confinia servo;
 Præmiadanda putes: sed non ea cura, neque hic est
 Nunc status Auroræ, meritos ut poscat honores:
 Memnonis orba mei venio; qui fortia frustra 595
 Pro patruo tulit arma suo, primisque sub annis
 Occidit a forti, sic vos voluistis, Achille.
 Da, precor, huic aliquem, solatia mortis, honorem,
 Summe Deum rector, maternaque vulnera leni.”
 Jupiter annuerat; quum Memnonis arduus alto 600
 Corruit igne rogos, nigrique volumina fumi
 Infecere diem; veluti quum flumina natas
 Exhalant nebulas, nec sol admittitur infra.
 Atra favilla volat, glomerataque corpus in unum
 Densatur, faciemque capit, sumitque calorem, 605
 Atque animam ex igni: levitas sua præbuit alas.
 Et primo similis volucris, mox vera volucris
 Insonuit pennis: pariter sonuere sorores

591. *Si tamen aspicias*, consideres, quantum tibi femina præstem, quantum tibi prusim quamvis femina sim. Luce nova, ex oriente. *Confinia* lucis et noctis amat Noster de crepusculo et Aurora; iv. 401; vii. 706. *Servo*, teneo.

594. *Status* conditio, fortuna. *Pro patruo*; nam Tithonus, pater Memnonis, frater erat Priami: inde Aurora iisdem faverat armis, ver. 576. *Primis sub annis*, vide ad xii. 183. *Occidit a forti*, vide ad v. 192. *Sic vos voluistis*, ut sic visum Superis, sollennis formula solatii in rebus duris.

601. *Volvi fumum* dixerat Virgil. *Æn.* iii. 206: hinc eleganter *volumina* ei tribuuntur: etiam *undare* suavi metaphora dicitur *Æneid.* ii. 609. *Natas exhalant*, exhalant sic, ut nascantur, exhalant nascendas, ex usitata

poetarum loquendi ratione, quam illustravimus ad i. 32. et alibi. Frustra igitur hic se torquet Burmannus qui suadet *latas*. *Nec sol admittitur infra*, solis radii non admittuntur in terram; conf. i. 603.

604. *Glomerataque—Densatur*, ut ix. 222. *spissa glomerari grandine corpus*. *Calor*, vis vitalis; hinc cum *anima* conjungitur. Propter motum celerem, quidam philosophi *animam igneæ* esse naturæ dixerunt. *Levitas sua*, leves particule favillæ præbuerunt materiam alarum. *Plumæ* et *alæ* sollenni epitheto *leves* dicuntur. *Vera volucris*, confer ad x. 250. *Insonare* de clangore alarum; etiam v. 294. *pennis sonuere per auras*. Satis fuisset, *eadem origo*; sed addidit *natalis*, quia *natalis* dies, *natale solum* dicitur.

Innumeræ, quibus est eadem natalis origo ;
 Terque rogam lustrant : et consonus exit in auras
 Ter clangor : quarto seducunt castra volatu. 611
 Tum duo diversa populi de parte feroces
 Bella gerunt, rostrisque et aduncis unguibus iras
 Exercent, alasque adversaque pectora lassant :
 Inferiæque cadunt cineri cognata sepulto 615
 Corpora ; seque viro forti meminere creatas.
 Præpetibus subitis nomen facit auctor ; ab illo
 Memnonides dictæ, quum sol duodena peregit
 Signa, parentali perituræ Marte rebellant.
 Ergo aliis latrâsse Dymantida flebile visum : 620

610. *Consonus*, quia conjunctim sonant. Ciofano male placet ex uno *et ter sonus*. Exit in auras, fit in aere. *Seducunt castra* bene pro, discedunt, in diversa loca volant ; bella enim gerunt. *Populus*, ut *gens* et apud Græcos ἔθνος, sæpe de animantibus. *Diversa de parte*, partibus factis. *Iras exercent* ; vide ad xii. 581.

615. *Inferiæque cadunt*, etc.] Plinius, x. 26 : “ Auctores sunt, omnibus annis advolare Ilium ex Æthiopia aves, et configere ad Memnonis tumulum, quas ob id Memnonidas vocant. Hoc idem quinto quoque anno facere eas in Æthiopia circa regiam Memnonis, exploratum sibi Cremutius tradit.” Confer Ælianum, Nat. An. v. 1. Hellespontii tradebant, eas quotannis ad Memnonis sepulcrum advolantes humum everrere, eamque aqua pennis collecta aspergere ; Pausanias, x. p. 875. Græcis illæ aves, momente Burmanno, dictæ sunt ἀντίψυχαι, quia pro anima Memnonis suam perdunt. Apud Q. Calabrum, ii. ver. 550 sqq. venti auferunt Memnonis corpus, et e guttis decidentibus oritur fluvius Paphlagonius, qui, quoties

funesta Memnonis dies illucescit, sanguinolentus labitur. Corpus a ventis deponitur in Æsepi ripa, ibique a Nymphis extruitur monumentum. Milites Memnonis, dum lugent ducem, ab Aurora mutantur in aves, quæ, partibus factis, quotannis pugnant ad monumentum illud, donec aut altera alteram conficiat, aut ambæ pereant. Parentali Marte, pugna, qua parentatur, h. e. inferiæ fiunt in honorem Memnonis ; Amor. i. xiii. 3. sic Memnonis umbris Annua sollenni cæde parentet avis.

620. Ergo—visum.] Hic versus deest in multis. *Dymantida*, Hecubam, Dymantis filiam Homero ; Euripidi, Cissei regis Thraciæ ; vide et Apollodorum, III. xii. 5. *Rorat in orbe* : Servius ad Virg. Æn. i. 493. de Memnone, *cujus mortem mater Aurora hodieque matutino rore fieri dicitur*. Ros matutinus, cujus guttas in herbis et floribus videmus, poetica phantasia sunt lacrimæ Auroræ : ideo autem toto orbe sparguntur, quoniam et ipsa Aurora amplitudine sua, totum orbem, arcticum puta, complectitur.

Luctibus est Aurora suis intenta, piasque
Nunc quoque dat lacrimas, et toto rorat in orbe.

IV. Nec tamen eversam Trojæ cum mœnibus esse
Spem quoque fata sinunt: sacra, et sacra altera
patrem, 624

Fert humeris venerabile onus Cythereius heros.
De tantis opibus prædam pius eligit illam,
Ascaniumque suum; profugaque per æquora classe
Fertur ab Antandro; scelerataque limina Thracum,
Et Polydoreo manantem sanguine terram
Linqvit: et utilibus ventis æstuque secundo 630
Intrat Apollineam, sociis comitantibus, urbem.

623—704. *Anius Æneam*, qui relieta Thracia in insulam Delum venerat, excipit: illius filiæ in columbas mutatæ erant: Æneam cratere donat, in quo Orionis filiæ expressæ; auctores vide ad ver. 631. laudatos. *Nec tamen eversam*, etc. Fatale erat, Deos Trojanorum patrios Italiæ inferre, ibique Lavinium coudere, unde Roma oriunda. *Sacra*, simulacra deorum patriorum lignea: docte de iis disputat Heyn. Exc. ix. ad Virgil. Æn. ii. Præclare additum, *sacra altera*, ob pietatem, quam parentibus debemus. Et ita etiam Fast. i. 527. et iv. 38. Hectoris umbra ad Æneam: *Sacra suosque tibi commendat Troja Penates: Hos cape fatorum comites: his mœnia quære Magna, pererrato statues quæ denique ponto*; Virg. Æn. ii. 293. Pius ergo ille in Deos, *patrem* et filium, *Ascanium*, qui et Iulus dictus; is dextræ se implicuit patris. *Eligit* servandum mihi videtur: capto enim Ilio, Græci per præconem denuntiârunt, ut singuli ex civibus quod vellent unum aliquod secum auferrent. Æneas Deos elegit, et, teste Æliano, Var. hist. iii. 22. Græci pietate viri moti permiserunt, ut unum aliquid insuper ex suis tol-

leret: ille patrem senio confectum humeris sublatum portavit.

628. *Fertur ab Antandro*; ad Idam montem multi Trojani congregati sunt, quibuscum Æneas *Antandrum* petiit, inque hujus urbis portu classem fecit: ex eo portu solvit, vel autumno ejusdem anni, quo Troja capta, ut vult Dionysius Halic. i. 63; vel æstate sequentis, secundum Virgilium; vide omnino Heynii Exc. i. et ii. ad Æneid. lib. iii. de Æneæ erroribus et de annis illorum errorum. Primum ad ostia Hebræi appulit, ibique urbem Æneam condidit: cognita Polymestoris perfidia, inde digressus est; Virg. Æn. iii. 13 sqq. quem Noster omni h. l. sequitur. *Antandrus* autem tempore belli Trojanæ nondum condita fuisse videtur: vide Woodii Addit. ad librum de Homeri ingenio, pag. 98. *Limina*, sedes. *Manantem* hyperbolice. *Æstus*, ventus, ut ver. 728. *remisque æstuque secundo*; et Æn. x. 687. *fluctuque æstuque secundo*.

631. *Intrat Apollineam urbem*; venit in insulam Delum, Apollinis oraculo insignem: his lucem pete ex Æn. iii. 79; *egressi veneramur Apollinis urbem: Rex Anius, rex idem homi-*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Concutiens, et tristis ait : “ Non falleris, heros
 Maxime ; natorum vidisti quinque parentem ; [sat!
 Quem nunc, tanta homines rerum inconstantia ver-
 Pæne vides orbem : quid enim mihi filius absens
 Auxilii ? quem dicta suo de nomine tellus [tem.
 Andros habet, pro patre locumque et regna tenen-
 Delius augurium dedit huic ; dedit altera Liber 650
 Feminææ sorti voto majora fideque
 Munera : nam tactu natarum cuncta mearum,
 In segetem, laticemque meri, baccamque Minervæ
 Transformabantur ; divesque erat usus in illis.
 Hoc ubi cognovit, Trojæ populator, Atrides ; 655
 Ne non ex aliqua vestram sensisse procellam
 Nos quoque parte putes ; armorum viribus usus,
 Abstrahit invitas gremio genitoris ; alantque
 Imperat Argolicam cœlesti munere classem.
 Effugiunt quo quæque potest : Eubœa duabus, 660
 Et totidem natis Andros fraterna petita est.
 Miles adest ; et, nî dedantur, bella minatur.
 Victa metu pietas consortia pectora pœnæ

646. *Inconstantiarerum* ; item cura, spes, pavor, *versare* homines dicuntur, quanquam multis locis librarii ei substituerunt *veiare*, quod notius est, atque interpretationi alterius inservit : vide Bentleium ad Horat. Ep. II. ii. 90.

649. *Pro patre*, relicto patre, *locum et regna*, loci, insulæ illius regnum tenebat ; vi. 677. *Sceptra loci, rerumque moderamen*. Hoc loco numeros satis evincere nihil Nasonianum esse censet Heinsius ; suadet ergo *locos et regna*, vel *loci jam regna aut sceptra*. *Augurium*, vis divinandi. *Altera*, alia. *Sorti*, sexui, et vi. 680 ; ix. 676 : vulgo, et in Regiis nostris,

legitur stirpi. Ab hoc munere illæ dictæ sunt *Ænotropæ* ; vide Tzetz. ad Lycophr. Cass. ver. 570 ; H. Stephanum in voce “*Ἀνδρος*”, ubi et de conditore Andri docte agitur. *Dives erat usus in illis*, maximum emolumentum, magnæ divitiæ mihi inde redibant.

656. *Procella*, ut *tempesta*, de calamitatibus et turbis bellicis.

663. *Consortia pectora*, consortes, ut supra *cognata pectora* pro, cognatus : *consortes* autem sunt sorores, ut *consors sanguis*, fraternus, viii. 445 : vide ad xi. 348. *Dedit nunc est a dedo*. Mox perquam humaniter additum, *Non hic Æneas*, etc. *Durâstis*, restitistis.

Dedit : et ut timido possis ignoscere fratri,
 Non hic Æneas ; non, qui defenderet Andron, 665
 Hector erat, per quos decimum durâstis in annum
 Jamque parabantur captivis vincla lacertis :
 Illæ tollentes etiamnum libera cœlo
 Brachia, ‘Bacche pater, fer opem,’ dixere : tulitque
 Muneris auctor opem : si miro perdere more 670
 Ferre vocatur opem : nec qua ratione figuram
 Perdiderint, potui scire, aut nunc dicere possim.
 Summa mali nota est ; pennas sumpsere, tuæque
 Conjugis in volucrem, niveas abiere columbas.”

Talibus atque aliis postquam convivia dictis 675
 Implêrunt, mensa somnum petiere remota :
 Cumque die surgunt, adeuntque oracula Phœbi ;
 Qui petere antiquam matrem, cognataque jussit
 Litora : prosequitur rex, et dat munus ituris ;

673. *Summa mali nota est* pro vulgari, ad summam, aves factæ sunt, ut notum est : *summa rei*, id quo tota res redit. *In volucrem*, in volucres, ut v. 298. *ales erant*.

675. *Convivia dictis implêrunt*, multis variisque, ut fit, confabulationibus institutis convivium transegerunt. *Mensa remota*, vide ad ix. 92. *Cum die*, eodem tempore, quo dies illucescebat ; vide Cortium ad Sallust. Jugurth. lxviii. 2. *Adeunt oracula*, more eorum, qui novas terras quærunt ; vide ad iii. 8. *Antiquam matrem*, terram unde prisci gentis Trojanæ auctores originem ducebant, nempe Italiam, unde Dardanus venerat ; Virg. d. l. ver. 94. “ quæ vos a stirpe parentum Prima tulit tellus, eadem vos ubere læto Accipiet reduces : antiquam exquirite matrem.” Hinc Noster ex ingenii sui abundantia addidit *cognata litora*.

679. *Prosequitur discedentes*, ho-

noris causa eos comitatur et deducit. *Sceptrum* forte cum significatione futuri imperii, quanquam sceptrum omnino insigne hominum honore aut genere conspicuorum. In muneribus heroum crater plerumque esse solebat, isque *cælatus*. Additur fere singulis locis, quis eum elaboraverit, et per quas manus ad novissimum dominum pervenerit ; confer Homer. Od. O. 115 sqq ; Virgilium, Æn. v. 535 sqq. quem Noster imitatus est : “ Ipsius Anchisæ longævi hoc munus habebis, Cratera impressum signis ; quem Thracius olim Anchisæ genitori in magno munere Cisseus Ferre sui dederat monumentum et pignus amoris.” *Alcon*, faber argentarius, inclytus fortasse priscis temporibus ab arte sua. *Lydius Alcon* vocatur a Lactantio in Argum. Sed h. l. pro *Myleus* MSS. prope omnes *Nileus*, unde Heinsius conjicit *Nileos*, Nilei filius. Si *Myleus* servare velit lector, interpretetur non

Anchisæ sceptrum; chlamydem, pharetramque
 nepoti, 680
 Cratera Æneæ; quem quondam miserat illi
 Hospes ab Aoniis Therses Ismenius oris.
 Miserat hunc illi Therses; fabricaverat Alcon
 Myleus, et longo cælaverat argumento.
 Urbs erat; et septem posses ostendere portas: 685
 Hæ pro nomine erant; et quæ foret illa, docebant.
 Ante urbem exequiæ, tumulique, ignesque, rogi-
 Effusæque comas, et apertæ pectora matres [que,
 Significant luctum: Nymphæ quoque fiere videntur,
 Siccatosque queri fontes: sine frondibus arbos 690
 Nuda riget: rodunt arentia saxa capellæ.
 Ecce facit mediis natas Orione Thebis,

Mylei filium, sed a patria sic cognominatum, id est Siculum: Mylæ enim oppidum est Siciliæ; ad distinctionem ab illo Cretensi, cujus meminit Virgilius, Eelog. v. Duo autem fuerunt Alcones; hic faber argentarius, alter Cretensis, arte sagittandi insignis. LEM. *Argumentum*, historia in cratere expressa, *longum*, cujus multæ partes, multi actus. In operibus artis, v. c. foribus, clypeis, poculis, pepelis etiam fabulæ plerumque expressæ erant, quibus enarrandis placent sibi poetæ: confer ii. 5 sqq; vi. 69 sqq; Virgilium, Æn. viii. 625; Moschum, Id. ii. 37 sqq.

685. Ostendere, nempe alteri simul contemplanti, maluit pro, videre, perspicere. *Septem—docebant*; illæ portæ docebant, illam urbem esse Thebas, septem portis nobiles, Θήβη Ἑπτάπυλος. Thebas illo tempore siccitas et pestis premebant; quas calamitates quomodo artifex expresserit, in sequentibus ostenditur. *Ignesque rogi-que* per hendiadyn, rogi ardentis. *Flere videntur*; x. 250. de Pygmalio-

nis statua, *quam vivere credas*. *Riget*; vide ad xi. 150. Pro *rodunt* vulgo (et in codice Regio A.) legitur *lambunt*; sed rodere saxa egregie de capellis sparsas in saxis et brevissimas herbas carpentibus.

692. *Orion* Thebanus duas habebat filias, Metiocham et Menippam: quum aliquando pestis sæviret per Bœotiam, et responsum esset, Deorum iram placari non posse, nisi duæ immolarentur virgines, cæteris recusantibus, hæ pro salute patriæ se obtulerunt; confer Anton. Liberalem, cap. 25. *Fueit* ab artifice translatum ad ipsum opus, quod exhibet argumentum. *Non femineum*; supra, ver. 451. *plus quam femina*. *Fortia vulnera*, quæ quis forti animo patitur: quia in Florentino *per inertia vulnera* reperit Heinsius, coniecit *per Martia*, ut ad originem Thebarum a Marte respiciat. *Pulchra funera*, pompa funeralis frequens, adeoque gloriosa mortuo: sic *pulchra mors, pulchra vulnera*, etc. *Celebri in parte*; illustribus hominibus illustri loco sepultura apud Græcos et Roma-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Ducere principium, Creten tenuere, locique
 Ferre diu nequiere Jovem: centumque relictis
 Urbibus, Ausonios optant contingere portus. 708
 Sævit hiems, jactatque viros: Strophadumque
 Portubus infidis exterruit ales Aello. [receptos
 Et jam Dulichios portus, Ithacamque, Samenque,
 Neritiasque domos, regnum fallacis Ulixei,
 Præter erant vecti: certatam lite Deorum 713
 Ambraciam, versique vident sub imagine saxum
 Judicis, Actiaco quæ nunc ab Apolline nota est,
 Vocalemque sua terram Dodonida quercu,

loci ferre diu nequiere Jovem, nempe quum unum atque alterum annum hic transegissent, aeris gravitas, lues corporibus infesta, et siccitas agrorum relinquere illa loca eos coegit; Virg. *Æn.* iii. ver. 102—133. Pro *Jovem* olim legebatur *luem*; sed *Jupiter* sæpe pro aere, h. l. cum dilectu, quia Creta solum natale Jovis. Quum iterum oraculum consulissent, non Cretam, sed *Ausoniam* scil. Italiam petere jussi sunt; Virgil. ver. 137—191. *Centum urbes*; ix. 665. *Sævit hiems*, quia procellosum mare in his plagis esse solet; vide Heyn. ad Virg. ver. 192. *Strophades*, duæ insulæ in mari Ionio, occidentali Peloponnesi litori obversæ. Huc ex domo Phinei expulsæ erant a Zeta et Calai Harpyiæ, in quibus una *Aello*; vide ad vii. 3; Virg. ver. 209 sqq. Dictæ fuerunt *Strophades* ἀπὸ τῆς στροφῆς, hoc est a conversione Zetæ et Calais; nam illuc usque Harpyias persecuti retro rediere. *Exterruit* horrifico alarum clangore, dira voce, tetro odore, dapibus partim direptis, partim immundo contactu fœdatis, tristisque oraculo edito. Juxta *Samen* est *Dulichium*. *Neritos*, Ithacæ mons: sed *Noster* diversam facit ab Ithaca insulam, secutus Virg. ver. 270 sqq: “ Jam medio apparet fluctu

nemorosa Zacynthos, Dulichiumque, Sameque et Neritos ardua saxis. Effugimus scopulos Ithacæ, Laertia regna, Et terram altricem sævi execramur Ulixi.”

713. *Certatam*—*nota est*; ad Actium appulerunt, sinus Ambracii promontorium. Inde in urbem *Ambraciam* venerunt, in qua regnabat Ambrax, Herculis nepos; Dionys. Halic. i. 51. De ea olim *certaverant* Apollo, Diana et Hercules. Cragaleus, *judex* (nonnulli *Indicis*; Passerat. ad Propertium, iii. 10. legit *Vindicis*) electus a Diis, quum *Ambraciam* asservisset Herculi, ab Apolline in *saxum* versus est; Anton. Lib. cap. 4. Ibi etiam nobile templum *Apollinis Actiaci*; Strabo, lib. x. p. 451. *Apollinem Actiacum* dictum puto ex eo, quod in navali prælio, quo devicit Augustus Antonium et Cleopatram, auxilium Augusto tulisse credebatur; et meam sententiam probant verba *nunc ab Apolline nota est*. LEM.

716. *Vocalemque*—*Dodonida*, etc.] Nunc male deserit ducem suum: apud Virgilium, ver. 291 sq. relicto Ambracio sinu, prætervehuntur *Phæaciam* s. Corcyram, tum litora Epiri legunt, portum Chaonium intrant et Buthrotum adeunt; sed apud Nostrum prius

Chaoniosque sinus, ubi nati rege Molosso
Irrita subjectis fugere incendia pennis.

Proxima Phæacum felicibus obsita pomis
Rura petunt: Epiros ab his, regnataque vati 720
Buthrotos Phrygio, simulataque Troja tenentur.
Inde futurorum certi, quæ cuncta fideli
Priamides Helenus monitu prædixerat, intrant
Sicaniam: tribus hæc excurrit in æquora linguis;
E quibus imbriferos obversa Pachynos ad Austros:
Mollibus expositum Zephyris Lilybæon: at Arcton
Æquoris expertem spectat, Boreanque Peloros.

conspiciunt *Dodonam*, quod fieri non potuit; Dodona enim in septemtrionali Epiri parte sita fuit. Secundum Dionys. Halic. i. 51. Æneas, relicta classe apud Buthrotum, cum lectissimis viris, duorum dierum itinere per terram confecto, Dodonam pervenit, Jovis oraculum consulturus. Ea olim a *Chaonibus* habitata postea *Molossis* paruit; Eustathius ad Homerum, Od. Ξ . p. 544. Ibi nobile quercetum, cujus quercus voce humana locutæ esse atque oracula edidisse traduntur, unde *προσήγοροι* et *μαντικάι δρύες* dictæ sunt. *Molossorum* rex Munchus tres habuit filios et unam filiam, qui, quum latrones ignem injecissent domibus, a Jove in aves mutati sunt; Anton. Liberalis, cap. 14.

719. *Felicibus obsita pomis.*] Respicit ad Alcinoi hortos, qui per totum annum abundabant omnis generis fructibus: Homer. Od. H. 112 sq. *Buthrotos*, aut Buthrotum, ad portum Pelodem. Hic regnabat *vates Phrygius*, Helenus, Priami filius, (cf. ver. 320.) qui Pyrrhi et conjuge et regno potitus, pristinae patriæ nomina ad novas sedes transtulerat, more eorum, qui colonias deducebant in alias oras: hinc *simulata Troja*, assimilata priori

Trojæ. Virgilius, ver. 349: “Procedo, et parvam Trojam simulataque magnis Pergama, et arentem Xanthi cognomine rivum Agnosco;” et ver. 302. *falsus Simois* eodem sensu. Apud Dionys. d. l. Æneas cum sociis Dodonam profectus, in Helenum incidit; sed Virgilius, unde Noster pendet, ad Buthrotum illum occursum transtulit.

722. *Inde futurorum certi*: quum orientalis Italiæ pars jam prope in conspectu esset Trojanorum, ab Heleno *monentur*, ad occidentales oras se a fatiis duci; itaque antea Siciliam adeundam esse. Simul ab eo docentur, quæ loca transeunda aut prætereunda, quid petendum quidque vitandum, et in quo loco considendum sit; Virgil. ver. 374—462.

724. *Lingua* frequenter de promontorio; vide Heinsium: sic et fluviis *labia*, montibus *supercilia*, mari *brachia* tribuuntur; vide Gataker. Miscel. pag. 364. Verba in hac re sollennia *excurrere* et *procurrere*, unde promontoria ipsa *procursus* vocantur. De Siciliae promontoriis confer v. 350. *Arcton æquoris expertem*; conf. ver. 293. *Peloros* dietus est a Peloro, classis Hannibalis gubernatore, ibi sepulto.

Hac subeunt Teucrici; remisque æstuque secundo,
 Sub noctem potitur Zanclæa classis arena. 729
 Scylla latus dextrum, lævum irrequieta Charybdis
 Infestant: vorat hæc raptas, revomitque carinas:
 Illa feris atram canibus succingitur alvum,
 Virginis ora gerens: et, si non omnia vates
 Ficta reliquerunt, aliquo quoque tempore virgo.
 Hanc multi petiere proci; quibus illa repulsis 735
 Ad pelagi Nymphas, pelagi gratissima Nymphis,
 Ibat, et elusos juvenum narrabat amores.
 Quam, dum pectendos præbet Galatea capillos,
 Talibus alloquitur, repetens suspiria, dictis:
 Te tamen, o virgo, genus haud immite virorum
 Expetit: utque facis, potes his impune negare.

729. Potitur *arena*, ut xi. 55. et apud Virgilium, *Æn.* i. 172. *Zanclæ*, postea Messana, dicta a forma falcata, quam habet promontorium portum illius urbis includens.

730. *Scylla*—*Charybdis*; duæ fuerunt Scyllæ a poetis decantatæ: quarum altera, Nisi filia, in avem fuit commutata; de hac in libro vii. agitur; altera Phoci filia in monstrum, quod in freto Siculo navigantibus insidiatur. Charybdis vetula fuit furacissima, quæ quum Herculi boves furata esset, ab illo in fretum projecta, in monstrum marinum fuit conversa, quod adhuc pristinam retinet rapiendi naturam: nam illac transeuntes naves ad se rapit, devoratque ac revomit. *Charybdis* Nostro *irrequieta*, et Virgilio *implacata*, quod et h. l. unus Medic. agnoscit, et Heinsius ex *impacata* ortum temere putabat. *Vorat*, etc. Virgilius, *ibid.* “Imo barathri ter gurgite vastos Sorbet in abruptum fluctus, rursusque sub auras Erigit alternos, et sidera verberat unda.” Copiosius *Scyllam* describit; vide ad xiv. 60.

Aliquo quoque parum placet auribus. *Virginis* hujus mutationem habet lib. xiv. init. Mater ejus mox, ver. 749. memoratur.

740. *Te tamen*, ut ix. 326. *Haud immite*, quia mox, ver. 759. Polyphemus *immitis* vocatur. *Negare* apud Nostrum sæpe absolute: negare consuetudinem, concubitum; vide Burmann. *Cui pater est*, quanquam mihi antiquissimus Deus marinus pater est. *Turba sororum*, nempe quinquaginta, ut admonitum ad ii. 11: nomina earum Hygin. in præfatione habet, in quibus et *Galatea*. Quum fugam *per fluctus*, tamquam rem periculosissimam, commemorat, non meminit, Galateam esse Nympham pelagi: neque vero arbitror, Ovidium ita scripsisse; namque MSS. omnes (et Regii ambo) habent *per luctus*, præter unum Basileens. qui *fluctus* habet pro diversa lectione, unde recepit Heinsius. *Per luctus effugere* posset accipi, ut Liv. i. 5. *per lusum atque lasciviam currere*. Heinsius malebat *loquenti*. Hujus varietatis exempla jam plura vidimus.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Par utrumque fuit. Proh! quanta potentia régni
 Est, Venus alma, tui! nempe ille immitis, et ipsis
 Horrendus silvis, et visus ab hospite nullo 760
 Impune, et magni cum Dîs contemptor Olympi,
 Quid sit amor sentit: nostrique cupidine captus
 Uritur; oblitus pecorum, antrorumque suorum.
 Jamque tibi formæ, jamque est tibi cura placendi;
 Jam rigidos pectis rastris, Polypheme, capillos;
 Jam libet hirsutam tibi falce recidere barbam, 766
 Et spectare feros in aqua, et componere vultus.
 Cædis amor, feritasque, sitisque immensa cruoris
 Cessant; et tutæ veniuntque abeuntque carinæ.
 Telemus interea Siculam delatus ad Ætnen, 770

758. Proh! quanta, etc.] Exemplo insigni epiphonema hoc verissimum illustratur. Nempe nunc est cum admiratione rationem reddentis. Impune sæpe est, sine damno aut periculo, h. l. cujus visceribus non vesceretur; conf. Virgilius, vers. 619. et 658. Magni cum Dîs cont. Olympi; Cantabr. et unus Heinsii magnis, quod non temere repudiandum judicat Burmannus, quia magni proprie dicantur Dii, quibus Olympum habitare datum sit. Polyphemus Ulyssi apud Homer. ver. 273: Νήπιος εἷς—ὃς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν, ἢ ἀλέασθαι. Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν, Οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροι εἰμέν. Conf. Euripides, Cycl. 319 sqq. et infra, ver. 857.

763. Oblitus pecorum, etc.] Amor nascens duplici fere se modo prodit: neglecto priore studio, et cura placendi; cf. x. 529. sqq. Cyclopes non domos habebant, sed antra, Euripides, ver. 118. pecoribusque habendis operam dabant, Homer. ver. 210 sqq. Rastris, falce. Hæc instrumenta Ovidius fero giganti convenire putat. Pro jam libet duo habent placet: libet

declarat eum animi habitum, quum, consuetudine priore relicta, aliquid facimus antea non soliti. Aqua pro speculo utebantur veteres. Componere vultus, eos fingere ad hilaritatem; confer iv. 318.

770. Telemus interea, etc.] Hæc ex Homero, ver. 508. commode huc translata. Ibi Polyphemus jam privatus oculo reminiscitur hujus vaticinii. Siculum—Ætnen. Multi Siculum, quod non temere rejiciendum judicat Burmannus, quum montium nomina sæpe masculino genere ponantur. Quod ad Siculam pro Siculum vide ad v. 442. et infra ver. 868. Ad Ætnen Cyclopes collocant etiam Euripides, Virgilius et Tibullus, IV. i. 56; unde II. ex Ponto, ii. 115. Ætnæus Polyphemus; ad Drepanum et Erycem alii Quem nulla fefellerat ales, augur, vates longe certissimus. Homerus: Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνη ἐκέκαστο· inde sua habet Hyginus, fab. 125. Altera, alia, jam rapuit, quia puellæ ocellos eorum, a quibus amantur, rapere dicuntur; II. Amor. xix. 19. Tu quoque, quæ nostros rapuisti ocellos.

Telemus Eurymides, quem nulla fefellerat ales,
 Terribilem Polyphemon adit; “Lumenque, quod
 unum 772
 Fronte geris media, rapiet tibi,” dixit, “Ulixes.”
 Risit, et, “O vatum stolidissime, falleris,” inquit:
 “Altera jam rapuit.” Sic frustra vera monentem
 Spernit; et aut gradiens ingenti litora passu 776
 Degravat; aut fessus sub opaca revertitur antra.
 Prominet in pontum cuneatus acumine longo
 Collis: utrumque latus circumfluit æquoris unda;
 Huc ferus ascendit Cyclops, mediusque resedit:
 Lanigeræ pecudes, nullo ducente, secutæ. 781
 Cui postquam pinus, baculi quæ præbuit usum,
 Ante pedes posita est, antennis apta ferendis;
 Sumptaque arundinibus compacta est fistula cen-
 Senserunt toti pastoria sibila montes; [tum;
 Senserunt undæ: latifans ego rupe, meique 786
 Acidis in gremio residens, procul auribus hausi
 Talia dicta meis, auditaque mente notavi:

776. *Gradiens ingenti passu* Homeric. *μακρὰ βιβασθών*; apud Virgilium, ver. 656. Polyphemos *vasta se mole movens*: illam vastam molem exprimit verbis *degravat litora*. *Sub cum* accusat. *pro in*.

778. *Prominet in pontum, etc.*] Sump- tum hoc ex Theocrito, ver. 14 sqq; sed Noster, more suo, diligentius sive ex rei veritate, sive ex ingenio, illam rupem descripsit. *Cuneatus acumine*, cujus acumen cunei formam habebat. *Medius*, in medio, ut x. 144. *Nulla ducente*; Theocrit. *αὐταὶ ἀπῆνθον*.

782. *Pinum* habet e Virgilio, ver. 659: *Trunca manum pinus regit et vestigia firmat*; nam Homerus, ver. 319. ei dat *μέγα ῥόπαλον ἐλαῖνον*.

Sed sqq. *antennis apta ferendis* ex Homero, ver. 322. “*Ὅσσον θ’ ἰστὸν νηὸς ἑικοσόροιο*. *Fistulam* ipse Ovidius accommodavit ejus moli; vide ad i. 710. Ad citharam carmina, quibus amori mederetur, canebat apud Philoxenum: vide Schol. Aristophanis ad Plut. 290. *Fistulæ sibila* tribuuntur; vid. Heins. nisi putas, sonum inconditum nunc hac voce indicari. Apud Homer. 315. greges ducit *πολλῆ ῥοίζω*, magno sibilo, haud dubie vocis. *Pastoria* Heinsius explicat, rudia: malim dictum pro, pastoris, id est, ejus; vide ad ver. 533. *Senserunt*, audiverunt. *Rupe*, scil. sub. *Mente aut pectore*, *notamus* dicta maxime memorabilia; quæ memoria tenere cupimus

“ Candidior nivei folio, Galatea, ligustri ;
 Floridior pratriſ; longa procerior alno ; 790
 Splendidior vitro ; tenero lascivior hædo ;
 Lævior aſſiduo detritis æquore conchis ;
 Solibus hibernis, æſtiva gratior umbra ;
 Nobilior pomis ; platano conſpectior alta ;
 Lucidior glacie ; matura dulcior uva ; 795
 Mollior et cycni plumis, et lacte coacto ;
 Et, ſi non fugias, riguo formoſior horto.
 Sævior indomitis eadem Galatea juvencis ;
 Durior annosa quercu ; fallacior undis ;

789. *Candidior nivei*, etc.] In carmine hoc paſtoritio Noster pendet a Theocrito, Id. xi; ſed in principio inſigne ruruſ habemus inepte laſcivientis ingenii exemplum. Breviter et præclare Theocriteuſ Polyphemuſ: Ὡ λευκὰ Γαλάτεια, τί τὸν φιλέοντ' ἀποβάλλῃ; Δευκοτέρα πακτᾶς ποτιδεῖν, ἀπαλωτέρα δ' ἀρνός, Μόσχῳ γαυροτέρα, φιαρωτέρα ὄμφακοſ ὤμᾶſ —φεύγειſ δ', ὡſπερ ὄιſ πολιδὸν λύκον ἀθρήſαſα. Sed quid inde Noster? cum latis ad naſeam uſque ſimilitudinibus, Galateæ virtuteſ et vitia narrat. *Liguſtrum* Italiæ floſ candiduſ: qualis fuerit, non conſtat; vide Martin. ad Virg. Ecl. ii. 18. Putant eſſe noſtrum *Reinweide*. Videtur autem poeta ad Galateæ nomen alludere, quod a candore lactiſ illi inditum fuiſſe innuit Heſioduſ, qui ait Galateam candidaſ comas et faciem læti ſimilem habuiſſe. Folio, flore ipſo liguſtri. Floriduſ de juvenili vigore et viriditate. Viriditaſ autem et pratiſ convenit. *Lasciva* puella bono ſenſu, hilaris, jocosa. Atque etiam hædi et vituli *lasciviuſ*, quum petulanteſ et lætoſ motuſ dant; vii. 321. *Aſſiduo æquore*, aſſiduo motu æquoriſ. *Nobilior*, generoſior, præſtantior: *nobilior*

pomis, quia priſciſ temporibuſ divitiæ maximæ in pomis. *Conſpectior*, pulchrior, ut iv. 295. et alib. *Platanuſ*, pulchra arbor et Romanis gratiſſima; Pliniuſ, xii. 1. *Matura*—*coacto*; vide locum Theocriti ſupra aſcriptum. *Riguuſ hortuſ* etiam viii. 646. In tali horto omnia lætiuſ proveniunt.

799. *Fallax*, quæ, quum eam prehendit, continuo e manibuſ effluit: *fallax* puella, quam loco deſtinato non reperit, fruſtraque expectat; iv. 128. *Lenta* puella, difficiliſ, quæ non movetur precibuſ lacrimisve amantiſ, ut et *lentum pectus*, quod non facile movetur: ſed longe alio ſenſu, ut notum, *lenta virga*. *Albarum vitium* meminit etiam Palladiuſ, lib. i. cap. 35: ſed propter τὸ *lentior* malim cum aliis *altis*. Mox ver. 813. *longiſ in vitibuſ*; Phædruſ, iv. fab. 2. *alta in vinea*. *Alta vitis* erit maritata ulmo *altæ*; Trist. V. iii. 35. *altam degravet ulmuſ Vitiſ*. *Laudato pavone*; alibi *Laudataſ oſtentat aviſ Junonia pennas*, et ſpectata ſuperbit. *Acriſ* et *flamma* sæviens, et puella iracunda, torquens amantiſ; *acria* enim quæcunque urunt, pungunt, ſtimulant. *Aſpera*, difficiliſ, moroſa; apud Horatium, i. Od. 33. *aſpera Pholoe*; Tibulluſ, I. ix. 20. *aſ-*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Prunaque, non solum nigro liventia succo,
 Verum etiam generosa, novasque imitantia ceras.
 Nec tibi castaneæ, me conjuge, nec tibi deerunt
 Arborei fetus; omnis tibi serviet arbos. [errant,
 Hoc pecus omne meum est; multæ quoque vallibus
 Multas silvâ tegit; multæ stabulantur in antris : 822
 Nec, si forte roges, possim tibi dicere, quot sint.
 Pauperis est numerare pecus : de laudibus harum
 Nil mihi credideris : præsens potes ipsa videre, 825
 Ut vix sustineant distentum cruribus uber.
 Sunt, fetura minor, tepidis in ovilibus agni ;
 Sunt quoque, par ætas, aliis in ovilibus hædi.
 Lac mihi semper adest niveum : pars inde bibenda
 Servatur; partem liquefacta coagula durant. 830
 Nec tibi deliciæ faciles, vulgataque tantum

817. *Liventia*, nigricantia; Horat. II. Od. v. 11. *lividos racemos*. Sed his *generosiora*, præstantiora, quæ colore flavo aut candicante *novas imitantur ceras*, et Virgilio, Ecl. ii. 53. *cerea pruna* dicuntur; Plinius, xv. 13. de prunis: *Sunt et nigra ac laudatiora cerina atque purpurea*. De *arbuteis fetibus* vide ad i. 104. Sed ego e pluribus MSS. *arborei* (quod habet codex noster Reg. A.) revocavi, quia Polyphemus delicatos fructus promittit, uvas, pruna, etc. et addit, *omnis tibi serviet arbos*; tibi *serviet*, tibi fructus feret; similiter *servire* apud Plinium in Epist. et in Paneg.

821. *Multæ*, scil. oves, e ver. 781; Theocritus, ver. 34. *βοτὰ χίλια βόσκω*. Virgilius, ver. 21. *Mille meæ Siculis errant in montibus agnæ*: sed Noster in talibus omnibus copiosior esse solet.

826. *Sustineant*, ferre possint. *Cru-ribus*, inter crura. *Fetura*, ipsi fetus. *Tepidis* bene e natura stabulorum additum. Dixit, *par ætas*, non, pari ætate, quia *ætās* etiam de hominibus,

hinc pecoribus, certæ ætatis, imprimis teneræ dicitur. *Aliis in ovilibus*; diligenter enim secundum Homerum, ver. 220. varia pecorum suorum genera separabat, seorsimque includebat. *Ple-rumque* tamen et oves et capræ uno septo claudebantur; hinc ovile etiam stabulum hædorum, notante Bentleio ad Horat. I. Od. xvii. 9.

829. *Lac mihi semper*, etc.] Tanta mihi est ovium copia, ut lac *semper*, quovis anni tempore, suppetat; Virgilius, ver. 22. *Lac mihi non æstate novum, non frigore deficit*, et Theocrit. ver. 36. de caseo, *Τυρός δ' οὐ λείπει μ' οὔτ' ἐν θέρει*, etc. *Pars inde bibenda*, etc. ex Homero, ver. 246. *ἡμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος*—*Ἡμισυ δ' αὐτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἴη Πίνειν δαιτυμένῳ*. *Coagula*, particulæ ventriculi vitulini sectæ et aqua macerata, quibus immissis lac *duratur*, cogitur in *massam*; Theocrit. 66. *τάμισον δριμεῖαν ἐνείσα*. *Par columbyrum*, Theocrit. v. 96. Virg. Ecl. iii. 68.

Munera contingent, damæ, leporesque, capræque,
 Parve columbarum, demptusve cacumine nidus :
 Inveni geminos, qui tecum ludere possint,
 Inter se similes, vix ut dignoscere possis, 835
 Villosæ catulos in summis montibus ursæ :
 Inveni ; et, dominæ, dixi, servabimus istos.
 Jam modo cæruleo nitidum caput exsere ponto ;
 Jam, Galatea, veni ; nec munera despice nostra.
 Certe ego me novi, liquidæque in imagine vidi 840
 Nuper aquæ ; placuitque mihi mea forma videnti.
 Aspice, sim quantus : non est hoc corpore major
 Jupiter in cælo ; nam vos narrare soletis
 Nescio quem regnare Jovem : coma plurima torvos

834. *Inveni geminos, etc.*] Theocrit. ver. 40 : Τρέφω δέ τοι ἔνδεκα νεβρῶς, Πάσας μαννοφόρως, καὶ σκύμνως τέσσαρας ἄρκτων. Noster donum commendat multis modis, etiam a difficultate, *summis in montibus*. Hinc ver. 831. opponuntur *deliciæ faciles*, id est, parables, obviæ : etiam Virgilius, ver. 40. *Præterea duo, nec tuta mihi valle reperti, Capreoli, sparsis etiam nunc pellibus albo, Bina die siccant ovis ubera : quos tibi servo. Ad ludendum catuli ursæ non nisi Polyphemo idonei videri poterant. Dominæ ; vide ad ix. 465.*

838. *Jam modo cæruleo, etc.*] Sic eam etiam apud Theocrit. ver. 63. invitat, Ἐξένθοις, Γαλάτεια, καὶ ἔξενθοῖσα λάθοιο οἴκαδ' ἀπενθεῖν egressa, *Galatea, et egressa obliviscere domum redire*. Nitidum h. l. omnino pulchrum, ut sæpius ; atque ita amatæ suæ caput non male vocat amans ; Horat. I. Od. xix. 5 : *Urit me Glyceræ nitor. Supra splendidiorum vitro et lucidiorum glacie Galateam vocabat.*

840. *Certe ego me novi* : apud Theocrit. ver. 31. sat habet ostendisse, turpitudinem suam pecorum copia

compensari ; sed h. l. dignam adeo sibi formam vindicat, idque magna cum arte. Me, formam meam. *In imagine aquæ*, in imagine, quam aqua referebat. Hoc quoque e Virgilio, ver. 25 : *Nec sum adeo informis ; nuper me in litore vidi, Quum placidum ventis staret mare. Sim quantus ; vide Homer. ver. 191 ; Virgil. Æn. iii. 619 : apud illum similis est ῥίῳ ὑλήεντι ὑψηλῶν ὄρεων, vertici silvoso altorum montium ; apud hunc alta pulsat sidera.*

844. *Nescio quem regnare Jovem.*] Impia et Cyclope digna vox : Homer. Od. K. 275 : Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν, Οὐδὲ θεῶν μακαρῶν. *Torva frons Polyphemo tribuitur etiam a Virgilio, Æn. iii. 636 ; Burmannus tamen nescit, an tam stolidum Cyclopa fingere liceat, ut torvos suos vultus Galatææ, cui placere volebat, jactaret. Præfert igitur e quatuor MSS. fortes, idque comprobatur ex Heroid. iv. 73. At torvus etiam bono sensu accipitur de vultu severo, et nobilem quandam fiduciam præ se ferente ; apud Horat. III. Od. v. 44. Regulus virilem torvus humi ponit vultum : torvos igitur vultus suos Cyclops*

Prominet in vultus; humerosque, ut lucus, obumbrat. 845

Nec mihi quod rigidis horrent densissima setis
Corpora, turpe puta: turpis sine frondibus arbos;
Turpis equus, nisi colla jubæ flaventia velent:
Pluma tegit volucres; ovibus sua lana decori est;
Barba viros, hirtæque decent in corpore setæ. 850
Unum est in media lumen mihi fronte, sed instar
Ingentis clypei: quid? non hæc omnia magnus
Sol videt e cælo? Soli tamen unicus orbis.

Adde, quod in vestro genitor meus æquore regnat:
Hunc tibi do socerum: tantum miserere, precesque
Supplicis exaudi; tibi enim succumbimus uni: 856
Quique Jovem, et cælum sperno, et penetrabile ful-
Nerei, te vereor: tua fulmine sævior ira est: [men,
Atque ego contemptus essem patientior hujus,
Si fugeres omnes: sed cur, Cyclope repulso, 860
Acin amas, præfersque meis amplexibus Acin?

ipse vocare poterat, quum non venustatem, sed austeram quandam dignitatem sibi vindicaret: etiam Virgilius *torvam frontem* tribuit. Regii codices habent quidem *torvos vultus*, et Virgilius tribuit *torvam faciem*, sed non Cyclopem ipsum de se hoc vocab. utentem inducit; quare non improbandam Burmanni conjecturam credo.

846. *Rigidis—setis*; plurimi (et codices Regii) *duris*. *Horrent* cum vi pro, sunt; *horrent* enim quæ eminent, ut setæ suis; hic fortasse mollius verbum expectâsses. Ei autem *λασία ὄφρυς ἐπὶ παντὶ μετώπῳ ἐξ ὠτὸς τέταραι*. Theoc. 31. *Densissima setis corpora*, densissime setis obsita.

852. *Instar Ingentis clypei.*] Sump- tum hoc ex Virgilio, Æn. iii. 636:

Ingens quod torva solum sub fronte latebat, Argolici clypei aut Phæbeæ lampudis instar. Etiam Callimachus, hymn. ad Dianam, 53. hunc oculum cum *σάκει τετραβοείῳ* comparat. Et quia clypeus orbis, *κύκλου*, formam habet, inde *Κύκλωπες* dicti sunt; Hesiod. Theog. 144. *Hæc omnia δεικτικῶς*, ut ver. 801. *his scopulis*.

854. *In vestro æquore*, ubi vos vivitis, ὁ Nereides. *Genitor Polyphemi Neptunus*; vid. Homerus, Od. A. 68 sqq. Amantes etiam a genere se commendare solent; i. 517; ix. 14. Viros virtute præstantes Jovis filios poetæ dixerunt, ut Æacum, Minoa, Sarpedona; feroces vero et immanes Neptuni filios, ut Cyclopa, Cercyona, Scyrona et Læstrigonas: hos mari genitos, illos cælo.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Dixerat, “et vestris peritulum admittite regnis.”
 Insequitur Cyclops; partemque e monte revulsam
 Mittit; et extremus quamvis pervenit ad illum
 Angulus e saxo, totum tamen obruit Acin.
 At nos, quod solum fieri per fata licebat, 885
 Fecimus, ut vires assumeret Acis avitas.
 Pæniceus de mole cruor manabat, et intra
 Temporis exiguum rubor evanescere cœpit;
 Fitque color primo turbati fluminis imbre,
 Purgaturque mora: tum moles fracta dehiscit, 890
 Vivaque per rimas, properataque surgit arundo,
 Osque cavum saxi sonat exultantibus undis:
 Miraque res! subito media tenus extitit alvo
 Incinctus juvenis flexis nova cornua cannis; 894
 Qui, nisi quod major, quod toto cærulæ ore est,

882. *Partemque e monte, etc.*] Etiam apud Homerum, 481: Ἦκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο. *Ut vires assumeret avitas, ut fluvius fieret, quemadmodum avus Symæthus. Vires fluminibus tribuuntur etiam i. 278: et assumere sic etiam est xi. 789; xii. i.*

887. *Pæniceus—mora.*] Putida hæc diligentia condonari potest garrulitati puellæ, Acidis sui obitum narrantis. *Mox moles jacta* Heins. male illustrat ex illo, *jactis in altum molibus*, quod sæpe apud auctores Romanos occurrit. Imo, *jacta a Polyphemo, ut recte Gla-reanus et Micyllus. Duo Regii nostri habent tacta, quod in plerisque MSS. legitur, et de quo tacere Gierigium miror: non mala tamen est ea lectio, et τὸ tacta scil. a me, referendum est ad ea quæ præcedunt, At nos, quod solum fieri per fata licebat, Fecimus: præterea si nostrorum codicum lectionem restituere nolit lector, fracta præstantius, quam jacta videtur.*

891. *Properataque—arundo.*] Quia fluviorum ora arundine fere cincta esse solent, hinc etiam eorum frontes in monumentis et apud poetas: Art. Amat. i. 222; vide et ad. ix. 3.

892. *Osque cavum saxi, etc.*] Bona prorumpentis e caverna fluvii descriptio: *exultare* ut hic de prorumpente, sic vii. 263. de fervente aqua. *Extitit* ut ii. 264. *De cornibus fluviorum* diximus ad ix. 1. *Pro flexis*, Heins. conjicit *plexis*, quod sane usitatius. *Major*, ut ix. 269. Hercules: habet formam augustam et plus quam humanam, membraque magna; vide ad ver. 962. *Acis fluvius* (hodie *il fiume Freddo*) ex Ætna profluens, undas suas gelidissimas maximo cum impetu in mare devolvit. Plura de ejus natura habet Brydon. in *Reise nach Sicilien* P. i. p. 96. Scriptores Siculi ex inscriptionibus antiquis docent, *Acin* fuisse regem antiquissimum, quem Polyphemos gigas, zelotypia incensus, interfecerit.

Acis erat : sed sic quoque erat tamen Acis in amnem
Versus ; et antiquum tenuerunt flumina nomen.

Desierat Galatea loqui ; cœtuque soluto
Discedunt, placidisque natant Nereides undis.
Scylla redit ; neque enim medio se credere ponto
Audet ; et aut bibula sine vestibus errat arena ; 901
Aut, ubi lassata est, seductos nacta recessus
Gurgitis, inclusa sua membra refrigerat unda.
Ecce fretum findens, alti novus incola ponti,
Nuper in Euboica versis Anthedone membris, 905
Glaucus adest ; visæque cupidine virginis hæret ;
Et, quæcunque putat fugientem posse morari,
Verba refert : fugit illa tamen, veloxque timore
Pervenit in summum positi prope litora montis. 909

898. *Glaucus*, vel Polybi, vel Copei filius, quum herbas quasdam gustasset, in mare se præcipitat, fitque Deus marinus ; conf. Palæphatus, cap. 28 ; Eustathius ad Homer. p. 205 ; Tzetzes ad Lycophr. p. 107 ; Schol. Apollonii ad i. 1310 ; Hyginus, fab. 199 ; Fulgentius, Mythol. ii. 12. Ex sententia Palæphati Glaucus fuit urinator (κολυμβητής,) qui diu sub aqua vivere posset, inde dictus θαλάττιος. Similis urinator, Colas nomine, recentioribus temporibus inter Siculos vixit, ab arte sua *Pesce*, id est piscis, dictus ; vid. Brydon. *Reise nach Sicil.* P. i. p. 63. *Cætu* Nereïdum ; vide ver. 736 : soluto, dimisso.

902. *Recessus gurgitis*, sinus angusti, curvaturæ maris in litore : seducti, remoti a conspectu hominum. In iis inclusa aqua, non omni, maxima tamen ex parte : confer xiv. 51. Solebat autem Scylla *in mari lavari* ; Hyginus.

904. *Ecce fretum findens.*] Non multum egit Heinsius *scindens* e MSS. in *findens* mutans : etenim tam mare,

quam ager mox dicitur *scindi*. De *Anthedone* Euboica vide vii. 232 : etiam Palæph. Glaucus Ἀνθηδόνιος τὸ γένος. Male a Lactantio in Argum. et Fulgentio, Anthedonis filius vocatur. *Hæret*, vulgo, et in nostris Reg. codicibus, *ardet*. *Hæret*, conspecta repente virgine, ejus formam stupens constitit : sic Amor. I. viii. 24 : *Hæsit, et in vultu constitit usque tuo*. Hinc ii. 409. *hære in virgine*. Erat autem Scylla *formosissima virgo* ; Hyginus.

909. *Prope litora*, in litore Italico, Messaniam contra ; vide xiv. 17. *Collectus in unum* ; colligi elegantur dicuntur quorum partes in angustum coeunt et desinunt. Montem illum ita describit, ut appareat quam *tuta loco* virgo fuerit. *Converus*, descendens, declivis, ut xiv. 154. *Sine arboribus* ex Oxon. et tribus aliis MSS. recte prætulit Heins. τῶν *sub arboribus* : neque tamen propterea ei assentior, quod etiam viii. 789. *sine arbore tellus* ; sed quod ita facilius in Glaucum despiciere, et cum eo colloqui poterat.

Ante fretum est ingens, apicem collectus in unum,
 Longa sine arboribus convexus ad æquora vertex.
 Constitit hic ; et tuta loco, monstrumne, Deusne
 Ille sit, ignorans, admiraturque colorem,
 Cæsariemque humeros subjectaque terga tegentem,
 Ultimaque excipiat quod tortilis inguina piscis. 915
 Sentit: et innitens, quæ stabat proxima, moli;
 Non ego prodigium, non sum fera bellua, virgo;
 Sum Deus, inquit, aquæ; nec majus in æquora
 Proteus 918

Jus habet, aut Triton, Athamantiadesve Palæmon.
 Ante tamen mortalis eram: sed scilicet altis
 Deditus æquoribus, jam tum exercebar in illis.
 Nam modo ducebam ducentia retia pisces;
 Nunc in mole sedens moderabar arundine linum.
 Sunt viridi prato confinia litora, quorum
 Altera pars undis, pars altera cingitur herbis; 925
 Quas neque cornigeræ morsu læsere juvencæ;
 Nec placidæ carpsistis oves, hirtæve capellæ:

912. *Monstrum* propter inferiores corporis partes, Deus propter superiores. *Tortilis*, Schirachius explicat, qui se facile torquet. Immo, cujus cauda obliqua curvatur in arcum. Ipse Glaucus mox ver. 963. *Cruraque pinnigero curvata novissima pisce*; supra iii. 681. de delphinis, *falcata novissima cauda est, Qualia dividuæ sinuantur cornua Lunæ*. Et ita Tritoni, cui similis Glaucus, *δικραίραν ἀλειην*, bicornem caudam, tribuit Apollon. Rhodius, iv. 1640; *bifidum cornu* apud Claudianum, x. 146. Glauci formam exhibet Lippertus in Dactyl. i. 75. Cæterum pro *piscis* Heinsius et Gronovius conjiciunt *pristis*, atque etiam ver. 963. *priste*, ut apud Virgilium, *Æn.* iii. 427. de Scylla, *postrema immani*

corpore pristrix; et ap. Claudian. de Tritone, *Qua pristis commissa viro*.

916. *Innitens*, nam sedere non poterat biformis Glaucus. Jus, potestas; non minoris dignitatis et potestatis Deus sum marinus. *Palæmon* Deus marinus fit iv. 540.

925. *Herbis*; *Quas neque cornigeræ*, etc.] *Herbæ* prorsus intactæ, ut adeo nec fera, nec homo ullus vim earum experiri potuerit. *Morsu lædere* exquisitius, quam, mordere. *Tulit*—collectos, plenius, quam, collegit; Virgilius, *Georg.* iv. 54. *metunt flores. Genialia sarta*, coronas convivales, quibus ornatur caput, quum genio indulgetur; sic x. 95. *platanus genialis*; et iv. 14. *genialis uvu*.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Utque mihi, quæcunque feram, mortalia demant,
 Oceanum, Tethynque rogant: ego lustror ab illis;
 Et purgante nefas novies mihi carmine dicto
 Pectora fluminibus jubeor supponere centum.
 Nec mora; diversis lapsi de partibus amnes, 954
 Totaque vertuntur supra caput æquora nostrum.
 Hactenus acta tibi possum memoranda referre;
 Hactenus et memini; nec mens mea cætera sensit.
 Quæ postquam rediit, alium me corpore toto,
 Ac fueram nuper, nec eundem mente, recepi. 959
 Hanc ego tum primum viridem ferrugine barbam,
 Cæsariemque meam, quam longa per æquora verro,
 Ingentesque humeros, et cærula brachia vidi,
 Cruraque pinnigero curvata novissima pisce.
 Quid tamen hæc species, quid Dîs placuisse marinis,
 Quid juvat esse Deum, si tu non tangeris istis? 965

Talia dicentem, dicturum plura, reliquit
 Scylla Deum: furit ille, irritatusque repulsa,
 Prodigiosa petit Titanidos atria Circes.

946. *Alterius naturæ*, alterius elementi, aquæ. Lactant. in Arg. alienatus mente ex alto se præcipitavit in pelagus.

947. Restare loco pro *diu* recepit Heinsius ex uno. Regii codices habent *diu*; et bene est: non potui resistere amori, et cupiditati alterius naturæ. Ut Hercules, ix. 262 sqq. flammis, sic Glaucus lustratione mortalitatem exuit. Nescio an *partibus*, ver 954. trium MSS. auctoritate jure mutatum sit ab Heinsio in *fontibus*: partes nunc sunt cœli regiones, ut ii. 160; xi. 490.

956. *Hactenus—sensit.*] Hos duo versus, ut valde frigidos et jejunos, tollendos esse opinatur Heinsius. *Alium me recepi* egregie de transformato.

960. *Viridem ferrugine*, cæruleam: ferrugo est ferri politi et a lento calore temperati color. Hinc Non. xvi. 7. Vere ferrugineus color cæruleus est. *Verrere*, ut αἰθύσσειν, de fluitante motu capillorum; Claudianus, x. 145. de Tritone, undosi verrebant brachia crines. Proprie cæsaries verrit æquora, sed. h. l. quam verro, verrendo trabo, per æquora; confer ad ver. 492. Ingentes humeri, et xiv. 8. magna manus, quia jam Deus factus; paulo ante ver. 895. Acis major factus.

968. *Prodigiosa utria*; ædes monstrorum plenas. *Titanidos Circes*, filiæ Solis, qui e Titanum familia et numero erat. Veteres magicæ artis peritas omnes Solis filias dicebant; hinc et Circé talis fingitur, Medea et aliæ. De Circe vide plura ad xiv. 10.

METAMORPHOSEON

LIBER DECIMUS QUARTUS.

N. B. Argumentum hujus libri decimi quarti Metamorphoseon, relatum invenies in serie CANTERI, tom. iii. pag. 59.

FAB. I.

JAMQUE giganteis injectam faucibus Ætnen,
Arvaque Cyclopum, quid rastra, quid usus aratri
Nescia, nec quidquam junctis debentia bubus,
Liquerat Euboicus tumidarum cultor aquarum:
Liquerat et Zanclen, adversaque mœnia Rhegi, 5
Navifragumque fretum, gemino quod litore pressum,

1—74. *Scyllæ fabula.*] A Neptuno patre eam esse vitiatam, et ab Amphitrita irata corruptis veneno aquis in monstrum mutatam, narrant Virgilius, Cir. 56—73. et Tzetzes ad Lycophr. pag. 13. Allegoricam esse libidinis narrationem volunt alii, ut Fulgentius, Mythol. ii. 12. et Heraclides in Allegor. p. 496. Dubium hoc relinquit Virg. Cir. 68 sqq. *Giganteis*, etc. vide v. 346. *Cyclopes* agro colendo non vacabant, sed terra iis sponte dabat triticum, hordeum, vites; Homer. Od. i. 108 seq. Itaque *arva* improprie dixit agros Cyclopum; *arvum* enim ab arando dictum. *Usus aratri* pro aratro ipso; vide ad i. 408. *Debentia bubus*, præparata a bubus frumento seminando et ferendo; sic Pli-

nus, Paneg. 30: *Ægyptus* nihil imbribus cæloque debet. *Euboicus*, Glaucus, qui in Argum. Lactant. æque recte *Anthedonius* vocatur; vide ad xiii. 905. *Tumidarum* nunc tantum ornat. *Adversa*; vide ad xiii. 541. *Rhegium* olim urbs opulenta. *Navifragum*, ubi fiunt multa naufragia; Tibul. II. iv. 10. *naufraga unda*, ubi vide Vulp. *Premi* dicuntur quæ terminis inclusa sunt. Fluminis immensi quidem, fluminis tamen inclusi speciem præbet fretum Siculum. *Tenet*, occupavit olim illam partem, quæ erat terra et terminus inter Italiam et Siciliam; vide xv. 291. Heinsius suadet *terit confinia*, ut alibi *reddere* et *rumpere confinia*.

Ausoniæ, Siculæque tenet confinia terræ.
 Inde, manu magna Tyrrhena per æquora lapsus,
 Herbiferos adiit colles, atque atria Glaucus
 Sole satæ Circes, variarum plena ferarum. 10
 Quam simul aspexit, dicta, acceptaque salute;
 “Diva, Dei miserere, precor: nam sola levare
 Tu potes hunc,” dixit, “videar modo dignus, amo-
 Quanta sit herbarum, Titani, potentia nulli, [rem:
 Quam mihi cognitius, qui sum mutatus ab illis. 15
 Neve mei non nota tibi sit causa furoris,
 Litore in Italico, Messania mœnia contra,
 Scylla mihi visa est: pudor est promissa, precesque,
 Blanditiasque meas, contemptaque verba referre.
 At tu, sive aliquid regni est in carmine, carmen 20
 Ore move sacro: sive expugnacior herba est,

8. *Manu magna*—*lapsus*.] *Manus*, qua imprimis opus est natanti, imaginem sensibus subjicit: sed *magna*, quia Deus. *Labi* de quovis celeri motu et cursu; h. l. natantis. *Circes*, insignem veneficam, Solis et Persæ filiam, Ætæ, Colchorum regis, sororem, in insulam quandam Oceani occidentalis transtulerat summa antiquitas, locorum situs ignorans. Homerus igitur, Od. K. 135 sqq. ut Ulysem eo deferret, illam collocavit juxta litus Italiæ, ubi postea Circæum promontorium fuit. Siccatis enim paludibus, quibus olim cingeretur, illam insulam partem esse factam continueutis veteres tradunt; vide Heyn. Exc. I. ad Virg. Æn. vii. Plura de hac venefica infra videbimus inde a ver. 244 sqq. *Herbiferos adiit colles*. Herbis opus erat in arte magica; conf. ver. 266 sqq; vii. 224 sqq. Et dictum esse olim illum locum *πολύρριζον*, monet Strabo, v. pag. 355. De *atriis* et *feris* Circes vid. ver. 255. 260.

12. *Diva, Dei miserere*.] Quidam, Ciofani, tum Basil. Bersm. et alii, *mei miserere*. Videbatur nempe librariis superbius loqui Glaucus, si se *Deum*, Circe *Divam* vocaret. Sed vid. Burmannus qui monet, poetas promiscue *divas* et *deas* vocasse. *Herbarum potentia*; vide ad i. 522. *Qui sum mutatus*; Heinsius monet e consuetudine Nostri scribendum, *qui sim*.

20. *Aliquid regni*; vulgo (et in Regiis codicibus) *aliquod regnum*. *Regnum* est potentia, vis magica: sic *regnum* et *regnare* de potentia etiam apud Cic. *Carmin*, formula incantationis; vii. 137. et alibi. *Move*, incipe, profer, sollenni usu apud poetas; vide Bentleium ad Horat. III. Od. vii. 20: quia quæ proferuntur, proprie moveri dici possunt; Heynius ad Virg. Æn. i. 262. *Expugnacior*, efficacior; supra ix. 620. *expugnare cæpta*, perficere cæpta. *Operosa*, multum operans, efficax. *Tentatis*, usu cognititis.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Talia tentanti, “Prius,” inquit, “in æquore frondes,”

Glaucus, “et in summis nascentur montibus algæ;
Sospite quam Scylla nostri mutantur amores.”

Indignata Dea est; et lædere quatenus ipsum 40
Non poterat, nec vellet amans, irascitur illi,

Quæ sibi prælata est; Venerisque offensa repulsa,
Protinus horrendis infamia pabula succis

Conterit; et tritis Hecateïa carmina miscet;

Cærulaque induitur velamina; perque ferarum 45

Agmen adulantum media procedit ab aula:

Oppositamque petens contra Zancleïa saxa

Rhegion, ingreditur ferventes æstibus undas;

In quibus, ut solida, ponit vestigia, ripa, 49

Summaque decurrit pedibus super æquora siccis.

Parvus erat gurges, curvos sinuatus in arcus,

Grata quies Scyllæ: quo se referebat ab æstu

Et maris et cœli, medio quum plurimus orbe

Sol erat, et minimas a vertice fecerat umbras.

Hunc Dea prævitiat, portentiferisque venenis 55

37. *Prius in æquore*, etc.] De hoc proverbio vide ad xiii. 324.

40. *Lædere*, succis et carminibus mutare ejus formam. *Quatenus*, quia. *Non poterat*, quippe Deum. *Veneris*, in amore. *Fabula exquisita* pro, gramina. *Miscet*, inter terendum recitat; vii. 248. *Hecateïa* vel omnino magica, vel quibus invocabatur Hecate; vide vii. 74. et 194. *Cærula*, ut maris accola. *Ferarum agmen*, ver. 255.

47. *Oppositam contra saxa*; saxis. *Ferventes—undas* appositionem esse putant Heins. et Burm. Ego sic interpunxi, *Rhegion, ingreditur ferventes*, etc. ita *petens* non otiose additum. Neque Circe Rhegion urbem ingressa est, sed *ferventes undas*, fretum Sicu-

lum, ut tenderet in eam partem, ubi sita illa urbs.

51. *Gurges*.] Fontem habent alii: sed vide xiii. 902. Tzetzes, d. l. φάρμακα ἐμβαλούσης τῆ πηγῆ, ἐφ' ἣ εἰώθει λούεσθαι, ἀπεθηριώθη. Sic et Fulgentius. *Ab æstu*, ut ibi tuta esset ab æstu, aut, tempore æstus. *Plurimus*, acerrimus.

55. *Prævitiare* novum verbum, ut *præconsumere* vii. 489; *prædelassare* xi. 731; *præcontractare* v. 478. et *præcorrumpere* infra ver. 134. Etiam *portentiferis* novum, quod dictum esse, ut *monstriferum, horrififerum* et similia apud Nostrum, monet Heinsius. Nescio tamen, an non rectius ante Heins. plurimorum MSS. auctoritate editum

Inquinat : huic fusos latices radice nocenti
Spargit ; et obscurum verborum ambage novorum
Ter novies carmen magico demurmurat ore.

Scylla venit, mediaque tenus descenderat alvo,
Quum sua fœdari latrantibus inguina monstris 60
Aspicit ; ac primo non credens corporis illas
Esse sui partes, refugitque, abigitque, timetque
Ora proterva canum : sed quos fugit, attrahit una ;
Et corpus quærens femorum, crurumque, pedum-
Cerbereos rictus pro partibus invenit illis : [que,
Statque canum rabies, subjectaque terga ferarum
Inguinibus truncis, uteroque extante, coercet. 67

Flevit amans Glaucus ; nimiumque hostiliter usæ
Viribus herbarum fugit connubia Circes. [mum,
Scylla loco mansit : quumque est data copia pri-
In Circes odium sociis spoliavit Ulixen. 71

sit, *portentificisque*. Nam *portentificum*, faciens portenta, mutans in portenta s. miras formas, dictum est, ut v. 217. *saxifici vultus* Medusæ ; et vii. 360. *vulnificus sus*. Etiam mox antiquam lectionem revocandam arbitror, Hic *pressos latices*, quam habent Regii codices. *Radice*, ex herbis, ut vii. 264. *Ambages* etiam de obscuritate sermonis, ut Fast. iv. 261. *ambages sortis obscuræ* ; et in Ibide, 377. *ambages oris obscuri*. *Ter demurmurat* ; vide ad vii. 251.

60. *Fædari*, deformari, corrumpi. Scylla succincta *latrantibus inguina monstris*, canibus marinis, etiam apud Virg. Ecl. vi. 75. et Cir. 59 sqq. item apud Nostrum vii. 64. ubi conf. not. et Hygin. d. l. Atque ita apparet in Lipperti Dactyl. i. 78. 79. Sed in Winkelm. Mon. ined. n. 37. exhibetur, qualis a Virg. Æn. iii. 426. describitur : “ Prima hominis facies, et pulchro pectore virgo Pube tenus : postrema immani corpore pistrix, Del-

phinum caudas utero commissa luporum.” Nempe inde ab Homero, Od. M. 85 sqq. varie descripta est. Sensus mutatæ eosdem fere expressit Virgilius, Cir. “ Piscibus et canibus rabidis vallata repente, Horribiles circum vidit sibi sistere formas. Heu quoties mirata novos expalluit artus ! Ipsa suos quoties heu pertimuit lâtratus !” *Corpus femorum*, femora. *Jucunde quærens et invenit*.

66. *Statque canum—coercet.*] Hî duo versus mendis laborare visi sunt Heiusio, qui suavit, *Statque canum rabie*, h. e. inferiores partes in canum rabiem mutantur : sed poeta hoc fortasse voluit, stat mutata in canes rabidos ; id ut graviter exprimeret, in duritiem quandam incidit : nihil ergo mutem. Lactantius in Arg. *tenus pube canibus est efferrata*. *Coercet*, complectitur.

71. *Sociis spoliavit Ulixen.*] Scylla sex Ulyssis socios e nave devoravit, quanquam Circe eum admonuerat,

Mox eadem Teucras fuerat mersura carinas, [tat,
Ni prius in scopulum, qui nunc quoque saxeus ex-
Transformata foret: scopulum quoque navita vitat.

II. Hanc ubi Trojanæ remis, avidamque Charyb-
Evicere rates, quum jam prope litus adessent [din
Ausonium, Libycas vento referuntur ad oras. 77

Excipit Ænean illic animoque domoque,
Non bene discidium Phrygii latura mariti,
Sidonis: inque pyra sacri sub imagine facta 80
Incubuit ferro, deceptaque decipit omnes.
Rursus arenosæ fugiens nova mœnia terræ,

ut sibi caveret ab hoc monstro; Ho-
mer. Od. M. 85—100. et 245 sqq;
Virg. Cir. 57. Sed Æneas, monitus
ab Heleno, fugit conspecta Scylla;
Virg. Æn. iii. 684.

75—153. *Cercopes et Sibylla.*] Pres-
so pede Virgilium sequitur, sed fabu-
las de Cercopibus et Sibyllæ viva-
citate aliunde inseruit. *Hanc ubi
Trojanæ*, etc. Redit oratio, unde xiii.
730. digressa erat. Reditum commo-
dum ver. 72. *Teucræ carinæ* præbent.
Avidam, quia absorbet quæcunque
appropinquant. *Evincunt*, aut vincunt
pericula, qui ea effugiunt: *evasere*,
quod habet unus Sixian. MS. est ex
interpretatione; etiam xv. 706. *evin-
cere fretum*; vide Burmannum ad
Valer. Flacc. iii. 482.

77. *Libycas referuntur ad oras.*] Cf. Virgil. Æn. iii. 687 sqq. Litus legunt Siciliæ australe et occidentale, ad Drepanum, supra Lilybæum promontorium, faciunt escensum, ibique moritur Anchises. Vere anni sequentis classis e Sicilia solvit versus Latium; sed tempestate ab Æolo Junonis precibus excitata (Æn. i. 34 sqq.) naves omnes Libycas ad oras referuntur, sed diversis partibus, Æneas quidem cum septem navibus eo, ubi nunc Tunitanus sinus. Egressus de

colle Carthaginem subjectam prospicit (ver. 418.) et quum in Junonis templo singula lustraret, eo incessit Dido Sidonis, quæ Æneam animoque domoque excipit (ix. 279. *thalamo animoque recipere*,) h. e. ipsum in regia tecta ducit, comitibus pecora vinumque mittit, epulum instruit laudatissimum, etc. Æneid. i. 630 sqq. Mox correpta insano Æneæ amore, ad nuptias animum intendit; Æn. iv. init. Quod quum a Mercurio edoctus esset Æneas, nec precibus nec lacrimis Didonis retineri potuit, quin abitum pararet, noctuque aufugeret. Hoc est *discidium Phrygii mariti*, quod Dido non bene (non sine summo furore, per *λιτότητα*) tulit. Furens igitur dolore *pyram*, scrobem superstructa lignorum mole, facit *sub imagine sacri*, simulans sacra magica Hecatæ; sed quum sola esset, conscendit *pyram*, *incumbitque ferro*. Atque ita *decepta* ab Ænea *decipit omnes* (lusus non magnopere probandus,) Barcen nutricem, Annam sororem et famulas, putantes vere sacra parari; Æn. iv. 504 sqq. et 632 sqq. Cæterum pro *pyra sacri sub imagine facta*, unus Leidensis habet *ficti*, quod referatur ad *sacri*.

82. *Nova mœnia*, urbem, quæ illo ipso tempore condebatur. Ab *arenis*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

In deforme viros animal mutavit, ut idem
 Dissimiles homini possent, similesque videri: 94
 Membraque contraxit, naresque a fronte resimas
 Contudit, et rugis peraravit anilibus ora:
 Totaque velatos flamenti corpora villo
 Misit in has sedes: nec non prius abstulit usum
 Verborum, et natæ dira in perjuriam linguæ;
 Posse queri tantum rauco stridore relinquit. 100
 Has ubi præteriit, et Parthenopeia dextra
 Mœnia deseruit, læva de parte canori .

93. *In deforme animal*, in simias mutavit. Sed more suo formam simiarum jucunde describit. *Viros*, homines, ut sæpe apud Nostrum. *Membra contraxit*. Amm. Marc. xxii. 14. de Juliano, *Videbatur, ut Cercops, homo-brevis*. *Simæ nares*, id est contractæ, simiis dantur. Etiam qui fastidiunt aliquid retortis naribus, *simare nares* dicuntur. Sed Noster maluit, ex emendatione quidem Salmasii ad Solin. pag. 68. *resimus, ἀνάσιμος*, quo et Varro, Columella et alii usi sunt; vide Heinsium. Ita *contudit resimas* erit, contudit, ut essent resimæ, et *a fronte*, sub fronte. Jam vulg. *remissas* sensum mihi fundere videtur satis bonum: Nares hominum elatiores et cum fronte coeuntes a fronte remisit et contudit. Regii codices habent vulgatam. Exquisite *peraravit* (ut Art. Am. ii. 218; Horat. Epod. viii. 3.) quia rugæ veluti sulci sunt. Hinc supra iii. 276. *Sulcavit cutem rugis*. *Posse queri*, ut *posse loqui* ii. 483.

101. *Parthenopeia mœnia*, Neapolis, ab una Sirenum sic dicta; Sil. xii. 32. *Æolidæ tumulus*, h. promontorium, quod paulo post a Miseno, Æoli filio, tubicine classis, nomen accepit; Dionys. Halic. i. 53. Æneas enim infra Cumas egressus statim antrum Sibyllæ intrat. Ibi quum responsum

tulisset, ante condendum esse corpus amici insepultum, quam oracula consulat, rediens ad litus reperit Misenum, a Tritone, quocum cantu certaverat, interemptum. Tum corpus ejus comburit, reliquiasque sub proximo monte sepelit; Æn. vi. 163 sqq. In illo litore speluncæ erant, fontes calidi, loca sulfure fumantia, paludes ferrugineis aquis et ulvis obsitæ, hinc *loca feta palustribus ulvis*. Ibi etiam *antrum* immane, secretum horrendum Sibyllæ, cujus responsa, a Phœbo inspirata, per centum ostia antri remebant. Æn. vi. ver. 43. *Sibyllam* adit Æneas olim ab Heleno (Æn. iii. 441—59.) postea ab Anchisa patre in somnis monitus (v. 731—37.) ut ea duce in campos Elysios descendat, fataque instantia cognoscat. Fundus fabulæ est hic: Æneas antequam ex Troade discederet, adierat Sibyllam Erythræam, h. vatem quandam Erythris in Æolide; Dionys. Halic. i. 55. Jam quum Cumæ in Italia ex Cuma Æolidis colonos accepisse crederentur, in Italia autem non minus Sibyllæ aliquis priscae memoria circumferretur, Cumana illa et Erythræa pro eadem a nonnullis haberi cœpit; vide Heynium ad Tibullum, II. v. 19. *Vivacis*; vide mox ver. 132 sqq. De *Avernibus* vide ad x. 51.

Æolidæ tumulum, et loca feta palustribus ulvis
 Litora Cumarum, vivacisque antra Sibyllæ
 Intrat; et, ut manes adeat per Averna paternos, 105
 Orat: at illa diu vultus tellure moratos
 Erexit; tandemque Deo furibunda recepto,
 “ Magna petis,” dixit, “ vir factis maxime, cujus
 Dexterâ per ferrum, pietas spectata per ignes.
 Pone tamen, Trojane, metum: potiere petitis; 110
 Elysiasque domos, et regna novissima mundi,
 Me duce, cognosces, simulacraque cara parentis.
 Invia virtuti nulla est via.” Dixit; et auro
 Fulgentem ramum silva Junonis Avernæ
 Monstravit, jussitque suo divellere trunco. 115
 Paruit Æneas: et formidabilis Orci
 Vidit opes, atavosque suos, umbramque senilem
 Magnanimi Anchisæ: didicit quoque jura locorum,
 Quæque novis essent adeunda pericula bellis.
 Inde ferens lassos averso tramite passus, 120

109. De pietate Æneæ ad xiii. 623. *Novissima regna* v. 368.

114. *Fulgentem ramum*, etc.] E Virgilio, Æn. vi. 137 sqq. 204—211. *Ramo aureo instructum Æneam* voluit Sibylla, vel ut supplex ad Proserpinam accederet, vel quia Mercurius virga aurea animas deducit ad inferos, vel denique propter mali punici comestionem, de qua supra v. 535. Et quum omnia Deorum aurea essent, etiam in lucis eorum arbores et rami aurei esse fingebantur; vide Heynii Excurs. vi. ad Æneid. vi. *Juno Averna*, Proserpina; Virgilius, ver. 138. *Juno inferna*. *Divellere trunco*. Multi *devellere*; sed Burmannus prætulit *divellere*, quia ab arbore discerpitur, et dilaceratur ramus: *devellere* autem est, depilare, vellere.

116. *Formidabilis*, etc.] Scheppe-

rus corrigit, *formidabilis Orco Cernit avos*; temere. *Opes*, multitudo animarum, et quidquid potentiam Orci, omnia ad se rapientis, declarat. *Atavos*, omnino majores. *Jura locorum* dictum e formula, qua peregrinantes cultus, habitus et jura locorum discere dicuntur; iv. 765. *Novis bellis*. Secundum nostri Reg. codicis B. glossatorem, bella nova sunt ea, quæ cum Turno gessit Æneas propter Laviniam Latini regis filiam, quæ sibi desponsata erat, quamque Turnus auferre voluit.

120. *Aversus* proprie ipse Æneas rediens; hinc etiam trames reducens ad superas auras. *Fallit laborem* eleganter quidem, ut vi. 60: sed æque eleganter multi MSS. (ut noster Regius B.) *mollit laborem*, idque parum abest, quin h. l. præferam; vix enim

Cum duce Cumæa fallit sermone laborem. [pit ;
 Dumque iter horrendum per opaca crepuscula car-
 “Seu Dea tu præsens, seu Dîs gratissima,” dixit ;
 “Numinis instar eris semper mihi: meque fatebor
 Muneris esse tui, quæ me loca mortis adire, 125
 Quæ loca me visæ voluisti evadere mortis.
 Pro quibus aerias meritis evectus ad auras
 Tempa tibi statuam, tribuam tibi turis honorem.”
 Respicit hunc vates, et suspiratibus haustis,
 “Nec Dea sum,” dixit, “nec sacri turis honore 130
 Humanum dignare caput: neu nescius erres,
 Lux æterna mihi, carituraque fine dabatur,
 Si mea virginitas Phœbo patuisset amanti.
 Dum tamen hanc sperat, dum præcorrumpere donis
 Me cupit; ‘Elige, ait, virgo Cumæa, quid optes:
 Optatis potiere tuis:’ ego pulveris hausti 136
 Ostendens cumulum, quot haberet corpora pulvis,
 Tot mihi natales contingere vana rogavi.
 Excidit optarem juvenes quoque protinus annos:
 Hos tamen ille mihi dabat, æternamque juventam,

a librariis profectum videtur, quum fallit facile potuerit repeti ex vi. 60.

122. *Opaca crepuscula*, lux maligna et similis crepusculo, quale apud inferos esse solet: sic *obscura crepuscula* de vespera in noctem inclinante, Fast. v. 163; inferos vero *opacum mundum* dicit Metam. v. 507; Burm.

125. *Muneris esse tui*, fatebor, me debere me meaque cuneta tibi; v. 343. *Cereris sumus omnia munus. Aërius auras* ix. 219.

128. *Tempa tibi statuam*, etc.] Cf. Virgil. d. l. 71—74. ubi libris Sibyllinis honorem habendum promittit. De libris illis etiam hæc nostra verba capicuda esse censet Heynius ad d. l.

sed reclamant loci series. Numinis mihi instar eris, templa tibi statuam, et turis honorem tribuam. *Nec Dea sum, nec ture dignum humanum caput.*

134. *Præcorrumpere donis*, ante corrumpere donis, quam concubitu. Dupliciter corrumpitur virgo *patens*, quæ sui facile copiam facit. *Præcorrupta* etiam ix. 296; vide ad ver. 55.

137. *Quot haberet*, etc.] Unus Mediceus quot haberent. *Excidit optarem* ex altero Hamburgensi, uno Leidensi et uno suo dedit Heinsius; cæteri, *excidit ut peterem*. Hanc postremam lectionem habent codices Regii: et in codice A. legitur interlinearis hæc glossa: excidit a mente.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Sedibus Euboïcam Stygiis emergit in urbem 155
 Troïus Æneas; sacrisque ex more litatis,
 Litora adit nondum nutricis habentia nomen.
 Hic quoque substiterat post tædia longa laborum
 Neritius Macareus, comes experientis Ulixei.
 Desertum quondam mediis qui rupibus Ætnæ 160
 Noscit Achæmeniden, improvisoque repertum
 Vivere miratus; “ Qui te casusve, Deusve
 Servat, Achæmenide? cur,” inquit, “ barbara Graium
 Prora vehit? petitur vestræ quæ terra carinæ?”
 Talia quærenti jam non hirsutus amictu, 165
 Jam suus, et spinis conserto tegmine nullis,
 Fatur Achæmenides: Iterum Polyphemon, et illos
 Aspiciam fluidos humano sanguine rictus;
 Hac mihi si potior domus est Ithaceque carina:
 Si minus Ænean veneror genitore, nec unquam 170

dedit Caleta Æneæ nutrix; Virg. vii. init.

158. Hic quoque *substiterat*, etc.] In Sicilia desertus erat unus ex sociis Ulyssis, Achæmenides; Virg. Æn. iii. 590 sqq; sed *hic quoque* alius substiterat: cujus rei causa ver. 440. narratur. Et hoc finxit haud dubie Ovidius ipse ad exemplum Virgilii. Nec male. Ita enim cognoscimus reliqua de Polyphemo, et de erroribus Ulyssis. *Subsistunt*, qui cessant ab itinere et hærent aliquo. *Neritius* forte a Nerito, patre, Ithacæ conditore et genus a Jove ducente, a quo et Nerito, Ithacæ monti, nomen inditum; Homer. Od. P. 207. ibique Schol. ex Acusilao. *Experiens*, expertus multa, multa subiens. *Mediis rupibus*, in antro Polyphemi socii trepidi eum deseruerant; Virg. 616 sqq. Pro *mediis qui rupibus* vulgo *in rupibus*, et mox, *Quis te*. Vide Burmannum ad Phædurm, I. fab. xiii. 6. ubi existimat, ve-

teres certos fuisse elegantia suæ, et ubi *qui*, ubi *quis* præstaret, usu fuisse doctos, licet nos sæpe in his fluctuemus. *Barbara*, Phrygia (xi. 162.) Trojana. Et mirum erat, in ea classe esse *Graium*. Itaque ipse Achæmenides hoc ver. 220. repetit.

166. *Suus*, qui jam ad pristinum cultum redierat, ut agnosci posset. *Spinis consertum*, consutum, tegmen, ne panni dilaberentur. Hæc quoque Virgilii verba, ver. 593. de hoc Achæmenide: *Dira illuvies, immissaque barba, Consertum tegumen spinis: at cætera Graius*.

167. *Fatur Achæmenides*.] Sequitur oratio animi commotissimi, nec sine horrore reminiscens gravissimi periculi, ex quo inexpectato servatus est. Etiam gravis illa obtestatio, iterum *Polyphemon*, etc. perquam accommodata Achæmenidis sorti. *Fluidos sanguine*, unde fluebat sanguis; etiam Virg. 626. *atro membra fluentia tabo*.

Esse satis potero, præstem licet omnia, gratus.
 Quod loquor, et spiro, cœlumque, et lumina solis
 Aspicio (possimne ingratus, et immemor esse?)
 Ille dedit: quod non anima hæc Cyclopi in ora
 Venit; et ut lumen jam nunc vitale relinquam, 175
 Aut tumulo, aut certe non illa condar in alvo.
 Quid mihi tunc animi (nisi si timor abstulit omnem
 Sensum animumque,) fuit, quum vos petere alta
 relictus

Æquora prospexi? volui inclamare; sed hosti 179
 Prodere me timui: vestræ quoque clamor Ulixis
 Pæne rati nocuit: vidi, quum monte revulso
 Immanem scopulum medias permisit in undas.
 Vidi iterum, veluti tormenti viribus acta,
 Vasta giganteo jaculantem saxa lacerto.
 Et, ne deprimeret fluctusve lapisve carinam, 185
 Pertimui, jam me non esse oblitus in illa.

172. *Lumina solis* ego in contextu audacter restitui duetu codicis Regii A. pro *sidera solis*, quod reperi in codice B. quodque male receperant Burmannus et Gierigius ex emendatione Heinsii: sidus quidem pro sole ix. 286. dicitur, sed nusquam Heinsius legit *sidera solis*, nisi in nonnullis codicibus, in quos irrepere ea lectio potuit, ex altera non improbanda codicis Bononiens. *solemque*, et *sidera cæli*. *Anima* pro corpore aut homine interdum ponitur.

175. *Et ut lumen*, etc. et quod, etiamsi nunc vitam relinquam, tamen tumulo aliquo condar, aut certe, etc.

177. *Quid animi bona et sollennis* Nostro locutio, de qua vide Heinsium ad i. 358. Idem amat *nisi si*, quem vide ad Heroid. iv. 111.

180. *Clamor*, quo, conscensa jam nave, irridebat Polyphemum; Home-

rus, Od. i. 475. *Quum monte revulso*. Hoc loco poeta alludit ad id, quod, apud Homerum fingitur; ubi Ulysses navi aufugiens, Polyphemum clamando et indicando quinam ipse esset, nam se Neminem antea nominaverat, in se irritat; quare jactu ingentis saxi pæne et ipse et tota navis ab eodem Polyphemo obtrita. Versus Homeri sunt, Od. I. 481: Ἦκεν ἀπορρήξας κορυφήν ὄρειος μεγάλοιο, καὶ δὲ ἔβαλε προπάροιθε νεὼς κυανοπύρωιο, τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἰκέσθαι. Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης. *Vidi iterum*, etc. Homer. ver. 537: Ἐξαντις πολὺ μείζονα λαῶν αἰείρας, ἠκ' ἐπιδινήσας, etc. *veluti tormenti*, etc. ἐπέρεισε δὲ ἴν' ἀπέλεθρον. *Lapis parum abfuit*, quin clavum extremum attingeret, et *fluctus ἐκλύσθη ὑπὸ πέτρης*.

Ut vero fuga vos ab acerba morte removit,
 Ille quidem totam fremebundus obambulat Ætnam,
 Prætentatque manu silvas, et luminis orbis
 Rupibus incursat, fœdataque brachia tabo 190
 In mare protendens gentem execratur Achivam,
 Atque ait: “ O si quis referat mihi casus Ulixen,
 Aut aliquem e sociis, in quem mea sæviat ira ;
 Viscera cujus edam ; -cujus viventia dextra 194
 Membra mea laniem, cujus mihi sanguis inundet
 Guttur, et elisi trepident sub dentibus artus ; [ptæ!”
 Quam nullum, aut leve sit damnum mihi lucis adem-
 Hæc, et plura ferox : me luridus occupat horror,
 Spectantem vultus etiamnum cæde madentes,
 Crudelesque manus, et inanem luminis orbem,
 Membraque, et humano concretam sanguine bar-
 bam. [rum:
 Mors erat ante oculos ; minimum tamen illa malo-

187. *Acerba mors*, quia in mari perire æcerbum admodum et detestabile habebatur, monente Burmanno. Hoc loco tamen potius intellig. mors, quam multis simul infert hostis sævus. Heinsius putabat *ab certa morte*. *Ille quidem totam*, etc. Præclare furentem ob oculum defossum, xiii. 773. Polyphemum describit. Multi dant tota Ætna, quod ex ii. 851. defendi posse Burmannus monet. Præclare, *prætentat manu silvas*, extensa manu explorat, an obstent arbores ; in Ibide, 259. *Trepidumque ministro Prætentis baculo, luminis orbis, iter* ; etiam Tibull. II. i. 77. sic *prætentare iter* dixit ; supra x. 455. *motu cæcum iter explorat*. Vulgo autem legitur *pertentatque manu silvas*. *Fœdare* sollenne de profluente *tabo*, sanguine. Lenzius intelligit sanguinem cæсорum Ulyssis sociorum. Potius ex oculo effosso, Ipse vectis oleaginus, quo terebraverat

Ulysses oculum, *πεφυρμένος αἵματι πολλῷ*, Homer. Od. I. 397.

194. *Viscera cujus edam*.] Hoc per partes cogitare jucundum est animo ira furenti. Itaque immoratur imagini huic fœdæ *cujus viventia*—artus. Pro *trepident*, Basileensis *crepident*, quod non displicet Burmanno ; sed *trepident* e Virgilio, ver. 627 : *vidi atro quum membru fluentia tabo* Manderet, et *tepidi tremarent sub dentibus artus*. Pro *tepidi* Noster melius *elisi*, quod convenit huic mortis generi.

198. *Luridus horror*.] Plurimi error, quod Burmannus de caligine capit, quæ oculis offunditur. De voc. *luridus* vide ad xiii. 851. *Membraque*. Vocab. generis sæpe ponitur inter vocabb. partium. Non igitur erat, cur Schepperus corrigeret, *Mentaque*. *Concreta sanguine barba* etiam xii. 279.

202. *Minimum tamen illa malorum* ; quia timore sensus atque animus il-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Haud procul aspexi longo post tempore navim,
 Oravique fugam gestu, ad litusque cucurri:
 Et movi; Graiumque ratis Trojana recepit. 220
 Tu quoque pande tuos, comitum gratissime, casus,
 Et ducis, et turbæ, quæ tecum credita ponto est.

Æolon ille refert Tusco regnare profundo;
 Æolon Hippotaden, cohibentem carcere ventos;
 Quos bovis inclusos tergo, memorabile munus, 225
 Dulichium sumpsisse ducem; flatuque secundo
 Lucibus ïsse novem, et terram aspexisse petitam:
 Proxima post nonam quum sese Aurora moveret,
 Invidia socios prædæque cupidine ductos,
 Esse ratos aurum, dempsisse ligamina ventis; 230
 Cum quibus ïsse retro, per quas modo venerat un-
 Æoliique ratem portus repetisse tyranni. [das,
 Inde Lami veterem Læstrygonis, inquit, in urbem
 Venimus. Antiphates terra regnabat in illa;
 Missus ad hunc ego sum, numero comitante duo-
 rum: 235

Vixque fugâ quæsita salus comitique, mihique;
 Tertius e nobis Læstrygonis impia tinxit
 Ora cruore suo: fugientibus instat, et agmen

223. *Æolon ille refert, etc.*] Sequuntur fata Ulyssis ex Homero, Od. K. fideliter expressa. Æolus regnabat in una ex insulis Æoliis, quæ sitæ erant in mari Tusco. Is, secundum Homerum, utribus inclusos cohibet ventos, itaque etiam Ulyssi eos dedit bovis inclusos tergo; Homerus, ver. 19. *δείρας ἀσκὸν βοῶς ἐννεώροιο*. De *Hippotade* et carcere ventorum confer iv. 662. *Petitam*, nempe patriam; Homerus, ver. 29.

229. *Invidia*, invidentes Ulyssi quem solum res pretiosas secum in patriam ducere putarent; Hom. Od. K. 40 sqq.

233. *Inde Lami, etc.*] Homerus, Od. K. 81. *ἰκόμεσθα Λάμον αἰπὺ πτολίεθρον*. *Lamus* antiquissimus Læstrygonum rex fuit; qui populi erant feritate famosi in ultimo Italiæ angulo habitantes. Ad eos quum venit Ulysses, Antiphates regnabat, a quo nonnullis et navibus et sociis fuit spoliatus. *Læstrygones* Formias Campaniæ inhabitabant; Plin. iii. 5; Cic. ad Attic. ii. 13; erantque gigantes et *ἀνθρωποφάγοι*; Homerus, ver. 120. *Incultos*, id est, inhumanos, eos vocat Tibullus, lib. IV. i. 59.

238. *Agmen concitat.*] Homerus,

Concitat Antiphates ; coëunt, et saxa trabesque
 Continuant, merguntque viros, merguntque carinas.
 Una tamen, quæ nos ipsumque vehebat Ulixen,
 Effugit : amissa sociorum parte, dolentes,
 Multaque conquesti terris allabimur illis,
 Quas procul hinc cernis : procul hinc tibi, cerne,
 videnda est 244

Insula, visa mihi: tuque, o justissime Troüm,
 Nate Dea (neque enim finito Marte vocandus
 Hostis es, Ænea), moneo, fuge litora Circes.
 Nos quoque Circæo religata in litore pinu
 Antiphataë memores, immansuetique Cyclopis,
 Ire negabamus, et tecta ignota subire. 250

Sorte sumus lecti : sors me fidumque Politen
 Eurylochumque simul, nimiique Elpenora vini,
 Bisque novem socios Circæa ad mœnia misit.
 Quæ simul attigimus, stetimusque in limine tecti,

ver. 118. ὃ τεῦχε βοήν διὰ ἄστεος,
 etc. *Continuant*, sine intermissione
 jactant, ut Horat. II. Sat. vi. *conti-
 nuare dapes*; vid. Heinsius.

244. *Procul hinc tibi*, etc.] De
 Circes insula vide supra ad ver. 10;
 conf. Homerus inde a ver. 135. Com-
 motus periculo ibi superato, commoda
 conversione Æneam astantem al-
 loquitur, quæ simul facit, ut hunc
 ante oculos teneat lector. Neque huc
 appulerunt Trojani, sed prætervecti
 sunt illa litora; Virgil. vii. 21—23.

249. *Antiphataë memores*, etc.] Ho-
 mer. Od. K. 199: Μνησαμένοις ἔργων
 Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο, Κυκλωπός
 τε βίης μεγάλητορος ἀνδροφάγοιο. In
immansuetus frustra hæserunt intt.
 quasi levioze nimis voc. pro Polyphemi
 crudelitate; sævis enim bestiis, ut xv.
 85. tigribus, tribuitur *immansuetum
 ingenium*. *Ire negabamus*, et *tecta*, etc.

VOL. IV.

Codices Regii nostri, et Florentinus
 S. Marci, habent *sed tecta*; certe ut
 tollatur vitium metri, sed vide quæ
 ad ix. 405. diximus; et præter ex-
 empla quæ ad locum dictum ex Nos-
 tro attulimus, Virgil. ait Æn. ix. 609.
*versaue juvencum Terga fatigamus
 hasta*.

251. *Sors me fidumque*, etc.] Ho-
 merus viginti tres missos narrat, e
 quibus non nisi *Eurylochum* ducem,
 et ver. 225. *Politen* nominat; sed Od.
 K. 552. et A. 60 sqq. *Elpenor* ine-
 briatus de Circes tecto decidisse, frac-
 taque cervice mortuus esse refertur.
 Hinc *nimii vini*, quod Heinsius et
 Burmannus illustrant ex Horatio, Od.
 I. xxxvi. 13. *multi Damalis meri*;
 Od. ii. 12. *nimum mero Hylæum*;
 Suetonio, Aug. 76. *Cibi minimi erat*;
 et Columella, vi. 2. *Multi cibi et
 edaces*.

3 D

Mille lupi, mixtæque lupis ursæque, leæque 255
 Occursu fecere metum : sed nulla timenda,
 Nullaque erat nostro factura in corpore vulnus.
 Quin etiam blandas movere per aera caudas,
 Nostraque adulantes comitant vestigia ; donec 259
 Excipiunt famulæ, perque atria marmore tecta.
 Ad dominam ducunt : pulchro sedet illa recessu,
 Sublimis solio, pallamque induta nitentem.
 Insuper aurato circumvelatur amictu :
 Nereides Nymphæque simul, quæ vellera motis
 Nulla trahunt digitis, nec fila sequentia ducunt, 265
 Gramina disponunt, sparsosque sine ordine flores
 Secernunt calathis, variasque coloribus herbas.
 Ipsa, quod hæ faciunt, opus exigit : ipsa quis usus

255. Mille lupi, etc.] Homerum in his Noster sequi maluit, quam Virgilium : apud illum humanam mansuetudinem feræ induerant Circes herbis, apud hunc ex hominibus factæ erant feræ ; Homer. Od. K. 212. Ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι, ἠδὲ λέοντες—Οὐδ' οἱ γ' ὠρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε Οὐρῆσιν μακροῦσι περισσαινόντες ἀνέστησαν. *Blandas*, blande. *Comitant vestigia*, per archaismum ; *comito* enim non ita in usu frequentiore est, ut *comitor* : hoc tamen verbum formam activam alibi usurpavit ; confer supra viii. 692 ; xiii. 55. et alibi : Propertius etiam, II. vi. 15. *Quod si vera meæ comitarent castra puellæ, Non mihi sat magnus Castoris iret equus.* De *famulis excipientibus* nihil Homerus.

261. *Pulchro sedet illa recessu*, etc.] Domus Circes in convalle e lapidibus politis extracta, foribus splendidis ornata, supellectile pretiosissima instructa ; Homer. Od. K. 211. 311. 348 ; hinc *superba tecta* apud Virgilium, vii. 12. De *recessu* dictum ad i. 177.

Sublimis solio. De solio illo vide Homerum, ver. 311. *Nitens*, candida, ἀργύφειον φᾶρος Homer. 543 : cinota erat zona aurea et in capite gerebat flammæum, καλύπτρην. Pro his Noster eam *circumvelat amictu*, ut Hymenæum x. i : *amictus* enim neque de zoua, neque de calyptra intellig. quam ita Lenzius.

264. *Nereides Nymphæque.*] Apud Homer. Od. K. 221. 254. cantantem Circe reperiunt et telam textentem ; sic et apud Virgilium. Idem Homerus, 347. illi dat ministras quatuor, Fontium, Fluminum et Silvarum filias. *Negotia earum* Ovidius sic finxit, quia Circe venefica. *Trahunt—ducunt.* Heinsius malit *trahant ducant.* *Secernunt* secretos reponunt in calathis.

268. *Ipsa quod hæ faciunt.*] Thua-neus et alter Twisdenii *faciant.* *Opus exigit*, qui curam operis habet, idque et jubet et examinat ; Schwarzius ad Plin. paneg. xix. 3. *Pensas*, ponderatas ; neque enim pharmaca, nisi ponderentur, recte componi possunt.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Osque meum sensi pando occallescere rostro ;
 Colla tumere toris : et qua modo pocula parte
 Sumpta mihi fuerant, illa vestigia feci : [sunt !
 Cumque eadem passis, tantum medicamina pos-
 Claudor hara : solumque suis caruisse figura 286
 Vidimus Eurylochum ; solus data pocula fugit.
 Quæ nisi vitâsset, pecoris pars una manerem
 Nunc quoque setigeri : nec tantæ cladis ab illo
 Certior ad Circen ultor venisset Ulixes. 290
 Pacifer huic dederat florem Cyllenius album ;
 Moly vocant Superi ; nigra radice tenetur.
 Tutus eo, monitisque simul cœlestibus intrat
 Ille domum Circes : et ad insidiosa vocatus
 Pocula, conantem virga mulcere capillos 295
 Reppulit ; et stricto pavidam deterruit ense.
 Inde fides, dextræque datæ : thalamoque receptus
 Conjugii dotem, sociorum corpora, poscit.

286. *Claudor hara* ; vulgo *Claudor in antra* ; suis solum, etc. Regius codex A. quidem habet hanc vulgata-
 tam lectionem, sed bene ex multis Heinsius voluit scribi *hara*, quod legi-
 tur in Regio B ; *antra* enim ex glossa ; *hara* autem propria sunt *suibus* : unde
 Heroid. i. 104. *immundæ rura fidelis haræ*. Eurylochus, qui ante fores
 manserat, ad navem cucurrit, atque Ulyssi, quid factum sit exposuit ; Ho-
 mer. Od. K. 244.

291. *Pacifer huic dederat*, etc.] Venienti Ulyssi occurrit Mercurius, *χρυσόρραπις*, atque tam medicamentum,
φάρμακον, ei præbet, quam consilis eum instruit ; Hom. Od. K. 277 sq. *Florem album*.
 Idem 304. *ρίζῃ μὲν μέλαν ἔσκει, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος. Μῶλυ δὲ μιν καλέουσι θεοί.* Plinius, xxv.
 4 : “ Laudatissima herbarum est Homero teste, quam vocari a Diis putat

Moly, et inventionem ejus Mercurio assignat, contraque summa veneficia demonstrat. Nasci eam hodie circa
 Pheneum, et in Cyllene Arcadiæ tradunt, specie illa Homericæ, radice ro-
 tunda nigraque, magnitudine cæpæ, folio scillæ ; effodi autem difficulter.”
 Putant, *Nymphæam albam* intelligi, cui Plinius, lib. xxv. 37 sqq. 26. vim
 refrigeratricem tribuit. *Vocant Superi* ; vide ad xi. 640. *Radice tenetur*,
 radice conjunctus est cum terra, radicem habet. Bene *insidiosa*. *Con-
 nantem mulcere* ; immo percussit re-
 vera secundum Homerum, ver. 319 :
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα. *Stricto ense*,
ξίφος ἐρουσσάμενος, a Mercurio admo-
 nitus, in eam irruit ; ver. 294.

298. *Conjugii dotem*, concubitus pretium. Cupiebat illa *εὐνηθῆναι*.
 Sic *connubium* supra, et sæpe *conjug*
 pro amante. *Sociorum corpora* pro,

Spargimur innocuæ succis melioribus herbæ,
Percutimurque caput conversæ verberè virgæ ; 300
Verbaque dicuntur dictis contraria verbis.

Quo magis illa canit, magis hoc tellure levati
Erigimur: setæque cadunt; bifidosque relinquit
Rima pedes; redeunt humeri; subjecta lacertis
Brachia sunt: flentem flentes amplectimur illum,
Hæremusque ducis collo: nec verba locuti 306
Ulla priora sumus, quam nos testantia gratos.

Annua nos illic tenuit mora: multaque præsens
Tempore tam longo vidi, multa auribus hausi.
Hoc quoque cum multis, quod clam mihi rettulit una
Quatuor e famulis, ad talia sacra paratis.
Cum duce namque meo Circe dum sola moratur,
Illa mihi niveo factum de marmore signum
Ostendit juvenile, gercns in vertice picum,
Æde sacra positum, multisque insigne coronis. 315
Quis foret, et quare sacra coleretur in æde,

socios. *Spargimur*, etc. προσάλειφεν
ἐκάστῳ φάρμακον ἄλλο: quo facto
setæ cadunt, τρίχες ἔρρεον 392.

300. *Verberè virgæ*, virga. *Levati
erigimur* e copia poetica dictum; nam
et *levari* est erigi. *Brachia sunt*;
flentem. Heinsius putat: *Brachia*:
tum flentem. *Flentem*, etc. ἔφυν τ' ἐν
χερσὶν ἕκαστος. Πᾶσιν δ' ἡμερόεις
ὑπέδν γόος.

308—440. *Picus*, Ausoniæ rex, Cir-
ces veneficio mutatur in picum avem;
confer Virgil. vii. 189 sqq. Comites
transformantur in feras, et uxor reso-
luta in auras evanescit. *Picus* vel
picumnus priscis Italis inter sacras
fuit aves, imprimisque auguriis proba-
tus, idem Marti sacer; vide Servium
ad Æn. vii. 190. Nisi itaque nominis
interpretatio fabulam istam mutatæ
formæ peperit; nata illa esse potuit

ex antiquo signo juvenis cum pico in
capite. Tale signum memorat Ovidius
in Circes ædibus xiv. 313 sqq. ut au-
gurandi peritia in Pico expressa fu-
isse videatur. Quo ipso declaratur
id, quod apud Virgil. lituum manu
tenet ejus signum in Latini regia posi-
tum, ver. 187. Servius quoque ad e. l.
ex pontificalibus libris probare vult,
Picum augurio clarum fuisse;” Hey-
nius, Exc. v. ad Æn. vii. Quod Vir-
gilius breviter attigit, id Noster more
suo latius persecutus est.

314. *Juvenile*.] Constantius Fan.
præfert ex uno suo *juvenale*, quia *juve-
nalis* potius quam *juvenilis* ab antiquis
dictum sit. Multi veteres dant *Osten-
dens*. Heinsius putat huic versui præ-
ponendum esse illum qui sequitur,
Æde sacra positum, etc.

Cur hanc ferret avem, quærenti, et scire volenti,
 “ Accipe,” ait, “ Macareu ; dominæque potentia
 quæ sit

Hinc quoque disce meæ : tu dictis adjice mentem :”

Picus in Ausoniis, proles Saturnia, terris 320

Rex fuit, utilium bello studiosus equorum.

Forma viro, quam cernis, erat : licet ipse decorem
 Aspicias, fictaque probes ab imagine veram.

Par animus formæ : nec adhuc spectâsse per annos

Quinquennem poterat Graia quater Elide pugnam.

Ille suos Dryadas Latiis in montibus ortas 326

Verterat in vultus : illum fontana petebant

Numina, Naiades, quas Albula, quasque Numici,

Quasque Anienis aquæ, cursuque brevissimus Almo,

Narque tulit præceps, et amœnæ Farfarus umbræ,

Quæque colunt Scythicæ regnum nemorale Dianæ,

Finitimosque lacus : spretis tamen omnibus unam

Ille fovet Nymphen, quam quondam in colle Palati

320. *Ausones*, antiquissima gens, late olim per totam fere Italiani diffusam. H. l. intelligenda pars Italiæ ea, quæ postea dicta est Latium, cujus vetustissimus rex *Saturnus*, ultra quem Italicæ origines et fabulæ non procedunt. Hujus filius *Picus*; Virgil. *Æneid.* vii. 48. 49. *Studiosus equorum*. Apud Virgil. ver. 189. *Picus, equum domitor*. Et reges prisci Italiæ plurimos alebant equos.

322. *Decorem aspicias*.] Plurimi *colorem*. Codices Regii *decorem*. *Ficta*, ad imitationem expressa. *Probes*, dijudices. *Nec adhuc*, etc. Nondum per ætatem poterat quater ludos Olympios spectâsse, nondum annum ætatis vigesimum attigerat, aut omnino, admodum juvenis erat. Loquitur Græcus, cui nihil memorabilius illis ludis. Spatium interjectum sæpe *πενταετηρίς*, hinc *quinquennem*.

327. *Fontana Numina*.] Florentinus *furtiva*, i. e. furtivis amoribus dedita : non displicet Heinsio. *Albula*, postea *Tiberis*; vid. Servius et Cerda ad Virgil. *Æneid.* viii. 331. De *Numicio* vide ver. 598. *Anien* aut *Anio* convalles Tiburtinas perfluit. *Almo*, *Nar* et *Farfarus* (Virg. vii. 715. *Fabaris*) in *Tiberim* influunt. *Regnum* ex Bernegger. libenter amplexus est Heinsius, quum cæteri (et Regius noster A.) habeant *stagnum*. *Regnum* autem *nemorale*, est nemus *Dianæ* cum lacu prope *Aniciam*, ubi servi fugaces regna tenebant; Art. Amat. i. 259; Fast. iii. 263. Etiam *Lucanus*, iii. 86. *Qua sublime nemus, Scythicæ qua regna Dianæ*. Huc translata ara *Dianæ Scythicæ* s. *Tauricæ*; Schol. ad Horat. A. P. 16.

333. *Fovere* de amplexu et amore liberorum, amicorum, amantium; Cic.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Quæ simul ac juvenem, virgultis abdita, vidit,
 Obstupuit: cecidere manu, quas legerat, herbæ;
 Flammaque per totas visa est errare medullas. 351
 Ut primum valido mentem collegit ab æstu;
 Quid cuperet, fassura fuit: ne posset adire,
 Cursus equi fecit circumfususque satelles.
 “ Non tamen effugies, vento rapiare licebit, 355
 Si modo me novi, si non evanuit omnis
 Herbarum virtus; nec me mea carmina fallunt.”
 Dixit; et effigiem, nullo cum corpore, falsi
 Finxit apri, præterque oculos transcurrere regis
 Jussit, et in densum trabibus nemus ire videri,
 Plurima qua silva est, et equo loca pervia non
 sunt. 361

Haud mora: continuo prædæ petit inscius umbram
 Picus, equique celer fumantia terga relinquit;
 Spemque sequens vanam, silva pedes errat in alta.
 Concipit illa preces, et verba venefica dicit; 365
 Ignotosque Deos ignoto carmine adorat,
 Quo solet et niveæ vultum confundere Lunæ,
 Et patrio capiti bibulas subtexere nubes.

350. *Obstupuit: cecidere manu, etc.]* De tali signo obstupefacti animi confer iv. 175. In sinu servari solebant collecti flores; v. 499: Fast. iv. 451. Itaque sinu utique præstat τῶν manu, quod ante Heinsium edebatur.

360. *Ire videri.]* Burmannus monet, si quem τὸ videri offendat, illum videtur legere posse Gronoviani et duorum aliorum MSS. auctoritate. Post densum trabibus nemus redundant illa, Plurima qua silva; neque tamen licebat Scheppero recidere hanc ingenii luxuriam. Prædæ umbra, silva umbrosa, in qua latebat aper: nisi putes, effigiem potius falsi apri intelligi. Fu-

mantia terga, ut Virg. Georg. ii. 542. equum fumantia solvere colla. Alta silva, in qua altæ arbores.

365. *Verba venefica* ut alibi, *verba precantia, excusantia, etc.* et hoc loco quidam (ut noster B.) dant *verba precantia*. Ignoti Dii, nempe magarum: ignotum carmen, arcanum. Quo solet —nubes; vide ad iv. 332. et conf. vii. 207 sqq. *Confundere*, perturbare. *Patrio capiti*, Soli, patri Circes. *Subterere nubes*, ad exemplum Lucretii, vi. 481. *cærulea subtexere nimbis*, et Virgillii, Æn. iii. 582. *cælum subtexere fumo*. *Bibula*, alibi quæ bibunt, hauriunt aquas: h. l. plenæ aquarum.

Tunc quoque cantato densetur carmine cœlum,
 Et nebulas exhalat humus; cæcisque vagantur
 Limitibus comites, et abest custodia regi. [dixit,
 Nacta locum tempusque; “Per o tua lumina”
 “Quæ mea ceperunt; perque hanc, pulcherrime,
 formam, [tris
 Quæ facit, ut supplex tibi sim, Dea; consule nos-
 Ignibus, et socerum, qui pervidet omnia, Solem
 Accipe, nec durus Titanida despice Circen.” 376
 Dixerat: ille ferox ipsamque, precesque repellit:
 Et, “Quæcunque es,” ait, “non sum tuus: altera
 captum
 Me tenet, et teneat per longum, comprecor, ævum:
 Nec Venere externa socialia fœdera lædam, 380
 Dum mihi Janigenam servabunt fata Canentem.”
 Sæpe retentatis precibus Titania frustra;
 “Non impune feres; neque enim reddere Canenti;
 Læsaque quid faciat, quid amans, quid femina,
 disces [Circe.”
 Rebus,” ait; “sed amans, et læsa, et femina
 Tum bis ad occasum, bis se-convertit ad ortum:
 Ter juvenem baculo tetigit; tria carmina dixit.
 Ille fugit, sese solito velocius ipse

369. *Densetur*, nubibus obducitur. *Densere*, forma poetica, qua Lucretius, Virgilius et Horatius usi sunt pro *densare*. *Cæcis*, tenebrosus et ignotus. *Locum*, nempe opportunum.

379. *Comprecor*.] Ciofani unus *deprecor*; Heinsius malebat *Dî precor*. *Socialia fœdera* aut *pacta* de conjugio, ut Heroid. iv. 17: *sæpe fœdera thalami*, lecti, quibus *sociatur* conjux.

385. *Sed amans, et læsa, et femina* [Circe.] Nota gradationem, quæ est in his verbis. Etiam Circe cum vi,

potens illa venefica. Sequentia brevius expressit Virgil. *Æn.* vii. 190: “Quem—Aurea percussum virga, versumque venenis Fecit avem Circe, sparsitque coloribus alas:” sed Noster hæc suo more ludens per partes expressit.

388. *Velocius*, etc. ut Actæon in cervum transiens iii. 199. *Pennas*—vidit. *Leidensis pennas rodit*, quod eleganter respondere sequentibus *indignatus* et *iratus* putat Burmannus. *Accedere* proprium avibus in silvis,

Currere miratus, pennas in corpore vidit;
 Seque novam subito Latiis accedere silvis 390
 Indignatus avem, duro fera robora rostro
 Figit, et iratus longis dat vulnera ramis.
 Purpureum chlamydis pennæ traxere colorem:
 Fibula quod fuerat, vestemque momorderat aurum,
 Pluma fit; et fulvo cervix præcingitur auro; 395
 Nec quidquam antiqui Pico, nisi nomina, restat.

Interea comites clamato sæpe per agros
 Nequicquam Pico, nullaque in parte reperto,
 Inveniunt Circen; nam jam tenuaverat auras,
 Passaque erat nebulas ventis ac Sole resolvi; 400
 Criminibusque premunt veris; regemque repos-
 cunt;

Vimque ferunt; sævisque parant incessere telis.
 Illa nocens spargit virus, succosque veneni:
 Et Noctem, Noctisque Deos Ereboque Chaoque

hinc poetæ licet dicere silvis. Mox recte Burmanno displicebant *fera robora*; nam quamvis silvæ et montes interdum *feri* dicantur, non tamen apparet, cur hoc loco poeta *robora* eodem epitheto insigniverit. Qui nil molitur inepte, is etiam in talibus diligens est. Sed nec Heinsii emendatio placet, *duro fera robore rostra Fregit*. *Durities* rostri pici nota est: acumine ejus cuneato foramina facit in arboribus, ut vel insecta sub cortice latentia protrahat, vel nidum struat. Hanc quoque ejus naturam e fabula poeta repetit. Plura sunt picorum genera; sed nullum eos colores refert, quos hic commemorat. Pennæ plurimæ nigræ sunt; nisi quod in capite cerviceve pileo coccineo aut macula rubra distinctæ sunt. Picus major in Italia frequens etiam sub cauda aliquid ruboris habet. Itaque Nostrum

luisse putes, quum etiam nigra interdum *purpurea* dicantur, ut *mare purpureum*, ἄλς πορφυρόεσσα. Jam ordo verborum, *Aurum, quod fibula fuerat, et vestem momorderat*. De mordere vide ad viii. 318; de *præcingere* ad i. 699.

397. *Interea comites, etc.*] Mutatio comitum et conjugis. *Tenuaverat*, remotis densis nubibus: vide ver. 369. *Resolvi*, dissipari. Elegantius Burmanno videbatur recludi, quod habent novem MSS. Equidem putem recludi rectius dici coelum nubibus obductum. *Criminibus premunt*, urgent criminando. *Premere* sic absolute apud Cic. Div. ii. 20.

404. Lectionem *Ereboque Chaoque* tuetur etiam Priscianus, vi. p. 720. qui exponit, ab Erebo et a Chao. E Chao Erebus et Nox nati; Hesiod. Theog. 123. Erebi et Noctis nati no-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Sex illam noctes, totidem redeuntia solis
 Lumina viderunt inopem somnique cibique,
 Per juga, per valles, qua fors ducebat, euntem.
 Ultimus aspexit fessam luctuque viaque 426
 Thybris, et in gelida ponentem corpora ripa.
 Illic cum lacrimis ipso modulata dolore
 Verba, sono tenui mœrens, fundebat; ut olim
 Carmina jam moriens canit exequialia cycnus. 430
 Luctibus extremum tenues liquefacta medullas
 Tabuit; inque leves paulatim evanuit auras.
 Fama tamen signata loco est; quem rite Canentem
 Nomine de Nymphæ veteres dixere Camenæ.
 Talia multa mihi longum narrata per annum, 435
 Visaque sunt: resides, et desuetudine tardi
 Rursus inire fretum, rursus dare vela jubemur;
 Ancipitesque vias, et iter Titania vastum
 Dixerat, et sævi restare pericula ponti.
 Pertimui, fateor, nactusque hoc litus adhæsi. 440

IV. Finierat Macareus; urnaque Æneia nutrix

423. *Sex illam noctes, etc.*] Confer v. 440 sqq; x. 73.

428. *Ipsa modulata dolore.*] In his verbis non erat cur hærerent Heins. et Burmann. Cantu excellens uxor nunc quoque *modulatam* edebat querelam; dolor enim dabat modos. *Exequialia*, funebria, novum vocabul. Olim, fere, in similitudinibus ponitur. De cantu *cycnorum* vide ad ii. 253.

431. *Luctibus extremum.*] Sic vii. 380. *flendo deliquit*; v. 427. *lacrimis absumitur*. *Tenues*, molles. Plurimi MSS. *teneras*, ut et alibi. *In auras evanuit*, in auras resoluta evanuit. *Fama signata est*, servata est, hæsit. Nomen Canentis loco inditum signi instar fuit, quo servata est rei ibi gestæ memoria. Similiter fere Virgil. vii. 3.

ossa nomen signant. Dixere Camenæ. Vulgo (et in Regiis codicibus) *dixere coloni*. A *Camenis* antiquitus illa loca habitata; xv. 482. Erant mulieres vaticinantes, forte et vaticinia sua versibus composita edentes; post cum Musis confusæ: vide Heynii Exc. v. ad Æneid. vii.

435. *Talia multa mihi, etc.*] Heinsius metuit, ne hæc interpolata sint.

440. *Nactusque hoc litus.*] Ulysses, relicto promontorio Circæo, quum oram Italiæ legens fretum Siculum peteret, Caietam præteriit, ubi Macareus mansit.

441—511. *Diomedes Venulo* auxilia imploranti narrat, se multa Ilio exciso perpersum, tandem etiam socios amisisse in aves mutatos. Fabula a multis

Condita marmorea, tumulo breve carmen habebat :
 HIC ME CAIETEN NOTÆ PIETATIS ALUMNUS
 ARGOLICO EREPTAM QUO DEBUIT IGNE CREMA-
 Solvitur herboso religatus ab aggere funis, [VIT.
 Et procul insidias, infāmataeque relinquunt
 Tecta Deæ, lucosque petunt, ubi nubilus umbra
 In mare cum flava prorumpit Thybris arena :
 Faunigenæque domo potitur nataque Latini, 449
 Non sine Marte tamen : bellum cum gente feroci
 Suscipitur ; pactaque furit pro conjuge Turnus.

varie tractata ; conf. Virgil. xi. 242 sqq ; Lycophr. 592 sqq ; Auctor de Mirab. Auscult. p. 722 ; Anton. Liberalis, cap. 37 ; Plinius, x. 44 s. 61 ; Ælianus, Hist. Anim. i. 1 ; Augustinus, de Civ. Dei, lib. xviii. cap. 16. *Urnaque Æneia nutrix*, etc. Redit ad versum 157 ; conf. Virgil. Æneid. vii. init. *Carmen*, ut ii. 326. Notus sæpe in laudem ; Horatius, II. Od. ii. Notus *animi paterni* ; Burmannus laudat e Petron. iii. *Matrona notæ pudicitiae*. Quo debuit, quem pietas postulavit ; Horatius, II. Od. vi. 23. *debita lacrima*.

447. *Lucosque petunt, ubi nubilus*, etc.] Adumbrata hæc e Virgilio, ver. 29 sqq : “ Atque hic Æneas ingentem ex æquore lucum Prospicit : hunc inter fluvio Tiberinus amœno, Vorticibus rapidis, et multa flavus arena, In mare prorumpit.” Silvis olim illa loca obsita fuisse, et per se credibile, et auctoritate veterum constat. Hodie ibi ager apricus litusque arenosum ; vide Heynii Exc. iii. ad Æneid. vii. *Nubilus umbra*, opacus umbra arborum ; Virg. ver. 36. *lætus fluvio succedit opaco*. *Flava arena*. Plurimi, (et Regii codices) *fulva arena*. *Flava arena*, flavus gurges passim Tiberi tribuuntur, et flavus Tiberis perpetuum hujus fluvii epitheton ; vid. Heins. Escendit autem Æneas ad orientale

litus in agrum Laurentem, ut e Virgilio intelligitur.

449. *Latinus, Fauni filius* : Æneas potitur ejus domo, hospitio ab illo excipitur ; *nataque*, filiam Laviniam uxorem ducit. Sed illa ante adventum Æneæ pacta fuerat Turno, Rutulorum regi. Is, prælatum sibi advenam ægre ferens, bellum suscipit simul cum Ænea Latinoque ; Livius, i. 1 ; Dionys. Halic. i. 58 sqq. Verum apud Virgilium Alecto, Junone sic volente, *furiis* suis implet et Laviniam et Turnum : ambo igitur Latinum ad bellum suscipiendum extimulant. Quum rex cunctaretur, Juno ipsa belli portas aperit, in eoque bello totius Latii finitimarumque civitatum auxilia sibi adjungit Turnus. Etiam *Venulus Argos* mittitur ad *Diomedem*, ut eum in Turni partes adducat, Æn. viii. 8. sed frustra. Æneas contra *Evandri* auxilium et implorat et impetrat. Copiose hæc tractata a Virgilio, Æn. vii. et viii. *Latio*, in Latio ; Virgil. ver. 43. *Dicam—Tyrrenamque manum, totamque sub arma coactam Hesperiam*. *Ardua*, difficilis fortitudine Trojanorum et multitudine hostium : *victoria quæritur*, victoriæ causa pugnatur, *sollicitis armis*, sollicitè, studiose. Ea arma habent libros sex posteriores Æneidis.

Concurrit Latio Tyrrhenia tota; diuque
 Ardua sollicitis victoria quæritur armis.
 Auget uterque suas externo robore vires:
 Et multi Rutulos, multi Trojana tuentur 455
 Castra: neque Æneas Evandri ad limina frustra,
 At Venulus magnam profugi Diomedis ad urbem
 Venerat: ille quidem sub Iapyge maxima Dauno
 Mœnia condiderat, dotaliaque arva tenebat.
 Sed Venulus Turni postquam mandata peregit,
 Auxiliumque petit, vires Ætoliis heros 461
 Excusat; nec se soceri committere pugnae
 Velle sui populos, nec, quos e gente suorum
 Armet, habere viros: Neve hæc commenta putetis,

455. *Rutulos* adjuvabant Mezentius Etruscorum rex cum filio Lauso, Aventinus Herculis filius, Catillus et Coras, Tiburtini, Camilla e Volscorum gente, et alii; vide Virgilium, vii. 647. ad fin.

456. *Evander*, ex Arcadia profugus, Fauno regnante in Italiam venerat, et in Palatino monte Pallanteum oppidum condiderat; Dionys. Halicarn. i. 31; Justin. xliii. 1. Ab eo non benigne modo excipitur Æneas, sed quadringentorum etiam equitum subsidio adjuvatur, quibus præerat Pallas, unicus Evandri filius; Virgil. viii. 514 sqq.

457. *Diomedes*, Ilio exciso, post multos errores in Apuliam profugus venisse tradebatur, *Dauni* regis filia in matrimonium ducta, *dotalia arva*, partem agri dotis loco, tenuisse, in iisque urbem condidisse, cui ab Argis Peloponnesi, quorum antiquum nomen Ἄργος Ἰππιον, hoc ipsum nomen imposuerit, quod postea in Argyrippam contractum sit; Strabo, vi. p. 434. Ad eum igitur, quum Græcis Teucrisque invisus esset, *Venulus* orator mittitur a Turno, cui et ipsi Græca origo tribuitur. *Magna* urbs, quia me-

tropolis Dauniæ: mox *maxima mœnia*, et Virg. xi. 216. *magna Diomedis ab urbe*. Si *frustra* non reponatur, præstabit τὸ *profugi*, quod suadent, quæ infra, ver. 476. et sqq. memorantur. *Iapyx* pro Iapygius etiam Virg. ver. 247. et Horat. I. Od. iii; Iapygiæ autem nomen etiam ad Apuliam pertinuit; *Appulus Daunus* est apud Horatium, IV. Od. xiv. 26.

460. *Sed Venulus Turni*, etc.] De hac legatione conf. Virgil. xi. 226 sqq. quem Noster expressit. Diomedes Ætolus quidem fuit, sed dueta Adrasti filia Ægialea, in regno Argivorum successerat, et inde profectus erat ad Trojam. *Vires excusat*, excusat se, quod *vires*, copias auxiliares, mittere nequeat Turno.

464. *Neve hæc commenta*, etc.] Sensus hujus orationis: satis malorum nos Græci post Ilium excisum perpessi sumus; nolo amplius cum Teucris Venerisque filio pugnare. *Admonitus* de iis, quæ cum ingrato sensu in animum redeunt, ut ix. 324. *Perpetiar* memorare, impetrabo a me, ut memorem. Signa parentheses, quibus ver. 465. inclusus erat, sustuli. Ordo verborum:

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Pellor; et antiquo memores de vulnere pœnas
 Exigit alma Venus; tantosque per alta labores
 Æquora sustinui, tantos terrestribus armis,
 Ut mihi felices sint illi sæpe vocati, 480
 Quos communis hiems, importunusque Caphareus
 Mersit aquis; vellemque horum pars una fuissem.
 Ultima jam passi comites belloque fretoque,
 Deficiunt, finemque rogant erroris: at Acmon
 Fervidus ingenio, tum vero et cladibus asper; 485
 “Quid superest, quod jam patientia vestra recuset
 Ferre, viri?” dixit: “quid habet Cytherea, quod
 ultra
 (Velle puta) faciat? nam dum pejora timentur,
 Est in vota locus: sors autem ubi pessima rerum,
 Sub pedibus timor est, securaque summa malorum:
 Audiat ipsa, licet; licet, ut facit, oderit omnes
 Sub Diomede viros; odium tamen illius omnes
 Spernimus, et parvo stat magna potentia nobis.”
 Talibus invitam Venerem Pleuronius Acmon
 Instimulat verbis, veteremque resuscitat iram. 495
 Dicta placent paucis: numeri majoris amici

479. *Terrestribus armis*, cum Dauno adversus Messapios latis; confer Antonin. Liberal. 37. *Communis hiems*, tempestas, ver. 470 sqq. descripta, quæ pertinebat ad omnes Græcos. Votum autem hoc commune iis, qui e calamitate quadam emersi, jam cum alia conflictantur.

484. *Deficiunt*, animos abjiciunt. Potest *deficiunt* explicari, me derelinquere parant. *Acmon*, qui infra, ver. 494. dicitur *Pleuronius* a Pleurone Ætoliæ urbe, quum Venerem contemneret, in avem cycno similem fuit mutatus. Nonnulli scribunt *Agmon*; sed *Acmon* Græcum est nomen ut *Cycnus*,

Procne, etc. *Acmon* apud Virgilium non occurrit. *Asper*, exacerbatus.

489. *In vota*, votis, precibus. *Sub pedibus*, victus est. *Secura summa malorum*, securi sunt homines de summo malo, non amplius timent majus malum; sic *secura vota* xii. 199.

493. *Et parvo stat magna*, etc.] Utique e duodecim MSS. revocandum, *et parvo stat tanta potentia nobis*; parum damni nobis affert potentia Veneris; vide ad x. 547: recte Heinsius ait: hoc vult, socios suos superiores esse omni Veneris insultu. Vulgo, et *magno stat magna*, ut in codicibus Regiis.

Acmona corripimus : cui respondere paranti
 Vox pariter, vocisque via est tenuata ; comæque
 In plumas abeunt, plumis nova colla teguntur,
 Pectoraque, et tergum : majores brachia pennas
 Accipiunt, cubitique leves sinuantur in alas : 501
 Magna pedum digitos pars occupat ; oraque cornu
 Indurata rigent, finemque in acumine ponunt.
 Hunc Lycus, hunc Idas, et cum Rethenore Nyc-
 teus,
 Hunc miratur Abas ; et dum mirantur, eandem 505
 Accipiunt faciem : numerusque ex agmine major
 Subvolat, et remos plausis circumsonat alis.
 Si volucrum quæ sit subitarum forma requiris ;
 Ut non cycnorum, sic albis proximâ cycnis.

497. *Respondere paranti.*] Plurimi (et Regii codices) *respondere volenti. Vox pariter, vocisque, etc.* Virgilius, ver. 272. breviter : “Sooii amissi petierunt æthera pennis, Fluminibusque vagantur aves, heu dira meorum Supplicia ! et scopulos lacrimosis vocibus implent.” Cum nostro loco confer ii. 373. ubi et *vox tenuata.*

501. *Sinuari* exquisite de alarum curvatura. *Cornu indurata rigent,* fiunt cornea. Sed posuit duo verba, quibus natura cornu exprimitur. *Finem in acumine ponunt,* desinunt in acumen.

505. *Hunc miratur Abas* Regii codices habent, ut omnes alii, præter secundum Vatican. et Francof. ex quibus Heinsius Burmannusque, et post eos Gierigius, male ediderant *Hunc mirantur Abas,* ut illud verbum ad præcedentia nomina simul referretur, sicut referenda sunt duo sequentia verba *mirantur—accipiunt :* sed maluimus cum *Abate* tantum conjungere verbum quod proximum antecedit, idemque verbum cum singulis aliis præcedentibus nominibus subintelli-

gere, explicareque hoc modo : hunc miratur Lyous, hunc miratur Idas, hunc Abas miratur. Unde lectionem codicum revocavimus. LEM. Quia modo præcessit *pennas accipiunt,* propterea Burm. cum tribus legeret *traxerunt faciem,* ut i. 412 ; unus Heinsii *assumit faciem,* ut xii. I.

508. *Volucrum subitarum.*] Codices Regii, ut plurimi, *volucrum dubiarum ;* hoc bene refutat Heinsius, quum Venulo illas aves, quamvis cycni non essent, cycnorum tamen alitudinem referre ignoranti, *dubium* nasci nondum potuerat. Etiam Lycophr. d. I. has aves Diomedæas, anatibus paulo ampliores diemque piscando in medio pelago exigentes, cum cycnis comparat ; Plinius vero, x. 44. fulicarum similes esse judicat ; referuntur hodie inter anseres procellarios : versantur juxta insulas Diomedæas, Apuliam contra ; Plinius d. I. “Ædem (*Diomedis*) quotidie pleno gutture madentibus pennis perluunt atque purificant : unde origo fabulæ, Diomedis socios in earum effigies mutatos.”

Vix equidem has sedes, et Iapygis arida Dauni 510
Arva gener tenco, minima cum parte meorum.

V. Hactenus Ænides: Venulus Calydonia regna,
Peucetiosque sinus, Messapiaque arva relinquit.
In quibus antra videt, quæ multa nubila silva,
Et levibus guttis manantia, semicaper Pan 515
Nunc tenet; at quodam tenuerunt tempore Nym-
Appulus has illa pastor regione fugatas [phæ.
Terruit, et primo subita formidine movit.
Mox, ubi mens rediit, et contempsere sequentem,
Ad numerum motis pedibus duxere choreas. 520
Improbat has pastor, saltuque imitatus agresti
Addidit obscœnis convicia rustica dictis:
Nec prius obticuit, quam guttura condidit arbor.
Arbore enim succoque licet cognoscere mores;
Quippe notam linguæ baccis oleaster amaris 525
Exhibet: asperitas verborum cessit in illas.

VI. Hinc ubi legati rediere, negata ferentes

510. *Arida Dauni arva*, Apulia, aquarum inops: hinc *pauper aquæ Daunus* Horat. III. Od. xxx. 11: et male hoc loco *ardua Dauni arva* in octo MSS.

512. *Ænides*, Diomedes ab avo Æneo, Ætoliæ rege, cujus urbs *Calydon*, hinc Daunia etiam, nova sedes Diomedis, per *Calydonia regna* declaratur. Pro *Peucetios* MSS. fere omnes diversa lectionum monstra exhibent; sed veram restituisse videtur Burmannus: nempe Dauniis vicini Peucetii et *Messapii*; namque Iapyx, Daunus et Peucetius, Lycaonis filii, has oras occupasse traduntur ab Anton. Liberali, 31.

515. *Levibus guttis manantia*, in quibus *leves*, roris modo, guttæ de saxo decidunt: Fast. v. 661. *vivo rorantia saxo antra*.

517. *Fugatus terruit*, terruit, ut fugerent. *Movit*, conterruit.

520. *Motis pedibus*.] Heinsius suadet *motis manibus*, quia ubique fere *movere* aut *jactare manus*, *brachia* de saltatione, in qua manuum magis et brachiorum gestus spectabatur, quam pedum motus. Vide nubem exemplorum ab Heinsio ad Remed. Am. 334. collectorum. At h. l. quia *saltu imitatus agresti* illos motus pastor traditur, et MSS. omnes in *pedibus* conspirant, id mutari nolim: etiam *pedum* eleganter ponendorum ars fuit in saltationibus veterum; Horatius, II. Od. xii. 17. *Quam nec ferre pedem dedecuit choris*.

527—565. *Naves Æneæ*.] Sumpta fabula e Virgilio, Æn. ix. 107 sqq; conf. x. 219. Additur Alcinoi navis in saxum mutata. Perentes, referon-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Aeraque, et subitis tumidum concursibus æquor
 Astræi turbant, et eunt in prælia, fratres. 545
 E quibus alma parens unius viribus usa,
 Stuppea prærumpit Phrygiæ retinacula classis;
 Fertque rates pronas, medioque subæquore mergit.
 Robore mollito, lignoque in corpora verso,
 In capitum faciem puppes mutantur aduncæ: 550
 In digitos abeunt, et crura natantia, remi:
 Quodque prius fuerat, latus est; mediisque carina
 Subdita navigiis, spinæ mutatur in usum.
 Lina comæ molles, antennæ brachia fiunt. 554
 Cærulus, ut fuerat, color est: quasque ante time-
 Illas virgineis exercent lusibus undas [bant,
 Naides æquoræ; durisque in montibus ortæ
 Molle fretum celebrant; nec eas sua tangit origo.
 Non tamen oblitæ, quam multa pericula sævo
 Pertulerint pelago, jactatis sæpe carinis 560
 Supposuere manus, nisi si qua vehebat Achivos.
 Cladis adhuc Phrygiæ memores, odere Pelasgos;
 Neritiæque ratis viderunt fragmina lætis

449. *in tectis crepitans salit horrida grando.* *Astræi fratres*, venti, Astræi et Auroræ filii; Hesiodus, *Theogon.* 378.

547. *Stuppea prærumpit*, etc.] Virgilius, ver. 117: "Et, sua quæque, Continuo puppes abrumpunt vincula ripis, Delphinumque modo demersis æquora rostris Ima petunt; hinc virgineæ, mirabile monstrum, Reddunt se totidem facies pontoque feruntur." Sed Noster, more suo, singularum partium transformationem describit, idque satis ingeniose, quum nihil similitudinis habeant partes navis cum corpore humano.

552. *Quodque prius fuerat, latus est.*] Hanc lectionem ex Neapolitano

recepit Heinsius pro vulgata, quam habent Regii codices nostri, *Quodque sinus fuerat, latus est*; quanquam eidem Heinsio non displicebat altera in permultis reperta, *Quodque latus fuerat, latus est*, nam et latera navium dicuntur; sed eodem alludit lectio recepta.

556. *Exercent lusibus undas*, ludunt, et natant in mari. Similiter *exercere tellurem arando.* *Duri montes*, quatenus opponuntur *molli freto*; quare in plurimis legitur male *summisque in montibus*; confer ver. 709. *Nec eas sua tangit origo*; nihil curant redire in montes, ubi sunt ortæ.

563. *Neritia*, navis Ulyssis a Nerito, monte Ithacæ. Hoc bene emen-

Vultibus, et lætæ videre rigescere puppim
 Cautibus Alcinoi, saxumque increscere ligno. 565
 VII. Spes erat, in Nymphas animata classe ma-
 Posse metu monstri Rutulum desistere bello. [rinas,
 Perstat; habetque Deos pars utraque, quique, Deo-
 Instar, habent animos: nec jam dotalia regna, [rum
 Nec soceri sceptrum, nec te, Lavinia virgo, 570
 Sed vicisse petunt; deponendique pudore
 Bella gerunt: tandemque Venus victricia nati
 Arma videt; Turnusque cadit: cadit Ardea, Turno
 Sospite, dicta potens: quam postquam barbarus
 Abstulit, et tepida latuerunt tecta favilla, [ignis
 Congerie e media tum primum cognita præpes 576

davit Regius, quum ante legeretur *Naryciæ*; i. e. Ajacis Oilei navis, qui fuit Narycius. Ulyssem benigne excepit Alcinous, Phæacum rex, cumque nave sua portari jussit Ithacam; Homerus, Od. H. 328. De ejus mutatione in saxum Od. N. 155 sqq. Procopius, de Bello Gothorum iv: "Navem ex alba petra, quæ in Phæacide regione apud mare visitur, aliqui eam esse autumant, qua Ulysses Ithacam fuit advectus."

566—580. *Ardea*, urbs Rutulorum, interfecto Turno, incendio deletur, et ex cineribus oritur *Ardea* avis. In *Nymphas animata* breviter dictum, animata et versa in *Nymphas*, ut iv. 618. *exceptas varios animavit in angues*. Posse desistere pro, fore, ut desistat. *Monstrum*, mira transformatio, ut sæpe apud Nostrum. Deos, suos Deos, id est sibi propitios. Quique—*animos*, duces fortes et acres. Laudat Heinsius illud Mezentii, *Dextra mihi Deus*.

571. *Vicisse* Græco more pro, victoriam. *Deponendi* scilicet arma, bellum. Mores bellatorum bene notati. *Tandemque*, etc. Etiam Tibullus, II. v. 46. de hoc Veneris auxilio *Æneæ*

præstito, *Tandem ad Trojanos* diva superba venit. Turnus cadit interfectus ab Ænea in certamine singulari; Virg. xii. extr.

574. In *barbarus ignis* (olim edebatur *ensis*, ut legitur in codice A.) hæere intt. quia putârunt, Æneam sine offensione Augusti non potuisse *barbarum* dici. Jac. a Cruce igitur hæc verba ad Annibalem referebat, motus verbis mendosis Servii ad Æn. vii. 412: at Ovidius narrat, quæ Æneæ temporibus acciderint. Heinsius malebat, *Dardanus ensis*, ut ver. 467. *Danaas flammæ*; Virg. Æn. ii. 276. *Phrygii ignes*; Horat. I. Od. 13. *Achaicus ignis*. Sine causa. Phryges sæpe dicuntur sine invidia aut contemptu barbari, ut ver. 163. *barbara prora*; vide ad xi. 162. Heynius ad Tibull. II. v. 48. intelligit sævum, crudelem ignem, atque etiam *barbarum Turnum* ibi interpretatur, ferocem, crudelem. *Latuerunt sub favilla*, absumpta fuerunt, et redacta in cineres.

576. *Congerie e media*.] Plurimi e *media*; alii, ut codex Regius A. in *media*; quidam, ut codex B. omittunt

Subvolat, et cineres plausis everberat alis.

Et sonus, et macies, et pallor, et omnia, captam
Quæ deceant urbem; nomen quoque mansit in illa
Urbis: et ipsa suis deplangitur Ardea pennis. 580

VIII. Jamque Deos omnes, ipsamque Æneïa
Junonem veteres finire coegerat iras; [virtus

Quum, bene fundatis opibus crescentis Iuli,
Tempestivus erat cœlo Cythereïus heros; 584

Ambieratque Venus Superos; colloque parentis
Circumfusa sui; "Nunquam mihi," dixerat, "ullo

Tempore dure pater, nunc sis mitissimus oro;

Æneæque meo, qui te de sanguine nostro

Fecit avum, quamvis parvum, des, optime, numen;

Dummodo des aliquod: satis est inamabile regnum

Aspexisse semel, Stygios semel îsse per amnes."

Assensere Dii: nec conjux regia vultus 592

Immotos tenuit, placatoque annuit ore.

præpositionem. Ineptæ huic fabulæ originem haud dubie dedit similitudo nominis; Virg. vii. 411. *Locus Ardea quondam Dictus avis*, ubi tamen *avis* esse videtur, majoribus. *Ardea* nomen traxisse videtur a situ in monte edito: Servius ex Hygino de Italicis urbibus memorat, ab augurio *avis ardeæ* urbem esse dictam. Et *potens* sane Turni tempore fuisse videtur; Silius, i. 293. *Magnanimis regnata viris, nunc Ardea nomen.*

577. *Everberare* pro simplici verberare, ut Quintil. Inst. Or. ii. 4. *Plausis*, motis; i. 466. *percussis alis*. *Quæ deceant*. Tres, *quæ doceant*, non improbante Burmanno; quem vide ad Amor. III. El. x. 48. *Ardea* avis sortem urbis *Ardeæ*, cujus e cineribus ipsa orta, plausu alarum suarum, tamquam lugubri planctu, luget. Acumen ingenii frigidum.

581—608. *Æneas* mutatur Veneris

beneficio in Deum. Simillimus huic est locus pulcherrimus ix. 239—272. ubi placata Junone Hercules mortalitatem exiit flammis, ut hic Æneas undis; Juvenal xi. 63: *Alter aquis, alter flammis ad sidera missus*. *Junonem finire coegerat iras*. Apud Virgilium, Æn. i. 4. *memorem Junonis ob iram tantum jactatus Æneas*. Cf. omnino Æn. xii. 791 sqq. ubi Jupiter eam placat. *Crescens Iulus* nondum maturus erat imperio, sed *bene fundata* a patre *opes incolumes* ei steterunt tutela Lavinia; Livius, i. 2. *Tempestivus erat cœlo*; ut qui gloriæ suæ satis vixisset, cœlo maturus, Divis ascribendus esset.

587. *Nunc sis mitissimus oro.*] Alii, ut codex Regius B. opto. *Parvum numen Æneas* inter Indigetes et Penates relatus, qui *parvi Dii* vocantur. *Aspexisse semel*, quum, Sibylla duce, ad inferos descenderet.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Resque Latina fuit : succedit Silvius illi : 610
 Quo satus, antiquo tenuit repetita Latinus
 Nomina cum sceptro : clarum subit Alba Latinum :
 Epitos ex illo ; post hunc Capetusque, Capysque,
 Sed Capys ante fuit : regnum Tiberinus ab illis
 Cepit ; et in Tusci demersus fluminis undis 615
 Nomina fecit aquæ : de quo Remulusque feroxque
 Acrota sunt geniti : Remulus maturior annis
 Fulmineo periit, imitator fulminis, ictu.
 Fratres suo sceptrum moderatior Acrota forti
 Tradit Aventino ; qui, quo regnârat, eodem 620
 Monte jacet positus, tribuitque vocabula monti.

Jamque Palatinæ summam Proca gentis habebat.

Rege sub hoc Pomona fuit ; qua nulla Latinas
 Inter Hamadryadas coluit solertius hortos,
 Nec fuit arborei studiosior altera fœtus, 625

significabatque eum regem qui Alba dictus fuit, nam poetis mutare interdum nomina convenit, auctore Servio, et ne *Clarum* significare Albam dubites, idem poeta, in libro *Fast.* iv. *Isque, Latine, tibi pater est ; subit Alba Lutinum.* De hoc loco vide plura apud Burmann. *Epitos* etiam *Fast.* iv. 43 ; Livio dicitur *Atys*. *Capetusque*—ante fuit. Ingenii lusus, quem suggestit lex carminis. *Tuscam flumen*, Albula, in cujus trajectu submersus Tiberinus.

616. De quo *Remulus*.—*Acrota*.] Secundum Livium, Tiberini filius fuit Agrippa. Post eum regnavit *Remulus* Silvius, qui fulmine ictus, regnum tradidit Aventino. *Positus*, ut situs, de sepulto.

622. *Summa* gentis, de imperio, bene habet ; *summa sceptri* xiii. 162 ; *summa* belli ex Ponto, II. i. 46. Sed quæritur, quo sensu *gens Palatina*

dicta sit. Micyllus explicat, quæ circa Palatium et ea loco, ubi postea Roma condita fuit, tum habitabat. Ineptum hoc judicat Heinsius, qui suadet, *Palatinæ rupis*, aut *Palatini collis s. montis*. Verum non admodum potens rex, qui rupis summam habet. Quum MSS. fere omnes *Palatinus* habeant, id interea servandum arbitror, donec meliora proferantur. Forte hoc cognomen adhæsit *Procæ*. Regii nostri ambo dant *Palatinus summæ loca gentis habebat* ; ita et omnes alii codices, si *Palatinus* non fuerit cognomen additum *Procæ*, optima mihi videtur lectio, quam recepit Gierigius. LEM. Pro *Latinus*, multi veteres *Latinos* ; utrumque bene.

625. *Alter*, alia. Nympha operam dans arborum culturæ bene describitur. *Ramos*, arbores. *Felicia poma*, ut ix. 92.

Unde tenet nomen : non silvas illa, nec amnes ;
 Rus amat, et ramos, felicia poma ferentes.
 Nec jaculo gravis est, sed adunca dextera falce ;
 Qua modo luxuriam premit, et spatiantia passim
 Brachia compescit : fissa modo cortice virgam 630
 Inserit, et succos alieno præbet alumno.
 Nec patitur sentire sitim ; bibulæque recurvas
 Radicis fibras labentibus irrigat undis. [pido.
 Hic amor, hoc studium : Veneris quoque nulla cu-
 Vim tamen agrestum metuens, pomaria claudit
 Intus ; et accessus prohibet refugitque viriles. 636
 Quid non et Satyri, saltatibus apta juvenus,
 Fecere, et pinu præcincti cornua Panes,
 Silvanusque, suis semper juvenilior annis,
 Quique Deus fures vel falce, vel inguine terret, 640
 Ut poterentur ea? sed enim superabat amando
 Hos quoque Vertumnus ; neque erat felicior illis.

628. *Gravis*, gravata. *Falx*, culter vinitorum curvus ad amputandas frondes. *Nec jaculo gravis*, etc. *Nec dextera Pomonæ jaculum gestat* ; sed falcem, qua luxuriantes ramos recidat. *Premere*, eleganter pro, resecare, amputare, etiam Virg. Georg. i. 157. *Luxuriam*, ramos longiores, nimis se extendentes et succis fraudantes arborem. *Idem rami brachia spatiantia*, luxuriose excreſcentia, ut iv. 364. *spatiantes alæ*. *Passim* est, in omnes partes ; Virgil. Georg. ii. 370. *ramos compesce fluentes* ; Horatius, Epod. ii. 13. *Inutiles falce ramos amputans*.

630. Venuste insitionem et irrigationem describit ; cf. Virg. Georg. ii. 73—82. *Alieno alumno* ; surculo ex alia arbore in aliam translato. *Labentes undæ centies* apud poetas dicuntur rivi : sine causa igitur Heins. suadebat vel *lactantibus*, vel

lambentibus. Etiam Burmanni conject. *lætantibus*, i. e. fœcundantibus, carere poteramus.

635. *Agrestum*, nempe Deorum, quales mox nominantur.

638. *Pinu præcincti* ; i. 699. *Silvanusque*. Vulgo (et in codice Regio B.) *Silenusque*. Sileno, Bacchi comiti nullus hic locus : at Silvanus erat Deus agrestis et Latinus, qui semper senex in antiquis monumentis exhibetur. Sed ille *juvenilior suis annis*, magis amoribus deditus, quam a sene expectes. De inguine Priapi vide ad ix. 344.

642. *Hos quoque Vertumnus*, etc.] Sequitur locus classicus de Vertumno, quocum cf. Propert. iv. 2. Quum olim esset symbolum anni vicissitudinum, poetæ inde fecerunt Deum, qui posset in omnes verti formas, unde et Vertumnus dictus sit. Propertius, ver.

O quoties habitu duri messoris aristas
 Corbe tulit; verique fuit messoris imago!
 Tempora sæpe gerens fœno religata recenti, 645
 Desectum poterat gramen versâsse videri.
 Sæpe manu stimulos rigida portabat, ut illum
 Jurares fessos modo disjunctis juvencos.
 Falce data frondator erat, vitisque putator:
 Induerat scalas, lecturum poma putares: 650
 Miles erat gladio, piscator arundine sumpta.
 Denique per multas aditum sibi sæpe figuras
 Repperit, ut caperet spectatæ gaudia formæ.
 Ille etiam picta redimitus tempora mitra,
 Innitens baculo, positus ad tempora canis, 655
 Assimulavit anum, cultosque intravit in hortos,
 Pomaque mirata est; Tantoque potentior! inquit,

42: "At mihi, quod formas unus vertebar in omnes, Nomen ab eventu patria lingua dedit;" et ver. 21: "Opportuna mea est cunctis natura figuris: In quamcunque voles verte, decorus ero." Mille ornatus varias istas figuras vocat Tibullus, IV. ii. 14. Hinc pendet locus sequens.

643. *Duri omnes rustici, messorum imprimis, quia æstum facile perferunt. Laudat Burmannus ex Horatio, Epod. 3. dura messorum ilia. Imago messoris, similis messori; Propertius, Corbis in imposito pondere messor eram.*

645. *Tempora sæpe gerens, etc.] Propertius, ver. 25: "Da falcem, et torto frontem mihi comprime fœno: Jurabis nostra gramina secta manu." De stimulis ad ii. 127.*

649. *Fron dator erat.] Unus Heinsii et unus Basileens. falcator erat; non male, et Nostri ingenio convenire videtur appositio Falce data falcator erat. Induerat. Thysii liber induitur, Græcismo usitato. Induerat*

scalas, incedebat capite per gradus scalarum inserto.

651. *Miles erat gladio.] Propertius, ver. 27: "Arma tuli quondam, et memini, laudabar in illis."*

653. *Spectatæ.] Quidam (non Regii codices) habent speratæ; sed spectari proprie dicuntur puellæ, earumque formæ.*

654. *Picta vel acu, vel radio, vel variegata.*

657. *Tantoque potentior; multi peritior; ita et codex Regius A; sed et potentior habet pro varia lectione. Hoc Ovidianum esse sciunt, qui ea voce auctorem frequentissime uti meminere. Pro tanto idem codex A. cunctis. Tanto potentior solennis et elegans laudandi formula, ut tanto major, tanto melior, tanto felicitior; Seneca, de Tranq. Anim. cap. 15: "Laudemus toties dignum laudibus et dicamus: tanto fortior, tanto felicitior!" Potentior pomorum copia, quibus olim maxime censebantur divitiæ.*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Me quoque pignus habe: neque enim sibi notior
 ille est, 679

Quam mihi: nec toto passim vagus errat in orbe.
 Hæc loca sola colit: nec, uti pars magna procorum,
 Quam modo vidit, amat: tu primus, et ultimus illi
 Ardor eris; solique suos tibi devovet annos. 683
 Adde, quod est juvenis, quod naturale decoris
 Munus habet: formasque apte fingetur in omnes;
 Et, quod erit jussus, jubeas licet omnia, fiet.

Quid, quod amatis idem? quod, quæ tibi poma
 coluntur, 687

Primus habet, lætaque tenet tua munera dextra?
 Sed neque jam fœtus desiderat arbore demptos,
 Nec, quas hortus alit, cum succis mitibus herbas,
 Nec quidquam, nisi te: miserere ardentis: et ip-
 Qui petit, ore meo præsentem crede precari: [sum,
 Ultioresque Deos, et pectora dura perosam 693
 Idalien, memoremque time Rhamnusidis iram.
 Quoque magis timeas, etenim mihi multa vetustas
 Scire dedit, tota referam notissima Cypro
 Facta, quibus flecti facile, et mitescere possis.

Viderat a veteris generosam sanguine Teucris

681. *Hæc loca sola.*] MSS. fere omnes, *Hæc*, aut *Nec loca magna*; sed Vivianus ex suis *loca sola*, quod etiam in uno suo repertum recepit Heinsius. Codex Regius A. *Hæc loca magna*; codex B. *Nec loca magna*. *Devovet*, *vovet*.

684. *Juvenis.*] Ita pingi et fingi solebat, cinctus corona e frondibus viridibus, tenensque cornu copię. Quod *naturale*, etc. quod natura eum fecit decorum. *Formasque apte*, etc. Tibullus, IV. ii. 14. de Vertumno, *Mille habet ornatus, mille decenter habet*.

687. *Quæ tibi poma coluntur*, etc.] Fructuum primitiæ solebant Vertumno dari; Propertius, d. l. ver. 11. *quia vertentis fructum præcepimus anni*; et ver. 13. *Prima mihi variat liventibus uva racemis*.

694. *Idalie dicta Venus ab Idalio*, monte Cypri; et *Idalium* quidquid Veneri sacrum aut gratum. De *Rhamnuside* vide ad iii. 406.

695. *Multa vetustas*, longa ætas. Dedit scire, ut iii. 338; Græco more.

698. *Viderat a veteris*, etc.] Hanc fabulam sub Arceophontis et Arsinoës

Iphis Anaxareten, humili de stirpe creatus ;
 Viderat, et totis perceperat ossibus æstum : 700
 Luctatusque diu, postquam ratione furorem
 Vincere non potuit, supplex ad limina venit ;
 Et modo nutrici miserum confessus amorem,
 Ne sibi dura foret, per spes oravit alumnae :
 Et modo de multis blanditus cuique ministris 705
 Sollicita petiit propensum voce favorem.
 Sæpe ferenda dedit blandis sua verba tabellis :
 Interdum madidas lacrimarum rore coronas
 Postibus intendit, posuitque in limine duro
 Molle latus, tristisque seræ convicia fecit. 710
 Surdior illa freto surgente, cadentibus Hædis,
 Durior et ferro, quod Noricus excoquit ignis,

nominibus refert Anton. Liberalis, Met. 39. apte h. l. adhibita, quia et vim movendi et metamorphosin habet. Reges Cypri originem ducebant a Telamónio Teucro, qui exciso Ilio huc migravit atque Salamina urbem, (ubi hæc res gesta ; vide ver. 760.) condidit. Conditores autem urbium gentiumve solent fere a poetis *veteres, antiqui, prisci* vocari. *A sanguine*, quoad sanguinem. *Perceperat*. Unus Heinsii *præceperat* ; sed mira non videbitur varietas, quum noveris quam parvum sit discrimen inter syllabas *per* et *præ*, in scriptis libris. *Luctatusque diu*, etc. Versum similem habes, lib. vii. 10.

704. *Per spes—alumnae.*] Heinsius putat, *per spes alumnas*, ut xiii. 375. *spes socias*.

708. *Interdum madidas*, etc.] Facit hæc ex ineptis moribus amantium, foribus exclusorum. Ii enim coronas de capite demptas postibus *intendebant* (pro vulgari, innectere, suspendere. Exquisite Virg. *Æn.* iv. 506. *Intendit locum sertis*;) Lucretius, iv. 1171; Propertius, I. xvi. 7. Non modo co-

ronas, sed januas etiam ipsas *lacrimarum* rore irrigabant; Martial. x. Epigr. 13. In nuda humo aut duro limine (cui suaviter opponitur *molle latus*) jacebant; Propertius, III. xiii. 16; Noster Art. Am. ii. 238. Stulto etiam januis vel preces adhibebant, vel *convicia faciebant*, eique imbrium verbera Jovisque fulmina imprecabantur; Tibul. I. ii. 6 sqq. *Tristis sera*, ut *janua difficilis* apud Tibullum, d. I.

711. *Surdior freto*. De hoc proverbio vide Heinsium ad h. l. *Surgens fluctibus*. *Cadere de occasu siderum*. *Hædi* duæ stellæ, quas manu tenet Auriga supra Tauri cornua, quarum et ortus et occasus gravissimas excitant tempestates; Theocrit. Id. vii. 53. *Ferrum Noricum* erat præstantissimum; Plinius, xxxiv. 14; hinc *Noricus ensis* Horat. I. Od. xvi. 9: erat autem *Noricum Illyrici pars*. *Saxi radices* ex Lucretio, ii. 102. *Pro viva radice tenetur*, olim (ut est in nostris codicibus *Regius*) edebatur *vivum radice tenetur*: et sæpe *viva saxa*, ut vii. 204.

Et saxo, quod adhuc viva radice tenetur;
 Spernit, et irridet, factisque immitibus addit 714
 Verba superba ferox; et spe quoque fraudat aman-
 Non tulit impatiens longi tormenta doloris [tem.
 Iphis, et ante fores hæc verba novissima dixit:
 “ Vincis, Anaxarete: neque erunt tibi tædia tan-
 Ulla ferenda mei: lætos molire triumphos, [dem
 Et Pæana voca, nitidaque incingere lauro. 720
 Vincis enim, moriorque libens; age, ferrea, gaude.
 Certe aliquid laudare mei cogeris, eritque
 Quo tibi sim gratus, meritumque fatebere nostrum.
 Non tamen ante tui curam cessisse memento, 724
 Quam vitam; geminaque simul mihi luce caren-
 Nec tibi Fama mei ventura est nuntia leti: [dum.
 Ipse ego, ne dubites, adero, præsensque videbor,
 Corpore ut exanimi crudelia lumina pascas.
 Si tamen, o Superi, mortalia fata videtis,
 Este mei memores: nihil ultra lingua precari 730
 Sustinet: et longo facite ut memoremur in ævo;
 Et, quæ dempsistis vitæ, date tempora famæ.”
 Dixit; et ad postes ornatos sæpe coronis,
 Humentes oculos, et pallida brachia tendens,
 Quum foribus laquei religaret vincula summi; 735

716. *Impatiens*, qui repulsæ dolo-rem non æquo fert animo: sequitur *παρακλαυσίθυρον*, h. carmen flebile ante fores amatæ cantatum.

720. *Et Pæana voca.*] Sic alibi Ovidius: *Dicite, Io Pæan, et, Io, bis dicite, Pæan.* Ea gratulatione in triumphis et victoriis usi sunt, atque adeo pæanas dixere omnia epinicia. *Nitidaque incingere lauro.* De *nitida* vide ad i. 552. Coronare, inquit, viridi lauro; id quod triumphantes solebant.

724. *Curam tui*; amorem, quo te prosequor. *Gemina luce*, et puella amata et vita.

729. *Si tamen, o Superi.*] Sic Virgilius, *Si qua est cælo pietas, quæ talia curet.* Pro *mortalia fata*, ambo Regii codices dant *mortalia facta*; alteram lectionem ex quatuordecim invexit Heinsius.

735. *Laquei vincula* pro laqueo; nam *laqueus* jam in se est funis in formam vinculi compositus, unde hæc duo x. 378. et 381. permutantur. *Sum-*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Et patulis iniit tectum sublime fenestris.
 Vix bene compositum lecto prospexerat Iphin;
 Deriguere oculi, calidusque e corpore sanguis,
 Inducto pallore, fugit; conataque retro 755
 Ferre pedes, hæsit; conata avertere vultus,
 Hoc quoque non potuit: paulatimque occupat artus,
 Quod fuit in duro jampridem pectore, saxum.
 Neve ea ficta putes, dominæ sub imagine signum
 Servat adhuc Salamis: Veneris quoque nomine
 templum 760
 Prospicientis habet: Quorum memor, o mea, lentos
 Pone, præcor, fastus, et amanti jungeré, Nymphæ.
 Sic tibi nec vernum nascentia frigus adurat
 Pomâ, nec excutiant rapidi florentia venti. 764
 Hæc ubi nequidquam formas Deus aptus in om-
 Edidit, in juvenem rediit, et anilia demit [nes
 Instrumenta sibi; talisque apparuit illi,
 Qualis ubi oppositas nitidissima Solis imago
 Evicit nubes, nullaque obstante reluxit; 769
 Vimque parat: sed vi non est opus; inque figura
 Capta Dei Nymphæ est, et mutua vulnera sentit.

753. *Vix bene.*] Poeta addit *bene*, ut majorem ostendat festinationem; sic alibi *Vix bene desierat*; et *Vix bene missus erat*; sic infra *Vix bene desierant*. Heinsius qui *compositum* pro *impositum* recepit, illud defendit non nisi iis locis ubi de cineribus *compositis*, hoc est, in monumentum conditis, sermo est. Rectius laudâset ix. 503. *toroque Mortua componar*, ubi vide notam nostram: Mitscherl. tamen *impositum* prætulit.

761. *Prospicientis.*] Hoc cognomen accepit a forma prospicientis de fenestra Anaxeretes, quæ eadem specie a

Venere in saxum conversa fuit. Ita recte Micyllus.

762. *Lentos fastus*, qui reddunt puellas *lentas*, id est difficiles; vide ad xiii. 799.

763. *Sic* ejus est, qui, ut impetret ab altero quod petierat, cum obtestatione ei apprecatur aliquid. *Urere* etiam de frigore dicitur; Cic. Tus. ii. 17.

766. *Anilia instrumenta* eleganter vocat rugas, canos et reliqua, quibus efficiebat, ut anus esse videretur; conf. vers. 654. et 655.

770. *In figura capi*, ut vi. 490. *in illa æstuat*; viii. 50. *arsit in illa*.

X. Proximus Ausonias injusti miles Amuli
 Rexit opes; Numitorque senex amissa nepotum
 Munere regna capit; festisque Palilibus Urbis
 Mœnia conduntur: Tatiisque patresque Sabini
 Bella gerunt; arcisque via Tarpeia reclusa 776
 Digna animam pœna congestis exuit armis.
 Inde sati Curibus, tacitorum more luporum,
 Ore premunt voces, et corpora victa sopore
 Invadunt, portasque petunt, quas objice firma 780
 Clauserat Iliades: unam tamen ipsa recludit,
 Nec strepitum verso Saturnia cardine fecit.
 Sola Venus portæ cecidisse repagula sensit;
 Et clausura fuit; nisi quod rescindere nunquam

772—851. *Romuli fata.* Miles Amuli, Amulius ipse. Dura periphrasis. *Injusti* ob regnum fratri ereptum; *Dirus Amulius* Fast. iv. 53. *Palilibus.* Plerique *Parilibus*; Burmannus notat quinque, in quibus *paratibus* (ut in codice nostro Regio A; codex B. *Palilibus*;) vide Heinsium ad Fast. iv. 721. *Palilia* dies festus in honorem Pales, Deæ pastoritiæ, quo die Roma condita (Velleius, i.) et quem ideo summa religione celebrabant Romani; Dionys. Halic. i. 88. *Bella gerunt* propter raptum Sabinarum. *Arci Romanæ præerat Sp. Tarpeius*, cujus filia, quum aquam sacris peti- tum extra mœnia îsset, corrumpi se auro passa est a *Tatio*, ut *Sabinos* in urbem acciperet: intromissi *congestis armis obrutam necavere*. Varie tamen illa res tradita; vid. Livius, i. 2; Dionysius Halic. ii. 38—40. Pro *exuit permulti* (et Reg. B.) *edidit*; *exuit animam*, deposito corpore tamquam veste, ut recte ait Lutatius ad Statium, x. 943. ubi *Exuiturque animus*.

778. *Sati nunc sunt incolæ Curium*, urbis primariæ Sabinorum. *Tacitorum*, quia prædam petunt. Quidam

habent *rapidorum*, aut *rabidorum*. *Corpora* melius, quam Romanos, quia de sopore sermo. Hunc locum Priscianus, lib. ii. p. 582. legit ita: *ut corpora—Invadant, portasque premant, quas objice fultas Clauserat Iliades*; et laudat *objice fultas*, id est firmatas, munitas: non male; Tibullus, I. ii. 6. *Clauditur et dura janua fulta sera*; Virg. Æneid. viii. 227. *fultosque emuniit objice postes*; Noster Art. Amat. ii. 244. *Atque erit apposita janua fulta sera.* *Iliades*, Romulus Iliæ filius, quæ eadem Rhea Sylvia dicta; Fast. iv. 54; vide Perizonium et Rickii epistolas amœbeas de ea ad Æliani Var. Hist. tom. i. pag. 510 sqq. *Saturnia*, Juno veterem iram exercens etiam in Æneæ posteros.

784. *Nisi quod*, etc. vide ad ii. 677. *Janus*, templum Jani, quod Romulus ædificâsse creditur. Ibi aquæ calidæ. Varro de Ling. Lat. 4: *Lautolæ a lavando: quod ibi ad Janum geminum aquæ calidæ fuerint*. Inde orta fabula, de qua cf. Fast. i. 265 sqq; Macrobius, Saturn. i. 9; Servius ad Æn. i. 396. In ipso prælio quum fugerent Romani, precibus Romuli aquæ cali-

Dîs licet acta Deûm. Jano loca juncta tenebant
 Naïdes Ausoniæ, gelido rorantia fonte : 786
 Has rogat auxilium, nec Nymphæ justa petentem
 Sustinuere Deam ; venasque, et flumina fontis
 Elicuere sui : nondum tamen invia Jani
 Ora patentis erant, neque iter præcluserat unda.
 Lurida supponunt fœcundo sulfura fonti, 791
 Incenduntque cavas fumante bitumine venas.
 Viribus his aliisque vapor penetravit ad ima
 Fontis ; et Alpino modo quæ certare rigori
 Adebatis aquæ, non ceditis ignibus ipsis. 795
 Flammifera gemini fumant aspergine postes,
 Porta que nequidquam rigidis permissa Sabinis
 Fonte fuit præstructa novo ; dum Martius arma
 Indueret miles : quæ postquam Romulus uitro
 Obtulit, et strata est tellus Romana Sabinis 800
 Corporibus, strata estque suis ; generique cruorem

dæ scaturire cœperunt, quibus Sabini prohibiti sunt Romanos ulterius persequi ; poeta autem precibus Veneris id factum fuisse ait.

787. *Has rogat.*] Unus Mediceus *Has* petit, ut sit repetitio Ovidio familiaris. *Non sustinet* alterum, qui non sustinet ei negare, quod petierat, qui non potest non satisfacere ejus precibus ; Cicero ad Div. xi. 13. *Quum sustinere eos non posset* ; Livius, xxxi. 13. *Senatus querentes eos non sustinuit.* Quod hic Nymphis tribuitur, id sibi ipsi vindicat Janus, Fast. i. 269 sqq. *Janus patens*, templum Jani tempore belli patens ; Fast. i. 279. *Ut populo reditus pateant ad bella profecto, Tota patet dempta janua nostra sera.* Quamquam id demum factum inde a tempore Numæ Pompilii. Male Bersmann. e quibusdã præfert *parentis*, quia Janus Pater dictus est ; Lactant.

Inst. iv. 3. Neque vim explicandi habet, ut et sæpe : nempe unda non præcluserat iter. *Lurida supponunt*, etc. Causam hujus apparatus reddit Lactantius, Arg. “ Quæ quum frigidæ hostium introitum non prohiberent, ex frigidis in calidas versæ, hostem averterunt.”

794. *Alpinus rigor*, ut *Scythicum frigus*, in proverbium abierat ; Virg. Ecl. x. 47. *Alpinæ nives et frigora Rheni.* *Gemini postes*, duæ januæ in Jani templo sibi oppositæ. *Rigidis*, bellicosus ; ipse Mars *rigidus* viii. 20. Ante Heinsium edebatur *promissa*. Codex Regius A. *promissa* ; sed melius in codice B. *permissa*, id est *tridita*.

801. *Generique cruorem cum soceri*, etc.] Apud Livium, i. 13. raptæ patres, virosque rogant, *ne se sanguine nefando soceri generique respergerent.*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Occuluit, tonitruque, et fulgure terruit Urbem.
 Quæ sibi promissæ sensit data signa rapinæ,
 Innixusque hastæ, pressos temone cruento
 Impavidus conscendit equos Gradivus, et ictu 820
 Verberis increpuit, pronumque per aera lapsus
 Constitit in summo nemorosi colle Palati :
 Reddentemque suo jam regia jura Quiriti
 Abstulit Iliaden : corpus mortale per auras
 Dilapsum tenues, ceu lata plumbea funda 825
 Missa solet medio glans intabescere cœlo.
 Pulchra subit facies, et pulvinaribus altis
 Dignior, et qualis trabeati forma Quirini.
 Flebat ut amissum conjux, quum regia Juno

819. *Pressos temone pro, junctos curru.* Pro curru posuit temonem, qui et *premit* equus et ab iis *premitur*. Ita melius puto, quam cum Gronovio in *Diatrib. Stat.* p. 401. emendare, *pressos temone*, (atque ita postea in uno MS. Moreti reperit Burmannus,) idque dictum putare pro *pressos jugo*, quia temo jugum continet. *Cruento*, nempe e præliis. *Verberis*, flagelli. *Increpuit*, incitavit. Octo dant *pronusque*; Junian. *purumque*, ut Horat. i. 34.

823. *Reddentem—abstulit.*] Factum hoc esse, quum ad Capræ paludem exercitum lustraret, tradunt historici. *Jura ibi dedisse* etiam *Fast. d. l.* narratur. Neque h. l. ipse in *Palatio* fuisse memoratur, sed Mars ibi constitit, ut deinde e vicinia Romulum auferret. Burmannus monet, *jam* conjungendum cum *suo*, quia post Tatii mortem Quirites, id est Sabini, in ejus potestatem concesserant, et ita jam sui erant, ut antea Tatii. Ita poeta partem incolarum memorasset pro universis. Lenzius vero sic: *reddebat jura populo suo, cui jam, interim, Quiritium nomen obvenerat. Olim*

edebatur non regia, idque interpretabantur civilia, æqualia: alii legunt *tunc. Quiriti*. Raro hoc nomen in singulari numero reperitur. Sed et hic pro universo populo. *Ed.*

825. *Ceu plumbea funda, etc.*] Eadem similitudo etiam ii. 727; sumpta e Lucretio, vi. 177: *Plumbea vero Glans etiam longo cursu volvenda liquescit*; ita et Virgilius, *Æn.* ix. 588. et Statius, *Theb.* x. 528. Falsum tamen est, glandes, globulos, plumbeas in cursu *intabescere*, id est liquescere. *Argent. dat incandescere.*

827. *Pulvinaribus altis, dignior*, qui convivii Deorum interesset; quod signum divinitatis; vide ad vi. 173. *Pulvinaria*, lecti Deorum in templo positi; hinc et lecti cœlestes: *Rodius contra pulvinaria* interpretatur sacellum. *Trabeati forma Q.* Hæc lucem accipiunt ex *Fast.* ii. 503 sq: *Pulcher et humano major, trabeaque decorus, Romulus in media visus adesse via.* Nempe *trabea* priscorum regum Romanorum habitus; Plinius, ix. 39: ita *succinctus trabea* Picus apud Virg. vii. 188.

829—851. Altera metamorphosis,

Irin ad Hersiliam descendere limite curvo 830
 Imperat, et vacuæ sua sic mandata referre :
 “ O et de Latia, o et de gente Sabina
 Præcipuum, matrona, decus; dignissima tanti
 Ante fuisse viri, conjux nunc esse Quirini,
 Siste tuos fletus: et, si tibi cura videndi 835
 Conjugis est, duce me lucum pete, colle Quirino
 Qui viret, et templum Romani regis obumbrat.”
 Paret, et in terram pictos delapsa per arcus,
 Hersiliam jussis compellat vocibus Iris. 839
 Illa verecundo vix tollens lumina vultu, [ptum est ;
 “ O Dea, namque mihi, nec quæ sis dicere prom-
 Et liquet esse Deam; duc, o duc,” inquit, “ et offer
 Conjugis ora mihi: quæ si modo posse videre
 Fata semel dederint, cœlum accepisse fatebor.”
 Nec mora, Romuleos cum virgine Thaumantea 845
 Ingreditur colles: ibi sidus ab æthere lapsum
 Decidit in terras; a cujus lumine flagrans
 Hersiliæ crinis cum sidere cessit in auras.

Hersiliæ in Horam. *Amitti simpliciter dicuntur, tanquam verbo proprio, cognati et proximi morientes; vide ad Plinium, IV: Ep. ii. 1. Pro Hersiliam* (quod legitur in Regiis codicibus) nonnulli *Hersilien. Vacuæ, viduæ, quod ex interpretatione habent MSS. Junii, Sprotii et unus Basil. Etiam vacua domus, quum alter conjugum morte ablati; Livius, i. 46.*

834. *Vir et Quirinus sibi opponuntur quia hoc Dei notionem involvit; Florus, i. 1. Quirinum in cælo vocari placitum Diis. Solebant autem consecratis nova nomina dari, ut Leucotheæ et Palæmoni, iv. 541. Conf. Lactantius, Firm. i. 21. Pro colle Quirino, plerique (et Regii codices)*

colle Quirini; vide Bentleium ad Horat. i. Od. 2. Templum Romulo positum in colle Quirino. Templis et sepulcris addi fere solebant luci.

841. *Nec (et nōn)—et passim. Ut non promptum est—ita liquet. Cælum accepisse fatebor. Mos eorum, qui felicitatis cumulum adipiscuntur: similiter Deorum vitam nancisci et alia; Cic. Attic. ii. 1. digito se cælum putant attingere; Horatius, i. Od. 1. sublimi feriam vertice sidera. Lenz. hoc refert ad Romulum inter cœlicolas receptum. Prius melius placet, quippe simile illi v. 556. vitamque fatebor accepisse. Multi autem dant cælum aspexisse fatebor. Regii ambo accepisse.*

Hanc manibus notis Romanæ conditor urbis
 Excipit, et priscum pariter cum corpore nomen 850
 Mutat; Horamque vocat, quæ nunc Dea juncta
 Quirino est.

849. Notis, quibus sæpe eam in his terris amplexus erat. Ut Herculi consecrato Hebe, sic Quirino *Hora* conjux data. Ennius An. i: *Teque, Quirine pater, veneror, Horamque Quirini. Et Hora eadem, quæ Hebe.* Nonius Marcellinus, *Hora, juventutis Dea.* Nempe "Ἦρα, juven- tus. Itaque non

sine causa *Oram* mutavi in *Horam*, quod et MSS. meliores (et Regii ambo,) Ennius, Gellius xiii. 22. Marcellinus præferunt. *Horam* autem esse *Hersiliam* transformatam Ovidius unus narrat. *Juncta Quirino*, quia in templo Quirini colebatur.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Gentis habet ritus; animo majora capaci 5
 Concipit, et quæ sit rerum natura requirit.
 Hujus amor curæ, patria, Curibusque relictis,
 Fecit, ut Herculei penetraret ad hospitis urbem.
 Graia quis Italicis auctor posuisset in oris
 Mœnia quærenti, sic e senioribus unus 10
 Rettulit indigenis, veteris non inscius ævi:
 Dives ab Oceano bubus Jove natus Iberis
 Litora felici tenuisse Lacinia cursu
 Fertur, et, armento teneras errante per herbas,
 Ipse domum magni, nec inhospita tecta Crotonis
 Intrâsse, et requie longum relevâsse laborem; 16

7. *Hujus curæ*, hujus studii, ut ver. 65. *Patria, Curibusque*, patria, hoc est Curibus. In *curæ* et *Curibus* captatum esse ab Ovidio lusum verborum, putat Lenzius. *Herculei hospitis* urbs, Croton, a Crotone, qui *Herculem* quondam *hospitaliter* exceperat, sic dicta, ut docent sequentia. *Penetraret*, perveniret. Erat sane antiqua traditio, Numam Crotona esse profectum, ibique a Pythagora præcepta sapientiæ cognovisse. Sed eam gravissimis argumentis refellit Livius d. loco, et “suoapte ingenio temperatum Numæ animum virtutibus fuisse *opinatur* magis; instructumque non tam peregrinis artibus, quam disciplina Sabinorum.” Cic. Tuse. iv. I. arbitratur, propter Pythagoreorum admirationem Numam quoque regem, Pythagoreum a posterioribus existimatum. Commode tamen in rem suam traditione illa usus est poeta.

9. *Graia mœnia*, quia Croton pars Græciæ Magnæ in ea Italiæ ora, quæ hodie Calabria dicitur. *Auctor posuisset*, condidisset: auctor plenitudinis causa additur; Virgilius, *Æneid.* v. 17. *Si mihi Jupiter auctor Spondeat*; Phædrus, prol. 1. *Æsopus auctor quam*

materiam reperit. Veteris ævi, antiquitatis, historiæ antiquæ.

12. *Jove natus*, Hercules, *bubus Iberis*, Geryonis Hispaniæ regis, *dives* (quia divitiæ illis temporibus censebantur numerosis gregibus,) *ab Oceano*, ubi Erythea, Geryonis insula, veniens, feliciter in illis locis appulit. *Lacinia litora*. Liv. xxiv. 3: “Sex millia aberat ab urbe (Crotone) nobile templum, ipsa urbe nobilius, Lacinia Junonis, sanctum omnibus circa populis.” De promontorio *Lacinio* vid. Plinius, iii. 10. Cæterum summa religione in istis oris Hercules colebatur, et multa ejus monumenta ostendebantur; vid. Diod. Sic. iv. 20; Strabo, vi. pag. 281; et Dionysius Halic. i. 39—44. qui res ab eo in Italia gestas et fabulose narrat, et ad fidem historicam interpretari conatur. *Inhospita tecta*. Vide ad i. 218. De *Crotone* confer ver. 55. Apud Diodorum Sic. iv. 24. Hercules Crotoni, quem imprudens interfecerat, monumentum ponit, addito hoc ipso, quod jam sequitur, vaticinio, fore, ut ibi aliquando urbs condatur, et a Crotone nomen trahat. Sed Heraclide de Polit. auctore, ipse Croton urbem illam posuit.

Atque ita discedens, Ævo, dixisse, nepotum
 Hic locus urbis erit; promissaque vera fuerunt.
 Nam fuit Argolico generatus Alemone quidam
 Myscelos, illius Dîs acceptissimus ævi. 20
 Hunc super incumbens pressum gravitate soporis
 Claviger alloquitur: "Patrias, age, desere sedes;
 I, pete diversi lapidosas Æsaris undas."
 Et, nisi paruerit, multa ac metuenda minatur.
 Post ea discedunt pariter somnusque Deusque: 25
 Surgit Alemonides, tacitaque recentia mente
 Visa refert, pugnatque diu sententia secum.
 Numen abire jubet; prohibent discedere leges;

18. *Hic locus urbis erit, hoc loco urbs condetur. Promissa, vaticinium.*

20. *Myscelos recte rescriptum ab Heinsio: nam Dionysius Halicarn. Schol. Aristoph. ad Nub. 370. Strabo, Μύσκελος, aut Μύσκελλος scribunt. Argis et ipse habitasse videtur. Pausanias vero Lac. Ep. 3. narrat, Polydoro regnante, a Lacedæmoniis coloniam esse deductam Crotonem. Herodotus, viii. 47. Κροτωνιῆται δὲ γένος εἰσὶ Ἀχαιοί. Ducem coloniæ Myscelon nominant et alii; vid. Strabo, viii. p. 593. Illius ævi, hominum illius ævi. Incumbens, ut xi. 657. Et membra somno gravia et sopor ipse gravis, quia reddit membra gravia. Gravitati accommodatum est τὸ pressum, pro quo unus Mediceus et sec. Ambrosianus mersum. Claviger aut clavigerum numen, pro Hercule, obvium apud poetas. Apud Schol. Aristophanis, ad Nub. 370. Myscelos oraculo jubetur urbem condere, quo loco ipsum imber cœlo sereno deprehenderit. Idem oraculum de Phalantho, Tarenti conditore, refert Pausanias, Phoe. p. 822. Videntur autem harum duarum urbium origines confusæ esse a veteribus. Itaque etiam*

Lactantius in Arg. hanc fab. addit: "A proximo tumulo, cui Tares, Nepotuni filius, subjectus erat, Tarentum nominavit."

22. *Patrias, age—Æsaris undas.] Ita ordinem verborum ex Palatino restituendum primus monuit Gruterus, approbante Heinsio; olim edebatur: Lapidosas Æsaris undas, I, pete diversi; patrias, age, desere sedes. Diversi, in aliis, iisque remotis terris fluentis; ii. 323. Phaethon reperitur diverso in orbe. Æsar alias Æsarus, Αἴσαρος, vocatur. Fluvius est Calabriæ, qui mediam Crotonam præterfluit.*

26. *Alemonides; Myscelus, Alemonis filius. Visa refert; secundum quietem visa secum volutat. Verbum referre sic alibi quoque usurpat Noster, pro recogitare, cogitatione et animo repetere, secum recolere. Sententia pugnat secum pro, Myscelos sententiis suis pugnat secum, varias habet sententias. Amant veteres hoc loquendi genus: plane sic Horatius, I. Epist. i. 97. Mea quum pugnat sententia secum; infra ver. 648. Dissidet et variat sententia. Discedere, nempe cum colonia.*

Pœnaque mors posita est patriam mutare volenti.
 Candidus Oceano nitidum caput abdiderat Sol, 30
 Et caput extulerat densissima sidereum nox:
 Visus adesse idem Deus est, eademque monere;
 Et, nisi paruerit, plura et graviora minari.
 Pertimuit, patriumque simul transferre parabat 34
 In sedes penetrare novas; fit murmur in urbe, [est
 Spretarumque agitur legum reus: utque peracta
 Causa prior, crimenque patet sine teste probatum,
 Squalidus ad Superos tollens reus ora manusque;
 “O cui jus cœli bis sex fecere labores, [auctor.”
 Fer precor,” inquit, “opem: nam tu mihi criminis
 Mos erat antiquus, niveis atrisque lapillis, 41
 His damnare reos, illis absolvere culpæ.

30. *Candidus* a puro nitore. *Candida Aurora* Tibullus, I. iii. 94; *Lucifer albus* infra ver. 189. Præclare nooti *caput sidereum*, stellis distinctum, tribuitur, idque *effert*, quum ingruit; Horatius, Epod. ii. 17. *decorum mitibus pomis caput Autumnus arvis extulit. Plura et graviora.* Confer cum hoc somnio id quod de Átinio Liv. ii. 36. refert.

34. *Patrium penetrare*, penates, Deos patrios, quorum simulacra stabant in penetrali. Hinc *Dii penetrales* apud Cic. Nat. Deor. ii. 27. Qui enim in novas sedes migrabant, Penates secum transferre solebant, ut et ibi patriam religionem instituerent; Virg. de Ænea, dum conderet urbem *Inferretque Deos Latio.*

36. *Agitur reus, accusatur.* Nam in jure Romano *agere lege* dicebantur, qui ex lege vel accusabant, vel petebant. *Causa prior* quæ sit, non liquet. Tan. Faber male emendabat, *Causa fuit*; melius Heinsius, *Causa viri.* Sine dubio *causa prior* est prior pars causæ, cognitio judicis. Postea sen-

teutiæ ferebantur, quæ erat causa posterior. *Squalor et sordes* tribuuntur reis, lugentibus, supplicantibus.

39. *O cui jus, etc.*] Quem duodecim labores dignum probârunt, qui reciperetur inter Deos. Seneca, Agam. 812. *Tuus ille bis seno meruit labore Allegi cælo magnus Alcides.* Formulam *jus facere* comprobat Heins. ex Fast. vi. 25. *Criminis auctor*, quia suasit et minis perpulit, ut commigraret.

41. *Lapillis*, ψήφοις, unde ψηφίζεσθαι. Postea fabæ, κύαμοι, usurpabantur. Breviter autem locutus est pro, *lapillis* uti, atque *his damnare*, etc. Faba tamen in magistratu eligendo, calculo in judiciis vel sententiis politicis ferendis utebantur Athenienses. Ed. *Culpæ*, ut alibi *injuriarum aliquem absolvere.* *Sententia* tristis, severa, ingrata, quæ reddit reos tristes. Similiter apud Cic. *tristis judex*, et *tristis litera*, litera damnans C. *Immitis urna*, quia sententia immitis, dura: sic iii. 697. *crudelia necis instrumenta.*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Talia constabat certa primordia fama
Esse loci, positæque Italiam in finibus urbis.

II. Vir fuit hic ortu Samius: sed fugerat una 60
Et Samon, et dominos; odioque tyrannidis exul
Sponte erat: isque, licet cœli regione remotos,
Mente Deos adiit: et, quæ natura negabat
Visibus humanis, oculis ea pectoris hausit. 64
Quumque animo, et vigili perspexerat omnia cura,

58. *Talia constabat*—urbis.] Hos versus duos suppositos esse arbitratur Tanaq. Faber; sed leguntur in omnibus libris scriptis. De originibus Crotonis multa habet Leopard. in Emendatt. cap. 14.

60—478. *Dogmata nonnulla Pythagorica*, quæ quum de mutationibus agant, ornatumque facile admittant poeticum, locum in hoc opere habent commodum. Etiam hoc placet, quod Pythagoras ipse docens inducitur. De Pythagora, viro insigni, ejus rebus, institutis, familia, copiose et subtiliter disputat Meiners in *der Geschichte der Wissensch. in Griechenland und Rom.* tom. i. lib. 3.

60—72. *Vir fuit*, etc.] De Pythagora ipso, ejusque philosophia universe. *Hic*, Crotone, postea etiam Metaponti, ubi decessit; Cic. Fin. v. 2; Justinus, xx. 4. Reversus a peregrinatione, qua Ægyptum lustraverat, Persarumque, ut veteres tradunt, magos adierat (Cic. Fin. v. 29.) oppressam reperit patriam tyrannide Polycratis; Diogenes Laert. viii. 47; Plutarchus, de Placit. i. 3. Quæ nova patriæ forma ei displicuit, sub qua non putabat se effecturum, quæ moliretur, quum contra Græciæ Magnæ civitates eum multis causis invitarent; Meiners, p. 392. Fugere pr. de exule; exul autem etiam is, qui sponte patriam deserit. *Dominos*, dominum, tyrannum. Vixit autem Pythagoras, si verius ætatem ejus scire cupias, vel

Servio Tullio regnante Romæ, ut vult Livius, i. 18. vel tempore Tarquinii Superbi et Bruti, secundum Cic. Tusc. i. 16; iv. 1. De his omnibus vide Lactantii Argumenta.

62. *Remotos*.] Vulgo (et in Regiis codicibus) *remotus*, quod malim. Cf. xii. 41. *quamvis regionibus absit. Mente Deos adire* alibi de precibus, h. l. de studio divinæ naturæ cognoscendæ. *Haurire*, quum omnino sit percipere, et de sensibus et de animo usurpatur; *oculis pectoris hausit*, ingenio percepit, cognovit abditas naturæ vires. Etiam Cicero, Tusc. i. 16. Pherecydem laudat et Pythagoram, quod primi sevocaverint mentem a sensibus, et cogitationem a consuetudine abduxerint, quum antea homines nihil animo videre possent, sed omnia ad oculos referrent.

65. *Vigili cura*, diligente et assiduo studio. *In medium discenda dare*, tradere docendo. Alter Strozæ habet *perspecta dabat*, ut sit repetitio Ovidio familiaris. Pro *cætus* vulgo, et apud Mitscherlich. legitur *cætum*, quod improbat Burmannus propter sequens *silentium*. Codex Regius A habet *cætus*, codex B *cætum*. *Cætus* de scholis philosophorum. Etiam Livius, d. l. de Pythagora, *juvenum æmulantium studia cætus habuit*. Sed ibi *cætus* conventus discipulorum, h. l. ipsi discipuli. Eorum *silentium* notum, quo arcana societatis custodire jubebantur; vide Meiners, p. 454. *Dicta au-*

In medium discenda dabat ; cœtusque silentum
 Dictaque mirantum, magni primordia mundi,
 Et rerum causas, et quid natura, docebat ;
 Quid Deus ; unde nives ; quæ fulminis esset origo ;
 Juppiter, an venti, discussa nube, tonarent ; 70
 Quid quateret terras ; qua sidera lege mearent ;
 Et quodcunque latet ; primusque animalia mensis
 Arguit imponi : primus quoque talibus ora
 Docta quidem solvit, sed non et credita, verbis :
 Parcite, mortales, dapibus temerare nefandis
 Corpora : sunt fruges, sunt deducunt ramos 76

tem ejus *admirabantur* tantopere, ut ea dicerent *θεοῦ φωνὰς*, ut in disputando quum ex iis quæreretur, quare ita esset, responderent, *Ipse dixit*, ut denique ex domo ejus templum facerent, ipsumque pro Deo colerent ; Justinus, xx. 4. Confer Meiners, pag. 448 sqq.

68. *Rerum causas, et quid, etc.*] Sic et alii poetæ philosophiam circumloquuntur, v. c. Propertius, III. iii. 47 sqq ; Statius Silv. v. 3 ; Theb. vi. 125 sqq ; Claudianus, xvii. 100 sqq : quanquam Pythagoras in physica non acquievit. Ab Horatio, I. Od. xxviii. 14. vocatur *non sordidus auctor Naturæ verique*, h. e. præstantissimus doctor physices et ethices, in quas partes divisa olim erat philosophia universa. *Quid Deus.* Barthius ex MSS. legit *Quis Deus* ; ita legitur in nostro codice Regio B. Fortasse hunc versum respexit Statius, V. Silv. iii. 21 : *Quis Deus, unde ignes, quæ ducat semita solem.* Doctrina de Deo pars erat physices, quia hæc causas rerum exponit, Deus autem est omnium rerum causa æterna.

72—175. *Animalia mensis, etc.*] A carniū esu deterret. Eum omniem suis Pythagoram interdixisse, sane multi veterum tradunt. Sed hoc Em-

pedoclem potius fecisse, ex ejus fragmentis constat ; cumque forsan Ovidius, h. l. expressit. Abstinentiam illam ab omni carniū usu seriores Pythagoræi amplexi sunt ; vid. Meiners, pag. 418 sqq. Imitatus est h. l. e Nostris Zachariæ in Partibus diei, pag. 24. et 26. *Arguit, crimini dedit, nefas esse docuit.* Bernegger. primus Basileens. Jureti excerpt. Barberio. Arondel. et unus Vossii *arcuit*, id est vetuit ; idque placet Heinsio ; recepit Mitscherlichius. Disputationum assiduitate Crotoniatas ad frugalitatem revocasse traditur a Justino, d. l.

75. *Farcite mortales, etc.*] Verbis gravissimis sententiam proponit. *Temerare*, polluere, violare. De cibis corpori humano non destinatis, est etiam apud Silium, ii. 472. *Nefandis, abominandis, a natura homini non destinatis.*

76. *Sunt—sunt.*] Argumentum primum a multitudine et suavitate frugum ductum, in quibus commendandis utitur verbis suavissimis. *Poma insigni multitudine (deducunt ramos, ut xiii. 812. poma gravantia ramos ; Remed. 175. curvatos pomorum pondere ramos,)* *uvæ tumore*, h. e. magna copia succorum, herbæ *dulcedine* nos invitant, et si qua habent duram acer-

Pondere poma suo, tumidæque in vitibus uvæ :
 Sunt herbæ dulces, sunt, quæ mitescere flamma,
 Mollirique queant : nec vobis lacteus humor
 Eripitur, nec mella thymi redolentia florem. 80
 Prodiga divitias, alimentaque mitia tellus [bet.
 Suggestit, atque epulas sine cæde et sanguine præ-
 Carne feræ sedant jejunia ; nec tamen omnes :
 Quippe equus, et pecudes, armentaque gramine
 vivunt. [que,
 At quibus ingenium est immansuetumque, ferum-
 Armeniæque tigres, iracundique leones, 86
 Cumque lupis ursi, dapibus cum sanguine gaudent.
 Heu quantum scelus est, in viscera viscera condi,
 Congestoque avidum pinguescere corpore corpus,
 Alteriusque animantem animantis vivere leto ! 90

bamve naturam, tamen *flamma*, co-
 quendo, mitescere possunt. *Eripitur*,
 interdicitur. Pro *florem*, vulgo *flore* :
 utrumque recte.

83. *Carne feræ*, etc.] Esus carni-
 um similes reddit homines bestiis, iisque
 immanissimis. *Ingenium*, naturalis
 indoles, bestiis, arboribus, agris tri-
 buitur. *Armeniæ tigres* etiam viii. 121.
 et passim. *Armeniæ* autem adjective
 capiendum, ut solent poetæ ; Tibullus,
 III. vi. 15. et Propertius, I. ix. 19.
Armenias tigres ; Am. ii. xiv. 35. *in*
Armeniis tigres latebris.

88. *Heu quantum scelus*, etc.] Sce-
 lus est, corpus sui generis alimentis
 nutrire, cædeque animantium vivere.
 Repetio verborum *viscera viscera*,
corpore corpus, *animantem animantis*,
 et ver. 175. *sanguine sanguis*, nunc
 non est merus lusus, ut putabat Schi-
 rachius, sed facit, ut vis *τοῦ sui gene-
 ris* fortius sentiatur. *Viscera* omnino
 carnes. Servius : “ Quidquid sub co-
 rio est, viscera dicunt ;” vide ad vi.
 651. et de *condere* ad 664 ; xii. 17.

Congesto corpore, congestis corporibus.
Pinguescere cum invidia dictum. Pro
alteriusque, Burmannus malit *alter-
 nisque*, ut est in Francof. Scilicet
 nunc indignantis est. Lege orationes
 duas *περὶ σαρκοφαγίας*, quæ ascri-
 buntur Plutarcho. *Vulnera mandere*
 durum pro, bestias vulneratas et mac-
 tatas ; i. 190. *vulnus* recidere, mem-
 brum vulnere morbidum. *Cyclopes*
 carnes adeo humanas devorabant.
 Homer. Od. i. 289. 311. Sed respexit
 h. l. Virg. *Æneid.* iii. 626. ubi de
 Cyclope, *Vidi atro quum membra flu-
 entia tubo Manderet*, et tepidi tremere
 sub dentibus artus. Gronovianus habet
læto dente, pro *sævo* ; illudque non
 displicet Burmanno, ut sit oppositio
 inter *tristia vulnera* et *læto dente*. Mali
 mores ventris sunt voracitas. Persius,
 in prol. vocat ventrem *artificem mali*,
 ut *γαστήρ κακοεργός* Homer. Od. E.
 54. LEM. Vellem equidem Parisinus
 editor versus prologi Persiani appo-
 suisset, in quibus audit venter artifex
 mali. ED.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Fecit iter sceleri : primaque e cæde ferarum 106
 Incaluisse putem maculatum sanguine ferrum :
 Idque satis fuerat ; nostrumque petentia letum
 Corpora missa neci salva pietate fatemur ;
 Sed quam danda neci, tam non epulanda fuerunt.
 Longius inde nefas abiit ; et prima putatur 111
 Hostia sus meruisse mori, quia semina pando
 Eruerit rostro, spemque interceperit anni.
 Vite caper morsa Bacchi mactandus ad aras
 Dicitur ultoris : nocuit sua culpa duobus. [endos
 Quid meruistis, oves, placidum pecus, inque tu-

106. *Primaque e cæde ferarum, etc.*] Jam conjectando originem rei indicare conatur. A rebus licitis exorsi tandem, ut fit, ad nefarias delati sunt. *Prima* pro, primum. *Corpora*, animalia. *Mittere neci* ortum ex formulis *mittere orco, sub tartara mittere, etc.* *Quam—tam*, ut, ita non. *Epulanda*. Ergo etiam transitive dixerunt veteres *epulari* cum casu quarto, ut jam in Lexico Fabri notatum video ex hoc ipso loco.

113. *Spemque interceperit*, ut viii. 292. *Cererem in spicis intercipit*, ubi vide notam. *Sus*, quæ scrofa dicitur, in sacris Eleusiniis expiationis causa mactabatur ; quæ adeo in nummis sæpe Cereris sacra adumbrat. Vide Eckhel. *Doctr. Num. Vet.* ii. 222. Veram autem causam Ovidius non tetigisse videtur ; sacra enim illa ex Ægypto translata, ubi sus post inuudationem Nili agris utilis. Cæterum suam primam fuisse hostiam, monet etiam Varro de *Re Rust.* ii. 4 : “ A sulllo pecoris genere immolandi initium sumptum videtur. Cujus vestigia sunt ; quod initiis Cereris porci immolatur ; et quod initiis pacis, fœdus quum feritur, porcus occiditur,” etc.

114. *Vite caper morsa.*] Heinsius malit *Vite rosa*, quia *Fast.* i. 357.

Rode caper vitem. Mox ante eundem Heins. edebatur *mactatus dicitur* ; multi *mactatus ducitur* ; Heinsius malebat *mactandus ducitur*, quia victimæ duci dicuntur.

116. *Quid meruistis, oves.*] Varro, *Re Rust.* II. i. 4 : “ Putant oves assumptas et propter utilitatem et propter placiditatem.” Et *placidus* est epitheton proprium ovium ; Terentius, *Ad.* IV. i. 18. *quum fervet maxime, tam placidum quam ovem reddo. Inque tuendos*, τὸ tueri ad lactis cibum, et ad amictum referri possit, utroque enim humanum genus oves fovent. *Tueri*, alere, sustentare dicuntur homines armenta (*Virg. Georg.* ii. 195.) et vicissim hæc illos. In *Cod. Norico* ascriptam est scholion, *tuendos, a frigore propter lanas*, idque sequitur *Burmannus*. Rectius vero etiam ad victum referes, ut duo illa complectatur, quæ jam separatim nominantur. *In tuendos*, ut tueantur homines ; *Horatius*, I. *Od.* xxvii. 1. *Natis in usum lætitiæ scyphis.* Vide ad v. 591. *Mox, natum tolerare.* Commode Heins. e *Catalectis Pithœanis* ascripsit hæc : “ Pythagoras populo nescis quæ suaserit olim ? Si jugulatis oves, quid erit, quod vestiat, inquit ? Horriferum contra Boreau ovis arma ministret.”

Natum homines, pleno quæ fertis in ubere nectar?
 Mollia quæ nobis vestras velamina lanas 118
 Præbetis, vitæque magis, quam morte juvatis.
 Quid meruere boves, animal sine fraude dolisque,
 Innocuum, simplex, natum tolerare labores?
 Immemor est demum, nec frugum munere dignus,
 Qui potuit curvi dempto modo pondere aratri
 Ruricolam mactare suum; qui trita labore
 Illa, quibus toties durum renovaverat arvum, 125
 Tot dederat messes, percussit colla securi.
 Nec satis est, quod tale nefas committitur; ipsos
 Inscripsere Deos sceleri, numenque supernum
 Cæde laboriferi credunt gaudere juveni.
 Victima labe carens, et præstantissima forma, 130

120. *Quid meruere boves.*] Pythagoras suos βοὸς ἀποτῆρος ἀπέχεσθαι, a bove aratore abstiuere nominatim iusserat. Legibus hoc cautum olim erat apud Athenienses; Ælianus Var. Hist. iv. 14: et Romani capite sanxerant, si quis occidisset; Varro Re Rust. ii. 5: et damnatum esse quemdam a populo Romano eam ipsam ob causam refert Plin. viii. 45. Causa ubique affertur hæc, quia bos arator sit γεωργός, socius hominum in opere rustico, Cereris minister, socius agriculturæ. Aurea imprimis ætate summum scelus habebatur, boum visceribus vesci; Cicero, Nat. Deor. ii. 63. Secundum Arat. ver. 15. æneæ ætatis homines id primi ausi erant. Noster vero non solum ob utilitatem, sed etiam ob simplicem naturam boum causam agit, et ita, ut facile commiserationem faciat. *Simplex* opponitur fraudulento et doloso. *Natum tolerare labores*, ad tolerandos labores; Cicero, Nat. Deor. ii. 63. de bubus, quorum cervices natæ ad jugum, tum vires humerorum et latitudines ad aratra ex-

trahenda. *Demum*, vere; Sallustius, Cat. 2. *is demum mihi vivere videtur*; vid. Cortius ad xii. 5. *Trita labore* pro, *trita jugo.* *De dederat* Heinsius mutandum censet vel cum tribus MSS. in *dederant*, ut quæ subintelligatur, vel in *tulerat*. Sine causa. Agricola boum munere et renovat agrum, et *dat*, procreat, messes. In plurimis autem Italiæ locis tam *durum* erat arvum, ut non nisi quinta, aut nona adeo aratione, ab ingentibus et fortissimis aratris perfringeretur; Plinius, V. Ep. vi. 10; hinc taurus *ingemere aratro* Virgilio dicitur.

128. *Inscribere Deos sceleri*, Deos facere vel auctores, vel socios scele-
 ris: sic x. 199. *dextram inscribere leto.* Tauris oblatis Jupiter maxime gaudebat; iv. 755.

130. *Victima labe carens.*] Curabatur, etiam sacerdote adhibito, ut victimæ sine omni labe et egregiæ essent, τέλεια, ἔκκριτα, ἱερεῖα. Hoc quoque, ut ornatus cornibus additus, displicet commoto nostro Pythagoræ. Pro *forma* Heinsius malebat *formæ*, ut ix. 451.

Nam placuisse nocet, vittis præsignis et auro,
Sistitur ante aras, auditque ignara precantem,
Imponique suæ videt inter cornua fronti,
Quas coluit, fruges; percussaque sanguine cultros
Inficit in liquida prævisos forsitan unda. 135

Protinus ereptas viventi pectore fibras
Inspiciunt, mentesque Deûm scrutantur in illis.

Unde fames homini vetitorum tanta ciborum?

Audetis vesci, genus o mortale? quod, oro, 139

Ne facite; et monitis animos advertite nostris;
Quumque boum dabitur cæsoribus membra palato,

Mandere vos vestros scite, et sentite colonos.

Et quoniam Deus ora movet, sequar ora mo-
ventem 143

monet posse legi præstantis corpora formæ. Fruges, nempe molam, farinam sale mixtam (*salsæ fruges*, Virg. *Æn.* ii. 133.) qua frons victimæ, focus et cultri aspergebantur. *Prævisos in unda*, quia aqua in sacris per pelves disposita. Sed hoc nihil valet vel ad indignitatem rei demonstrandam, vel ad commiserationem faciendam. Fibræ proprie extorum extremitates, deinde omnino exta, h. e. jecur, cor, pulmones. Mentis, consilia Deorum et fata; Silius, i. 124. *Intrare mentes Superum*; v. 59. *Mentes Deorum explorare*.

139. *Audetis vesci* nimis præcise additum; quo intercitur flumen orationis. *Genus o mortale*. Bersmanni MSS. *genus immortale*, quod placebat Grutero, ut ad metempsychosin respiciat; Bersmannus etiam accusativi casus tunc esse volebat: codices Regii ambo *genus o mortale*. *Dare palato*, mandere; *palatum* enim, tamquam gustus instrumentum, crebro commemoratur, imprimisque homines luxuriosi *palato inservire* dicuntur. *Colo-*

nos. Sic etiam Plinius, viii. 45. de eo, qui bovem occiderat, *exactus in exilium, tamquam colono suo interempto*.

143. *Et quoniam Deus, etc.*] Hic videtur ad alia progredi, sed e ver. 173 sqq. apparet, hæc quoque cum superioribus cohærere. E metempsychosi novum sumit argumentum, non esse mactanda animalia. Sed quia illud dogma vulgo ignotum, propterea se fingit vatem *θεοφορούμενον*, qui Deo plenus oracula fundat. Hinc etiam oratio se attollit. *Deus ora movet*; Apollo me hortatur, ut loquar. *Sequar*, obsequar, parebo. *Rite, decenter*, ut in rite colere Deos, rite sacra facere. Qui explorant atque aliis indicant consilia Deorum, dicuntur *cælo mentem insertare*; Stat. Theb. iii. 549: *superas mentes recludere* Silius, i. 19: hinc h. l. *recludere Delphos et æthera*, item *reserare oracula augustæ mentis*, h. e. docere homines incognitas adhuc sententias ab Apolline sibi Diisque revelatas. *Evestigare* verbum rarum pro, investigare: et quidem plurimi (et Regius codex A.) dant *investigata*;

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Morte carent animæ, semperque, priore relicta
 Sede, novis habitant domibus vivuntque receptæ.
 Ipse ego, nam memini, Trojani tempore belli 160
 Panthoïdes Euphorbus eram, cui pectore quondam
 Sedit in adverso gravis hasta minoris Atridæ.
 Cognovi clypeum, lævæ gestamina nostræ,

158. *Morte carent animæ, etc.*] Sequitur celebratum illud de animarum migratione dogma, quod Pythagoras, Herodoto, Diodoro Sic. et aliis auctoribus, ab Ægyptiis acceptum primus Græcis tradidit; vide Schæffer. de philos. Ital. p. 24. et 32. Quæritur autem, utrum proprie illa intellecta voluerit, quo fortius a carniū esu deterreret homines, quem in finem certe Noster h. l. iis utitur, an allegoria potius quadam ostendere, statum animæ post mortem responsurum vitæ antea actæ, aut notare homines cupiditatibus indulgentes, quorum animæ melius inhabitarent porcorum et luporum corpora. Sunt etiam qui putent, Pythagoram jam obscure vidisse, quod recentiores philosophi apertius docent, animam semper cum schemate quodam conjunctam esse futuram. In illa eadem prava atque inepta hæresi fuerunt Druidæ, apud Gallos: quæ de re Cæsar, Bell. Gall. vi. “imprimis hoc volunt persuadere, non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios; atque hoc maxime ad virtutem excitari putant, metu mortis neglecto.” Sed inter Pythagoræ et Druidarum opinionem hoc intererat, quod ille aiebat animas hominum ad pecudes etiam transire; hi vero ad homines alios tantum. *Sedes et domus, corpus*; vide ad xi. 788. Unus Moreti habet *Sepe*, quod pro septo, aut claustro capiendum esset; ut ita corpus carcer animæ vocaretur. *Recipere* de migratione animarum etiam apud Tibullum, IV. i. 210.

160. *Ipse ego nam memini, etc.*] Hoc commento vel ab ipso Pythagora, vel a discipulis ejus migratio animarum confirmari solebat. Reperitur, sed cum aliqua varietate, etiam apud Horatium, Od. I. xxviii. 10; Diogenem Laert. viii. 4 s. Gellium, iv. 11; Lactantium, Inst. iii. 18. qui id, more suo, acerbe exagitat; et Schol. Apollonii ad lib. i. p. 30. *Euphorbus*, Panthi filius, Trojanus fortissimus (Homer. Il. II. 808 sqq.) cujus pectus Menelaus hasta perforavit (Il. P. 47.) clypeum autem in *προνάω* templi Junonis Argivæ suspendit; Pausan. Corinth. p. 148. Anima ejus in Hermetium, tum in Pyrrhum, tandem in Pythagoram transierat, qui inde et ipse ab Horatio, d. l. *Panthoïdes* vocatur. Iis autem omnibus singulari Mercurii munere datum erat, ut soli meminissent, qui antea fuerint. Pythagoras igitur quum quondam in templo Junonis plura donaria suspensa videret, clypeum ex iis monstravit, quem, quum Euphorbus esset, gestasset; clypeusque detractus nomen Euphorbi prætulit. Clypei enim ex more veterum cum titulo inscripto consecrari solebant; Virgil. Æn. iii. 286 sqq. Sedere solenne de hasta, telo et vulnere. *Minor Atrides*, Menelaus; Agamemnon erat major natu. *Abanteis* ab Abante, Lyncei filio (Pausan. Corinth. p. 145.) qui a patre insignem clypeum, quem Danaus olim gesserat, e templo Junonis acceperat; Hygin. fab. 273.

Nuper Abanteis templo Junonis in Argis.
 Omnia mutantur : nihil interit ; errat, et illinc 165
 Huc venit, hinc illuc, et quoslibet occupat artus
 Spiritus, eque feris humana in corpora transit,
 Inque feras noster, nec tempore deperit ullo.
 Utque novis facilis signatur cera figuris,
 Nec manet, ut fuerat, nec formas servat easdem,
 Sed tamen ipsa eadem est : animam sic semper
 candem 171

Esse, sed in varias doceo migrare figuras.
 Ergo, ne pietas sit victa cupidine ventris,
 Parcite, vaticinor, cognatas cæde nefanda
 Exturbare animas ; nec sanguine sanguis alatur.

Et quoniam magno feror æquore, plenaque ventis

165. *Omnia mutantur, nihil interit.*] Hoc est principium, unde et immortalitatem et migrationem animarum derivavit. Multa quoque de Pythagoræ metaphysica retulit Laert. in ejus vita. *Spiritus* pro anima non insolens veteribus ; vide Brouckhusium ad Propert. III. xvi. 10. *Quoslibet artus*, cujuscunque generis corpora. Tractat hoc uberius Tibull. IV. i. 206 : “ Mutata figuram Seu me finget equum rigidos percurrere campos Doctum ; seu tardi pecoris sim gloria taurus ; Sive ego per liquidum volucris vehar aera penna ; Quandocunque hominem me longa receperit ætas, Inceptis de te subtexam carmina chartis.”

169. *Utque novis facilis.*] Defendi potest *fragilis*, quod Heinsius e primo Gronovii, uno Vossii et uno Mediceo recepit ; quia eam ipsam ob causam simulacra cerea novam subinde accipiunt figuram, quia facile *franguntur*. Exquisitius tamen et sententiæ loci convenientius videtur, quod habent reliqui (et Regii ambo,) *facilis*, quæ tractari facile potest, ut *facile lutum*

apud Tibull. I. i. 40 ; ubi etiam Heynius monet, sibi h. l. magis placere *facilis* ; Virgilius, Georg. i. 266. *facilis fiscina* ; iii. 165. *faciles animi* ; Plin. VII. Ep. ix. 11. *cera mollis cedensque, si sequatur digitos*. Revocavi ergo antiquiorem lectionem ; et vidi, idem factum a Mitscherlichio. *Signantur* ea, quibus nota imprimitur, sed h. l. quibus nova figura induitur. Totus versus sequeus, *Nec manet—easdem* tautologiæ vitio laborat, et melius abesset. Omnis autem hæc similitudo non urgenda nimis est. *Exturbantur*, qui e sede sua ejiciuntur.

176. *Et quoniam magno, etc.*] Novum dogma, cui ansam dederunt superiora. A migratione animarum pergit ad mutationem omnium rerum, motumque perpetuum. Itaque exponit de tempore vers. 179—185 ; de cœli mutationibus vers. 186—198 ; de quatuor anni partibus vers. 199—213 ; de hominum corporibus et ætatibus, 214—236 ; de clementis, origine et mutatione terrarum, 237—272 ; de mutationibus variorum corporum

Vela dedi; nihil est, toto quod perstet in orbe:
 Cuncta fluunt, omnisque vagans formatur imago.
 Ipsa quoque assiduo labuntur tempora motu,
 Non secus ac flumen: neque enim consistere
 flumen, 180
 Nec levis hora potest; sed ut unda impellitur unda,
 Urgeturque prior veniente, urgetque priorem;
 Tempora sic fugiunt pariter, pariterque sequuntur,
 Et nova sunt semper; nam quod fuit ante, relictum
 est; [vantur.
 Fitque, quod haud fuerat, momentaque cuncta no-
 Cernis, et emersas in lucem tendere noctes, 186

terrestrium, 273—430; de incrementis futuris civitatis Romanæ, 431—452. Redit eo, unde exorsus erat, ad esum carniū mactationemque animalium. *Et quoniam—vela dedi*, quoniam copiosam disputandi materiam tractare cœpi, liberrimeque partem ejus absconditam exposui, pergam quo cœpi. *Ventis vela dare* de oratore copiose lateque disputante etiam apud Plinium, II. Ep. xi. 3. ubi vide notam nostram. *Perstet*, semper idem maneat absque mutatione. *Fluunt*, mutantur, transeunt fluminis instar. *Πεῖ τὰ πάντα, καὶ οὐδὲν μένει*. Verba *omnisque—imago* facillima mihi videntur: non nisi vagantes, continuo transeuntes, imagines formantur; ver. 259: *Nil equidem durare diu sub imagine eadem Crediderim*. Burmannus tamen fatetur, se hæc non intelligere, ideoque suadet, *amnisque vagi formetur imago*, h. e. fingite vobis, auditores, omnia ritu fluminis ferri. At hoc mox sequitur ver. 180. Itaque et carere poteramus altera ejus conjectura, quæ longius etiam abit a vulgata scriptura, *amnisque vagi versatur imago*. Bernegger. (et codex Regius B.) *vaga*.

179. *Ipsa tempora*, in quibus fiunt illæ mutationes. *Labi de celeri temporis decursu dici*, notum est. Plurimi tamen veteres non deterius, *volvuntur*, quod eodem sensu de tempore, fluminibus, stellis, dicitur. Itaque multis in locis hæc duo verba confusa a librariis reperiuntur. *Volvuntur* legitur in Regiis codicibus. *Consistere flumen*. Si quis vellet calumniari, posset objicere, at consistit hieme glacie constrictum. *Levis hora* ingeniose, quia celeritur transit. Ciofanus et Heinsius probabant *repellitur*, quod nonnulli habent. *Impelli* et *urgeri*, verba delecta, quia fluctus fluctum proxime sequitur, acriterque premit. Non minore delectu Horatius, II. Od. xviii. 15. *Truditur dies die*.

186. *Cernis, et emersas, etc.*] Non intelligebant hujus versus elegantiam Heinsius et Burmannus, qui e MSS. Oxon. Arond. et viginti aliis præferabant *emeritas*, quia *emeritus* de cursu finito, tempore exacto, dici solet. At cursu finito non amplius *tendimus*. Immo noctes *emersæ* e mari, incipientes, non manent diu, sed iter tantum per cœlum instituunt, festinantque in eum locum, unde mox lux oritur. Si-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Vere novo est: tunc herba nitens, et roboris expers
 Turget, et insolida est, et spe delectat agrestem.
 Omnia tum florent; florumque coloribus almus
 Ridet ager; neque adhuc virtus in frondibus ulla est.
 Transit in æstatem post ver, robustior annus, 206
 Fitque valens juvenis: neque enim robustior ætas
 Ulla, nec uberior, nec quæ magis æstuet, ulla est.
 Excipit autumnus, posito fervore juventæ
 Maturus, mitisque, inter juvenemque senemque
 Temperie medius, sparsis per tempora canis. 211
 Inde senilis hiems tremulo venit horrida passu,
 Aut spoliata suos, aut, quos habet, alba capillos.
 Nostra quoque ipsorum semper, requieque sine ulla
 Corpora vertuntur: nec, quod fuimusve, sumusve,

Georg. i. 315. *Frumenta in viridi stipula lactentia turgent. Insolida*, non solida, infirma; unus Mediceus *invalida*. *Spe delectat*, unde seges ipsa *spes anni* toties vocatur, quemadmodum pueri *spes civitatis*.

207. *Valens*, scilicet viribus; ergo idem quod *robustus*, quod et præcessit et sequitur. Similiter *nec ulla est*, quod modo præcesserat, mox bis repetitur uno versu. Defecit igitur hic Ovidium fecunditas ingenii. *Uberior*, quia æstas plurimas fruges supeditat, juvenis autem plurima negotia strenue suscipit. *Æstuat* annus, quando aer vicinitate solis incandescit.

209. *Posito fervore juventæ Maturus*; Horatius, Art. Poet. 115: "Maturusne senex, an adhuc fiorente juvena Fervidus." Namque *maturus* honestum virorum atque seniorum epitheton, quod gravitatem eorum exprimit; viii. 617. *animo maturus et ævo*; vide Bentl. ad Horatium, Art. Poet. 157. *Mite* et de ingenio leni, et

de cœlo temperato usurpatur, opponiturque fervori. Sic etiam *temperies* animo sedato et gravi tribuitur. Confer cum hoc loco xii. 464.

212. *Inde senilis hiems*, etc.] *Pictura* excellentissima, hiemis, in qua singula verba delecta, suavissimeque ab homine sene petita.

214. *Nostra Corpora vertuntur*.] De mutatione corporis nostri, fluxuque perpetuo partium ejus, et verissime et pulcherrime disputat. Bene *spes hominum primæ*, semina, unde sperare licet oriturum hominem. Sic flores arborum sunt *spes baccarum*. Recte etiam *habitavimus*, quia *alvus*, id est uterus matris, est *domus* ver. 220. *Artifices manus*, ut apud Gellium, xii. 1: "In ipsis hominem primordiis, dum fingitur et animatur, inter ipsas artificis naturæ manus interficere." Noluit natura diutius ibi habitare corpora, quia ibi *condita*, sine sensu et motu jacent, quia mater distenta gravi onere premitur, et quia infans angusto loco *angitur*.

Cras erimus: fuit illa dies, qua semina tantum, 216
 Spesque hominum primæ materna habitavimus
 Artifices natura manus admovit; et angi [alvo.
 Corpora visceribus distentæ condita matris
 Noluit, eque domo vacuas emisit in auras. 220
 Editus in lucem jacuit sine viribus infans;
 Mox quadrupes, rituque tulit sua membra ferarum;
 Paulatimque tremens, et nondum poplite firmo
 Constitit, adjutis aliquo conamine nervis. 224
 Inde valens veloxque fuit; spatiumque juventæ
 Transit, et, emensis mediis quoque temporis annis,
 Labitur occidua per iter declive senectæ.
 Subruit hæc ævi, demoliturque prioris [anes
 Robora; fletque Milon senior, quum spectat in-

222. *Quadrupes*, reptans; videturque allusum ad Sphingis ænigma: *qui quadrupes foret, et bipes, et tripes unus et idem*. In imaginibus tremantium *poplitis* commode fit mentio, ut x. 458; Horatius, Art. Poet. 158. *pede signat humum*. *Adjutis conamine*, nervis nondum firmis succurrit conamen infantis.

225. *Valens*, firmus. *Transit*, peragit. De *medio tempore*, id est ætate virili, vide ad xii. 404. *Labi de celeri decursu ætatis* (vide ad x. 519.) imprimis senilis, cujus iter *declive*, quod a via solis petitum, unde et *occidua* senecta, ad occasum vergens. *Subruiere et demoliri* gravia verba ab ædificiis translata.

229. *Fletque Milon*, etc.] Exemplis delectis senectutis imbecillitatem illustrat; et viris robora, et feminis venustatis illecebras demit. *Milon*, Crotoniates, familiaris Pythagoræ, athleta robore insignis, "quum jam senex esset, athletasque se in curriculo exercentes videret, aspexisse lacertos suos dicitur, illacrymansque dixisse,

At hi quidem jam mortui sunt;" Cicero Senect. 9. Hoc Milone duce Crotoniatæ Sybaritas vicerunt a. 4. Olymp. lxxvii; Diodorus Sic. xii. 483. *Tori pars carnosissima in lacertis, quorum et soliditate et mole, magnitudine, robur censetur*. Hi commode comparantur cum *Herculeis*; tum quia Herculis lacerti solidi et tori passim laudantur a poetis, quorum loca diligentissime h. l. collegit Heinsius, tum quia ille ab athleticis colebatur, ejusque statuæ in gymnasiis erant. Illi lacerti nunc erant *inanes*, id est, quibus non amplius colluctari poterat. *Fluidos pendere*, marcuisse, carnes et robora amisisse; Plinius, III. Ep. vi. 2. de sene, *pendent lacerti, papillæ jacent*. Hærebat Gronovius ad Senecæ Herc. Fur. 624. in, *inanes fluidos lacertos*; itaque tentat, *quum spectat in amne*, ut mox Helena in speculo. Sine causa. Et alibi duo epitheta uni adduntur substantivo, etiam a Nostro. *Inanes* ad subjectum pertinet, et *fluidos* habet vim prædicati; videbat inanes suos lacertos pendere fluidos.

Illos, qui fuerant solidorum mole tororum 230
Herculeis similes, fluidos pendere lacertos.

Flet quoque, ut in speculo rugas conspexit aniles,
Tyndaris, et secum, cur sit bis rapta, requirit.

Tempus edax rerum, tuque invidiosa vetustas,
Omnia destruitis, vitiataque dentibus ævi 235

Paulatim lenta consumitis omnia morte. [camus :

Hæc quoque non perstant, quæ nos clementa vo-
Quasque vices peragant, animos adhibete, docebo.

Quattuor æternus genitalia corpora mundus
Continet: ex illis duo sunt onerosa, suoque 240

Pondere in inferius, tellus atque unda, feruntur:

Et totidem gravitate carent, nulloque premente

Alta petunt, aër, atque aëre purior ignis.

Quæ quanquam spatio distant, tamen omnia fiunt
Ex ipsis, et in ipsa cadunt: resolutaque tellus 245

In liquidas rorescit aquas: tenuatus in auras, [sus
Aëraque humor abit: dempto quoque pondere, rur-

233. *Tyndaris*, Helena Tyndari et Ledæ filia. Pro, dolet venustatem abiisse, melius, *secum requirit, cur sit bis* (a Theseo et Paride) *rapta*. Helenæ autem exemplo utitur, quia pulchriorem feminam non noverat antiquitas.

235. Dentes dantur ævo propter edacitatem. Iis omnia *vitiantur*, roduntur et franguntur. Heinsius mox etiam malebat, *lento morsu*, ut perstet in metaphora. Quæ fuerit hujus mutationis causa, non video.

237. *Hæc quoque non perstant.*] Transformationes elementorum. Diog. Laert. viii. 21. Pythagoram docuisse tradit, corporum solidorum esse στοιχεῖα τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα & μεταβάλλειν δὲ καὶ τρέπεσθαι δι' ὄλων, καὶ γίνεσθαι ἐξ αὐτῶν κόσμον ἔμψυχον, etc. *Perstant*, idem manent.

Vices peragere dixit etiam Valerius Flac. i. 505; *vices agere* Manilius, i. init. *Genitalia*, quibus gignuntur et procreantur corpora; Virgilius, Georg. ii. 324. *genitalia semina*; Festus: "Genitales (non geniales) Deos dixerunt Aquam, Terram, Iguem, Aërem. Ea enim sunt semina rerum, quæ Græcorum alii στοιχεῖα, alii σπέρματα vocant."

245. *Cadunt*, recidunt, resolvuntur. *Rorescit* exquisite pro liquefacta transit. Ita tamen nullus nisi Thuan. MS; cæteri, *rarescit*, fit rara, tenuis. Æque bene. *Tenuatus abit* plenius et elegantius, quam, *tenuatur*, ut alibi vidimus. Sic mox *spissatus* transit pro, *spissatur*. *Auras aëraque*, ut ix. 219. et alibi, *aeriæ auræ*. Ex hac autem ratione, quæ ver. 245—251 describitur, non est nisi unum elementum, æther.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Hic fontes natura novos emisit, at illic 270
 Clausit, et antiqui tam multa tremoribus orbis
 Flumina prosiliunt, aut excæcata residunt.
 Sic ubi terreno Lycus est epotus hiatu,
 Existit procul hinc, alioque renascitur ore :
 Sic modo combibitur, tecto modo gurgite lapsus
 Redditur Argolicis ingens Erasinus in arvis : 276
 Et Mysum capitisque sui, ripæque prioris
 Pœnituisse ferunt, alia nunc ire, Caicum.
 Nec non Sicanias volvens Amenanus arenas

271. *Et antiqui.*] Hactenus fuit editum *et antiquis tremoribus orbis Flumina prosiliunt* (ita habent Regii cod.) Hæc mendosa judicat Heinsius, et conjicit *et aut quædam stimulata tremoribus ortis*. Lectio vulgata non videtur fluxisse a manu Ovidii. Lenis et bona est emendatio viri docti in Misceli. Observ. vol. vii. pag. 123. *antiqui*. *Excæcari* eleganter dicuntur quæ delentur, obturantur, exsiccantur. Sic Pont. IV. ii. 17. *limus venas excæcat in undis*. Similiter apud Græcos *τυφλούμεναι πηγαί*; vide Heinsium.

273. *Sic ubi terreno, etc.*] Plin. Hist. Nat. ii. 103. *Subeunt terras, rursusque redduntur, Lycus* (prope Laodiceam e Cadmo monte ortus) *in Asia, Erasinus in Argolica*. Confer Senecam, Nat. Quæst. iii. 26. ubi hos vers. laudat. *Epotus*, absorptus. Mox quum alii MSS. habeant *alioque orbe*, quaeritur, utrum verius. In se utrumque recte dicitur; nam et orbis pro parte orbis, terra dicitur ut i. 94: ac sæpius, et os fluminibus tribuere, id est, fontem, sollenne, ut i. 281. H. l. tamen præfero *ore*, quod bene opponitur *τῷ hiatu*. *Tecto gurgite*, tectus. Neque tamen condemnanda lectio quam Seneca d. l. exhibet, *tacito gurgite*: namque *tacitus* sæpe apud poetas ponitur pro, *tectus*. Sic *tacitum vulnus*,

tacitæ medullæ, tacitæ flammæ, etc. Itaque ex glossa facile h. l. irrepere potuit *tecto*, quod, ut notius, arripuerunt librarii. Eadem varietas et alibi reperitur, ut Amor. I. ii. 6; Trist. III. x. 30.

277. *Caput modo fons fluvii est*; Virgil. Georg. iv. 368; supra ii. 255. et h. i. modo ostium; Virg. d. l. 319. *Caicus*, Mysiæ fluvius, cursum suum mutavit. Quo auctore Ovidius hoc tradiderit, non constat.

279. *Amenanus.*] Hoc nomen nullus habet codex; plerumque, ut in codice Regio A. legitur *Amasenus*; in codice B. *Amasenos*; in tota Sicilia nullus hujus nominis fluvius reperitur; locum hunc Fulvius Ursinus, in notis ad Comment. Cæsaris, primus emendavit ex veteri nummo, cujus ab una facie erat AMENOS, ab altera ΚΑΤΑΝΑΙΩΝ; et deinde Heinsius ex Strabonis loco, quem infra ab Gierigio relatum leges. *Amenanus* Catanæ in Sicilia fluvius. Strabo, lib. v. p. 360: *Καθάπερ περὶ τοῦ Ἀμενάνου συμβαίνειν φασὶ τοῦ διὰ Κατάνης ῥέοντος ἐκλείπει γὰρ ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ πάλιν ῥεῖ*. Burmannus e Fazelli rebus Sic. lib. iii. cap. 1. notat, fontem hujus fluvii nondum pervestigari potuisse, et sæpe, obturatis fontium venis, per aliquot annos totum evanes-

Nunc fluit, interdum suppressis fontibus aret. 280
 Ante bibebatur, nunc, quas contingere nolis,
 Fundit Anigros aquas, postquam, nisi vatibus omnis
 Eripienda fides, illic lavere Bimembres
 Vulnera, clavigeri quæ fecerat Herculis arcus.
 Quid? non et Scythicis Hypanis de montibus ortus,
 Qui fuerat dulcis, salibus vitiatur amaris? 286
 Fluctibus ambitæ fuerant Antissa, Pharosque,
 Et Phœnissa Tyros: quarum nunc insula nulla est.
 Leucada continuam veteres habuere coloni;
 Nunc freta circueunt: Zancle quoque juncta fuisse
 Dicitur Italiæ; donec confinia pontus 291
 Abstulit, et media tellurem reppulit unda.

cere, rursusque subito erumpentem excurrere, ut Catanæ urbi inundatione sua magnam sæpe calamitatem afferat.

281. *Anigros*, e Lapitha, Arcadiæ monte, profluens, statim a fonte graviter olentem aquam vehit, quæ pisces non alit: Pausanias, v. p. 387. gravem illum odorem e terra existere putat; sed idem addit, Græcorum alios tradere, Chironem, alios Polenorem, Centaurum et ipsum, Herculis sagitta percussum hujus fluvii aqua vulnus abluisse; quæ sic, hydræ veneno infecta, tetrum odorem contraxcrit. Hos Noster secutus est. *Bimembres*, Centauri, ut xii. 240.

285. *Hypanis*, Sarmatiæ fluvijs, qui in Borysthenem se exonerat; vid. Solin. cap. 15. et Vitruv. viii. 3.

287. *Fluctibus ambitæ*, etc.] Participium *ambitus* occurrit etiam i. 37. ubi vide notam. *Antissa*. Plinius, ii. 89. *Rursus abstulit insulas mari, junxitque terras, Antissum Lesbo*, etc. *Pharos* tempore Homeri, Od. Δ. 354 sqq. insula obversa Ægypto, tantumque ab ea remota, quantum uno die navis confecerit. Sed invectu Nili paula-

tim propius adducta continenti, ponte etiam Alexandriæ juncta; Lucanus, Phars. x. 509; Plinius, ii. 85; xiii. 11; Strabo, lib. i. pag. 63; xvii. pag. 1140. *Tyros* quondam insula, præ alto mari septingentis passibus divisa, nunc vero Alexandri oppugnantis operibus continens. Male igitur naturæ tribuit, quod opera hominum effectum est; multoque minus probari potest, quod Pythagoram ea commemorantem inducit, quæ post illius demum tempora facta sunt.

289. *Leucas* ad Acarnaniæ litus, olim peninsula; Plin. ii. 90. "Ad hoc perripit mare Leucada." - *Continuam* pro vulgari continentem, cohærentem cum terra: sic etiam viii. 589. *Zancle quoque*, etc. Pro Sicilia unam Zanclem, s. Messaniam nominat, quæ adjacet freto Siculo. Plinius, ii. 88. *Avellit Siciliam Italiæ*: conf. Seneca, Nat. Quæst. vi. 29; Virgilius, Æn. iii. 414—419; Cluverius Sicil. i. 1. Historiam opinionum de hac abruptione habet Gesnerus ad Claudianum, xxxiii. 140. Ignota fuit Homero. *Media unda*, quæ nunc media est, confinia tenet; xiv. 7.

Si quæras Helicen et Burin, Achæidas urbes,
 Invenies sub aquis, et adhuc ostendere nautæ
 Inclinata solent cum mœnibus oppida mersis. 295
 Est prope Pittheam tumulus Trœzena, sine ullis
 Arduus arboribus, quondam planissima campi
 Area, nunc tumulus: nam, res horrenda relatu,
 Vis fera ventorum, cæcis inclusa cavernis,
 Expirare aliqua cupiens, luctataque frustra 300
 Liberiore frui cœlo, quum carcere rima
 Nulla foret toto, nec pervia flatibus esset,
 Extentam tumefecit humum; ceu spiritus oris
 Tendere vesicam solet, aut direpta bicorni
 Terga capro: tumor ille loci permansit; et alti 305
 Collis habet speciem, longoque induruit ævo.

Plurima quum subeant, audita aut cognita vobis,
 Pauca supra referam: quid? non et lympa figuras
 Datque capitque novas? medio tua, corniger Am-
 mon,

Unda die gelida est; ortuque obituque calescit. 310

293. *Si quæras Helicen, etc.*] Plinius, ii. 92. "Mare abstulit Elicen et Buram in sinu Corinthio, quarum in alto vestigia apparent." Orosius, iii. 3. "Anno ab urbe condita 366. sævissimo terræ motu Achaia universa concussa est, et duæ tunc civitates, id est Bura et Helice, abruptis locorum hiatibus devoratæ sunt." Igitur hoc quoque post Pythagoræ tempora accidit. *Burin* recepit Heinsius MSS. auctoritate, quanquam nec *Buram* damnat; ita enim Plinius alique, et Græcis Βουρὰ est. Videatur etiam Polybius, L. 2.

296. *Træzen*, urbs Argolidis, a *Pittheo* rege *Pitthea* dicta. In ejus vicinia tempore Antigoni, Macedonum regis, calidæ aquæ vi ignis subter-

ranei proruperunt; Pausanias, Corinth. p. 190. Eodem forsitan tempore hic tumulus surrexit. *Frui*, ut fruere-tur. *Direpta capro terga*, utres, quibus inflatis in Bacchi festo insilire solebant; Virgilius, Georg. ii. 384.

307. *Subeant*, in animum veniant. *Super*, præterea. *Figura*, natura. *Ammonis* fontem diligentius describit Curtius, IV. vii. 22: "Est etiam aliud Hammonis nemus; in medio habet fontem, aquam Solis vocant. Sub lucis ortum tepida manat; medio die, quum vehementissimus est calor, frigida eadem fluit; inclinato in vesperam calescit; media nocte fervida exæstuat; quoque propius nox vergit ad lucem, multum ex nocturno calore decrescit."

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Vina fugit, gaudetque meris abstemius undis ;
 Seu vis est in aqua calido contraria vino, 324
 Sive, quod indigenæ memorant, Amithaone natus,
 Prætidæ attonitas postquam per carmen et herbas
 Eripuit furiis, purgamina mentis in illas
 Misit aquas : odiumque meri permansit in undis.
 Huic fluit effectu dispar Lyncestius amnis ;
 Quem quicumque parum moderato gutture traxit,
 Haud aliter titubat, quam si mera vina bibisset. 331
 Est lacus Arcadiæ, Pheneon dixere priores,
 Ambiguus suspectus aquis, quas nocte timeto ;
 Nocte nocent potæ : sine noxa luce bibuntur.
 Sic alias, aliasque lacus et flumina vires 335
 Concipiunt : tempusque fuit, quo navit in undis,
 Nunc sedet Ortygie : timuit concursibus Argo

tibus iis, quos diximus." Conf. Vitruvius, viii. 3 ; Sotion in Paradoxologomenis de Fluminibus, et Etymol. M. in Κλιτόριον.

325. *Prætides*, Præti (de quo v. 236.) filiæ, Lysippe, Iphinoe et Iphanassa, attonitæ, infamia correptæ, quum per Argivorum Arcadumque fines diu errassent, a Melampo, *Amithaonis* filio, vate, sanatæ sunt *herbis*, elleboro imprimis inde *Melampodium* dicto ; Apollodorus, II. ii. 2 ; Plinius, xxv. 21. De templo in ejus rei memoriam vel Junoni, vel Dianæ, vel Gratiis posito vide Pausaniam, ii. 12 ; Hesychium in 'Ακρουχέϊ.

329. *Lyncestius amnis* ad oppidum *Lyncum* in Epiro, cujus incolæ *Lyncestæ* ; Plinius, ii. 103 : " Lyncestis aqua, quæ vocatur acidula, vini modo tremulentos reddit." Conf. Vitruvius, viii. 3 ; Aristoteles, Meteor. ii. 3 ; Sotion in Paradoxol. de Flum. pag. 125 ; Tertullianus de Anima, cap. 50.

332. *Pheneos* urbs Arcadiæ, postea *Nomacris* dicta. In vicinia ejus ex

prærupta rupe aqua, Græcis ὕδωρ Στυγὸς dicta, guttatim decidit. Ea certis temporibus mortem affert tam hominibus quam pecori, vasa cujuscunque generis frangit, metalla solvit, etc. vide Pausaniam, Aread. pag. 634 sq. Nocte eam esse noxiam, de die innoxiam, neminem præter Nostrum prodidisse, monet Heinsius. *Ambigua*, mox letiferæ, mox innoxia.

337. Nunc sedet *Ortygie*.] Delus intelligitur quæ eadem et *Ortygie* nonnullis dicta est ; vide Spanhem. ad Callimachi hymn. Apol. 58. Ea, olim errans et natans, post partum Latonæ immobilis facta est ; vide Spauh. ad Callimachi hymn. Del. 273. *Symplegades* insulæ, sunt, quæ et *Cyaneæ* dicuntur, contra Bosphorum Thracium, quæ a poetis olim concurrisse finguntur, quoniam, ut ait Plinius, parvo discretæ intervallo ex adverso intrantibus geminæ esse videntur, paululumque deflexa acie coeuntium speciem præbebant. Confer ad vii. 62. notam.

Undarum sparsas Symplegadas elisarum ;
 Quæ nunc immotæ perstant, ventisque resistunt.
 Nec, quæ sulfureis ardet fornacibus, Ætne 340
 Ignea semper erit: neque enim fuit ignea semper.
 Nam sive est animal tellus, et vivit, habetque
 Spiramenta, locis flammam exhalantia multis,
 Spirandi mutare vias, quotiesque movetur,
 Has finire potest, illas aperire cavernas : 345
 Sive leves imis venti cohibentur in antris,
 Saxaque cum saxis, et habentem semina flammæ
 Materiam jactant: ea concipit ictibus ignem :
 Antra relinquentur sedatis frigida ventis ;
 Sive bitumineæ rapiunt incendia vires, 350
 Luteave exiguis ardescunt sulfura fumis : [mæ
 Nempe ubi terra cibos, alimenta que pinguia flam-
 Non dabit, absumptis per longum viribus ævum,
 Naturæque suum nutrimentum deerit edaci,
 Non feret illa famem, deserta que deseret ignes.
 Esse viros fama est in Hyperborea Pallene, 356

341. *Ignea*, ignivoma. *Animal*, animalis est terra e mente Stoicorum: *animal Tellus*. Hoc placuit Pythagoræ; Aristot. Phys. iv. 6. *Spirandi mutare vias*. Liber Ciofani habet *vices*; sed *vias* recte præfert Burmannus; nam cavernas et fistulas intelligit, per quas ignis exit, quasque *spiramenta* etiam vocat. *Finire cavernas* pro, claudere eas, durum est. Heinsius suadebat, *Hac operire potest, illic aperire cavernas*; Burmannus autem merito dubitat, an in hac agnominatione sibi placuerit Ovidius: ipse malit, *Has turare* (nam unus Medic. habet *furare*) potest; quod verbum forte veteribus in usu fuerit, quam frequentius ejus composito *obturare* usi sint. Ego vulgatam servandam arbitror. Proprie tellus *fnit*

exhalationem e cavernis, hinc cavernas ipsas. Infra, ver. 646. æque durum, *funera finire*.

346. *Sive leves, etc.*] Eam causam copiosius exponit Lucretius, vi. 680 sqq. *Leves* tantum ornat.

350. *Bitumineæ vires*, bitumina, cum vi. Et videtur hoc adjectiv. ab ipso Ovidio signatum esse. *Rapiunt incendia*, celeriter concipiunt ignem. *Exiguis* Heins. in *assiduis* aut *irriguis* mutari volebat. Prius probârunt Rodius et Lenzius. Immo, sulfura ardescunt ita, ut exiguos fumos emittant: quæ est natura sulfuris. Non autem ardescere possunt ope fumi vel assidui, vel exigui. Unde enim ille fumus?

356. *Pallene* Thraciæ urbs. Ibi et Triton lacus. Vibius Sequester in Pa-

Qui soleant levibus velari corpora plumis,
 Quum Tritoniacam novies subiere paludem. [neno
 Haud equidem credo : sparsæ quoque membra ve-
 Exercere artes Scythides memorantur easdem. 360

Si qua fides rebus tamen est addenda probatis,
 Nonne vides, quæcunque mora fluidove calore
 Corpora tabuerint, in parva animalia verti?
 I quoque, delectos mactatos obrue tauros;
 Cognita res usu, de putri viscere passim 365
 Florilegæ nascuntur apes, quæ more parentum
 Rura colunt, operique favent, in spemque laborant.
 Pressus humo bellator equus crabronis origo est.
 Concava litoreo si demas brachia cancro,
 Cætera supponas terræ, de parte sepulta 370
 Scorpius exhibit, caudaque minabitur unca:
 Quæque solent canis frondes intexere filis,
 Agrestes tineæ, res observata colonis,
 Ferali mutant cum papilione figuram.

ludibus: "Triton Thraciæ, in quo qui se novies immerserit, in avem convertitur." Micyllus fabulam inde ortam putat, quod regio hyperborea ipsa, ob assiduum nivis casum, pinnarum similitudine dicta sit πτεροφόρος. Conferatur Plinius, iv. 12. *Artes exercere easdem*, ut se velent pennis.

361. *Fides addenda.*] Heinsius probavit ex Neapoli, uno Moreti et uno Regio *adhibenda*; sed *fidem addere* est pro, fidem habere, credere. *Fluidus*, qui facit fluidum. Fuit communis veterum error, ex putribus cadaveribus *parva animalia*, insecta, generari. Hinc etiam fluxit illa opinio, posse e *mactatis* et *obrutis tauris* nova apum examina excludi, de qua vide Virg. Georg. iv. 281—314. ubi docetur, quomodo res instituenda sit; conf. etiam Fast. i. 377. Sed ver. 364. de-

pravatus est; cui enim placeat *delectos mactatos obrue*? Lenzius suadet, I, *cape delectos, mactatosque*, etc. Non male. *Parentum*, taurorum. Sed aliter tauri *rura colunt*, aliter apes ruri flores legunt.

368. *Pressus humo bellator*, etc.] Nicander in Theriac. ver. 133: ἵπποι δὴ σφηκῶν γένεσις, ταῦροι δὲ μελισσῶν. Etiam Plinius, xi. 20. tradit, e juvenorum corpore exanimato apes nasci, sicut equorum vespas atque crabrones, et asinorum scarabæos. *Bellator equus* e Virgilio, Georg. ii. 145.

369. *Litoreus cancer*, ut x. 127. *cauda unca minatur*; vide ad ii. 199.

374. *Ferali*, etc.] Male auctor argumentorum hic de bombycibus cogitavit. Immo intelliguntur insecta; quæ Linneo phalænæ lucernariæ dicuntur. Plin. xxviii. 10: "Papilio

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Mutari credant humanas angue medullas. 390
 Hæc tamen ex aliis ducunt primordia rebus :
 Una est, quæ repararet, seque ipsa reseminet, ales ;
 Assyrii Phœnica vocant : non fruge, nec herbis,
 Sed turis lacrimis, et succo vivit amomi.
 Hæc ubi quinque suæ complevit secula vitæ, 395
 Ilicet in ramis, tremulæve cacumine palmæ,
 Unguibus, et pando nidum sibi construit ore.

392. *Una est, quæ repararet, etc.*] De *Phœnice* ave, cujus jam Hesiodus mentionem fecerat, post Herodotum, ii. 73. multi exposuerunt, v. c. Tacitus, Ann. vi. 28 ; Plinius, x. 1. Extant etiam duo in hanc avem carmina, quorum alterum Claudiano, alterum Lactantio tribuitur. Fabula forte inde orta, quia *φοῖνιξ* palmam significat ; palmarum autem genera quædam ea sunt natura, ut e trunco ipsarum putrefacto nova arbor progerminet. Ita Bochartus in *Hierozoico*, vi. 5. præunte Plinio, xiii. 4. Alii putant, hujus avis figuram symbolum fuisse Ægyptiorum, quo 500 annorum periodum expresserint. Vid. Gatterer. de Theog. Ægypt. in Comment. Soc. Gotting. tom. vii. p. 53 s. Et Herodotus diserte affirmat, se eam non nôsse, nisi e tabula picta Heliopolitarum. *Reseminare* novum verbum ad rem singularem exprimendam signatum, e corpore suo, tamquam e semine, denuo se gignere : Claudianus, ver. 24. *pater est prolesque sibi* ; Lactantius, ver. 78. *se tamen ipsa creat* ; sed ver. 167 sqq. ludit in hoc. *Ales* autem aquilæ similis et magnitudine et forma, pennas habens aureas et rubras. Herodot. *Assyrii*, omnino Orientis incolæ. Aliter Lactantius, ver. 65 : “ Dirigit in Syriam celeres longæva volatus, Phœnices nomen cui dedit ipsa Venus.” Venus autem culta in Syrophœnice. Et *Assyrii* sæpe pro Syris ; apud Horatium, II. Od. xi. 16. *Assyria nardus*,

e Syriæ emporiis advecta ; sæpe etiam apud optimos auctores occurrit.

393. *Non fruge, nec herbis.*] Claudianus, ver. 13 : “ Non epulis saturare famem, non fontibus ullis Assuetus prohibere sitim ; sed purior illum Solis fervor alit,” etc. De *amomo* vide ad x. 307.

395. *Hæc ubi quinque, etc.*] Herodotus : *Σπάνιος ἐπιφοιτᾷ σφι, δι’ ἐτέων* (ὡς Ἑλιουπολιται λέγουσι) *πεντακοσίων*. *Φοιτῆν δὲ τότε φασί, ἐπεὶ οἱ ἀποθάνη ὁ πατήρ.* Tacitus : “ De numero annorum varia traduntur, maxime vulgatum quingentorum spatium. Sunt qui asseverent, mille quadringentos sexaginta.” Hinc *vivar* Phœnix passim. In numis interdum est symbolum vel æternitatis, vel felicitis temporum restitutionis ; vid. Spanhem. de usu et præstantia Numism. p. 285. Quomodo Patres ea usi sunt ad resurrectionem mortuorum illustrandam, docet Gataker. Miscel. p. 179. Mox recte miratur Heinsius *ilicis* hic mentionem fieri. Ipse præfert *ilicet*, quod Barthius in vetustis exemplaribus reperit. Hoc igitur recepimus. Nam nec Oriens ilices habet, nec, si habuisset, placuissent huic avi ; nec denique commode duæ arbores *illex* et *palma* simul commemorantur. Lactantius, ver. 69. *Tum legit uerio sublimem vertice palmam.*

397. *Pando—ore.*] An Heinsius e tribus MSS. primo Gronovian. uno Basileens. et Norico, recte receperit

Quo simul ac casias, et nardi lenis aristas,
 Quassaque cum fulva substravit cinnama myrrha;
 Se super imponit, finitque in odoribus ævum. 400
 Inde ferunt, totidem qui vivere debeat annos,
 Corpore de patrio parvum Phœnica renasci.
 Quum dedit huic ætas vires, onerique ferendo est,
 Ponderibus nidi ramos levat arboris altæ, [crum,
 Fertque pius cunasque suas, patriumque sepul-
 Perque leves auras Hyperionis urbe potitus, 406
 Ante fores sacras Hyperionis æde reponit.
 Si tamen est aliquid miræ novitatis in istis,

pando, dubitari potest. Apro recte tribuitur *pandum* rostrum, non item aliti. Vulgo duro; sed unus Ciofani, Cælest. Francofurt. et Barthii codd. puro, quod arridet Burmanno ut alludat ad morem sacra faciendi, quæ fiebat puris manibus. Lactantius, ver. 77: "Construit inde sibi seu nidum sive sepulcrum," et deinde iidem odores commemorantur, qui hic; Plinius: "Senescentem casiæ turisque surculis construere nidum, replere odoribus et superemori." *Casia* fuit inter herbas et flores coronarios, thymelææ similis; vide Martin. ad Virgilium, Georg. ii. 213. *Nardus*, frutex, e cujus foliis, spicis et radice unguenta pretiosissima confecerunt veteres, quæ ab Indis in Syriam et inde in Europam advecta; vide Celsii Hierobot. tom. ii. pag. 1 sq. Pro *lenis* permulti MSS. (et Regius noster A.) *lævis*, id est, cui lanugo subest. Lactant. ver. 86: "His addit teneras nardi pubentis aristas." De *myrrha* vide ad x. 500. *Fulva*, quia myrrha præstantissima talem refert colorem, unde *myrrheus* pro, flavus. Brouckh. ad Propert. III. viii. 22. Pro *quassa* Heinsio placet ex altero Hamb. *cassa*, ut *ξύλοκιννάµωµον* intelligatur, quod maximo in pretio fuerit, cortex cinnamomo detractus.

401. *Inde ferunt—renasci.*] Pro vivere, Barthius ex duobus pervetustis legit *vincere*. Plinius: "Ex ossibus deinde et medullis ejus nasci primo ceu vermiculum, inde fieri pullum." Secundum alios solis radiis comburitur, atque e cineribus prodit nova avis, quæ ovum facit e myrrha; illi excavato indit reliquias paternas easque defert in templum Heliopolitarum. Heinsius versum 404. adulterinum putabat, forte et tres sequentes. Pro *altæ* Burmannus suadet *almæ*, quæ quasi aluit et eduxit Phœnicem; ingeniose quidem, sed dubito an et vere: Lactant. ver. 39: "Considit in arboris altæ Vertice:" et ver. 69. "Tum legit aërio sublimem vertice palmam."

406. *Hyperionis urbs*, Heliopolis, in confiniis Ægypti et Arabiæ, hodie *Balbek*. Pro *æde reponit*, quod manifestam contradictionem habere dicit cum verbis *ante fores*. Schepperus corrigit urbe *reponit*. Unus Leidensis et Thysii orbe, ut globus quidam intelligit. Burmannus mallet *fores* in *aras* mutari. Lactant. enim, ver. 122; *Inque ara residens, Pōnit in æde sacra*.

408. *Si tamen—hyænam.*] Plinius, viii. 30: "Hyænis utramque esse na-

Alternare vices, et quæ modo femina tergo [nam.
 Passa marem est, nunc esse marem miremur hyæ-
 Id quoque, quod ventis animal nutritur et aura,
 Protinus assimilat tactu quoscunque colores.
 Victa racemifero lynceas dedit India Baccho :
 E quibus, ut memorant, quidquid vesica remisit,
 Vertitur in lapides, et congelat aëre tacto. 415
 Sic et curalium, quo primum contigit auras
 Tempore, durescit : mollis fuit herba sub undis.
 Deseret ante dies, et in alto Phœbus anhelos
 Æquore tinget equos, quam consequar omnia dic-
 In species translata novas : sic tempore verti [tis,
 Cernimus, atque illas assumere robora gentes ;
 Concidere has : sic magna fuit censuque virisque,
 Perque decem potuit tantum dare sanguinis annos,
 Nunc humilis veteres tantummodo Troja ruinas,
 Et pro divitiis tumulos ostendit avorum. 425

turam, et alternis annis mares, alternis feminas fieri, parere sine mare, vulgus credit." Cf. Aristot. Hist. Anim. vi. 33 ; Ælian. i. 25.

411. Quod ventis animal, etc.] Chamaeleon, e genere lacertarum, quum plerumque ore aperto sedeat, ut muscas captet, ventis et aura nutriri creditus est. Tactu. Plin. viii. 33. reddit semper quemcunque (colorem) proxime attingit, præter rubrum candidumque. Cf. Antigon. 33. De causa hujus mutationis disputant hodie naturæ indagatores, quos vide.

413. Lynceas terræ septentrionales alunt, non India. Verum poetæ et pictores Bacchi curru jungunt mox tigres, mox pantheras, mox lyneas. Racemifer, redimitus tempora racemis; Fast. vi. 483. De urina lyncum confer Plinium, viii. 38. qui tradit, eam glaciari aut arescere in gemmas

carbunculis similes et igneo colore fulgentes, lyncurium vocatas.

416. De curalio cf. iv. 743 sqq.

418. Deseret ante dies.] Vulgare fuisset : dies me deficiet, si omnia persequi velim. Deserere ita est, etiam omissio *quæ me*, apud Sallust. Jug. 42. Consequi, exprimere, ut Cic. Philip. v. 13. verbis laudes consequi.

421. Gentes vertuntur, fortuna earum mutatur. Constat, tempus et tempora eleganter, sæpe etiam apud Nostrum, de statu rerum dici et conditione, et in utramque partem.

425. Tumulos.] Oxoniensis et unus Strozæ titulos. Versus quinque sequentes, scil. 426—430. delendos censet Heinsius tribus de causis : 1° quia libri veteres ex his quinque versibus modo hunc, modo illum non agnoscunt. 2° Quia poeta id agit, ut ex ruinis Trojæ Romam prodiisse demon-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Mentis habes; non tota cadet, te sospite, Troja. 440
 Flamma tibi ferrumque dabunt iter: ibis, et una
 Pergama rapta feres, donec Trojæque tibi que
 Externum patrio contingat amicus arvum.

Urbem et jam cerno Phrygios debere nepotes;
 Quanta nec est, nec erit, nec visa prioribus annis.
 Hanc alii proceres per secula longa potentem, 446
 Sed dominam rerum de sanguine natus Iuli
 Efficiet: quo, quum tellus erit usa, fruuntur
 Ætheriæ sedes, cœlumque erit exitus illi."

Hæc Helenum cecinisse penatigero Æneæ, 450
 Mente memor refero, cognataque mœnia lætor
 Crescere, et utiliter Phrygibus vicisse Pelasgos.

Ne tamen oblitis ad metam tendere longe [est,
 Expatiemur equis: cœlum, et quodcunque sub illo
 Immutat formas, tellusque, et quidquid in illa est.
 Nos quoque pars mundi, (quoniam non corpora
 solum, 456

Verum etiam volucres animæ sumus, inque ferinas
 Possumus ire domos, pecudumque in pectora
 condi;)

444. *Jam cerno*, vox vaticinantium. *Debere* de iis, quæ fato destinata certissime eventura sunt. Idem Helenus Æneæ apud Virg. d. l. ver. 462: *Vade age, et ingentem factis fer ad æthera Trojam.*

447. *Sed—natus Iuli Efficiet.*] Adulatur Augusto. *Terrarum domina* Roma dicta est et aliis; Frontin. de Aquæduct. "Regina et domina orbis, quæ terrarum Dea gentiumque consistit, cui par nihil, et nihil secundum." *Quo, quum tellus*, etc. Jam additur apotheosis Augusti. Horatius, I. Od. ii. 45: "Serus in cœlum redeas, diuque Lætus intersis populo Qui-

rini," etc. Conf. Virg. Georg. i. 24 sqq.

450. *Penatiger* novum et, ut videtur, ab Ovidio factum epitheton Æneæ, qui Penates intulit Latio. *Cognata*, dixit propterea, quia tempore Trojani belli Euphorbum se fuisse jactabat Pythagoras.

453. *Ne tamen oblitis*, etc.] Peroratio, qua redit, unde ver. 143. digressus erat, ad esum carniæ. *Expatiemur equis.* Virg. Georg. ii. 541. de se ad metam tendente: "Sed nos immensum spatiis confecimus æquor: Et jam tempus equum fumantia solvere colla." *Volucres*, quæ transeunt ex alio corpore in aliud.

Corpora, quæ possint animas habuisse parentum,
 Aut fratrum, aut aliquo junctorum fœdere nobis,
 Aut hominum certe, tuta esse et honesta sinamus:
 Neve Thyesteis cumulemur viscera mensis,
 Quam male consuescit; quam se parat ille cruori
 Impius humano, vituli qui guttura cultro
 Rumpit, et immotas præbet mugitibus aures! 465
 Aut qui vagitus similes puerilibus hædum
 Edentem jugulare potest: aut alite vesci, [istis
 Cui dedit ipse cibos! quantum est, quod desit in
 Ad plenum facinus! quo transitus inde paratur!
 Bos aret, aut mortem senioribus imputet annis: 470
 Horriferum contra Borean ovis arma ministret:
 Ubera dent saturæ manibus pressanda capellæ.
 Retia cum pedicis, laqueosque artesque dolosas
 Tollite: nec volucrem viscata fallite virga:
 Nec formidatis cervos includite pinnis: 475
 Nec celate cibis uncos fallacibus hamos. [tantum;
 Perdite, si qua nocent: verum hæc quoque perdite
 Ora vacent epulis; alimenta que congrua carpant.

III. Talibus atque aliis instructo pectore dictis

461. *Tuta esse et honesta.*] Heinius maichat *tuta atque inadesa*; vel *tuta esse et inesa*: sed *honesta* est honore ornanda, honorata, ut apud Ciceronem, Epist. ii. 15. *Cæsarem honestum esse volo*, et alibi passim. Graviter et admodum invidiose *Thyestæ, mensæ*, carnes, quas inhabitârunt animæ liberorum, fratrum, parentum nostrorum. Invidiose etiam *cumulemur*.

463. *Quam se parat, etc.*] Quam parum abest ille ab homicidio. Verba sequentia plena sunt affectus. *Alite*, gallinis, anatibus, anseribus. *Plenum facinus*, homicidium.

VOL. IV.

471. *Arma*, lanas, quæ præbent vestimenta et tegumenta contra vim Boreæ; confer ver. 117.

475. *Formido.*] Intelligitur funiculus venatorum pennis vel *pinnis* intextus, quo cervi territi in retia agebantur: vide interpretes ad h. l. et Cerdam ad Virg. Georg. iii. 372. *Nec celate, etc.* Tibullus, II. vi. 24. *Quum tenues hamos abdidit ante cibos. Congrua*, convenientia corpori humano. *Eleganter carpere alimenta*.

479—551. Egeria dolens mortem Numæ mutatur in fontem. Inserta est de *Hippolyti* fatis et transformatione in *Virbium* fabula. *Ultra peti-*

3 N

In patriam remeâsse ferunt, ultroque petitum 480
 Accepisse Numam populi Latialis habenas,
 Conjuge qui felix Nympha, ducibusque Camenis,
 Sacrificos docuit ritus, gentemque, feroci
 Assuetam bello; pacis traduxit ad artes. [git,
 Quem postquam senior regnumque, ævumque pere-
 Extinctum Latæque nurus, populusque, patresque,
 Deflevere Numam: nam conjux, urbe relicta,
 Vallis Aricmæ densis latet abdita silvis, 488
 Sacraque Oresteæ gemitu, questuque Dianæ.
 Impedit: ah quoties Nymphæ nemorisque, lacus-
 Ne faceret, monuere, et consolantia verba [que,
 Dixere! ah quoties flenti Theseius heros,
 Siste modum! dixit: nec enim fortuna querenda:
 Sola tua est: similes aliorum respice casus, 494
 Mitius ista feres: utinamque exempla dolentem,
 Non mea te possent relevare! sed et mea possunt.
 Fando aliquem Hippolytum vestras, puto, contigit
 aures,

tum. Vide Dionys. Halicarn. ii. *Habenas.* Ita Latinus rerum reliquit *habenâs* apud Virgilium, *Æneid.* vii. 600.

482. *Conjuge felix*, conjugem habens e formula solenni, de qua alibi. *Egeriam* vel *Nympham* fuisse tradebant, vel unam Musarum; Dionysius Halic. ii. 60; Livius, i. 21: "Lucus erat—quo quia se persæpe Numa sine arbitris, velut ad congressum Deæ, inferebat, Camenis eum lucum sacravit, quod earum ibi concilia cum conjuge sua Egeria essent."

485. *Quem pro qui* ex Cantabr. Sed tum Heinsius porro, ver. 487. volebat, *Deflevit virum aut simul*: Burmannus conjicit *Deflevit: Numæ nam. Nurus*, matronæ, mulieres. Eo de-

functo magnum luctum fuisse in tota urbe, etiam Dionysius Halic. ii. 76. refert.

488. *Aricia* oppidum Latii sub Albano monte, quo *Dianam* Tauricam, interfecto Thoante rege, cum Iphigenia sorore transtulit Orestes. Ea in proximo nemore culta ritti peregrino, quo servi mactabantur; Hyginus, fab. 266; Solinus, lib. ii. pag. 13. Secundum Græcos Sparten est translata aut Brauron. Pausanias conferatur, iii. 16.

492. *Theseius heros*, Hippolytus post mortem huc translatus a Diana; vide inf. 542; et Fast. vi. 745.

497. *Hippolyti* fabulam tractârunt Euripides et Seneca in Hippolyt. Virgil. *Æn.* vii. 761 sqq. Confer Hyginum, fab. 47: et Cluverium in

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Jamque Corinthiaci carpebam litora ponti,
 Quum mare surrexit, cumulusque immanis aqua-
 In montis speciem curvari, et crescere visus, [rum
 Et dare mugitus, summoque cacumine findi. 510
 Corniger hinc taurus ruptis expellitur undis,
 Pectoribusque tenus molles erectus in auras,
 Naribus, et patulo partem maris evomit ore.
 Corda pavent comitum, mihi mens interrita mansit,
 Exiliis contenta suis, quum colla feroces 515
 Ad freta convertunt, arrectisque auribus horrent
 Quadrupedes, monstrique metu turbantur, et altis
 Præcipitant currus scopulis : ego ducere vana
 Frena manu, spumis albentibus oblita, luctor ;
 Et retro lentas tendo resupinus habenas : 520
 Nec vires tamen has rabies superâsset equorum,
 Ni rota, perpetuum qua circumvertitur axem
 Stipitis occursu fracta ac disjecta fuisset.
 Excitior curru : lorisque tenentibus artus
 Viscera viva trahi, nervos in stirpe teneri, 525

508. *Quum mare surrexit, etc.*] Hæc facta Neptuno auctore, a quo tria Theseus optaverat, in quibus et hoc, ut Hippolytus interiret ; Cic. Off. i. 10 ; iii. 25 ; Schol. Euripidis ad Hippol. ver. 1349 : Seneca, 1004. “ Quum subito vastum tumuit ex alto mare, Crevitque in astra—Con-surgit ingens pontus.” Vide Fast. Vol. vi. Ed. nost. p. 180. et 446.

511. *Corniger hinc taurus, etc.*] Ita et Euripides, ver. 1214. *Κῦμ' ἐξέθηκε ταῦρον, ἄγριον τέρας.* Phocam fuisse Servius ait ad Virg. Æn. vi. 448. Taurus ille terribilis pluribus describitur a Seneca, 1033 sqq. Ibi non partem maris, sed flammam vomit.

515. *Contenta, occupata, intenta,* quod posterius h. l. quartus Medi-

ceus et unus Leid. habent. Seneca, 1051 : “ Solus immunis metu Hippolytus arctis continet frenis equos, Pavidosque notæ vocis hortatu ciet.”

525. *Nervos in stirpe teneri.*] Hein-sius conjicit *nervos in vepre teneri*, quia Seneca, Hippol. 1002. “ inde semauimem secant Virgulta, acutis asperi vepres rubis.” *Reprensa*, retracta, relinqui in corpore. Hanc corporis dilacerationem expressit et Seneca, ver. 1082 sqq. ubi “ implicuit eadens Laqueo tenaci corpus, illisum caput Scopulis resultat : auferunt dummi comas : ora durus pulchra popularatur lapis.” Aliquamdiu “ raptum truncus ambusta sude medium per inguen stipite ejecto tenet,” etc.

Membra rapi partim, partim reprensa relinqui,
 Ossa gravem dare fracta sonum, fessamque videres
 Exhalari animam, nullasque in corpore partes,
 Noscere quas posses: unumque erat omnia vulnus.
 Num potes, aut audes cladi componere nostræ, 530
 Nympha, tuam? vidi quoque luce carentia regna,
 Et lacerum fovi Phlegethontide corpus in unda:
 Nec, nisi Apollinæe valido medicamine prolis,
 Reddita vita foret: quam postquam fortibus herbis,
 Atque ope Pæonia, Dite indignante, recepi, 535
 Tum mihi, ne præsens augerem muneris hujus
 Invidiam, densas objecit Cynthia nubes:
 Utque forem tutus, possemque impune videri,
 Addidit ætatem, nec cognoscenda reliquit
 Ora mihi: Cretenque diu dubitavit habendam 540
 Traderet, an Delon: Delo, Cretaque relictis

529. *Unumque erat omnia vulnus.*] Silius, x. 519. "toto corpore vulnus." Lucan. ix. 814. "Omnia plenis Membra fluunt venis: totum est pro vulnere corpus."

532. *Et lacerum fovi, etc.*] Et corpus laniatum in ardentissima Phlegethontis aqua lavi. *Fovere* notionem habet omnino gratæ refectionis; Plinius, v. Ep. vi. 20. *platanos dispergine fovet*. Hoc loco abluendo reficere. Sed Ovidius ingenio abusus est. *Apollinea proles*, Æsculapius Apollinis filius, quem ob Hippolytum in vitam revocatum fulmine percussit Jupiter; vide ad ii. 643. *Ope Pæonia simplic.* ope medica, ut Virgilius, ver. 769. *Pæoniis herbis*. Alium mythum secutus est Horatius, IV. Od. vii. 25. ex quo pudicum juvenem frustra in vitam revocare conata est Diana. *Pæan* nomen medici apud Homerum, a quo curatus Pluto: quin et Pæan vocatur

Apollo, medicinæ inventor. Dite *indignante* minui sibi imperium, violari regni fœdera, quum ad lucem contra fas retraheretur, qui Styga jam viderat, et paludem *irremeabilis undæ* transierat.

536. *Fræsens in cœlo*; Virgilius, "Tum pater omnipotens, aliquem indignatus ab umbris Mortalem infernis ad lumina surgere vitæ," etc. Aricini narrabant, Hippolytum in vitam revocatum, quum ignoscere patri nollet, in Italiam venisse, ibique consecrato Aricinæ Dianæ templo regnâsse; Pausanias, Corinth. p. 173. Apud Euripidem, 1423 sqq. Diana morientem consolatur honoribus, quos inter Trœzenios consecuturus sit. *Cynthia*; Diana, ut Apollo Cynthius, a Cyntho monte Deli, ubi nati sunt.

539. *Addidit ætatem*; me natu majorem fecit, quam essem, quum ab equis fui dilaceratus.

Hic posuit, nomenque simul, quod possit equorum
Admonuisse, jubet deponere: “Quique fuisti
Hippolytus, dixit, nunc idem Virbius esto.”

Hoc nemus inde colo, de Dîsque minoribus unus
Numine sub dominæ lateo, atque accenseor illi.

Non tamen Egeriæ luctus aliena levare 547
Damna valent, montisque jacens radicibus imis
Liquitur in lacrimas: donec, pietate dolentis
Mota, soror Phœbi gelidum de corpore fontem 550
Fecit, et æternas artus tenuavit in undas. [natus

IV. At Nymphas tetigit nova res; et Amazone
Haud aliter stupuit, quam quum Tyrrenus arator
Fatalem glebam mediis aspexit in arvis,
Sponte sua primum, nulloque agitante, moveri, 555
Sumere mox hominis, terræque amittere formam,
Oraque venturis aperire recentia fatis.
Indigenæ dixere Tagen, qui primus Etruscam
Edocuit gentem *casus* aperire futuros.

V. Utque Palatinis hærentem collibus olim 560

542. *Hic posuit, etc.*] Virgilius: “At Trivia Hippolytum secretis alma recondit Sedibus, et Nymphæ Egeriæ nemorique relegat.” *Virbius* quasi bis vir, *παλίμβιος*: nempe in templo Dianæ Aricinæ domestica religione colebatur Virbius quidam, quem seniores, non satis constat cur, Hippolytum interpretati sunt.

546. *Accenseor illi*, datus ei sum *πάρεδρος*. Inscriptio apud Gadium, pag. 30. *Dianæ Aricinæ et Virbio Sacr. Accensi* dicebantur ministri publici magistratibus attributi. *Accenseor* habent prim. Strozzæ, unus Leidensis et unus Ambrosianus; alii *assentior*. Plura sunt hic genera lectionis, quæ vide apud Heinsium. Codex noster Regius A. *assentior*; codex B. *accersior*, et pro varia lectione *acceptior*.

550. *Gelidum de corpore, etc.*] Egeria fons et lucus ad Ariciam est. Fons, olim religiose cultus et ornatus, Juvenal. ii. 17. etiam hodie ostenditur. *Tenuari* proprie dicuntur quorum corpus evanescit, aut in aquam abit.

552—559. *Tages*, auctor haruspicinæ apud Etruscos, ex gleba; cf. Cicero de Div. ii. 23. Vid. omnino Dempsteri *Etrur. Regal.* iii. 1. Admixta autem est nova hæc et mirabilis fabula per comparisonem, eique et aliæ sic additæ. Hippolyte fuit una ex *Amazonibus*. Quâtopere *arator* ille in agro Tarquinio *obstupuerit*, narrat Cicero d. 1. *Fatalem*, a fatis motam, ut homo inde oriretur.

560—564. *Romuli hasta in arborem*. Conf. Plutarchus in *Rom. Servius* ad Virgilium, *Æneid.* iii. 46.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Non manifesta tamen: quum vero sustulit acre
 A pecudum fibris ad Cipi cornua lumen; 580
 “Rex,” ait, “o salve: tibi enim, tibi, Cipe, tuisque
 Hic locus, et Latiae parebunt cornibus arces.
 Tu modo rumpe moram, portasque intrare patentem
 Appropera: sic fata jubent: namque Urbe receptus
 Rex eris, sceptro tutus potiere perenni.” 585
 Rettulit ille pedem, torvamque a mœnibus Urbis
 Avertens faciem; “Procul, ah! procul omina,”
 dixit, 587
 “Talia Dî pellant, multoque ego justius ævum
 Exul agam, quam me videant Capitolia regem.”
 Dixit; et extemplo populumque gravemque sena-
 Convocat: ante tamen pacali cornua lauro [tum
 Velat, et aggeribus factis a milite forti
 Insistit, priscoque Deos e more precatus,
 “Est,” ait, “hic unus, quem vos nisi pellitis urbe,
 Rex erit: is qui sit, signo, non nomine, dicam.

580. *Cornua* ex antiquissima idea symbolum potentiæ et majestatis. Hinc in numis multi reges illa sibi tribuerunt; vide Spanhemium de Usu et præst. numis. dissertat. vii. *Arces* etiam de finibus dici, docet Burmannus ad Virgilium, Georg. ii. 172.

586. *Rettulit pedem*, nempe color-scens; Phædrus, II. fab. i. 6. *Feroque viso retulit retro pedem*. Et tali borrore etiam omina averti credebant; Theophr. ch. 16. Lenzius vero explicat: non ingressus est urbem. *Torvam*, indignationem generosam præ se ferentem; Horat. III. Od. v. 44. *Regulus virilem Torvus humi posuit vultum*. *Exul agam*; et egit auctore Valerio.

590. *Populum—convocat.*] Non video, quomodo extra urbem extemplo populum et senatum convocare potue-

rit. *Gravem* propter auctoritatem. *Pacalis laurus*, ut *pacalis olea*, vi. 111. ubi vide notam. Victoriæ et triumphisignum nunc non erat. Plinius, xv. 30. de lauro: “Ipsa pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hostes quietis sit indicium.” *Velare* in hac re verbum proprium. Apparet autem, exigua fuisse illa cornua. *Aggeribus* alio tempore a milite factis, nunc verba facturus, loco tribunalis utitur.

593. *Deos precatus.*] Virg. Æn. xi. 301. “Præfatus Divos soho sic inquit ab alto.” Ibi Servius: “More antiquo; nam majores nullam orationem, nisi invocatis numinibus inchoabant.” Lenzius contra preces commemorat, quas triumphaturi ante urbem faciebant. Cibus vero non triumphaturus erat, sed dicturus. *Famularia*, servilia.

Cornua fronte gerit, quem vobis indicat augur,
 Si Romam intrârit, famularia jura daturum.
 Ille quidem potuit portas irrumpere apertas :
 Sed non obstitimus, quamvis conjunctior illo 599
 Nemo mihi est : vos Urbe virum prohibete, Quiri-
 Vel, si dignus erit, gravibus vincite catenis ; [tes,
 Aut finite metum fatalis morte tyranni.”
 Qualia succinctis, ubi trux insibilat Eurus,
 Murmura pinetis fiunt ; aut qualia fluctus
 Æquorei faciunt, si quis procul audiat illos ; 605
 Tale sonat populus : sed per confusa frementis
 Verba tamen vulgi vox eminet una, “ Quis ille ?”
 Et spectant frontes, prædictaque cornua quærunt.
 Rursus ad hos Cibus ; “ Quem poscitis,” inquit,
 “ habetis,” 609
 Et, dempta capiti, populo prohibente, corona,
 Exhibuit gemino præsignia tempora cornu.
 Demisere oculos omnes, gemitumque dedere,
 Atque illud meritis clarum (quis credere possit ?)
 Inviti videre caput : nec honore carere
 Ulterius passi, festam imposuere coronam. 615
 At proceres, quoniam muros intrare vereris,
 Ruris honorati tantum tibi, Cipe, dedere,
 Quantum depresso subjectis bubus aratro
 Complecti posses ad finem solis ab ortu :
 Cornuaque æratis, miram referentia formam, 620

603. *Succinctis.*] Unus Leid. habet *Peliacis*, eleganter iudice Heinsio ; sed nec vulgatum damnat. De succinctis vide ad x. 103.

610. *Populo prohibente.*] Hic hæserunt interpretes : quum in MSS. nulla sit varietas, Burmannus conjicit *populo mirante, spectante*, vel simile aliquid ; male : *prohibente* est prohibere volente,

nempe clamoribus suis, invito populo. Nolebat populus tam clarum meritis caput corona privari. Itaque rursus ei *imponunt festam coronam*. Plane sic *se prohibente* legitur v. 45. Populi sensus mox bene expressus, sed inepte additum, *quis credere possit ?*

620. *Æratis—postibus.*] Ante Heinsium edebatur *auratis*, quod habent

Postibus insculpunt, longum mansura per ævum.

VII. Pandite nunc, Musæ, præsentia numina va-
Scitis enim, nec vos fallit spatiosa vetustas, [tum,
Unde Coroniden circumflua Thybridis alveo
Insula Romuleæ sacris asciverit urbis. 625

Dira lues quondam Latias vitiaverat auras,
Pallidaque exsanguisqualebant corpora tabo:
Funeribus fessi postquam mortalia cernunt
Tentamenta nihil, nihil artes posse medentum,
Auxilium cœleste petunt: mediamque tenentes

omnes libri scripti; hoc mutavit ductus, ut ait, ratione et fide historiæ, quam habes in loco Valerii quem infra refert doctiss. Gierigius. Non improbanda certe est emendatio. Valerius, d. l. de hoc *Cipo*: “Capitis effigies æreæ portæ, qua excesserat, inclusa est, dictaque rauduscula; nam olim æra raudera dicebantur.” M. Varro: “Deinde porta rauduscula, quod ærata fuit, æs raudum dictum.” Pro *miram—formam*, unus Leidensis habet *veram*, etc. quod non omnino dammandum censet Burmannus, nisi quis malit *veterem*.

622—744. *Æsculapius in insulam Tiberis arcessitus.*] Anno urb. cond. 462. Q. Fabio Gurgite, D. Junio Bruto Scæva coss. pestilentia vastavit urbem agrosque. Libri Sibyllini aditi, quodnam remedium ejus mali a Diis daretur, *Æsculapium* ab Epidauro arcessi jusserunt. Legati anguem, qui se in navem eorum contulerat, in quo ipse Deus latebat, deportavere: eoque in insulam Tiberis egresso, eodem loco sedes *Æsculapio* consecrata est; Livius, x. 47; Epitome Livian. libro xi; Valer. Maximus, i. 8; Orosius, iii. 22; Lactantius, Inst. II. vii. 13; Plutarchus, Quæst. Rom. tom. vii. Opp. p. 153. edit. Reiskii. Tota fabula a Nostro magna cum diligentia, multoque ingenio tractata.

623. Invocatio Deorum in rebus a *spatiosa*, remota a nostris temporibus, *vetustate* repetitis, ad exemplum Homeri, Il. B. 484. et Virgilii, *Æn.* vii. 641. instituta. Et ita novo modo a fabula superiore transit ad sequentem.

624. *Unde—urbis*, quam ob causam *Æsculapius*, Deus Epidaurius, a Romanis in insula Tiberis coli cœptus sit. *Coronides*, *Æsculapius* Apollini e Coronidis utero exsectus; ii. 628 sqq. *Thybridis alveo*, Thybride. Ea insula dicta *insula Æsculapii*; Suetonius, Claud. 25. De ejus origine vide Livium, ii. 5. Mox recte *asciverit*; Diis enim indigenis, domesticis, patriis opponuntur *asciti* (Græcis ἐπίθετοι,) eorumque sacra *ascita*; vid. Heins.

626. *Dira*, grave epitheton, quo tria simul significantur, a Diis iratis immissa, mali ominis et præter modum omnia vastans, ut *dira grando* apud Horatium, I. Od. ii. 2; Livius, d. l. “pestilentia urens simul urbem atque agros; portentoque jam similis erat clades.” Copiosorem pestilentiae descriptionem habes supra vii. 523 sqq; itaque h. l. paucis ea defungitur. *Exsanguis tabo*, sanguine in tabum, saniem corrupto.

630. *Mediam tenentes.*] Vid. x. 167. Orbis *humus*, orbis terrarum.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Oravere Deum, qui præsens funera gentis
 Finiat Ausoniæ: certas ita dicere sortes.
 Dissidet, et variat sententia; parsque negandum
 Non putat auxilium: multi renuere, suamque
 Non emittere opem, nec numina tradere suadent.
 Dum dubitant, seram pepulere crepuscula lucem,
 Umbraque telluris tenebras induxerat orbi: 652
 Quum Deus in somnis opifer consistere visus
 Ante tuum, Romane, torum: sed qualis in æde
 Esse solet; baculumque tenens agreste sinistra
 Cæsariem longæ dextra deducere barbæ, 656
 Et placido tales emittere pectore voces: [quam:
 “Pone metus; veniam; simulacraque nostra relin-
 Hunc modo serpentem, baculum qui nexibus
 ambit, 659
 Perspice, et usque nota visu, ut cognoscere possis.

Heinsio. Non tamen Burmannus spernit lectionem nonnullorum MSS. certas *addicere* sortes; nam *addicere* verbum in hac re proprium.

648. *Dissidet sententia*; vide ad ver. 27. *Sera lux*, ultima diei pars. Etiam versum sequentem jugulat Heinsius, atque frigiditate sua Ovidio indignum pronuntiat. Sed abesse non potest; quandoquidem homines *crepusculi* tempore nondum dormiunt. Ovidius tria tempora se excipientia indicare voluit, seram lucem, crepuscula, ipsam noctem; cui similis ver. 663 s. Neque frigide noctem expressit. Ea *umbra* passim dici solet; *Æneid.* iii. 589. *Humentemque Aurora polo dimoverat umbram*. Tum inducere *tenebras* rebus apud ipsum Nostrum legitur, ii. 395.

655. *Baculum agreste*: vide ad ii. 681. Bacillum habebat nodosum, quod difficultatem artis significabat. *Cæsaries barbæ*, barba. Minut. Felix,

“*Æsculapius bene barbatus, etsi semper adolescentis Apollinis filius.*” Interdum tamen et imberbis exhibebatur; Spanhem. de Usu et Præst. num. p. 181. Et omnino varie fingebatur. Epidauriam ejus imaginem describit Pausanias, ii. 27. In solio sedens altera manu baculum teucebat, altera serpentis caput premebat, cane ad pedes jacente. Barbam secundum Albricum, de Deorum Imagg. 20. dextra *tenebat*; sed Noster maiuit *barbam deducere manu* pro, manum deducere in barba apprehensa: iv. 311. *deducere pectine crines*.

659. *Serpens* datus *Æsculapio*, quod vigilantissimum est animal, quæ res ad tuendam valetudinem ægroti maxime apta est; vid. Festus, lib. 9. *Notare visu*, ut xi. 714. *notare oculis*. *Major ero*; nam omnino corpora Deorum majora erant humanis; vide nos ad Plinium, VII. Ep. xxvii. 2.

Vertar in hunc; sed major ero, tantusque videbor,
 In quantum verti cœlestia corpora debent.”
 Extemplo cum voce Deus, cum voce Deoque
 Somnus abit, somnique fugam lux alma secuta est.
 Postera sidereos Aurora fugaverat ignes; 665
 Incerti quid agant proceres ad templa petiti
 Conveniunt operosa Dei: quaque ipse morari
 Sede velit, signis cœlestibus indicet, orant.
 Vix bene desierant, quum cristis aureus altis
 In serpente Deus prænuntia sibila misit, 670
 Adventuque suo signumque, arasque, foresque,
 Marmoreumque solum, fastigiaque aurea movit:
 Pectoribusque tenuis media sublimis in æde
 Constitit; atque oculos circumtulit igne micantes.
 Territa turba pavet: cognovit numina castos 675
 Evinctus vitta crines albente sacerdos, [vete,
 Et, “Deus en, Deus en: linguisque animisque fa-
 Quisquis ades,” dixit: “sis, o pulcherrime, visus
 Utiliter; populosque juves tua sacra colentes.”
 Quisquis adest, jussum venerantur numen; et omnes
 Verba sacerdotis referunt geminata, piumque 681

666. Proceres Epidaurii. Petiti Dei; postulati a Romanis Æsculapii. Operosa, magno artificio, magnoque labore extracta, adeoque et splendida et ampla: vide ad i. 258. Cœlestibus, divinis.

669. Aureus commune epitheton est omnium Deorum. Et Epidaurii Æsculapio fulvi serpentis atque innoxii genus potissimum consecrârunt; Pausanias, ii. 28. Movit: confer ver. 635. Pectoribus tenuis; vide ad iii. 43.

675. Cognovit numina castos.] Castum pietatis et sanctitatis notionem habet, adeoque imprimis sacerdotibus tribuitur. Evinctus, ut apud Virgi-

lium, Æneid. v. 269. 494. De albente sacerdotum vitta vide ad iii. 516. Val. Maximus: Is anguis, quem Epidaurii raro (inde turbæ pavor,) sed nunquam sine magno ipsorum bono visum (inde sacerdotis animus) in modum Æsculapii venerati sunt. Linguis animisque favete. Animo ad sacra attento, præstare sacris silentium, pia vota concipite, bona verba dicite. Mox, ver. 682. præstant et mente et voce favorem. Pulcher frequens epitheton Deorum; Æn. vii. 656. satus Hercule pulchro Pulcher Aventinus.

681. Referunt geminata, repetunt. Præstant, etc. favent linguis animisque.

Æneadæ præstant et mente et voce favorem.

Annuit his; motisque Deus rata pignora cristis,

Ter repetita dedit vibrata sibila lingua.

Tum gradibus nitidis delabitur, oraque retro 685

Flectit; et antiquas abiturus respicit aras,

Assuetasque domos, habitataque templa salutat.

Inde per injectis adopertam floribus ingens

Serpit humum, flectitque sinus, mediamque per ur-

Tendit ad incurvo munitos aggere portus. [bem

Restitit hic; agmenque suum, turbæque sequentis

Officium placido visus dimittere vultu,

Corpus in Ausonia posuit rate: numinis illa

Sensit onus; pressaque Dei gravitate carina

Æneadæ gaudent, cæsoque in litore tauro 695

Torta coronatæ solvunt retinacula navi.

Impulerat levis aura ratem: Deus eminent alte,

Impositaque premens puppim cervice recurvam

Cæruleas despectat aquas; modicisque per æquor

Ionium Zephyris sexto Pallantidos ortu 700

686. *Antiquas*; vide ad i. 116. Valer. Maximus: "Per urbis celeberrimas partes mitibus oculis et levi tractu labi cœpit—ad triremem Romanam perrexit."

691. *Turbæ sequentis officium*, turbam officii causa ipsum prosequentem. *Officium* verbum proprium de honore, qui alicui habetur sectando, deducendo, etc. *Posuit rate*. Valer. Max. "Eo conscendit ubi Q. Ogulnii legati tabernaculum erat, inque multiplicem orbem, per summam quietem, est convolutus."

694. *Pressaque Dei*, etc.] Conf. iii. 621. Dorvill. in codice antiquo reperit *carina est*. Hinc idem malit legere: et *pressa Dei gravitate carina est*. *Æneadæ*, etc.

695. *Cæso tauro*, ex more solven-

tium appellentiumque. *Coronatæ* ob discessum optatum, ut alibi ob reditum salvum, hostemve victum. *Retinacula navi*. Vulgo edebatur *retinacula puppis*, quod revocavit Mitscherlichius; hoc mutavit Heinsius, quia etiam *puppim* mox sequitur; sed non debebat mutari casus, et scribendum erat *navis*, quod habent codices Regii nostri.

700. *Zephyris*, ventis omnino; nam ab Epidauro Italianam petentibus contrarius est Zephyrus. *Lacinium* promontorium prope Crotonem, cum templo Laciniae Junonis, sancto omnibus circa populis; Livius, xxiv. 3. *Scylaceum* vel *Scylacium*, colonia Atheniensium in litore sita. De *Iapygia* vide ad xiv. 458. *Amphissia saxa*, promontorium Locrorum; vide Turæburum in

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Vulturnus, niveisque frequens Sinuessa columbis,
 Minturnæque graves, et quam tumulavit alumnus,
 Antiphataëque domus, Trachasque obsessa palude,
 Et tellus Circaea, et spissi litoris Antium.

Huc ubi veliferam nautæ advertere carinam, 719
 Asper enim jam pontus erat, Deus explicat orbis,
 Perque sinus crebros, et magna volumina labeñs,
 Templâ parentis init flavum tangentia litus.

Æquore pacato patrias Epidaurius aras
 Linqvit, et hospitio juncti sibi numinis usus,
 Litoream tractu squamæ crepitantis arenam 725

Sulcat, et, innixus moderamine navis, in alta
 Puppe caput posuit; donec Castrumque, sacrasque
 Lavini sedes, Tiberinaque ad ostia venit.

Huc omnes populi passim, matrumque, patrumque
 Obvia turba ruit, quæque ignes, Troïca, servat 730

fundens; Plinius, xiv. 20. Per calidos fontes Baias intellige, et tota hæc litora quæ calidis fontibus rigantur; Plinius, iii. 5.

715. *Frequens Sinuessa columbis*, ut Dionæis avibus circumsona Thisbe apud Stat. Theb. vii. 261. In Campania grandissimas provenire columbas, tradit Plinius, x. 37. *Graves*, parum salubres ob palustre solum. *Palustres Minturnæ* apud Horatium, Epod. I. v. 4. *Gravitas cæli sic est* apud Cicer. Att. xi. 22. *Quam tumulavit alumnus*, Caieta; vid. xiv. 157. Mulierem posuit pro loco, qui inde nomen accepit. De *Antiphate* vide xiv. 234. et paulo post etiam de *Circaea* tellure. *Trachas*, Anxur, quæ etiam Trachina, et Tarracina dicta; Livius, iv. extr. "Anxur fuit, quæ nunc Tarracinæ sunt, urbs prona in paludes." *Spissi*, densi, duri. *Antium*, oppidum Latinorum maritimum. Huc egressum esse Æsculapium, etiam

Valer. Maximus, d. l. tradit. Recte igitur Regius *Ancon* mutasse videtur in *Antium*, quod Heinsius etiam in multis MSS. reperit.

720. Deus *explicat orbis*, etc.] Contra Virgilius, Æneid. xii. 743. *implicitat orbis*; Plinius, IX. Epist. xxxiii. 5. *orbis implicitat expeditque*. In his et sequentibus vide diligentiam, ingenium et ornatum in hac narratione. *Templa parentis*. Valer. Maximus ipse Æsculapii templum nominat: sed parum credibile, eum jam tum cultum esse ab Antiatis. *Sulcat*; vide ad iv. 706. *Crepitantis*; iii. 75. de serpente, *Terra rasa sonat squamis*.

727. *Castrum Inui*, urbs Rutulorum. *Sacras sedes*, quia Æneas Penates ibi in Palladis templo posuit. *Passim*, sine ordine, bene conjungitur cum *ruit*, quod et ipsum est, currere sine lege. *Troïca Vesta*, quam Æneas una cum igne sacro et Penatibus asportavit; Virgilius, Æneid. ii. 296.

Vesta, tuos, lætoque Deum clamore salutant.
 Quaque per adversas navis cita ducitur undas,
 Tura super ripas, aris ex ordine factis,
 Parte ab utraque sonant, et odorant aera fumis :
 Ictaque coniectos incalfacit hostia cultros. 735
 Jamque caput rerum, Romanam intraverat urbem :
 Erigitur serpens, summoque acclinia malo
 Colla movet, sedesque sibi circumspicit aptas.
 Scinditur in geminas partes circumfluus amnis ;
 Insula nomen habet ; laterumque a parte duorum
 Porrigit æquales media tellure lacertos.
 Huc se de Latia pinu Phœbeïus anguis
 Contulit, et finem, specie cœleste resumpta,
 Luctibus imposuit, venitque salutifer Urbi. 744

VIII. Hic tamen accessit delubris advena nostris :
 Cæsar in urbe sua Deus est : quem Marte, togaque
 Præcipuum, non bella magis finita triumphis,
 Resque domi gestæ, properataque gloria rerum
 In sidus vertere novum, stellamque comantem,
 Quam sua progenies : neque enim de Cæsaris actis

734. *Sonare* de crepitu turis. *Odo-*
rant fumis, repleat fumis odoratis.
Coniectus ut adjectus proprium de cul-
 tro adacto ; vide Gronovium, Obs.
 pag. 87. *Incalfacit hostia cultros*.
 Dum enim victimæ jugulantur ; cultri
 sanguine calefiunt. *Acclinia*. Vulgo,
 et in Regiis codicibus, *acclivia*.

739. *Scinditur in geminas*, etc.] Præ-
 elara insulæ, quam fluvius facit, de-
 scriptio. *Porrigit*, extendit. Festus :
 “ In insula Æsculapio facta ædes fuit,
 quod ægroti a medicis aqua maxime
 sustentantur.” Cæterum hunc Æscu-
 lapii in serpente latentis adventum
 numis etiam celebrârunt Romani ;
 Spanhemius de Usu et Præst. num. ii.
 217.

745—870. *Julii Cæsaris apotheosis*
 graviter et in maximum Augusti ho-
 norem tractata. Causam ejus agit
 Venus, unde genus ducebat Cæsar,
 in concilio Deorum, eamque adjuvat
 Jupiter. Inest h. l. catalogus rerum
 et a Cæsare et ab Augusto gestarum.

748. *Properata*, properanter parta.
 Cic. pro Mare. 2. de Cæsare : “ Nec
 vero disjunctissimas terras citius cu-
 jusquam passibus potuisse peragrari,
 quam tuis non dicam cursibus, sed
 victoriis lustratæ sunt.” De stella
comante vide ver. 849.

750. *Neque enim de Cæsaris*, etc.]
 Mirum in modum adulatur Augusto.
Scilicet ironicæ locutioni inservit. Male
 igitur Tan. Faber emendat *minus est*

Ullum majus opus, quam quod pater extitit hujus.
 Scilicet æquoreos plus est domuisse Britannos,
 Perque papyriferi septemflua flumina Nili
 Victrices egisse rates, Numidasque rebelles,
 Cinyphiumque Jubam, Mithridateisque tumentem
 Nominibus Pontum, populo adjecisse Quirini, 756
 Et multos meruisse, aliquos egisse triumphos,
 Quam tantum genuisse virum, quo præside rerum
 Humano generi, Superi, cavistis abunde.
 Ne foret hic igitur mortali semine cretus, 760
 Ille Deus faciendus erat: quod ut aurea vidit
 Æneæ genitrix; vidit quoque triste parari
 Pontifici letum, et conjurata arma moveri.
 Palluit, et cunctis, ut cuique erat obvia, Divis,
 “ Aspice,” dicebat, “ quanta mihi mole parentur
 Insidiæ, quantaque caput cum fraude petatur, 766
 Quod de Dardanio solum mihi restat Iulo.
 Solane semper ero justis exercita curis?
 Quam modo Tydidæ Calydonia vulneret hasta;
 Nunc male defensæ confundant mœnia Trojæ: 770
 Quæ videam natum longis erroribus actum

domuisse. Lenzius totum locum usque ad *cavistis abunde* interrogative capit. Sed hoc non patitur, opinor, τὸ scilicet. Vertit tamen sic et Rodius. *Æquoreos*, æquore cinctos. *Papyrifer* Nilus etiam Trist. III. x. 27. *Numidas rebelles*, qui jugum recipere volebant, sed semper excutiebant, et qui, *Juba* duce, arma contra Cæsarem sumpserunt. *Cinyphium*, Africanum, a Cinype Africæ fluvio; vii. 272. *Nominibus*, gloria et fama. *Aliquos egisse*. Quinques triumphavit; nempe quater eodem mense post devictum Scipionem, et rursus semel post superatos Pompeii liberos; Suetonius,

Cæs. 37. *Cavistis*, prospexistis, consuluistis. Vulgo (et in Regiis codicibus) *favistis abunde*, quod fluxit ex interpretatione τὸν *cavistis*. Mitscherlichius verba *vidit quoque* — *moveri* signis parenthesesos inclusit, quod et alii fecere: male, nam *palluit* ad hoc membrum pertinet.

769. *Quam modo Tydidæ*, etc.] Venus vulnerata Diomedis basta. Homerus, Il. E. 335. *Bothe* dabat legendum, *vulnerat*. *Calydonia*; vide ad xiv. 513. *Confundant*, pudore suffundant. *Cum Junone*; ea enim impulsus Turnus arma moverat.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Mille locis lacrimavit ebur, cantusque feruntur
 Auditi, sanctis et verba minacia lucis.

Victima nulla litat; magnosque instare tumultus
 Fibra monet; cæsumque caput reperitur in extis.
 Inque foro, circumque domos, et templa Deorum
 Nocturnos ululâsse canes, umbrasque silentum
 Erravisse ferunt, motamque tremoribus urbem.
 Non tamen insidias, venturaque vincere fata 799
 Præmonitus potuere Deum: strictique feruntur
 In templum gladii: neque enim locus ullus in Urbe
 Ad facinus, diramque placet, nisi Curia, cædem.

Tum vero Cytherea manu percussit utraque
 Pectus; et ætheria molitur condere nube,
 Qua prius infesto Paris est ereptus Atridæ, 805
 Et Diomedeos Æneas fugerat enses.
 Talibus hanc genitor: Sola insuperabile fatum,
 Nata, movere paras? intres licet ipsâ Sororum
 Tecta trium; cernes illic molimine vasto

792. *Ebur*, statuæ eburneæ, quæ, quum tempore pluvio humidæ essent, lacrimare credebantur. *Cantus*, voces quasi oraculo editæ, quales sæpe auditæ inter omina habita. Ita Burmann. contra Brouckhusium qui malebat, *planctus*; Virg. “Vox quoque per Iueos vulgo exaudita silentes Ingens.” Tibullus: “Lucos præcinuisse fugam.”

794. *Litare*, id est, Deos placare, dicuntur et homines, et victimæ et aræ; vide Schwarzium ad Plin. pan. cap. 52. *Fibra*—*extis*. Virg. “Nec tempore eodem Tristibus aut extis fibræ apparere minaces.” *Caput*, scil. extorum, quod *cæsum* cultro victimarii mali ominis erat. Livius, viii. 9: “Decio caput jecinoris a familiari parte cæsum aruspex dicitur ostendisse, alioqui acceptam Diis hostiam esse.”

797. *Nocturnos ululâsse canes*.] Virgil.: “Obscœnique canes Signa dabant—simulacra modis pallentia miris Visa sub obscurum noctis.”

800. *Præmonitus*, signa præmissa. *Templum* nunc curia, ut sæpe apud Cic. quia illa inaugurata; *templum* enim omnis locus inauguratus et sanctus. De hac voce *templum*, pro curia, vide doctiss. Rupert. ad Livium, I. vi. not. 6.; nostræ edit. tom. i. p. 27. *Stricti feruntur* pro, stringuntur in tēplo; nam involuti illati erant in curiam; Dio, xlv. 16.

804. *Condere*, Cæsarem. De *Paride erepto* vide Homerum, Il. I. 380. *Infesto Atridæ*, Menelao, quocum certabat. De *Ænea* vide Il. E. 311 sqq.

809. *Cernes molimine vasto*, ect.] Gravissime immutabilitatem factorum notat. *Rerum tabularia*, locus, in-

Ex ære, et solido rerum tabularia ferro ; 810
 Quæ neque concursum cœli, neque fulminis iram,
 Nec metuunt ullas tuta, atque æterna ruinas.
 Invenies illic inclusa adamante perenni
 Fata tui generis : legi ipse, animoque notavi,
 Et referam, ne sis etiamnum ignara futuri. 815
 Hic sua complevit, pro quo, Cytherea, laboras,
 Tempora, perfectis, quos terræ debuit, annis.
 Ut Deus accedat cœlo, templisque colatur,
 Tu facies, natusque suus ; qui nominis hæres,
 Impositum feret Urbis onus, cæsiq̄ue parentis 820
 Nos in bella suos fortissimus ultor habebit.
 Illius auspiciis obsessæ mœnia pacem
 Victa petent Mutinæ : Pharsalia sentiet illum,
 Æmathiaque iterum madefacti cæde Philippi ;
 Et magnum Siculis nomen superabitur undis ; 825

quo servantur tabulæ, quibus res fatales continentur, structus *molimine vasto*, opera maxima, *ex ære*, etc. Tabularia illa Lenzius fuisse putat in limine Tartari, ubi ænei muri, et comparat Orphei hym. lviii. l sqq. *Concursus cœli*, tonitrua, ut vi. 695. xi. 436. Confer Lucretium, vi. 160. Sed et *concussum cœli*, quod habent plerique MSS. (et ambo nostri Regii,) bene se habet. Jupiter enim tonans *concutere* cœlum et terram graviter dicitur ; Horat. I. Od. xxxiv. 12. *Inclusa*, incisa, insculpta, quod utrumque MSS. multi e glossa præferunt. Etiam Cicero, Catil. i. 2. *Senatus consultum inclusum in tabulis*. Conf. Claudian. xv. 202. ubi Atropos *voces Jovis adamante notat*.

819. *Suus*, ejus. *Nominis hæres* (multi *numinis* ;) *διάδοχος ὀνόματος* Cæsaris vocatur a Dione. Sueton. Aug. 7 : “ Postea Cæsaris, et deinde Augusti cognomen assumpsit : alte-

rum testamento avunculi.” *Onus*, molem imperii. *Suos*, faventes.

822. *Illius auspiciis*, etc.] *Mutinæ* obsessus D. Brutus ab Antonio, quem Augustus, jussus a senatu, una cum Hirtio et Pansa coss. fugavit ; Florus, iv. 4. ; Suetonius, Aug. 10. *Sequentia* expressa e Virgilio, Georg. i. 490 sqq. : “ Ergo inter sese paribus concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi : Nec fuit indignum Superis, bis sanguine nostro Æmathiam et latos Hæmi pinguescere campos,” ubi Heynius observat, *Æmathiam* esse quidem Macedoniæ partem, ad quam nec *Pharsalus* nec *Philippi* pertineant ; sed poetas latius eo nomine uti etiam pro Thessalia : licuisse porro poetæ, quanquam paulo crassius, in eodem loco prælium factum dicere, quod in illis regionibus, in eo regno aut plaga factum. Hinc *Pharsaliæ* nunc fit mentio, ubi prius prælium commissum, hinc *iterum ma-*

Romanique ducis conjux Ægyptia, tædæ
 Non bene fisa, cadet; frustra que erit illa minata,
 Servitura suo Capitolia nostra Canopo.
 Quid tibi Barbariem, gentesque ab utroque jacentes
 Oceano, numerem? quodcunque habitabile tellus
 Sustinet, hujus erit: pontus quoque serviet illi. 831
 Pace data terris, animum ad civilia vertet
 Jura suum, legesque feret justissimus auctor,
 Exemploque suo mores reget: inque futuri
 Temporis ætatem, venturorumque nepotum 835
 Prospiciens, prolem sancta de conjuge natam
 Ferre simul, nomenque suum, curasque jubebit:
 Nec, nisi quum senior similes æquaverit annos,
 Ætherias sedes, cognataque sidera tanget.
 Hanc animam interea cæso de corpore raptam 840
 Fac jubar, ut semper Capitolia nostra forumque
 Divus ab excelsa prospectet Julius arce.

defacti Philippi. Sentiet illum, usu cognoscet ejus fortitudinem et consilium.

826. *Romani ducis, Antonii, conjux Ægyptia, Cleopatra, quam ille, repudiata Octavia, uxorem duxerat, tædæ non bene fisa, temere sperans, se nuptam Antonio potituram esse imperio Romano (Dio, iv. p. 421.) cadet, vieta ad Actium ab Augusto, aspidum veneno peribit. Frustraque, etc. invidiose, frustra imperium Romanum affectaverit. Pro toto imperio Capitolium nominat, ut vs. 589. et apud Horat. I. Od. xxxvii. 7. de eadem, "dum Capitolio Regina dementes ruinas, Funus et imperio parabat," etc. Canopus, numen et oppidum Ægyptiorum.*

829. *Barbaria, monente Burmanno, totus tractus terrarum, quem barbari populi tenent.*

833. *Auctor, legislator, ut viii. 101.*

Suetonius, Aug. 34: "Leges retraetavit, et quasdam ex integro sanxit." Idem 32: "Pleraque pessimi exempli correxit," etc.

836. *Prolem, Tiberium, sancta de conjuge, Livia, natam, quam prægnantem a Nerone duxit Augustus. Sancta solenne epitheton mulierum castarum et probarum, etiam in monumentis.*

838. *Nec, nisi quum senior, etc.] Jul. Cæsar, quum interficeretur, natus erat annos 56. Quum igitur h. l. non admodum longus vitæ terminus promittatur Augusto, Heinsius suadet, quum senior Pylios æquaverit annos. Certe Pylios annos Augusto precatur Noster etiam Pont. II. viii. 41. et Trist. V. v. 62. Cf. Martial iv. Epigr. 1.; viii. 2. Quum MSS. quidam patrios præferant, Lenzius suadet, patrios superaverit annos.*

842. *Excelsa arce præfero ex Thuan. MS. τῷ ἀδελφῷ. Excelsa ara est coelum.*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Cesserunt ; Dique Indigetes, genitorque, Quirine,
 Urbis, et invicti genitor, Gradive, Quirini,
 Vestaque Cæsareos inter sacrata Penates,
 Et cum Cæsarea tu, Phœbe domestice, Vesta, 865
 Quique tenes altus Tarpeias Juppiter arces,
 Quosque alios vati fas appellare piumque ;
 Tarda sit illa dies, et nostro serior ævo,
 Qua caput augustum, quem temperat, orbe relicto
 Accedat cælo, faveatque precantibus absens. 870

JAMQUE opus exegi, quod nec Jovis ira, nec ig-
 Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas. [nes,
 Quum volet illa dies, quæ nil, nisi corporis hujus
 Jus habet, incerti spatium mihi finiat ævi :
 Parte tamen meliore mei super alta perennis 875
 Astra ferar, nomenque erit indelebile nostrum ;
 Quaque patet domitis Romana potentia terris,
 Ore legar populi, perque omnia secula fama,
 Si quid habent veri vatum præsentia, vivam.

871. *Jamque opus exegi, etc.*] Epilogus fideliter expressus ex Horatio, III. Od. xxx. Confer etiam ii. 20. et Propertium, iii. 134 sqq. *Exegi, ad finem perduxì, absolvi.* Horatius, “*Exegi monumentum ære perennius.*” *Jovis ira, fulmen. Edax, omnia absumens.* Horatius: “*Quod non imber edax, non Aquilo impotens Possit diruere, aut innumerabilis Annorum series, et fuga temporum.*”

875. *Super alta perennis Astra fe-*

rar ; gloria mea erit æterna. Horatius: “*Non omnis moriar ; multa que pars mei Vitabit Libitinam.*” *Ore legar populi.* Propert. II. i. 2. *veniat mollis in ora liber ;* ubi vide Brouckhusium. Post versum 879. in multis MSS. hoc distichon est ascriptus: *Bis sex millenos versus in codice scriptos Sed ter quinque minus continet Ovidius.* Burmannus monet extare hodie non nisi 11993. ut septem desint.

METAMORPHOSEON FINIS.

INDEX RERUM
QUÆ
IN UNOQUOQUE LIBRO
METAMORPHOSEON OVIDII
CONTINENTUR.

LIBER I.

CHAOS in quatuor elementa.
Cœlum et terram quinque distingui
zonis.
Quatuor ventorum regiones.
Hominis origo.
Quatuor ætatum descriptio.
Gigantum sanguis in homines crudeles.
Lycaon in lupum.
Lactei circuli descriptio.
Jovis oratio.
Diluvii descriptio.
Lapides in homines.
Terra in varias animalium figuras.
Pythonis serpentis cædes.
Pythia ludi.
Cupidinis sagittarum descriptio.
Daphne in laurum.
Tempe descriptio.
Io in vaccam.
Argi oculi in caudam pavonis.
Syrinx nympa in calamum.
Io vacca in humanam formam.
Phaethontis Epaphique contentio.

LIBER II.

Regiæ solis descriptio.
Quatuor anni partes.
Solis currus descriptio.
Equorum Solis nomina.
Terræ incendium.
Telluris querelæ.
Phaethontis casus.
Heliades in populos.
Cycnus rex Ligurum in olorem.
Callisto Lycaonis filia in ursam.
Arcas cum Callisto matre in sidera.
Corvus ex candido niger.
Coronis in cornicem.

VOL. IV.

Erichthonius sine matre notus.
Nyctimene in noctuam.
Ocyroe Chironis filia in equam.
Apollo in pastorem.
Battus in lapidem indicem.
Aglauros Cecropis filia in saxum.
Invidiæ domus descriptio.
Invidiæ effictio.
Jupiter in taurum.
Europa ex Phœnicia in Cretam per Jo-
vem avecta.

LIBER III.

Draconis dentes in viros armatos.
Cadmus Bœotiæ conditor.
Actæon in cervum.
Bacchus ex Semele Cadmi filia.
Juno in anum.
Bacchi educatio.
Tiresias in feminam.
Tiresias in marem.
Narcissus in florem.
Echo in vocem.
Tyrreni nautæ in delphinos.
Bacchus in puerum.
Pentheï descriptio.

LIBER IV.

Bacchi nomina.
Dercetis Babylonia in piscem.
Semiramis in columbam.
Nais in piscem.
Mora ex albis nigra Pyrami et Thisbes
sanguine effecta.
Veneris cum Marte adulterium.
Leucothoe in thuris arborem.
Clytie in heliotropium herbam.
Daphnis Idæus in saxum.
Scython in feminam.

3 Q

Celmus puer in adamantem.
 Crocos cum Smilace in flores.
 Salmacidis fontis natura.
 Hermaphroditus cum Salmacide nym-
 pha copulatus.
 Mineides in vesperiliones.
 Ino Athamantis uxor in Deam.
 Viæ ad Inferos descriptio.
 Juno ad Inferos.
 Melicerta in Deum marinum.
 Comites Inus in saxa et aves.
 Cadmus cum uxore in anguem.
 Jupiter in aurum.
 Persei gesta.
 Guttæ sanguinis Medusæ capitis in
 serpentes.
 Atlas in montem.
 Andromeda ceto exposita.
 Virgulta in coralia.
 Andromedæ Persei que nuptiæ.
 Pegasus equus alatus e sanguine Me-
 dusæ.
 Medusæ capilli in serpentes.

LIBER V.

Cephenes Perseum oppugnantes in
 saxa.
 Cephenum tumultus descriptio.
 Phineus Cephei frater in statuam.
 Præetus in lapidem.
 Polydectes in saxum.
 Hippocrenes fontis descriptio.
 Pyrenei sacrilegium.
 Musæ in aves.
 Pierides in picas.
 Gigantomachiæ descriptio.
 Jupiter in arietem.
 Apollo in corvum.
 Bacchus in caprum.
 Diana in felem.
 Juno in vaccam.
 Venus in piscem.
 Mercurius in ibim.
 Cereris laudes.
 Proserpinæ raptus.
 Pergæ lacus descriptio.
 Cyane nympa in stagnum.
 Puer temerarius in stellionem.
 Arethusa nympa in fontem.
 Ascalaphus in bubonem.

Sirenes in aves.
 Lyneus rex Scytharum in lyncem.

LIBER VI.

Arachne in araneam.
 Arachnes cum Pallade certamen.
 Pallas in vetulam.
 Telarum Palladis Arachnesque de-
 scriptio.
 Hæmus et Rhodope in montes.
 Pygmæa in gruem.
 Antigone in ciconiam.
 Cynaræ filiæ in saxa.
 Jupiter in taurum.
 Jupiter in aquilam.
 Jupiter in cycnum.
 Jupiter in satyrum.
 Jupiter in Amphytrionem.
 Jupiter in aurum.
 Jupiter in ignem.
 Jupiter in pastorem.
 Jupiter in serpentem.
 Neptunus in juvencum.
 Neptunus in Enipeum fluvium.
 Neptunus in arietem.
 Neptunus in equum.
 Neptunus in delphinem.
 Apollo in pastorem.
 Apollo in accipitrem.
 Apollo in leonem.
 Bacchus in uvam.
 Saturnus in equum.
 Niobe in marmor.
 Niobes filiorum mors.
 Amphionis exitus.
 Lycii rustici in ranas.
 Marsias in fluvium.
 Eburneus Pelopis humerus.
 Tereus in upupam.
 Progne in hirundinem.
 Philomela in lusciniam.
 Orithyæ raptus.
 Zetes et Calais alati.

LIBER VII.

Draconis dentes in homines armatos.
 Jasonis in Colchos expeditio.
 Phinei calamitas.
 Medæ amores.
 Tauri ignem efflantes.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Myrrha Cinyræ filia in arborem.
 Adonis in florem.
 Hippomenes in leonem.
 Atalanta in lænam.
 Minthe nymp̄ha in mentham.

LIBER XI.

Serpens in saxum.
 Orphei cædes.
 Bacchæ Thraciæ in arbores.
 Midæ stoliditas.
 Contacta a Mida in aurum.
 Arena Pactoli in aurum.
 Midæ aures in asininas.
 Cannæ vocales.
 Apollo cum Neptuno in homines.
 Hesionæ Laomedontis filiæ liberatio.
 Thetis in varias formas.
 Ceyx in avem.
 Dædalion in accipitrem.
 Lupus in saxum.
 Halcyone in avem.
 Somni domus descriptio.
 Dei Somni effictio.
 Morpheus in homines.
 Phobetor in animalia bruta.
 Phantasos in inanimata.
 Morpheus in Ceycem.
 Æsacus in mergum.

LIBER XII.

Serpens in saxum.
 Iphigenia, Agamemnonis filia, in cervam.
 Famæ domus descriptio.
 Protesilai cædes.
 Cycnus puer in avem.
 Cæneus in avem.
 Cænis puella in marem.
 Pirithoi et Hippodamiæ nuptiæ.
 Lapitharum Centaurorumque rixæ et prælia.
 Periclymenus, Nelei filius, in varias figuras.
 Achillis mors.

LIBER XIII.

Ajax in hyacinthum florem.
 Armorum Achillis iudicium.
 Ajacis oratio.

Artificiosissima Ulyxis oratio.
 Hecuba in canem.
 Polydori eædes.
 Polyxenæ immolatio.
 Polymestoris Thraciæ regis excæcatio.
 Memnonis cineres in aves.
 Æneæ in Latium navigatio.
 Anii filiæ, omnia suo tactu in frumentum, vinum, oleumve convertentes, in columbas.
 Duo juvenes ex rogi favilla.
 Index in saxum.
 Siciliæ descriptio.
 Scylla in monstrum.
 Acis in fluvium.
 Polyphemi cantilena.
 Glaucus in Deum marinum.

LIBER XIV.

Scyllæ inguina in canes.
 Cercopes in simias.
 Sibylla in vocem.
 Socii Ulyxis in porcos.
 Socii Ulyxis in pristinam formam.
 Picus in avem.
 Pici comites in feras.
 Canens Pici uxor loci nomen.
 Diomedis soeü in aves.
 Appulus pastor in oleastrum.
 Æneæ naves in nymphas.
 Navis in scopulum.
 Ardea in avem.
 Æneas in Deum indigetem.
 Albani reges.
 Vertumnus in varias figuras.
 Vertumnus in vetulam.
 Anaxarete puella in saxum.
 Urbis Romæ conditores.
 Aquæ frigidæ in calidas.
 Romulus in Deum.
 Hersilia, Romuli uxor, in Deam Horam.

LIBER XV.

Calculi albi in nigros.
 Numa ad Pythagoram.
 Pythagoræ dogmata.
 Pythagoræ sermo.
 Pythagoræ metempsychosis.
 Pythagoras in Euphorbum.

INDEX.

Omniū rerū vicissitudinem esse.
Annus in quatuor partes.
Quatuor hominis ætates.
Sperma hominis in hominem.
Ex quatuor elementis omnia fieri.
Omnia in quatuor elementa resolvi.
Terra in mare.
Mare in terram.
Mira Lyci fluminis natura.
Erasinus fluvius.
Caicus fluvius.
Amasenus fluvius.
Anigrus fluvius.
Hypanis fluvius.
Insulæ in continentem.
Ex continenti insulæ.
Helice Buraque urbes submersæ.
Ex planitie montes.
Mira aquarum natura.
Crathis et Sybaris fluvii.
Salmacidis fontis natura.
Æthiopiæ lacus.
Clitorii fluvii natura.
Lyncestus fluvius.
Arcadiæ lacus.
Ortygia insula ex mobili immobilis.
Symplegades insulæ olim instabiles.
Ætnæ montis incendium.
Homines in aves.
Scythicæ mulieres in aves.
Apes ex vitulis.
Crabrones ex equis.
Scorpius ex cancro.

Tineæ agrestes in papiliones.
Limus in ranas.
Informis caro in ursum.
Apes sine pedibus.
Aves ex ovi medio.
Hominis spinæ medulla in anguem.
Phoenix ex seipso.
Hyænam feram modo marem, modo
feminam esse.
Mira chamæleontis natura.
Lyncurium ex lyncum urina.
Coralium ex molli durum.
Gentium vicissitudines.
Trojæ ruina.
Sparta.
Myccnæ.
Athenæ.
Thebæ.
Romæ origo.
Hominem ex anima et corpore con-
stare.
Numæ regnum.
Hippolytus in Virbium.
Egeria, Numæ uxor, in fontem.
Gleba in puerum.
Hasta Romuli in arborem.
Cippo cornua.
Æsculapius in anguem.
Æsculapius Romam advectus.
Julius Cæsar in cometen.
Augusti laudes.
Metamorphoseon commendatio.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS
Purchase full membership to immediately unlock this page

Never be without a book!

Forgotten Books Full Membership gives universal access to 797,885 books from our apps and website, across all your devices: tablet, phone, e-reader, laptop and desktop computer

A library in your pocket for \$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

- Tertia tu quærens ordire volumina, Cadme,
 Europen raptam, conditor anguinæ
 Gentis, et Actæon, Semeleque miserrima pellex,
 Tiresiæque senis nobile iudicium. 20
- Tum male desipiens canitur Narcissus et Echo,
 Quique negat verum te, Melanægi, Deum,
 Pentheus infelix : nautæ, mirabile! pisces
 Facti ; Baccharum victima rex cecidit.
- Quarto est Alcithoes et tradita pœna sororum 25
 Codice, pro festo quîs mala cura labor.
 Hunc solaturæ, antiqui sibi temporis acta
 Narrant ; ut Thisben, Pyrame, perdideris ;
 Leucotheam Clitienque ; et te, tener Hermaphrodite ;
 Et, quæ concrevit corpore, Salmacida. 30
- Post Furia est ; Athamas ; Cadmi fuga ; victor Atlantis
 Perseus ; Andromede ; morsque, Medusa, tua.
- Reddit Abantiades cum Pallade Phinea caudem
 Quinto, nec sociis parcitur indomitis.
- Jamque ad Musarum sedes Tritonia tendit, 35
 Miratura novas, quas pede fudit, aquas
 Pegasus : huic studiumque probant Aganippides almæ ;
 Moxque Pyreneum Pieridumque nefas,
 Et Cererem cantant, Arethusaque fons ut ametur,
 Persephoneque modis quîs Acheronta regat. 40
- Sextum exorditur speciem mutata Minerva,
 Os ut Arachneum plecteret immodicum.
- Fit Niobe saxum, fiunt agrestia ranæ
 Agmina ; te Lycius, Marsya vane, ligat ;
 At Tereus volitat Pandioniæque sorores, 45
 Quarum abit ad plures orbis ab his genitor.
 Denique cum Minyis petit aurea fortis Iason
 Vellera, Phrixeæ dona beata manus.

- Qui sequitur, libro Æsonides per Colcha venena
 Cum patre convivit, mors Pelixæque datur. 50
- Medeam ducit profugam male credulus Ægeus.
 Contra Dictæos Æacus huic socius,
 Dira lues cui comminuit pecudesque virosque;
 Unaque est Cephalus, Procridis hostis amans.
 Mutata uxorem qui turpiter ipse figura 55
 Decipiens, vecors noluit esse probam.
- Octavo Scylla in cirin mala vertit amore;
 Dein Ariadneo stamine, non merito,
 Theseus servatur; nympa at periisset, Iacchus
 Ni foret. Icarium fit mare; turbat aper; 60
 Enarratque Achelous Echinadas, alter at ipsi
 Baucida: multa fames tunc Erisichthonia
 Metraque, ceu Proteus, variabilis occupat ob rem;
 Imminet extremo Deianira libro.
- Amphitryoniades nono Deus evolat Cæta, 65
 Stasque, Licha, scopulus. Mox adit Eurytida
 Alcmene, motamque Galanthida dicit; et illa,
 Ut lotos Dryope floreat ipsa soror.
 Jamque Iolaus adest, juvenis novus, atque superbus
 Phœbo Miletus, factaque Byblis aqua 70
 Ob fratrem; nec abest, quam, quo frueretur Ianthe,
 Reddidit e tenera virgine Diva virum.
- Intrat amans Orpheus decimo mala regna Silentum,
 Nec tamen ad Superos permeat Eurydice.
 Jam liquido vatis modulamine cuncta moventur: 75
 Atti, adstas; adstas tu, Cyparisse puer,
 Ambo mutati: canitur Jovis inde minister;
 Pygmalion; Myrrhæ non revocandus amor;
 Tuque, placens ipsi Veneri, male pulcher Adoni;
 Tuque, uni, virgo, mitior Hippomeni. 80

- Undecima Orpheam lugere volumina mortem
 Instituunt: asinum fingit Apollo Midam,
 Ilium et condit. Telamoni traditur uxor
 Hesiona, Æacidæ vix superata Thetis.
 Tunc ad Ceycem convertitur Halcyonemque 85
 Carmen, et ad Morphei somnia vera nimis.
 Illi mox alis, velut Æsacus, aera pulsant,
 Priamides, verso corpore factus avis.
- Troïa, qui sequitur, bella exhibet, Iphianassam,
 Et Centaurorum prælia sæva liber, 90
 Cycnum, ac Nelei, mutantis in omnia mire,
 Fata Periclymeni; mox tua, nate Dea,
 Funera, nolentes quem Peleus almaque mater
 Armârant, notum munere Lartiadæ:
 Nam Paris ignavus fortem percussit Achillem, 95
 Obvertente ipso spicula certa Deo.
- Pelidæ ambierint ut Ulysses mitis et Ajax
 Arma, liber pandit tertius a decimo.
 Pergama conflaurant; Hecube canis induit ora,
 Auroræ volucris gnatus, ut interiit; 100
 Ipse relicto Anio Scillan fugit atque Charybdin
 Æneas; sequitur quos Polyphemus amans,
 Acidis exstinctor teneri, dictusque per herbas
 Piscator pelagi Glaucus adîsse Deos.
- Simia jam Cercops factus legiturque Sibylla, 105
 Inque fera ripa solus Achæmenides,
 Cyclopi elapsus. Læstrigona viderat alter,
 Mox Circen. Pici tum subit historia,
 Et Diomedei numeri. Cythereïus heros
 Cum ratibus vertit: calx habet Iphin, habet 110
 Te, Vertumne; Deam junctam tibi; denique regem,
 Cujus, avi, cepit Romulus imperium.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

VOLUMINIS QUARTI

INDEX SPECIALIS.

	PAGE.
METAMORPHOSEON Liber octavus	1
————— Liber nonus	65
————— Liber decimus	131
————— Liber undecimus	191
————— Liber duodecimus.....	257
————— Liber decimus tertius	303
————— Liber decimus quartus.....	369
————— Liber decimus quintus.....	423
INDEX rerum quas continent libri quindecim Metamorphoseon	i
METAMORPHOSEON Argumenta, quæ librum quemque octo carminibus exprimunt	vii